

خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە
تۇراقلىق ئىبارىلەر لۇغىتى

汉维成语词典

شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى
تىل تەتقىقات ئورنى تەرىپىدىن تۈزۈلدى

مىللەتلەر نەشرىياتى

545
1988

خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە
تۇراقلىق ئىبارىلەر لۇغىتى

汉维成语词典

شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسى
تىل تەتقىقات ئورنى تەرىپىدىن تۈزۈلدى

مىللەتلەر نەشرىياتى

تەكشۈرۈپ بېكىتكۈچىلەر: ئابدۇسالام ئابباس، رەقىپ ۋاھاپ
مەسئۇل مۇھەررىر: ئەركىنجان

خەنزۇچە-ئۇيغۇرچە تۇراقلىق ئىبارىلەر لۇغىتى تۈزگۈچىلەر: خەلىم سالىخ، ۋاڭ جېنپېن

نەشر قىلغۇچى ۋە تارقاتقۇچى: مىللەتلەر نەشرىياتى

پوچتا نومۇرى: 100013،

تېلېفون نومۇرى: 010-64290862

نەشرىياتىنىڭ ئادرېسى: بېيجىڭ شەھىرى خېيىڭلى شىمالىي كوچا 14-قورۇ

باشقۇچى: دىشىن باسما زاۋۇتى

ساققۇچى: جايلاردىكى شىنخۇا كىتابخانىلىرى

نەشرى: 1993-يىلى 3-ئايدا بېيجىڭدا 1-قېتىم نەشر قىلىندى؛

بېسىلىشى: 2001-يىلى 2-ئايدا بېيجىڭدا 2-قېتىم بېسىلدى.

ئۆلچىسى: 1168×850م 32 كەسەم

باسما تاۋىقى: 23.5

سانى: 5001—9000

باھاسى: 27.00 يۈەن

图书在版编目 (CIP) 数据

汉维成语词典/阿布都沙拉木编著. - 北京: 民族出版社,
2000. 12

ISBN 7-105-04290-7

I. 汉… II. ①阿…②沙… III. ①维吾尔语(中国少数民族语言)-成语词典②成语词典-汉语、维吾尔语(中国少数民族语言) IV. H215.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2000) 第 82822 号

责任编辑: 梁炳恒

出版发行: 民族出版社

电 话: (010) 64290862

社 址: 北京市和平里北街 14 号

邮政编码: 100013

印 刷: 迪鑫印刷厂

经 销: 各地新华书店经销

版 次: 1993 年 3 月第 1 版

2001 年 2 月北京第 2 次印刷

开 本: 850×1168 毫米 1/32

印 张: 23.5

印 数: 5001—9000 册

定 价: 27.00 元

تۈزگۈچىلەردىن

قوللىنىدىكى بۇ «خەنزۇچە-ئۇيغۇرچە تۇراقلىق ئىبارىلەر لۇغىتى» نى تۈزۈشتە، غەربىي شىمال پېداگوگىكا ئىنىستىتۇتى (سابىق گەنسۇ پېداگوگىكا ئۇنىۋېرسىتېتى) جۇڭگو نىل-ئەدە-بىياتى فاكولتېتىنىڭ «خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەر لۇغىتى» نى تۈزۈش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن تۈزۈلۈپ، شاڭخەي مائارىپ نەشرىياتى تەرىپىدىن 1978-يىلى 9-ئايدا نەشر قىلىنغان «汉语成语词典» (3-قىتىملىق تۈزۈلگەن نۇسخا) ئاساس قىلىندى، شۇنىڭدەك شاڭخەي لۇغەت نەشرىياتى تەرىپىدىن 1987-يىلى 8-ئايدا نەشر قىلىنىپ، 1988-يىلى 9-ئايدا ئىككىنچى قېتىم بېسىلغان «中国成语大词典» ، خۇبېي ئۇنىۋېرسىتېتى نىل تەتقىقات ئىشخانىسى تەرىپىدىن تۈزۈلۈپ، خېنەن خەلق نەشرىياتى تەرىپىدىن 1985-يىلى 7-ئايدا نەشر قىلىنغان «汉语成语大词典» ، لى يىخۇا، لۈي دېشېنلار تەرىپىدىن تۈزۈلۈپ، سىچۈەن لۇغەت نەشرىياتى تەرىپىدىن نەشر قىلىنغان «汉语成语词典» قاتارلىق لۇغەتلەردىن پايدىلىنىلدى. تەلەپ ۋە ئېھتىياجغا ئاساسەن، لۇغەت ماددىلىرى تەكشۈلدى، نۇرغۇن ماددىلار قوشۇلدى، بەزى ماقال-تەمسىللەر ۋە تۇراقلىق سۆز بىرىكمىلىرىمۇ كىرگۈزۈلدى.

بۇ لۇغەتكە سەككىز مىڭچە تۇراقلىق ئىبارە كىرگۈزۈلدى.

ئۇلارنى تاللاشتا، تەرجىمە ئەمەلىيىتىدە كۆپ ئىشلىتىلىدىغان، قېلىپلاشقان تۇراقلىق ئىبارىلەر ئاساس قىلىندى، خەنزۇ تىلىدىن ئىككى ئالاھىدە ئالاھىدىلىكلىرىگە ۋە ئۇيغۇر تىلىنىڭ ئىپادىلەش شەكلىگە ئالاھىدە ئەھمىيەت بېرىلدى.

لۇغەت ماددىلىرى خەنزۇچە فونېتىكىلىق ئېلىپبە بوغۇمىدا، رىنىڭ تەرتىپى بويىچە بېرىلدى. ئىككى-ئۈچ تۈرى بولغان تۈر-راقلىق بىرىكمىلەرنىڭ باش بوغۇمى (خەنزۇچە بىرىنچى خېتى) پەرقلىق بولسا، بىرى ئاساس قىلىنىپ، قالغانلىرى "xxxx"غا قارالغان. دەپ ھاۋالە قىلىندى؛ كېيىنكى بوغۇمى پەرقلىق بولسا، شۇ ماددىنىڭ ئۇيغۇرچە تەرجىمىسىدىن كېيىن، خەنزۇچە پەرقلىق تۈرى بېرىلىپ، "xxxx"مۇ دېيىلىدۇ" دەپ كۆرسىتىلدى؛ كۆپ مەنىلىك تۇراقلىق ئىبارىلەرنىڭ مەنىلىرى ① ② دېگەن رەقەملەر بىلەن ئايرىلدى.

لۇغەت ماددىلىرىنى تەرجىمە قىلىشتا ۋە چۈشەندۈرۈشتە، نەشرىيات ۋە مەتبۇئات ئورۇنلىرى ئۇزاق مۇددەتلىك تەرجىمە ئەمەلىيىتىدە توپلىغان مول ماتېرىياللار ئاساس قىلىندى، شۇنىڭدەك خەنزۇ ۋە ئۇيغۇر تىللىرىنىڭ خۇسۇسىيەتلىرى نەزەردە تۇتۇلۇپ، قايتا-قايتا تەكشۈرۈپ سېلىشتۇرۇلدى، مۇناسىۋەتلىك ئورۇن ۋە شەخسلەردىن مۇۋاپىق دائىرىدە پىكىر ئېلىندى.

لۇغەت شىنجاڭ ئىجتىمائىي پەنلەر ئاكادېمىيىسىنىڭ تىل تەتقىقات ئورنى ئۇيۇشتۇرغان «خەنزۇچە-ئۇيغۇرچە تۇراقلىق ئىبارىلەر لۇغىتى» نى تۈزۈش گۇرۇپپىسى تەرىپىدىن تۈزۈلدى. بۇ لۇغەت كەڭ تەرجىمان يولداشلار ئۈچۈن قورال كىتاب

بولالايدۇ، شۇنىڭدەك خەنزۇ تىلىنى ئۆگەنگۈچىلەر ئۈچۈن ياخشى ياردەمچى ۋە ياخشى ماتېرىيال بولالايدۇ. بۇ لۇغەتنى قايتا نەشر قىلغاندا، ئۇنى تۈزۈشتىن ۋە تولۇقلاپ، تېخىمۇ ياخشى چىقىرىش ئۈچۈن، كەڭ كىتابخانلارنىڭ قىممەتلىك پىكىرلىرىنى كۆپلەپ بېرىشىنى سەمىمىي ئۈمىد قىلىمىز.

خەلىم سالىخ
ۋاڭ جېنىبېن

1991-يىلى 5-ئاي

خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەر ۋە ئۇلارنى تەرجىمە قىلىش ھەققىدە قىسقىچە مەلۇمات

ئابدۇسالام ئابباس

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق يېزىق ئۆزگەرتىش كومىتېتى (ھازىرقى شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق مىللەتلەر تىل - يېزىق خىزمىتى كومىتېتى) تەرىپىدىن تۈزۈلۈپ، بېيجىڭ مىللەتلەر نەشرىياتى تەرىپىدىن 1979 - يىلى 9 - ئايدا نەشر قىلىنغان «خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە تۇراقلىق ئىبارىلەر لۇغىتى» 10 نەچچە يىلدىن بۇيان كەڭ تەرجىمانلارنىڭ ۋە خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىۋاتقان يولداشلارنىڭ ئېھتىياجىدىن قىسمەن چىقىپ، ئۇلارغا خېلى ئەس-قاتتى. لېكىن بۇ لۇغەتكە كىرگۈزۈلگەن تۇراقلىق ئىبارىلەر سانىنىڭ ئاز بولغانلىقى ۋە ئۇيغۇرچە سېلىشتۇرما ئىزاھلىرىنىڭ يەنە بەزى كەمچىلىك ۋە سەۋەنلىكلەردىن خالىي بولمىغانلىقىنى نەزەردە تۇتۇپ، كەڭ تەرجىمانلارنىڭ ۋە خەنزۇ تىل - يېزىقىنى ئۆگىنىۋاتقان يولداشلارنىڭ تەلىپى بويىچە، ئۇنى بۇ قېتىم خېلى كۆپ تولۇقلاپ، تۈزىتىپ، يېڭىدىن نەشر قىلىشقا سۈندۈق. شۇ ۋە ئاساسەت بىلەن 1979 - يىلى 9 - ئايدا نەشر قىلىنغان «خەنزۇچە - ئۇيغۇرچە تۇراقلىق ئىبارىلەر لۇغىتى» دەپ بېرىلگەن «خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەر

ۋە ئۇلارنى تەرجىمە قىلىش ھەققىدە قىسقىچە مەلۇمات» نىمۇ تولۇقلاپ ۋە تۈزىتىپ، بۇ نەشرىگە بەردۇق.

بىرىنچى، تۇراقلىق ئىبارە دېگەن نېمە؟

كىشىلەر ئۆز سۆزلىرى ۋە ئەسەرلىرىدە تۇراقلىق ئىبارىلەرنى كەڭ قوللىنىدۇ، لېكىن “تۇراقلىق ئىبارە دېگەن نېمە؟” دېگەن سوئالغا ئېنىق ۋە مۇكەممەل جاۋاب بېرىش ئاسان ئەمەس. بىزنىڭ تۇراقلىق ئىبارە دەۋاتقىنىمىز خەنزۇ تىلىدىكى 成语 (چېڭيۈي) بولۇپ، بۇ ئاتالغۇ خەنزۇچە «辞海» دە مۇنداق ئىزاھلانغان:

熟语的一种。习用的固定词组。在汉语中多数由四个字组成。组织多样，来源不一。有些可从字面理解，如“万紫千红”“乘风破浪”；有些要知道来源才懂，如“青出于蓝”出于《荀子·劝学》，“守株待兔”出于《韩非子·五蠹》。

«现代汉语词典» دە بولسا، مۇنداق دېيىلگەن:

人们长期以来习用的、形式简洁而意思精辟的，定型的词组或短句。汉语的成语大多由四个字组成，一般都有出处。有些成语从字面上不难理解，如“小题大做”，“后来居上”等。有些成语必须知道来源或典故才能懂得意思，如“朝三暮四”，“杯弓蛇影”等。

يۇقىرىدىكىلەر خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەرنىڭ لۇغەت مەنىسى بولۇپ، ئۇلارنىڭ ئۇزاق مۇددەتلىك ئىستېمال داۋامىدا مۇئەييەن شەكىلدە تۇراقلاشقانلىقى كۆرسىتىپ بېرىلگەن. ئەمەلىيەتتە، كىشىلەرنىڭ بىلىش ۋە قاراشلىرى بىردەك ئەمەس، ئىستېمالدىمۇ بىرمۇنچە قالايمىقانچىلىقلار مەۋجۇت. بەزىلەر ئۇنى كەڭ مەنىدە

چۈشىنىپ، ماقال - تەمسىل، ھېكمەت، ئەقلىيە سۆزلەر، شۇنىڭدەك ۋاقىتلىق قۇراشتۇرۇلغان ئوبرازلىق ئىبارىلەرنىڭ ھەممىسىنى "چېڭيۇي" دائىرىسىگە كىرگۈزىدۇ؛ بەزىلەر بولسا، تار مەنىدە چۈشىنىپ، پەقەت مۇقىم مەنبەسى بولغان ئىبارىلەرنىلا "چېڭيۇي" دەپ قارايدۇ. بۇ ھال چېڭيۇيلەرنى چۈشىنىش ۋە تەرجىمە قىلىشنى قىيىنلاشتۇرىدۇ.

"چېڭيۇي" ئادەتتە چەت تىللاردىكى فرازېئولوگىيىلىك بىرىك-مىلەر ياكى ئىدىئومغا تەككەش قىلىنىدۇ. «ئۆزبېك تىلىنىڭ ئىزاھ-لىق لۇغىتى» دە: "فرازېئولوگىيە بىرەر تىلدىكى ھەممە تۇراقلىق سۆز بىرىكمىلىرى ۋە ئىبارىلەر يىغىنىدىكى "دېيىلگەن؛ "ئىدىئوم" بولسا، "مەنىسى ئۆز تەركىبىدىكى سۆزلەرنىڭ مەنىلىرىگە باغلىق بولمىغان، ئومۇمىي مەنە بەرگۈچى ئىخچام ئىبارە" دېيىلگەن. لېكىن چېڭيۇي بولسۇن، فرازېئولوگىيىلىك بىرىكمىلەر بولسۇن ياكى ئىدىئوم بولسۇن، ئۇلارنىڭ ھەممىسى ھەرقايسى تىللاردا ئۆزلىرىگە خاس ئالاھىدىلىكلەرگە ئىگە.

ئومۇمەن ئالغاندا، "چېڭيۇي" دېگەننىمىز تىلدا ئۇزاق ئىش-لىتىلىپ، ھەممە ئېتىراپ قىلغان، مۇقىم قۇرۇلما شەكلى ۋە تەشكىلى تەركىبى بولغان، مۇئەييەن مەنە بېرىدىغان، خەت مەنىسىدىن چۈشەنگىلى بولمايدىغان، جۈملىدە بىر سۆزنىڭ رولىنى ئوينايدىغان ئىبارە ياكى قىسقا جۈملىدۇر.

خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەرنىڭ زور كۆپچىلىكى رىۋايەتلەر، ئەپسانىلەر، مەسەل - چۆچەكلەر، تارىخىي ۋەقەلەر شائىر ۋە ئەدىبلەرنىڭ ئەسەرلىرىدىن كەلگەن. شۇڭا، ئۇلاردا قەدىمكى خەنزۇ تىلىنىڭ بىر خەتنى بىر مەنە بىرلىكى قىلىدىغان خۇسۇسىيەت

قويۇق، گرامماتىكلىق قۇرۇلۇشى جەھەتتىمۇ قەدىمكى قائىدىلەر كۆپرەك.

خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەر مەزمۇن جەھەتتىن بەك كەڭ بولۇپ، بەزىلىرى ئادەمنىڭ مەجەز - خۇلقى، كەيپى ۋە ئىززەت - ئابرويىنى كۆرسىتىدۇ، بەزىلىرى روھىي ھالەت ۋە ئابستىراكت ئۇقۇمنى بىلدۈرىدۇ، بەزىلىرى زامان - ۋاقىتنى، ئارزۇ - ئارمان، تەكەللۇپ ۋە تەۋەزۇ، قەسەم - قارغىش، تىل - ئاھانەتنى بىلدۈرىدۇ، يەنە بەزىلىرى تىل - يېزىققا دائىر سۆزلەر، بەزىلىرى بولسا، "ئادەت" سۆزلىرى "دۇر.

ئىككىنچى، تۇراقلىق ئىبارىلەرنىڭ تۈزۈلۈشى

چېگىيۇي. - خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەر، تۈزۈلۈش جەھەتتىن، ئاساسەن تۆت خەتلىك بولىدۇ، يەنى تۆت خەتلىك تۇراقلىق ئىبارىلەر زور كۆپچىلىكنى تەشكىل قىلىدۇ. بۇنداق بولۇشى خەنزۇ تىلى ۋە يېزىقنىڭ خۇسۇسىيىتى، شۇنىڭدەك چېگىيۇيلەرنىڭ ئالاھىدىلىكىگە باغلىق. تۇراقلىق ئىبارىلەر ئىدىيىۋى بىلىشنى تولۇق ئىپادىلىشى ۋە ئىخچام بولۇشى كېرەك. خەنزۇ تىلىنىڭ خۇسۇسىيىتى بويىچە، تۆت خەتلىك ئىبارە - ئەڭ ياخشى فورما. بۇنىڭدا ئومۇمەن بىر خەت بىر مەنە بىرلىكى بولۇپ، تۆت مەنە بىرلىكى ئۆزئارا ماسلىشىپ، تۈرلۈك مۇناسىۋەتلەرنى ھاسىل قىلىدۇ. بۇ مۇناسىۋەتلەر تۈرلۈك بىلىش - ئۇقۇمنى ئىپادىلەيدۇ.

خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەردە تۆت خەتلىكلىرى ئاساسىي ئورۇندا تۇرىدۇ، دېگىنىمىزدە، بۇنىڭدىن ئۇنى ھەممە تۇراقلىق

ئىبارىلەرنىڭ فورمىسى شۇ دېگەن مەنە چىقمايدۇ، ئەلۋەتتە، يەنە بىرمۇنچە تۇراقلىق ئىبارىلەر باشقا فورمىدا تۈزۈلگەن بولۇپ، بەزىلىرى ئۈچ خەتتىن، بەزىلىرى سەككىز خەتتىن، بەزىلىرى كۆپ خەتتىن تەشكىل تاپىدۇ. ئەمەلىيەتتە، تۆت خەتلىك تۇراقلىق ئىبارىلەر مۇئەسسەدە كۆپ خەتلىك بولۇپ، بارا-بارا قىسقا تىلىپ، تۆت خەتلىك فورمىدا تۇراقلاشقان.

تۆت خەتلىك فورمىدىكى تۇراقلىق ئىبارىلەرنى، تۈزۈلۈش جەھەتتىن، بىرنەچچە تۈرگە بۆلۈش مۇمكىن.

1. بىر تۇراقلىق ئىبارە ئىككى قىسىمدىن تۈزۈلگەن بولۇپ، بۇنىڭدا تۆۋەندىكىچە ئەھۋاللار ئۇچرايدۇ:

(1) ئالدىنقى قىسىم بىلەن كېيىنكى قىسىمنىڭ مەنىسى ئوخشاش بولۇپ، بىر مەنىنىڭ تەكرارلىنىشى ئارقىسىدا مەنە تېخىمۇ كۈچىيىدۇ. مەسىلەن:

胡言——乱语

并驾——齐驱

奇谈——怪论

谨小——慎微

奴颜——婢膝

摧枯——拉朽

狼吞——虎咽

轻描——淡写

胆战——心惊

كۆرۈنۈپ تۇرۇپتۇكى، مۇنداق تۇراقلىق ئىبارىلەردە بىرىنچى خەت بىلەن ئۈچىنچى خەت، ئىككىنچى خەت بىلەن تۆتىنچى خەت مەنىداش بولىدۇ.

(2) بىر-بىرىگە قارمۇقارشى بولغان ئىككى قىسىمدىن تۈزۈلگەن بولۇپ، يالغۇز بىر قىسىمنىڭ ئۆزى تولۇق مەنە ئاڭلاتمايدۇ. مەسىلەن:

名存——实亡

天南——地北

口是——心非

口蜜——腹剑

人面——兽心

弱肉——强食

大同——小异

弃旧——图新

贪小——失大

بۇنداق تۇراقلىق ئىبارىلەردە بىرىنچى خەت بىلەن ئۈچىنچى خەت، ئىككىنچى خەت بىلەن تۆتىنچى خەت قارىمۇقارشى مەنىلىك بولىدۇ.

(3) بەزى تۇراقلىق ئىبارىلەرنىڭ ئايرىم خەتلىرىلا قارىمۇقارشى مەنىلىك بولىدۇ. مەسىلەن:

假公——济私

怨前——憾后

顾此——失彼

声东——击西

بۇلاردا ئىككىنچى خەت بىلەن تۆتىنچى خەتلا قارىمۇقارشى مەنىلىك بولىدۇ.

(4) تۇراقلىق ئىبارە ئىچىدىكى بىر خەت ئالدىنقى قىسمى بىلەن كېيىنكى قىسمىدا تەكرارلىنىپ كېلىدۇ. مەسىلەن:

同心——同德

任劳——任怨

作威——作福

再接——再励

不伦——不类

不三——不四

大喊——大叫

风言——风语

(5) بەزى تۇراقلىق ئىبارىلەردە بولۇشلۇق سۆزلەر بولۇشىمىز سۆزلەر بىلەن كۈچەيتىلىپ كېلىدۇ. مەسىلەن:

大公——无私

长生——不老

哑口——无言

严惩——不贷

厚颜——无耻

放荡——不羁

反复——无常

怙恶——不悛

2. بەزى تۇراقلىق ئىبارىلەرنىڭ تەركىبىدە “若”，“如” خەت-

لىرى بولۇپ، ئوخشىتىش مەنىسىدە كېلىدۇ، بۇ ئۇيغۇر تىلىدىكى
 “- دەك // - تەك” كە توغرا كېلىدۇ. مەسلەن:

挥金如土	如出一口
心如刀割	如坐针毡
爱财如命	如获至宝
若无其事	若有所失

3. ئارىغا سان قوشۇلۇپ كېلىپ، مەنىنى كۈچەيتىدۇ، ياكى
 كۆپلۈك مەنىسىنى بېرىدۇ. مەسلەن:

一清二白	三令五申
四分五裂	七嘴八舌
百孔千疮	千言万语
万水千山	一知半解

4. خەتلەر تەكرارلىنىپ، مەنىنى كۈچەيتىدۇ، ياكى كۆپلۈك
 مەنىسىنى بېرىدۇ. مەسلەن:

干干净净	口口声声
空空洞洞	清清楚楚
堂堂正正	日日夜夜

ئازغىنا بىر قىسىم تۇراقلىق ئىبارلەرنىڭ بىرلا خېتى تەكرارلىنىدۇ.
 مەسلەن:

文质彬彬	津津有味
------	------

5. ئاز ساندىكى تۇراقلىق ئىبارلەر ئايرىم-ئايرىم مەنىلىك
 سۆزلەرنى قاتار تىزىپ قويۇش بىلەن ياسىلىدۇ، بۇنىڭدىكى خەتلەر
 ئۆز مەنىسىنى ساقلايدۇ. مەسلەن:

古今中外	鳏寡孤独
骄奢淫逸	麟凤龟龙

6. ئىككى قىسىمغا بۆلۈنمەي، بىر پۈتۈن بولۇپ كېلىدۇ.
بۇنىڭدا مۇنداق ئىككى خىل ئەھۋال بولىدۇ:
(1) ئادەم ئىسمى بىلەن كېلىدۇ. مەسلەن:

叶公好龙	塞翁失马
名落孙山	毛遂自荐
愚公移山	东施效颦

(2) رىۋايەت، ئەپسانە، تارىخىي ۋەقە ۋە قىسسىلەردىن ئېلىنغان
ئابستىراكتسىيە، بۇلار دېيەنگۈ — ھېكمەت دېيىلىدۇ. مەسلەن:

负荆请罪	坐井观天
完璧归赵	守株待兔
背水一战	卧薪尝胆
刻舟求剑	草木皆兵
一鸣惊人	黔驴技穷

7. يۇقىرىدا ئېيتىلغان پاراللېل ئىككى قىسىمدىن قۇرۇلغان
تۇراقلىق ئىبارلەر ئالماشتۇرۇپمۇ ئىشلىتىلىدۇ. مەسلەن:

惊心动魄 —— 动魄惊心
同工异曲 —— 异曲同工
龙钟老态 —— 老态龙钟
海角天涯 —— 天涯海角

بۇنىڭدىن باشقا، بەزى تۇراقلىق ئىبارلەرنىڭ خەتلەرنى
مەنىداش خەتلەر بىلەن ئالماشتۇرۇپ ئىشلىتىدىغان ئەھۋال بار،
بۇ قىسىم ئەھۋال بولۇپ، تۇراقلىق ئىبارلەرنىڭ تۇراقلىقلىقىغا
نۇقتىسى يەتكۈزمەيدۇ. مەسلەن:

自行其事 —— 独自行其事
一木难支 —— 独木难支
莫名其妙 —— 莫明其妙

闭口不谈——闭口不言

高枕无忧——高枕而卧

3. يۇقىرىدا ئېيتقىمىزدا، ئاساسىي فورما بولغان تۆت خەتلىك تۇراقلىق ئىبارىلەردىن باشقا، ئۈچ خەتلىك، سەككىز خەتلىك ۋە كۆپ خەتلىك تۇراقلىق ئىبارىلەرمۇ بار. مەسىلەن:

下马威 马后炮 破天荒
不入虎穴，焉得虎子
此地无银三百两
五十步笑百步

ئۈچىنچى، تۇراقلىق ئىبارىلەرنى تەرجىمە قىلىش

خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەرنى تەرجىمە قىلىش — مۇرەككەپ، مۇشكۈل ئىش. خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەر خەنزۇلارنىڭ تارىخى، مەدەنىيىتى ۋە تىل-يېزىقى بىلەن زىچ مۇناسىۋەتلىك، شۇنداقمۇ ئىنسانلارنىڭ تەپەككۈر ئۇسۇلى ئوخشاش بولغاچقا، خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەرنى تەرجىمە قىلىش مۇمكىن ۋە لازىم. تەرجىمىدە مەزمۇن ئاساس قىلىنىدۇ، شەكىل ھېسابقا ئېلىنىدۇ. بىز بۇ جەھەتتە بەزى مەسلىھەتلەرنى بېرىمىز، ئەمما تەرجىمانلار تەرجىمە ئەمەل-پىتىدە كۈنتەكستكە ۋە ئۆزلىرىنىڭ ئىجادىي قابىلىيىتىگە تايىنىشى لازىم.

1. خەنزۇچە تۇراقلىق ئىبارىلەرنى تەرجىمە قىلغاندا، ئۇيغۇر تىلىدىكى تۇراقلىق ئىبارىلەر — فرازېئولوگىيىلىك بىرىكمىلەردىن كەڭ پايدىلىنىش:

趁火打劫

توپىلاڭدا توقاچ ئوغرىلىماق.

趁热打铁 تۆدۈرنى قىزىقىدا سوقماق.
 贪小失大 تۈگمىنى دەپ تۈگىدىن قۇرۇق قالماق.
 火上加油 ئېچىشقان يەرگە تۈز سەپمەك.
 一箭双雕 بىر چالدا ئىككى پاختەكنى سوقماق.
 见异思迁 شاختىن شاخقا قونماق.
 断线风筝 يىپى ئۈزۈلگەن لەگلەك.
 麟角凤嘴 ئەنقانەك تۇخۇمى.

2. ئەينەن تەرجىمە قىلىش:

换汤不换药 سۈيىنى يەڭگۈشلەپ، دورىسىنى يەڭگۈشلەمسەلىك.
 骑虎难下 يولۋاسقا مىنىپ قېلىپ چۈشەلمەي قالماق.
 问道于盲 قارىغۇدىن يول سورىماق.
 盲人瞎马 كور سوقۇر ئاتقا مىنمەك.

3. سانلار بىلەن كەلگەن تۇراقلىق ئىبارىلەر مەنىنى كۈچەيتىدۇ
 ياكى كۆپلۈك مەنىسىنى بېرىدۇ، بۇنداق ئەھۋالدا شۇ مەنىدە ئېلىش:
 三令五申 قايتا-قايتا تەكىتلىمەك.

چاك - چېكىدىن بۆسۈلۈپ كەتمەك؛ پارە - پارە بولماق.
 四分五裂 دەر ھەقىقەت؛ مۇتلەق راست.
 千真万确 رەڭمۈرەك؛ رەڭگارەك؛ ئاللىپشىل.
 万紫千红

4. تەكرارلىنىپ كەلگەنلىرى مەنىنى كۈچەيتىدۇ، بۇلارنى
 شۇنداق كۈچەيتىپ ئېلىش:

干干净净 پاك - پاكىز؛ تاپتازا؛ ئۈزۈل - كېسىل.
 空空洞洞 قۇپقۇرۇق؛ قۇرۇق؛ مەزمۇنسىز.

5. "如"، "若" لار بىلەن كەلگەنلىرى ئوخشىتىش بولۇپ،

ئۇيغۇر تىلىدىكى " - دەك // - تەك" لەرگە توغرا كېلىدۇ:

گۆھر تېپىۋالغاندەك؛ يەردىن يامبۇ تېپىۋالغاندەك. 如获至宝

挥金如土

ئالتۇنى توپىدەك چاچماق؛ پۇلنى پاخالدەك بۇزۇپ - چاچماق.

若无其事

ھېچ ئىش بولمىغاندەك؛ مۇنداق ئىش بولمىغاندەك؛ ھېچنېمە بولمىغاندەك.

6. ئىسىم بىلەن كەلگەنلەرنى ئەينەن تەرجىمە قىلىپ، ئىزاھ بېرىش ۋە تەمسىل مەنىسىنى كۆرسىتىش:

叶公好龙

يې گۇڭنىڭ ئەجدىھانى ياخشى كۆرۈشى؛ ساختا خۇشتارلىق. قەدىمكى رىۋايەتلەردە ئېيتىلىشىچە، يې گۇڭ دېگەن بىر كىشى ئەجدىھانى بەكمۇ ياخشى كۆرىدىكەن، ئۆيىنىڭ تام - تورۇسى ۋە ھەممە جاھازىلىرىغا ئەجدىھاننىڭ سۈرىتىنى سىزدۇرغان ۋە نەقىش قىلدۇرغانىكەن، ئەجدىھا بۇنى ئاڭلاپ يې گۇڭنىڭ ئۆيىگە كەپتۇ ۋە تۈڭلۈكتىن بېشىنى كىرگۈزۈپتۇ، يې گۇڭ بۇنى كۆرۈپلا رەڭگى - رويى ئۆچۈپ، ھېچنېمىگە قارىماي قېچىپتۇ. (مەلۇم ئىشنى كۆرۈنۈش - تىلا ياخشى كۆرۈپ، ئەمەلىيەتتە ياخشى كۆرمەسلىككە تەمسىل قىلىندۇ)

精卫填海

① جىڭۋېينىڭ دېڭىزنى تىندۈرۈشى؛ قاتتىق ئۆچمەنلىك؛ ئىنتىقام ئېلىشقا تەييار تۇرماق.

② جاسارەتلىك؛ كۈرەشچان.

«ئاجايىب ئىشلار» دېگەن كىتابتا مۇنداق دېيىلىدۇ: يەن پادىشاھنىڭ قىزى شەرقىي دېڭىزغا غەرق بولۇپ، جىڭۋېي قوشىغا

ئايلىنىپتۇ، ئۇ شىشەن تېغىدىن كىياھ - تاشلارنى توشۇپ كېلىپ، شەرقىي دېڭىزنى تىندۇرۇپتۇ. (كۆڭلىدە قاننىق ئۆچمەنلىك ساقلاپ، قىساس ئېلىشقا قەتئىي بەل باغلىغانلىققا تەمسىل قىلىنىدۇ. ھازىر چاچا - مۇشەققەتتىن باش تارتماي، مەقسەتكە يېتىش يولىدا ئىرىشىش روھىغا تەمسىل قىلىنىدۇ)

7. دىيەنگۈ - ھېكمەتلەرنىمۇ ئەينەن تەرجىمە قىلىپ، ئىزاھ

بېرىش:

刻舟求剑

كېمىگە بەلگە قويۇپ، خەنجەر ئىزدىمەك.

«لۇي بۇۋېينىڭ سالنامىسى. بۈگۈنگە نەزەر» دە مۇنداق دېيىلگەن:

چۈ بەگلىكىدىكى بىر كىشى دەريادىن ئۆتۈۋېتىپ، خەنجىرىنى سۇغا چۈشۈرۈۋېتىپتۇ. ئۇ كېمىنىڭ خەنجەر چۈشۈپ كەتكەن يېرىگە بەلگە قىلىپ قويۇپتۇ. كېمە بارار جايغا يەتكەندىن كېيىن، ئۇ كېمىدىكى بەلگە بويىچە سۇغا چۈشۈپ كەتكەن خەنجىرىنى ئىزدەپتۇ، زادىلا تاپالماپتۇ. (ئۇسۇلنىڭ نابالىقىغا ۋە كاجلىققا تەمسىل قىلىنىدۇ)

请君入瓮

قېنى، كۆپكە مەرھەمەت؛ ئۆز يولى بىلەن ئۆزىنى باپلىماق.

تاڭ سۇلالىسى زامانىسىدىكى ۋۇزېتەن زامانىسىدە بىراۋ چۈشكۈ.

نىڭ سۇيىقەستىنى پاش قىپتۇ، ۋۇزېتەن ئۇنى سوراق قىلىش ئۈچۈن لەي جۈنچېننى ئەۋەتىپتۇ. لەي جۈنچېن ئۇنى ھاراق ئىچىشكە تەكلىپ قىلىپ، ئۇنىڭدىن: "قىستاپ ئىقرار قىلدۇرۇشتا ئەڭ ياخشى جازا نېمە؟" دەپ سوراپتۇ. جۇ شىڭ ئۆزىنىڭ كۆپ ئىشلىتىدىغان ئۇسۇلى جىنايەتچىنى كۆپكە كىرگۈزۈپ، تېشىدىن ئوت قالاپ كۆيدۈرۈشتىن ئىبارەت ئىكەنلىكىنى ئېيتىپ بېرىپتۇ. شۇنىڭ بىلەن

لەي جۈنچېن ئۇنىڭ دېگىنى بويىچە تەييارلىقنى پۈتتۈرۈپ، ئۇنىڭغا: "مەن بۇيرۇققا بىنائەن ئۆزلىرىنى سوراق قىلغىلى كەلدىم، قېنى، كۆپكە مەرھەمەت!" دەپتۇ. (ئۆز يولى بىلەن ئۆزىنى باپلاشقا تەمسىل قىلىندۇ)

8. ماقال - تەمسىلەردىن كەلگەنلىرىنى ماقال - تەمسىل شەكلىدە تەرجىمە قىلىش:

马有溜蹄，人有失错

ئات مۇدۇرسدۇ، ئادەم ئازىدۇ؛ مۇدۇرمەس ئات يوق، ئازماس ئادەم.

病来如山倒，病去如抽丝

ئاغرىق پاتمانلاپ كىرىپ، مىسقاللاپ چىقىدۇ.
9. تۇراقلىق ئىبارىلەرنىڭ بۇرۇنقى مەنىسى بىلەن كېيىنكى مەنىسىگە دىققەت قىلىش:

兴师动众

بۇرۇنقى مەنىسى: ئەسكەر تارتىپ چىقماق.
ھازىرقى مەنىسى: ھەممىنى ئاتلاندۇرماق؛ كۆپچىلىكنى سەپەرۋەر قىلماق.

闭门造车

بۇرۇنقى مەنىسى: بىر ئۆلچەم بىلەن ياسالغان ھارۋا ئۆي ئىچىدە ياسالسىمۇ كاتاڭغا چۈشىدۇ.
ھازىرقى مەنىسى: دەرۋازىغا قارىماي ھارۋا ياسىماق؛ ئەمەلىيەتتە تىن ئايرىلىپ قارىسىغا ئىشلىمەك؛ ئۆيدىكى ھېساب بازارغا توغرا كەلمەپتۇ.

10. بىرمۇنچە تۇراقلىق ئىبارىلەرنى ئەينەن تەرجىمە قىلىسىمۇ

چۈشىنىشلىك بولىدۇ، شۇنداقلا ئۇلارنىڭ ئۇيغۇرچىدىمۇ تەڭدىشى بار. بۇنداقلىرىنى تەرجىمە قىلىش ياكى ئۇيغۇرچىدىكىنى تەڭكەش قىلىشى كۈنكەپت ئەھۋالغا قاراپ بىر تەرەپ قىلىش:

挂羊头卖狗肉

قوي كاللىسىنى ئېسىپ قويۇپ، ئىت گۆشى ساتماق؛ قۇيرۇق كۆرسىتىپ، ئۆپكە ساتماق.

对牛弹琴

كاللىنىڭ قۇلىقىغا غېجەك چالماق؛ ئېشەكنىڭ قۇلىقىغا راۋاب چالماق.

赶鸭子上架

ئۆردەكنى قونداققا چىقىشقا زورلىماق؛ تۆگىنى ئۇسۇلغا تارتماق.

汉语拼音音节索引

خەنزۇچە فونېتىكىلىق ئېلىپبە بوغۇملىرى
بويىچە كۆرسەتكۈچ

A		B		饱	15	俸	20	bie	补	28	
	ai	ba		宝	16	鄙	20	别	24	捕	28
哀	1	八	8	报	16	必	20	bin	铺	28	
挨	2	拔	9	抱	16	毕	21	宾	不	28	
唉	2	跋	9	豹	17	闭	21	彬	布	28	
矮	2	bai		暴	17	蔽	22	兵	步	45	
爰	2	白	9	bei		笨	22	冰		45	
爰	2	百	11	杯	17	弊	22	并			
碍	3	败	13	卑	18	壁	22	病			
碍	3	败	13	悲	18	避	22	bo			
an		稗	13	背	19	僻	22	波	27	cai	
安	3	ban		悻	19	bian		拨	27	才	
鞍	5	班	13	ben		鞭	23	伯	27	采	
按	5	班	14	奔	19	扁	23	勃	27	can	
暗	5	搬	14	本	19	变	23	博	27	餐	
黯	6	版	14	笨	19	便	23	薄	27	残	
ang		半	14	bi		遍	23	跛	28	蚕	
昂	6	bang		逼	19	辩	23	壁	28	惨	
ao		傍	15	匕	19	biao		bu	28	cang	
傲	7	bao		比	20	标	23	卜	28	仓	
傲	7	包	15	彼	20	表	24			沧	
				笔	20					苍	

cao	唱 54	尺 61	船 70	促 76	殚 90
操 49	chao	齿 62	喘 70	cuan	箪 90
草 49	超 54	叱 62	串 70	攒 76	胆 91
ce	che	赤 62	chung	cui	旦 91
侧 50	车 54	chong	创 70	摧 76	诞 91
侧 50	彻 55	充 62	疮 70	cun	淡 91
cen	chen	冲 62	窗 71	存 76	弹 91
参 50	尘 55	重 63	窗 71	寸 77	dang
ceng	臣 55	崇 63	chui	cuo	当 92
层 50	陈 55	宠 64	吹 71	搓 77	党 93
曾 51	沉 55	chou	炊 71	撮 78	说 93
cha	趁 56	抽 64	炊垂 71	蹉 78	荡 93
差 51	称 56	抽 64	捶 72	厝 78	dao
插 51	cheng	愁 64	椎 72	措 78	刀 94
查 51	称 56	踌 64	植 72	错 78	倒 94
茶 51	撑 56	丑 65	chun	D	蹈 94
察 51	瞪 56	臭 65	春 72	da	倒 94
姘 52	成 57	chu	椿 73	达 79	悼 95
chai	承 58	出 65	唇 73	担 79	盗 95
拆 52	诚 58	初 67	鹑 73	答 79	道 95
豺 52	城 58	除 67	蠢 73	打 79	de
chan	乘 59	锄 67	chuo	大 81	得 96
馋 52	逞 59	处 68	绰 74	dai	德 97
缠 52	逞 60	楚 68	ci	呆 88	deng
谄 52	chi	础 68	词 74	代 89	灯 97
chang	吃 60	怵 68	慈 74	待 89	登 98
长 52	痴 60	触 68	此 74	戴 89	等 98
肠 53	嗤 60	chuai	刺 74	dan	di
尝 53	魑 61	揣 69	cong	丹 89	低 98
偿 54	驰 61	chuan	聪 74	担 89	羝 99
常 54	池 61	川 69	从 75	单 89	堤 99
畅 54	持 61	穿 69	cu	耽 90	滴 99
	跣 61	传 70	粗 75		敌 99

缘 99	斗 105	饩 113	fei	鳧 136	敢 145
抵 99	豆 106	en	飞 124	伏 136	感 145
砥 99	du	恩 113	非 125	扶 136	gang
地 99	独 106	er	肥 125	拂 137	刚 146
帝 100	睹 108	儿 114	匪 126	服 137	纲 146
dian	杜 108	而 114	斐 126	浮 137	gao
掂 100	妒 108	尔 114	吠 126	桴 138	高 147
颠 100	度 108	耳 114	废 126	福 138	膏 149
点 101	duan	二 115	废肺 126	拊 138	稿 149
电 101	端 108	F	费 126	抚 138	告 149
diao	短 108	fa	fen	釜 138	ge
刁 101	断 108	发 117	分 126	俯 139	割 149
雕 101	dui	伐 118	纷纷 127	辅 139	歌 149
吊 102	堆 109	罚 118	焚 128	付 139	革 149
调 102	对 109	法 118	粉 128	负 139	格 150
掉 102	dun	发 119	分 129	妇 140	隔 150
die	顿 109	法 118	奋 129	附 140	各 150
迭 102	duo	发 119	愤 129	赴 141	gen
喋 102	多 110	fan	feng	富 141	根 152
ding	咄 111	翻 119	风 129	傅 141	亘 152
丁 102	夺 111	幡 120	丰 133	腹 141	geng
顶 102	度 111	凡 120	封 133	覆 141	更 152
鼎 103	E	烦 120	烽 134	G	耿 152
定 103	e	繁 120	锋 134	gai	纒 152
dic	阿 112	反 121	蜂 134	改 143	更 152
丢 103	婀 112	返 122	逢 134	盖 144	gong
dong	讹 112	犯 122	风 135	概 144	工 152
冬 103	讹 112	饭 122	奉 135	gan	公 153
东 103	鹅 112	泛 122	fo	干 144	功 153
动 105	额 112	fang	佛 135	甘 144	攻 154
洞 105	峨 112	方 122	fu	肝 144	供 155
栋 105	扼 112	防 123	夫 135	竿 145	躬 155
dou	恶 113	放 123	敷 136	赶 145	恭 155

觥 155	螺 163	hao	厚 179	挥 186	即 196
拱 155	管 163	蒿 171	hu	回 187	急 196
共 155	guang	毫 171	呼 179	悔 187	疾 197
gou	光 164	豪 172	忽 180	毁 188	集 198
钩 156	广 165	好 172	囿 180	讳 188	诘 198
篝 156	gui	浩 174	狐 180	诲 188	己 198
苟 156	归 165	he	胡 181	绘 188	济 199
狗 156	规 165	合 174	虎 181	贿 188	犄 199
gu	侷 165	何 174	户 182	惠 188	载 199
沽 157	诡 166	河 174	怙 182	喙 188	计 199
姑 157	鬼 166	和 174	hua	hun	记 199
孤 158	贵 166	荷 175	花 182	昏 189	济 199
古 159	gun	涸 175	华 182	婚 189	继 199
谷 159	滚 167	赫 175	哗 183	浑 189	既 199
骨 159	guo	鹤 175	化 183	魂 189	寄 200
盍 160	国 167	hei	话 183	混 190	gia
鼓 160	果 167	黑 176	画 183	huo	加 200
告 160	衰 167	hen	huai	活 190	夹 200
固 160	过 167	恨 176	怀 184	火 190	家 200
故 160	H	heng	huan	货 191	葭 201
顾 160	hai	恒 176	欢 184	祸 191	嘉 201
gua	海 169	横 176	缓 185	豁 191	颊 201
瓜 161	骇 170	hong	换 185	J	假 201
刮 161	害 170	轰 177	涣 185	ji	价 201
寡 161	han	哄 177	焕 185	饥 193	驾 201
挂 162	酣 170	烘 177	患 185	机 193	嫁 201
guai	邯 170	红 177	huang	鸡 193	jian
拐 162	含 170	洪 178	荒 185	积 195	尖 202
怪 162	汗 171	鸿 178	黄 186	畸 195	阆 202
guan	悍 171	hou	惶 186	激 195	坚 202
关 162	hong	侯 178	恍 186	及 196	艰 202
官 163	沆 171	后 178	hui	吉 196	肩 203
冠 163			灰 186	岌 196	监 203

兼 203	劫 211	井 220	决 227	苦 235	蓝 241
简 204	结 211	径 221	绝 228	kuā	滥 241
见 204	洁 211	敬 221	jun	夸 236	lang
剑 205	桀 212	静 221	君 228	kuai	狼 241
渐 206	捷 212	镜 221	K	快 236	浪 242
鉴 206	竭 212	jiōng		脍 237	lao
箭 206	截 212	迥 221	kai	kuan	牢 242
jiang	解 212	炯 221	开 229	宽 237	劳 242
江 206	戒 213	jiu	教 230	kuang	老 243
将 207	借 213	纠 222	kan	狂 237	le
匠 207	jin	鸠 222	侃 230	旷 238	乐 244
降 207	今 214	九 222	看 230	kui	lei
jiao	斤 214	久 222	kang	岿 238	雷 245
交 208	金 214	酒 222	康 230	窥 238	累 245
娇 208	矜 215	旧 223	慷 231	揆 238	leng
骄 208	津 216	咎 223	抗 231	溃 238	冷 246
胶 209	筋 216	救 223	ke	kun	愣 246
教 209	襟 216	就 224	苛 231	昆 238	li
蛟 209	仅 216	ju	可 231	悃 238	离 246
焦 209	紧 216	居 224	克 231	困 238	犁 247
狡 209	谨 216	鞠 225	刻 232	kuo	嫠 247
娇 209	锦 216	局 225	恪 232	括 239	礼 247
脚 209	尽 217	举 225	ken	L	李 247
叫 210	近 217	拒 226	肯 232	la	里 247
教 210	进 217	具 226	kong	拉 240	理 247
jie	噤 218	据 226	空 232	lai	力 248
皆 210	jing	聚 226	孔 233	来 240	厉 248
接 210	经 218	屡 227	kou	赖 241	历 248
揭 210	涇 218	juan	口 233	癞 241	立 249
街 210	荆 219	涓 227	扣 235	lan	利 249
嗟 210	惊 219	卷 227	ku	兰 241	励 250
子 211	兢 220	眷 227	枯 235		例 250
节 211	精 220	jue			栗 250

lian	另 255	乱 262	盲 269	面 274	谋 284
连 250	liu	lüe	茫 269	miao	mu
联 250	溜 256	略 262	mao	苗 275	木 284
廉 250	溜留 256	lun	猫 270	渺 275	目 285
敛 250	流 256	论 262	猫毛 270	妙 276	暮 287
险 250	流柳 257	论论 262	茅 270	mie	苜 287
恣 250	六 257	luo	冒 270	灭 276	沐 287
liang	long	罗 262	貌 271	min	墓 287
良 250	龙 257	络 263	mei	民 277	幕 287
梁 251	lou	洛 263	没 271	ming	N
两 251	楼 258	萃 263	眉 271	名 277	na
量 252	楼漏 259	落 263	每 272	明 278	拿 288
liao	楼露 259	M	美 272	鸣 281	纳 288
聊 252	lu	ma	men	冥 281	nai
寥 253	庐 259	麻 265	门 272	铭 281	乃 289
潦 253	庐炉 259	马 265	扃 273	酩 281	耐 289
燎 253	鲁 259	妈 266	闷 273	命 281	nan
了 253	鹿 260	mai	meng	谬 282	男 289
料 253	绿 260	埋 266	蒙 273	mo	南 289
lie	碌 260	买 266	梦 273	模 282	喃 290
劣 253	路 260	迈 266	mi	摩 282	难 290
烈 253	戮 260	卖 266	弥 273	磨 282	赈 291
lin	露 260	man	迷 273	魔 282	难 291
临 253	lu	埋 267	米 274	没 282	nan
淋 254	驴 260	蛮 267	靡 274	秣 283	囊 291
琳 254	旅 261	瞞 267	秘 274	莫 283	nao
麟 254	屢 261	漫 268	密 274	漠 284	叟 291
ling	履 261	漫 269	mian	墨 284	恼 291
伶 255	绿 261	mang	绵 274	默 284	脑 291
灵 255	luan	芒 269	免 274	mou	nei
玲 255	鸾 261	忙 269	勉 274	牟 284	馁 291
零 255				侔 284	内 291
令 255					

neng	怒 300	沛 304	凭 311	骐 319	强 332
能 292	nü	佩 304	瓶 311	骑 319	墙 333
ni	女 300	pen	萍 311	棋 320	强 333
泥 293	O	喷 304	po	旗 320	qiao
呢 294	ou	peng	泼 311	琪 320	跷 333
你 294	呕 301	朋 305	婆 311	乞 320	敲 334
逆 294	偶 301	蓬 305	迫 311	岂 321	乔 334
匿 295	藕 301	鹏 303	破 311	企 321	巧 334
nian		捧 305	魄 312	杞 321	翘 335
拈 295	P	pi	pou	起 321	qie
年 295	怕 302	批 305	剖 312	绮 321	切 335
念 296	爬 302	披 305	pu	气 321	窃 335
niao	拍 302	被 306	扑 313	迄 323	楔 336
鸟 296	排 302	劈 306	扑 313	弃 323	qin
袅 296	pai	皮 307	蒲 313	泣 324	钦 336
尿 296	拍 302	蚍 307	璞 313	器 324	亲 336
nie	排 302	琵 307	普 313	qia	秦 336
捏 296	pan	疲 307	Q	恰 325	勤 337
涅 297	攀 302	匹 307	qi	洽 325	擒 337
蹶 297	盘 303	否 308	七 314	qian	寝 337
ning	磐 303	瓣 308	妻 315	千 325	沁 337
宁 297	砉 303	屁 308	妻 315	迁 329	qing
niu	判 303	辟 308	妻 315	牵 329	青 337
牛 297	pang	pian	妻 315	谦 329	轻 338
扭 298	庞 303	偏 308	妻 315	前 329	倾 341
怙 298	旁 303	片 308	欺 315	钱 331	卿 341
nong	pao	pin	漆 317	钳 331	清 341
浓 298	抛 304	贫 308	齐 317	乾 331	蜻 343
弄 298	袍 304	品 309	其 318	潜 331	情 343
nu	跑 304	牝 309	奇 318	黔 332	晴 344
奴 299	炮 304	ping	祈 319	浅 332	擎 344
弩 299	pei	平 309	歧 319	qiang	请 344
	赔 304	评 310	耆 319	枪 332	庆 345

罄 345	麇 354	ruan	删 376	shi	守 399
qiong		阮 367	姗 376	尸 388	首 399
穷 345	R	软 367	煽 376	失 388	寿 400
茺 346		rui	闪 376	师 389	受 400
琼 347	ran	锐 367	善 376	十 389	兽 400
qiu	燃 355	ruo	shang	什 391	shu
秋 347	rang	若 367	伤 377	石 391	书 400
囚 347	攘 355	弱 368	赏 377	时 391	殊 400
求 347	re	S	上 377	实 391	熟 400
qu	惹 355	sa	shao	识 392	鼠 400
曲 349	热 355	飒 369	稍 378	食 392	蜀 400
屈 349	ren	sai	少 378	拾 393	数 401
趋 349	人 355	塞 369	she	史 393	束 401
曲 350	仁 360	san	舌 379	矢 393	述 401
取 350	忍 360	三 369	舍 379	豕 393	树 402
去 350	认 361	散 372	设 380	始 393	shuai
quan	任 361	sang	社 380	使 394	率 402
权 351	ri	丧 372	shen	世 394	shuang
全 351	日 361	sao	身 380	势 394	双 402
拳 352	rong	搔 372	莘 381	视 394	爽 402
倦 352	荣 363	扫 373	深 381	事 395	shui
犬 352	融 363	se	神 383	室 396	水 402
劝 352	戎 363	色 373	审 384	是 396	shun
que	睿 363	sen	审 384	拭 397	吮 403
缺 353	冗 363	森 373	甚 384	恃 397	颀 404
却 353	rou	sha	sheng	适 397	瞬 404
确 353	柔 363	杀 373	升 384	适 397	shuo
鹄 353	ru	沙 374	生 384	啮 397	说 404
qun	如 363	煞 375	声 386	噬 397	铄 405
裙 353	茹 366	shan	绳 387	shou	硕 405
群 353	孺 366	山 375	胜 387	收 398	数 405
麋 354	乳 366		盛 387	手 398	si
	入 366		剩 388		司 405

丝 405	索 411	腾 417	童 428	歪 435	妮 448
私 405	T	ti	统 428	外 435	菱 448
思 406	ta	提 417	痛 428	wan	唯 448
斯 406	他 412	啼 417	tou	剜 436	为 449
死 406	tai	醒 417	偷 428	纨 436	未 450
四 407	太 412	体 418	头 428	完 436	味 450
似 408	泰 412	侷 418	投 429	顽 436	畏 450
似 408	tan	tian	tu	万 436	wen
肆 408	贪 413	天 418	突 430	wang	温 450
song	贪 414	添 422	图 430	亡 440	文 451
耸 408	昙 414	恬 422	徒 431	网 440	蚊 452
颂 409	谈 415	甜 422	茶 431	往 441	闻 452
sou	弹 415	靛 422	涂 431	枉 441	刳 453
搜 409	坦 415	tiao	屠 431	惘 441	稳 453
su	志 415	挑 422	土 431	忘 441	问 454
俗 409	叹 415	条 423	吐 432	妄 442	weng
夙 409	探 415	调 423	tui	望 442	瓮 454
肃 409	tang	蛭 423	推 432	wei	wo
素 409	唐 415	挑 423	退 433	危 444	蜗 455
速 409	堂 415	跳 423	蛻 433	威 445	我 455
suan	糖 415	tie	tun	微 445	卧 455
酸 409	螳 416	铁 423	吞 434	巍 446	握 455
sui	饶 416	ting	囤 434	为 446	wu
随 409	滔 416	听 424	tuo	韦 447	乌 455
隋 410	滔 416	亭 424	拖 434	围 447	污 456
岁 410	逃 416	停 425	脱 434	违 447	鸣 456
sun	桃 416	挺 425	唾 434	唯 447	无 456
损 410	陶 417	铤 425	W	维 448	毋 466
suo	讨 417	tong	wa	嵬 448	吴 466
缩 410	te	恫 425	挖 435	尾 448	梧 466
所 410	特 417	通 425	瓦 435	纬 448	五 467
	teng	同 426	wai	委 448	舞 468
		铜 427			

勿 468	纤 478	挟 486	秀 501	迅 508	阳 519
物 469	闲 478	邂 486	臭 501	徇 508	洋 520
恶 470	弦 478	谢 486	袖 502	逊 508	仰 520
雾 470	涎 479	xin	绣 502	Y	养 521
X	衔 479	心 486	xu	ya	怏 521
xi	嫌 479	欣 492	须 502	压 509	yao
吸 471	显 479	新 492	虚 502	鸦 509	妖 521
息 471	险 479	薪 493	嘘 503	匪 509	腰 522
希 471	现 479	馨 493	栩 503	哑 509	尧 522
惜 471	陷 480	信 493	旭 503	雅 509	摇 522
熙 471	献 480	蚌 494	恤 503	揠 510	瑶 522
嘻 472	xiang	xing	絮 503	yan	遥 523
嬉 472	相 480	兴 494	xuan	烟 510	杳 523
膝 472	降 482	星 495	轩 503	湮 510	咬 523
习 472	响 482	惺 495	揅 503	嫣 510	要 523
席 472	想 482	腥 495	喧 504	淹 510	药 523
裘 472	向 482	行 495	玄 504	言 510	耀 524
袂 472	相 483	形 497	悬 504	妍 515	ye
洗 473	项 483	兴 498	旋 504	严 515	野 524
徙 473	家 483	性 498	烜 505	延 515	业 524
喜 473	xiao	幸 498	癣 505	沿 515	叶 524
系 474	杓 483	xiong	炫 505	研 515	夜 524
细 474	宵 483	凶 498	xue	奄 516	yi
xia	遣 483	兄 499	削 505	掩 516	一 525
虾 474	萧 484	汹 499	穴 505	眼 516	伊 546
瞎 475	销 484	胸 499	学 505	偃 517	衣 546
狭 475	霄 484	雄 500	雪 506	宴 518	依 547
遐 475	小 484	熊 500	血 506	燕 518	仪 548
瑕 475	孝 485	xiu	谗 507	yang	怡 548
下 475	笑 485	休 500	xun	殃 518	宜 548
夏 476	xie	修 500	薰 507	羊 518	贻 548
xian	邪 486	羞 500	寻 507	扬 519	移 549
仙 476	胁 486	朽 501	循 508	杨 519	遗 549
先 476					颐 549

疑 549	yong	浴 577	灾 582	长 588	zhi
以 550	庸 565	欲 577	在 582	掌 588	之 599
倚 556	雍 566	遇 577	再 583	仗 588	支 599
义 556	饗 566	御 578	载 583	zhao	只 599
忆 557	永 566	鹑 578	zan	招 588	芝 600
亦 557	勇 566	yuan	赞 583	昭 589	枝 600
异 557	用 566	冤 578	zang	朝 589	知 600
抑 558	you	元 578	臧 583	照 591	执 604
易 558	优 567	原 578	zao	zhe	直 604
意 558	忧 567	圆 579	糟 583	遮 591	植 606
毅 558	悠 567	缘 578	造 583	折 591	跖 606
yin	犹 567	源 579	ze	辙 592	摭 606
因 558	油 568	远 579	择 584	赅 592	止 606
阴 560	游 568	怨 580	责 584	zhen	只 607
殷 561	由 568	yue	喷 584	贞 592	旨 608
吟 561	有 568	约 580	戾 585	针 592	纸 608
寅 561	又 573	月 580	zei	真 592	咫 608
寅 561	幼 573	跃 580	贼 585	甄 593	指 608
引 561	诱 573	越 580	zhai	枕 593	趾 610
饮 562	yu	yun	债 585	扳 593	至 610
隐 563	迂 573	晕 580	zhan	振 594	志 611
ying	纡 573	云 580	沾 585	震 594	质 612
英 563	于 573	芸 581	瞻 585	zheng	灸 612
莺 564	予 573	允 581	斩 586	争 595	治 613
嚶 564	余 574	运 581	展 586	征 596	栉 613
鸮 564	鱼 574	Z	崭 586	崢 596	擲 613
应 564	愚 574	z	辘 586	蒸 596	智 613
迎 564	与 575	za	暂 586	微 596	置 614
营 564	羽 576	zha	战 586	整 596	zhong
蝇 564	雨 776	咂 582	zhang	正 596	中 615
郢 565	语 576	杂 582	张 587	证 598	忠 615
应 565	玉 576	砸 582	彰 587	郑 599	终 616
映 565	郁 577	zai	獐 588	政 599	钟 616

冢 616	诛 619	zhuān	zhuo	自 625	zui
踵 616	珠 619	专 621	卓 624	恣 630	罪 633
众 616	诸 620	转 622	捉 624	zong	醉 634
重 618	铢 620	zhuang	斫 624	总 631	zun
种 618	蛛 620	装 622	擢 624	纵 631	尊 634
zhou	竹 620	壮 623	zi	zou	zuo
周 618	逐 621	zhuī	孜 624	走 632	左 634
粥 619	煮 621	追 623	孜 624	zu	左 635
肘 619	助 621	锥 623	锛 625	足 632	作 637
昼 619	铸 621	惴 624	馘 625	zuan	座 638
zhu	筑 621	zhun	子 625	钻 633	做 638
朱 619	zhuā	淳 624	字 625		凿 638
侏 619	抓 621				

A

- 哀兵必胜 āi bīng bì shèng - ئەلەم تارتقان يېڭىدۇ؛ دەرد - ئەلەمدىن غەزەپلەنگەن قوشۇن يېڭىدۇ.
- 哀而不伤 āi ēr bù shāng ① قايغۇلۇق ئەمەس، مۇڭلۇق. ② ئوشۇقمۇ ئەمەس، كەممۇ ئەمەس، دەل جايىدا.
- 哀感天地 āi gǎn tiān dī - ئاسمان - زېمىننى تەسرلەندۈرىدۇ - غان قاتتىق قايغۇ.
- 哀感顽艳 āi gǎn wǎn yàn ① ئاقلىنىمۇ، نادانلىنىمۇ - ھەممىنى تەسرلەندۈرىدىغان. ② ۋايىغا يەتكەن.
- 哀鸿遍野 āi hōng biān yě - ھەممە يەرنى ئاھ - زار قاپلىد - ماق؛ ھەممە يەرنى يىغا - زار قاپلاپ كەتمەك؛ داد - پەرياد كۆتۈرمەك.
- 哀毁骨立 āi huǐ gǔ lì - ئەلەمنىڭ ئازابىدا بىر تېرە، بىر ئۈستىخان بولۇپ قالماق؛ قۇرۇق قاخشال بولۇپ قالماق؛ قۇرۇق سۆڭەك بولۇپ قالماق.
- 哀莫大于心死 āi mò dà yú xīn sǐ - ئەڭ قاتتىق ئۈمىدسىز - لىك؛ ئەڭ چوڭ قايغۇ - ھەسرەتمۇ ئۈمىدسىز - لىكتىن ئېشىپ چۈشمەيدۇ.
- 哀丝豪竹 āi sī hào zhú - مۇڭلۇق نەغمە - ناۋا.
- 哀思如潮 āi sī rú chāo - قاتتىق غەمگە چۆممەك؛ ئېغىر

قايقۇغا قالماق.

- 挨肩擦背 āi jiān cā bèi قىستا-قىستا؛ تىقما-تىقما.
- 挨门逐户 āi mén zhú hù ئۆيىمۇ ئۆيى؛ ئۆيىمۇ ئۆيى يۈرمەك؛
ھەممە ئۆيلەرنى قالدۇرماي ئارلاپ چىقماق.
- 唉声叹气 āi shēng tàn qì ئاھ ئۇرماق؛ ھەسرەت چەكمەك؛
خورسىنىماق.
- 矮人看戏 ài rén kàn xì قارىسغا ئەگەشمەك؛ قارىسغا
قوشۇلماق.
- 爱不释手 ài bù shī shǒu قولدىن چۈشۈرمەسلىك؛ يېنىدىن
ئايىماسلىق؛ كۆز قىياماسلىق.
“爱不释手” مۇ دېيىلىدۇ.
- 爱财如命 ài cái rú mìng پۇل ئۈچۈن جان بەرمەك؛
پۇل... مالنى جاندىن ئەزىز كۆرمەك.
- 爱毛反裘 ài máo fǎn qiú مويىنى ئاياپ، جۇۋىنى تەتۈر
كېيىمەك؛ ئايدىم دەپ بۇزۇپ قويماق.
- 爱莫能助 ài mò néng zhù بىراۋنىڭ دەردىگە ئىچى ئاغرد-
سىمۇ، دەردىگە دەرمان بولالمايلىق؛ ياردەم قىلاي
دېسىمۇ، قولدىن كەلمەسلىك.
- 爱人以德 ài rén yǐ dé كىشىنى ھەقىقەت يوسۇندا ئاسرد-
ماق؛ كىشىگە توغرا يول بىلەن خەيرخاھلىق قىلماق.
- 爱屋及乌 ài wū jí wū ئۆزى ياخشى كۆرگەننىڭ ئۆگ-
زىسىدىكى قاغىمۇ ئاق كۆرۈنۈپتۇ؛ ياخشى كۆرگەن
كىشىنىڭ ھەممە نېمىسى گۈل كۆرۈنۈپتۇ؛ ئىگىسىنى
ياخشى كۆرگەن، ئىتىگىمۇ سۆڭەك تاشلاپتۇ.

- 爱憎分明 ài zēng fēn míng مۇھەببەت بىلەن نەپرەت
ئېنىق بولماق.
- 暧昧不明 ài mèi bù míng پوزىتسىيىسى ئېنىق بولماسلىق.
- 碍手碍脚 ài shǒu ài jiǎo پۇتلىكاشاڭ بولماق؛ كاشلا
بولماق.
- 安邦定国 ān bāng dīng guó ئەلنى ئەمىن قىلماق.
- 安步当车 ān bù dāng chē پۇتنى ئات، قولى قامچا قىلىپ
ماڭماق؛ پىيادە بىمالال ماڭماق.
- 安不忘危 ān bù wàng wēi ئامان-ئېسەن چاغلاردا خەۋپ-
خەتەرنى ئۇنتۇماسلىق؛ ياخشى چاغدا يامان چاغنى
ئۇنتۇماسلىق.
- 安常处顺 ān cháng chù shùn ① تىنچ-ئوڭۇشلۇق شارا-
ئىتتا ئۆتمەك. ② بارىغا شۇكۇر قىلماق.
- 安分守己 ān fēn shǒu jǐ ئۆز نېسىۋىسىگە شۇكۇر-قانائەت
قىلماق؛ سىڭگەن نېنىنى يېمەك؛ ئۆزىنى بىلىپ
يۈرمەك؛ ياۋاش-يۇمشاق ياشماق.
- 安富尊荣 ān fù zūn róng دۆلەت ۋە ئىززەتكە سازاۋەر
بولماق؛ باياشات بەخىرامان ياشماق.
- 安家立业 ān jiā lì yè ماكانلىشىپ، تىرىكچىلىك قىلماق؛
ئۆيلۈك-ئوچاقلىق بولۇپ، بىرەر ئىشنىڭ بېشىنى
تۇتماق؛ ماكان تۇتۇپ، ئورۇنلىشىپ قالماق.
- 安家落户 ān jiā luò hù ياقا يۇرتتا ئۆيلۈك-ئوچاقلىق
بولۇپ، تۇرۇپ قالماق؛ ماكان تۇتماق؛ ماكانلاش-
ماق؛ يەرلەشمەك.

- 安居乐业 ān jū lè yè خاترجەم تىرىكچىلىك قىلماق؛
ئارامخۇدا ياشىماق.
- 安乐世界 ān lè shì jiè پاراغەتلىك دۇنيا.
- 安乐窝 ān lè wō ئىسسىق ماكان؛ راھەت ماكان.
- 安民告示 ān mīn gào shì ① خەلقنى تىنىچلاندۇرۇش ئېلانى؛
ئېلان چىقىرىپ ئاھالىنى خەۋەردار قىلماق. ② بىرەر
ئىش - ھەرىكەتنىڭ مەزمۇنىنى ئالدىن مەلۇم قىلماق.
- 安贫乐道 ān pín lè dào يېقىرلىققا شۇكۇر قىلىپ مۆمىن
بولۇپ ياشىماق.
- 安然无恙 ān rán wú yàng بالا - قازاغا ئۇچرىماي، تىنىچ -
ئامان تۇرماق؛ خەۋەپ - خەتەردىن ئامان قالماق.
- 安如磐石 ān rú pán shí ئۇيۇلتاشتەك مۇستەھكەم؛ تەۋ -
رەنمەي مەزمۇت تۇرماق.
- 安如泰山 ān rú tài shān تەيشەن تېغىدەك مەزمۇت
تۇرماق؛ تەۋرەنمەي مەزمۇت تۇرماق.
- 安身立命 ān shēn lì mìng جېنىنى جان ئەتمەك؛ كۈنىنى
ئالماق.
- 安土重迁 ān tǔ zhòng qiān يۇرتىدىن كۆچۈپ كېتىشنى
ئېغىر ئالماق؛ يۇرتىدىن مېھرىنى ئۈزەلمەسلىك؛
كۆنۈپ قالغان جايدىن كەتكۈسى كەلمەسلىك.
- 安危与共 ān wēi yǔ gòng راھەتنى تەڭ كۆرۈپ، جاپانى
بىللە تارتماق؛ راھەت - پاراغەتتىمۇ، جاپا - مۇشەق -
قەتتىمۇ بىللە بولماق.
- 安闲自在 ān xián zì zài ئارامخۇدا - بەھۇزۇر يۈرمەك؛

ئەرگىن - ئازادە ياشىماق.

安营扎寨 ān yíng zhā zhài بارگاھ تىگمەك؛ بارگاھ قۇرۇپ
جايلاشماق؛ ئىستىھكام قۇرماق.

安于现状 ān yú xiān zhuāng ھازىرقى ئەھۋالدىن قانائەت-
لەنمەك؛ بارىغا شۇكۇر قىلماق.

安之若素 ān zhī ruò sù پەرۋا قىلماسلىق؛ بۇرۇنقىدەكلا
بىمالال تۇرماق.

鞍马之劳 ān mǎ zhī láo يول ئازابى؛ جەڭ جاپاسى؛
يول ئازابى - گۆر ئازابى.
“鞍马劳顿” مۇ دېيىلىدۇ.

鞍前马后 ān qián mǎ hòu مۇلازىم بولۇپ كەلمەك؛ يېنىدا
تۇرۇپ خىزمىتىنى ئىشلەپ كەلمەك.

按兵不动 àn bīng bù dòng ئەسكەرلىرىنى ئىشقا سالماسلىق؛
قىمىر قىلماي تۇرۇۋالماق.

按部就班 ān bù jiū bān ئۆز قائىدىسى بويىچە ئىشلىمەك؛
ھەر ئىش ئۆز يولى بىلەن؛ تەرتىپ بويىچە.

按图索骥 ān tú suǒ jì رەسىمگە قاراپ ئات ئىزدىمەك؛
يىپ ئۇچى بويىچە تاپماق.

暗淡无光 àn dǎn wú guāng قاراڭغۇ - زۇلمەت؛ تۇتۇق؛
غۇۋا.

暗渡陈仓 àn dù chén cāng يوشۇرۇن ھەرىكەت قىلماق؛
تۇيدۇرماي ھۇجۇم قىلماق.

暗箭难防 àn jiǎn nán fāng
“明枪易躲，暗箭难防”غا قاراڭ.

- 暗箭伤人 àn jiàn shāng rén يوشۇرۇن ئوق ئاتماق؛ يوشۇ-
رۇن زىيانكەشلىك قىلماق.
- 暗礁险滩 àn jiāo xiǎn tān يوشۇرۇن خادا تاشلار؛ يوشۇ-
رۇن توسالغۇلار؛ يوشۇرۇن خەۋپ - خەتەرلەر.
- 暗室欺心 àn shì qī xīn ئوغرىلىقچە يامان ئىش قىلماق؛
خۇپىيانە بۇزۇقچىلىق قىلماق.
- 暗送秋波 àn sòng qiū bō ناز - كەرەشمە قىلىشماق؛ يوشۇ-
رۇن كۆز قىسىشماق.
- 暗无天日 àn wú tiān rì قاراڭغۇ - زۇلمەت.
- 暗中交易 àn zhōng jiāo yī يەك سودىسى قىلىشماق.
- 暗中摸索 àn zhōng mō suǒ قاراڭغۇدا تىمسىقلاپ يۈرمەك.
- 暗自庆幸 àn zī qīng xīng ئۆزىچە خۇشال بولۇپ يۈرمەك؛
ئىچىدە ھۇزۇرلانماق.
- 黯然失色 àn rán shī sè ① چېنىپ قالماق؛ تەك كېلە-
مەسلىك. ② رەڭگى ئۆچمەك؛ چىرايى تۇتۇلماق؛
كۆڭلى بۇزۇلماق؛ مەيۈسلەنمەك.
- 黯然销魂 àn rán xiāo hún ئەس - ھوشىنى يوقاتماق؛
ئەرۋاھى ئۇچماق.
- 昂然挺立 āng rán tǐng lì كۆكرەك كېرىپ مەردانە تۇرماق؛
قەد كۆتۈرۈپ تۇرماق.
- 昂首阔步 āng shǒu kuò bù كۆكرەك كېرىپ ئالغا باسماق؛
مەردانە قەدەم تاشلىماق.
- 昂首望天 āng shǒu wǎng tiān بېشىنى كۆتۈرۈپ ئاسمانغا
قارىماق (ئەمەلىيەت بىلەن كارى بولماي،

يۇقىرىدا لاغايلاپ يۈرۈشكە تەمسىل قىلىنىدۇ).

傲傲待哺 āo āo dài bǔ ئاچلىقتىن ئىگىرىماق؛ ئېچىرقاپ
كەتمەك؛ ئوزۇقلىنىشقا تەلمۈرمەك.

傲睨万物 ào nì wàn wù ھېچنېمىنى كۆزگە ئىلماسلىق؛
نەزىرى ئېگىزلىك قىلماق.

傲睨一世 ào nì yī shì زامانداشلىرىغا كۆزىنىڭ قىرىدا
قارىماق؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتماق؛ ھاكاۋۇرلۇق قىلماق.

傲然屹立 ào rán yì lì مەغرۇر قەد كۆتۈرۈپ تۇرماق؛
تىك تۇرماق.

傲世轻物 ào shì qīng wù ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ ھېچنېمىنى
كۆزگە ئىلماسلىق؛ يوغانچىلىق قىلماق.

傲霜枝 ào shuāng zhī ئار-نومۇسلۇق؛ قەيسەرلىك.

B

- 八拜之交 bā bài zhī jiāo قول بېرىشكەن ئاكا - ئۇكىلار؛
قول بېرىشىپ قېرىنداش بولۇشماق؛ قول بېرىشىپ
ھەمىشە بولۇشماق.
- 八斗之才 bā dòu zhī cái ئىستېداتلىق ئەرباب؛ كامالەتكە
يەتكەن زات.
- 八方呼应 bā fāng hū yīng تەرەپ - تەرەپتىن ماسلاشماق؛
تۇشمۇتۇشتىن ئاۋاز قوشماق.
- 八面见光 bā miàn jiàn guāng جاھاننىڭ رەپىتارىغا كىرىۋالماق؛
ھەممىگە ياخشىچاق بولماق.
- 八面玲珑 bā miàn líng lóng سۈلكەتچىلىك قىلماق؛ شىلام
چىلىق قىلماق؛ قۇۋلۇق قىلماق.
- 八面威风 bā miàn wēi fēng ھەيۋەتلىك.
- 八仙过海，各显神通 bā xiān guò hǎi, gè xiǎn shén tōng
سەككىز ئەۋلىيا دەريادىن ئۆتكەندە ھەرقايسى ئۆز
كارامىتىنى كۆرسىتىپتۇ؛ ھەركىم ئۆز ماھارىتىنى
كۆرسەتمەك.
- “八仙过海，各显其能” مۇ دېيىلىدۇ.
- 八字打开 bā zì dǎ kāi گەپنىڭ ئوچۇقىنى ئېيتماق؛
پوسكا للىسىنى دېمەك.

- 八字没一撇 bā zī méi yī piě . بېرىم - يارتا؛ چالا ئىش.
- 拔本塞源 bā běn sāi yuān ؛ مەنبەسىنى ئېتىپ تاشلىماق؛ يىلتىزىدىن قۇرۇتماق.
- 拔刀相助 bā dāo xiāng zhù ھەققانىيەت ئۈچۈن كۆكرەك كېرىپ ئوتتۇرىغا چىقماق؛ بوزەككە مەدەتكار بولماق.
- 拔来报往 bā lái bào wǎng پات - پات بېرىپ - كېلىپ تۇر - ماق؛ بېرىش - كېلىشى قويۇق بولماق.
- 拔茅连茹 bā máo lián rú بىر - بىرىنى يۆلەپ، مەنسەپكە ئولتۇرغۇزماق.
- 拔苗助长 bā miáo zhù zhǎng مايسىنى تارتىپ ئۆستۈرمەك؛ شەيئەلەرنىڭ قانۇنىيىتىگە خىلاپ ئىش كۆرمەك؛ بەھۈدە قىلىنغان ئىش.
- 拔山扛鼎 bā shān gāng dǐng قالىس كۈچلۈك؛ كۈچتۈڭگۈر - لۈك؛ پالۋانلىق.
- 拔帜易帜 bā zhì yì zhì بايراق يەڭگۈشلىمەك؛ بىرىنىڭ ئورنىغا يەنە بىرىنىڭ ئورنىنى يەنە بىرى باسماق.
- 跋前踬后 bā qián zhì hòu گاڭگىراپ قالماق؛ ئالغىمۇ باسا - مايدىغان، ئارقىمۇ قايتالمايدىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق؛ ئارسالدى بولماق. "跋前踬后" مۇ دېيىلىدۇ.
- 跋山涉水 bā shān shè shuǐ تاغ ئېشىپ، دەريا كەچمەك؛ تاغ - داۋانلار ئاشماق.
- 白璧微瑕 bái bì wēi xiá كىچىككىنە نۇقسىنى بار.

- 白玉无瑕 bái bī wú xiá مۇدەپىلىدۇ. نۇقسانسىز؛ پاك.
- 白驹过隙 bái jū guò xì مۇدەپىلىدۇ. چاپقان ئاتنى يوقۇقتىن كۆرگەندە. دەك؛ ھەش-پەش دېگۈچە؛ كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە.
- 白面书虫 bái miàn shū shēng ئىش كۆرمىگەن تالىب؛ تەجرەبەسىز زىيالىي.
- 白日见鬼 bái rì jiàn guǐ كۆپكۈندۈزدە جىن كۆرگەندەك؛ ئەمەلگە ئاشمايدىغان خام خىيال؛ يوقلاڭ گەپ.
- 白日升天 bái rì shēng tiān بىردىنلا ئامتى كەلمەك؛ ئوشۇقى ئالچۇ تۇرماق؛ تۇيۇقسىزلا مەنىدەپكە ئولتۇرماق.
- 白日衣绣 bái rì yī xiù كۆز-كۆز ئالماق؛ مەنىسپىنى داملىماق.
- 白日作梦 bái rì zuò mèng ئۇخلىماي چۈش كۆرمەك؛ خام خىيال؛ ئەمەلگە ئاشمايدىغان ئىش.
- 白手起家 bái shǒu qǐ jiā قۇرۇق قول بىلەن ئىگىلىك تىكىلمەك؛ قۇرۇق قول بىلەن ئىش باشلىماق؛ قۇرۇق چاقماقتىن ئوت چىقارماق.
- 白头如新 bái tóu rú xīن چالا-بۇلا تونۇش.
- 白头偕老 bái tóu xié lǎo تەڭ ياشاپ، تەڭ قېرىماق؛ ئۆمۈر بويى ئايرىلماسلىق.
- 白云苍狗 bái yún cāng gǒu دەم ئۇنداق، دەم بۇنداق ئۆز-گىرىپ تۇرماق؛ تايىنسىز ئۆزگىرىپ تۇرماق.

- 百步穿杨 杨 bǎi bù chuān yāng: دېگەن يېرىگە تەڭكۈزمەك؛
بىر تال ئوقنىمۇ زايە كەتكۈزمەسلىك؛ مەرگە ئىلىك.
- 百尺竿头，更进一步 bǎi chǐ gān tóu, gēng jìn yī bù
يۇقىرى پەللىگە يەتكەندىمۇ داۋاملىق ئىلگىرىلىمەك؛
بارغانسېرى يۇقىرى ئۆزلىمەك.
- 百川归海 bǎi chuān guī hǎi: دەريالار بېرىپ-بېرىپ دېڭىزغا
قۇيۇلار؛ ھەممە دەريانىڭ بارار يېرى دېڭىز.
- 百读不厌 bǎi dú bù yàn: قانچە ئوقۇسىمۇ زېرىكمەسلىك؛
زېرىكمەي ئوقۇماق.
- 百端待举 bǎi duān dài jǔ: قىلىشقا تېگىشلىك نى-نى
ئىشلار بار؛ نى-نى ئىشلارنى قىلىشقا توغرا كېلىدۇ.
- 百发百中 bǎi fā bǎi zhòng: ① ئاتقانلىكى ئوقنى نىشانغا
تەڭكۈزمەك؛ ئاتقان ئوقى زايە كەتمەسلىك. ②
مۆلچەر دەل جايدىن چىقماق.
- 百废俱兴 bǎi fèi jù xīng: تاشلىنىپ قالغان ئىشلارنى قايتا-
تىدىن يولغا قويماق.
- 百感交集 bǎi gǎn jiāo jí: تۈرلۈك خىياللارغا چۆمەك؛
كۆڭلىدىن ھەر خىل ئىشلار كەچمەك.
- 百花齐放，百家争鸣 bǎi huā qí fàng, bǎi jiā zhēng míng
بارچە گۈللەر تەكشى ئېھلىش، ھەممە ئېقىملار
بەس-بەستە سايراش.
- 百孔千疮 bǎi kǒng qiān chuāng: ئۆتمەتۈشۈك بولۇپ كەتمەك؛
ئېغىر ۋەيران بولماق.
- 百口莫辩 bǎi kǒu mò biàn: مىڭ ئاغزى بولسىمۇ ئاقىد-

يالماسلىق؛ ھەرقانچە سۆزلەپمۇ چۈشەندۈرۈپ
بېرەلمەسلىك.

百炼成钢 bǎi liàn chéng gāng ئۇزۇن تاۋلانماق؛ ئۇزۇن
چىنىقىشلاردىن ئۆتمەك.

百年不遇 bǎi nián bù yù يۈز يىلدىمۇ ئۇچرىمايدىغان؛
كەمدىن - كەم ئۇچرايدىغان؛ كۆپ ئۇچرىمايدىغان.

百年大计 bǎi nián dà jì يىراق كېلەچەكنى كۆزلەپ قىلىش -
خان زور ئىش؛ ئۇزاق مۇددەتلىك ئۇلۇغۋار پىلان؛
غايىۋى ئۇلۇغ پىلان.

百年树人 bǎi nián shù rén
”十年树木，百年树人“ غا قاراڭ.

百身何赎 bǎi shēn hé shú مىڭ جېنىم بولسىمۇ ئۇنىڭ
ئۈچۈن بېرەتتىم؛ خۇدا ئۇنىڭ جېنىنى ئالغۇچە،
مېنىڭ جېنىمنى ئالسىچۇ.

百思不解 bǎi sī bù jiě مىڭ ئويلاپمۇ تېگىگە يېتەلمەس -
لىك؛ ئەقىل يەتمەسلىك.

百闻不如一见 bǎi wén bù rú yī jiàn
مىڭ ئاڭلىغان بىر كۆرگەنگە يەتمەيدۇ؛ مىڭ ئاڭلىغاندىن
بىر كۆرگەن ئەلا.

百问不烦 bǎi wèn bù fán مىڭ سورىسىمۇ ئېغىر ئالماس -
لىق؛ قانچە سورىسىمۇ ئېغىر كۆرمەسلىك.

百无禁忌 bǎi wú jīn jì ① ھېچنېمىدىن تەپ تارتماسلىق؛
ھېچنېمىدىن ئەيمەنمەسلىك. ② ھېچقانداق چەكلىمە
يوق.

百无聊赖 bǎi wú liáo lǎi ئۆمۈر مەنسىز ئۆتمەك؛ پەرىشان
يۈرمەك؛ ھېچ ئىش خۇش ياقماسلىق.

百无一失 bǎi wú yī shī ئىشەنچلىك بولماق؛ ھېچقانداق
داق چاتاق چىقماستىن؛ بىر مۇ نۇقسان چىقماستىن.

百无一失 bǎi wú yī shī ھېچبىر توغرا يېرى يوق؛ ھەممە
ئىشى چاتاق.

百依百顺 bǎi yī bǎi shùn پەرىمانبەردارلىق؛ ئىتائەتمەنلىك؛
سىزىقتىن چىقماستىن؛ نېمە دېسە ماقۇل دېمەك.

百战百胜 bǎi zhàn bǎi shèng ھەممە جەڭدە غەلبە قىلماق؛
يېڭىلمەس؛ غالب.

百折不挠 bǎi zhé bù nǎo ئېڭىلمەس - سۇنماس؛ ئېڭىز -
مەس - پۈكۈلمەس؛ قەيسەرلىك.
“百折不回” مۇ دېيىلىدۇ.

百足之虫，死而不僵 bǎi zú zhī chóng, sǐ ér bù jiāng
مىڭياغ ئۆلسمۇ قاتمايدۇ.

败军之将 bǎi jūn zhī jiāng يېڭىلگەن سەركەردە.

稗官野史 bǎi guān yě shǐ ھېكايە - رىۋايەتلەر؛ غەيرىي
رەسمىي سائناملەر.

班荆道故 bān jīng dào gù دوستلار ئۇچرىشىپ، ئۆتكەن
ئىشلار ئۈستىدە مۇڭداشماق؛ جەم بولۇپ، دوست -
لۇقنى ئەسلىمەك.
“班荆道旧” مۇ دېيىلىدۇ.

班门弄斧 bān mén nòng fǔ لۇبەن ئۈستامنىڭ ئالدىدا
پالتىسىنى ئوينىتىپتۇ؛ ئۈستام ئالدىدا ئۈستاتلىق

- 斑駁陆离 bān bó lù lí قىلماق؛ بىلەرمەنىك قىلماق.
 ئالتاغىل؛ ئالا - بۇلا؛ ئالچىپار؛
 ئالا - بۇلماچ؛ رەڭگارەڭ.
- 搬弄是非 bān nòng shī fēi گەپ توشۇماق؛ چىقىمچىلىق
 قىلماق؛ ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سالماق.
- 搬起石头打自己的脚 bān qǐ shí tóu dǎ zì jǐ de jiǎo
 تاشنى كۆتۈرۈپ ئۆز پۇتىغا ئۇرماق؛ ئۆز پۇتىغا ئۆزى
 پالتا چاپماق.
- 版版六十四 bǎn bǎn liù shí sì بىر قېلىپتا قۇيغاندەك؛ بىر
 قېلىپتىن چىققاندەك؛ كونا ئىزدىن چىقماسلىق؛
 ھەددىدىن ئاشقان رەسمىيەتچىلىك.
- 半壁江山 bān bì jiāng shān مەملىكەت زېمىنىنىڭ يېرىمى؛
 تېررىتورىيىنىڭ يېرىمى تۇگەپ، يېرىمى قالماق.
 “半壁河山” مۇ دېيىلىدۇ.
- 半工半读 bān gōng bān dú ئىشلەپ تۇرۇپ ئوقۇماق.
- 半间不界 bān jiān bù jiè ① ھېچبىر قاملاشمىغان؛
 كەلسە - كەلمەس؛ داڭقان پۇتى. ② چالا - بۇلا
 ئىشلەپ قويماق.
- 半斤八两 bān jīn bā liǎng ئىككى تۆت سەر - يېرىم چىڭ؛
 ئىككى سەككىز - ئون ئالتە.
- 半路出家 bān lù chū jiā ئوتتۇرا يولدا قوشۇلماق؛
 يېرىم يولدا كىرىشمەك.
- 半面之交 bān miàn zhī jiā بىر كۆرگەن تونۇش؛ چالا
 تونۇش.

- 半青半黄 bān qīng bān huāng؛ چالا پششمان؛ تولۇق يېتىلمىگەن.
- 半身不遂 bān shēn bù suī؛ ① يارتا پالەچ. ② تايىنى يوق؛ بېشى تۈزۈك، ئايىنى بۇزۇق.
- 半途而废 bān tú ér fèi؛ يېرىم يولدا توختاپ قالماق؛ يېرىم يولدا تاشلاپ قويماق؛ چالا ئىشلەپ، توختىتىپ قويماق.
- 半推半就 bān tuī bān jiù؛ تۈزۈت قىلماق؛ نازلانماق؛ نېزەم. قىماق؛ ياق-ياق دەپ، موک-موک سالماق؛ تەستەرهك ماقۇل بولماق.
- 半吞半吐 bān tūn bān tǔ؛ تىلىنى چاينىماق؛ دۇدۇقلىماق.
- 半新不旧 bān xīn bù jiù؛ يېڭىدۇ ئەمەس، كۈنەدۇ ئەمەس؛ نىمكەش.
- 半信半疑 bān xìn bān yí؛ بىر ئىشىنىپ، بىر ئىشەنمەس-لىك؛ دەرگۇمان بولماق.
- 傍人门户 bāng rén mén hù؛ خەقنىڭ ئۆيىدە جان باقماق؛ خەقنىڭ جۇۋىسىدا تەرلىمەك.
- 包办代替 bāo bàn dài tī؛ چات كېرىۋالماق؛ ئۆز ئالدىغا تارتىۋالماق.
- 包藏祸心 bāo cāng huò xīn؛ كۆڭلىدە يامانلىق ساقلىماق؛ ئىچىدە زەھەر قاينىماق؛ ئىچىدە توغغۇز قاترىماق.
- 包罗万象 bāo luó wàn xiàng؛ ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالماق.
- 饱汉不知饿汉饥 bǎo hān bù zhī ē hān jī؛ ئاچنىڭ دەردىنى توق بىلمەس.

- 饱经沧桑 bǎo jīng cāng sāng كۆپ ئىشلارنى كۆرگەن؛ باشتىن كەچۈرگەن.
- 饱经风霜 bǎo jīng fēng shuāng بېشىدىن كۆپ ئىسسىق - سوغۇق ئۆتكەن؛ كۆپنى كۆرگەن.
- 饱经世故 bǎo jīng shì gù كەچمىش - كەچۈرمىشلىرى كۆپ؛ بېشىدىن جىق ئىشلار ئۆتكەن.
- 饱食终日 bǎo shí zhōng rì قورسىقنى تويغۇزۇۋېلىپ، كۈن بويى بەخىرامان يۈرمەك؛ قورسىقنى تويغۇزۇشنىلا بىلىپ، ھېچنېمە بىلەن كارى بولماسلىق؛ قورسىقنى تويغۇزۇۋېلىپ، لاغايلاپ يۈرمەك.
- 饱以老拳 bǎo yǐ lǎo quán ئەدەبىنى بەرمەك؛ جاجىسىنى بەرمەك؛ كۆرگۈلۈكىنى كۆرسەتمەك.
- 宝刀未老 bǎo dāo wèi lǎo شەمشەر قاشارماس؛ ئۆزى قېرىسىمۇ، روھى قېرىماسلىق.
- 宝马香车 bǎo mǎ xiāng chē ئالتۇن ئات - ئىپار ھارۋا؛ ھەشەمەتلىك ئات - ھارۋا.
- 宝山空回 bǎo shān kōng huí كۆھەر تاغدىن قۇرۇق يانماق؛ بىلىم كاندىن بىلىمسىز قايتماق.
- 报仇雪恨 bào chóu xuě hèn ئىنتىقام ئالماق؛ ئوچ ئالماق؛ قىساس ئالماق.
- 抱残守缺 bào cān shǒu quē كوفىلىققا ئېسىلىۋالماق؛ كونا جەددىگە يېپىشىۋالماق.
"抱残守阙" مۇ دېيىلىدۇ.
- 抱关击柝 bào guān jī tuō دەرۋازىۋەن؛ ئىشىك باققۇچى؛

تاكتا كچى؛ ئەرزىمەسى ئەمەل.

抱恨终天 bāo hèn zhōng tiān ئارمان بىلەن ئۆتمەك؛ ئارماندا قالماق؛ ئۆمۈرۋايەت پۇشايماق قىلماق.
"抱憾终天" مۇ دېيىلىدۇ.

抱头鼠窜 bāo tóu shǔ cuān قۇيرۇقنى خادا قىلماق؛ بەدەر قاچماق؛ تىكۈۋەتمەك.

抱薪救火 bāo xīn jiù huǒ ئوت ئۆچۈرۈشكە ئوتۇن كۆتۈرۈپ بارماق.

豹死留皮，人死留名 bāo sǐ liú pí, rén sǐ liú míng يىلپىز ئۆلسە تېرىسى قالار، ئادەم ئۆلسە نامى.

暴风骤雨 bào fēng zhòu yǔ بوران - چاپقۇن.

暴虎冯河 bào hǔ féng hé غەيرىتى بار، پەمى يوق؛ قارام - لىق قىلماق.

暴戾恣睢 bào lì zī suī زالىملىق قىلماق؛ زورلۇق - زومبۇلۇق قىلماق.

暴露无遗 bào lù wú yí پۈتۈنلەي ئاشكارا بولماق؛ ھېچ - نېمىسى قالماي ئېچىلىپ قالماق.

暴殄天物 bào tiǎn tiān wù بۇزۇپ - چېچىپ قۇرۇتۇۋەت - مەك؛ بەھۇدە زايە قىلماق؛ بۇزۇپ - چاپماق.

暴跳如雷 bào tiào rú léi ئېچىچاڭشىپ كەتمەك؛ دەرغە - زەپ بولماق؛ چېچىلىپ - كايىپ كەتمەك.

杯弓蛇影 bēi gōng shé yǐng كىرىچىنىڭ سايىسى جامدا يىلان كۆرۈنۈپتۇ؛ ئۆز سايىسىدىن ئۈركۈمەك؛ قورققانغا قوش كۆرۈنەر.

- 杯盘狼藉 bēi pān láng jí . قاجا - قۇچىلار چېچىلىپ ياتماق .
- 杯水车薪 bēi shuǐ chē xī نۇرلۇغ ئوتنى چۆچەكتىكى سۇدا ئۆچۈرەنەكچى بولماق؛ ھېچنەمگە دال بولماسلىق؛ تۆگىنى چۆپەكتە سۇغارماق؛ ساقالدىكى ئاشقا قورساق تويماپتۇ .
- 卑鄙齷齪 bēi bǐ zōu sù . دەزىل - ئىپلاس؛ شەرمەندە .
- 卑躬屈膝 bēi gōng qū xī . قول قوشتۇرۇپ قۇلچىلىق قىل - ماق؛ خۇشامەت قىلماق .
- 悲愤填膺 bēi fēn tián yīng قاينغۇ - ئەلەمدىن كۆكى غەزەپ - نەپرەتكە تولماق؛ غەزەپ - نەپرەتنى قايناپ تاشماق .
“悲愤填胸” مۇ دېيىلىدۇ .
- 悲观绝望 bēi guān jué wǎng ئۈمىدسىزلىنىپ ھەممىدىن كەچ - مەك؛ ئۈمىدسىزلىككە چۈشمەك؛ ئۈمىد ئۈزۈمەك .
- 悲观丧气 bēi guān sāng qì ئۈمىدسىزلىنىپ روھى چۈشمەك .
- 悲观厌世 bēi guān yàn shì ئۈمىدسىزلىنىپ دۇنيادىن تاي - ماق؛ دۇنيادىن بىزار بولماق؛ تەركىدۇنيا بولماق .
- 悲欢离合 bēi huān lí hé قاينغۇ ۋە خۇشاللىق، ئايرىلىش ۋە قوشۇلۇش؛ ھىجران قاينغۇسى ۋە ۋىسال شادلىقى .
- 悲天悯人 bēi tiān mǐn rén زاماندىن زارلىنىپ، خەلقنىڭ غېمىنى يېمەك؛ پەلەكتىن زارلانماق .
- 悲喜交集 bēi xǐ jiāo jí شاد - خۇراملىققا قاينغۇ - ھەسرەت قوشۇلۇپ كەتمەك؛ ھەم قاينغۇغا، ھەم خۇشاللىققا چۆمەك .

- 背城借一 bēi chéng jiè yī جان تىكىپ ئېلىشماق؛ جاننى ئالتانغا ئېلىپ قويۇپ ئېلىشماق.
- 背道而驰 bēi dào ér chí ئەكسىچە يول تۇتماق؛ قارشى-قارشى ماگىماق؛ زىت يول تۇتماق.
- 背井离乡 bēi jǐng lí xiāng يۇرتىدىن باش ئېلىپ چىقىپ كەتمەك؛ مۇساپىر بولماق؛ يۇرتتىن ئايرىلىپ سەرسان بولماق.
- 背水一战 bēi shuǐ yī zhān يا ئۆلۈم، يا كۆرۈم جەڭى؛ ھايات - ماماتلىق ئېلىشىش.
- 背信弃义 bēi xìn qì yì ۋەدىگە ۋاپا قىلماسلىق؛ ۋاپا - سىزلىق قىلماق.
- 悖入悖出 bēi rù bēi chū ھارام مال ھارامغا كېتىپتۇ؛ ئوغرىنى قاراقچى سوقۇپتۇ.
- 奔走相告 bēn zǒu xiāng gào چېپىپ يۈرۈپ بىر - بىرىگە خەۋەر يەتكۈزمەك.
- 本末倒置 běn mò dǎo zhì باشنى ئاياغ، ئاياغنى باش قىلىپ قويماق؛ باش - ئايىغنى ئاستىن - ئۈستۈن قىلىپ قويماق.
- 笨鸟先飞 bèn niǎo xiān fēi قاشاڭ ئۆردەك بالدۇر ئۇچار.
- 笨手笨脚 bèn shǒu bèn jiǎo پۇت - قولى كال؛ كاللاڭپاي.
- 笨嘴拙舌 bèn zuǐ zhuō shé تىلى ئېغىر؛ تىلى كالۋالاشماق.
- 逼上梁山 bī shàng liáng shān لياڭشەن تېغىغا چىقىشقا مەجبۇر بولماق؛ ئامالسىز قالماق؛ مەجبۇر بولماق.
- 匕鬯不惊 bǐ chāng bù jīng ھەربىي ئىنتىزام چىڭ بولغاچقا،

- ئەل - يۇرت ئەمەن تاپماق .
- 比比皆是 bǐ bǐ jiē shì ماگدامدا بىر ئۇچرىماق؛ سامان -
دەك؛ ھەممىلا يەزدە ئۇچراپ تۇرماق؛ ساينىڭ
تېشىدەك .
- 比肩继踵 bǐ jiān jì zhǒng مىخ - مىخ؛ تىقما - تىقما، قىستا -
قىستاڭچىلىق، پۇت قويغىدەك ئورۇن بولماسلىق .
- 比上不足，比下有余 bǐ shàng bù zú, bǐ xià yǒu yú *
ئالدىنقىلارغا يېتەلمىسمۇ كەينىدىكىلەردىن ئېشىپ
چۈشمەك؛ ئوتتۇرا ھال؛ ئەل قاتارى؛ بازار
نەرخى؛ قەدىر ئەھۋال .
- 比物此志 bǐ wù cǐ zhì نەرسىلەرگە ئوخشىتىش (تە -
سىل قىلىش) ئارقىلىق ئۆز مەقسىتىنى بىلدۈرمەك .
- 彼时彼地 bǐ shí bǐ dì شۇ زامان ۋە شۇ ماكان .
- 彼一时，此一时 bǐ yī shí, cǐ yī shí ئۇ چاغ دېگەن ئۇ
چاغ، ھازىر دېگەن ھازىر .
- 笔墨官司 bǐ mǒ guān sī دۈۋەت - قەلەم دەۋاسى؛ مەت -
بۇئات يۈزىدە مۇنازىرىلەشمەك .
- 笔扫千军 bǐ sǎo qiān jūn قەلىمى ئۆتكۈر؛ قەلىمى كۈچلۈك .
- 俾昼作夜 bǐ zhōu zuō yè كۈندۈزنى كېچە قىلماق؛
كېچىسى ئويىناپ، كۈندۈزى ياتماق .
- 鄙吝复萌 bǐ lìn fù méng چاكىنلىققا بېرىلمەك .
- 必恭必敬 bǐ gōng bǐ jìng ئىززەت - ئىكرام بىلدۈرمەك؛
سۈلكەت قىلماق .
- 必由之路 bǐ yōu zhī lù مۇقەررەر يول؛ بېسىپ ئۆتۈشكە

تېگىشلىك يول.

毕其功于一役 bī qí gōng yú yī yì - بىرلا جەڭ بىلەن ئورۇند-
دىماق؛ بىرلا ئەجر بىلەن ۋۇجۇدقا چىقارماق؛ بىر
قېتىمدىلا ئورۇنداپ بولماق.

闭关却扫 bī guān què sǎo - كىشىلەر بىلەن باردى - كەلدى
قىلىشماسلىق.

闭关自守 bī guān zì shǒu - ئىشىكنى تاقاپ بېكىنىۋالماق؛
سەرت بىلەن ئالاقە قىلماسلىق.
”闭门自守“ مۇ دېيىلىدۇ.

闭口不谈 bī kǒu bù tán - زۇۋان سۈرمەسلىك؛ ئېغىز
ئاچماسلىق؛ گۆشىپ تۇرماق.
”闭口不言“ مۇ دېيىلىدۇ.

闭门羹 bī mén gēng - ئىشىككە ئۈسەك؛ ئىشىك تۈۋد-
دىن ياسماق.

闭门思过 bī mén sī guò - ئىشىكى تاقىۋېلىپ، ئۆزىنىڭ
خاتالىق - سەۋەنلىكلىرى ئۈستىدە ئويلىنماق.

闭门造车 bī mén zāo chē - دەرۋازىغا قارىماي ھارۋا ياسى-
ماق؛ ئەمەلىيەتتەن ئايرىلىپ قا سىغا ئىشلىمەك؛
ئۆيدىكى ھېساب بازارغا توغرا كەلمەپتۇ.

闭目塞听 bī mù sè tīng - كۆزنى يۇمۇپ، قۇلاقنى يوپۇ-
رۇۋالماق؛ كۆز - قۇلاقنى ئېتىۋالماق.

闭塞眼睛捉麻雀 bī sè yǎn jīng zhuō mā què -
كۆزنى يۇمۇۋېلىپ قۇشقاچ تۇتماق.

闭月羞花 bī yuè xiū huā - تولۇن ئايدەك چىرايلىق ساھىب-

جامال، گۇ؛ |، .

- 敝帚自珍 bī zhǒu zì zhēn ئەسكى بولسىمۇ ئۆزۈمگە ياخشى.
 ”敝帚千金“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 筴路蓝缕 bī lù lán lǚ جاپاغا چىداپ ئىشلىمەك؛ چولاق
 كەتمەيدە بوز ئاچماق.
- 筴门圭窦 bī mēn guī dòu نامرات ئائىلە؛ يوقسۇل ئادەم.
- 弊绝风清 bī jué fēng qīng خىيانەت تۈگەپ، دىيانەت
 ئورنىماق؛ يامان ئىشلار تۈگەپ، ياخشى كەيپىيات
 بارلىققا كەلمەك.
- 壁垒森严 bī lěi sēn yān ① قورغاننى مۇستەھكەملىمەك؛
 چىڭ مۇداپىئە كۆرمەك. ② چەك-چېگرىنى ئېنىق
 ئايرىماق.
- 避坑落井 bī kēng luò jǐng ئورەكتىن قېچىپ، قۇدۇققا
 چۈشۈپ كېتىپتۇ؛ خۇپتەندىن قېچىپ، تاراۋغا
 تۇتۇلۇپتۇ.
- 避难就易 bī nǎn jiù yì قىيىندىن قېچىپ، ئاسىنغا
 يۈگۈرمەك.
- 避实就虚 bī shí jiù xū كۈچلۈكسىدىن ئەگىپ ئۆتۈپ،
 ئاجىزغا زەربە بەرمەك؛ ئەمەلىي ئىشتىن ئۆزىنى
 تارتىپ، قۇرۇق گەپ ساتماق.
- 避世绝俗 bī shì jué sū تەركىدۇنيا بولماق.
- 避重就轻 bī zhòng jiù qīng ئېغىرىدىن قېچىپ، يېنىكىگە
 يۈگۈرمەك؛ قىيىندىن قېچىپ، ئاسىنغا ئېسىلماق.
- 脾肉复生 bī ròu fù shēng ۋاقتىنى بەھۈدە ئۆتكۈزمەك؛

- 鞭辟入里 biān pī rù lǐ ھاياتنى بەھۇدە ئۆتكۈزمەك.
 دەل جايغا تەگكۈزمەك؛ مەس-
 لىنى چوڭقۇر يېشىپ بەرمەك.
 ”鞭辟近里“ مۇدبىلىدۇ.
- 鞭长莫及 biān cháng mò jí ئىشقا چۈشلۈك كۈچ يوق.
 扁担没扎，两头打塌 biǎn dān méi zā, liǎng tóu dǎ tā
 بۇمۇ يوق، ئۇمۇ يوق، قۇرۇق قالماق.
- 变本加厉 biàn běn jiā lì بارغاسېرى ئەزۋەيلەپ كەتمەك؛
 تېخىمۇ بەتتەرلىشىپ كەتمەك.
- 变化无常 biàn huà wú cháng دائىم ئۆزگىرىپ تۇرماق؛ تۇتۇ-
 رۇقى يوق؛ تۇتامى يوق.
- 变幻莫测 biàn huàn mò cè تايىنسىز ئۆزگىرىپ تۇرماق؛
 ۋەسقىسى يۇق؛ تايىنى يوق.
- 变生肘腋 biàn shēng zhǒu yè ۋەقە بېقىنىدىلا تۇغۇلماق؛
 كۆز ئالدىدىلا يۈز بەرمەك.
- 便宜行事 biān yí xíng shì ئەھۋالغا قاراپ ئىش كۆرمەك.
- 遍地开花 biān dì kāi huā ھەممىلا يەرنى گۈل قاپلىماق؛
 ھەممە يەردە مەيدانغا كەلمەك.
- 遍体鳞伤 biàn tǐ lín shāng بەدىنىنىڭ ھەممە يېرى يارد-
 لانماق؛ بەدىنىنىڭ ساق يېرى قالماسلىق.
- 辩才无碍 biàn cái wú ài گەپكە ئۇستا؛ سۆزمەن.
- 标新立异 biāo xīn lì yì يېڭىلىق يارىتىپ، ئۆزگىچىلىك
 تىكلەمەك؛ ئۆزگىچە يېڭىلىق ياراتماق؛ غەيرىي
 يول تۇتماق.

表里不一	biǎo lǐ bù yī	ئىچى - تېشى بىردەك بولماس - لىق؛ سىرتى باشقا، ئىچى باشقا.
表里如一	biǎo lǐ rú yī	ئىچى - تېشى بىردەك بولماق.
别出机杼	bié chū jī zhū	يېڭىچە يول تۇتماق؛ ئۆزگىچە ئۇسلۇپتا يازماق.
别出心裁	bié chū xīn cāi	ئۆزگىچىلىك ياراتماق،
别鹤孤鸾	bié hè gū luán	بىر - بىرىدىن جۇدا بولغان ئەر - خوتۇن؛ ئەر - خوتۇنلار ھىجرانلىقى.
别具匠心	bié jù jiāng xīn	ئۆزگىچە ئۇسلۇپتا يازماق؛ باشقىچە قۇراشتۇرماق.
别具一格	bié jù yī gē	باشقىچە ئۇسلۇپ؛ ئالاھىدە ئۇسۇل.
别具只眼	bié jù zhī yǎn	ئالاھىدە چۈشەنچىگە ئىگە بولماق؛ مۇستەقىل كۆز قاراشتا بولماق.
别开生面	bié kāi shēng miàn	يېڭىلىق ياراتماق؛ باشقىچە ئۇسلۇپ ياراتماق؛ باشقىچە ئىش تۇتماق.
别树一帜	bié shù yī zhì	ئۆز ئالدىغا بايراق تىكلەشكە؛ باشقىچە بىر ئېقىم ياراتماق.
别无长物	bié wú cháng wù	ئارتۇق نەرسىسى بولماسلىق؛ يوقسۇللىق.
别有天地	bié yǒu tiān dī	باشقىچە بىر دۇنيا؛ ئاجايىپ كۆزەل مەنزىرە.
别有用心	bié yǒu yòng xīn	يامان غەرەز؛ بەتنىيەت.
宾至如归	bīn zhì rú guī	ئۆز ئۆيىگە كەلگەندەك بولماق؛

ئۆز ئۆيىدە تۇرغاندەك بولماق.

彬彬有礼 bīn bīn yǒu lǐ نازا كەتلىك؛ ئەدەبلىك؛ سپايە.

兵不血刃 bīng bù xuè rěn تىغقا قان تەگكۈزمەيلا؛ قان تۆكمەيلا.

兵不厌诈 bīng bù yān zhà ئۇرۇش ھىيلىسىز بولماس؛ ئۇرۇشنىڭ توققۇزى رەك، بىرى جەك.

兵贵神速 bīng guì shén sù جەڭدە ئەڭ مۇھىمى چاققانلىق.

兵荒马乱 bīng huāng mǎ luàn پارا كەندىچىلىك؛ ئەنسىزلىك؛ پاتىپاراقچىلىق.

兵来将挡，水来土掩 bīng lái jiāng dǎng, shuǐ lái tǔ yǎn سۇ كەلسە توغان سال، دۈشمەن كەلسە ئەسكەر (سال).

兵连祸结 bīng lián huò jié ئۇرۇش ئۈزۈلمەسلىك؛ يېغىلىق بولۇپ تۇرماق.

兵临城下 bīng lín chéng xià قوشۇن شەھەرگە قىستاپ كەلمەك؛ قورشاۋ ئاستىدا قالماق.

兵强马壮 bīng qiáng mǎ zhuàng ئەسكەرلەر قاۋۇل، ئاتلار تىمەن؛ ئادەم خىل، ياراق ئېسىل.

兵戎相见 bīng róng xiāng jiàn قوراللىق ئېلىشماق؛ مەسىلىنى ئۇرۇش بىلەن ھەل قىلماق.

冰冻三尺，非一日之寒 bīng dòng sān chǐ, fēi yī rì zhī hán قېلىن مۇز بىر كۈندىلا قاتقان ئەمەس.

冰壶秋月 bīng hú qiū yuē ئالىجاناب؛ ساپ دىل.

冰肌玉骨 bīng jī yù gǔ سۈزۈك چىراي؛ سۈتتەك ئاقى.

冰清玉洁 bīng qīng yù jié مۇزدىن سۈزۈك، قاشتىن پاك؛

- سۇدىن سۈزۈك، سۈتتىن ئاق؛ ئاق كۆڭۈللۈك؛
ئىپپەتلىك؛ دىيانەتلىك.
- 冰清玉润 bīng qīng yù rùn ئەخلاق - پەزىلەتلىك.
- 冰炭不相容 bīng tàn bù xiāng róng مۇز بىلەن چوغ سىغشالمايدۇ.
- 冰天雪地 bīng tiān xuě dī ئاق قار - كۆك مۇز.
- 冰消瓦解 bīng xiāo wǎ jiě مۇز ئېرىپ، قار كەتمەك؛ بىت - چىت بولماق؛ بەربات بولماق.
- 并驾齐驱 bīng jià qí qū تەڭمۇتەڭ ماڭماق؛ بىر قاتاردا تۇر - ماق؛ تەڭ ئىلگىرىلىمەك؛ بىر - بىرىدىن قېلىشماسلىق.
- 并肩前进 bīng jiān qián jìn مۇرىنى مۇرىگە تىرەپ ئالغا باسماق.
- 并日而食 bīng rì ér shí بىر كۈنلۈك غىزانى ئىككى كۈن يېمەك؛ نامراتچىلىق؛ غۇربەتچىلىك.
- 并行不悖 bīng xíng bù bèi توقۇنۇشتۇرۇپ قويىماسلىق؛ بىر - بىرىگە دەخلى قىلماسلىق.
- 病从口入 bīng cóng kǒu rù كېسەل ئېغىزدىن يۇقىدۇ؛ ئاغرىق يېمەك - ئىچمەكتىن كېلىدۇ.
- 病急乱投医 bīng jí luàn tóu yī جان تۇمشۇققا كەلگەندە تېۋىپقا قاتراپتۇ.
- “病笃乱投医” مۇ دېيىلىدۇ.
- 病来如山倒，病去如抽丝 bīng lái rú shān dǎo, bìng qù rú chōu sī ئاغرىق پاتمانلاپ كىرىپ، مىسقاللاپ چىقىدۇ.

病人膏肓 bīng rù gāo huāng جان كېسىلى پىشىپ قالماق؛ جان تۇمشۇققا كېلىپ قالماق؛ جان ھەلقۇمغا كېلىپ قالماق.

波谲云诡 bō jué yún guǐ تايىنسز ئۆزگىرىپ تۇرماق؛ خىلمۇخىل ئۆزگىرىش ياسماق.

波澜壮阔 bō lán zhuāng kuò قاينام - تاشقىنلىق؛ دەبدە - بىلىك؛ غايەت ھەيۋەتلىك.

拨乱反正 bō luàn fǎn zhèng قالايمىقانچىلىقنى ئوڭشماق.

拨云见天 bō yún jiàn tiān بۇلۇتنى يېرىپ، قۇياشنى كۆرمەك؛ زۇلمەتنى يىمىرىپ تاشلاپ يورۇقلۇققا چىقماق.

“拨云见日” مۇ دېيىلىدۇ.

伯仲之间 bō zhōng zhī jiān ئاكا - ئۇكىدە كلا؛ بىر - بىرىدىن پەرق قىلماسلىق؛ بىر - بىرىدىن قېلىشماسلىق.

勃然大怒 bō rán dà nù قاتتىق غەزەپلەنمەك؛ غەزىپى تۇتماق؛ ئوغسى قاينماق.

博大精深 bō dà jīng shēn بىلىمى مول ۋە چوڭقۇر.

博而不精 bō ér bù jīng بىلىمى مول بولسىمۇ، چوڭقۇر ئەمەس.

博古通今 bō gǔ tōng jīn تارىخىي ۋە ھازىرقى ئىشلاردىن مول بىلىمگە ئىگە بولماق.

博闻强记 bō wén qiáng jì بىلىملىك ۋە زېھنىلىك؛ بىلىمى كەڭ - خاتىرىسى كۈچلۈك؛ ئۆتكۈر پىكىرلىك. “博闻强识” مۇ دېيىلىدۇ.

- 博学多才 bó xué duō cái بىلىملىك ۋە قابىلىيەتلىك .
- 薄物细故 bó wù xì gù ئەرزىمەس ئىش؛ ئۇششاق - چۈششەك ئىش .
- 跛躄千里 bǒ biē qiān lǐ توكۇر تاشپاقمۇ مىڭ يول باسار؛ تىرىشقان ئۇزار .
- 躄肌分理 bō jī fēn lǐ تەپسىلىي تەھلىل قىلماق؛ ئىنچىكە تەھلىل يۈرگۈزمەك .
- 卜昼卜夜 bǔ zhòu bǔ yè كېچە - كۈندۈز تىنماي كەيپ - ساپا سۈرمەك؛ كۈن - تۈن دېمەي ئەيش - ئىشرەت قىلماق .
- 补偏救弊 bǔ piān jiū bì نۇقساننى تۈزەتمەك .
- 补天浴日 bǔ tiān yù rì ئاسماننىڭ تۆشۈكىنى ياماپ، قۇياشنى يۇيۇندۇرماق؛ تەبىئەتنى بويسۇندۇرماق .
- 捕风捉影 bǔ fēng zhuō yǐng چويلىدا توختىمايدىغان؛ تۇتامى يوق .
- 铺糟馊醜 bǔ zāo chǒu lí جاھاننىڭ رەپتارىغا كىرىۋالماق .
- 不白之冤 bù bái zhī yuān قاتتىق ئۇۋالچىلىق؛ ناھەقچە - لىك؛ ناھەقتىن - ناھەق .
- 不败之地 bù bài zhī dì يېڭىلمەس ئورۇندا تۇرماق؛ غالىب ئورۇندا تۇرماق .
- 不卑不亢 bù bēi bù kāng ئۆزىنى چوڭمۇ تۇتماسلىق، پەسمۇ كۆرمەسلىق .
- 不避汤火 bù bì tāng huǒ خېيىم - خەتەردىن قاچماسلىق؛ چاپا - مۇشەققەتتىن قورقماسلىق .

- 不辨菽麦 bū biān shū mài ئارپا بىلەن بۇغداينى پەرق
ئېتەلمەسلىك؛ جۇسەي بىلەن بۇغداي مایسسىنى
ئایرىيالماسلىق.
- 不差累黍 bù chā lěi shǔ قىلچە پەرقلەنمەسلىك.
- 不成体统 bù chéng tǐ tǒng قاملاشمىغان؛ قائىدە - يوسۇنغا
سىغمايدىغان؛ مۇقامدا يوق؛ ئەدەبسىزلىك.
- 不逞之徒 bù chěng zhī tú ئائىنساب مۇناپىقلار؛ قانائەتسىز
ئاچكۆزلەر.
- 不耻下问 bù chǐ xià wèn ئۆزىدىن تۆۋەنلەردىن سوراڭىنى
ئار كۆرمەسلىك؛ سوراپ بىلىش ئەيىب ئەمەس.
- 不此之图 bù cǐ zhī tú بۇ ئىشنى قىلغۇم يوق؛ بۇ
ھەقتە ئويلانغۇم يوق.
- 不打不成相识 bù dǎ bù chéng xiāng shí ئېلىشمىغۇچە تېپىشماس.
- 不打自招 bù dǎ zì zhāo ئۆز - ئۆزىدىن ئاشكارا قىلىپ
قويماق؛ ئۆزلۈكىدىن ئىقرار قىلىپ قويماق.
- 不到黄河心不死 bù dào huáng hé xīn bù sǐ بۇلگىچە پەيلىدىن يانماسلىق؛ بۇرۇنغا يېمىگۈچە
نىيىتىدىن يانماسلىق.
- 不得其死 bù dé qí sǐ ياخشى ئاقىۋەتكە قالماسلىق؛
ئۆمرىنى چىرايلىقچە ئاخىرلاشتۇرماسلىق.
- 不得人心 bù dé rén xīn كىشىلەرنىڭ نەزەرىدىن چۈشۈپ
كەتمەك؛ كۆپچىلىكنىڭ كۆڭلىگە ياقماسلىق.
- 不得要领 bù dé yào lǐng مۇھىم نۇقتىنى ئىگەللىيەلمەس.

لىك؛ ئېپىنى بىلەلمەسلىك؛ ئىشنىڭ كۆزىنى تاپال-
ماسلىق؛ ئىش - ھەرىكەتنىڭ تىلىنى بىلمەسلىك.

不得已而求其次 bù dé yǐ ér qiú qí cì

ئائىلاج ناچىرىنى لايىق كۆرمەك؛ يوقتىن ياخشى.

不登大雅之堂 bù dēng dà yǎ zhī tāng

ئوتتۇرىغا چىقارغۇچىلىكى يوق؛ تىلغا ئالغۇچىلىقى
يوق؛ چوڭ سورۇنغا بارغۇچىلىقى يوق.

不动声色 bù dòng shēng sè رەڭگىروپى
ئۆزگەرمەسلىك؛ تەمكىنلىك.

不二法门 bù èr fǎ mén ئەلا چارە؛ بىردىنبىر يول.

不乏其人 bù fá qí rén ئۇنداق كىشىلەر ئاز ئەمەس.

不费吹灰之力 bù fèi chuī huī zhī lì كۈنلى پۇق دېگۈچىلىك-
مۇ كۈچ سەرپ قىلماسلىق؛ ھېچقانچە كۈچىمەيلا؛
ئاسانلا.

不分彼此 bù fēn bǐ cǐ سېنىڭ - مېنىڭ دېمەسلىك.

不分轻重 bù fēn qīng zhòng ئېگىز - پەسنى ئايرىماسلىق؛
ئېغىر - يېنىكىنى ئايرىماسلىق.

不分皂白 bù fēn zǎo bái ئاق - قارىنى ئايرىماسلىق؛ ئاق -
قارىنى پەرق ئەتمەسلىك؛ ھەق - ناھەقنى ئايرىد-
ماسلىق.

“不分青红皂白” مۇ دېيىلىدۇ.

不分畛域 bù fēn zhěn yù دائىرە ۋە چەك - چېگرىنى ئاي-
رىماسلىق؛ سېنىڭ - مېنىڭ دەپ ئايرىماسلىق.

不丰不杀 bù fēng bù shā ئىسراپمۇ قىلماسلىق، تېجەپمۇ

قالهاسلىق؛ كۆپەيتىمەي ھەم ئازايتماي.

不伏烧埋 bù fú shāo mǎi گۇناھىنى تونۇماسلىق؛ كېسىمگە
قايل بولماسلىق.

不负众望 bù fù zhòng wàng كۆپىنىڭ ئۈمىدىنى يەردە قوي-
ماسلىق.

不甘雌伏 bù gān cǐ fú ئالغا ئىنتىلمەي بىر ئىزددا تۇرۇپ
قېلىشنى خالىماسلىق.

不甘后人 bù gān hòu rén ئارقىدا قېلىشقا تەن بەرمەس-
لىك؛ ئېشەك ئېشەكتىن قالسا، قۇلقىنى كەس.

不甘寂寞 bù gān jī mò چەتتە قايرىلىپ قېلىشقا تەن
بەرمەسلىك.

不甘示弱 bù gān shì ruō بوش كەلمەسلىك؛ قېلىشماسلىق.

不敢旁骛 bù gǎn pāng wù دىققەت - ئېتىبارنى باشقا ياققا
چامماسلىق؛ ئەس-يادىنى ئۆز كەسپىگە قاراتماق.

不敢越雷池一步 bù gǎn yuē léi chí yī bù سىزىقتىن چىقىشقا پېتىنالماسلىق؛ چەكتىن ئېشىپ
كېتىشكە جۈرئەت قىلالماسلىق.

不攻自破 bù gōng zì pò ئۆز-ئۆزىدىن تارمار بولماق؛
تېگەر-تەگمەيلا ۋە تۆۋەرىكى چىقىپ كەتمەك.

不共戴天 bù gòng dài tiān مۇتەلىق چىقىشالماسلىق؛
زادىلا سىغشالماسلىق.

不苟言笑 bù gǒu yán xiào ئېغىر-بېسىقلىق؛ تەمكىنلىك.

不关痛痒 bù guān tòng yǎng ئۆزى بىلەن قىلچە مۇناسىۋىتى
بولماسلىق؛ ئۆزىنىڭ پايدا-زىيىنى بىلەن مۇناسى-

ئۇنى يوق ئىش.

- 不过尔尔 bù guò ěr ěr شۇ چىلىك ئىكەنغۇ؛ تاپىنلىق
ئىكەنغۇ؛ چاغلىق ئىكەنغۇ.
- 不寒而栗 bù hán ér lì ئېنى جۇغۇلداپ كەتمەك؛
بەدىنى شۇركۈنمەك.
- 不合时宜 bù hé shí yí زامانغا لايىق كەلمەسلىك؛
دەۋرگە باب كەلمەسلىك.
- 不欢而散 bù huān ér sǎn كۆڭۈلسىز ئايرىلماق؛ كۆڭلى
يېرىم قايتماق.
- 不羁之才 bù jī zhī cái ئاجايىب تالانت.
- 不即不离 bù jí bù lí يېقىنمۇ ئەمەس، يىراقمۇ ئەمەس.
- 不急之务 bù jí zhī wù كارى چاغلىق ئىش؛ جىددىي
بولمىغان ئىش.
- 不计其数 bù jì qí shù ساننى ئېلىپ بولماسلىق؛ سان -
ساناقسىز؛ ھەددى - ھېسابسىز.
- 不假思索 bù jiǎ sī suǒ ئويلىنىپ تۇرمايلا؛ ئويلاپ
تۇرماستىنلا؛ دەرمەھەل؛ شۇ زامات.
- 不稼不穡 bù jià bù sè تېرىماي - يىغماي.
- 不见经传 bù jiàn jīng zhuān كىتابتا يوق سۆز؛ يازما ئاساسى
يوق سۆز.
- 不见天日 bù jiàn tiān rì كۈننىڭ، يېرىقنى كۆرمەسلىك.
- 不骄不躁 bù jiāo bù zào مەغرۇرلانماسلىق ۋە ئالدىراق -
سانلىق قىلماسلىق.
- 不教而诛 bù jiāo ér zhū تەربىيە بەرمەيلا جازا بەرمەك.

- 不解之缘 bù jiě zhī yuān پېشانگه يېزىلغىنى؛ قىسمەتتە پۈتۈلگىنى؛ تەقدىر پېشانە؛ ئايرىلماس مۇناسىۋەت؛ ئۈزۈلمەس رىشتە.
- 不近人情 bù jìn rén qíng ئادەمگە، چىلىككە يات؛ ئادەمگەر-چىلىكتە يوق؛ قىلقى سەت.
- 不进则退 bù jìn zé tuī ئىلگىرىلىمىسەڭ چېكىنىسەن.
- 不经一事，不长一智 bù jīng yī shì · bù zhǎng yī zhì بىر ئىشنى باشتىن كەچۈرمىسەڭ، بىر ئەقىلگە ئىگە بولالمايسەن؛ باش تاشقا تەگمىگۈچە، ئەقىل باشقا كىرمەس.
- 不经之谈 bù jīng zhī tán بىمەنە گەپ؛ ئاساسسىز گەپ؛ بەھۋدە گەپ.
- 不胫而走 bù jīng ér zǒu ئۆز-ئۆزىدىن يېيىلىپ كەت-مەك؛ تېزلا يامرىماق؛ تېز تارقالماق.
- 不咎既往 bù jiù jī wǎng بۇرۇنقىنى سۈرۈشتۈرمەسلىك؛ ئۆتكەن ئىشقا سالاۋات.
- 不拘小节 bù jū xiǎo jié ئۇششاق-چۈششەك ئىشلار بىلەن كارى بولماسلىق؛ ئۇششاق-چۈششەك ئىشلارغا پەرۋا قىلماسلىق.
- 不拘一格 bù jū yī gé بىر خىل شەكىل بىلەن چەك-لىنىپ قالماسلىق؛ بىر قېلىپتا تۇرۇپ قالماسلىق.
- 不绝如缕 bù jué rú lǚ قىل ئۈستىدە تۇرماق؛ ئۈزۈلۈپ قېلىشقا تاس قالماق. ② ئاڭلىنار-ئاڭلانماس.
- 不刊之论 bù kān zhī lùn ئۆزگەرمەس ھۆكۈم؛ قىل سىغماي-

دىغان پىكىر .

- 不堪回首 bǔ kān huī shǒu - ئۆتمۈشنى ئەسلەشكە راىى بار - ماسلىق؛ ئۆتكەن ئىشلارنى ئەسلەشنى خالىماسلىق .
- 不堪设想 bǔ kān shè xiǎng - تەسەۋۋۇر قىلغۇسىز؛ تەسەۋۋۇر قىلىش قىيىن .
- 不堪一击 bǔ kān yī jī - بىر پەشۋاغىمۇ يارىماسلىق .
- 不亢不卑 bǔ kàng bǔ bēi - “不卑不亢” غا قاراڭ .
- 不可多得 bù kě duō dé - كەم ئۇچرايدىغان؛ ئاز تېپىلىدىغان .
- 不可救药 bù kě jiù yào - ساقايىماس؛ تۈزەلمەس؛ ئوڭ - شالماس .
- 不可开交 bù kě kāi jiāo - ئاجراتقىلى بولماسلىق .
- 不可理喻 bù kě lǐ yù - غەرەز ئوقماسلىق؛ بىغەرەزلىك .
- 不可名状 bù kě míng zhuàng - تىل بىلەن تەسۋىرلىگۈسىز؛ تەسۋىرلەپ بەرگىلى بولماسلىق؛ بەك سىرلىق . “不可言状” مۇ دېيىلىدۇ .
- 不可磨灭 bù kě mó miē - ئۆچمەس؛ يوقالماس؛ ئۇنتۇلماس .
- 不可偏废 bù kě piān fèi - بىرىنى دەپ بىرىدىن كېچىشكە بولماسلىق؛ ئىچىقايىسىغا سەل قاراشقا بولماسلىق .
- 不可企及 bù kě qǐ jí - يېتىشىۋالغىلى بولماسلىق؛ ئېرىش - كىلى بولماسلىق؛ قول يەتمەس .
- 不可胜数 bù kě shèng shǔ - ساناپ تۈگەتكۈسىز؛ ھەددى - ھېسابسىز؛ سان - ساناقسىز .
- 不可收拾 bù kě shōu shí - يىغىشتۇرۇۋالغىلى بولماسلىق؛ ئوڭشىۋالغىلى بولماسلىق .

- 不可思议 bǔ kě sī yì ئەقىل يەتمەسلىك؛ چۈشىنىپ بولماسلىق؛ ئەقىلگە سىغماسلىق.
- 不可同日而语 bǔ kě tóng rì ér yǔ سېلىشتۇرغىلى بولماسلىق؛ بىر تاياقتا ھەيدىگىلى بولماسلىق.
- 不可向迳 bǔ kě xiāng ěr يېقىنلىشالماسلىق؛ يېنىغا بارال-ماسلىق.
- 不可言宣 bǔ kě yān xuān تىل بىلەن تەسۋىرلىگۈسىز؛ سۆز بىلەن ئىپادىلىگىلى بولماسلىق.
- 不可一世 bǔ kě yī shì جاھانغا پاتماي قالماق؛ ئالەمگە سىغماي كەتمەك؛ تېرىسگە پاتماي قالماق.
- 不可逾越 bǔ kě yú yuē ھالقىپ ئۆتكىلى بولماسلىق.
- 不可终日 bǔ kě zhōng rì بىر كۈننىمۇ ئۆتكۈزەلمەيدىغان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق؛ جېنى تۈمشۈقىغا كېلىپ قالماق؛ قاتتىق تەھدىتكە چۈشۈپ قالماق.
- 不愧不怍 bǔ kuī bù zuò كۆڭلىدە كىرىق، ئىشىدا سىر (يوق)؛ دىلى تۈزۈك، ئىشى سۈزۈك بولماق.
- 不愧屋漏 bǔ kuī wū lòu خالىي قالغان ھالەتتىمۇ يامان ئىش قىلماسلىق.
- 不稂不莠 bǔ lǎng bù yǒu يا گۆش ئەمەس، يا بەز؛ كارغا كەلمەس؛ يارىماس؛ بولۇمسىز.
- 不劳而获 bù láo ér huò ئىشلىمەي چىشىلمەك؛ تەييارغا ھەييار بولماق؛ تېرىماي ئورماق.
- 不了了之 bù liǎo liǎo zhī ئىشنى چالا-بۇلا ئىشلەپ قويۇپلا بولدى قىلىپ تاشلاپ قويماق.

- 不劣方头 bù liē fāng tóu كاجلىق؛ جاھىلىق؛ گەدنى قاتتىقلىق؛ توڭلۇق.
- 不吝金玉 bù lìn jīn yù قىممەتلىك پىكىرلىرىنى ئايمىسلا.
- 不吝指教 bù lìn zhǐ jiāo يوليورۇقلىرىنى ئايمىغايلا؛ كۆرسەتمە بەرگەيلا.
- 不露圭角 bù lù guī jiǎo تۇيدۇرماسلىق؛ چاندۇرماسلىق؛ بىلدۈرمەسلىك.
- 不露声色 bù lù shēng sè چىرايىدىن تۇيدۇرۇپ قويماس-لىق؛ گىپىدىن چاندۇرۇپ قويماسلىق.
- 不伦不类 bù lún bù lèi ئۇنداقمۇ ئەمەس، بۇنداقمۇ ئەمەس؛ ھېچنېمىگە ئوخشىمايدىغان؛ قاملاشمىغان.
- 不落窠臼 bù luò kē jiū كونا مۇقامغا ئېسىلىۋالماسلىق؛ كونا قېلىپتىن چىقالماي قالماسلىق.
- 不蔓不枝 bù mǎn bù zhī شاخ-پۇتقى بولماسلىق.
- 不毛之地 bù máo zhī dì تاقىر يەر؛ ھېچنېمە ئۈنمەيدى-غان يەر.
- 不名一钱 bù míng yī qián يارماقنىڭ سۇنۇقىمۇ بولمىغان؛ بىر تىيىنمۇ پۇلى يوق.
- 不明不白 bù míng bù bái ھېچ گەپتىن ھېچ گەپ يوق؛ بىكاردىن-بىكار.
- 不鸣则已，一鸣惊人 bù míng zé yǐ, yī míng jīng rén سايىمىسا بىر گەپ، سايىمىسا ھەممىنى ھەيران قالدۇ-رىدۇ؛ كۈلمىسە كۈلمەيدۇ، كۈلسە تېلىقىپ قالدۇ.

不谋而合 bù móu ér hé كېيى بىر يەردىن چىقىپ قالماق؛
مەسلەھەتلىشىپ قويغاندەك.

不能越雷池一步 bù néng yuè léi chí yī bù
پاسلىدىن بىر قەدەممۇ نېرى ئۆتمەسلىك؛ چەكتىن
ھالقىپ ئۆتمەسلىك.

不能赞一辞 bù néng zàn yī cí قىل سىغماسلىق؛ گەپ كەتمەس-
لىك؛ كەم-كۈتسىز؛ مۇكەممەل.

不能自拔 bù néng zī bā چوڭقۇر پېتىپ كەتمەك؛
قۇتۇلۇپ چىقالماس دەرىجىگە يەتمەك.

不念旧恶 bù niàn jiù è كونا ئاداۋەتنى ئەسكە ئالماس-
لىق؛ كونا دەردنى قوزغىماسلىق.

不宁唯是 bù níng wéi shì شۇنداق بولۇپلا قالماستىن....

不偏不倚 bù piān bù yǐ ھېچقايسى تەرەپكە يان باسما-
لىق؛ خالىس تۇرماق؛ بىتەرەپ تۇرماق؛ كاۋاپمۇ
كۆيىمىسۇن، زىخمۇ كۆيىمىسۇن.

不平则鸣 bù píng zé míng ناھەقچىلىككە چىداپ تۇرال-
ماسلىق؛ ناھەقچىلىككە ئىچى قاينىماق.

不破不立 bù pò bù lì بۇزىمىغۇچە قۇرغىلى بولماسلىق؛
كونىنى چىقىرىپ تاشلىمىغۇچە يېڭىنى بەرپا قىلغىلى
بولماسلىق.

不期而然 bù qī ér rán ئويلىمىغان يەردىن چىقماق؛
كۈتمىگەن جايدىن چىقماق.

不期而遇 bù qī ér yù تاسادىپىي ئۇچرىشىپ قالماق؛
ئاسمادىن چۈشكەندەكلا يولۇقۇپ قالماق.

- 不欺暗室 bù qī àn shì خىلۋەت جايدىمۇ ئەسكىلىك قىلماسلىق .
- 不情之请 bù qíng zhī qǐng ئاباب (ئەرزىمەس) ئىلتىماس (بىراۋدىن ياردەم سورىغاندا ئېيتىلىدىغان تەكەل - لۇپ سۆز) .
- 不求甚解 bù qiú shēn jiě چوڭقۇر چۈشىنىشكە ئىنتىدۇ - مەسلىك؛ تولۇق چۈشىنىشكە تىرىشماسلىق .
- 不求闻达 bù qiú wén dā نام چىقىرىشقا ئىنتىلمەسلىك .
- 不屈不挠 bù qū bù nǎo تىز پۈكۈمەسلىك؛ باش ئەگمەس - لىك؛ ئېگىلمەي - سۇنماي .
- 不容置喙 bù róng zhì huì ئېغىز ئاچقۇزماسلىق؛ قوشۇق سالدۇرماسلىق؛ باشقىلارنىڭ گەپ قىلىشىغا پۇرسەت بەرمەسلىك .
- 不容置疑 bù róng zhì yí شەك - شۈبھىسىز؛ شەكسىز؛ شۈبھىسىز .
- 不如归去 bù rú guī qù ئۆز يۇرتۇڭغا قايتقان ئەۋزەل .
- 不入虎穴，焉得虎子 bù rù hǔ xué, yān dé hǔ zǐ يولۋاسنىڭ ئۇۋىسىغا كىرمەي تۇرۇپ، يولۋاس بالىسىنى تۇتقىلى بولماس؛ جاندىن كەچمىگۈچە، جانانغا يەتكىلى بولماس .
- 不三不四 bù sān bù sì كەلسە - كەلمەس؛ بولار - بولماس؛ ياخشى - يامان؛ قاملاشمىغان .
- 不塞不流，不止不行 bù sè bù liú, bù zhǐ bù xíng كوننىڭ يولىنى توسماي تۇرۇپ، يېڭىغا يول ئاچقىلى

بولمايدۇ.

不衫不履 bù shān bù lǚ كىيىمى ۋە بىرانە، ئۆزى ئاۋارە؛
چېچىلاڭغۇ؛ رەتسىز.

不上不下 bù shàng bù xià يا چىفالىماي، يا چۈشەلمەي
قالماق؛ قىيىن ئەھۋالدا قالماق.

不胜枚举 bù shèng měi jǔ ئېيتىپ تۈگەتكۈسىز؛ ھەددى -
ھېسابسىز؛ سان - ساناقسىز.

不胜其烦 bù shèng qí fán چىدىغۇسىز ئاۋارىچىلىق؛
تۈگمەس ئاۋارىچىلىق.

不失毫厘 bù shī háo lí قىلچە خاتا چىقماسلىق؛ زەررىچە
كەم چىقماسلىق.

不时之需 bù shí zhī xū كۈتۈلمىگەن ئېھتىياج؛ تاسادىپىي
ئېھتىياج.

不识大体 bù shī dà tǐ ئومۇمىي ئەھۋالنى چۈشەنمەس -
لىك؛ ئومۇمىيەتكە ئېتىبار بەرمەسلىك.

不识时务 bù shí shí wù زامانغا باقىماسلىق.

不识抬举 bù shí tāi jǔ ئىززەت قىلغاننى بىلمەسلىك؛
ئېتىبارنى قىلغاننى بىلمەسلىك؛ ياخشىلىق قىلغاننى
بىلمەسلىك.

不识一丁 bù shí yī dīng ئېلىپنىڭ سۇنۇقىنى بىلمەسلىك؛
ساۋاتسىزلىق.

不识之无 bù shí zhī wú ئېلىپنى تاياق دېيەلمەسلىك؛
ئېلىپنىڭ سۇنۇقىنىمۇ بىلمەسلىك.

不世之功 bù shí zhī gōng ئاجايىپ تۆھپە؛ قالتىس چوڭ.

تۆۋەنچە.

- 不爽毫发 bǔ shuǎng háo fā قىلچە خاتا بولماسلىق؛ قىلچە ئارتۇق - كەم بولماسلىق.
- 不速之客 bù sù zhī kè چاقىرىلمىغان مېھمان؛ كۈتمە-گەن مېھمان.
- 不桃之祖 bù tiāo zhī zǔ ① ئىگىلىككە ئاساس سالغۇچى. ② ئۆچمەس (يوقالماس) ئىش - ھەرىكەت.
- 不通水火 bù tōng shuǐ huǒ قولۇم - قوشنىلار بىلەن باردى - كەلدى قىلىشماستىن؛ كىشىلەر بىلەن ئالاقە قىلىش - ماسلىق؛ يالغۇز ياشىماق.
- 不同凡响 bù tóng fān xiǎng ئاجايىپ؛ كارامەت؛ قالتىس.
- 不痛不痒 bù tōng bù yǎng ئېغىزنىڭ ئۇچىدىلا؛ سىلاپ - سىياپ؛ چالا - بۇلا؛ ئانچە - مۇنچە.
- 不忘沟壑 bù wǎng gōu hè جەستىنىڭ تاغ جىلغىلىرىدا تاشلىنىپ قېلىشىغىمۇ پەرۋا قىلماي، ھەق يولدا جېنىنى تىكىپ قويماق؛ ئادالەت يولىدا جان پىدا قىلماق.
- 不为已甚 bǔ wéi yǐ shēn ئۆز لايىقىدا بولماق؛ چەكتىن ئاشماسلىق؛ ھەددىدىن ئاشۇرۇۋەتمەسلىك.
- 不违农时 bù wéi nóng shí تېرىقچىلىق مەزگىلىنى ئۆتكۈزۈ - ۋەتمەسلىك؛ يىغىم - تېرىم مەۋسۈمىنى قولدىن بېرىپ قويماستىن.
- 不闻不问 bù wén bù wèn قۇلاقنى يوپۇرۇپ يۈرۈۋەرمەك؛ ھېچنېمە بىلەن كارى بولماسلىق.

- 不无小补 bù wú xiǎo bǔ ياردىمى تەگمەي قالماس؛ ئاز بولسىمۇ پايدىسى تېگەر.
- 不舞之鹤 bù wǔ zhī hè قولدىن ئىش كەلمەيدىغان؛ كارغا كەلمەس؛ يارىماس.
- 不务空名 bù wù kōng míng قۇرۇق ئاتاققا بېرىلمەسلىك.
- 不务正业 bù wù zhèng yè توغرا كەسىپ بىلەن شۇغۇل- لانماسلىق؛ ئۆز كەسىپى بىلەن شۇغۇللانماسلىق.
- 不相上下 bù xiāng shàng xià بىر- بىرىدىن قېلىشماستىن؛ ئانچە پەرقلەنمەسلىك.
- 不肖子孙 bù xiào zǐ sūn ئاتىسىنى تارتىمىغان بالا؛ يارىماس ئەۋلاد.
- 不屑一顾 bù xiè yī gù قارىغۇچىلىكى يوق؛ بىر قاراپ قويۇشقىمۇ ئەرزىمەيدىغان؛ نەزەر سېلىشقا ئەرزى- مەيدىغان.
- 不省人事 bù xǐng rén shì خۇدىنى بىلمەي قالماق؛ ھوشىدىن كەتمەك؛ بېھۇش بولماق.
- 不修边幅 bù xiū biān fú ئۆزىنى تاشلىۋەتمەك؛ رەتلىك يۈرمەسلىك؛ ئۆزىنى تۈزەشتۈرۈپ يۈرمەسلىك.
- 不学无术 bù xué wú shù بىلىمسىزلىك؛ نادانلىق.
- 不言而喻 bù yán ér yù ئۆز- ئۆزىدىن مەلۇم؛ دېمىسىمۇ چۈشىنىشلىك.
- 不厌其烦 bù yǎn qí fán ئاۋارىگەرچىلىكتىن قاچماسلىق؛ ئېغىر كۆرمەسلىك؛ مالال كۆرمەسلىك؛ ئېرىن- مەسلىك؛ قايتا- قايتا؛ تەپسىلىي.

- 不厌其详 bù yàn qí xiāng ئېرىنمەستىن؛ تەپسىلىي.
- 不一而足 bù yī ér zú يالغۇز بۇلا ئەمەس؛ بۇلا ئەمەس.
- 不遗余力 bù yí yú lì پۈتۈن كۈچ بىلەن؛ كۈچنى ئايىماي.
- 不以为然 bù yǐ wéi rán ياقتۇرماسلىق؛ پىسەنت قىلما- لىق؛ پەرۋا قىلماسلىق؛ ئېرەن قىلماسلىق.
- 不以一眚掩大德 bù yǐ yī shěng yǎn dà dé كىچىككىنە سەۋەنلىك بىلەن پۈتۈن تۆھپىسىنى يوققا چىقارماسلىق.
- 不义之财 bù yì zhī cái ھارام مال؛ ھارام بايلىق.
- 不易之论 bù yì zhī lùn قىل سىغمايدىغان پىكىر؛ ئۆز- گەرمەس ھۆكۈم.
- 不翼而飞 bù yì ér fēi ① قاناتسىز ئۇچۇپ كەتمەك؛ تۇيۇقسىز يوقىلىپ كەتمەك؛ غايىب بولۇپ كەت- مەك. ② خەۋەر تېز تارقالماق؛ ئېغىزدىن ئېغىزغا كۆچمەك.
- 不因人热 bù yīn rén rè باشقىلارغا يۆلەنمەسلىك؛ خەق- نىڭ ئاغىزىغا قاراپ قالماسلىق؛ خەقنىڭ قولغا قاراپ قالماسلىق.
- 不由分说 bù yóu fēn shuō غىڭ- پىڭ قىلدۇرماسلىق؛ ئېغىز ئاچقۇزماسلىق.
- 不由自主 bù yóu zì zhǔ ئۆزىنى تۇتۇۋالالماسلىق؛ ئىختىيارسىز.
- 不虞之誉 bù yú zhī yù كۈتۈلمىگەن مەدھىيە؛ كۈتۈل-

مىگەن ئالقش .

不约而同 bù yuē ér tóng مەسلەھە تلىشىۋالغاندەك؛ ئالدىن
كېلىشىۋالغاندەك؛ ئالدىن پۈتۈشۈۋالغاندەك؛ ئوي-
پىكىر بىر يەردىن چىقماق .

不在话下 bù zài huà xià ھېچ گەپ ئەمەس؛ گەپ يوق؛
چاتاق يوق؛ كارى چاغلىق .

不在其位，不谋其政 bù zài qí wèi, bù móu qí zhèng
ئۆز ۋەزىپىسىگە دائىر بولمىغان ئىشقا باش قاتۇرماسلىق .

不择手段 bù zé shǒu duǎn قولدىن كېلىدىغانلىكى ۋاستىدە-
لەرنى ئىشقا سالماق؛ قولدىن كېلىدىغانلىكى
ئەسكىلىكلەرنى قىلماق .

不折不扣 bù zhé bù kòu كەم - كۈتسىز؛ سېپى ئۆزدە-
دىن؛ ئەينى بويىچە؛ شۇ پېتىچىلا .

不知不觉 bù zhī bù jué تۇيمايلا؛ بىلەر - بىلمەيلا؛
ئاڭسىز ھالدا .

不知凡几 bù zhī fān jǐ جەمئىي قانچىلىكى نامەلۇم؛ خېلى
كۆپ .

不知好歹 bù zhī hǎo dǎi ياخشى - ياماننى بىلمەسلىك؛
ياخشىلىقنى بىلمەسلىك .

不知进退 bù zhī jìn tuì قېلىپسىزلىق؛ ئۆز ھەددىدە
(لايىقىدا) بولماسلىق .

不知人间有羞耻事 bù zhī rén jiān yǒu xiū chǐ shì
ئالەمدە ئار - نومۇس بارلىقىنى بىلمەسلىك؛ ئار -
نومۇسنىڭ نېمە ئىكەنلىكىنى بىلمەسلىك .

- 不知所措 bù zhī suǒ cuō قانداق قىلىشنى بىلمەي قال-
ماق؛ باش قاتماق؛ گاڭگىراپ قالماق.
- 不知所以 bù zhī suǒ yǐ نېمە ئۈچۈنلۈكنى بىلمەسلىك؛
سەۋەبىنى بىلمەسلىك.
- 不知所云 bù zhī suǒ yún نېمە دەۋاتقانلىقىنى ئۇققىلى
بولماسلىق؛ دېگەن گېپىنى چۈشەنگىلى بولماسلىق.
- 不值一文 bù zhī yī wén بىر تىيىنغا ئەرزىمەسلىك؛ بىر
يارماققا يارىماسلىق.
- 不治之症 bù zhī zhī zhēng ساقايىماس كېسەل؛ شىپاسى
يوق كېسەل؛ داۋاسى يوق ئاغرىق.
- 不栻进土 bù zhī jìn tǔ ئىستېداتلىق مەزلۇم؛ ئىقتىدار-
لىق ئايال.
- 不置可否 bù zhī kě fǒu يا ئاق، يا كۆك دېمەسلىك؛ يا
توغرا، يا خاتا دېمەسلىك.
- 不主故常 bù zhǔ gù chāng كۈنلىققا يېپىشىۋالماستىق؛
كونا قائىدىلەرگە ئېسىلىۋالماستىق.
- 不着边际 bù zhuó biān jī باش-ئايىغى يوق؛ تۇتۇرۇق-
سىز؛ ئايىغى چىقمايدىغان قۇرۇق گەپ.
”不落边际“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 不自量力 bù zì liàng lì ئۆزىنى چاغلىماستىق؛ ھالىغا
باقماستىق.
- 不足齿数 bù zú chǐ shù ھېسابقا ئالغۇچىلىكى يوق،
قاتارغا قوشقىچىلىقى يوق.
- 不足挂齿 bù zú guā chǐ ئېغىزغا ئالغۇچىلىكى يوق.

- 不足为凭 bǔ zú wéi pīng ؛ دەلىل - ئىسپات بولالماستلىق؛
ئاساس بولالماستلىق.
- 不足为奇 bǔ zú wéi qí ؛ ھەيران قالغۇچىلىكى يوق؛
ئەجەبلىنىدىغان يېرى يوق.
“不足为怪” مۇ دېيىلىدۇ.
- 不足为外人道 bǔ zú wéi wài rén dào
يات كىشىگە دېيىشنىڭ ھاجىتى يوق.
- 不足为训 bǔ zú wéi xùn ؛ ئىبرەت ئالغۇچىلىكى يوق؛
ساۋاق ئالغۇچىلىكى يوق؛ ئۈلگە قىلغۇچىلىكى يوق.
- 布鼓雷门 bù gǔ léi mén ئۈستىنىڭ ئالدىدا ئۇستاتلىق
قىلماق.
- 布衣蔬食 bù yī shū shí ماتا كىيىم كىيىپ، گۆشسىز غىزا
يېمەك؛ ئاددىي - ساددا تۇرمۇش كەچۈرمەك.
- 步步为营 bù bù wéi yīng قەدەمدە بىر ئىستىھكام قۇرماق؛
پەخەس بولماق؛ ھوشيار بولماق؛ ئېھتىياتچان
بولماق؛ ئىشنى پۇختا قىلماق.
- 步调一致 bù diào yī zhī قەدەم تەكشى بولماق؛ تەكشى
قەدەم تاشلىماق؛ بىردەك قەدەم تاشلىماق.
- 步履维艰 bù lǚ wéi jiān ئايىغى ئېغىرلىشىپ قالماق؛
يۈرۈش - تۇرۇشى قىيىنلىشىپ قالماق.
- 步人后尘 bù rén hòu chén باشقىلارنىڭ ئىزىدىن ماڭماق؛
خەقنىڭ كەينىدىن ئەگەشمەك.

C

- 才高八斗 cāi gāo bā dòu - قابىلىتى ئۈستۈن؛ قابىلىيەت-لىك؛ ئىقتىدارلىق.
- 才疏学浅 cāi shū xuē qiǎn - قابىلىيەت تۆۋەن، بىلىم ئاز؛ قابىلىيىتىمۇ، بىلىمىمۇ تۆۋەن.
- 才疏志大 cāi shū zhī dà - ئىستەككە چۈشلۈك دەستەك يوق؛ ئارمانغا چۈشلۈك دەرمان يوق؛ ئىرادىسى كۈچلۈك، ئىقتىدارى ئاجىز.
- 采兰赠芍 cǎi lán zèng shāo - ئۆزئارا سوۋغا تەقدىم قىلىشماق.
- 采薪之忧 cǎi xīn zhī yōu - كېسەل بولۇپ قالماق؛ ئاغرىپ قالماق.
- 采薪之患 "采薪之患" مۇ دېيىلىدۇ.
- 餐风宿露 cān fēng sù lù - دالدا يېتىپ - قوپۇپ، شامالدا ئوزۇقلانماق؛ ئاسماننى يېپىنچا، يەرنى سېلىنچا قىلماق.
- 残杯冷炙 cān bēi lěng zhī - ئاشقان - تاشقان تاماق. "残羹冷炙" مۇ دېيىلىدۇ.
- 残兵败将 cān bīng bài jiāng - ئاقساق لەشكەر، چولاق سەركەر؛ يېڭىلگەن قوشۇن.
- 残茶剩饭 cān chá shèng fàn - ئاشقان - تاشقان تاماق.

- 残酷无情 cān kù wú qíng رەھىمسىز؛ شەپقەتسىز.
- 残山剩水 cán shān shèng shuǐ قېپقالغان زېمىن؛ قالدى -- قاتتى يەر.
- 残渣余孽 cān zhā yú niè چۆپرەندە - سۈپرەندىلەر؛ داشقال.
- 蚕食鲸吞 cān shí jīng tūn پىلىدەك كېمىرىپ يېمەك، لەھەگدەك يۇتماق.
- 惨不忍睹 cǎn bù rěn dǔ قاراشقا كۆز بارماسلىق؛ ئېچىنىشلىق.
- 惨不忍闻 cǎn bù rěn wén ئاڭلاشقا قۇلاق بارماسلىق؛ دەھشەتلىك.
- 惨淡经营 cǎn dàn jīng yíng پۈتۈن زېھنى بىلەن ئىشلىمەك؛ كۆپ ئەجىر قىلماق، تىرىشپ - تىرىشىپ.
- 惨绝人寰 cǎn jué rén huān ئالەمدە كۆرۈلمىگەن ۋەھشىي - لىك؛ مىسلىسىز پاجىئە؛ ئىنتايىن دەھشەتلىك.
- 惨无人道 cǎn wú rén dào ئىنسان قېلىپىدىن چىققان ۋەھشىيلىك؛ چېكىدىن ئاشقان زالىملىق.
- 仓卒从事 cāng cù cóng shì ئالدىراپ - سالدراپ تۇتۇش قىلماق؛ ئىشقا ئالدىراش كىرىشمەك.
- 仓卒应战 cāng cù yīng zhàn ئالدىراپ - تېنەپ ئۇرۇشقا چىقماق؛ ئالدىراپ - تېنەپ مۇسابىقىگە ئاتلانماق.
- 仓皇失措 cāng huāng shī cuò تەمتىرەپ نېمە قىلارنى بىلمەي قالماق.
- 沧海横流 cāng hǎi hēng liú دېڭىزلار تېشىپ، ئالەمنى سۇ باسقاندەك (جەمئىيەتنىڭ ئەنسىزلىكىگە تەمىل

قىلىندۇ).

沧海桑田 cāng hǎi sāng tiān دېڭىز دېڭىزغا، ئېتىز دېڭىزغا ئايلانغاندەك؛ ئوكيان ئۈجمىز ارلىققا ئايلانغاندەك (ۋەزىيەتتە ناھايىتى زور ئۆزگىرىش بولغانلىقىغا تەمىل قىلىندۇ).

沧海一粟 cāng hǎi yī sù دېڭىزدىن بىر تامچە؛ دەريادىن بىر تامچە.

沧海遗珠 cāng hǎi yí zhū ئۈنچە - مارجان توپا ئىچىدە قالماق؛ ئىختىساسلىق ئادەملەر كۆمۈلۈپ قالماق.

苍蝇碰壁 cāng yīng pèng bì چۈشنىڭ تامغا ئۇسۇشى؛ تۇمشۇققا يېمەك؛ دەككىسىنى يېمەك.

藏垢纳污 cāng gōu nā wū ئىپلاس نەرسىلەرنى ساقلىماق؛ بۇزۇقلارنى قانات ئاستىغا ئالماق؛ يامان ئادەم، يامان ئىشلارنى يوشۇرماق. "藏污纳垢" مۇ دېيىلىدۇ.

藏龙卧虎 cāng lóng wò hǔ يوشۇرۇنغان ئەجدىھا، ئۇخلا - ۋاتقان يولۋاس؛ كۆمۈلۈپ قالغان تالانت ئىگىسى؛ كۆزگە چېلىقماي قالغان ئىختىساسلىق ئادەم.

藏器待时 cāng qī dài shí قانات - قۇيرۇقنى رۇسلاپ، پەيت كۈتمەك.

藏头露尾 cāng tóu lù wěi بېشىنى يوشۇرۇپ، قۇيرۇقنى يوشۇرالمىي قالماق؛ گەپنىڭ بېشىنى چىقىرىپ، ئايىغىنى يۇتۇۋەتمەك؛ گەپنىڭ ئوچۇقىنى ئېيت-ماسلىق.

藏形匿影 cāng xíng nì yǐng - سىر بەر - ئۆزىنى يوشۇرماق؛ مەسلىك.

藏之名山，传之其人 cāng zhī míng shān, chuān zhī qī rén
ئەسەرنى تاغقا يوشۇرۇپ، مەسلەكداشلىرىغا قالدۇرماق؛
ئەسەرنى پۇختا ساقلاپ، ئۇنىڭ قەدىرىگە يېتىدىغان
ئادەملەرگە قالدۇرماق.

操必胜之券 cāo bì shèng zhī quān كامىل غەلبە قىلىشقا ئىشەنچ
بولماق؛ غەلبە قىلىشنىڭ ئىشەنچلىك كاپالىتىگە
ئىگە بولماق.

操刀必割 cāo dāo bì gē ئال پىچاقنى، كەس قۇلاقنى؛
پەيتنى قولدىن بەرمەسلىك؛ كەسكىن ئىش كۆرمەك.

操奇计赢 cāo qí jì yíng قىس ماللارنى توپلىۋېلىپ پايدا
ئالماق؛ بېسىمدارلىق قىلماق.

操之过急 cāo zhī guò jí تولسۇمۇ ئالدىراپ كەتمەك؛
ئالدىراخچۇلۇق قىلماق.

草草了事 cǎo cǎo liǎo shì ئەپلەپ - سەپلەپ ئۆتكۈزۈۋەت -
جەك؛ چالا - بۇلا ئىشلەپلا بولدى قىلماق؛ قولدىن
ئۆتكۈچە، ئۆيگە يەتكۈچە.

草草收兵 cǎo cǎo shōu bīng چالا - بۇلا ئىشلەپلا بولدى
قىلماق.

草间求活 cǎo jiān qiú huó جان باقارلىق؛ جان بېقىشنىڭ
كويىدا بولماق؛ بولۇشىغا كۈن ئۆتكۈزمەك.

草菅人命 cǎo jiān rén mìng ئادەملەرنى ئوت - چۆپ ئورغان -
دەك قىرىپ تاشلىماق؛ خالىغانچە ئادەم

ئۆلتۈرمەك.

- 草木皆兵 cǎo mù jiē bīng - دەرەخ - چۆپ، دۆل - دەرەخ -
لەرمۇ ئەسكەر بولۇپ كۆرۈنمەك؛ ئۆز سايىسىدىن
قورقۇپ كەتمەك.
- 草率从事 cǎo shuài cōng shì قول ئۇچىدىلا ئىشلەپ
قويماق؛ چالا - بۇلا ئىشلەپ قويماق.
- 草率收兵 cǎo shuài shōu bīng چالا - بۇلا ئىشلەپلا بولدى
قىلماق؛ چالا - بۇلا ئىشلەپلا يىغىشتۇرماق.
- 草薶禽猕 cǎo tī qīn xiǎn ئوت ئورغان ۋە ھايۋاننى ئۆلتۈر -
گەندەك؛ قارا - قويۇق ھەممىنى قىرىپ تاشلىماق.
- 草衣木食 cǎo yī mù shí ئاددىي - ساددا تۇرمۇش كەچۈر -
مەك؛ غورىگىل كۈن ئۆتكۈزمەك.
- 草长莺飞 cǎo zhǎng yīng fēi يەر - جاھان كۆكەرگەن،
قۇشلار سايرىغان چاغ.
- 侧目而视 cè mù ér shì تىك قارىيالماسلىق، ئۇدۇل
قارىيالماسلىق؛ كۆزىنىڭ قۇيرۇقىدا قارىماق؛
ھېيىتىپ تىك قارىيالماسلىق.
- 惻隐之心 cè yǐn zhī xīn ئىچ ئاغرىتماق؛ ھېسداشلىق
قىلماق؛ ئېچىنماق.
- 参差不齐 cēn cī bù qí ئېگىز - پەس؛ ئۇزۇن - قىسقا؛
تەكشى ئەمەس.
- 层出不穷 cēng chū bù qióng ئارقا - ئارقىدىن چىقىپ
تۇرماق؛ ئۇزۇلمەي ۋۇجۇدقا كەلمەك؛ ئۈستى -
ئۈستىلەپ پەيدا بولماق؛ پۈتمەس - تۈگمەس.

- 层峦叠嶂 cēng luān diē zhàng قاتمۇقات تاغلار؛ ئېگىز -
ئېگىز چوققىلار.
- 曾几何时 cēng jǐ hé shí قايسىبىر چاغلاردا؛ تېخى يېقىن
ئارىدىلا؛ ئارىدىن ئۇزاق ئۆتمەيلا.
- 曾经沧海 cēng jīng cāng hǎi دۇنيادىن خەۋەردار؛ كۆپىنى
كۆرگەن؛ جاھان كەزگەن؛ سورۇن كۆرگەن؛ چوڭ
سورۇنلاردا بولغان.
- 差强人意 chā qiāng rén yì قەدىر ئەھۋال؛ ھەر ھالدا
يامان ئەمەس؛ خېلى جايدا.
- 差之毫厘，谬以千里 chā zhī háo lí, miù yǐ qiān lǐ
قىلدىن كەتسەڭ، قىرتىن كېتسەن؛ زەررىچە
سەۋەنلىك زور ئوڭۇشسىزلىققا ئېلىپ بارىدۇ.
- 插翅难飞 chā chì nán fēi قانات ياساپمۇ ئۇچۇپ كېتەل-
مەسلىك؛ زادى قېچىپ قۇتۇلالماسلىق.
- 插科打诨 chā kē dǎ hūn قىزىقچىلىق قىلماق؛ ھەييارلىق
قىلماق.
- 查无实据 chā wú shí jù چىن دەلىل - ئىسپاتى يوق.
- 茶余饭后 shā yú fān hòu چاي - پايدىن كېيىن؛ ئەتە -
ئاخشىمى؛ بوش ۋاقىت.
"茶余酒后" مۇ دېيىلىدۇ.
- 察察为明 chā chā wéi míng ئۇچۇر - بۇجۇرغىچە بىلمەك؛
بېتىن يىڭىنىسىگىچە بىلمەك؛ قايتا - قايتا تەكشۈ -
رۇپ ئېنىقلىماق.
- 察言观色 chá yán guān sè رەڭگىروي، گەپ - سۆزىنى

- بايقىماق؛ سۆز - ھەرىكىتىگە قاراپ ئىش كۆرمەك.
 姹紫嫣红 chà zǐ yān hōng . رەڭگارەڭ چىرايلىق گۈللەر.
 拆东墙补西墙 chāi dōng qiāng bǔ xī qiāng
 ئۇ تامنى بۇزۇپ، بۇ تامنى قوپۇرماق؛ ئۇنىڭدىن
 ئېلىپ، بۇنىڭغا سەپلىمەك.
 豺狼成性 chāi lāng chéng xìng . چىلبۆرە تەبىئەتلىك.
 豺狼当道 chāi lāng dāng dào ؛ يىرتقۇچلار دەۋران سۈرمەك؛
 مۇدھىش كۈچلەر زورلۇق - زومبۇلۇق قىلماق.
 馋涎欲滴 chán xián yù dī . ① ئاغزىغا سېرىقسۇ كەلمەك.
 ② كۆزى قىزارماق.
 缠绵悱恻 chān miǎn fěi cè ؛ قاتتىق ھەسرەت چەكمەك؛
 چەكسىز قايغۇ - ھەسرەتكە چۆمەك.
 谄上欺下 chǎn shàng qī xià . يۇقىرىغا ھېجىيىپ، تۆۋەنگە
 ھومايماق.
 长此以往 cháng cǐ yǐ wǎng مۇشۇنداق كېتىۋېرىدىغان
 بولسا؛ مۇشۇ ھالەتتە داۋام قىلىۋەرسە.
 长风破浪 chāng fēng pò lāng ؛ دولقۇن يېرىپ ئىلگىرىلىمەك؛
 دولقۇنسىرى ئىلگىرىلىمەك.
 长歌当哭 chāng gē dāng kū ؛ قايغۇسىنى قوشاققا قاتماق؛
 دەردىنى داستان قىلىپ ئېيتماق؛ قوشاق قوشۇپ
 دەرد تۆكمەك.
 长林丰草 chāng lín fēng cǎo ؛ قېلىن ئورمان، يېشىل يايلاق؛
 بۈك - باراقسان ئورمان.
 长命百岁 cháng mìng bǎi suǐ ؛ ئۆمرى ئۇزۇن بولسۇن؛

- ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرگەي؛ يۈز ياشقا كىرگەي.
- 长年累月 chāng nián lěi yuē ئۇزاق يىللار؛ ئۇزاق يىلمۇيىل؛ زامانلار.
- 长篇大论 chāng piān dà lùn قۇرۇق گەپ بىلەن تولغان ئۇزۇن ماقالە؛ گەپ ساتماق؛ پەلسەپە ساتماق؛ سەپسەتە ساتماق.
- 长驱直入 chāng qū zhī rù توختىماستىن ئىلگىرىلىمەك؛ توپتوغرا بېسىپ كىرمەك؛ ئۇدۇل بۆسۈپ كىرمەك؛ توسالغۇسىز ئىلگىرىلىمەك.
- 长生不老 chāng shēng bù lǎo مەڭگۈ ياش تۇرماق؛ مەڭگۈ قەبرىماسلىق.
- 长生久视 chāng shēng jiǔ shì ئۆمرى ئۇزاق، كۆز - قۇلقى ساق بولماق؛ ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرمەك.
- 长途跋涉 chāng tú bá shè ئۇزاق يوللارنى باسماق.
- 长吁短叹 chāng xū duǎn tàn ئۇلۇغ - كىچىك تىنماق؛ ئاھ ئۇرماق؛ ھەسرەت چەكمەك.
- 长夜难明 chāng yè nán míng زۇلمەت كېچە؛ زۇلمەتلىك كۈنلەر؛ تۈگىمەس زۇلمەت.
- 长斋绣佛 chāng zhāi xiù fō تائەت - ئىبادەت بىلەن شۇغۇللانماق؛ ئېتىكاپتا ئولتۇرماق.
- 肠肥脑满 chāng fēi nǎo mǎn يوغان قورساق؛ باداڭ قورساق؛ سامان قورساق.
- 尝鼎一臠 chāng dǐng yī luǎn قازاندىكى تائامدىن بىر كاپام يەپ، ھەممىسىنىڭ تەمىنى بىلمەك.

- 偿其大欲 chāng qí dà yù نەپسىنى قاندۇرماق.
- 常备不懈 cháng bèi bù xiè بوشاشماي دائىم تەييار تۇرماق.
- 畅所欲言 chāng suǒ yù yān ئېچىلىپ-ئېيىلىپ سۆزلىمەك؛
كۆڭۈلدە نېمە بولسا، شۇنى دېمەك؛ كەڭ-كۈشادە
سۆزلىمەك؛ بەھۇزۇر سۆزلىمەك.
- 畅行无阻 chāng xíng wú zǔ توسالغۇسىز؛ ئوڭۇشلۇق.
- 唱独角戏 chāng dū jiǎo xì يەككە-يېگانىلىك؛ ياردەمچىسىز
قالماق.
- 唱对台戏 chāng duì tái xì قارشى مۇقام توۋلىماق؛ ئۆزەڭگە
سوقۇشتۇرماق؛ قارشىلاشماق.
- 超尘拔俗 chāo chēn bā sū تەقۋادارلىق.
- 超凡越圣 chāo fān yuè shèng ئادەتتىكى ئادەملەردىن
ئېشىپ، ئەۋلىيا دەرىجىسىگە يەتمەك.
“超凡入圣” مۇ دېيىلىدۇ.
- 超群出众 chāo qún chū zhōng ھەممىنى بېسىپ چۈش-
دىغان؛ تەڭداشسىز؛ تەڭدەشى يوق.
- 超然物外 chāo rán wù wài ئۆزىنى ھەممىدىن خالىي
تۇتماق؛ جاھان بىلەن كارى بولماسلىق.
- 车殆马烦 chē dài mǎ fān ھارۋىنىڭ ماڭارى يوق، ئات-
نىڭ مادارى (يوق)؛ سەپەر ھاردۇقى؛ يول ئازابى.
- 车到山前必有路 chē dào shān qián bī yǒu lù ھارۋا تاغقا بارغاندا يول چىقىدۇ؛ قىيىنچىلىققا يولۇق-
قاندا ئامال تېپىلىدۇ؛ باشقا كەلگەندە باتۇر.
- 车水马龙 chē shuǐ mǎ lóng ئات-ھارۋا سانجاق-سانجاق؛

- ئادەم مېخ - مېخ .
 车载斗量 chē zài dǒu liáng - ھارۋا - ھارۋىلاپ؛ تاغارلاپ -
 تاغارلاپ؛ ساينىڭ تېشىدەك .
- 彻里彻外 chē lǐ chē wài - ئىچىدىن تېشىغىچە؛ تولۇق -
 تەلتۆكۈس .
- 彻上彻下 chē shàng chē xià - يۇقىرىدىن تۆۋەنگىچە؛ باشتىن
 ئاخىرغىچە .
- 彻头彻尾 chē tóu chē wěi - باشتىن ئاخىرغىچە؛ كەم -
 كۈتسىز؛ سېپى ئۆزىدىن .
 “彻首彻尾” مۇ دېيىلىدۇ .
- 尘饭涂羹 chén fān tú gēng - كېرەكسىز نەرسە؛ كارغا
 كەلمەس نەرسە .
- 臣门如市 chén mén rú shì - بەگ - غوجامنىڭ ئىشىك
 ئالدى بازاردەك ئاۋات .
- 陈陈相因 chén chén xiāng yīn - كۈنلىققا ئېسىلىۋالماق؛ كونا
 مۇقامنى تەكرارلىماق .
- 陈词滥调 chén cí làn diào - كونا مۇقام؛ كونا سەنەم .
- 陈规陋习 chén guī lòu xí - كونا قائىدە، نامۇۋاپىق ئادەت -
 لەر؛ كونا قائىدە - يوسۇنلار .
- 陈言务去 chén yán wù qù - كونا مۇقامنى تاشلىماق؛ كونا
 سەنەمدىن كەچمەك؛ كونا پەدىدىن ۋاز كەچمەك .
- 沉默寡言 chén mò guǎ yán - كەم سۆخەن؛ جىمغۇرلۇق؛
 خامۇشلۇق .
- 沉吟不决 chén yīn bù jué - بىر پىكىرگە كېلەلمەسلىك؛ بىر

قارارغا. كېلەلمەسلىك: بىر يەرگە كېلەلمەسلىك.

沉鱼落雁 chēn yú luò yān . تەڭدىشى يوق ساھىبجامال .

沉郁顿挫 chēn yù dùn cuò . مەنلىك ۋە ۋەزىنلىك .

沉冤莫白 chēn yuān mò bái : ناھەقچىلىك تارتماق؛

توقۇناق بالاغا ئۇچرىماق .

沉舟侧畔千帆过，病树前 chēn zhōu cè pān qiān fān guò,

头万木春 bīng shù qiān tóu wàn mù chūn

چۆكۈپ كەتسە بىر كېمە كېتىۋېرەر باشقىسى، قۇرۇپ

قالسا بىر دەرەخ كۆكلەۋېرەر قالغىنى .

趁火打劫 chèn huǒ dǎ jiē . توپىلاڭدا توقاچ ئوغرىلىماق .

趁热打铁 chèn rè dǎ tiě . تۆمۈرنى قىزىقىدا سوقماق .

称体裁衣 chèn tǐ cái yī . بويغا قاراپ كىيىم پىچماق .

称心如意 chèn xīn rú yì : كۆڭۈلدىكىدەك بولماق؛

كۆڭۈلگە ياقماق .

称孤道寡 chēng gū dào guǎ ئۆزىنى خان چاغلىماق؛ ئۆزىنى

بەگ دەپ ئاتىماق .

称王称霸 chēng wáng chēng bā ئۆزى بەگ- ئۆزى خان

بولۇۋالماق؛ زوراۋانلىق يۈرگۈزمەك؛ زومىگەرلىك

قىلماق .

称兄道弟 chēng xiōng dào dì ئاكا- ئۇكا بولۇپ كەتمەك؛

ئاكا- ئۇكىدەك يېقىن بولۇشماق .

撑肠拄腹 chēng chāng zhǔ fù قورساقنى چىڭدىۋالماق؛

قورساقنى پوملىۋالماق .

撑乎其后 chēng hū qí hòu كەينىدە قېلىپ ھاڭۋېقىپ

تۇرۇپ قالماق.

瞠目结舌 chéng mù jiē shé كۆزى چەك- تىلى تۇتۇلۇپ،
چىيىپ قالماق؛ ھاڭ- تاڭ بولۇپ تۇرۇپ قالماق؛
ئانزى ئېچىلىپلا قالماق.

成败利钝 chéng bāi lì dùn يا ۋۇجۇدقا چىقار، يا چىقماس؛
يا بايدىن چىقار، يا سايرامدىن.

成败论人 chéng bāi lùn rén نەتىجىسىگە قاراپ باھا بەرمەك.

成败在此一举 chéng bāi zài cǐ yī jǔ ئىشنىڭ ۋۇجۇدقا چىقىشى - چىقماسلىقى مۇشۇ تەدبىرگە
باغلىق.

成家立业 chéng jiā lì yè ئۆيلۈك - ئوچاقلق بولۇپ بىرەر
ئىشنىڭ بېشىنى تۇتماق.

成年累月 chéng nián lěi yuè يىللاپ - ئايلاپ.

成千成万 chéng qiān chéng wàn مىڭلىغان - مىليونلىغان؛
مىڭلىغان - تۈمەنلىگەن؛ كۈرمىڭلىغان.
“成千上万” “成千累万” مۇ دېيىلىدۇ.

成仁取义 chéng rén qǔ yì ئادالەت يولىدا جاننى پىدا قىلماق.

成人之美 chéng rén zhī měi كىشىگە مەدەتكار بولماق؛ يار -
يۆلەك بولماق؛ ھەمدەم بولماق؛ بىراۋنىڭ مەقسە -
تىگە يېتىشىگە ياردەم بەرمەك.

成事不说 chéng shì bù shuō ئۆتكەن ئىشنى تەگمەسلىك؛
ئۆتكەن ئىشقا سالاۋات؛ كونا خاماننى سورىماسلىق.

成事不足，败事有余 chéng shì bù zú, bāi shì yǒu yú تۈزگىنىنىڭ تايىنى يوق، بۇزغىنىنىڭ سانى (يوق)؛

ئوڭشىغىنىدىن بۇزغىنى جىق؛ قىلغان ئىشىدىن
كاشلىسى تولا.

- 成也萧何，败也萧何 chéng yě xiāo hé, bài yě xiāo hé
ئىشنى ئوڭشىغانمۇ شۇ، بۇزغانمۇ شۇ.
- 成竹在胸 chéng zhú zài xiōng؛ كۆڭۈلدە دىتلاپ قويماق؛
قورساقتا پىلان بولماق.
- 承欢膝下 chéng huān xī xià ① ئاتا-ئانىنىڭ غەمخۇر-
لۇقىدا بولماق. ② ئاتا-ئانىنىڭ كۆڭلىنى ئالماق.
- 承上启下 chéng shàng qǐ xià - بېشى بىلەن ئايىغىنى باغ-
لاشتۇرماق.
- 承先启后 chéng xiān qǐ hòu، ئالدىنقىلارغا ۋارىسلىق قىلىپ،
كېيىنكىلەرگە يول ئاچماق.
”承前启后“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 诚惶诚恐 chéng huāng chéng kǒng
① ئىتائەتمەنلىك. ② بىئارام بولماق؛ ئالاقزادە
بولماق؛ ساراسىمگە چۈشمەك.
- 诚心诚意 chéng xīn chéng yì چىن كۆڭۈل - سەمىمىي
نىيەت.
- 城狐社鼠 chéng hú shè shǔ. يامانغا تايىنىپ يامانلىق قىلغۇچى.
- 城门失火，殃及池鱼 chéng mén shī huǒ, yāng jí chí yú
قوۋۇققا ئوت كەتسە، خەندەكتىكى بېلىقنىڭ ھالىغا
ۋاي؛ بىرنىڭ كاساپىتى مېڭا.
- 城下之盟 chéng xià zhī méng؛ ئائىلاج سۈلھىگە كەلمەك؛
ئىلاجسىز بىتىم تۈزەمەك.

- 乘车戴笠 chéng chē dài lì چوڭقۇر دوستلۇق.
- 乘风破浪 chéng fēng pò làng دولقۇن يېرىپ ئىلگىرىلىمەك؛ دولقۇنسىرى ئىلگىرىلىمەك.
- 乘风转舵 chéng fēng zhuǎn duò شامالنىڭ يۆنىلىشىگە قاراپ ئىش كۆرمەك؛ سۇنىڭ ئېقىشىغا، تۈكنىڭ يېتىشىغا قاراپ ئىش كۆرمەك.
- 乘机而入 chéng jī ér rù پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ كىرد- ۋالماق.
- 乘坚策肥 chéng jiān cè féi ئەيش- ئىشرەتلىك تۇرمۇش كەچۈرمەك؛ كەيىپ- ساپا سۈرمەك.
- 乘龙快婿 chéng lóng kuài xù كۆڭۈلدىكىدەك كۆيۈمغۇل.
- 乘人之危 chéng rén zhī wēi قارىغۇنى ياردا قىستىماق.
- 乘胜追击 chéng shèng zhuī jī غەلبىسىرى قوغلاپ زەرە بەرمەك.
- 乘兴而来，败兴而归 chéng xīng ér lái, bài xīng ér guī خۇشال كېلىپ، خاپا كەتمەك.
- 乘虚而入 chéng xū ér rù كاۋاك تېپىپ كىرىۋالماق؛ يوقۇق تېپىپ كىرىۋالماق؛ پۇرسەتتىن پايدىلانماق. “乘隙而入” مۇ دېيىلىدۇ.
- 乘忿室欲 chéng fēn zhì yù قەزىپىنى بېسىپ، نەپسىدىن كەچمەك؛ ئۆزىنى تۇتۇۋالماق.
- 惩羹吹齑 chéng gēng chuī jī يىلان چاققان ئارغامچىدىن قورقۇپتۇ؛ ھەددىدىن زىيادە ئېھتىيات قىلماق.
- 惩前毖后 chéng qián bǐ hòu ئۆتمۈشتىكىدىن ساۋاق ئېلىپ،

كېيىنگە ئىبرەت قىلماق.

恚一警百 chēng yī jǐng bǎi بىرنى جازالاپ مىڭغا ئىبرەت قىلماق.

逞性妄为 chēng xìng wǎng wéi خالىغىنىنى قىلماق؛ نېمە قىلمەن دېسە شۇنى قىلماق.

吃苦耐劳 chī kǔ nài lǎo چاپا-مۇشەققەتكە چىدىماق.

吃里爬外 chī lǐ pā wài ناننى ئۆيىدىن يەپ، باشقىلار ئۈچۈن كەتمەن چاپماق؛ داننى ئۆيىدىن يەپ، خەقنىڭكىدە كاكىلماق.

吃力不讨好 chī lì bù tǎo hǎo چەككىنى جىبىر-چاپا، ئاڭلىد-غىنى تەنە-تاپا.

吃软不吃硬 chī ruǎn bù chī yìng يۇمشاققا خوپ-خوپ، قاتتىققا ياق-ياق.

吃哑巴亏 chī yǎ bā kuī تىل قىسىنچىلىقى تارتماق؛ ئۆزۈم تاپقان بالاغا، نەگە باراي داۋاغا.

吃一堑，长一智 chī yī qiǎn, zhǎng yī zhì بىر ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچرىساڭ، بىر ئەقىل تاپسەن؛ تۇمشۇقغا يېمىگۈچە، بۇرنىغا سۇ كىرمەس.

痴人说梦 chī rén shuō mèng ئاغزىغا كەلگەننى چۆيىد-چەك؛ ساراڭلارچە چۆيىلمەك.

痴心妄想 chī xīn wǎng xiǎng ئەخمىقانه خام خىيال؛ خام خىيال.

嗤之以鼻 chī zhī yǐ bí دىمىغىدا كۈلۈپ قويماق؛ دىمىغىنى قاقماق.

魑魅魍魉 chī mèi wǎng liǎng . جن - ئالۋاستى؛ دئوہ - پەرى .
 驰骋疆场 chī chěng jiāng chǎng جەڭ مەيداندا جاسارەت
 كۆرسەتمەك .

驰马试剑 chī mǎ shì jiǎn ئات چاپتۇرۇپ، قىلىچ ئويناتماق .
 驰名天下 chī míng tiān xià ئالەمدە مەشھۇر؛ جاھانغا
 داڭلىق .

池鱼之祸 chī yú zhī huò “城門失火，殃及池魚”
 持筹握算 chī chóu wò suān ھېساب - كىتاب باشقۇرماق .

持平之论 chī píng zhī lùn لىلا گەپ .

持盈保泰 chī yíng bǎo tài تىنچ - ئامان ياشاۋاتقان چاغدا،
 ئۆزىنى ئېھتىياتچان بولۇشقا ئۈندىمەك .

持之以恒 chī zhī yǐ héng سۇباتلىق؛ چىداملىق بولماق؛
 ئىزچىل داۋاملاشتۇرماق .

持之有故，言之成理 chī zhī yǒu gù, yán zhī chéng lǐ
 گەپنىڭ ئاساسى بار؛ دەلىل - ئىسپاتلىق گەپ .

踟蹰不前 chī chū bù qián ئارىسالدا بولۇپ تۇرۇپ قال -
 ماق؛ تەمتىرەپ ئالغا باسالماي قالماق .

尺短寸长 chǐ duǎn cùn cháng ئۈزۈننىڭ قىسقىسى بار، قىسقى -
 نىڭ ئۇزۇنى؛ ئارتۇقچىلىق بار يەردە كەمچىلىكمۇ
 بولىدۇ .

尺幅千里 chǐ fú qiān lǐ قارىماققا كىچىك بولسىمۇ مەز -
 مۇنغا باي؛ قىسقا بولسىمۇ مەزمۇنى مول، مەنىسى
 چوڭقۇر .

“尺幅万里” مۇ دېيىلىدۇ .

尺有所短，寸有所长 chǐ yǒu suǒ duǎn, cùn yǒu suǒ cháng

”尺短寸长“ غا قارالڭ.

齿亡舌存 chǐ wǎng shē cún چىشى تۆكۈلەر، تىل قالار؛
قاتتىقلىق قىلساڭ تۇتۇلسەن، يۇمشاقلىق قىلساڭ
قۇتۇلسەن؛ ئېگىلگەن باشنى قىلىچ كەسمەپتۇ.

叱咤风云 chī zhà fēng yún غەزەپ بىلەن ۋارقىراپ، جاھاننى
لەرزىگە سالماق؛ ھەيۋەتلىك خىتاب.

赤壁鏖兵 chī bǐ āo bīng شىددەتلىك جەڭ قىلىپ، غەلبە
قىلماق.

赤膊上阵 chī bó shàng zhēn چاپاننى سېلىپ ئوتتۇرىغا چىقىپ،
ماق؛ يەڭنى شىمايلاپ ئوتتۇرىغا چىقماق؛ يالڭاچ
مەيدانغا چىقماق.

”赤体上阵“ مۇ دېيىلىدۇ.

赤胆忠心 chī dǎn zhōng xīn ساداقەتمەنلىك؛ سەمىمىيلىك.

赤身露体 chī shēn lù tǐ قىيىالڭاچ؛ ئاندىن تۇغما.

赤手空拳 chī shǒu kōng quān قۇرۇق قول.

赤心报国 chī xīn bào guó ۋەتەنگە ساداقەت بىلەن جان
پىدا قىلماق.

赤子之心 chī zǐ zhī xīn بوۋاڭنىڭ قەلبىدەك ساپ قەلب؛
پاك ۋىجدان؛ ھالال نىيەت؛ ئاق كۆڭۈل.

充耳不闻 chōng ěr bù wén قۇلاقنى يوپۇرۇۋالماق؛ قۇلاق
سالماسلىق؛ ئاڭلىمىغانغا سالماق.

冲锋陷阵 chōng fēng xiān zhēn ھۇجۇمغا ئۆتمەك؛ ئىستىھ-
كامغا ئېتىلىپ كىرمەك؛ باتۇرانه كۈرەش

قىلماق.

冲口而出 chōng kǒu ér chū ئاغزىدىن چىقىپ كەتمەك؛ ئېيى-
تىپ سالماق؛ دەپ سالماق.

重蹈覆辙 chōng dǎo fù zhé ھارۋا ئۆرۈلگەن كاتاغقا قايتا
چۈشمەك؛ چايان چاققان تۆشۈككە قايتا قول تەتباق.

重规叠矩 chōng guī dié jǔ ① بىردەك بولماق. ② تەقلىد
قىلماق؛ بىر قېلىپتا تەكرارلىماق.

“重规累矩” مۇ دېيىلىدۇ.

重见天日 chōng jiàn tiān rì قايتىدىن يورۇقلۇققا چىقماق؛
كۈنىنىڭ سېرىقىنى يەنە كۆرمەك؛ زۈلمەتلىكتىن
قۇتۇلۇپ، يورۇقلۇققا چىقماق.

重起炉灶 chōng qǐ lú zào باشقىدىن قازان ئاسماق؛
يېڭىباشتىن تۇتۇش قىلماق؛ باشقىدىن كىرىشمەك.

重弹老调 chōng tān lǎo diào كونا مۇقامنى تەكرارلىماق؛
كونا سەنەمگە دەسسەمەك.

重温旧梦 chōng wēn jiù mèng شېرىن چۈشنى تەكرارلىماق؛
ياخشى كۈنلەرنى ياد ئەتمەك.

重整旗鼓 chōng zhěng qí gǔ تۇغ-ئەلەم، داقا-دۇمباقلارنى
قايتىدىن راسلىماق؛ قانات-قۇيرۇقنى رۇسلىماق؛
ئۆزىنى ئوڭشىۋالماق.

重足而立，侧目而视 chōng zú ér lì, cè mù ér shì
قىمىرلىساي تۇرۇپ قالماق؛ تىك قارىيالماسلىق.

崇论宏议 chōng lùn hóng yì چوڭقۇر پىكىر؛
كارامەت مۇلاھىزە.

- 崇山峻岭 chōng shān jùn lǐng ئەپگىز تاغ - مەيۋە تىلىك چوققا.
- 崇尚师礼 chōng shàng shī lǐ مۇئەللىمگە ھۆرمەت قىلماق.
- 宠辱不惊 chǒng rǔ bù jīng شان - شەرەپكىمۇ، ئار - ئومۇس - قىمۇ پىسەنت قىلماسلىق.
- 宠辱若惊 chǒng rǔ ruò jīng قەدىرلىنىشتىنمۇ، خارلىنىشتىنمۇ ئەنسىرىمەك؛ ئۆز پايدا - زىيىنىنىڭلا غېمىنى يېمەك.
- 抽薪止沸 chōu xīn zhǐ fēi قازاننىڭ قاينىشىنى توختىتاي دېسەڭ، ئوچاقنىڭ ئوتىنى تارت.
- 稠人广众 chóu rén guǎng zhòng ئەل - يۇرت ئالدىدا؛ جامائەت ئالدىدا؛ خالايق ئالدىدا. "稠人广座" مۇ دېيىلىدۇ.
- 愁眉不展 chóu méi bù zhǎn قاپاقلىرى ساڭگىلاپ كەتمەك؛ سالىيىپ كەتمەك.
- 愁眉苦脸 chóu méi kǔ liǎn چىرايى تۇتۇلۇپ قالماق.
- 愁眉锁眼 chóu méi suǒ yǎn قاپاقلىرى چۈشۈپ كەتمەك؛ غەم - قايغۇدا قالماق.
- 愁山闷海 chóu shān mèn hǎi قاتتىق قايغۇغا چۆممەك؛ غەم - غۇسسەدە قالماق.
- 愁绪如麻 chóu xù rú má غەم - قايغۇغا پېتىپ كەتمەك.
- 愁云惨雾 chóu yún cǎn wù دەرد - ئەلەم تارتماق؛ غەم باسماق.
- 踌躇不决 chóu chū bù jué ئىككىلىنىپ بىر قارارغا كېلەل - مەسلىك؛ ئارسالىدى بولۇپ تۇرۇپ قالماق.
- 踌躇不前 chóu chū bù qián ئىككىلىنىپ تۇرۇپ قالماق؛

- دېلىغۇل بولۇپ تۇرۇپ قالماق؛ ئارسالدى بولۇپ تۇرۇپ قالماق.
- 踌躇满志 chōu chū mǎn zhì ئالچاڭلاپ كەتمەك؛ كۆرەڭلەپ كەتمەك.
- 丑类恶物 chǒu lèi è wū بۇزۇق؛ بەتئىيەت؛ يامان ئادەم؛ رەزىل ئادەم.
- 丑态百出 chǒu tài bǎi chū شەرمەندە بولماق؛ رەسۋاسى چىقماق؛ چاۋىسى چىتقا يېيىلماق.
- 臭不可当 chǒu bù kě dāng ئىنتايىن سېسىق؛ چىدىغۇسىز سېسىق.
- 臭名远扬 chǒu míng yuǎn yāng سېسىق نامى ئالەمگە پۇر كەتمەك.
- 臭名昭著 chǒu míng zhāo zhù سېسىق نامى پۇر كەتمەك.
- 出尔反尔 chū ěr fǎn ěr ھېلى ئۇنداق، ھېلى بۇنداق؛ گېپىگە ئىگە بولماسلىق؛ گېپىدە تۇرماسلىق؛ تۇتۇ-رۇقسىزلىق.
- 出谷迁乔 chū gǔ qiān qiāo كەپىدىن ساراينغا چىقماق؛ مەرتىۋىسى ئۆسمەك.
- 出乖露丑 chū guāi lù chǒu يامان ئىش قىلىپ قويۇپ شەرمەندە بولماق؛ زاڭلاشماق. "出乖弄丑" مۇ دېيىلىدۇ.
- 出将入相 chū jiāng rù xiāng سىرتقا چىقسا قايىل سەرکەردە، مەھكىمىگە كىرسە ماھىر ۋەزىر؛ قەلەمگىمۇ، ئەلەم-گىمۇ يارايدىغانلار؛ قەلەمدىمۇ، ئەلەمدىمۇ بارلار.

- 出口成章 chū kǒu chéng zhāng قىلغان سۆزى ماقالە بولۇپ چىقماق؛ سۆزمەنلىك؛ ناتقىلق. “出言成章” مۇ دېيىلدۇ.
- 出类拔萃 chū lèi bā cuī ھەممىنىڭ ئالدى؛ ھەممىنى ئالدىنقى قاتاردىكى. بېسىپ چۈشىدىغان؛ ئالدىنقى قاتاردىكى. “出类拔群” “出类超群” مۇ دېيىلدۇ.
- 出没无常 chū mò wú chāng بىر كۆرۈنۈپ، بىر كۆرۈنمەي؛ گاه ئاشكارا، گاه پىنھان.
- 出谋划策 chū móu huà cè ئەقىل كۆرسەتمەك؛ چارە - تەدبىر كۆرسەتمەك؛ مەسلىھەت بەرمەك.
- 出其不意 chū qí bù yì كۈتمىگەن يەردىن چىقماق؛ ئويلىمىغان يەردىن چىقماق.
- 出奇制胜 chū qí zhì shèng ئۈستىلىق بىلەن غەلبە قىلماق؛ ئۈستاتلىق بىلەن يەڭمەك.
- 出人头地 chū rén tóu dī باشقىلاردىن ئېشىپ چۈشمەك.
- 出人意表 chū rén yì biǎo كۈتمىگەن يەردىن چىقماق. “出人意料” “出人意外” مۇ دېيىلدۇ.
- 出神入化 chū shén rù huà قىيامغا يەتمەك؛ كامالغا يەتمەك.
- 出生入死 chū shēng rù sǐ ھايات - ماماتقا قارىماي؛ ئۆ - لۇش - تىرىلىشىگە باقماي؛ جېنىنى ئالقانغا ئېلىپ؛ پىداكارلىق بىلەن.
- 出手得卢 chū shǒu dé lú ئىشنىڭ بېشىدىلا غەلبە قىلماق؛ ھە دېگەندىلا غەلبە قازانماق.
- 出水芙蓉 chū shuǐ fú róng سۇنىڭ ئۈستىگە چىققان نېلۇ -

پەردەك (ئاياللارنىڭ گۈزەللىكىگە تەمسىل قىلىندۇ).

出头露面 chū tóu lù miàn ① ئوتتۇرىغا چىقماق. ② كۆزگە كۆرۈنمەك؛ نامى چىقماق.

出言不逊 chū yān bù xùn قوپال گەپ قىلماق؛ بەتسۇ-خەنلىك قىلماق.

初出茅庐 chū chū máo lú ئىش كۆرمىگەن؛ يېڭىياچە.

初露锋芒 chū lù fēng máng ھۈنەرنى كۆرسەتمەك؛ قابى-لىيىتىنى كۆرسەتمەك.

初生之犊不畏虎 chū shēng zhī dū bù wèi hǔ يېڭى تۇغۇلغان موزاي يولۋاستىن قورقماپتۇ.
“初生牛犊不怕虎” مۇ دېيىلىدۇ.

初写黄庭 chū xiě huāng tíng دەل جايدا؛ دەل جايدا بولماق.

除暴安良 chū bào ān liáng زالىملارنى يوقىتىپ، خەلقنى خاتىرجەم قىلماق؛ مۇشتۇمزورلارنى يوقىتىپ، پۇقرا-لارنى ئارام تاپقۇزماق.

除恶务尽 chū è wù jìn پاماننى يىلتىزىدىن قۇرۇت؛ پامان ئادەم ۋە پامان ئىشلارنى قويماي يوقاتماق.

除旧布新 chū jiù bù xīn كۈننىڭ ئورنىغا يېڭىنى دەسسەتمەك.

“除旧更新” مۇ دېيىلىدۇ.

锄暴安良 chū bào ān liáng “除暴安良” غا قاراڭ.

锄强扶弱 chū qiáng fú ruò زالىملارنى يوقىتىپ، مەزلۇم-

- لارنى بۆلمەك؛ مۇشتۇمزورلارنى يوقىتىپ، بوزەك-
لەرگە يار-يۆلەك بولماق.
- 处安思危 chǔ ān sī wēi خاتىرجەم شارائىتتا تۇرغاندا،
خەۋپ-خەتەرنىمۇ ئويلاپ قويمىق؛ ئامان چاغدا
يامان چاغنىمۇ ئويلاپ قويمىق.
- 处心积虑 chǔ xīn jī lǜ پۈتۈن ئەس-يادى بىلەن؛
جان-جەھلى بىلەن.
- 处之泰然 chǔ zhī tài rán ① ئۆزىنى تەمكىن تۇتماق؛
ھودۇقۇپ كەتمەسلىك. ② ھېچنېمىگە پەرۋا قىلماس-
لىق؛ پەرۋاسزلىق.
- 楚材晋用 chǔ cāi jīn yòng ئۆز ئېلىدە يېتىشتۈرۈلگەن
ئىختىساس ئىگىسىنى باشقا ئەل ئىشلەتمەك.
- 楚楚不凡 chǔ chǔ bù fān سۈمباتلىق؛ قاملاشقان؛ كېلىشكەن.
- 楚楚可怜 chǔ chǔ kě lián نازۇك؛ زىلۋا.
- 楚弓楚得 chǔ gōng chǔ dé ئۆزى يوقاتقان يانى ئۆزى
تېپىۋالماق؛ ئېغىزدىن چۈشسە ئېتەككە؛ ئۆز-
دىن ئاشسا ياتقا.
- 楚囚对泣 chǔ qiú duì qī مۈشكۈل ھالەتتە قېلىپ كۆز
يېشى قىلىشماق؛ بىللە ئازابلانماق.
“楚囚相对” مۇ دېيىلىدۇ.
- 础润知雨 chǔ rùn zhī yǔ ئەملىك — يامغۇرنىڭ شەپسى؛
ھەر بالا بېشارەتسىز كەلمەس.
- 怵目惊心 chù mù jīng xīn “怵目惊心” گە قاراڭ.
- 触机落阱 chù jī luò jǐng تەلىپى كاج كەلمەك.

- 触禁犯忌 chū jìn fàn jī پەرھىزنى بۇزماق.
- 触景伤情 chū jǐng shāng qīng كۆڭۈل بۇزۇلماق؛ ھەسرەت- لەنمەك.
- 触景生情 chū jǐng shēng qīng ئىلھام قوزغالماق؛ ئىلھام ئالماق.
- 触类旁通 chū lèi pāng tōng بىرنى بىلىپ، كۆپكە يەتمەك.
- 触目成诵 chū mù chéng sòng “过目成诵” غا قاراڭ.
- 触目皆是 chū mù jiē shì نەگىلا قارىساڭ شۇ؛ ھەممىلا يەردە كۆزگە چېلىقىپ تۇرماق؛ ساينىڭ تېشىدەك كۆپ.
- 触目惊心 chū mù jīng xīn كۆزگە چېلىقسا يۈرەك تىترەي- دىغان؛ يۈرەكنى جىغلىدىتىدىغان.
- 触目惊心 chū mù jīng xīn كۆرۈپلا سەگەكلەشمەك؛ كۆزگە چېلىقتان ھامان ھوشيار بولماق.
- 揣奸把猾 chuāi jiān bǎ huā كۆڭلىدە يامانلىق ساقلىماق؛ ئىچىدە توڭگۇز قاترىماق.
- 揣合逢迎 chuāi hé féng yīng نەپنى دەپ ئەگەشمەك؛ نەپنى دەپ بىراۋنىڭ رايىغا باقماق.
- 川流不息 chuān liú bù xī ئايىغى ئۈزۈلمەي؛ كەينى- كەينىدىن؛ ئېقىن سۇدەك.
- 穿红着绿 chuān hōng zhuō lǜ رەڭگارەڭ كىيىنمەك؛ چىراي- لىق ياسانماق.
- 穿花蛱蝶 chuān huā jiā dié شاختىن شاخقا سەكرىگەن

ئىشقىۋاز.

穿连裆裤 chuān liān dāng kù؛ گېپىنى بىر قىلىۋالماق؛
 ھەمىنەپەس بولۇشماق؛ دوست تارتىشماق.

穿窬之盗 chuān yū zhī dào. تام تەشكۈچى ئوغرى.

穿云裂石 chuān yún liè shí - ئاسمان -
 زېمىنى لەرزىگە كەلتۈرمەك.

穿针引线 chuān zhēn yǐn xiǎn ئارىدا
 ئىككى باشنى قوشماق؛ ئارىدا
 رىشتە باغلىماق؛ تېپىشتۇرۇپ قويماق؛ ۋاستىچە -
 لىك قىلماق.

穿凿附会 chuān zuō fù huī مۇناسىۋەتسىز ئىشلارنى زورمۇ -
 زور چېتىشتۈرۈپ چۈشەندۈرمەك.

传宗接代 chuān zōng jiē dài ئۇرۇق - نەسلىنى ئەۋلادمۇ
 ئەۋلاد داۋاملاشتۇرماق.

船到江心补漏迟 chuān dào jiāng xīn bǔ lǒu chí
 كېمە دەريانىڭ ئوتتۇرىسىغا بارغاندا تۆشۈكنى ئەتمەك؛
 ئۆلگەندىن كېيىن ياسىن ئوقۇماق.

喘息未定 chuǎn xī wèi dīng كۆڭلى
 تىنىماسلىق؛ يۈرىكى جايىغا چۈشمەسلىك.

串通一气 chuān tōng yī qì ھەمىنەپەس بولماق؛ تىل بىر -
 كىتۈرمەك؛ گەپنى بىر قىلىۋالماق.

创巨痛深 chuāng jù tōng shēn ئېغىر جاراھەت - قاتتىق كۈل -
 پەت؛ قاتتىق زەربىگە ئۇچرىماق.

疮痍满目 chuāng yī mǎn mù جاراھەت بېسىپ كەتمەك؛
 خارا بىگە ئايلىنماق.

- 窗明几净 chuāng míng jǐ jìng ئازادە ۋە يورۇق ئۆي؛ پاكىز ۋە رەتلىك ئۆي.
- 床上安床 chuāng shàng ān chuāng پايپاققا ناھال قاقماق؛ چوم ئۈستىگە ئېگەر توقۇماق. “床上施床” مۇ دېيىلىدۇ.
- 床头金尽 chuāng tóu jīn jìn ھەميان قۇرۇپ قالماق؛ مال - مۈلۈك تۈگەپ كەتمەك.
- 吹胡子瞪眼 chuī hū zǐ dèng yǎn كۆز ئالايتماق؛ كۆزنى چەكچەيتمەك؛ ھۈرپەيمەك.
- 吹灰之力 chuī huī zhī lì ئازغىنا كۈچ.
- 吹毛求疵 chuī máo qiú cī تىرناق تېگىدىن كىر ئىزدەيمەك.
- 吹箫吴市 chuī xiāo wú shì كوچىدا قەلەندەرچىلىك قىلماق؛ تىلەمچىلىك قىلماق.
- 吹影镂尘 chuī yǐng lòu chén توزان ئۈستىگە نەقىش ئويماق؛ بىكار ئاۋازچىلىق.
- 炊沙作饭 chuī shā zuò fàn قۇمدىن تاماق ئەتمەك؛ قۇمدىن يىپ ئەشمەك.
- 垂帘听政 chuī lián tīng zhèng پەردە ئارقىسىدا تۇرۇپ ھوقۇق يۈرگۈزمەك؛ ۋە كالىتنى ھاكىمىيەت باشقۇرماق.
- 垂手而得 chuī shǒu ér dé قول سېلىپلا ئالماق؛ ئاسانلا قولغا كەلتۈرمەك.
- 垂死挣扎 chuī sǐ zhēng zhā جان تالاشماق؛ سەكراتقا چۈشمەك.
- 垂头丧气 chuī tóu sāng qì بېشى چۈشۈپ كەتمەك؛ دېمى

ئىچىگە چۈشۈپ كەتمەك: ئۈمىدسىزلىنىپ بەل قويدۇ ۋە تەمەك.

垂涎三尺 chuí xián sān chǐ ئاغزىغا شۆلگىنىنى ئېقىتماق؛ سېرىقسۇ كەلمەك؛ ئاچكۆزلۈك.

垂涎欲滴 chuí xián yù dī نەپسى تاقىلدىماق؛ چىشىنى بىلىمەك.

捶胸顿足 chuí xiōng dùn zú تېپىچە كىلىپ كەتمەك؛ ئاللا - توۋا كۆتۈرمەك؛ چاچلىرىنى يۇلماق. "捶胸跌足" مۇ دېيىلىدۇ.

椎心泣血 chuí xīn qī xuè ئىچى زەردابقا تولماق؛ دەرد - ئەلەمدە قان يىغلىماق.

槌骨沥髓 chuí gǔ lì suǐ سۆڭىكىنى چېقىپ يىلىكىنى شورىماق.

春风得意 chūn fēng dé yì مەنۇن بولۇپ گۈلئەقىلىرى ئېچىلىپ كەتمەك؛ خۇشاللىقتا كۆڭلى يايىراپ كەتمەك.

春风风人 chūn fēng fēng rén ۋاقتىدا تەربىيە بەرمەك؛ ۋاقتىدا ياردەم بەرمەك.

春风化雨 chūn fēng huā yǔ ئۆسۈملۈكلەرگە ياغدەك يارشىدىغان يامغۇر - يېشىن.

春风满面 chūn fēng mǎn miàn خۇشاللىققا چۆممەك؛ كۆڭلى سۆيۈنۈپ كەتمەك.

春光明媚 chūn guāng míng mèi ئىللىق باھار.

春华秋实 chūn huā qiū shí باھاردا چېچەكلىپ، كۈزدە مېۋە

- بەرمەك؛ باھارنىڭ چېچىكى بار، كۆزنىڭ مېۋىسى.
 春兰秋菊 chūn lán qiū jū باشقا-باشقا ساھەلەردە (زامان-
 لاردا) يېتىلىپ چىققان داڭلىق ئادەملەر.
 春暖花开 chūn nuǎn huā kāi باھار كېلىپ، گۈللەر ئېچىلماق.
 ”春暖花香“ مۇ دېيىلىدۇ.
 春秋笔法 chūn qiū bǐ fǎ يوشۇرۇن مەنىلىك ماقالە.
 春色满园 chūn sè mǎn yuán ھەممە جاينى باھار مەنزىرىسى
 قاپلىماق؛ ھەممە جاي باھار تۈسىگە كىرمەك.
 春树暮云 chūn shù mù yún يىراقتىكى دوستلارنى سېغىنماق.
 春蚓秋蛇 chūn yǐn qiū shé سەت خەت؛ قاغا پۈتىدەك يېزىل-
 خان خەت.
 椿萱并茂 chūn xuān bīng mǎo ئاتا بىلەن ئانا ھايات بولماق.
 唇齿相依 chūn chǐ xiāng yī چىش بىلەن كالىپۇكنىڭ
 مۇناسىۋىتىدەك يېقىن مۇناسىۋەت.
 唇焦舌敝 chūn jiāo shé bǐ ئېغىز ئۇپراتماق.
 唇枪舌剑 chūn qiāng shé jiǎn تىل ئۇرۇشى قىلماق؛ كەسكىن
 تالاش-تارتىش قىلماق؛ تىلى ئۆتكۈرلۈك؛
 كاسكاسلىق.
 唇亡齿寒 chūn wǎng chǐ hǎn كالىپۇك بولمىسا، چىش
 توڭلايدۇ.
 鹵衣百结 chūn yī bǎi jié ئۇل-جۇل كىيىم؛ يەتمىش
 يېرى ياماق كىيىم؛ قۇراق چاپان.
 蠢蠢欲动 chǔn chǔn yù dòng قۇترىماق؛ باش كۆتۈرۈپ
 قالماق؛ لۆمۈلدەمەك.

- 绰绰有余 chuō chuō yǒu yú . ئېشىپ تاشماق؛ يېتىپ ئاشماق .
 绰约多姿 chuō yuē duō zī . زىلۋا .
- 词不达意 cí bù dá yì ؛ سۆزى ئوقۇشلۇق بولماسلىق؛
 مەقسەتنى ئوقتۇرالماسلىق .
- 慈悲为本 cí bēi wéi běn ؛ مېھىر - شەپقەتنى ئاساس قىلماق؛
 مېھىر - شەپقەتلىك بولماق .
 “慈悲为怀” مۇ دېيىلىدۇ .
- 慈眉善目 cí méi shān mù . مېھىرلىك؛ مۇلايىملىق .
- 此唱彼和 cǐ chāng bǐ hē دوست تارتىشماق؛ بىر - بىرىگە
 ماسلاشماق .
- 此地无银三百两 cǐ dì wú yīn sān bǎi liǎng
 بۇ يەردە 300 سەر تەڭگە يوق؛ ئانام قازناقتا يوق .
- 此起彼伏 cǐ qǐ bǐ fú بىر يەردە بېسىلسا، يەنە بىر
 يەردە كۆتۈرۈلمەك؛ ئۈزۈلمەي كۆتۈرۈلۈپ
 تۇرماق .
 “此起彼落” مۇ دېيىلىدۇ .
- 此一时，彼一时， cǐ yī shí, bǐ yī shí
 ئۇ دېگەن ئۇ چاغ، بۇ دېگەن بۇ چاغ؛ ئۇ دېگەن ئۇ
 زامان، بۇ دېگەن بۇ زامان .
- 刺刺不休 cǐ cǐ bù xiū ؛ تىنماي ۋالاقلىماق؛ جاۋۇلدىماق؛
 ۋاتىلدىماق؛ جاۋرىماق .
- 刺股悬梁 cǐ gǔ xuān liáng قېتىرقىنىپ ئۆگەنمەك؛ ئىجتىھات
 بىلەن ئۆگەنمەك .
- 聪明才智 cōng míng cāi zhì ئەقىل - پاراسەت .

- 从容不迫 cōng róng bù pō بىمالاللىق؛ تەمكىنلىك.
- 从容就义 cōng róng jiù yì مەردلەرچە قۇربان بولماق.
- 从容自若 cōng róng zì ruò بىمالال؛ تەمكىن.
- 从长计议 cōng cháng jì yì ئالدىرېماي پۇختا مەسلىھەت-
لەشمەك.
- 从谏如流 cōng jiàn rú liú ياخشى نەسەھەتكە كۆنمەك؛
توغرا پىكىرلەرنى قوبۇل قىلماق.
- 从井救人 cōng jǐng jiù rén قۇدۇققا چۈشۈپ كەتكەن
كىشىنى قۇتقۇزىمەن دەپ قۇدۇققا سەكرىمەك؛ ياخ-
شلىق قىلىمەن دەپ نالايىق ئۇسۇل قوللانماق.
- 从宽发落 cōng kuān fā luò كەڭچىلىك قىلماق؛ كەڭچىلىك
بىلەن بىر تەرەپ قىلماق.
- 从令如流 cōng lìng rú liú بۇيرۇقنى تېز، ئەينەن ئىجرا
قىلماق.
- 从善如流 cōng shān rú liú ياخشى نەسەھەتنى بەجاندىل
قوبۇل قىلماق.
“从善若流” مۇ دېيىلىدۇ.
- 从俗就简 cōng sù jiù jiǎن ئاددىي ئۇسۇلدا ئىش كۆرمەك؛
ھەشىمەتچىلىك قىلماسلىق.
- 从心所欲 cōng xīn suǒ yù خالىغانچە ئىش قىلماق؛
خىيالغا كەلگەننى قىلماق.
- 从一而终 cōng yī ér zhōng ئۆمۈرۋايەت بىرلا ئەرگە تەگمەك.
- 粗茶淡饭 cū chā dàn fàn قاتتىق - قۇرۇق؛ سۇيۇق -
سەلەك؛ غورىگىل.

- 粗服乱头 cū fú luàn tóu لا بىدۇر، ئۈستى - بېشى پارا -
كەندە.
- 粗心大意 cū xīn dà yì بىپەرۋالىق قىلماق؛ بىخەستەلىك
قىلماق؛ كۆڭۈل قويماسلىق.
- 粗衣淡饭 cū yī dàn fàn غورنىڭ تۇرمۇش.
- 粗枝大叶 cū zhī dà yè چالا - بۇلا ئىشلىمەك؛ يۈزە ئىش
كۆرمەك؛ قول ئۇچىدا ئىشلىمەك؛ بىپەرۋالىق قىلماق.
- 粗制滥造 cū zhì làn zào ئەپلەپ - سەپلەپ قولدىن چىقار -
ماق؛ كوم - كومچىلىق قىلماق.
- 促膝谈心 cù xī tān xī يېقىن ئولتۇرۇپ مۇگداشماق؛
سەممىي سىرداشماق.
- 攒眉苦脸 cuān méi kǔ liǎn قوشۇمىسى تۇرۇلمەك؛ بېشى
چۈشۈپ كەتمەك؛ قايىقى سېلىنماق؛ غەم باسماق.
- 攒三聚五 cuān sān jù wǔ ئۈچتىن - تۆتتىن توپلىنىۋال -
ماق؛ توپ - توپ بولۇۋالماق.
- 摧枯拉朽 cuī kū lā xiǔ دەرەخنى يىقىتقاندىكى ئاسان
ئۆرۈۋەتمەك.
- 摧陷廓清 cuī xiàn kuò qīng ئۈزۈل - كېسىل يوقاتماق؛
تەلتۆكۈس سۇپۇرۇپ تاشلىماق.
”摧陷廓清“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 存而不论 cún ér bù lùn مۇزاكىرە قىلماي ھازىرچە
قويۇپ تۇرماق.
- 存亡绝续 cún wǎng jué xù يا ئۆلۈم - يا كۆرۈم؛ داۋام -
لىق ھايات ياشىماق ياكى مامات بولماق.

- 存亡未卜 cún wāng wèi bǔ . ئۆلۈك - تىرىكلىكى نامەلۇم .
- 寸步不离 cùn bù bù lí ؛ بىر قەدەممۇ نېرى كەتمەسلىك ؛ زادىلا ئايرىلالماسلىق .
- 寸步不让 cùn bù bù ràng . قىلچە يول قويماسلىق .
- 寸步难行 cùn bù nán xíng . بىر قەدەممۇ ئىلگىرى باسال-ماسلىق ؛ بىر قەدەممۇ ئالغا سلجىيالماسلىق .
“寸步难移” مۇ دېيىلىدۇ .
- 寸草不留 cùn cǎo bù liú . بىر تال گىياھنىمۇ قالدۇرما-لىق ؛ ھېچ نەرسە قالدۇرماسلىق ؛ ئون ئۆيدە بىر قازان قالدۇرماسلىق .
- 寸草不生 cùn cǎo bù shēng ؛ ھېچ نەرسە ئۈنمەيدىغان ؛ ئوت - چۆپ چىقمايدىغان .
- 寸草春晖 cùn cǎo chūn huī . ئوت - چۆپ باھارنىڭ ئىلتىپا - تىنى ياندۇرالماسلىق ؛ ئاتا - ئانىنىڭ باققان ئەجرىنى ياندۇرالماسلىق .
- 寸木岑楼 cùn mù cén lóu . پەرق تولمۇ چوڭ بولماق ؛ زور پەرق قىلماق .
- 寸丝不挂 cùn sī bù guā . قېيىالگاچ ؛ ئاندىن تۇغما .
- 寸土必争 cùn tǔ bī zhēng ؛ بىر سۇڭچە يەرنىمۇ تالاشماق ؛ ئالقانچە يەرنىمۇ تالاشماق ؛ بىر غېرىچ يەرنىمۇ بەرمەسلىك .
- 寸阴若岁 cùn yīn ruò suī . كۈنلەر يىلدەك بىلىنمەك .
- 搓手顿脚 cuō shǒu dùn jiǎo . پۇتى كۆيگەن توخۇدەك بولماق ؛ تاقىتى تاق بولماق ؛ تېپىچەكلەپ كەتمەك ؛

تتملداپ كەتمەك.

”搓手顿足“ مۇ دىيىلىدۇ.

- 撮盐入火 cuō yán rù huǒ . مەجەزى ئىتتىك: نىرىككەك.
- 蹉跎岁月 cuō tuó suì yuè ; ئۆمۈر سۈدەك ئۆتمەك؛
ئۆمۈرنى بىكار زايا قىلماق؛ ئۆتكەن ئۆمۈر —
ئاققان سۇ.
- 厝火积薪 cuò huǒ jī xīn . چوغىنى ئوتۇن دۈۋىسىنىڭ ئاس-
تىغا كۆمۈپ قويماق.
- 措手不及 cuò shǒu bù jí . ئۈلگۈرەلمەي قالماق؛ تەمتىرەپ
قالماق.
- 措颜无地 cuò yán wú dì . يەرگە كىرىپ كەتكۈدەك
بولماق؛ ئۆزىنى قويغۇدەك يەر تاپالماي قالماق.
- 措置有方 cuò zhì yǒu fāng . چارە - تەدبىر ئېپىدە بولماق.
- 措置裕如 cuò zhì yù rú . بىمالال بىر تەرەپ قىلماق.
- 错落不齐 cuò luò bù qí . رەتسىز؛ چۇۋالچاق؛ تارقاق.
- 错综复杂 cuò zōng fù zā . چىگىش - مۇرەككەپ؛ ئىرماش -
چىرماش.

D

- 达官贵人 dā guān guī rén بەگ - غوجاملار.
 “达官显宦” “达官显贵” مۇ دېيىلدۇ.
- 达权通变 dā quān tōng biàn ئەمەلىيەتكە بېقىپ ئىش كۆر-
 مەك؛ ئوبيېكتىپ ئەھۋالنىڭ ئۆزگىرىشىگە قاراپ
 ئىش كۆرمەك.
 “达权知变” مۇ دېيىلدۇ.
- 达士通人 dā shì tōng rén كەڭ قورساق - بىلىملىك.
- 怛然失色 dǎ rán shī sè قورققىنىدىن تاترىپ كەتمەك؛
 چىرايى ئۆڭۈپ كەتمەك.
- 答非所问 dā fēi suǒ wèn تاغدىن سورىسا، باغدىن جاۋاب
 بەرمەك؛ كاللا دېسە، پاقالچاق دېمەك.
- 打抱不平 dǎ bào bù píng ناھەق ئىشنى كۆرگەندە كۆك-
 رەك كېرىپ ئوتتۇرىغا چىقماق؛ ناھەقچىلىككە
 ئۇچرىغانلارغا بولۇشماق.
- 打草惊蛇 dǎ cǎo jīng shé ئوت ئورسىمەن دەپ يىلاننى
 ئۇر كۈتۈپ قويماق؛ سەزدۈرۈپ قويماق؛ شەپە
 بېرىپ قويماق.
- 打成一片 dǎ chéng yī piàn ئىچقويۇن - تاشقويۇن بولۇپ
 كەتمەك؛ ئاپاق - چاپاق بولۇپ كەتمەك.

- 打错算盘 dǎ cuò suàn pān - چوتى خاتا سوقماق؛ چۆچۈ-
رنى خام سانماق.
- 打得火热 dǎ dé huǒ rè - ئاپاق - چاپاق بولۇشۇپ كەت-
مەك.
- 打凤捞龙 dǎ fēng lāo lóng - ئىختىساسلىقلارنى ئىزدەمەك.
- 打富济贫 dǎ fù jī pín - بايدىن تارتىۋېلىپ نامراتلارغا
بەرمەك؛ بايلارغا زەربە بېرىپ، نامراتلارنى
قۇتقۇزماق.
- 打躬作揖 dǎ gōng zuō yī - ئېگىلىپ تازىم قىلماق؛ باش
ئۇرماق.
“打恭作揖” مۇ دېيىلىدۇ.
- 打家劫舍 dǎ jiā jiē shě - تالان - تاراج قىلماق؛ بۇلاڭ -
تالاڭ قىلماق.
- 打开窗子说亮话 dǎ kāi chuāng zǐ shuō liàng huà
گەپنىڭ ئوچۇقىنى ئېيتماق.
- 打落水狗 dǎ luò shuǐ gǒu - سۇغا چۈشۈپ كەتكەن ئىتنى
ئۇرۇپ ئۇچۇقتۇرماق.
- 打破沙锅问到底 dǎ pò shā guō wèn dào dǐ
ئۇجۇر - بۇجۇرنى قويماي سورىماق؛ يىپىدىن
يىڭنىسىگىچە سۇرۇشتە قىلماق؛ زىر - زەۋىرىگىچە
سورىماق.
- 打情骂俏 dǎ qíng mà qiào - ئويناشماق؛ چاقچاق قىلىشماق
(ئەر - ئايال ئوتتۇرىسىدىكى چاڭنا چاقچاقنى
كۆرسىتىدۇ).

打入冷宫 dǎ rù lěng gōng ① يامان كۆرۈپ سوغۇق ئور-
دىغا كىرگۈزمەك. ② ئېتىبارسىز قالدۇرماق؛ قەدىر-
قىممىتىنى چۈشۈرۈۋەتمەك.

打蛇打七寸 dǎ shé dǎ qī cùn بىلانى ئۇرساڭ بېشىغا ئۇر.
打死老虎 dǎ sǐ lǎo hǔ ئۆلۈك يولۋاسنى ئۇرماق (ھو-
قۇقىدىن مەھرۇم بولغان ياكى مەنەپىتىن چۈشۈپ
كەتكەن ئادەمگە زەربە بېرىشكە تەمسىل قىلىندۇ).

打退堂鼓 dǎ tuī tāng gǔ ① چېكىنىش دۇمبىقى چالماق.
② قۇشقۇنغا ئولتۇرۇۋالماق؛ يالتيىۋالماق؛ باش
تارتماق.

打小算盘 dǎ xiǎo suàn pǎn ئۆز كۆمىچىگە چوغ تارتماق؛
ئۆزىنىڭلا پايدا-زىيىنى بىلەن ھېسابلاشماق.

打鸭子上架 dǎ yā zi shàng jiā ئۆردەكنى قونداققا چىقىشقا زورلىماق؛ تۆگىنى
ئۇسسۇلغا تارتماق.

打肿脸充胖子 dǎ zhǒng liǎn chōng pàng zi يۈزىنى ئۇرۇپ ئىشىشتىۋېلىپ ئۆزىنى سېمىز
كۆرسەتمەك.

大步流星 dà bù liú xīng تېز يۈگۈرمەك؛ ئىتتىك ماڭماق.

大材小用 dà cái xiǎo yòng چوڭنى كىچىك ئورنىدا ئىشلەت-
مەك؛ ئۆز لايىقىدا ئىشلەتمەسلىك؛ باب جايىغا
قويىماسلىق؛ گۆھەرنى تاش ئورنىدا ئىشلەتمەك.

大吃大喝 dà chī dà hē چوڭ يەپ - چوڭ ئىچمەك.

大吃一惊 dà chī yī jīng قاتتىق چۆچۈمەك؛ چۆچۈپ

كەتمەك.

- 大处落墨 dà chù luò mò كۈچنى ئاۋۋال مۇھىم تەرەپكە سەرپ قىلماق؛ چوڭ تەرەپتىن تۇتۇش قىلماق. “大处着墨” مۇ دېيىلىدۇ.
- 大处着眼 dà chù zhuān yǎn چوڭ ئىشنى نەزەردە تۇتماق؛ ئىشنىڭ مۇھىم تەرەپىنى كۆزدە تۇتماق.
- 大吹大擂 dà chuī dà léi داۋراڭ سالماق؛ قۇرۇق داغ-دۇغا كۆتۈرمەك.
- 大吹法螺 dà chuī fǎ luó پو ئاتماق؛ لاپ ئۇرماق.
- 大醇小疵 dà chún xiǎo cī ئۆزى ساز، نۇقسانى ئاز؛ ئاساسەن مۇكەممەل؛ ئاساسەن ياخشى.
- 大慈大悲 dà cí dà bēi ① شاپائەت قىلماق. ② قۇرۇق ئۆپكە قاقماق.
- 大错特错 dà cuò tè cuò زور خاتالىق ئۆتكۈزۈمەك؛ ئېغىر خاتالىق ئۆتكۈزۈمەك؛ تامامەن خاتا.
- 大打出手 dà dǎ chū shǒu ئۇر-سوق قىلىشماق؛ مۇشت-لاشماق؛ چوماقچىلىق قىلماق.
- 大刀阔斧 dà dāo kuò fǔ كەسكىن ئىشلىمەك؛ غاچ-غۇچلا بىر تەرەپ قىلماق؛ ئال پىچاقنى، كەس قۇلاقنى قىلماق.
- 大敌当前 dà dí dāng qiān چوڭ دۈشمەن ئالدىدا؛ چوڭ دۈشمەن ئالدىمىزدا.
- 大而无当 dà ér wú dāng چوڭ بولغىنى بىلەن كارغا كەلمەيدۇ.

- 大发慈悲 dà fā cí bēi - رههم - شەپقەت قىلماق؛ خەير - خاھلىق قىلماق.
- 大发雷霆 dà fā léi tíng : دەرغەزەپ بولماق؛ قاتتىق چېچىلماق؛ چېچاخشىپ كەتمەك.
- 大法小廉 dà fǎ xiǎo lián چوڭ ئەمەلدارلار قانۇنغا رىئايە قىلماق، كىچىك ئەمەلدارلار پاك بولماق.
- 大方之家 dà fāng zhī jiā مەرىپەتلىك ئادەم؛ ئۆلما.
- 大放悲声 dà fàng bēi shēng ھۆڭرەپ يىغلىماق.
- 大放厥词 dà fàng jué cí گەپ ساتماق؛ قۇرۇق پەلسەپە ساتماق.
- 大风大浪 dà fēng dà làng بوران - چاپقۇن؛ جۇدۇن - چاپقۇن.
- 大腹便便 dà fù piān piān يوغان قورساق؛ سامان قورساق؛ بارداك قورساق.
- 大公无私 dà gōng wú sī ئومۇمنىڭ مەنپەئىتىنى كۆزلە - مەك؛ قىلچىمۇ ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلىمەسلىك.
- 大功告成 dà gōng gào chéng ئىش تاماملانماق؛ ئىش تامام - ۋەسسalam. "大功毕成" مۇ دېيىلىدۇ.
- 大海捞针 dà hǎi lāo zhēn دېڭىز تېگىدىن يىڭنە ئىزدەمەك.
- 大含细入 dà hān xì rù مەزمۇنى مول، مۇلاھىزىسى چوڭقۇر.
- 大喊大叫 dà hǎn dà jiào چۇقان كۆتۈرمەك؛ شاۋقۇن - سۈرەن سالماق.

- 大旱望云霓 dā hàn wàng yún ní قۇرغاقچىلىقتا يامغۇرغا
ئىنتىزار بولماق؛ چاڭقىغاندا سۇغا تەشنا بولماق؛
كۆزى تۆت بولماق؛ قاتتىق ئىنتىزار بولماق.
- 大轰大嗡 dà hōng dà wēng سۈرەن سالماق؛ قۇرۇق
داۋرالڭ سالماق.
- 大祸临头 dà huò lín tóu بالا باشقا تىكلەمەك؛ باشقا كۈن
چۈشمەك؛ بالا - قازاغا يولۇقماق.
- 大惑不解 dà huò bù jiě گاڭگىراپ قالماق؛ تېڭىرقاپ
قالماق؛ ھېچنېمىنى چۈشەنەلمەسلىك.
- 大获全胜 dà huò quān shèng ئۈزۈل - كېسىل غەلبە قىلماق.
- 大吉大利 dà jí dà lì خەيرلىك بولماق؛ قۇتلۇق
بولماق؛ بەخت - سائادەت؛ بەخت - تەلەي.
- 大家手笔 dà jiā shǒu bǐ ئۈستە خەتتاتنىڭ ئەسىرى.
- 大街小巷 dà jiē xiǎo xiàng چوڭ - كىچىك كوچىلار؛
كوچا - كوچىلار.
- 大惊失色 dà jīng shī sè قورقۇپ زىڭكى ئۆچۈپ
كەتمەك؛ قورققىنىدىن تاتىرىپ كەتمەك.
- 大惊小怪 dà jīng xiǎo guài ئورۇنسۇز ئەجەبلەنمەك؛ ئەر -
زىمەس ئىشلارغا ھەيران قالماق.
- 大开方便之门 dà kāi fāng biàn zhī mén ئاسانلىق تۇغدۇرۇپ بەرمەك.
- 大开眼界 dà kāi yǎn jiè نەزەر دائىرىسى كېڭەيسەك؛
كۆزى ئېچىلماق.
- 大快人心 dà kuài rén xīn كىشىنى قالتىسى خۇشاللاندىرۇر -

- ① ماق؛ كىشىنى سۆيۈندۈرمەك.
 ② قارام-
 لىق قىلماق.
- ① جەسۇر ئەرمەت. (2) قارام-
 لىق قىلماق.
- ① جەپلەتتىن ئويغانماق؛ ئەس -
 ھوشنى تاپماق.
- داڭدار؛ داڭلىق؛ ئاتاقلىق.
- چوڭ سايراش - چوڭ ئېچىلىش.
- پەقەت ئۇنداق ئەمەس؛ پۈتۈن-
 لەي خاتا.
- غادايماق؛ گېدەيمەك؛ كېرىلىپ
 كەتمەك.
- ئاجايىب كاتتا؛ تەڭدىشى يوق
 چوڭ.
- بالا - قازادىن قۇتۇلماق؛ بالا -
 قازادىن ئامان قالماق.
- بېشىغا چوڭ بالا - قازا كەلمەك؛
 باشقا كۈن چۈشمەك.
- يولدىن چىققانلىق؛ قاندىدە -
 يوسۇننى بۇزغانلىق؛ مۇرتەتلىك.
 “大逆无道” مۇ دېيىلىدۇ.
- ھەيۋەتلىك؛ قۇدرەتلىك.
- ئۇلۇغلار ئۇزاققا يېتىلىدۇ.
- ئون سەككىز مىڭ ئالەم، يەتتە
 ئىقلىم؛ چەكسىز كەڭ دۇنيا.

- 大巧若拙 dà qiǎo ruò zhuō چېۋەر دۆتتەك كۆرۈنەر؛ چىن ماھر ئۆزىنى كۆرسەتمەيدۇ.
- 大权独揽 dà quān dū lǎn ھەممە ھوقۇقنى قولغا ئېلىۋال-
ماق؛ ھەممىگە يالغۇز خوجا بولۇۋالماق.
- 大权旁落 dà quān pāng luò ھوقۇق باشقىلارنىڭ قولىغا
ئۆتۈپ كەتمەك.
- 大仁大义 dà rén dà yì مېھرىبانلىق؛ ئىنسانپەرۋەرلىك؛
ۋاپادارلىق؛ رەھىمدىللىك.
- 大煞风景 dà shā fēng jǐng كەيپىنى ئۇچۇرماق؛ پەيزىنى
كەتكۈزمەك.
“大煞风景” مۇ دېيىلىدۇ.
- 大声疾呼 dà shēng jí hū ئۈنلۈك خىتاب قىلماق.
- 大失人望 dà shī rén wàng كىشىلەرنىڭ نەزىرىدىن
چۈشمەك.
- 大失所望 dà shī suǒ wàng قاتتىق ئۈمىدىسىزلىنمەك؛
ئۈمىدى ئۈزۈلمەك؛ ئىخلاسى قايتماق.
- 大事不糊涂 dà shì bù hū tú چوڭ ئىشلاردا بىخۇدلۇق
قىلماسلىق؛ چوڭ ئىشلاردا سەگەك بولماق.
- 大是大非 dà shì dà fēi چوڭ ھەق - چوڭ ناھەق.
- 大势所趋 dà shì suǒ qū ۋەزىيەت تەقەززاسى؛ ۋەزد-
يەتنىڭ تەرەققىيات يۈزلىنىشى.
- 大势已去 dà shì yǐ qù ئومۇمىي ۋەزىيەت ئوڭشالماس
بولۇپ قالماق.
- 大手大脚 dà shǒu dà jiǎo بەتخەجلىك قىلماق.

- 大书特书 dà shū tè shū ئالاھىدە تەرىپلىمەك؛ كەڭ تۈردە تەشۋىق قىلماق.
- 大題小作 dà tí xiǎo zuò چوڭ ئىشنى كىچىك قىلىپ كۆرسەتمەك؛ غۇلاچنى غېرىچ قىلىپ كۆرسەتمەك؛ چوڭ ئىشقا كىچىك ئىش قاتارىدا مۇئامىلە قىلماق.
- 大庭广众 dà tíng guǎng zhòng خالايتق ئالدىدا؛ خەلقى ئالەم ئالدىدا؛ جامائەت ئالدىدا.
- 大同小异 dà tóng xiǎo yì ئومۇمەن ئوخشاپ كەتمەك؛ ئانچە پەرق قىلماسلىق.
- 大喜过望 dà xǐ guò wàng خۇشاللىقىدىن قىن-قىنىغا پاتماي قالماق؛ كۈتكىنىدىن ئوشۇق ئۈنۈمگە ئېرىشىپ خۇشال بولۇپ كەتمەك.
- 大显身手 dà xiǎn shēn shǒu ماھارىتىنى كۆرسەتمەك؛ ئۆز ھۈنرىنى نامايان قىلماق.
- 大显神通 dà xiǎn shén tōng كارامىتىنى كۆرسەتمەك.
- 大相径庭 dà xiāng jìng tíng پەرق بەك چوڭ بولماق.
- 大兴土木 dà xīng tǔ mù كەڭ كۆلەمدە بىناكارلىق قۇرۇ-لۇشى ئېلىپ بارماق؛ ئۆي-ئىمارەت سالماق.
- 大言不惭 dà yán bù cān خىجىل بولماي چوڭ گەپ قىلماق؛ ئىزا تارتماي لاپ ئۇرماق.
- 大摇大摆 dà yāo dà bǎi غادىيىۋالماق؛ گېدىيىۋالماق؛ ئالچاڭلاپ كەتمەك.
- 大义凛然 dà yì lǐn rán ھەق يولدا مەردانە تۇرماق؛ ھەققانىيەت يولىدا مەردلىك قىلماق؛ مەردانىلىك

بلەن.

大义灭亲 dà yì miè qīn ئادالەت يولىدا قوۋم - قېرىنداشلىرىدىن كەچمەك؛ ھەققانىيەت يولىدا قوۋم - قېرىنداشلىرىغىمۇ يۈز - خاتىر قىلماسلىق.

大有可为 dà yǒu kě wéi قىلغۇچىلىقى بار ئىش؛ ئىستىق - باللىق ئىش.

大有人在 dà yǒu rén zài (مەلۇم بىر خىلدىكى ئادەم) ئېشىپ - تېشىپ تۇرۇپتۇ؛ (مەلۇم بىر خىلدىكى ئادەم) خېلى كۆپ.

大有作为 dà yǒu zuò wéi نى - نى ئىشلارنى قىلماق؛ نى - نى ئىشلارنى قىلىشقا قادىر بولماق.

大张旗鼓 dà zhāng qí gǔ كەڭ كۆلەمدە؛ داغدۇغىلىق ھالدا.

大张声势 dà zhāng shēng shī داغدۇغا كۆتۈرمەك؛ ھەيۋەتلىك تەسىر ياراتماق.

大张挞伐 dà zhāng tà fá ① كەڭ كۆلەمدە جازا يۈرۈشى قىلماق. ② كىشىگە لەنەت ياغدۇرماق.

大智若愚 dà zhì ruò yú دانا ئۆزىنى نادان تۇتىدۇ. "大智如愚" مۇ دېيىلىدۇ.

大做文章 dà zuò wén zhāng ئىشنى ئۇلغايىتىۋەتمەك؛ داۋراڭ سالماق؛ يوق يەردىن پۇتاق چىقارماق؛ تۇخۇمدىن تۈك ئۈندۈرمەك.

呆若木鸡 dāi ruò mù jī تامدەك قېتىپ قالماق؛ بۇتتەك قېتىپ قالماق.

- 呆头呆脑 dāi tóu dāi nǎo ھاڭۋاقتى؛ گالۋاڭ؛ گومۇش.
- 代为说项 dāi wéi shuō xiàng خەقنىڭ ياخشى گېپىنى قىلماق؛ خەقنىڭ تەربىپىنى قىلماق.
- 待价而沽 dāi jià ér gū باھانىڭ ئۆرلىشىنى كۈتمەك؛ باھاسىغا چىققاندا ساتماق؛ ناز قىلىپ ئۆزىنى بازارغا سالماق.
- 待人接物 dāi rén jiē wù كىشىلەرگە مۇئامىلە قىلىشتا؛ كىشىلەر بىلەن بولغان مۇئامىلىدە.
- 待时而动 dāi shí ér dòng پەيت كۈتمەك؛ پايلاپ تۇرماق.
- 戴高帽子 dāi gāo mào zi ماختاپ ئۇچۇرماق؛ پۇتغا ھۆل كېسەك قويماق.
- 戴盆望天 dāi pēn wàng tiān داس كىيىۋېلىپ ئاسمانغا قارىماق؛ مەقسەتكە خىلاپ ئىش قىلماق.
- 戴月披星 dāi yuè pī xīng كەچ يېتىپ سەھەر تۇرماق؛ كېچە - كۈندۈز دېمەي ئىشلىمەك.
- 丹心碧血 dān xīn bì xuè دىلى پاك، قېنى ساپ بولماق؛ ساداقەتمەنلىك.
- 担惊受怕 dān jīng shòu pà تەشۋىش يېمەك؛ تەشۋىش - لەشمەك.
- 担雪塞井 dān xuě sāi jǐng قار بىلەن قۇدۇق تىندۇرماق؛ بەھۇدە ئاۋارىگەرچىلىك.
- 单刀直入 dān dāo zhí rù ① توپتوغرا بۆسۈپ كىرمەك. ② توپتوغرىسىنى ئېيتماق؛ گەپنىڭ ئوچۇقىنى ئېيتماق؛ گەپنىڭ پوسكا لىسىنى ئېيتماق.

- 单鹄寡凫 dān hú guǎ fú ەمراھىدىن ئايرىلغان ئاق قۇ؛
يالغۇز قالغان تۇرنا.
- 单枪匹马 dān qiāng pǐ mǎ يەككە - يېگانە؛ تەنھا؛ يالغۇز؛
بىرلا ئۆزى.
- 单丝不线 dān sī bù xiàn بىر تال مەشۇت تانا بولماس؛
يالغۇز ئاتنىڭ چېڭى چىقماس.
- 耽惊受怕 dān jīng shòu pà “耽惊受怕” غا قاراڭ.
- 殫诚毕虑 dān chéng bī lǜ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن؛ بەجا -
نىدىللىق بىلەن.
- 殫见洽闻 dān jiàn qià wén كۆرگەن - بىلگىنى كۆپ؛
كۆپنى كۆرگەن كۆپنى بىلەر.
- 殫精毕力 dān jīng bī lì پۈتۈن زېھنى بىلەن؛ پۈتۈن
كۈچ - قۇۋۋىتى بىلەن.
“殫精竭力” مۇ دېيىلىدۇ.
- 殫精毕思 dān jīng bī sī قاتتىق باش قاتۇرماق؛ پۈتۈن
زېھنى بىلەن.
“殫精竭力” “殫精毕思” مۇ دېيىلىدۇ.
- 殫谋戮力 dān móu lù lì پۈتۈن زېھنى ۋە بار كۈچى
بىلەن.
- 殫思极虑 dān sī jí lǜ “殫精毕思” غا قاراڭ.
- 殫心竭力 dān xīn jié lǜ “殫精毕思” غا قاراڭ.
- 箠食壶浆 dān sì hú jiāng قوشۇننى نازۇنېمەتلەر بىلەن
كۈتۈۋالماق؛ ئارمىيىنى قىزغىن كۈتۈۋالماق.
- 箠食瓢饮 dān sì piāo yǐn قاتتىق - قۇرۇق كۈن كۆرمەك؛

غوربىگىل تۇرمۇش كە چۈرمەك.

胆大包天 dǎn dà bāo tiān يۈرىكىنى قايتەك قىلماق.

胆大如斗 dǎn dà rú dòu يۈرىكى چوڭ؛ يۈرىكى قايتەك.

胆大妄为 dǎn dà wàng wéi ھېچنېمىدىن تەپ تارتماستىن
يامان ئىش قىلماق؛ تەلۋىلىك قىلماق.

胆大心小 dǎn dà xīn xiǎo يۈرەكلىك ھەم ئېھتىياتچان؛
جاسارەتلىك ۋە پاراسەتلىك.

胆小如鼠 dǎn xiǎo rú shǔ توخۇ يۈرەك؛ قورقۇنچاق.

胆战心惊 dǎn zhàn xīn jīng قورقۇپ جېنى چىقىپ كەتمەك؛
ئەرۋاھى ئۈركۈپ كەتمەك؛ يۈرەكئالدى بولماق؛
در - در تىترىمەك.

“胆颤心惊” مۇ دېيىلىدۇ.

旦旦信誓 dǎn dān xìn shì “信誓旦旦” گە قاراڭ.

诞罔不经 dǎn wǎng bù jīng ئەقىلگە سىغمايدىغان؛ بىمەنە؛
تۇتۇرۇقسىز.

“诞妄不经” مۇ دېيىلىدۇ.

淡泊寡欲 dǎn bō guǎ yù نام - مەنپەئەتكە بېرىلمەسلىك؛
ئاتاق - ئابروي قوغلاشماسلىق.

淡泊明志 dǎn bō míng zhī غوربىگىل تۇرمۇشتىن ئىرادە
نامايان بولىدۇ؛ نام - مەنپەئەت كۆزلىمىگەندە
چىن ئىرادە تىكلەندۇ.

淡然处之 dǎn rán chù zhī پىسەنت قىلماسلىق؛ ئېرەن
قىلماسلىق؛ پەرۋاسزلىق.

弹尽粮绝 dǎn jìn liáng jué ئوق - دورا تۈگەپ، ئوزۇق -

تۈلۈك ئۈزۈلۈپ قالماق؛ قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.

弹尽援绝 dān jìn yuān jué ئوق - دورا تۈگەپ، ياردەم ئۈزۈلۈپ قالماق؛ مۇشكۈل ئەھۋالدا قالماق.

弹丸之地 dān wán zhī dì ئالغانچىلىك يەر؛ پۈت تىققۇدەك يەر.

弹无虚发 dān wú xū fā ئاتقان ئوقى زايا كەتمەسلىك.

当场出彩 dāng chǎng chū cǎi خەلقى ئالەم ئالدىدا رەسۋا بولماق.

当场献丑 dāng chǎng xiàn chǒu خەلقى ئالەم ئالدىدا شەرمەندە بولماق.

当断不断 dāng duàn bù duàn ھۆكۈم قىلىشقا تېگىشلىك ئىشنى ھۆكۈم قىلماسلىق؛ ئىككىلىنىپ بىر قارارغا كېلەلمەسلىك.

当耳旁风 dāng ěr pāng fēng قۇلاق سالماسلىق؛ ئۇ قۇلاقتىن كىرىپ، بۇ قۇلاقتىن چىقىپ كەتمەك.

当行出色 dāng háng chū sè كەسىپ ئەھلى؛ ئۆز كەسىپىدە كۆزگە كۆرۈنمەك؛ ئۆز كەسىپىدە تونۇلماق.

当机立断 dāng jī lì duàn دەرھال قەتئىي قارارغا كەلمەك؛ ئۆز پەيتىدە كەسكىن تەدبىر قوللانماق.

当局者迷，旁观者清 dāng jú zhě mí, pāng guān zhě qīng ئۆزىگە قاراڭغۇ، ياندىكىلەرگە ئايان؛ قىلغۇچىغا قاراڭغۇ، كۆرگۈچىگە روشەن.

当面鼓，对面锣 dāng miàn gǔ, duì miàn luō دەرھەمىتە تۇرۇپ ئوچۇق ئېيتماق؛ يۈزمۈيۈز

تۇرۇپ سۆزلەشمەك.

当仁不让 dāng rén bù ràng قىلىشقا تېگىشلىك ئىشتىن باش تارتماي ئادا قىلماق.

当世无双 dāng shì wú shuāng ئالەمدە تەڭدىشى يوق؛ جاھاندا بىرلا.

当头棒喝 dāng tóu bāng hè ھوشنى تاپقۇزۇپ قويماق؛ ئۇيقۇسىنى ئېچىپ قويماق.

当头一棒 dāng tóu yī bāng تۇيۇقسىز زەربە يېمەك؛ دەر- ھال دەشنىم يېمەك؛ شۇ ئان پەشۋا بەرمەك.

当务之急 dāng wù zhī jí جىددىي ئورۇنداشقا تېگىشلىك ۋەزىپە؛ نۆۋەتتىكى جىددىي ئىش.

当一天和尚撞一天钟 dāng yī tiān hé shàng zhuàng yī tiān zhōng

قاچانغىچە خېشاڭ بولسا، شۇ چاققىچە داڭ ئۇرماق؛
كۈن ئۇ ياققا، پۇل بۇ ياققا.

当之无愧 dāng zhī wú kuī مۇناسىپ بولماق؛ لايىق بولماق؛ ھەقلىق بولماق.

当轴处中 dāng zhōu chǔ zhōng بۇھىم ئورۇندا تۇرماق.

党同伐异 dǎng tóng fá yì ئۆزىنى تارتىپ، ئۆزىگىنى چەتكە قاقماق؛ گۇرۇھۋازلىق قىلماق.

诤论侃侃 dǐng lùn kǎn kǎn ھەق سۆزىنى قىلماق؛ لىللا گەپ قىلماق.

诤言直声 dǐng yán zhí shēng ھەققانىي سۆز؛ لىللا گەپ.

荡产倾家 dàng chǎn qīng jiā تاپقان - تەرگىنىدىن ئايرىلماق؛

توزۇپ - سۈرۈلۈپ كەتمەك؛ خانسۈەيران بولماق.

荡检逾闲 dǎng jiǎn yú xiān قائىدە - مزانغا خىلاپلىق قىل-
ماق؛ شاللاقتى قىلماق؛ بەغباشلىق قىلماق.

荡气回肠 dǎng qì huí chāng ئىنتايىن تەسىرلىك.

荡然无存 dǎng rán wú cún قۇرۇقداپ قويماق؛ قۇرۇقۇد-
لىپ قالماق؛ ھېچنېمىنى قويماي تۈگىتىۋەتمەك؛
ھەممىنى ۋەيران قىلىۋەتمەك.

刀兵再起 dāo bīng zài qǐ قورال - ياراقنى يەنە ئىشقا
سالماق؛ يېغىلىق يەنە باشلانماق.

刀耕火种 dāo gēng huǒ zhǒng ئوت - چۆپلەرنى ئۆرتەپ،
يەرنى كولاپ تېرىماق؛ ئۆرتەپ - كولاپ تېرىماق.
”刀耕火种“ مۇ دېيىلىدۇ.

刀光剑影 dāo guāng jiàn yǐng شىددەت بىلەن ئېلىشماق؛
ئۇر - چاپ قىلىشماق.

刀山火海 dāo shān huǒ hǎi تىك تاغ - ئوت دېڭىز؛ خەتەر -
لىك جاي.

刀山剑树 dāo shān jiàn shù ① دەھشەتلىك تەن جازاسى؛
قاتتىق قىيىن - قىستاق. ② خەتەرلىك جاي.

倒海翻江 dǎo hǎi fān jiāng تاغنى تالقان، چۆلنى بوستان
قىلماق.

蹈常袭故 dǎo chāng xí gù كونا پەدىدە ئىش قىلماق.

倒背如流 dǎo bèi rú liú سۇدەك ئوقۇماق؛ پىششىق
يادلىۋالماق.

- 倒绷孩儿 dào bēng hái ér بالنى تەتۈر زاكىلماق؛ سەۋەد-
لىك ئۆتكۈرۈپ قويماق؛ يېڭىلىشپ قالماق.
- 倒持泰阿 dào chí tài ē شەمشەرنى تەتۈر تۇتماق؛
ھوقۇقنى خەقنىڭ قولىغا تۇتقۇزۇپ قويماق.
- 倒打一耙 dào dǎ yī pā سەن تاز دېگۈچە مەن تاز دە-
ۋالاي؛ ئۆزىنىڭ گۇناھىنى باشقىلارغا دۆڭگەپ
قويماق.
- 倒果为因 dào guǒ wéi yīn نەتىجىنى سەۋەب قىلىپ قويماق؛
نەتىجە بىلەن سەۋەبىنى ئالماشتۇرۇپ قويماق.
- 倒行逆施 dào xíng nì shī ئېقىمغا زىت ئىش تۇتماق؛
تەتۈر يولغا ماڭماق؛ تەنۈرلۈك قىلماق؛ ئەكسىچە
يول تۇتماق.
- 倒悬之急 dào xuán zhī jí قاتتىق قىيىنچىلىقتا قالماق؛
ئېغىر كۈلپەتتە قالماق.
- 倒载干戈 dào zài gān gē ئىلىچىنى ئاسقۇغا ئېسىپ قوي-
ماق؛ ئۇرۇش قىلىشتىن يالتيىپ قالماق.
- 悼心失图 dào xīn shī tú دەرد ئىچىدە پەمىنى يوقاتماق؛
قاتتىق قايغۇ بىلەن پەم - پاراستىنى يوقاتماق.
- 盗铃掩耳 dào líng yǎn ěr “掩耳盗铃” غا قاراڭ.
- 盗名欺世 dào míng qī shì “欺世盗名” غا قاراڭ.
- 盗憎主人 dào zēng zhǔ rén وغىرى مال ئىگىسىگە ئوچ؛
يامانلار ياخشىلارغا ئوچ.
- 道不拾遗 dào bù shī yí بولدا ياتقان نەرسىگە قاراپمۇ
قويماسلىق؛ يولدا ئۇچرىغان نەرسىنى ئېلىۋالما-

لىق؛ باشقىلارنىڭ ھەققىگە كۆز قىرىنى سالماسلىق.

道不同，不相为谋 dào bù tóng, bù xiāng wéi móu

ئوي-پىكرى ئوخشاش بولمىغانلار بىر يولدا ماڭمايدۇ.

道高一尺，魔高一丈 dāo gāo yī chǐ, mó gāo yī zhàng

ئادالەت بىر گەز ئۆرلىسە، جاھالەت مىڭ گەز ئۆرلەيدۇ.

道路以目 dào lù yǐ mù

يولدا ئۇچراشقانلار سالامد-
شىشقىمۇ چۈرئەت قىلالماسلىق.

道貌岸然 dào mào àn rán

سالاپەتلىك بولۇۋالماق؛ قېتى-
ۋالماق؛ گېدىيىۋالماق.

道听途说 dào tīng tú shuō

مىش-مىش گەپ؛ ئەپقاچتى
گەپ.

得不偿失 dē bù chāng shī

پايدا زىياننى قاپلىيالماسلىق؛
گۈڭ كۆتۈرمەسلىك؛ ئېشىكى ئۈچ تەڭگە، توقۇمى
بەش تەڭگە.

得寸进尺 dē cùn jìn chǐ

غېرىچقا ئېرىشىپ، غۇلاچقا
تىكىلمەك؛ ئاچكۆزلۈك؛ ئىنساپسىزلىق.

得道多助，失道寡助 dē dào duō zhù, shī dào guǎ zhù

يوللۇقلار نۇسرەت تاپىدۇ، يولسىزلار لەنەتكە
قالدۇ؛ ھەققانىيەتچىلەر ئەلنىڭ قوللىشىغا
ئېرىشىدۇ، ئائەھلىلەر مەدەتسىز قالدۇ.

得过且过 dé guò qiě guò

كۈن ئۆتكۈزۈشنىڭلا كويىدا
بولماق؛ بولسا بولار، بولمىسا ئىز پۇلى بولار؛
ئەپلەپ-سەپلەپ جان باقماق.

得陇望蜀 dé lǒng wàng shǔ

بىرىگە ئېرىشىپ، يەنە بىرىگە

كۆز تەكشۈرۈشكە؛ بەرگەنسە قانائەت قىلماي، يەنە
بېرىشنى تاما قىلماق؛ ئىنساپسىزلىق.

得胜回朝 dé shèng huí cháo غەلبە بىلەن ئوردىغا قايتماق؛
غەلبە قازانماق.

得天独厚 dé tiān dú hòu ئەۋزەل تەبىئىي شارائىتتا
تۇرماق؛ ياخشى مۇھىتقا ئېرىشمەك.

得心应手 dé xīn yīng shǒu كۆڭۈل بىلەن قول ماسلاشماق؛
كۆڭۈل نېمىنى ئويلىسا، قول شۇنى قىلماق؛ ئىشقا
پىششىق.

得意门生 dé yì mén shēng كۆڭۈلدىكىدەك شاگىرت.

得意忘形 dé yì wàng xíng خۇشاللىقىدىن ئۆزىنى يوقىتىپ
قويمماق؛ كۆرەڭلىپ خۇددىنى بىلمەي قالماق.

得意忘言 dé yì wàng yán كۆڭۈلدە بىلمەك.

得意洋洋 dé yì yāng yāng كۆرەڭلىپ كەتمەك؛ خۇشاللىق.
قىددىن قىن - قىنىغا پاتماي قالماق.

“得意扬扬” مۇ دېيىلىدۇ.

得鱼忘筌 dé yú wàng quān بېلىقنى تۇتۇپ بولۇپ، قارماقنى
تاشلىۋەتمەك؛ ئاش بەرگەن قازاننى چاقماق.

德才兼备 dé cái jiān bèi ھەم ئەخلاقلىق، ھەم قابىل -
يەتلىك بولماق.

德高望重 dé gāo wàng zhòng پەزىلەتلىك ۋە ئابرويلىق؛
ئىززەت - «ۈرمەتلىك.

“德隆望重” مۇ دېيىلىدۇ.

灯红酒绿 dēng hōng jiǔ lǜ ئەيش - ئىشرەت، كەيپ - ساپا.

- 灯火辉煌 dēng huǒ huī huāng چىراغ نۇرلىرى پارىلداپ
تۇرماق؛ چىراغ نۇرلىرى چاقناپ تۇرماق.
- 灯火万家 dēng huǒ wān jiā ھەممە ئۆيلىەردىن چىراغ
نۇرلىرى چاقناپ تۇرماق؛ ھەممىلا يەر رەڭمۇرەڭ
چىراغ نۇرىغا چۆمەك.
- 灯台不自照 dēng tāi bù zì zhào چىراغ تۇۋى قاراڭغۇ.
- 登峰造极 dēng fēng zāo jí ① يۇقىرى پەللىگە يەتمەك؛
كامالغا يەتمەك. ② ھەددىدىن ئاشماق.
- 登高一呼 dēng gāo yī hū ئېگىزگە چىقىپ ۋارقىرىماق؛
چاقىرىق چىقارماق؛ تەشەببۇس قىلماق.
- 登堂入室 dēng tāng rù shì دالانىدىن ئۆتۈپ ساراينغا
كىرمەك؛ بىلىمى بارغانسېرى چوڭقۇرلاشماق؛
يۇقىرى پەللىگە يەتمەك.
- 等而下之 děng ér xià zhī ئۇنىڭدىن تۆۋىنى؛ ئۇنىڭدىن
كېيىنلىرى؛ ئۇنىڭدىن نېرسى؛ ئۇنىڭدىنمۇ بەتتەر.
- 等量齐观 děng liàng qí guān تەڭ كۆرمەك؛ بىر تاياقتا
ھەيدىمەك.
- 等闲视之 děng xián shì zhī ئېتىبارسىز قارىماق؛ سەل
قارىماق؛ سەل چاغلىماق.
- 低三下四 dī sān xià sì "خوش تەقسىر" دەپ ئېگىلىپ
تۇرماق؛ خۇشامەتچىلىك قىلماق.
- 低声下气 dī shēng xià qì زۇۋان چىقىرالماسلىق؛ جاق -
جاق گەپ قىلالماسلىق.
- 低首下心 dī shǒu xià xīn باش ئەگمەك؛ بويسۇنماق؛ باش

- 羝羊触藩 dī yāng chū fān قوچقارنىڭ مۇڭگۈزى قاشاغا ئىلىنىپ قالماق؛ ئالدىغىمۇ ماڭالمىي، كەينىگىمۇ يانالمىي قالماق؛ تەڭقىسلىقتا قالماق؛ قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.
- 堤溃蚁穴 dī kuī yǐ xuē توغاننى بۇزغان چۈمۈلە ئوۋىسى؛ چوڭ بالا-قازالار كىچىك ئىشلاردىن كېلىدۇ.
“堤溃蚁孔” مۇ دېيىلىدۇ.
- 滴水不漏 dī shuǐ bù lòu بىر تامچا سۇنىمۇ ئېقىتتۇمەس-لىك؛ ئازراقمۇ چالا قويماسلىق.
- 滴水成冰 dī shuǐ chéng bīng تۈكۈرۈك يەرگە مۇز بولۇپ چۈشمەك؛ قەھرىتان سوغۇق.
- 滴水成河 dī shuǐ chéng hé تاما-تاما كۆل بولار.
- 滴水穿石 dī shuǐ chuān shí سۇ تامچىسى تاشنى تېشەر.
- 敌忾同仇 dī kǎi tóng chóu “同仇敌忾” گە قاراڭ.
- 涤瑕荡秽 dī xiá dàng huì ئىپلاسارنى تۈگەتمەك.
“涤瑕荡垢” مۇ دېيىلىدۇ.
- 抵掌而谈 dǐ zhǎng ér tān ئېچىلىپ-يېيىلىپ پاراڭلاشماق؛ ئارامخۇدا مۇڭداشماق؛ بىمالال سۆزلىمەك.
- 砥柱中流 dǐ zhù zhōng liú قۇستەھكەم تۇۋرۇك؛ پۈكۈل-مەس تايانچ.
- 地崩山摧 dī bēng shān cuī يەر-جاھان زىلزىلىگە كەلمەك.
- 地大物博 dī dà wù bō يېرى كەڭ، بايلىقى مول.

- 地动山摇 dī dòng shān yāo يەر - جاھان تەۋرەپ كەتمەك؛
يەر - جاھان زىلزىلىگە كەلمەك.
- 地覆天翻 dī fù tiān fān “翻天覆地” گە قاراڭ.
- 地广人稀 dī guǎng rén xī يېرى كەڭ، ئاھالىسى شالاڭ.
- 地角天涯 dī jiǎo tiān yā ئالەمنىڭ ئۇ چېتى؛ ناھايىتى
يىراق يەر.
- 地久天长 dī jiǔ tiān cháng مەڭگۈ؛ مەڭگۈلۈك؛ ئەبەدىلىك.
بەد؛ ئۇزاق زامان.
- 地老天荒 dī lǎo tiān huāng قەدىمكى زامانلار.
- 地理民情 dī lǐ mǐn qíng يەر شارائىتى ۋە خەلق ئەھۋالى.
- 地利人和 dī lì rén hé يېرى ياخشى، خەلقى ئۆم.
- 地灵人杰 dī líng rén jié “人杰地灵” غا قاراڭ.
- 地平天成 dī píng tiān chéng تەييارلىق تەق بولماق؛ ھەممە
جايدا بولماق.
- 地主之谊 dī zhǔ zhī yì ساھىبخانلىق.
- 帝王将相，才子佳人 dī wáng jiàng xiāng, cǎi zǐ jiā rén خان - پادىشاھ، لەشكەر بېشى، ۋە زىرلەر ۋە ئۆلىما -
نازىنىلار.
- 掂斤播两 diān jīn bō liǎng سەرلەپ - مىسقالاپ ھېسابلىدۇ.
ماق؛ ئۇششاق - چۈششەك ئىشلارغا ئېسىلىۋالماق.
“掂斤估两” مۇ دېيىلىدۇ.
- 颠倒黑白 diān dǎo hēi bái ئاقنى قارا، قارىنى ئاق دېمەك؛
ئاق - قارىنى ئالماشتۇرۇۋەتمەك.
- 颠倒是非 diān dǎo shì fēi ھەق بىلەن ناھەقنى ئالماشتۇرۇپ.

- رۇپ قويماق؛ ھەقنى ناھەق، ناھەقنى ھەق دېمەك.
- 颠沛流离 diān pèi liú lí سەرسانلىق - سەرگەردانلىققا چۈشمەك؛ سورۇقچىلىق تارتماق.
- 颠扑不破 diān pū bù pò يېمىرىلمەس؛ تەۋرەنمەس. “颠簸不破” مۇ دېيىلىدۇ.
- 颠三倒四 diān sān dǎo sì - تاققا - تۇققا؛ پەلپەتەش؛ ئوڭ - تەتۈر.
- 点金成铁 diǎn jīn chéng tiě گۆھەرنى تاش قىلىپ قويماق؛ ئالتۇننى مسقا ئايلاندۇرۇپ قويماق؛ ياخشى ئەسەرنى تۈزىتىمەن دەپ بۇزۇپ قويماق.
- 点石成金 diǎn shí chéng jīn تاشنى گۆھەر قىلىپ قويماق؛ مىسنى ئالتۇن قىلىۋەتمەك؛ ناچار ماقالىنى تۈزىتىپ ياخشى قىلىۋەتمەك. “点铁成金” مۇ دېيىلىدۇ.
- 电掣风驰 diàn chè fēng chí چاقماقتەك تېز؛ شامال دەك ئىلدام.
- 电光石火 diàn guāng shí huǒ چاقماق چاققان دەك تېز؛ ھەش - پەش دېگۈچە غايىب بولماق؛ كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچە يوقالماق.
- 刁钻古怪 diāo zuān gǔ guài قۇۋلۇق؛ ھىيلىگەرلىك؛ لوللىق.
- 雕虫小技 diāo chōng xiǎo jì ئانچىكى بىر ماھارەت؛ ئەر - زىمەس ھۈنەر؛ تايىنى يوق ئۇسلۇپ. “雕虫小艺” مۇ دېيىلىدۇ.
- 雕梁画栋 diāo liáng huà dòng تام - تورۇس ۋە لىم - تۈۋ -

رۈكلىرى نەقىش-لەنگەن بىنا؛ نەپىس-كۆركەم
سېلىنغان بىنا.

吊民伐罪 diào mǐn fá zuì ، ھالغا يېتىپ،
زوراۋانلارنىڭ جاجىسىنى بەرمەك؛ مەزلۇملارنى
قۇتقۇزۇپ، زالىملارنى يوقاتماق.

调兵遣将 diào bīng qiǎn jiāng ھەربىي قوشۇنى ھەرىكەتكە
كەلتۈرمەك؛ ئادەم كۈچلىرىنى جاي-جايىدا
ئورۇنلاشتۇرماق.

调虎离山 diào hǔ lí shān تاغدىن ئايرىماق
(بىرەر ھىيلە بىلەن قارشى تەرەپنى ئەپلىك
شارائىتتىن مەھرۇم قىلىشقا تەمسىل قىلىندۇ).

掉以轻心 diào yǐ qīng xīn بىپەرۋالىق قىلماق؛ ئىرەكسىز-
لىك قىلماق.

迭床架屋 dié chuāng jiā wū چومنىڭ ئۈستىگە ئېگەر توقۇ-
ماق؛ بەھۇدە ئاۋارىچىلىق.

喋喋不休 dié dié bù xiū ئاغزى بېسىلماي كاسلىدىماق؛
توختىماي ۋاتىلدىماق؛ ئاغزى-ئاغزىغا تەگمەي
ۋالاقلىماق.

丁是丁，卯是卯 dīng shì dīng, mǎo shì mǎo

ئاقنى ئاقچە، كۆكنى كۆكچە ئايرىماق.

丁一卯二 dīng yī mǎo èr ئېنىق؛ پۇختا.

丁一确二 dīng yī què èr ئېيىنىق، ئويۇنچۇق؛ توپتوغرا.

顶礼膜拜 dǐng lǐ mō bài ئايىغىغا باش قويماق؛ باش
ئۇرماق؛ سەجدە قىلماق.

- 顶天立地 dǐng tiān lì dì زەبەردەست؛ قەيسەرانە؛
مەردانە.
- 鼎鼎大名 dǐng dǐng dà míng “大名鼎鼎” غا قاراڭ.
- 鼎新革故 dǐng xīn gē gù “革故鼎新” غا قاراڭ.
- 鼎足之势 dǐng zú zhī shì (ئۈچ تەرەپ) تاقارب-شېپ
تۇرماق؛ تىركىشپ تۇرغان ھالەت.
- 定于一尊 dǐng yī yī zūn بىردىنبىر ئۆلچەم تىكلەمەك.
- 丢盔弃甲 diū kuī qì jiǎ دۇبۇلغا- ساۋۇتلىرىنى تاشلاپ
قاچماق؛ كەشىنىڭ چۈشۈپ قالغىنىغا قارىماي
قاچماق.
“丢盔卸甲” مۇ دېيىلىدۇ.
- 丢三落四 diū sān là sì ھەمىشە بىرنەپىلىرىنى چۈشۈ-
رۈپ يۈرمەك؛ ئۇنتۇغاق.
- 丢卒保车 diū zú bǎo jū پېچكىنى بېرىپ گەردىنى ساق-
لاپ قالماق.
- 冬日可爱 dōng rì kě ài قىش كۈنلىرىدىكى قۇياشتەك
ئىللىق - مۇلايىم.
- 东奔西跑 dōng bēn xī pǎo ئۇيان - بۇيان شاپاشلاپ يۈر-
مەك؛ قاتراپ يۈرمەك.
- 东窗事发 dōng chuāng shì fā سۈيقەست ئاشكارا بولۇپ
قالماق؛ جىنايەت پاش بولۇپ قالماق.
“东窗事犯” مۇ دېيىلىدۇ.
- 东床快婿 dōng chuāng kuài xù كۆڭۈلدىكىدەك كۆيۈنۈغۇل.
“东床娇婿” “东床姣婿” مۇ دېيىلىدۇ.

- 东倒西歪 dōng dǎo xī wāi - قىڭغىر - سىڭغىر؛ مايماق -
سايماق.
- 东风吹马耳 dōng fēng chuī mǎ ěr ئۇ قۇلاقتىن كىرىپ ئۇ
قۇلاقتىن چىقىپ كەتمەك؛ باشقىلارنىڭ سۆزىگە
پىسەنت قىلماسلىق.
- 东风压倒西风 dōng fēng yā dǎo xī fēng
شەرق شامىلى غەرب شامىلىنى بېسىپ چۈشمەك.
- 东扶西倒 dōng fú xī dǎo بىرىنى يۆلسە، بىرى يىقىلماق؛
ئۇ ياقىتىن يۆلسە، بۇ ياقىتىن يىقىلماق.
- 东海捞针 dōng hǎi lāo zhēn "大海捞针" غا قاراڭ.
- 东海扬尘 dōng hǎi yāng chén دېڭىز قۇرۇقلۇققا ئايلانماق
(غايەت زور ئۆزگىرىش بولغانلىقىغا تەمسىل
قىلىنىدۇ).
- 东拉西扯 dōng lā xī chě تاغدىن - باغدىن سۆزلىمەك.
- 东邻西舍 dōng lín xī shě قولۇم - قوشنا؛ ھەقەمساپە.
- 东鳞西爪 dōng lín xī zhǎo پارچە - پۇرات؛ چالا - بۇلا؛
بېرىم - يارتا.
- 东流西窜 dōng liú xī cuān ئۇ ياقى - بۇ ياققا دوڧۇرۇپ
يۈرمەك.
- 东拼西凑 dōng pīn xī còu ئۇ يەر - بۇ يەردىن قۇراش -
تۇرماق؛ ھەر تەرەپتىن يىغماق؛ تاغدىن - باغدىن
توپلماق.
- 东山再起 dōng shān zài qǐ يېڭىباشتىن مەنەسەپ تۇتماق؛
قايتىدىن باش كۆتۈرمەك.

- 东施效颦 dōng shī xiào pīn دوڭشى شىشنى دورايىمەن دەپ كۈلكىگە قاپتۇ؛ دورامچىلىق قىلىمەن دەپ كۈلكىگە قالماق.
- 动魄惊心 dōng pò jīng xīn “动魄惊心” غا قاراڭ.
- 动人心弦 dōng rén xīn xiǎn كىشىنىڭ يۈرەك تارىنى تىترىتىدىغان.
- 动如脱兔 dōng rú tuō tù “静如处女，动如脱兔” غا قاراڭ.
- 动辄得咎 dōng zhé dé jiù ھەمىشە تاپا-تەنىگە قالماق؛ ھە دېگەندىلا دەشنىم يېمەك.
- 洞察一切 dōng chá yī qiè ھەممىنى ئېنىق كۆرۈشكە؛ ھەممىنى ئېنىق سەزمەك.
- 洞见症结 dōng jiàn zhēng jiē كېسەلنىڭ مەنبەسىنى بايقىماق؛ مەسىلەنىڭ تۈگۈنىنى تاپماق.
- 洞若观火 dōng ruò guān huǒ كېچىدە كۆرۈنگەن چىراغدەك ئېنىق؛ بەش قولدەك ئېنىق كۆرمەك.
- 洞天福地 dōng tiān fú dì جەننەتتەك جاي؛ باغۇھەرەم.
- 洞烛其奸 dōng zhú qī jiān قورسقىدىكى شۇملۇقنى بىل- ۋالماق.
- 栋梁之材 dōng liáng zhī cāi لىم بولغىدەك ماتېرىيال؛ ياراملىق ئادەم؛ مۇھىم ۋەزىپىنىڭ ھۆددىسىدىن چىقالايدىغان ئادەم.
- 栋折榱崩 dòng zhé cuī bēng دۆلەت گۇمران بولماق.
- 斗方名士 dǒu fāng míng shì چولتا، سولتەك شائىر.
- 斗筲之器 dǒu shāo zhī qì قارا قورساق، بىلىمسىز؛

تومپاي.

“斗筭之材” مۇ دېيىلىدۇ.

斗粟尺布 dǒu sù chǐ bù قېرىنداشلار ماجراسى؛ ئىچكى نىزا.

斗转参横 dǒu zhuǎn shēn héng يۇلتۇز تارقالمىغان چاغ؛ سۈبھى سۈزۈلگەن چاغ.

斗鸡走狗 dǒu jī zǒu gǒu توخۇ سوقۇشتۇرۇپ، ئىت تالاشتۇرۇپ يۈرمەك.

斗志昂扬 dǒu zhì āng yāng كۈرەش ئىرادىسى ئۈستۈن.

豆蔻年华 dòu kòu nián huá رەسىدە بولغان قىز.

豆剖瓜分 dòu pōu guā fēn پارچىلىنىپ كەتمەك؛ پارچە - پارچە بولۇپ كەتمەك.

独霸一方 dú bà yī fāng ئۆز چاڭگىلىغا ئېلىۋالغان جايدا زوراۋانلىق قىلماق.

独步一时 dú bù yī shí بىر مەھەل دەۋر سۈرمەك؛ بىر مەھەل تەڭدىشى يوق ئادەم.

独出心裁 dú chū xīn cāi ئۆزگىچىلىك ياراتماق؛ ئۆزىگە خاس ئۇسۇل (ئۇسلۇب) ياراتماق؛ باشقىچە يول تۇتماق.

独当一面 dú dāng yī miàn بىرەر ساھەنىڭ ھۆددىسىدىن چىقماق.

独到之见 dú dào zhī jiàn ئالاھىدە چۈشەنچە؛ ئۆزگىچە كۆز قاراش؛ ئۆزىگە خاس ئۇسلۇب. “独到之处” مۇ دېيىلىدۇ.

- 独断专行 dú duàn zhuān xīng ئۆز بېشىمچىلىق قىلماق؛
باشباشتاقلق قىلماق.
- 独夫民贼 dú fū mīn zéي زالىم مىللىي مۇناپىق.
- 独具匠心 dú jù jiǎng xīn “别具匠心” غا قاراڭ.
- 独具只眼 dú jù zhī yǎn كۆزى ئۆتكۈر؛ سەزگۈز.
- 独立自主 dú lì zì zhǔ مۇستەقىل - ئۆزىگە ئۆزى خوجا
بولماق؛ ئۆز تەقدىرىنى ئۆز قولىدا تۇتماق.
- 独木不成林 dú mù bù chéng lín يالغۇز دەرەخ ئورمان
بولماس؛ يالغۇز ئاتنىڭ چېڭى چىقماس.
- 独木难支 dú mù nán zhī يالغۇز لىم ئۆيىنى كۆتۈرەلمەس؛
يالغۇز ئاتنىڭ چېڭى چىقماس.
- 独辟蹊径 dú pì xī jīng بېشىلىق ياراتماق؛ ئۆزگىچە
يول ئاچماق.
- 独善其身 dú shàn qí shēn ئۆزىنىڭلا ياخشى بولۇشى بىلەن
بولۇپ، باشقىلار بىلەن كارى بولماسلىق؛ ئۆزىنىڭلا
غېمىدە بولۇپ، ئۆزىگە بىلەن كارى بولماسلىق؛
ئۆزۈڭنى بىل، ئۆزىڭنى قوي.
- 独树一帜 dú shù yī zhī ئۆز ئالدىغا بايراق تىكلەمەك؛
ئايرىلىپ چىقماق؛ بۆلۈنۈپ چىقماق.
- 独往独来 dú wǎng dú lái ئەلگە قوشۇلماي يالغۇز يۈرمەك؛
باشقىلار بىلەن باردى - كەلدى قىلىشماستىن.
- 独行其是 dú xíng qí shì ئۆز بېشىمچىلىق قىلماق؛
ئۆز بىلگىنىنى قىلماق.
- 独一无二 dú yī wú èr ئالەمدە بىر؛ تەڭدىشى يوق.

- 独占鳌头 dū zhān āo tóu بىرىنچىلىكنى ئالماق؛ ئالماق.
- 睹物思人 dǔ wù sī rén نەرسىنى كۆرۈپ ئىگىسىنى ئەسلىمەك؛ مىراس قالغان نەرسىسىنى كۆرۈپ ئۆزىنى ياد ئەتمەك.
- 杜渐防微 dù jiàn fāng wēi “防微杜渐” گە قارالغۇ.
- 杜绝后患 dù jué hòu huān بالايىئاپەتنىڭ يىلتىزىنى قۇرۇتماق؛ بالايىئاپەتنى يىلتىزىدىن تۈگەتمەك.
- 杜门谢客 dù mén xiè kè مېھمان قوبۇل قىلماسلىق؛ مېھماننى خالىماسلىق.
- 杜门却扫 dù mén què sǎo سىرت بىلەن ئالاقە قىلماسلىق.
- 妒贤嫉能 dù xiān jí néng ياخشىلارغا ھەسەت قىلماق؛ خەقنى كۆرەلمەسلىك؛ ئۆزى بولالماسلىق، بولغاننى كۆرەلمەسلىك.
- 度日如年 dù rì rú nián بىر كۈن بىر يىلدەك بىلىنمەك.
- 端倪可察 duān ní kě chā يىپ ئۇچى تېپىلىپ قالماق؛ ئۇچۇرى چىقىپ قالماق.
- 短兵相接 duǎn bīng xiāng jiē روبرۇ تۇرۇپ تۇتۇشماق.
- 短绠汲深 duǎn gěng jí shēn قولىدىن كەلمەسلىك؛ قۇدىتى يەتمەسلىك؛ قۇربى يەتمەسلىك.
- 短小精悍 duǎn xiǎo jīng hàn ① چاققان ۋە ئەپچىل. ② ئىخچام ۋە كۈچلۈك.
- 断壁颓垣 duàn bì tuī yuān خارابىلىك؛ ۋەيرانىلىك. “断井颓垣” مۇ دېيىلىدۇ.

断编残简 duàn biān cān jiǎn ① تېڭى بار، تېڭى يوق
 ② يېرىم - يارتا بىلىم. كىتاب.

断鹤续凫 duàn hè xū fú تۇرتىنىڭ پۇتىنى كېسىپ
 ئۆردەكنىڭ پۇتىغا ئۇلىماق (ئوبېيكتىپ قانۇنىيەتكە
 خىلاپ ئىش قىلغانلىققا تەمسىل قىلىنىدۇ).

断墙残壁 duàn qiāng cán bì "断壁颓垣" گە قاراڭ.

断头将军 duàn tóu jiāng jūn بېشى كەتسىمۇ تەسلىم بول-
 مايدىغان سەركەردە؛ ئۆلسىمۇ تىز پۈكمەسلىك؛
 ئۆلگىچە بويۇن ئەگمەسلىك.

断线风筝 duàn xiàn fēng zhēng يېپى ئۈزۈلگەن لەڭلەك.

断垣残壁 duàn yuān cán bì "断壁颓垣" گە قاراڭ.

断章取义 duàn zhāng qǔ yì ئۇ يەر - بۇ يەردىن ئۈزۈۋې-
 لىپ نەقىل كەلتۈرمەك.

堆集如山 duī jī rú shān تاغدەك دۆۋىلەنمەك.
 "堆积如山" مۇ دېيىلىدۇ.

堆金积玉 duī jīn jī yù ئالتۇن - كۈمۈشلىرى تاغدەك
 دۆۋىلىنىپ كەتمەك.

对答如流 duì dā rú liú سۇدەك جاۋاب بەرمەك؛ شارىل-
 دىتىپ جاۋاب بەرمەك.

对牛弹琴 duì niú tān qín كالىنىڭ قۇلىقىغا غېجەك چال-
 ماق؛ ئېشەكنىڭ قۇلىقىغا راۋاب چالماق.

对症下药 duì zhèng xià yào كېسەلگە قاراپ دورا بەرمەك.

顿开茅塞 dùn kāi máo sāi دىلى بىردىنلا يورۇپ كەتمەك؛
 كۆڭلى پاللىدە يورۇپ كەتمەك؛ پىكرى بىردىنلا

- 頓足捶胸 dùn zú chuī xiōng “捶胸頓足” غا قاراڭ.
 多才多艺 duō cái duō yì قولى گۈل؛ قولدىن ئىش كېلىدىغان.
 多财善贾 duō cái shān gǔ دەسمايە كۆپ بولسا، تىجارەت ئاقىدۇ؛ ئاساس چىڭ بولسا، ئىش ئاسانلىشىدۇ.
 多藏厚亡 duō cāng hòu wǎng مال - دۇنيانى كۆپ بېسىد - ۋالغان ئاخىر چوڭ زىيان تارتىدۇ.
 多愁善感 duō chóu shān gǎn تاۋى نازۇك؛ دىلى نازۇك؛ كۆڭلى يۇمشاق.
 多此一举 duō cǐ yī jǔ ھاجەتسىز ئىش؛ بېھۇدە ئىش.
 多多益善 duō duō yì shān قانچە كۆپ بولسا شۇنچە ياخشى.
 多快好省 duō kuài hǎo shěng كۆپ، تېز، ياخشى، تېجەشلىك.
 多历年所 duō lì nián suǒ نۇرغۇن يىللار داۋام قىلغان؛ ئۇزۇن زامانلار ئۆتكەن.
 多谋善断 duō móu shān duàn تەدبىرلىك؛ پاراسەتلىك.
 多如牛毛 duō rú niú máo كالا تۈكىدەك جىق؛ سامان - دەك؛ ئىتنىڭ قۇرتىدەك.
 多事之秋 duō shì zhī qiū ئەنسىز زامان؛ مالىمان زامان.
 多行不义必自毙 duō xíng bù yì bì zì bì ئەسكىلىك قىلغان ئۆز بېشىغا چىقىدۇ؛ ئاسمانغا تۈكۈرسەڭ يۈزۈڭگە چۈشەر.

- 咄咄逼人 duō duō bī rén ھەيۋە قىلماق؛ ھەيۋە بىلەن
زورلىماق.
- 咄咄怪事 duō duō guài shì غەلىتە ئىش.
- 咄嗟便办 duō jiē biàn bàn دەرھال بەجا كەلتۈرمەك؛
شۇ ئان ئورۇندىماق.
- 夺胎换骨 duō tāi huàn gǔ ئۆزگىچىلىك ياراتماق؛
يېڭىلىق ياراتماق.
- 度德量力 duō dé liàng lì ھالىغا بېقىپ ئىش قىلماق؛
ئۆزىنى دەڭشەپ كۆرۈپ ئىش قىلماق.

E

- 阿弥陀佛 ē mí tuō fō ئامتبوبا؛ خۇداغا شۈكۈر؛
خۇداغا رەھمەت.
- 阿其所好 ē qī suǒ hào رايىغا باقماق.
- 阿谀逢迎 ē yū féng yíng خۇشامەت قىلماق؛ خۇشامەت-
كۈيلىق قىلماق؛ تەخسچىلىك قىلماق.
“阿谀奉承” مۇ دېيىلىدۇ.
- 婀娜多姿 ē nuó duō zī زىلۋا؛ جىلۋىلىك؛ جىلۋىدار؛
نەپىس.
- 讹言谎语 ē yān huǎng yǔ پىتنە - پاسات؛ پىتنە - ئېغۋا؛
يالغان - ياۋداق.
- 鹅行鸭步 ē xíng yā bù ئۆردەكتەك ماڭماق؛ ئالچاڭلاپ
ماڭماق؛ ئىرغاڭلاپ ماڭماق.
- 额手称庆 ē shǒu chēng qīng بارىكالا ئېيتماق؛ ھەشقاللا
دېمەك.
“额手称颂” مۇ دېيىلىدۇ.
- 峨冠博带 ē guān bō dài تۆرىلەرچە ياسىنىۋالماق؛
پۇزۇر كىيىنمەك.
- 扼喉拊背 ē hōu fǔ bèi گېلىدىن ئالماق؛ ئەجەللىك
يېرىدىن تۇتماق.

- 恶叉白赖 è chā bāi lài “扼吭拊背”
 يولسزلىق قىلماق؛ بېشەملىك
 قىلماق.
- 恶贯满盈 è guàn mǎn yíng جنائىتى چېكىدىن ئاشماق؛
 ھەممە شۇملۇقلارنى قىلماق.
- 恶事传千里 è shì chān qiān lǐ يامانلىق تېز تارقىلار.
 “恶事行千里” مۇ دېيىلىدۇ.
- 恶言恶语 è yán è yǔ ئاچچىق تىل؛ زەھەرلىك سۆز.
- 恶言詈辞 è yán lì cí يامان سۆز؛ تىل - ھاقارەت.
- 恶衣恶食 è yī è shí ئەسكى چاپان - ناچار تائام؛
 قاتتىق - قۇرۇق تاماق، ناچار كىيىم.
 “恶衣菲食” مۇ دېيىلىدۇ.
- 恶语中伤 è yǔ zhōng shāng يامان سۆز بىلەن دىل ئازارى
 قىلماق؛ زەھەرلىك سۆزلەر بىلەن ھاقارەتلىمەك.
 “恶语伤人” مۇ دېيىلىدۇ.
- 恶作剧 è zuō jù بەتقىلىق؛ قىلىقسىزلىق؛
 تېتىقسىزلىق؛ بىمەنە چاقچاق.
- 饿虎饥鹰 è hǔ jī yīng ئاچ بۆرە.
- 饿虎扑食 è hǔ pū shí ئاچ بۆرىنىڭ قويغا ئېتىلغىنىدەك.
- 饿虎擒羊 è hǔ qín yāng بۇر كۈت توشقانغا چاڭگال
 سالغاندەك.
 “饿虎吞羊” مۇ دېيىلىدۇ.
- 恩将仇报 ēn jiāng chóu bào ۋاپاغا جاپا قىلماق؛ ياخشى -
 لىققا يامانلىق قىلماق؛ ئاش بەرگەنگە مۇشت

بەرمەك؛ تۇزنى يەپ تۇزلۇقنى چاقماق.

恩深义重 ēn shēn yì zhòng چوڭقۇر مېھىر - شەپقەت.

恩同再造 ēn tóng zài zāo قايتۇرغىلى بولمايدىغان ياخشى -
لىق؛ ئاقلاشقا مۇمكىن بولمىغان مېھىر - شەپقەت.

恩怨分明 ēn yuàn fēn míng مۇھەببەت بىلەن نەپرەتنى
ئېنىق ئايرىماق؛ شاپائەت بىلەن ئاداۋەتنى
روشنەنلەشتۈرمەك.

儿女情长 ěr nǚ qíng cháng مېھىر - مۇھەببەتنى ئۈستۈن
بىلمەك.

“儿女情多” مۇ دېيىلىدۇ.

而今而后 ěr jīn ěr hòu بۇنىڭدىن كېيىن؛ شۇنىڭدىن
كېيىن؛ بۈگۈندىن ئېتىبارەن؛ بۈگۈندىن تارتىپ.

而立之年 ěr lì zhī nián قىران چاغلار؛ ئوتتۇز ياش.

尔虞我诈 ěr yú wǒ zhā بىر - بىرنى ئالدىماق؛ بىر -
بىرنى ئەخمەق قىلماق؛ بىر - بىرىگە ئورا كولىماق.

耳报神 ěr bào shén خەۋەر بەرگۈچى.

耳边风 ěr biān fēng ئۇ قۇلاقتىن كىرىپ بۇ قۇلاقتىن
چىقىپ كەتمەك؛ قۇلاقتا تۇتماسلىق.

“耳旁风” مۇ دېيىلىدۇ.

耳鬓厮磨 ěr bìn sī mō بىر يوتقاندا يېتىپ چوڭ بولغان.

耳聪目明 ěr cōng mù míng قۇلىقى ئىتتىك - كۆزى ئۆتكۈر.

耳根清静 ěr gēn qīng jìng قۇلىقى تىنچ بولماق.

耳红面赤 ěr hóng miàn chì قۇلاقلىرىغىچە قىزىرىپ كەت -
مەك؛ پوكاندەك قىزىرىپ كەتمەك.

- 耳目一新 ěr mù yī xīn يېپىڭى تۇيۇلماق؛ كۆزلىرىگە ئىشەنمەي قالماق.
- 耳濡目染 ěr rú mù rǎn كۆرگەننىڭ كۆزىگە سىڭىپتۇ، ئاڭلىغاننىڭ قۇلىقىغا؛ قۇلاققا سىڭىش بولۇپ قالماق؛ كۆزگە سىڭىپ قالماق.
- 耳软心活 ěr ruǎn xīn huó قۇلىقى يۇمشاق، كۆڭلى ساياق.
- 耳食之谈 ěr shí zhī tān ئەپقاچتى گەپ؛ ئاساسسىز گەپ. “耳食之言” مۇ دېيىلىدۇ.
- 耳熟能详 ěr shú néng xiāng تولا ئاڭلاپ ياد بولۇپ كەتمەك.
- 耳顺之年 ěr shùn zhī nián ئەقىلگە تولغان چاغ؛ ئاتىش ياش.
- 耳提面命 ěr tí miàn mìng قۇلىقىغا قۇيۇپ قويماق؛ سەھمىي تەربىيە بەرمەك؛ پىششىق تاپلىماق. “耳提面训” مۇ دېيىلىدۇ.
- 耳听八方 ěr tīng bā fāng ئۇزۇن قۇلاق؛ قۇلىقى ئۇزۇن.
- 耳听是虚，眼见为实 ěr tīng shì xū, yǎn jiàn wéi shí ئاڭلىغان راست ئەمەس، كۆرگەن راست؛ ئاڭلىغاندىن كۆرگەن ئەۋزەل.
- 耳闻不如目见 ěr wén bù rú mù jiàn ئاڭلىغاندىن كۆرگەن ئەلا؛ ئاڭلىغان كۆرگەنگە يەتمەيدۇ.
- 耳闻目睹 ěr wén mù dǔ ئۆز قۇلىقى بىلەن ئاڭلاپ، ئۆز كۆزى بىلەن كۆرمەك. “耳闻目击” مۇ دېيىلىدۇ.
- 二三其德 èr sān qí dé ئالا كۆڭۈللۈك قىلماق؛ تەۋرە.

ئىپ قالماق؛ ئارسالدى بولماق.

“二三其意” مۇ دېيىلدۇ.

二竖为虐 èr shù wéi nüè كېسەلگە گىرىپتار بولماق؛

كېسەل باسماق؛ كېسەل كۆرپىسى بولۇپ قالماق.

二姓之好 èr xìng zhī hǎo قۇدا بولۇشماق.

二一添作五 èr yī tiān zuò wǔ تەڭ بۆلمەك؛ تەڭ تەقسىم

قىلماق؛ يېرىمدىن بۆلۈشۈۋالماق.

F

- 发凡起例 fā fān qǐ lì مسالار ئارقىلىق كىتابنىڭ تۈزۈلۈشىنى چۈشەندۈرمەك. “发凡例举” مۇ دېيىلدۇ.
- 发愤图强 fā fèn tú qiáng جاسارەت بىلەن تىرىشىپ ئىشلىمەك؛ قۇدرەت تېپىشقا بەلنى مەھكەم باغلىماق.
- 发愤忘食 fā fèn wàng shí ئاچتىم - چاڭقىدىم دېمەي؛ ئىجتىھاد بىلەن.
- 发号施令 fā hào shī lìng بۇيرۇقۋازلىق قىلماق؛ بۇيرۇق چۈشۈرمەك.
- 发昏章第十一 fā hūn zhāng dī shí yī ئەس - ھوشىدىن ئايرىلماق؛ خۇدنى بىلمەي قالماق.
- 发奸擿伏 fā jiān tī fú يوشۇرۇنغان بۇزۇقلارنى قويماي پاش قىلماق. “发奸擿隐” مۇ دېيىلدۇ.
- 发聋振聩 fā lōng zhèn kuī “振聋发聩” گە قاراڭ.
- 发蒙振聩 fā méng zhèn kuī كالۋاڭلارنىڭ ئۇيقۇسىنى ئاچماق؛ ئاڭقاۋلارنىڭ ھوشىنى تاپقۇزماق.
- 发人深省 fā rén shēn xǐng كىشىنى چوڭقۇر ئويغاسالماق؛ قاتتىق ئويلاندۇرماق.

- “发人深醒” مۇ دېيىلىدۇ.
- 发屋求狸 fā wū qiū lí تۆيىنى چېقىپ مۈشۈك تۈت-
ماق؛ تۈگمىنى دەپ تۈگىدىن قۇرۇق قالماق.
- 发矧新试 fā xīng xīn shì ھۈنەرنى چىقارماق؛ ماھارد-
تىنى كۆرسەتمەك.
- 发扬蹈厉 fā yāng dǎo lì جاسارىتى ئۇرغۇپ تۇرماق؛
كۆتۈرەڭگۈ روھلۇق.
“发扬蹈厉” مۇ دېيىلىدۇ.
- 发扬光大 fā yāng guāng dà جارى قىلدۇرماق؛ ئەۋج ئال-
دۇرماق.
- 发政施仁 fā zhèng shī rén خەيرخاھ سىياسەتنى يولغا
قويماق؛ ئادىل سىياسەت يۈرگۈزمەك.
- 发踪指示 fā zōng zhǐ shì كۈشكۈرتمەك؛ قۇتراتماق؛
دەيدەيگە سالماق؛ پەردە ئارقىسىدا تۇرۇپ
قوماندانلىق قىلماق.
- 伐毛洗髓 fā máo xǐ suǐ باشقىدىن ئادەم بولماق؛
ئۈزۈل-كېسىل ئۆزگەرمەك؛ توۋا قىلماق.
- 伐异党同 fā yì dǎng tóng “党同伐异” غا قاراڭ.
جازا گۇناھقا لايىق كەلمەس-
- 罚不当罪 fā bù dāng zuì لىك؛ ئېغىر جازالاپ قويماق.
- 罚一劝百 fā yī quàn bǎي بىرنى جازالاپ يۈزگە ئىب-
رەت قىلماق.
- 法出多门 fǎ chū duō mén ھەركىم ئۆز ئالدىغا قانۇن
تۈزمەك؛ ھەركىم ئۆز ئالدىغا بۇيرۇق چۈشۈرمەك.

- 法力无边 fǎ lì wú biān سېھرى كۈچ؛ تەڭداشسىز
كۈچ؛ ئاجايىپ قۇدرەتلىك كۈچ.
- 发短心长 fà duǎn xīn cháng چېچى ئاز، ئەقلى ساز.
- 发指毗裂 fà zhǐ zī liè قۇيىقا چېچى تىك تۇرماق؛
جۇدۇنى ئۆرلىمەك.
- 翻唇弄舌 fān chún nòng shé گەپ توشۇماق؛ چېقىمچىلىق
قىلماق.
- 翻江倒海 fān jiāng dǎo hǎi “倒海翻江”
غا قاراڭ.
- 翻来复去 fān lái fù qù ① ئۇ ياق - بۇ ياققا ئۆرۈلمەك؛
ھېلى ئۇ ياققا، ھېلى بۇ ياققا ئۆرۈلمەك.
② قايتا - قايتا؛ تەكرار - تەكرار؛ يېنىشلاپ -
يېنىشلاپ.
- 翻然改进 fān rán gǎi jìn بىردىنلا ئۆزگەرمەك.
- 翻然改图 fān rán gǎi tú باشقىچە يول تۇتماق؛ ئەسلى -
دىكى نىيىتىنى ئۆزگەرتىمەك.
- 翻然悔悟 fān rán huǐ wù “幡然悔悟”
غا قاراڭ.
- 翻山越岭 fān shān yuè lǐng تاغ - راۋانلار ئاشماق.
- 翻手为云覆手雨 fān shǒu wéi yún fù shǒu yǔ
“翻云覆雨” گە قاراڭ.
- 翻天覆地 fān tiān fù dǐ يەر - جاھاننى زىلزىلىگە
كەلتۈرمەك.
- 翻箱倒柜 fān xiāng dǎo guī ھەممە يەرنى قويماي ئاخ -
تۇرماق؛ ئاختۇرۇپ ئوڭتەي - توڭتەي قىلىۋەتمەك.
“翻箱倒篋” مۇ دېيىلىدۇ.

- 翻云覆雨 fān yūn fù yǔ ① تۇتۇرۇقسىزلىق؛ تۇراق۔
سىزلىق. ② ھىيلگەرلىك؛ قۇۋلۇق - شۇملۇق.
- 幡然改途 fān rán gǎi tú “翻然改图” غا قاراڭ.
- 幡然悔悟 fān rán huǐ wù تېز ئەقلىنى تاپماق؛ دەر۔
ھال ھوشغا كەلمەك؛ ئەس - ھوشنى تېز تېپىۋالماق.
- 凡夫俗子 fān fū sū zǐ چاكنا ئادەم؛ ئاددىي ئادەم.
- 凡事预则立，不预则废 fān shì yù zé lì, bù yù zé fèi
پىلانلىق ئىش بۇزۇلماس، پىلانسىز ئىش بۇزۇلار.
- 凡胎俗骨 fān tāi sū gǔ ئاددىي ئادەم.
“凡胎浊骨” مۇ دېيىلىدۇ.
- 烦天恼地 fān tiān nǎo dì ئىچى پۇشماق؛ دىلخەس۔
تىلىك؛ بىئارام بولماق.
- 烦言碎语 fān yān suì yǔ ئۇششاق گەپ؛ مەيدە - چۈيدە
گەپ؛ چۇۋالچاق.
“烦言碎辞” مۇ دېيىلىدۇ.
- 繁荣昌盛 fān róng chāng shèng كۈلەپ ياشنىماق؛
ئاۋاتلاشماق.
- 繁荣富强 fān róng fù qiáng كۈللەنگەن - ئاۋات؛ كۈللەن۔
گەن - قۇدرەت تاپقان.
- 繁文缛节 fān wén rù jiē ئوشۇقچە قائىدە - يوسۇن؛
ئۇششاق - چۈششەك ئوشۇقچە رەسمىيەتلەر.
“繁文缛礼” مۇ دېيىلىدۇ.
- 繁弦急管 fān xián jí guǎn “急管繁弦” گە قاراڭ.

- 反唇相稽 fǎn chún xiāng jī ؛ چېقىۋالماق؛ تاكالا شماق؛ گەپ ياندۇرماق.
- 反复无常 fǎn fù wú chāng. تەككىچى توختىماسلىق؛ تۇتامى يوق. “反复不常” مۇ دېيىلدۇ.
- 反戈一击 fǎn gē yī jī قورالنى؛ قورالنى نەيزە بۇرۇلۇپ ئارقىغا قاراتماق؛ ئۆز قوشۇنىغا قارشى چىقماق. كەينىگە قاراتماق؛ ئۆز قوشۇنىغا قارشى چىقماق.
- 反攻倒算 fǎn gōng dǎo suàn تەتۈر ھېساب ئالماق.
- 反躬自问 fǎn gōng zì wèn ئۆز-ئۆزىنى تەكشۈرمەك؛ ئۆزىدىن ئۆزى سورىماق.
- 反躬自省 fǎn gōng zì xǐng خاتالىقى ئۈستىدە ئويلىنماق؛ ئۆزى ئۈستىدە ئويلىنماق؛ ئۆز-ئۆزىنى تەكشۈرمەك.
- 反躬自责 fǎn gōng zì zé ئۆز-ئۆزىنى ئەيىبلەمەك.
- 反骄破满 fǎn jiāo pò mǎn مەغرۇرلۇققا قارشى تۇرماق؛ مەغرۇرلۇقنى تۈگەتمەك.
- 反经行权 fǎn jīng xíng quán جانلىق چارە - تەدبىر.
- 反客为主 fǎn kè wéi zhǔ مېھمان ساھىبخان بولۇۋالماق؛ تالا مۇشۇكى ئۆي مۇشۇكىنى قوغلاپ چىقىرىپتۇ.
- 反老还童 fǎn lǎo huān tóng ياشرىپ كەتمەك.
- 反其道而行之 fǎn qí dào ér xíng zhī قارشى يولدا ماڭماق؛ قارشى يول تۇتماق.
- 反求诸己 fǎn qiú zhū jǐ ئۆزىگە تەلەپچان بولماق؛ ئۆزىدىن سورىماق.
- 反水不收 fǎn shuǐ bù shōu تۈكۈلگەن سۇنى ئېلىۋالغىلى بولماس؛ بولغۇلۇق بولۇپ بولماق.

- 反咬一口 fǎn yǎo yī kǒu ياندۇرۇپ چىشلۇالماق.
- 返本还原 fǎn běn huán yuán ئەسلىگە كەلتۈرمەك؛ ئەسلىگە كەلمەك.
- 返老还童 fǎn lǎo huán tóng “反老还童” غا قاراڭ.
- 犯而不校 fān ér bù jiào بوزەك قىلىنىشنى ئېغىر ئالماسلىق.
- 犯上作乱 fàn shàng zuò luàn يۇقىرى بىلەن قارشىلىشىپ، قالايمىقان چىقارماق؛ ئىسيان كۆتۈرمەك.
- 饭坑酒馕 fàn kēng jiǔ nāng نانقېپى؛ ھارامتاماق.
- 饭来张口 fàn lái zhāng kǒu تەييارغا ھەييار بولماق؛ ئىشلىمەي چىشلىمەك.
- 饭糗茹草 fàn qiǔ rú cǎo قاتتىق-قۇرۇق تاماق يەپ يۈرمەك.
- 饭蔬饮水 fàn shū yǐn shuǐ كۆكتات يەپ، داغ سۇ ئىچىپ كۈن كەچۈرمەك؛ نامرات تۇرمۇش كەچۈرمەك.
- 泛泛而谈 fàn fàn ér tán يۈزەلا دەپ قويماق؛ ئاغزىنىڭ ئۈچىدىلا سۆزلەپ قويماق.
- 泛濫成灾 fān làn chéng zāi ① ئاپەتكە ئايلىنماق. ② يامراپ كەتمەك.
- 方便之门 fāng biàn zhī mén قولاي يول؛ ئاسان يول؛ قولايلىق؛ ئاسانلىق؛ ئوڭايلىق.
- 方寸已乱 fāng cùn yǐ luàn كۆڭلى پارا كەندە بولماق؛ كۆڭلى غەش بولماق؛ كۆڭلى پەرىشان بولماق.
- 方枘圆凿 fāng ruì yuán zuō چاسا ئۈلگۈجىدەككە دۆڭمەككە مۇجۇق؛ ئەپ كەلمەسلىك؛ ماس كەلمەسلىك؛

باب كەلمەسلىك.

- 方头不劣 fāng tóu bù liē “不劣方头” غا قاراڭ.
- 方兴未艾 fāng xīng wèi ài ئەۋج ئېلىۋاتماق؛ گۈللىنىدۇ.
ۋانماق؛ راۋاج تېپىۋاتماق.
- 方正不阿 fāng zhèng bù ē توغرا، ئادىل، دۇرۇس، ھەققانىي.
“方正不苟” مۇ دېيىلىدۇ.
- 防不胜防 fāng bù shèng fāng پەخەس بولالماسلىق؛ ساق-
لىنىمەن دەپمۇ ساقلىنالماسلىق.
- 防患未然 fāng huān wèi rán سۇ كەڭكۈچە توغان سال؛
ئالدىنلا تەدبىر كۆرۈپ قويماق.
- 防微杜渐 fāng wēi dù jiàn بىخ ھالىتىدىلا يوقاتماق؛
بىخ ھالىتىدىلا ئۇجۇقتۇرماق.
- 防意如城 fāng yì rú chéng شەخسى غەرەزنى ۋابادەك
كۆرمەك.
- 放荡不羁 fàng dǎng bù jī شاللاقلق قىلماق؛ قائىدە-
يوسۇن بىلەن كارى بولماسلىق.
- 放虎归山 fàng hǔ guī shān “纵虎归山” گە قاراڭ.
- 放虎自卫 fàng hǔ zì wèi ئۆزەمنى قوغدايمەن دەپ
يولۋاسنى قويۇپ بەرمەك؛ قۇتۇلمەن دەپ تۇتۇلماق.
- 放浪形骸 fàng làng xíng hái شاللاقلق؛ چېچىلاڭغۇلۇق.
- 放任自流 fàng rèn zì liú بولۇشىغا قويۇۋەتمەك؛ ئۆز
مەيلىگە قويۇۋەتمەك.
- 放下屠刀，立地成佛 fàng xià tú dāo, lì dì chéng fó
جاللات قىلىچنى تاشلاپ زاھىت بوپتۇ.

- 放鹰逐犬 fàng yīng zhū quǎn قۇش قۇشلاپ، ئوۋ ئوۋلاپ
يۈرمەك؛ شكارغا چىقماق.
- 放之四海而皆准 fàng zhī sì hǎi ér jiē zhǔn دۇنيانىڭ ھەممە يېرىگە باب كەلمەك.
- 飞苍走黄 fēi cāng zǒu huāng قۇش قۇشلاپ؛ ئوۋ ئوۋلاپ -
ماق؛ قۇش قۇشلاپ يۈرمەك.
- 飞乌挽粟 fēi wū wǎn sù ئوزۇق - تۈلۈك ۋە ئوت -
چۆپنى تېز يەتكۈزۈپ بەرمەك؛ تەمىناتنى تېز
يەتكۈزۈپ بەرمەك.
- 飞短流长 fēi duǎn liú cháng تۇخۇمدىن تۈك ئۇندۇرمەك؛
ئويدۇرۇپ چىقارماق؛ ئىغۋا تېرىپ ئىش تاپماق.
- 飞蛾投火 fēi ē tóu huǒ پەرۋانىنىڭ ئۆزىنى ئوتقا
ئېتىشى؛ ئۆز - ئۆزىنى ھالاك قىلماق؛ ئۆزىنى
ئۆلۈمگە تۇتۇپ بەرمەك.
“飞蛾赴火” “飞蛾赴焰” مۇ دېيىلىدۇ.
- 飞觥走斝 fēi gōng zǒu jiǎ ئارقا - ئارقىدىن قەدەھ ئۆت -
كۈزمەك؛ كەينى - كەينىدىن رومكا سوقۇشتۇرماق؛
قايتا - قايتا قەدەھ كۆتۈرۈشمەك.
“飞觥献斝” مۇ دېيىلىدۇ.
- 飞黄腾达 fēi huāng téng dá مەنسىپى تېز ئۆرلىمەك؛ ئامتى
كېلىپ تېز ئۆسمەك.
“飞黄腾踏” مۇ دېيىلىدۇ.
- 飞来横祸 fēi lái hènghuò ئۇچۇپ كەلگەن بالا - قازا؛
كۈتۈلمىگەن بالا - قازا.

- 飞蓬随风 fēi péng suī fēng؛ سەرسانلىق؛ غېرىب - غۇرۇالق؛
يېتىم - يېسىرلىك.
- 飞沙走石 fēi shā zǒu shí قۇمنى ئۇچۇرۇپ، تاشنى
كۆچۈرمەك؛ قۇم - شېغىللار ئۇچۇپ يۈرمەك.
- 飞檐走壁 fēi yān zǒu bì تامدىن تامغا ئۇچۇپ يۈرمەك؛
ئۆگزىدىن ئۆگزىگە سەكرەپ يۈرمەك؛ چەۋەندازلىق.
- 飞扬跋扈 fēi yāng bá hū زورلۇق - زومبۇلۇق قىلماق.
- 飞鹰走狗 fēi yīng zǒu gǒu “放鹰逐犬” گە قاراڭ.
- 飞针走线 fēi zhēn zǒu xiàn يىگنە ئىشىغا ئۇستا؛ قولى
چېۋەر؛ قولى گۈل.
- 非池中物 fēi chí zhōng wù جىنم ياتماس ئادەم؛ ئىستىق -
باللىق ئادەم.
- 非此即彼 fēi cǐ jí bǐ يا بۇ، يا ئۇ؛ يا بۇنداق، يا
ئۇنداق.
- 非驴非马 fēi lú fēi mǎ ئات دېسە ئات ئەمەس، ئېشەك
دېسە ئېشەك.
- 非亲非故 fēi qīn fēi gù ئۇرۇغ - تۇغقانمۇ، يارۇ بۇرا -
دەرمۇ ئەمەس؛ ئۆزئارا ھېچقانداق ئالاقىسى
بولماسلىق.
- 非同小可 fēi tóng xiǎo kě سەل چاغلىغىلى بولمايدىغان
چوڭ ئىش؛ كىچىك ئىش ئەمەس.
- 非异人任 fēi yì rén rèn جاۋابكارلىق باشقىلاردا ئەمەس؛
باشقا بىرىگە ئارتقىلى بولماسلىق.
- 肥马轻裘 fēi mǎ qīng qiū ئەيش - ئىشرەتلىك - تۇرمۇش

كەچۈرمەك.

匪夷所思 fěi yí suǒ sī ئادەمنىڭ ئەقلى يەتمەيدىغان؛
چۈشىنىكسىز.

斐然成章 fěi rán chéng zhāng ماقالىنى قاملاشتۇرۇپ يازماق.
吠形吠声 fèi xíng fèi shēng بىر ئىت بىر شەپكە قاۋسا،
ئون ئىت قاۋىغانغا قاۋاپتۇ؛ قارىغۇلارچە ئەگەشمەك؛
دوست تارتىشماق.

“吠影吠声” مۇ دېيىلىدۇ.

废话连篇 fèi huà lián piān ساپ قۇرۇق گەپ؛ بىر تاغار
يوقلاڭ گەپ.

废然而返 fèi rán ér fǎn غەزىپى بېسىلماق.

废寝忘食 fài qǐn wàng shí ئۇيقۇ ۋە تاماقنىمۇ ئۇنتۇماق؛
ئۆزىنى ئۇنتۇغان ھالدا.

肺腑之言 fèi fǔ zhī yán يۈرەك سۆزى؛ كۆڭۈلدىكى گەپ.

费尽心机 fèi jīn xīn jī پۈتۈن زېھنىنى ئىشقا سالماق؛
قاتتىق باش قاتۇرماق.

费尽心血 fèi jīn xīn xuè يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلماق؛
كۆپ ئەجىر سىڭدۈرمەك.

费力不讨好 fèi lì bù tǎo hǎo “ئىلىقلىقنىڭ ئىشقا قارالماق.”

分崩离析 fēn bēng lí xī چاڭ-چېكىدىن بۆسۈلۈپ
كەتمەك؛ پارە-پارە بولۇپ كەتمەك.

分道扬镳 fēn dào yāng biāo ھەرىكەت ئۆز يولىغا ماڭماق؛
ھەرىكەت ئۆز سەنىمىگە دەسسەشمەك؛ ھەرىكەت ئۆز
مۇقامىغا چالماق.

“分路扬镳” مۇ دېيىلىدۇ.

分甘共苦 fēn gān gōng kǔ جاپانمۇ، ھالاۋەتتىمۇ تەڭ كۆرمەك؛ جاپادىمۇ، ھالاۋەتتىمۇ بىللە بولماق.

分毫不爽 fēn háo bù shuǎng قىلچە كەم بولماسلىق؛ قىلچە پەرقلەنمەسلىك.

分斤掰两 fēn jīn bāi liǎng ① سەرلەپ - مىسقاللاپ ھېساب - لىماق؛ يېپىدىن يىڭنىسىگچە ھېسابلاشماق؛ ئىنچىكە ھېسابلىماق. ② ئېنىق ئايرىماق.

“分斤掰两” مۇ دېيىلىدۇ.

分门别类 fēn mén bié lèi تۈرلەرگە ئايرىماق.

分秒必争 fēn miǎo bī zhēng مەنۇت - سېكۇنتنى قولدىن بەرمەسلىك.

分庭抗礼 fēn tíng kāng lǐ ئۈزەڭگە سوقۇشتۇرماق.

分我杯羹 fēn wǒ bēi gēng پايدىنى تەڭ بۆلۈشمەك؛ مەنپە - ئەتدار بولۇشماق.

“分一杯羹” مۇ دېيىلىدۇ.

分忧代劳 fēn yōu dài láo دەردىگە دەرمان بولماق؛ ھەمدە مەلەشمەك.

纷纷攘攘 fēn fēn rǎng rǎng مەغلدىماق؛ مىخ - مىخ.

纷纷扬扬 fēn fēn yāng yāng لەپىلدەپ چۈشمەك؛ لەپ - لەپ چۈشمەك.

纷纭杂沓 fēn yún zá tà كۆپ ۋە قالايمىقان.

纷至沓来 fēn zhì tà lái ئارقا - ئارقىدىن كەلمەك؛ كەينى - كەينىدىن كەلمەك.

- 焚畜继晷 fēn gāo jì guǐ چىراغ يېقىپ كېچىچە ئوقۇماق
(ئىشلىمەك): كېچىنى كۈندۈرگە ئۇلاپ ئىشلىمەك.
- 焚骨扬灰 fēn gǔ yāng huī كۈلىنى كۆككە سورۇماق؛
كۆيدۈرۈپ كۈلىنى كۆككە سورۇماق.
“焚尸扬灰” مۇ دېيىلىدۇ.
- 焚林而猎 fēn lín ér liè ئورماننى ئۆرتەپ شىكار قىلماق؛
ئورماننى كۆيدۈرۈپ ئوۋ ئوۋلىماق.
- 焚琴煮鹤 fēn qín zhǔ hè “煮鹤焚琴” گە قاراڭ.
- 焚书坑儒 fēn shū kēng rú كىتابلارنى كۆيدۈرۈپ، ئۆلىما-
لارنى ئۆلتۈرمەك.
- 焚香顶礼 fēn xiāng dǐng lǐ كۈجە كۆيدۈرۈپ تاۋاپ قىلماق.
- 焚舟破釜 fēn zhōu pò fǔ كېمىنى كۆيدۈرۈپ، قازاننى
چاقماق؛ قەتئىي نىيەتكە كەلمەك.
- 粉白黛黑 fěn bái dài hēي ئۇيا-ئەڭلىك؛ ئۇيا سۈرتۈپ،
قاشلىق ئەتمەك.
“粉白黛绿” مۇ دېيىلىدۇ.
- 粉墨登场 fěn mò dēng chǎng پەدەز بىلەن ئوتتۇرىغا
چىقماق؛ ياسىنىپ-تارىنىپ ئوتتۇرىغا چىقماق.
- 粉身碎骨 fěn shēn suì gǔ كۆكۈم-تالقان بولۇپ كەتمەك؛
ئەبجىقى چىقماق؛ ۋە تۈەرىكى چىقماق.
- 粉饰门面 fěn shì mén miàn پەدەز لەپ كۆرسەتمەك.
- 粉饰太平 fěn shì tài píng ئەنسىزلىكنى ئەمىن قىلىپ
كۆرسەتمەك؛ بېزەپ كۆرسەتمەك.
- 粉装玉琢 fěn zhuāng yù zhuō ئاپئاق؛ ئاق پۇشماق.

- 分浅缘薄 fēn qiǎn yuān bō نېسپ بولماسلىق؛ تەتۇر پە-
شانلىق.
- 奋不顾身 fèn bù gù shēn خەۋپ - خەتەرگە قارماسلىق؛
پىداكارلىق بىلەن؛ جان پىدالىق بىلەن؛ ھايات -
ماماتىغا باقمىي.
- 奋发图强 fèn fā tú qiǎng جاسارەت بىلەن تىرىشىپ
ئىشلىمەك.
- 奋发有为 fèn fā yǒu wéi جاسارەتلىك؛ غايىلىك.
- 奋起直追 fèn qǐ zhǐ zhūi غەيرەت ئۈستىگە غەيرەت
قىلماق؛ غەيرەت قىلىپ يېتىشىۋالماق.
- 奋勇当先 fèn yǒng dāng xiān باتۇرلۇق بىلەن ئوتتۇرىغا
چىقماق؛ باتۇرلۇق بىلەن ئاتلانماق.
- 愤不顾身 fèn bù gù shēn “奋不顾身” غا قاراڭ.
- 愤世嫉俗 fèn shì jì sū جەمئىيەتتىكى چىرىكلىكلەردىن
بىزار بولماق؛ جاھاندىن جاق تويماق.
“愤世嫉俗” مۇ دېيىلىدۇ.
- 风餐露宿 fēng cān lù sù “餐风宿露” غا قاراڭ.
- 风尘仆仆 fēng chēn pū pū يول ئازابى تارتىماق؛ يول
ئازابى - كۆر ئازابى
- 风驰电掣 fēng chí diàn chè “电掣风驰” غا قاراڭ.
- 风吹草动 fēng chuī cǎo dòng بىر شەپە بولماق.
- 风吹雨打 fēng chuī yǔ dǎ بوران - چاپقۇننىڭ زەربىسىگە
ئۇچرىماق.
- 风刀霜剑 fēng dāo shuāng jiàn ① قەھرىستان سوغۇق؛

نەشتەردەك سانچىلىدىغان سوغۇق. ② ھەددىدىن ئاشقان زۇلمەت.

风风火火 fēng fēng huǒ huǒ - ئالدىراپ - تېنەپ؛ تېنەپ - تەمتىرەپ؛ ھاپىلا - شاپىلا.

风风雨雨 fēng fēng yǔ yǔ ① بوران - ياه-خۇر؛ ھۆل - يېغىن. ② نۇرغۇن ئىشلارنى باشتىن كەچۈرمەك.

风风韵韵 fēng fēng yùn yùn - قەددى - قامەتلىك؛ بويى - تۇرقى كېلىشكەن.

风骨峭峻 fēng gǔ qiào jùn - قەيسەرلىك؛ سۇباتلىق؛ بويىنى قاتتىقلىق.

风光旖旎 fēng guāng yǐ nǐ - چىرايلىق مەنزىرە؛ گۈزەل مەنزىرە.

风和日丽 fēng hé rì lì - مەيىن شامال، ئىللىق ئاپتاپ.

风花雪月 fēng huā xuě yuè ① تەبىئەت مەنزىرىسى تەس - ۋىرى. ② ئىشق - مۇھەببەت ۋە كەيپ - ساپا تەسۋىرى.

风卷残云 fēng juǎn cán yún - بوران بۇلۇتنى سۈرگەندەك؛ سۈرۈپ توقاي قىلىۋەتمەك؛ بىردىنلا يوقاتماق.

风流才子 fēng liú cái zǐ - ئۆزىنى ئەركىن تۇتقان بىلىمدان.

风流人物 fēng liú rén wù - مۆتىۋەر زاتلار؛ ئېتىبارلىق زاتلار؛ تۆھپىكارلار.

风流儒雅 fēng liú rú yǎ - ئەدەبلىك ۋە لاتاپەتلىك.

风流倜傥 fēng liú tī tǎng - بىلىملىك ۋە سالاپەتلىك.

风流潇洒 fēng liú xiāo sǎ - لاتاپەتلىك؛ نازا كەتلىك؛

سالاپەتلىك.

- 风流云散 fēng liú yún sǎn - پىتىراپ كەتمەك؛ تەرەپ -
تەرەپكە قاراپ كەتمەك.
“风流雨散” مۇ دېيىلىدۇ.
- 风流罪过 fēng liú zuī guò ① تۇتامغا چىقمايدىغان سەۋەب -
لىك؛ ئەرزىمەس نۇقسان. ② جىنسىي سەۋەنلىك.
- 风马牛不相及 fēng mǎ niú bù xiāng jí
ھېچقانداق ئالاقىسى يوق؛ قىلچە مۇناسىۋىتى يوق.
“风马不接” “风马牛” مۇ دېيىلىدۇ.
- 风靡一时 fēng mǐ yī shí بىرمەھەل دەۋر سۈرمەك؛ بىر
مەھەل ئەۋج ئالماق؛ بىرمەھەل كەڭ تارقالماق؛
بىرمەزگىل بازىرى چىقماق.
- 风萍浪迹 fēng píng làng jī سەرسانلىق - سەرگەردانلىق؛
ھەر جايدا سەرسان بولۇپ يۈرمەك؛ ھەر يەردە
سەرگەردان بولۇپ يۈرمەك.
- 风平浪静 fēng píng làng jìng بوران توختاپ، دولقۇن
پەسەيىمەك؛ تىنچىماق.
“风恬浪静” مۇ دېيىلىدۇ.
- 风起云涌 fēng qǐ yún yǒng ئارقا - ئارقىدىن چىقماق؛
تۆپە - تۆپىلەپ يۈز بەرمەك.
“风起潮涌” “风走水涌” مۇ دېيىلىدۇ.
- 风起云蒸 fēng qǐ yún zhēng تېز ئەۋج ئالماق؛ تېز
ئۇلغايماق.
- 风驰阵马 fēng chí zhèn mǎ چاقماقتەك تېز ۋە شىددەت -

لك؛ ئاجايىپ تېز ۋە ھەيۋەتلىك.

- 风清弊绝 fēng qīng bì jué “弊绝风清” غا قاراڭ.
- 风趣横生 fēng qù hēng shēng ئىنتايىن قىزىق؛ تولمۇ قىزىقارلىق.
- 风扫落叶 fēng sǎo luò yè بوران غازاڭنى تۆككەندەك؛ پاك-پاكىز يوقاتماق؛ سۈپۈرۈپ تاشلىماق.
- 风声鹤唳，草木皆兵 fēng shēng hè lì, cǎo mù jiē bīng قورققانغا قوش كۆرۈنەر، كۆلەڭگۈسى بەش؛ ئۆز سايىسىدىن ئۈركۈمەك.
“风声鹤唳” مۇ دېيىلىدۇ.
- 风调雨顺 fēng tiáo yǔ shùn ئاب-ھاۋا ياخشى بولماق؛ يامغۇر-يېشىن قاملېشىپ كەلمەك.
- 风土人情 fēng tǔ rén qíng ئاھالىلەرنىڭ مېجەز-خۇلقى ۋە ئۆرپ-ئادىتى.
- 风行一时 fēng xíng yī shí “风靡一时” غا قاراڭ.
- 风言风语 fēng yān fēng yǔ سۆز-چۆچەك؛ مەش-مەش گەپ.
- 风雨交加 fēng yǔ jiāo jiā ① بوران-چاپقۇن بولماق؛ جۇدۇن بولماق. ② بالا-قازا تەڭ كەلمەك.
- 风雨飘摇 fēng yǔ piāo yāo لىڭشىپ قالماق؛ خەۋپلىك ئەھۋالدا قالماق.
- 风雨如晦 fēng yǔ rú huī ① يامغۇرلۇق كېچە؛ ② زۇلمەتلىك يىللار.
- 风雨同舟 fēng yǔ tóng zhōu بوران-چاپقۇندا بىللە

بولماق؛ ئېغىر كۈنلەردە بىللە بولماق.

风雨无阻 fēng yǔ wú zǔ بوران - چاپقۇنمۇ توسقۇن بولالماسلىق.

风云变幻 fēng yún biàn huàn ۋەزىيەت كۆپ ئۆزگىرىپ تۇرماق.

风云不测 fēng yún bù cè ۋەزىيەتنىڭ ئۆزگىرىشى مۆلچەرلىگۈسىز.

“风云莫测” مۇ دېيىلىدۇ.

风云际会 fēng yún jì huì قابىلىيەتلىك كىشىلەر ئۇچراشماق؛ دانىشمەنلەر ئۇچراشماق.

风云人物 fēng yún rén wù ئاتاقلىق ئەرباب؛ داڭدار كىشى؛ تەسىرلىك زات.

风云突变 fēng yún tū biàn ۋەزىيەت ئۇشتۇمتۇت ئۆزگەرمەك.

风中之烛 fēng zhōng zhī zhú شامالدا قالغان شام؛ ئۆچەي دەپ قالغان شام؛ قىل ئۈستىدە تۇرماق؛ ئۆمرى ئاز قالماق.

风烛残年 fēng zhú cán nián ئۆمرى ئاخىرلىشىپ قالماق.

丰富多采 fēng fù duō cǎi مەزمۇنى مول، شەكلى خىلمۇخىل.

丰功伟绩 fēng gōng wěi jì ئۇلۇغ تۆھپە؛ بۈيۈك نەتىجە.

丰取刻与 fēng qǔ kè yǔ ئېچىق ئېلىپ، ئاز بەرمەك؛ جىڭلاپ، ئېلىپ، مىسقاللاپ بەرمەك.

丰衣足食 fēng yī zú shí كىيىم - كېچەك، ئوزۇق - تۈلۈك مول بولماق؛ كىيىم پۈتۈن، قورساق توق بولماق.

封官许愿 fēng guān xǔ yuàn مەنسەپ ۋەدە قىلماق؛ ئەمەل

- بېرىشنى ۋەدە قىلماق؛ بۆكىگە جىگدە سالماق.
 封妻荫子 fēng qī yīn zǐ خوتۇن - بالىلارنى ئىمتىيازغا ئىگە قىلماق.
- 封豕长蛇 fēng shǐ cháng shé ئاچكۆز قاۋان، زەھەرلىك يىلان؛ ئاچكۆز ۋە ياۋۇز ئادەم.
- 烽火连天 fēng huǒ lián tiān ئۇرۇش ئوتى يامرىماق؛ ئۇرۇش ئوتى يالقۇنچىماق؛ ئۇرۇش ئەۋجىگە چىقماق.
- 锋芒逼人 fēng máng bī rén نەشتەردەك سانچىماق؛ ئاچچىق سۆزلەر بىلەن تەھلىكە سالماق.
- 锋芒毕露 fēng máng bī lù تالانتىنى تولۇق كۆرسەتمەك؛ ئۆزىنى كۆرسەتمەك؛ بىلەرمەنلىك قىلماق.
- 蜂蚕有毒 fēng chāi yǒu dú ھەرىنىڭمۇ زەھىرى بار؛ كۆزگە ئىلمىغان - پۇتقا چوماق.
- 蜂目豺声 fēng mù chāi shēng ياۋۇز بەشىرە، رەزىل قىياپەت.
- 逢场作戏 fēng chǎng zuò xì ئويۇن - چاقچاق قىلماق؛ مۇنداقلا قىلىپ قويماق.
- 逢人说项 fēng rén shuō xiàng ئۇچرىغانلىكى ئادەمگە ياخشىلىقنى سۆزلەپ بەرمەك؛ ئۇچرىغانلىكى ئادەمگە ماختىماق.
- 逢山开道，遇水搭桥 fēng shān kāi dào, yù shuǐ dā qiāo تاغدىن يول ئېچىپ، دەرياغا كۆۋرۈك سالماق.
- 逢凶化吉 fēng xiōng huà jí پېشىكەللىك ئامەتكە ئايلانماق؛ بەختسىزلىك بەختكە ئايلانماق.

- 凤冠霞帔 fèng guān xiā pèi تاج ۋە زەرگون (ئېسىلزادە ئاياللارنىڭ ھەشمەتلىك كىيىملىرىنى كۆرسىتىدۇ).
- 凤毛麟角 fèng máo lín jiǎo تېپىلماسنىڭ خورمىسى؛ ئەنقانىڭ تۇخۇمى؛ تۇتيا.
- 凤鸣朝阳 fèng míng zhāo yāng ئەپلىك پۇرسەتكە ئېرىشمەك؛ پايدىلىق شارائىتقا ئېرىشمەك.
- 奉公守法 fèng gōng shǒu fǎ قانۇن - ئىنتىزامغا ئەمەل قىلماق؛ ئىتائەتچانلىق، ياۋاشلىق.
- 奉命唯谨 fèng mìng wéi jǐn بۇيرۇققا ئىتائەت قىلماق؛ بۇيرۇقنى ئېھتىيات بىلەن ئىجرا قىلماق.
- 奉若神明 fèng ruò shén míng خۇدادەك كۆرمەك؛ شەكسىز ئېتىقاد قىلماق؛ چوقۇنماق. "奉为神明" مۇ دېيىلىدۇ.
- 奉头鼠窜 fèng tóu shǔ cuàn "抱头鼠窜" گە قاراڭ.
- 奉为圭臬 fèng wéi guī niē مەزەن قىلماق؛ مەزەندەك كۆرمەك.
- 奉为楷模 fèng wéi kǎi mó ئۈلگە قىلماق.
- 奉行故事 fèng xíng gù shì كونا قائىدە - يوسۇن بويىچە ئىش قىلماق؛ قائىدىدىن چىقماي ئىش قىلماق.
- 佛口蛇心 fó kǒu shé xīn تىلى شېكەر، دىلى زەھەر.
- 佛头着粪 fó tóu zhuō fèn پۇتنىڭ بېشىغا چىچماق؛ ئېسىل نەرسىنى بۇلغاپ قويماق.
- 佛眼相看 fó yǎn xiāng kān ياخشى كۆز بىلەن قارىماق؛ رەھىمدىللىك بىلەن مۇئامىلە قىلماق.
- 夫唱妇随 fū chāng fù suí ① ئېرى نېمە دېسە، ئايالى

له ۋەي دەپ تۇرماق؛ ئەرنىڭ سىزىقە دىن چىقما-
لىق؛ ئېرىنىڭ ئاغزىغا قارىماق. ② ئەر - خوتۇن
تېپىشماق؛ ئەر - خوتۇن ئىناق ئۆتمەك.
”夫倡妇随“ مۇ دېيىلىدۇ.

夫子自道 fū zǐ zì dào ① خەققە تەنە قىلىمەن دەپ
ئۆزى مەسخىرىگە قالماق. ② ماختانماق؛ ئۆزىنى
ئۆزى كۆز - كۆز قىلماق.

敷衍了事 fū yǎn liǎo shì قولنىڭ ئۇچىدىلا ئىشلەپ قويماق.
敷衍塞责 fū yǎn sè zé ئەپلەپ - سەپلەپ ئۆتكۈزۈۋ-
ۋەتمەك؛ كۆز بويامچىلىق قىلماق.
”敷衍搪塞“ مۇ دېيىلىدۇ.

凫趋雀跃 fū qū quē yuè يايىراپ كەتمەك؛ قىن - قىنىغا
پاتماي كەتمەك؛ خۇشاللىقتىن سەكرەپ كەتمەك.

伏低做小 fú dī zuò xiǎo باش ئېگىپ ئىستائەت قىلماق؛ قول
قوشتۇرۇپ خوش - خوش دەپ تۇرماق؛ بويىنىنى
قىسىپ تۇرماق.

伏而喏天 fú ér nǔ tiān دۈم يېتىپ ئاسماننى يالماق
(ئارزۇ بىلەن ھەرىكەتنىڭ بىر - بىرىگە زىت كەل-
گەنلىكىگە تەمسىل قىلىنىدۇ).

伏虎降龙 fú hǔ xiáng lóng ياۋۇزلارنى بويسۇندۇرماق؛ ھەر
خىل قىيىنچىلىقلارنى يەشمەك.

伏首帖耳 fú shǒu tiē ěr ”俯首帖耳“ غا قاراڭ.

扶老携幼 fú lǎo xié yòu قېرىلارنى يۆلەپ، بالىلارنى
يېتىلىمەك؛ قېرى - چۆرىلەر ۋە يېتىم -

يېسىرلەرنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالماق.

扶弱抑强 fū ruò yī qiáng مەزلۇملارنى يۆلەپ، زالمىلارنى
باسماق؛ ئاجىزلارنى يۆلەپ، زالمىلارنى باسماق.

扶危济困 fú wēi jì kùn غەرىپ-غۇرۇلارنىڭ بېشىنى
سىلىماق؛ قىيىنچىلىقتا قالغانلارنى يۆلىمەك.

扶摇直上 fú yāo zhí shàng تېز كۆتۈرۈلمەك؛ ئۇچقاندەك
ئۆرلىمەك.

扶正黜邪 fú zhèng chù xié ھەققانىيەتنى قوغداپ، يامان-
لىقنى يوقاتماق.

扶正祛邪 fú zhèng qū xié ساغلام كەيپىياتنى ئۇلغايىتىپ،
يامان ئىللەتلەرنى يوقاتماق.

拂袖而去 fú xiù ér qù پەشنى قېقىپ كېتىپ قالماق.
”拂衣而去“ مۇ دېيىلىدۇ.

服低做小 fú dī zuō xiǎo ”伏低做小“ غا قازاڭ.

浮词曲说 fú cí qū shuō كۆپتۈرۈلگەن گەپ-سۆزلەر.

浮光掠影 fú guāng lüè yǐng غەل-پال قىلىپ يوقاپ كەت-
مەك؛ غەل-پال ئۆتۈپ كەتمەك.

浮花浪蕊 fú huā làng ruǐ يېنىك ئادەم؛ شاللاق كىشى.

浮家泛宅 fú jiā fàn zhái كېمىنى ماكان قىلىپ، سۇ
ئۈستىدە ياشىماق؛ سەرسانچىلىقتا يۈرمەك.

浮皮潦草 fú pí liǎo cǎo ئەپلەپ-سەپلەپ ئۆتكۈزمەك؛
قولنىڭ ئۇچىدا ئىشلىمەك.

浮生若梦 fú shēng ruò mèng مەنىسىز ياشىماق.

浮想联翩 fú xiǎng lián piān نۇرغۇن ئىشلار خىيالىدىن

كەچمەك .

浮语虚辞 fú yǔ xū cí لاپ گەپ؛ كۆپتۈرمە گەپ .

浮云蔽日 fú yún bī rì بۇلۇت كۈننى توسۇۋالماق؛
يامان ئادەملەر دەۋر سۈرمەك .

浮云朝露 fú yún zhāo lù تېزلا تارقىلىپ كېتىدىغان
بۇلۇت، بىردەمدىلا غايىب بولىدىغان شەبنەمدەك؛
ئۆمۈر — ئاققان سۇ؛ ئالتە كۈنلۈك ئالەم .

桴鼓相应 fú gǔ xiāng yīng چوكا بىلەن ناغرا ماسلاش-
قاندىك؛ بىر - بىرىگە ماسلاشماق .

福祿双全 fú lù shuāng quān ئامەت بىلەن ئەمەل قوشلاپ
كەلمەك .

福无双至 fú wú shuāng zhì ئامەت قوشلاپ كەلمەس .

福至心灵 fú zhì xīn líng ئامەت كەلگەندە ئەقىلمۇ كېلىدۇ .

拊背扼喉 fǔ bēi è hóu ”拊背扼喉“ غا قاراڭ .

抚躬自问 fǔ gōng zì wèn ”反躬自问“ غا قاراڭ .

抚孤恤寡 fǔ gū xù guǎ يېتىم - يېسىرلەرنىڭ بېشىنى
سلىماق .

抚今思昔 fǔ jīn sī xī ھازىرقىغا قاراپ، ئۆتمۈش-
تىكىنى ئەسلىمەك .

釜底抽薪 fǔ dǐ chōu xīn ”抚今追昔“ مۇ دېيىلىدۇ .

釜底游鱼 fǔ dǐ yóu yú ”釜底抽薪“ غا قاراڭ .

釜底游鱼 fǔ dǐ yóu yú قازاندا ئۇزۇپ يۈرگەن بېلىق-
تەك كۈنى ئاز قالماق .

釜鱼幕燕 fǔ yú mù yàn قازاندىكى بېلىق، توردىكى

- قارلغاچ؛ ئىنتايىن خەتەرلىك ئەھۋالغا چۈشۈپ
قالماق؛ قىل ئۈستىدە تۇرماق.
- 俯拾即是 fǔ shī jí shī؛ ساينىڭ تېشىدەك؛ سامانىدەك تولا؛
ھەممە يەردىن تېپىلىدىغان.
- 俯首就范 fǔ shǒu jiù fàn. تىز پۈكمەك؛ باش ئەگمەك.
- 俯首帖耳 fǔ shǒu tiē ěr؛ خوش - خوش دەپ تۇرماق؛
باش ئېگىپ ئىتائەت قىلماق.
- 俯首听命 fǔ shǒu tīng mìng. باش ئېگىپ ئىتائەت قىلماق.
- 俯仰由人 fǔ yǎng yóu rén. باشقىلارنىڭ ئىختىيارىدا بول-
ماق؛ باشقىلارنىڭ ئىلكىدە بولماق؛ خەقنىڭ
ئاغزىغا قارىماق.
- 俯仰之间 fǔ yǎng zhī jiān ھەش - پەش دېگۈچە؛ كۆزنى
يۇمۇپ ئاچقۇچە.
- 辅车相依 fǔ chē xiāng yī؛ چىش بىلەن كالپۇكتەك يېقىن؛
بىر - بىرىگە ھەمدەم بولماق؛ بىر - بىرىگە مەدەت
بولماق؛ بىر - بىرىنى يۆلىمەك.
- 付之东流 fù zhī dōng liú؛ بىكارغا كەتمەك؛ يوققا چىقماق؛
ھارام كەتمەك.
”付诸东流“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 付之一炬 fù zhī yī jǔ؛ كۆي - دۈرۈۋەتمەك؛ ئۆرتەپ
تاشلىماق؛ كۆيۈپ كەتمەك.
- 付之一笑 fù zhī yī xiào؛ كۈلۈپلا ئۆتكۈزۈۋەتمەك؛
كۈلۈپلا قويماق.
- 负才任气 fù cái rèn qì؛ قابىلىيىتىم بار دەپ ھاكاۋۇرلۇق

قىلماق.

- 负荆请罪 fù jīng qǐng zuì چىۋىق كۆتۈرۈپ بېرىپ ئۇيۇ
سورماق؛ سەممىيەت بىلەن ئۇيۇ سورماق.
- 负气仗义 fù qì zhàng yì ھەقىقەتتە چىڭ تۇرۇپ،
ئادالەتنى قوغدىماق.
- 负屈衔冤 fù qū xián yuān ناھەقچىلىققا قالماق؛ دەرد-
ئەلەمنى ئىچىگە يۇتماق.
- 负心违愿 fù xīn wéi yuàn ئۆز ئارزۇسىغا خىلاپ ھالدا.
- 负薪救火 fù xīn jiù huǒ “抱薪救火” غا قاراڭ.
- 负隅顽抗 fù yú wán kàng جاھىللىق بىلەن قارشىلىق
كۆرسەتمەك.
- 负重致远 fù zhòng zhī yuǎn ئېغىر ۋەزىپىنىڭ ھۆددىسىدىن
چىقماق.
“负重涉远” مۇ دېيىلىدۇ.
- 负姑勃谿 fù gū bō xī قېيىن ئانا بىلەن كېلىننىڭ ماجى-
راسى؛ يوقلاڭ ئىشلار ئۈستىدىكى ماجىرا.
- 妇人之仁 fù rén zhī rén خوتۇن خەقنىڭ مېھىر-
شەپقىتى؛ ئۇششاق-چۈششەك ئىلتىپات.
- 附骥尾 fù jì wěi ① خەقنىڭ سايىسىدە نام چىقارماق.
② سىلىنىڭ سايىلىرىدە؛ دۆلەتلىرىدە.
- 附庸风雅 fù yōng fēng yǎ ئۆزىنى مەلۇماتلىق قىلىپ
كۆرسەتمەك؛ بىلىملىك ئادەم بولۇۋالماق.
- 附赘悬疣 fù zhuī xuān yōu بەدەندىكى سۆڭەك، ئېتىزدىكى
يۆگەي؛ ئارتۇقچە نەرسە؛ ھاجەتسىز نەرسە.

- 赴汤蹈火 fù tāng dǎo huǒ سۇ كەلسە سۇدىن، ئوت كەلسە ئوتتىن يانماسلىق؛ خەۋپ - خەتەردىن قورقماسلىق.
- 富贵不能淫 fù guì bù néng yīn پۇل ۋە مەنەپ ئالدىدا ئېزىقىپ كەتمەسلىك.
- 富贵浮云 fù guì fú yún بايلىق - ئاقما بۇلۇت؛ پۇل دېگەن قولنىڭ كىرى.
- 富贵荣华 fù guì róng huā "荣华富贵" گە قاراڭ.
- 富国强兵 fù guó qiáng bīng دۆلەتنى بېيىتىپ، قوشۇننى كۈچەيتىمەك.
- 富丽堂皇 fù lì tāng huāng ھەيۋەتلىك - كۆركەم؛ سەلتە - نەتلىك؛ ھەشەمەتلىك.
- 傅粉施朱 fù fěn shī zhū ① ئۇپا - ئەڭلىك سۈرتىمەك؛ تارىنىپ ياسانماق؛ پەردازلانماق. ② خاتالىقنى ياپماق؛ بېزەپ كۆرسەتمەك.
- 腹背受敌 fù bèi shǒu dī مۇھاسىرە ئىچىدە قالماق؛ ئالدى - كەينىدىن زەربە يېمەك.
- 腹背之毛 fù bèi zhī máo بەدەندىكى تۈك؛ ئەرزىمەس نەرسە.
- 腹有鳞甲 fù yǒu lín jiǎ قورسىقىدا تىكنى بار؛ نىيىتى يامان؛ قارا نىيەت.
- 覆巢无完卵 fù chāo wú wán luǎn چاڭگا بۇزۇلسا، تۇخۇم ساق قالماستى.
- 覆车继轨 fù chē jì guǐ كونا ئىز بىلەن ماڭماق؛ كونا

يولدا ماڭماق؛ كونا مۇقامغا دەسسەمەك.

覆车之戒	fù chē zhī jiè	ئالدىدىكى ھارۋا ئۆرۈلسە،
كېيىنكىگە ئىبرەت بوپتۇ.
“覆车之鉴” مۇ دېيىلىدۇ.
覆地翻天	fù dì fān tiān	“翻天覆地” گە قاراڭ.
覆盆之冤	fù pēn zhī yuān	“不白之冤” گە قاراڭ.
覆水难收	fù shuǐ nán shōu	“反水不收” غا قاراڭ.

G

改朝换代 gǎi cháo huàn dài سۇلالە ئالماشماق؛ ھاكىمىيەت ئالماشماق.

改恶从善 gǎi è cōng shàn يامان يولدىن قايتىپ توغرا يولغا ماڭماق.

“改恶向善” مۇ دېيىلىدۇ.

改过自新 gǎi guò zì xīn خاتالىقنى تۈزىتىپ توغرا يولغا ماڭماق؛ خاتالىقنى تۈزىتىپ يېڭىدىن ئادەم بولماق.

改换门庭 gǎi huàn mén tíng نام-ئەمەلىنى ئۆزگەرتىپ ئورنىنى ئۆستۈرۈۋالماق.
“改换门闾” مۇ دېيىلىدۇ.

改名换姓 gǎi míng huàn xìng ئىسىم-پەمىلىسىنى ئۆزگەرتىمەك؛ ئېتىنى يۆتكىمەك.

改天换地 gǎi tiān huàn dì تەبىئەتنى ئۆزگەرتىمەك؛ جەم-ئىيەتنى ئۆزگەرتىمەك.

改头换面 gǎi tóu huàn miàn قاش-كۆزنى ياساپ قويماق؛ باشقا تۈسكە كىرىۋالماق.

改弦更张 gǎi xiǎn gēng zhāng پەدە يۆتكىمەك؛ تۇتقان يولنى ئۆزگەرتىمەك.

“改弦易辙” مۇ دېيىلىدۇ.

- 改邪归正 gǎi xié guī zhèng يامان يولدىن قايتىپ توغرا يولغا ماڭماق.
- 盖棺论定 gài guān lùn dìng ئۆلگەندىن كېيىن باھا بەرمەك؛ ئاخىرقى خۇلاسى.
- 盖世无双 gài shì wú shuāng ئالەمدە بىر؛ دۇنيادا تەڭدىشى يوق.
- 盖世英雄 gài shì yīng xióng تەڭدىشى يوق قەھرىمان.
- 概莫能外 gài mò néng wài ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالماق؛ ھېچكىم (ھېچ نەرسە) بۇنىڭ سىرتىدا ئەمەس.
- 干戈扰攘 gān gē rǎo rǎng يىغىلىق ئەنسىزلىكى؛ ئۇرۇش پاراكەندىچىلىكى.
- 干净利落 gān jīng lì luò ① پاكىز - رەتلىك. ② چاققان ۋە ئەپلىك.
- 干云蔽日 gān yún bǐ rì بۇلۇتقا تاقىشىپ، ئاپتاپنى توسماق.
- 甘拜下风 gān bài xià fēng تەن بەرمەك؛ قايىل بولماق؛ قول قويماق.
- 甘心情愿 gān xīn qīng yuàn چىن كۆڭۈلدىن خالىماق؛ رازىمەنلىك بىلەن.
- 甘之如饴 gān zhī rú yí جەبىر - جاپانى ھۇزۇر - ھاللا. ۋەت دەپ بىلمەك.
- 肝肠寸断 gān chāng cùn duàn يۈرەك پارە - پارە بولماق؛ يۈرىكى ئېزىلىپ كەتمەك.
- 肝胆过人 gān dǎn guò rén غەيرەتلىك؛ جىگەرلىك؛ شىجا - ئەتلىك.

- 肝胆俱裂 gān dǎn jù liè يۈرۈكى يېرىلىپ كەتكۈدەك بولماق؛ قاتتىق قورقۇپ كەتمەك.
- 肝胆相照 gān dǎn xiāng zhào ئىچ-سىرنى تۆكۈشمەك؛ بىر-بىرىدىن سىر ساقلىماسلىق. “肝胆相见” مۇ دېيىلىدۇ.
- 肝胆涂地 gān nǎo tú dì جاندىن ئايرىلماق؛ جان پىدا قىلماق.
- 竿头一步 gān tóu yī bù “百尺竿头，更进一步” غا قاراڭ.
- 赶尽杀绝 gǎn jìn shā jué ھەممىنى قىرىپ تاشلىماق؛ ئەسلى-ۋەسلىنى قويماي يوقاتماق؛ ھېچنېمىنى قويماي قۇرۇتۇۋەتمەك.
- 赶鸭子上架 gǎn yā zi shàng jià “打鸭子上架” غا قاراڭ.
- 敢怒不敢言 gǎn nù bù gǎn yán دەي دېسەم تىلىم كۆيىدۇ، دېمەي دېسەم دىلىم؛ دەردى ئىچىدە قالماق.
- 敢作敢为 gǎn zuò gǎn wéi چۈرئەتلىك بولماق؛ شىجا-ئەتلىك بولماق.
- 感恩戴德 gǎn ēn dài dé ھىممەت ۋە شەپقەتتىن مىننەت-دار بولماق.
- 感恩图报 gǎn ēn tú bào پاخىشلىققا ياخشىلىق قىلماق.
- 感激不尽 gǎn jī bù jìn پەكسىز مىننەتدار بولماق.
- 感激涕零 gǎn jī tī líng مىننەتدار بولۇپ كۆزىگە ياش ئالماق.
- 感今怀昔 gǎn jī huái xī ھازىرقى ھالىدىن تەسىرلىنىپ، ئۆتكەن ئىشلارنى ئەسلىمەك.

- 感慨万端 gǎn kǎi wàn duān قاتتىق تەسرلەنمەك.
 ”感慨万分“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 感慨系之 gǎn kǎi xì zhī تەسرلىنىپ ئاھ. ئۇرماق؛
 ھەسرەت چەكمەك.
- 感情用事 gǎn qíng yòng shì ئۆز ھېسسىياتى بىلەن ئىش
 قىلماق.
- 感人肺腑 gǎn rén fèi fǔ چوڭقۇر تەسرلەندۈرمەك؛
 يۈردەك - باغرىنى ئېرىتمەك.
 ”感人心脾“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 感天动地 gǎn tiān dòng dì ئاسمان - زېمىننى تەسرلەن-
 دۈرمەك؛ چوڭقۇر تەسرلەندۈرمەك.
- 感同身受 gǎn tóng shēn shòu بىۋاستە ھېس قىلغاندەك
 بولماق.
- 刚愎自用 gāng bì zì yòng كاجلىق بىلەن گېپىنى يورغىلات-
 ماق؛ دېگىنىدە تۇرۇۋالماق؛ تەرسالق قىلماق.
- 刚柔相济 gāng róu xiāng jì قاتتىقلىق بىلەن يۇمشاقلىقنى
 ماسلاشتۇرماق.
- 刚正不阿 gāng zhèng bù ē قەيسەر ھەم ھەققانىيەتچىل.
- 纲常扫地 gāng chāng sǎo dì ئۈچ ئەرکان ۋە بەش ئەھكام
 بىكار قىلىنماق.
- 纲纪废弛 gāng jì fèi chí قانۇن - ئىنتىزام بىكار قىلىنماق.
- 纲举目张 gāng jǔ mù zhāng باشباغ كۆتۈرۈلسە، تورنىڭ
 كۆزى ئېچىلىدۇ؛ تۇتقا تۇتۇلسا، تارماقلار
 يۈرۈشۈپ كېتىدۇ.

高岸为谷，深谷为陵 gāo àn wéi gǔ, shēn gǔ wéi líng
چوققا جىلغىغا، جىلغا چوققىغا ئايلانماق.

高不成，低不就 gāo bù chéng, dī bù jiù
چوڭ ئىش قولدىن كەلمەيدۇ، كىچىككە قولى
بارمايدۇ؛ ئېگىزگە قولى يەتمەيدۇ، تۆۋەننى
ياراتمايدۇ.

高不可攀 gāo bù kě pān چىققىلى بولمايدىغان چوققا؛
چاما يەتمەس ئىش.

高唱入云 gāo chàng rù yún ناخشا ساداسى كۆكتە ياڭرىماق.

高风亮节 gāo fēng liàng jié ئالىجاناب پەزىلەت.
“高风峻节” “高风劲节” مۇ دېيىلىدۇ.

高高在上 gāo gāo zài shàng يۇقىرىدا تۇرۇۋالماق؛ ئۆزىنى
ئاممىدىن ئۈستۈن قويماق.

高歌猛进 gāo gē měng jìn زەپەر مارشىنى ياڭرىتىپ، باتۇر -
لۇق بىلەن ئالغا باسماق؛ كۆتۈرەڭگۈ روھ بىلەن
باتۇرانە ئىلگىرىلىمەك.

高官厚爵 gāo guān hòu jué يۇقىرى مەرتىۋە؛ يۇقىرى ئەمەل؛
يۇقىرى مەنسەپ.

高官厚禄 gāo guān hòu lù يۇقىرى مەرتىۋە - ئۈستۈن مائاش.

高楼大厦 gāo lóu dà shà كاتتا بىنالار؛ ئېگىز بىنالار؛
ئاسمانپەلەك ئۆي - ئىمارەتلەر.

高朋满座 gāo péng mǎn zuò ئۆي ئەزىز مېھمانلار بىلەن
تولماق.

高情厚谊 gāo qíng hòu yì چوڭقۇر دوستلۇق - مۇھەببەت.

“高情厚爱” “高情厚意” مۇ دېيىلىدۇ.

- 高人一等 gāo rén yī děng ئۆزىنى باشقىلاردىن ئۈستۈن تۇتماق؛ باشقىلاردىن ئۈستۈن تۇرماق.
- 高山流水 gāo shān liú shuǐ ① سرداش؛ قەدىناس دوست. ② مۇڭلۇق ساز.
- 高深莫测 gāo shēn mò cē ”莫测高深“ گە قاراڭ.
- 高视阔步 gāo shì kuò bù گېدىيۋالماق؛ غادىيۋالماق؛ مەيدىسىنى كېرىپ ماڭماق.
- 高抬贵手 gāo tāi guī shǒu ئىلتىپات قىلغايلا؛ رەھىم قىلغايلا.
- 高谈阔论 gāo tān kuò lùn ئاغزى-ئاغزىغا تەگمەي سۆزلە-مەك؛ گەپ ساتماق؛ مەمەدانلىق قىلماق.
- 高文典册 gāo wén diǎn cè خان ئوردىسىنىڭ مۇھىم ھۈججەتلىرى.
- 高屋建瓴 gāo wū jiàn líng نۇردىن چۈشكەن سۇدەك؛ توسالغۇسىز ھەيۋەت بىلەن.
- 高下在心 gāo xià zài xīn كۆڭۈلگە پۈكۈپ قويماق؛ ئالدىنئالا ئويلاپ قويماق.
- 高瞻远瞩 gāo zhān yuǎn zhǔ ئېڭىزدە تۇرۇپ يىراققا نەزەر سالماق؛ يىراقنى كۆرۈمەك؛ يىراقنى كۆرۈرلىك.
- 高枕而卧 gāo zhěn ér wò ياستۇقنى ئېڭىز قويۇپ بەخىرامان ياتماق؛ تەككىنى قىرلاپ قويۇپ بىمالال ياتماق.
- 高枕无忧 gāo zhěn wú yōu ياستۇقنى ئېڭىز قىرلاپ قويۇپ، دۇنيادىن بىغەم ئۇخلىماق.

- 高自标置 gāo zì biāo zhì ئۆزىنى چوڭ تۇتماق؛ ئۆزىنى
قالتىس چاغلىماق.
- 膏粱子弟 gāo liáng zǐ dì دۆلەتمەن ئائىلىنىڭ بايئۇەچ-
چىلىرى.
- 槁木死灰 gǎo mù sǐ huī قاخشال دەرەخ، ئوتى ئۆچكەن
كۈل؛ كۆڭۈل سونغۇنلۇق.
- 槁项黄馘 gǎo xiàng huāng xū قۇرۇق قاخشال بولۇپ
قالماق؛ جۇدەپ كەتمەك.
- 告贷无门 gào dài wú mén فەرز ئالدىغان جاي تاپالماسلىق.
- 告老还乡 gào lǎo huān xiāng خىزمەتتىن چېكىنىپ يۇرتىغا
قايتماق؛ پېنسىيەگە چىقماق.
- 割肚牵肠 gē dù qiān chāng ئۆچەي - باغرى تارتىشماق؛
قاتتىق سېغىنماق.
- 割鸡焉用牛刀 gē jī yān yòng niú dāo كالا ئۆلتۈرىدىغان پىچاقتا توخۇ ئۆلتۈرۈش نە
ھاجەت.
- 割席分坐 gē xí fēn zuò دوستلۇقنى ئۈزۈمەك.
- 歌功颂德 gē gōng sòng dé مەدھىيە ئوقۇماق.
- 歌声绕梁 gē shēng rào liáng ناخشا بەك يېقىملىق.
- 歌舞升平 gē wǔ shēng píng تىنچلىق تەنتەنسى قىلماق؛
تىنچلىق سەنىمگە دەسسەمەك.
- 革故鼎新 gē gù dǐng xīn "歌舞太平" مۇ دېيىلىدۇ.
كونىنىڭ ئورنىغا يېڭىنى دەس-
سەتمەك؛ كونىنى تاشلاپ يېڭىنى باشلىماق.

- 革面洗心 gē miàn xǐ xīn "洗面革面" گە قاراڭ .
- 格格不入 gē gē bù rù زادىلا چىقىشالماسلىق؛ ئەسلا سىغشالماسلىق .
- 格杀不论 gē shā bù lùn ئۆلتۈرگەننىڭ سۈرىقى يوق؛ قارشىلىق كۆرسەتكەننى ئۆلتۈرۈش جىنايەت ئەمەس . "格杀勿论" مۇ دېيىلىدۇ .
- 格物致知 gē wù zhī zhī تەبىئەت قانۇنلىرىنى چۈشىنىپ، ئىلىم ھاسىل قىلماق .
- 隔岸观火 gē àn guān huǒ مەھەللىگە ئوت كەتسە، دۆڭگە چىقىپ تاماشا كۆرۈپتۇ؛ چەتتە تۇرۇپ تاماشا كۆرمەك .
- 隔年黄历 gē nián huāng lì كونا كالىندار؛ ۋاقتى ئۆتۈپ كەتكەن كالىندار؛ كېرەكتىن چىققان نەرسە . "隔年皇历" مۇ دېيىلىدۇ .
- 隔墙有耳 gē qiāng yǒu ěr تامىنىڭمۇ قۇلىقى بار .
- 隔世之感 gē shì zhī gǎn بىر قەرنە ئۆتكەندەك ھېس قىلماق؛ يېڭى بىر دۇنياغا كېلىپ قالغاندەك تۇيۇلماق .
- 隔屋撞椽 gē wū cuān chuān ئۆزىنى چاغلىماي ئىش قىلماق .
- 隔靴搔痒 gē xuē sāo yǎng پاقالچىقى قىچىشا قونچىنى تاتىلاپتۇ، بېشى قىچىشا بۆكىنى؛ مۇھىم ھالقىنى تۇتالماسلىق؛ دەل جاينى تاپالماسلىق .
- 各奔前程 gè bèn qián chéng ھەركىم ئۆز يولىغا ماڭماق؛ ھەركىم ئۆز يولىغا راۋان بولماق .
- 各不相谋 gè bù xiāng móu ئۆزئارا مەسلەھەتلىشمەسلىك؛ ھەركىم ئۆز خاھىشى بويىچە ئىش كۆرمەك .

各持己见 gè chí jǐ jiàn ھەركىم ئۆز گېپىنى يورغىلاتماق.
“各执己见” مۇ دېيىلىدۇ.

各得其所 gè dé qí suǒ ھەركىم ئۆز ئورنىنى تاپماق؛
ھەركىم ئۆز نېسۋىسىگە ئىگە بولماق.

各个击破 gè gè jī pò ىر-ىرلەپ تارمار قىلماق.

各尽所能，按劳分配 gè jìn suǒ néng, àn lāo fēn pèi
ھەركىم قابىلىيىتىگە يارىشا ئىشلەش، ھەركىمگە
ئەمگىكىگە قاراپ تەقسىم قىلىش؛ ھەركىمدىن
قابىلىيىتىگە يارىشا، ھەركىمگە ئەمگىكىگە يارىشا.

各尽所能，按需分配 gè jìn suǒ néng, àn xū fēn pèi
ھەركىم قابىلىيىتىگە يارىشا ئىشلەش، ھەركىمگە
ئېھتىياجغا قاراپ تەقسىم قىلىش؛ ھەركىمدىن
قابىلىيىتىگە يارىشا، ھەركىمگە ئېھتىياجغا يارىشا.

各人自扫门前雪，莫管他人瓦上霜
gè rén zì sǎo mén qián xuě, mò
guǎn tā rén wǎshàng shuāng

ئۆزۈمنى بىل، ئۆزگىنى قوي.

各抒己见 gè shū jǐ jiàn ھەركىم ئۆز پىكىرنى بايان قىلماق.

各行其是 gè xíng qí shì ھەركىم ئۆز بىلگىنىچە قىلماق؛
ھەركىم ئۆزى ئويلىغىنى بويىچە ئىش كۆرمەك.

各有千秋 gè yǒu qiān qiū ھەركىمنىڭ ئۆزىگە چۈشلۈك
ئارتۇقچىلىقى بار؛ ھەر گۈلنىڭ پۇرىقى باشقا.

各执一词 gè zhí yī cí ھەركىم ئۆز گېپىنى يورغىلاتماق.

各自为政 gè zì wéi zhèng ھەركىم
ئۆز تەشەببۇسى بويىچە ئىش كۆرمەك؛ ھەركىم

ئۆز خاھىشى بويىچە ئىش قىلماق.

- 根深蒂固 gēn shēn dī gù ؛ يىلتىزى چوڭقۇر؛ ئاساسى چىڭ؛
چوڭقۇر يىلتىز تارتماق.
“根深蒂固” مۇ دېيىلىدۇ.
- 根深叶茂 gēn shēn yè mào چوڭقۇر يىلتىز تارتىپ، تازا
راۋاج تاپماق.
- 根生土长 gēn shēng tǔ zhǎng شۇ يەردە تۇغۇلۇپ، شۇ يەردە
ئۆسكەن؛ يەرلىك ئادەم.
قەدىمدىن ھازىرغىچە.
- 亘古亘今 gèn gǔ gèn jīn ئەزەلدىن كۆرۈلۈپ باقمىغان؛
قەدىمدىن بولۇپ باقمىغان.
- 亘古未有 gèn gǔ wěi yǒu ئەل ئايىغى جىمىققان چاغ؛
ئەل ئايىغى بېسىققان چاغ؛ تۇن نىسپى.
“更深人静” “更深夜静” مۇ دېيىلىدۇ.
- 更仆难数 gēng pū nán shǔ سان-ساناقسىز؛ ھەددى-ھېساب-
سىز؛ ساناپ تۈگەتكۈسىز.
- 耿耿于怀 gěng gěng yú huái ئىچىدە ساقلىماق؛ كۆڭلىگە
پۈكۈپ قويماق.
“耿耿于心” مۇ دېيىلىدۇ.
- 纒短汲深 gěng duǎn jí shēn ئارغامچا قىسقا، قۇدۇق چوڭقۇر؛
ئىشقا چۈشلۈك كۈچ يوق.
- 更上一层楼 gèng shàng yī céng lóu يەنىمۇ بىر بالداق ئۆرلىمەك.
- 工力悉敌 gōng lì xī dí بىر-بىرىدىن قېلىشقۇسىز.

工欲善其事，必先利其器 gōng yù shàn qí shì, bī xiān lì qí qì

ئىشنى ساز قىلاي دېسەڭ، سايمانىڭنى ساز قىل.

公报私仇 gōng bào sī chǒu ھۆكۈمەت ئىشنى بېجىرىمەن

دەپ شەخسىي ئۆچىنى ئالماق؛ مەنسىپىدىن

پايدىلىنىپ، شەخسىي ئۆچىنى ئالماق.

公而忘私 gōng ér wàng sī ئومۇم ئۈچۈن ئۆزىنى ئۇنۇت-

ماق؛ ئومۇمنىڭ ئىشنى ھەممىدىن ئەلا بىلمەك.

公事公办 gōng shì gōng bān ھۆكۈمەت ئىشنى ھۆكۈمەت

ئىشى بويىچە بېجىرمەك.

公说公有理，婆说婆有理 gōng shuō gōng yǒu lǐ, pō shuō pō yǒu lǐ

قېيىن ئانامنىڭ قېيىن ئاتامغا راست، قېيىن

ئانامنىڭ قېيىن ئانامغا؛ ھەركىمنىڭ سۆزى ئۆزىگە

راست؛ ھەركىم ئۆز گېپىنى يورغىلاتماق.

公私兼顾 gōng sī jiān gū دۆلەتكىمۇ، شەخسىيگىمۇ ئېتىبار

بەرمەك.

公私两利 gōng sī liǎng lì دۆلەتكىمۇ، شەخسىيگىمۇ پايدا

يەتكۈزۈمەك.

公正无私 gōng zhèng wú sī ئادىل ۋە خالىس.

公诸同好 gōng zhū tóng hào ھەۋەسمەنلەرگە كۆرسەتمەك.

公子哥儿 gōng zǐ gē ér بەگزادە؛ بايۋەچچە.

功败垂成 gōng bài chuí chéng ئېغىز ئاشقا تەگكەندە،

بۇرۇن تاشقا تەگمەك؛ ئىش ۋۇجۇدقا چىقىدىغان

چاغدا پېشكەللىككە ئۇچرىماق.

- 功成不居 gōng chéng bù jū تۆزىنى تۆھپىكار قىلىپ كۆرسەت- مەسلىك؛ خىزمەت كۆرسەتتىم دەپ ئۆزىگە تەمەننا قويماسلىق؛ كۆرسەتكەن خىزمىتىنى مىننەت قىلماسلىق.
- 功成名就 gōng chéng míng jiù تۆھپە يارىتىپ، نام چىقارماق؛ تۆھپىگىمۇ، نامىمۇ ئېرىشمەك؛ ھەم مۇۋەپپەقىيەت، ھەم شۆھرەت قازانماق.
“功成名遂” مۇ دېيىلىدۇ.
- 功大于过 gōng dà yú guò تۆھپىسى سەۋەنلىكىدىن چوڭ؛ ساۋابى گۇناھىدىن ئارتۇق.
- 功到自然成 gōng dào zī rán chéng ئەجىر قىلساڭ، ئۇتۇپ چىقسەن؛ ئەجىرىسىز نەتىجە بولماس.
- 功德无量 gōng dé wú liàng قوشقان تۆھپىسى چەكسىز؛ قىلغان ساۋابلىق ئىشنىڭ سانى يوق.
- 功亏一篑 gōng kuī yī kuī غۇلىچىغا چىداپ، غېرىچىغا چىدىماسلىق؛ ئىش تۈگەي دەپ قالغاندا تاشلاپ قويماق؛ ئوتتۇز كۈن روزا تۇتۇپ، چىركىندە ئېغىز ئېچىپتۇ.
- 攻城略地 gōng chéng lüè dì تەرەپ-تەرەپكە ھۇجۇم قىلىپ، زېمىنى بېسىۋالماق.
- 攻其不备 gōng qí bù bēi تەييارلىقسىز تۇرغىنىدا ھۇجۇم قىلماق؛ تۇيۇقسىز ھۇجۇم قىلماق.
“功其无备” مۇ دېيىلىدۇ.
- 攻其一点，不及其余 gōng qí yī diǎn, bù jí qí yú بىرەر كەمچىلىكنى تۇتۇۋېلىپ، ئارتۇقچىلىقنى ھېسابقا

ئالماسلىق؛ بىرەر تەرەپنى تۇتۇۋېلىپ، قالغان
تەرەپلەر بىلەن ھېسابلاشماستىن.

攻守同盟 gōng shǒu tóng méng ھۇجۇم - مۇداپىئە ئىتتىپاقى؛
گېپىنى بىر قىلىۋالماق.

攻无不克，战无不胜 gōng wú bù kè, zhàn wú bù shèng
ھەر جەڭدە غەلبە قازانماق؛ يېڭىلمەس؛ غالب.

供不应求 gōng bù yīng qiú تەمىنلەش تەلەپنى قاندۇرالماسلىق.
供过于求 gōng guò yú qiú تەمىنلەش تەلەپتىن ئېشىپ
كەتمەك.

躬逢其盛 gōng féng qí shèng زور تەننەننى شەخسەن
بېشىدىن كەچۈرمەك؛ گۈللىنىش دەۋرىدە ياشىماق.

恭敬不如从命 gōng jìng bù rú cóng mìng
ھۆرمەت قىلغاندىن كۆرە، گېپىدىن چىقىمىغان ياخشى.

恭敬桑梓 gōng jìng sāng zǐ ئانا يۇرتنى قەدىرلىمەك.

恭贺新禧 gōng hè xīn xǐ يېڭى يىلىڭىزغا مۇبارەك بولسۇن؛
يېڭى يىلىڭىز قۇتلۇق بولسۇن.

觥筹交错 gōng chōu jiāo cuō قەدەھلەر مۇكىدەك ئۆتۈشۈپ
تۇرماق؛ كۆڭۈللۈك بەزمە.

拱肩缩背 gǒng jiān suō bèi دۈمچەيمەك؛ دۈگدەيمەك.

拱手而降 gǒng shǒu ér xiáng باش ئېگىپ تەسلىم بولماق.

拱手听命 gǒng shǒu tīng mìng قول قوشۇرۇپ بۇيرۇق
كۈتمەك؛ قولۇم كۆكسۈمدە.

共挽鹿车 gòng wǎn lù chē ئەر - خوتۇن بىر نىيەتتە بولماق.

共为唇齿 gòng wéi chún chǐ ئايرىلماس مۇناسىۋەتتە بولماق.

- 钩深致远 gōu shēn zhī yuǎn ھەققەت ئىزدىمەك؛ ئىلىم تەھسىل قىلماق.
- 钩心斗角 gōu xīn dòu jiǎo پۇت تېپىشمەك؛ بىر - بىرىگە ئورا كولىماق؛ بىر - بىرىنىڭ پېيىگە چۈشمەك؛ بىر - بىرىنى قەستلىمەك؛ بىر - بىرىنى يەكلىمەك.
- 钩玄提要 gōu xuān tí yāo مۇھىم نۇقتىلىرىنى كۆرسىتىپ بەرمەك؛ ئاساسىي مەزمۇنىنى ئىخچاملاپ بەرمەك.
- 篝火狐鸣 gōu huǒ hū míng ① قوزغىلاڭ پىلانلىماق. ② ھىيلە - مىكر ئىشلەتمەك.
- 苟合取容 gǒu hé qǔ róng رايىغا بېقىپ قارىغۇلارچە ئەگەشپ كەتمەك؛ نېمە دېسە ھە - ھە دەپ كۆڭلىنى ئالماق.
- 苟且偷安 gǒu qiě tōu ān بولۇشىغا كۈن ئۆتكۈزمەك؛ ئەپلەپ - سەپلەپ جان باقماق؛ بۈگۈننىلا بىلىپ، ئەتىنى ئويلاماسلىق؛ كەينىنى ئويلاماسلىق.
- 苟且偷生 gǒu qiě tōu shēng جان بېقىشنىڭلا كويىدا بولماق.
- 苟全性命 gǒu quān xìng mìng جان ساقلاشنىڭلا كويىدا بولماق.
- 苟延残喘 gǒu yǎn cān chuǎn دەمكۆتە بولۇپ قالماق؛ ئاران - ئاران تىنماق؛ سەكراتقا چۈشۈپ قالماق.
- 狗苟蝇营 gǒu gǒu yīng yīng ئىتتەك دوققۇرۇپ، چىۋىندەك بېزىرىپ يۈرمەك؛ لالما ئىتتەك دوققۇرۇپ يۈرمەك؛ تەرەپ - تەرەپتە تىمسىقلاپ يۈرمەك.
- 狗急跳墙 gǒu jí tiào qiāng ھودۇققان ئىت تامغا سەكرەر؛

قايسىلىپ قالغان ئىت ئادەمگە ئېتىلار.

狗头军师 gǒu tóu jūn shī قاپاقباش مەسلەھەتچى؛ نەس مەسلەھەتچى.

狗尾续貂 gǒu wěi xù diāo قاما تۇماقنىڭ كەم يېرىنى ئىت تېرىسى بىلەن تولدۇرماق.

狗血喷头 gǒu xuè pēn tóu ئاغزىنى بۇزۇپ تىللىماق؛ تىللاپ رەسۋاسنى چىقارماق.

狗眼看人低 gǒu yǎn kàn rén dī يامان كۆز بىلەن قارىماق.

狗运亨通 gǒu yùn hēng tōng ئىت بالىسىنىڭ تەلىيى ئوڭىدىن كەلمەك.

狗仗人势 gǒu zhāng rén shì ئىت ئىگىسى بىلەن كۈچلۈك؛ تايانچىم بار دەپ يوغانچىلىق قىلماق؛ مالايىنىڭ ئىگىسىنىڭ ھىماتىغا تايىنىپ زورلۇق - زومبۇلۇق قىلىشى.

狗彘不如 gǒu zhī bù rú ئىتتىنمۇ بەتتەر؛ ئىت - ئېشەكتىنمۇ بەتتەر.

“狗彘不若” مۇ دېيىلىدۇ.

狗嘴里吐不出象牙 gǒu zuǐ lǐ tǔ bù chū xiàng yá ئىت ئاغزىدىن پىل چىشى چىقماق؛ ياماننىڭ ئاغزىدىن ياخشى گەپ چىقماق.

沽名钓誉 gū míng diào yù نام - شوھرەتكە بېرىلمەك.

姑妄听之 gū wǎng tīng zhī ھە دەپ قويماق؛ ئاڭلاپلا قويماق.

姑妄言之 gū wǎng yān zhī ئانچىكى دەپ قويماق؛ ئۆزدە - چىلا دەپ قويماق.

- 姑息养奸 gū xī yǎng jiān : يامانى راينغا قويۇپ بەرمەك؛
بۇزۇقنىڭ بۇزۇقچىلىقىغا كەڭچىلىك قىلماق.
- 孤雏腐鼠 gū chū fǔ shǔ : كارغا كەلمەس ئادەم؛ يارامسىز
ئادەم؛ ئەرزىمەس نەرسە؛ كېرەكسىز نەرسە؛
تاشلاندىق نەرسە.
- 孤儿寡妇 gū ér guǎ fū : تۇل خوتۇن - يېتىم ئوغۇل؛
يېتىم - يېسىرلەر.
“孤儿寡妇” مۇ دېيىلىدۇ.
- 孤芳自赏 gū fāng zì shǎng : ئۆزىنى گۈل چاغلىماق؛ ئۆزىنى
قالتىس چاغلىماق؛ ئۆزىنىڭ ئۆزىگە مەسلىكى كەلمەك.
- 孤高自许 gū gāo zì xǔ : گەدىنى قاتتىق؛ دىمىغى ئۈستۈن؛
تەكەببۇر؛ ھاكاۋۇر.
- 孤家寡人 gū jiā guǎ rén : يەككە - يېگانە؛ يار - يۆلەكسىز.
- 孤军奋战 gū jūn fèn zhàn : تەنھا ئۇرۇش قىلماق؛ ئۆز
ئالدىغا جەڭ قىلماق.
“孤军作战” مۇ دېيىلىدۇ.
- 孤苦伶仃 gū kǔ líng dīng : ئىگە - چاقسىز قالماق؛ باشپاناھسىز
قالماق؛ تىكەندەك يالقۇز قالماق.
- 孤立无援 gū lì wú yuán : تەنھا - ياردەمچىسىز قالماق؛
يار - يۆلەكسىز قالماق.
- 孤陋寡闻 gū lòu guǎ wén : كۆرگەن - بىلگىنى ئاز؛ ھېچنېمە -
مدىن خەۋىرى يوق.
- 孤鸾寡鹤 gū luán guǎ hè : بويىتاق ئەر - ئاياللار.
- 孤身只影 gū shēn zhī yǐng : يالغۇز؛ تەنھا؛ ئىگە - چاقسىز.

- 孤行己见 gū xíng jǐ jiàn ئۆزۈڭنىڭ دېگىنىنى قىلماق؛ ئۆز پىكرى بويىچە ئىش كۆرمەك.
- 孤掌难鸣 gū zhǎng nán míng بىر قولدىن چاۋاك چىقىماق؛ يالغۇز ئاتنىڭ چېڭى چىقىماق.
- 孤注一掷 gū zhù yī zhì ھەممىنى بىراقلا دوغا تىكمەك؛ پۈتۈن كۈچنى ئىشقا سالماق.
- 古道热肠 gǔ dào rè chāng سەمىمىي؛ قىزغىن.
- 古今中外 gǔ jīn zhōng wāi قەدىمكى زاماندىمۇ، ھازىرقى زاماندىمۇ، جۇڭگودىمۇ، چەت ئەللەردىمۇ.
- 古井无波 gǔ jǐng wú bō قۇرغان قۇدۇق دولقۇنلىماس؛ قالغان كۆڭۈل يېلىنچىماس.
- 古色古香 gǔ sè gǔ xiāng كونا نۇسخا؛ قەدىمكى ئۇسلۇبقا ئىگە.
- 古往今来 gǔ wǎng jīn lái قەدىمدىن ھازىرغىچە.
- 古为今用 gǔ wéi jīn yòng قەدىمكىنى بۈگۈنكى ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرماق.
- 古已有之 gǔ yǐ yǒu zhī قەدىمدىن تارتىپ مەۋجۇت بولماق؛ ئەزەلدىنلا داۋام قىلىپ كەلمەك.
- 谷贱伤农 gǔ jiǎn shāng nóng ئاشلىق ئەرزەنلىسە، دېھقانغا زىيان.
- 骨鲠在喉 gǔ gěng zài hóu گېلىغا بېلىق سۆڭىكى تۇرۇپ قالماق (كۆڭلىدىكى گېپىنى ئېيتالماي قىيىنلىققا تەمىل قىلىندۇ).
- 骨肉相连 gǔ ròu xiāng lián سۆڭەك بىلەن گۆشتەك بىرلەشپ كەتمەك.

- 骨瘦如豺 gǔ shòu rú chāi؛ قۇرۇق فاخشال بولۇپ قالماق؛
قۇرۇق سۆڭەك بولۇپ قالماق؛ جۈدەپ قورايدەك
بولۇپ كەتمەك.
- “骨瘦如柴” مۇ دېيىلىدۇ.
- 蛊惑人心 gǔ huò rén xīn ئادەمنى ئازدۇرماق؛ ئېزىتقۇلۇق
قىلماق.
- 鼓鼓囊囊 gǔ gǔ nāng nāng تومپىيىپ كەتمەك.
- 告朔饗羊 gù shuò xiǎ yāng قۇرۇق رەسمىيەتچىلىك؛
شەكىلۋازلىق قىلماق.
- 固步自封 gù bù zì fēng “故步自封” غا قاراڭ.
- 固若金汤 gù ruò jīn tāng پولاتتەك مۇستەھكەم؛ يىمىرىلمەس.
- 固执己见 gù zhí jǐ jiàn ئۆز پىكىرىدە چىڭ تۇرۇۋالماق.
- 故步自封 gù bù zì fēng ئالغا باسماي بىر ئىزدا تۇرۇپ
قالماق؛ كونا قىلىپتىن چىقالماسلىق.
- 故伎重演 gù jì chóng yǎn كونا نەيرەڭنى قايتا ئىشقا
سالماق؛ قۇۋلۇق - شۇملۇقنى يەنە ئىشلەتمەك.
- 故弄玄虚 gù nòng xuān xū رەڭۋازلىق قىلماق؛ نەيرەڭ-
ۋازلىق قىلماق.
- 故态复萌 gù tài fù méng كونا كېسىلى قوزغالماق؛ كونا
خۇبى تۇتماق.
- 顾此失彼 gù cǐ shī bǐ ئۇنى دەپ بۇنىڭدىن قۇرۇق
قالماق.
- 顾复之恩 gù fù zhī ēn ئاتا-ئانىنىڭ مېھىر-شەپقىتى.
- 顾名思义 gù míng sī yì ئىسمىدىن جىسمىنى بىلمەك؛

- ئېتىغا قاراپ مەنسىنى ئويلماق؛ ئېتىغا قارىغاندا؛
ئېتىدىن مەلۇم بولۇشچە.
- 顾盼自雄 gū pàn zì xióng ئۆزىنى قالتىس چاغلىماق.
- 顾全大局 gū quān dà jú ئومۇملۇقنى نەزەردە تۇتماق.
- 顾影自怜 gū yǐng zì lián ① ئۆز-ئۆزىدىن ھەسرەت-
لەنمەك. ② ئۆزىنىڭ ئۆزىگە مەسلىكى كەلمەك.
- 瓜李之嫌 guā lǐ zhī xián گۇمانلىق ھالغا چۈشۈپ قالماق.
- 瓜剖豆分 guā pōu dòu fēn “瓜剖豆分” غا قاراڭ.
- 瓜熟蒂落 guā shóu dì luò يىشقان قوغۇن ساپىقىدا
تۇرماس؛ قوغۇن پىشسا، ساپىقىدا تۇرماس.
- 瓜田李下 guā tián lǐ xià قوغۇنلۇقتا ئېگىشمە، قۇلاق
قېقىپ كېڭەشمە.
- 刮肠洗胃 guā cháng xǐ wèi خاتالىقنى ئۈزۈل-كېسىل
تۈزەتمەك؛ خاتالىققا توۋا قىلماق.
- 刮垢磨光 guā gòu mó guāng كىر-قاسىقىنى سۈرتۈپ
پارقىراتماق.
- 刮目相待 guā mù xiāng dài يېڭى كۆز بىلەن قارىماق؛
يېڭىچە نەزەردە قارىماق.
“刮目相看” مۇ دېيىلىدۇ.
- 寡不敌众 guǎ bù dī zhòng ئازچىلىق كۆپچىلىككە تەڭ
كېلەلمەس.
“寡不胜众” مۇ دېيىلىدۇ.
- 寡恩少义 guǎ ēn shǎo yì رەھىمسىزلىك؛ شەپقەتسىزلىك؛
تاش بۇرەكلىك.

- 寡鹤单凫 guǎ hū dān fú “单鹤寡凫” غا قاراڭ.
- 寡见鲜闻 guǎ jiàn xiǎn wén كۆرگەن - بىلگىنى ئاز؛ ئىش كۆرمىگەن.
- 寡见少闻 “寡见少闻” مۇ دېيىلىدۇ.
- 寡廉鲜耻 guǎ lián xiǎn chǐ دىيانە تىسزلىك؛ نومۇسسىزلىق؛ نومۇس قىلماسلىق.
- 挂肠悬胆 guà chāng xuān dǎn دەككە - دۈككە بولماق؛ قاتتىق ئەنسىرىمەك.
- 挂肚牵心 guà dù qiān xīn قاتتىق ئەنسىرىمەك؛ دەككە - دۈككە بولماق.
- 挂羊头，卖狗肉 guà yāng tóu, mài gǒu ròu قوي كاللىسىنى ئېسىپ قويۇپ، ئىت گۆشى ساتماق؛ قۇيرۇق كۆرسىتىپ، ئۆپكە ساتماق.
- 挂一漏万 guà yī lòu wàn بىرنى تۇتۇپ مىڭنى چۈشۈرۈپ قويماق.
- 拐弯抹角 guǎi wān mò jiǎo ① ئەگىپ ماڭماق؛ ئايلىنىپ ماڭماق. ② ئەگىتىپ ئېيتماق.
- 怪诞不经 guài dǎn bù jīng ئاجايىب - غارايىب؛ ئاساسسىز؛ بىمەنە.
- 怪模怪样 guài mó guài yàng يۈچۈن؛ غەلىتە؛ بىر قىسىملا.
- 怪象丛生 guài xiàng cōng shēng غەلىتە ئىشلار كۆپىيىپ كەتمەك.
- 关怀备至 guān huāi bèi zhì قىلمىغان ياخشىلىقى قالماسلىق؛ چەكسىز غەمخورلۇق قىلماق.

- 关门大吉 guān mén dà jí . ئىشك تاقالدى — ئىش پۈتتى .
- 关山迢递 guān shān tiāo dì قاتمۇقات تاغ — داۋانلار؛ يىراق مەنزىل .
- 官逼民反 guān bī mīn fǎn زالىمنىڭ زۇلۇم سېلىشى بىلەن خەلق ئىسيان كۆتۈرمەك؛ خەلقنىڭ ئىسيان كۆتۈرۈشىگە ئەمەلدار زامىن .
- 官官相护 guān guān xiāng hù ئەمەلدار ئەمەلدارنىڭ قاياشى؛ باي بايغا، سۇ سايغا .
- 官样文章 guān yàng wén zhāng ھەشىمەتلىك ھۆججەت (ماقالە؛) قۇرۇق رەسمىيەتچىلىك .
- 冠盖如云 guān gài rú yún ئەمەلدارلار بىر يەرگە جەم بولماق .
- 冠盖相望 guān gài xiāng wǎng ئەمەلدارلار كېلىپ — كېتىپ تۇرماق؛ ئەمەلدارلارنىڭ ئايىغى ئۈزۈلمەسلىك .
- 冠冕堂皇 guān miǎn táng huáng سەلتەنەتلىك؛ ھەشىمەت — لىك؛ سۆلەتلىك .
- 鳧寡孤独 guān guǎ gū dū تۇل خوتۇن — يېتىم ئوغۇل؛ يېتىم — يېسىر .
- 管见所及 guǎn jiàn suǒ jí تار ۋە يۈزەكى چۈشەنچە .
- 管窥筐举 guǎn kuī kuāng jǔ كۆرگەن — بىلگەنلىرى ئاز؛ بىلىم دائىرىسى تار .
- 管窥蠡测 guǎn kuī lí cè نەزىرى تارلىق؛ كالتە پەملىك .
- 管中窥豹 guǎn zhōng kuī bào يىلپىزنى تۈشۈكتىن كۆزد — تىپ، بىر چېتىنىلا كۆرۈپ قالماق .

- 光彩夺目 guāng cǎi duò mù كۆزنى چاقناتماق؛ كۆزنىڭ يېغىنى يېمەك.
- 光复旧物 guāng fù jiù wù قولدىن كەتكەن زېمىننى قايتۇرۇۋالماق.
- 光怪陆离 guāng guài lù lí - ئاجايىب - غارايىب؛ ھەر خىل - ھەر يانغا؛ ئالا - بۇلا؛ ئالا - بۇلماچ.
- 光辉灿烂 guāng huī cǎn lǎn پارلاق؛ نۇرلۇق - شانلىق.
- 光可鉴人 guāng kě jiàn rén ئەينەكتەك پارقراتماق.
- 光芒四射 guāng máng sì shè ھەممە ياققا نۇر چاچماق؛ ھەر تەرەپكە نۇر چاچماق.
- 光芒万丈 guāng máng wàn zhàng چەكسىز نۇر چاچماق. "光焰万丈" مۇ دېيىلىدۇ.
- 光明磊落 guāng míng lěi luò ئوچۇق - يورۇق؛ ئاق كۆڭۈل.
- 光明正大 guāng míng zhèng dà ئوچۇق - ئاشكارا؛ ھەققانە - يەتچىللىك.
- 光前绝后 guāng qián jué hòu بۇرۇن بولۇپ باقمىغان ۋە كېيىنمۇ بولمايدىغان؛ مەسلىسىز.
- 光前裕后 guāng qián yù hòu ئۆتكەنكىلەرگە شان - شەرەپ، كېيىنكىلەرگە بەخت - سائادەت ئاتا قىلماق.
- 光天化日 guān tiān huà rì كۆپكۈندۈزدە؛ خەلقى ئالەم ئالدىدا.
- 光阴似箭 guāng yīn sì jiǎn ۋاقىت - ئاتقان ئوق. "光阴如箭" مۇ دېيىلىدۇ.
- 光宗耀祖 guāng zōng yào zǔ ئاتا - بوۋىسىغا شان - شەرەپ

كەلتۈرمەك؛ ئاتا-بوۋىسىنىڭ شۆھرىتىنى ئاشۇرماق.

广开才路 guǎng kāi cái lù يول ئىگىلىرىگە كەڭ يول ئاچماق.

广开言路 guǎng kāi yán lù پىكىرگە كەڭ يول ئاچماق.

广庭大众 guǎng tīng dà zhòng “大庭广众” غا قاراڭ.

广土众民 guǎng tǔ zhòng mǐn. ئاھالىسى كۆپ.

广陵绝响 guǎng líng jué xiǎng ئۈزۈلۈپ قالغان ھۈنەر-
سەنئەت؛ ۋارىسىز قالغان ھۈنەر.

广种薄收 guǎng zhòng bō shōu جىق تېرىپ، ئاز ھوسۇل

ئالماق؛ تېرىلغۇ يەر كۆلىمى كەڭ، بىرلىك

مەھسۇلات مىقدارى ئاز بولماق.

归根结蒂 guī gēn jié dì تېگى-تەكتىدىن ئالغاندا؛

ئاخىرقى ھېسابتا.

“归根结蒂” مۇ دېيىلدۇ.

归心似箭 guī xīn sì jiàn قايتىشقا تاقىتى تاق بولماق؛

قايتىشقا ئالدىرىماق.

归真反璞 guī zhēn fǎn pū بېزەكنى ئېلىۋېتىپ، ئەسلى

قىياپىتىنى كۆرسەتمەك.

规矩准绳 guī jǔ zhǔn shéng. ئۆلچەم؛ مىزان؛ قائىدە؛ نىزام.

规行矩步 guī xíng jǔ bù. قائىدە بويىچە ئىش كۆرمەك.

规圆矩方 guī yuān jǔ fāng. قانۇنغا مۇۋاپىق كەلمەك؛

مىزانغا ماس كەلمەك.

规得规失 guī dé guī shī بىردىنلا ئېرىشمەك ۋە بىردىنلا

ئايىرىلىپ قالماق.

- 诡计多端 guǐ jì duō duān ھىيلىسى كۆپ؛ ھىيلە - مىكرلىك.
- 诡谲怪诞 guǐ jué guài dàn ئاجايىپ - غارايىپ؛ غەلىتە.
- 诡衔窃辮 guǐ xián qiè pèi چەكلىمىگە بويسۇنماسلىق؛ جورۇققا كىرمەسلىك.
- 鬼斧神工 guǐ fǔ shén gōng كارامەت ياسالغان؛ ئاجايىپ نەپىس ئىشلەنگەن؛ ئىنتايىن ئۈستىلىق بىلەن ياسالغان.
- 鬼鬼祟祟 guǐ guǐ suī suī ئوغرى مۆشۈكتەك؛ تىمسىقلاپ يۈرمەك.
- 鬼哭神嚎 guǐ kū shén háo داد - پەرياد كۆتۈرمەك؛ ۋايدا دالماق؛ قاخىشماق. "ئۆلۈك كۈيىش" مۇ دېيىلىدۇ.
- 鬼迷心窍 guǐ mí xīn qiào شەيتاننىڭ كەينىگە كىرىپ يولدىن ئازماق.
- 鬼使神差 guǐ shǐ shén chāi خۇدانىڭ ئەمرى بىلەن؛ خۇدا بەرگەندەك؛ ئاسماندىن چۈشكەندەك.
- 鬼头鬼脑 guǐ tóu guǐ nǎo ئوغرىلىققا؛ ئوغرىدەك؛ ئوغرى مۆشۈكتەك.
- 鬼蜮伎俩 guǐ yù jì liǎng جادىگەرنىڭ جورىسى؛ ھىيلە - مىكر؛ نەيرەڭ ئۇزلىق.
- 贵耳贱目 guì ěr jiǎn mù ئاڭلىغىنىغا ئىشىنىپ، كۆرگىنىگە ئىشەنمەسلىك؛ ئەپچاقتى گەپلەرگە ئاسان ئىشىنىپ كەتمەك.
- 贵人多忘事 guì rén duō wàng shì ئېسىل زادىلەر ئۇنۇتقاق

كېلىدۇ.

“贵人善忘” مۇ دېيىلىدۇ.

滚瓜烂熟 gǔn guā làn shóu پىششىق يادلىۋالماق؛ سۇدەك بىلىمەك.

国计民生 guó jì mǐn shēng دۆلەت ئىگىلىكى ۋە خەلق تۇرمۇشى.

国脉民命 guó mài mǐn mìng دۆلەتنىڭ ۋە مىللەتنىڭ تەقدىرى.

国色天香 guó sè tiān xiāng ساھىبجامال - نازىنىلار.

国土无双 guó shì wú shuāng ئەلدە تەڭدىشى يوق تالانت ئىگىسى.

国泰民安 guó tài mǐn ān ئاسايىشلىق دۆلەت، بەخت - سائادەتلىك خەلق.

果不其然 guǒ bù qí rán دەرۋەقە؛ دېگەندەك.

果于自信 guǒ yú zì xìn ئۆزىگە ئارتۇقچە ئىشىنىپ كەتمەك.

裹足不前 guǒ zú bù qián پۇتتىغا چۈشەك سېلىپ قويۇلغان - دەك ماڭالماي قالماق؛ ئىلگىرىلىمەي توختىۋالماق؛ ئالغا باسماي توختاپ قالماق.

过河拆桥 guò hé chāi qiāo دەريادىن ئۆتۈۋېلىپ كۆۋرۈكنى بۇزۇپتۇ.

过江之鲫 guò jiāng zhī jǐ مودا قوغلاشقۇچىلار كۆپىيىپ كەتمەك.

过街老鼠 guò jiē lǎo shǔ كوچىدىن ئۆتسەن چاشقان؛ كوچىغا چىقىپ قالغان چاشقان (ھەممە ئادەمنىڭ)

لەنتىگە ئۇچرىغان يامان ئادەملەرگە تەمسىل
قىلىنىدۇ).

过目不忘 guò mù bù wǎng كۆرگەننى ئەستە تۇتۇۋالماق.

过目成诵 guò mù chéng sòng بىر قاراپلا يادلىۋالماق؛ بىر
كۆرگىنى ئېسىدە قالماق.

过甚其词 guò shèn qí cí مۇبالغە قىلماق؛ ئاشۇرۇۋەتمەك.

过屠门而大嚼 guò tú mén ér dà jiāo
قاسساپىنىڭ ئىشىكىدىن ئۆتۈپ كېتىۋېتىپ، ئاغزىنى
چاكىلداتماق؛ ئاغزىنى تاتلىق قىلماق؛ تاماخورلۇق.

过为已甚 guò wéi yǐ shèn چەكتىن ئاشۇرۇۋەتمەك.

过五关，斩六将 guò wǔ guān, zhǎn liù jiāng
قاتمۇقات توساقلارنى بۆسۈپ ئۆتمەك.

过眼云烟 guò yǎn yūn yān ئاسانلا غايىب بولۇپ كەتمەك؛
ھەش-پەش دېگۈچە ئۆتۈپ كەتمەك؛ غىل-پال
كۆرۈنۈپ قويۇپ يوقاپ كەتمەك.

过犹不及 guò yóu bù jí چەكتىن ئاشسا چېچىلار؛ چېكىدىن
ئاشۇرۇۋېتىلگەن ئىش بۇزۇلار.

H

- 海底捞月 hǎi dǐ lāo yuè “水中捞月” ڧاراڭ.
- 海底捞针 hǎi dǐ lāo zhēn دېڭىز ئاستىدىن يىڭنە ئىزدەمەك.
- 海角天涯 hǎi jiǎo tiān yā “天涯海角” غا قاراڭ.
- 海枯石烂 hǎi kū shí làn دېڭىزلار قۇرۇپ، تاشلار چىرىپ
كەتكۈچە؛ زامان - زامانلارغىچە؛ ئەبەدىلەپ بەد.
- 海阔天空 hǎi kuò tiān kōng ① پايانسىز كەڭ كائىنات.
② دۇنيانىڭ بۇ بېشىدىن كىرىپ، ئۇ بېشىدىن چىقماق؛ تاغدىن - باغدىن. ③ كۆڭلى - كۆكى كەڭ؛ كۆكىسى - قارىنى كەڭ.
- 海内存知己，天涯若比邻 hǎi nèi cún zhī jǐ, tiān yā ruò bǐ lín
بار پۈتۈن ئالەمدە بىزنىڭ چىن قەلبداش دوستىمىز،
بۇ جاھاننىڭ ئۇ چېتىمۇ ئەڭ يېقىن تام قوشنىمىز؛
ئارىلىق يىراق بولسىمۇ، كۆڭۈل يېقىن بولماق.
- 海市蜃楼 hǎi shì shēn lóu ① ئېزىتقۇ؛ ئالۋۇن؛ سەراپ.
② غايىبانە مەنزىرە.
- 海誓山盟 hǎi shì shān měng “山盟海誓” ڧاراڭ.
- 海外奇谈 hǎi wài qí tān غەلىتە ئەپسانىلەر؛ يوقىلاڭ گەپ.
- 海屋添筹 hǎi wū tiān chóu ئۆمۈرلىرى ئۇزۇن بولغاي؛
ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرگەيلا؛ كۆپ ياشىغايلا.

- 骇人听闻 hāi rén tīng wén كىشىنى چۆچۈتىدىغان؛ ئادەمنى ھەيران قالدۇرىدىغان.
- 害群之马 hāi qún zhī mǎ پادىنى بۇزغان شاتراق موزاي؛ بىرنىڭ كاساپىتى مىڭغا.
- 酣畅淋漓 hān chāng lín lí كۆڭۈل ئېچىلماق؛ پۇخادىن چىقماق.
- 邯鄲学步 hān dān xué bù خەقنىڭ مېڭىشىنى دورايىمەن دەپ ئۆز مېڭىشىنى ئۇنتۇپ قاپتۇ؛ قاغا بۇدۇنىنىڭ مېڭىشىنى دورايىمەن دەپ ئۆز مېڭىشىنى ئۇنتۇپ قاپتۇ.
- 含哺鼓腹 hán bǔ gǔ fù توق تۇرمۇش كەچۈرمەك؛ ئامان - ئېسەن، خۇشال - خۇرام ياشىماق.
- 含垢纳污 hán gòu nà wū ① ئىزا - ئاھانەتكە چىدىماق. ② بۇزۇقلارنى قانات ئاستىغا ئالماق.
- 含垢忍辱 hán gòu rěn rǔ خورلۇققا چىدىماق.
- 含糊其辞 hán hú qí cí تۇتۇق گەپ؛ قەستەن مۇجەمل گەپ قىلماق.
- 含蓼问疾 hán liǎo wèn jí دەردى - ھالىغا يەتمەك؛ دەردىگە دەرمان بولماق.
- 含情脉脉 hán qíng mò mò خۇمار كۆز بىلەن قارىماق؛ كۆزىنى خۇمارلاشتۇرۇپ قارىماق؛ مەسلىكى كېلىپ قارىماق.
- 含沙射影 hán shā shè yǐng دارىتما گەپ؛ دارىتمىلماق؛ ساماننىڭ ئاستىدىن سۇ يۈگۈرتەك.
- 含辛茹苦 hán xīn,rú kǔ جاپا - مۇشەققەت چەكمەك؛

ئازاب - ئوقۇبەت تارتماق.

含血喷人 hān xuē pēn rén قارا چاپلىماق؛ يالا چاپلىماق؛
بۆھتان چاپلىماق؛ تۆھمەت قىلماق.

含饴弄孙 hān yí nòng sūn كەمپۈت شۇمۇپ نەۋرىسىنى
ئەركىلەتمەك؛ ھۇزۇر - ھالاۋەتلىك تۇرمۇش
كە چۈرمەك.

含英咀华 hān yīng jǔ huā تەمىنى تېتىماق؛ مېغىزىنى
چاقماق؛ لەززەت ئالماق.

汗流浹背 hān liú jiā bèi قارا تەرگە چۈشمەك؛ چىلىق -
چىلىق تەرلەپ كەتمەك.

汗马功劳 hān mǎ gōng láo جەڭلەردە كۆرسەتكەن زور
خىزمەت؛ چوڭ تۆھپە.

汗牛充栋 hān niú chōng dòng كىتاب تاغدەك دۆۋىلەنمەك؛
كىتاب ئۆيگە تولۇپ كەتمەك.

悍然不顾 hān rán bù gū پىسەنت قىلماي؛ ئۆكتەملىك بىلەن.

沆瀣一气 hāng xiè yī qì بۇزۇقلار ئۆز خىلىنى تاپماق؛
خۇي - پەيلى ئوخشاشلار تىل بىرىكتۈرۈۋالماق.

蒿目时艰 hāo mù shí jiān دۆلەتنىڭ غەمىنى يېمەك؛
جاھاندىن ئەنسىرىمەك.

毫不利己，专门利人 hāo bù lì jǐ, zhuān mén lì rén
قىلچىمۇ ئۆز مەنپەئىتىنى كۆزلىمەي، باشقىلارنىڭلا
مەنپەئىتىنى كۆزلىمەك.

毫发不爽 hāo fā bù shuǎng "不爽毫发" غا قاراڭ.

毫厘千里 hāo lí qiān lǐ "差之毫厘，缪以千里" گە قاراڭ.

毫无二致 hāo wú èr zhī ئوپمۇ ئوخشاش؛ ھېچقانداق پەرقى يوق.

豪放不羁 hāo fàng bù jī ئەركىن؛ مەردانە.

豪情满怀 hāo qíng mǎn huái تولۇپ - تاشقان ئىپتىخارلىق.

豪情壮志 hāo qíng zhuàng zhì بۈيۈك نىيەت؛ ئۇلۇغۋار ئىرادە.

豪言壮语 hāo yán zhuàng yǔ مەردانە سۆزلەر.

好好先生 hǎo hǎo xiān shēng نېمە دېسە ماقۇل دېمەك؛ ھەممىگە خوپ - خوپ دەپ تۇرماق؛ كۆڭۈلچە كلنىك قىلماق.

好话说尽，坏事做绝 hǎo huà shuō jìn, huài shì zuò jué - ئېيتىمىغان چىرايلىق سۆزلەرنى، قىلمىغان ئەسكىلىكلەرنى قالماسلىق.

好借好还 hǎo jiè hǎo huān ئالماقنىڭ بەرمىكى بار؛ بار تاۋىقىم، كەل تاۋىقىم.

好景不长 hǎo jǐng bù cháng ياخشى كۈن ئۇزاققا بارماس.

好了疮疤忘了疼 hǎo le chuāng bā wàng le téng جاراھەت ساقايغاندا ئازىرىقىنى ئۇنتۇپتۇ؛ ياخشى كۈنگە ئېرىشكەندە يامان كۈننى ئۇنتۇپتۇ.

好声好气 hǎo shēng hǎo qì سىلىقلىق بىلەن؛ مۇلايىملىق بىلەن.

好事不出门，坏事传千里 hǎo shì bù chū mén, huài shì chuān qiān lǐ

ياخشىلىق بوسۇغىدىن چىققۇچە، يامانلىق يەتتە تاغدىن ھالقىپتۇ.

- 好事多磨 hǎo shì duō mó ياخشى ئىشقا كاشلا كۆپ.
- 好说歹说 hǎo shuō dǎi shuō - ئۇنى دەپ، بۇنى دەپ؛ پايدا - زىياننى چۈشەندۈرۈپ؛ يېلىنىپ - يالۋۇرۇپ.
- 好心好意 hǎo xīn hǎo yì ياخشى نىيەت.
”好心善意“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 好心没好报 hǎo xīn.méi hǎo bào ياخشىلىق قىلغاننى بىلمەس - لىسك؛ ياخشىلىق قىلىمەن دەپ يامان بولۇپ قالماق.
- 好吃懒做 hǎo chī lǎn zuò ئاقنانچى؛ بىكار تەلەپ؛ ئاشقا تەييار، ئىشقا ھەييار؛ ئاقنانچىلىق قىلماق.
- 好大喜功 hào dà xǐ gōng چوڭ ئىش قىلىشنىڭ كويىدا يۈرمەك؛ شۆھرەتپەرەسلىك.
- 好高骛远 hào gāo wù yuǎن ئېگىز شاخقا ئېسىلماق؛ قولدىن كەلمەيدىغان ئىشقا ئېسىلۋالماق.
- 好为人师 hào wéi rén shī باشقىلارغا ئۇستاز بولۇشقا ھېرىسمەن بولماق؛ باشقىلارنىڭ ئالدىدا بىلەرمەنلىك قىلماق؛ خەققە نەسەھەت قىلىشقا ئامراق.
- 好行小惠 hào xíng xiǎo huì ئىلتىپاتچىلىق قىلماق؛ ئۆزىنى خەيرخاھچى قىلىپ كۆرسەتمەك.
- 好学上进 hào xué shàng jìn تىرىشچان؛ ئىجتىھاتچان، تىرىشچاق.
- 好逸恶劳 hào yì wù láo راھەتكە يۈگۈرۈپ، جاپادىن قاچماق؛ ئاش بولسا، ئىش بولمىسا دېمەك؛ بىكار تەلەپلىك.
- 好整以暇 hào zhěng yǐ xiá تەمكىنلىك ۋە بىمالاللىق.

- 浩浩荡荡 hào hào dǎng dǎng . داغدۇغىلىق؛ ھەيۋەتلىك .
- 浩然正气 hào rán zhèng qì . ئۇلۇغۋار روھ؛ مەردانلىق .
- 浩如烟海 hào rú yān hǎi . سان - ساناقسىز كۆپ؛ ھەددى - ھېسابسىز چىق .
- 合浦珠还 hé pǔ zhū huān كېتىپ قېلىپ يەنە قايتىپ كەلمەك؛ يوقىلىپ كېتىپ يەنە تېپىلماق .
- 合抱之木，生于毫末 hé bào zhī mù, shēng yú háo mò قۇچاق يەتمەس دەرەخ چوكدەك كۆچەتتىن يېتىلىدۇ .
- 合情合理 hé qíng hé lǐ ئەقىلگە مۇۋاپىق .
- 何必当初 hē bǐ dāng chū . نېمىشقىمۇ ئۇنداق قىلغاندىمەن .
- 何苦乃尔 hē kǔ nǎi ěr بۇنداق قىلىش نە ھاجەت؟ بۇنداق قىلىپ نېمە جاپا؛ بۇنىڭدىن نېمە پايدا .
- 何乐不为 hé lè bù wéi بۇنداق ئىشنى قىلماي نېمە قىلغۇلۇق؛ قىلمايدىغان نېمىسى بار؛ بۇنداق ئىشنى ئەلۋەتتە قىلغۇلۇقتە .
- 何去何从 hē qù hé cóng نەگە بېرىپ، نەدە تۇرۇشنى ئۆزى تاللىماق؛ قانداق قىلىشنى ئۆزى تاللىۋالماق .
- 何足挂齿 hé zú guà chǐ تىلغا ئالغۇچىلىكى يوق؛ ئېغىزغا ئالغۇچىلىكى يوق .
- 河清海晏 hé qīng hǎi yàn جاھان تىنچىپ قالماق .
- 河鱼之患 hē yú zhī huàn ئىچى سۈرمەك؛ ئىچىدىن يار كەتمەك .
- 和璧隋珠 hé bì suí zhū بىباھا گۆھەر .
- 和蔼可亲 hé ǎi kě qīn خۇشخۇي؛ مۇلايىم ۋە يېقىملىق .

- 和风细雨 hē fēng xī yǔ غۇر-غۇر شامال، سىم-سىم يامغۇر؛ سىلىق مۇئامىلە.
- 和光同尘 hē guāng tóng chén ئۆزىنى كۆرسەتمەسنىك؛ ئەل قاتارى يۈرمەك.
- 和睦相处 hē mù xiāng chǔ ئىناق ئۆتمەك؛ چىقىشىپ ئۆتمەك.
- 和盘托出 hē pān tuō chū ھەممىنى بىر يوللا ئوتتۇرىغا چىقارماق؛ ھەممىنى ئوتتۇرىغا قويماق؛ قالدۇرماي ئوتتۇرىغا قويماق.
- 和平共处 hē píng gòng chǔ تىنچلىقتا بىللە تۇرماق؛ تىنچ بىللە ئۆتمەك.
- 和气致祥 hē qì zhì xiāng مۇلايىملىق ئامەت كەلتۈرەر.
- 和颜悦色 hē yán yuè sè ئىسسىق چىراي؛ خۇش چىراي؛ ئوچۇق چىراي؛ ئىللىق چىراي؛ خۇش خۇي.
- 和衷共济 hē zhōng gòng jī بىر ياقىدىن باش چىقارماق؛ يەكدىللىك بىلەن.
- 荷花虽好，也要绿叶扶持 hē huā suī hǎo, yě yāo lǜ yè fú chí گۈل يوپۇرمىقى بىلەن چىرايلىق.
- 涸辙之鲋 hē zhé zhī fù قۇرۇق جىلغىدا قېلىپ سۇغا تەشنا بولغان بېلىقتەك؛ مۈشكۈل ئەھۋالدا قېلىپ جىددىي ياردەمگە موھتاج بولماق.
- 赫赫一世 hē hē yī shì جاھانغا پاتماي قالماق.
- 赫赫有名 hē hē yǒu míng مەشھۇر؛ ئاتاقلىق؛ داڭدار.
- 鹤发鸡皮 hē fà jī pí چېچى قاردەك ئاقىرىپ، يۈزى ھېلىلىدەك قورۇلۇپ كەتمەك.

- 鹤发童颜 hē fà tóng yán چىچى ئاق، چىرايى پاك؛
پاكز قېرىغان؛ چىچى ئاق، كۆرۈنۈشى ياش.
- 鹤立鸡群 hē lì jī qún توخۇ ئارىسىغا كىرىپ قالغان
تۇرىدەك؛ ئۆچكە ئارىسىغا كىرىپ قالغان
تۆگىدەك؛ ھەممىدىن ئۈستۈن تۇرماق.
- 黑白分明 hēi bái fēn míng ئېقى ئاق، قارىسى قارا؛ ئاق
بىلەن قارىنى ئېنىق ئايرىماق؛ ئاق - قارىنى ئېنىق
پەرق ئەتمەك.
- 黑灯瞎火 hēi dēng xiā huǒ قاراڭغۇلۇق؛ قاپقاراڭغۇ.
- 黑云压城城欲摧 hēi yún yā chéng chéng yù cuī شەھەرنى قارا بۇلۇت قاپلاپ كەتمەك.
- 恨铁不成钢 hèn tiě bù chéng gāng ياراملىق كىشىلەردىن
بولۇپ چىقسەن دېمەك؛ يارامسىزلىقىغا ئۆچ.
- 恨之入骨 hèn zhī rù gǔ ئىچ - ئىچىدىن ئۆچ كۆرمەك؛
ئىچ - ئىچىدىن يامان كۆرمەك.
- 恒河沙数 héng hé shā shù ساينىڭ تېشىدەك كۆپ؛
ھەددى - ھېسابسىز.
- 横冲直撞 héng chōng zhī zhuàng ئۇدۇل كەلگەن يەرگە
ئۆزىنى ئۇرماق؛ ئۇرۇپ - سوقۇپ يۈرمەك؛
قالايمىقان ئۈسمەك.
- 横眉冷对 héng méi lěng duì غەزەپ بىلەن ھومايماق.
- 横眉怒目 héng méi nù mù غەزەپ بىلەن ھومايماق؛
قاينىقىدىن قار يېغىپ تۇرماق؛ چىرايمىدىن مۇز
يېغىپ تۇرماق.

- 横七竖八 hēng qī shù bā؛ توڭتەي - توڭتەي تۇرماق؛
قالايمىقان چېچىلىپ ياتماق.
- 横扫千军 hēng sǎo qiān jūn سۈرۈپ توقاي قىلماق؛ ھەممىنى
سۈپۈرۈپ تاشلىماق.
- 横生枝节 hēng shēng zhī jié يوق يەردىن پۇتاق چىقىپ
قالماق.
- 横说竖说 hēng shuō shù shuō؛ ئۇنى دەپ، بۇنى دەپ؛
ئۇنداق دەپ، بۇنداق دەپ.
- 横行霸道 hēng xíng bà dào - ئۆكتەملىك قىلماق؛ زورلۇق -
زومبۇلۇق قىلماق؛ خالىغانچە ئەسكىلىك قىلماق.
- 横行无忌 hēng xíng wú jì ھېچنېمىدىن تەپ تارتماي ئەس -
كىلىك قىلماق.
- 横征暴敛 hēng zhēng bào liǎn - زورلۇق بىلەن ئالشان -
ياساق سالماق.
- 轰轰烈烈 hōng hōng liè liè؛ داغدۇغلىق؛ دەبدەبىلىك؛
قاينام - تاشقىنلىق.
- 哄堂大笑 hōng tāng dà xiào ھەممەيلەن قاقاقلاپ كۈلۈپ
كەتمەك.
- 烘云托月 hōng yūn tuō yuè بۇلۇتنى يانداش قىلىپ
ئاينى گەۋدىلەندۈرمەك؛ گەۋدىلەندۈرۈپ كۆرسەت -
مەك؛ روشەنلەشتۈرۈپ كۆرسەتمەك.
- 红光满面 hōng guāng mǎn miàn چىرايىدىن نۇر يېغىپ
تۇرماق.
- 红男绿女 hōng nán lǜ nǚ رەڭگارەڭ چىرايلىق كىيىنگەن

يىمگت - قىزلار.

红颜薄命 hóng yán bō míng ساهىبجامالار شور پېشانە كېلىدۇ.

红装素裹 hóng zhuāng sù guǒ ئاددىي - ساددا ۋە يارىشماق كىيىنگەن ئاياللار.

洪水猛兽 hōng shuǐ měng shòu كەلكۈن سۇ، يىرتقۇچ ھايۋان (دەھشەتلىك بالايىئاپەتكە تەمىسل قىلىنىدۇ).

鸿篇巨制 hōng piān jù zhì كاتتا ئەسەر. "鸿篇巨著" مۇ دېيىلىدۇ.

侯服玉食 hóu fú yù shí كاتتا كىيىنمەك، ئېسىل ئوزۇق - لانماق.

侯门似海 hóu mén sì hǎi بەگ - غوجاملارنىڭ دەرۋازى - سىدىن كىرمەك قىيىن.

后发制人 hòu fā zhì rén كېيىن مۇشت كۆتۈرمەك؛ كېيىن قول سالماق.

后顾之忧 hòu gū zhī yōu ئارقا تەرەپتىن ئەنسىرىمەك؛ كەينىدىن ئەندىشە قىلماق؛ ئارقىغا تارتىشماق.

后会有期 hòu huì yǒu qī پات يېقىندا كۆرۈشەرمىز؛ خەير، كۆرۈشۈپ قالارمىز؛ كۆرۈشۈشكە نېسىپ بولار.

后患无穷 hòu huān wú qióng قالغان چالا - باشقا بالا؛ تۈگمەس بالاغا قالماق.

后继无人 hòu jì wú rén ئىز باسقۇچىسى يوق بولماق؛ ۋارىسىز قالماق.

- 后继有人 hòu jì yǒu rén ئىز باسقۇچىسى بولماق؛
ۋازىسى بولماق.
- 后浪推前浪 hòu làng tuī qián làng كېيىنكىسى ئالدىنقىسىغا
تۈرتكە بولماق.
- 后来居上 hòu lái jū shàng كېيىن كەلگەن تۈرگە چىقىپتۇ؛
بۇرۇن چىققان قۇلاقتىن كېيىن چىققان مۈڭگۈز
ئېشىپ كېتىپتۇ.
- 后起之秀 hòu qǐ zhī xiù كېيىن يېتىلگەن ئەزىمەت.
باشلارنى سەل چاغلىغىلى
بولىمايدۇ.
- 厚此薄彼 hòu cǐ bō bǐ بىرنى ئەتىۋارلاپ، يەنە بىرىگە
ئېتىبارسىز قارىماق.
- 厚古薄今 hòu gǔ bō jīn قەدىمكىگە ئەھمىيەت بېرىپ،
ھازىرقىغا سەل قارىماق.
- 厚今薄古 hòu jīn bō gǔ ھازىرقىغا ئەھمىيەت بېرىپ،
قەدىمكىگە سەل قارىماق.
- 厚颜无耻 hòu yǎn wú chǐ يۈزى قېلىن؛ داپ يۈز؛ داپشاق.
- 呼风唤雨 hū fēng huàn yǔ ① بوران چىقىرىپ، يامغۇر
ياغدۇرماق؛ تەبىئەتنى بويسۇندۇرماق. ② قۇترات-
قۇلۇق قىلماق؛ چاتاق چىقارماق.
- 呼朋引类 hū péng yǐn lèi ئۇخلىسلىرىنى ئەتراپىغا توپلاپ
ئەسكىلىك قىلماق؛ ھەممەنەپەسلىرىنى ئەتراپىغا
توپلاپ ئەسكىلىك قىلماق.
- 呼天抢地 hū tiān qiǎng dì داد-پەرياد كۆتۈرمەك؛ نالە

قىلماق.

呼吸相通 hū xī xiāng tōng - ھەمەنەپەس بولماق؛ پىكىر -
 داش - تەقدىرداش بولماق.

呼么喝六 hū yāo hē liù ① ئالتاغىل ۋارقىرىماق؛
 شاۋقۇن كۆتۈرمەك؛ سۈرەن سالماق. ②
 ھۆركىرمەك.

呼之即来, 挥之即去 hū zhī jí lái, huī zhī jí qù
 ھايت دەپ كەلتۈرۈپ، كەت دەپ كەتكۈزمەك؛
 چاقىرسا كېلىپ، قول شىلتىسا كەتمەك.

呼之欲出 hū zhī yù chū كېلىشتۈرۈپ سىزماق؛ سۈرەتكە
 جان كىرگۈزۈۋەتمەك؛ جانلىق قىلىپ
 تەشۋىرلىمەك.

忽忽不乐 hū hū bù lè تۇتۇلۇپ قالماق؛ خاپىلىق
 تارتماق؛ كىڭلى پارا كەندە بولماق.

囫囵吞枣 hū lūn tūn zǎo چىلاننى پۈتۈن يۇتماق؛
 چاينىماي يۇتماق.

狐假虎威 hū jiǎ hǔ wēi تۈلكىنى كۆرەڭلەتكەن يولۋاس -
 نىڭ ھەيۋىسى؛ يولۋاسنىڭ ھەيۋىسىدىن تۈلكە
 نەپ ئاپتۇ؛ خوجامنىڭ تايىقى بىلەن باشقىلارنى
 قورقۇتماق.

狐狸尾巴 hú lí wěi bā تۈلكە قۇيرۇقى؛ ئەسلى
 قىياپەت؛ دەلىل - ئىسپات.

狐狸狐措 hū mǎi hū hū گۇمانخورلۇق قىلماق.

狐裘羔袖 hū qiú gāo xiù ئىشنى چالا قىلىپ قويماق.

- 狐群狗党 hū qún gǒu dǎng - قۇلاق كەستىلەر؛ بۇزۇق -
ناكەسلەر.
"狐朋狗党" مۇ دېيىلدۇ.
- 狐疑不决 hū yí bù jué - ئىككىلىنىپ بىر قارارغا كېلەلە-
مەسلىك.
- 胡搅蛮缠 hū jiǎo mǎn chán - يولسىزلىق بىلەن ئېسىلىۋال-
ماق؛ قويۇپ بەرمەي چىرمىشۋالماق؛ يولسىزلىق
بىلەن تاكالاشماق.
- 胡说八道 hū shuō bā dào - ئاغزىغا كەلگەنچە كاپشماق؛
ئاغزىغا كەلگەننى جۆيلۈمەك.
- 胡思乱想 hū sī luàn xiǎng - يوقىلاڭ خىياللارغا بېرىلمەك؛
بەڭگى خىيال.
- 胡言乱语 hū yán luàn yǔ - يوقىلاڭ گەپ؛ تۇتۇرۇقسىز گەپ.
- 胡作非为 hū zuò fēi wéi - خالىغانچە ئەسكىلىك قىلماق؛
يولسىزلىق قىلماق؛ يولنىڭ سىرتىدا ئىش قىلماق.
"胡作妄为" مۇ دېيىلدۇ.
- 虎背熊腰 hǔ bèi xióng yāo - يولۋاستەك قاۋۇل؛ پالۋان.
- 虎踞龙盘 hǔ jù lóng pán - يەر شارائىتى خەتەرلىك.
- 虎口拔牙 hǔ kǒu bá yá - يولۋاستىڭ چىشىنى يۇلماق.
- 虎口余生 hǔ kǒu yú shēng - يولۋاستىڭ ئاغزىدىن قۇتۇل-
ماق؛ ھاينىغا قالغان جان.
- 虎视眈眈 hǔ shì dān dān - يىرتقۇچلاردەك خىرىس قىلماق؛
يېۋېتىدىغاندەك ھومايماق.
- 虎头虎脑 hǔ tóu hǔ nǎo - دوغىلاق؛ كۆتەكتەك؛ تەن -

به لللك.

- 虎头蛇尾 hǔ tóu shé wěi ؛ بېشى بار، ئايىغى يوق؛
باشتا چىڭ تۇتۇپ، ئاخىرىدا بوشاپ قالماق.
- 虎尾春冰 hǔ wěi chūn bīng ؛ يولۋاسنىڭ قۇيرۇقىنى دەسسە-
ۋالماق؛ نېپىز ھۇزغا دەسسەمەك؛ ئىنتايىن
خەتەرلىك ئەھۋالدا قالماق.
- 户枢不蠹 hù shū bù dù ؛ ئىشىك ئۈلگۈجىكى چىرىمەيدۇ.
户限为穿 hù xiǎn wéi chuān ؛ كىرىپ- چىقىپ تۇرغان
ئادەملەر ساماندىك كۆپ.
- 怙恶不悛 hù è bù quān ؛ يامان يولدىن قايتماسلىق؛
جىنايەتتىن قول ئۈزمەسلىك؛ پەيلدىن يانماسلىق.
- 花好月圆 huā hǎo yuè yuán ؛ قۇتلۇق كۈن، ئايدىڭ كېچە.
花花公子 huā huā gōng zǐ ؛ قۇرۇق سۆلەت بەگزادە.
花花世界 huā huā shì jiè ؛ ئەيش- ئىشرەتلىك دۇنيا؛
ئاۋات شەھەر.
- 花天酒地 huā tiān jiǔ dì ؛ ئەيش- ئىشرەت، كەيپ- ساپا.
花团锦簇 huā tuán jǐn cù ؛ گۈلزاردەك چىرايلىق مەنزىرە؛
گۈلدەك چىرايلىق.
- 花言巧语 huā yán qiǎo yǔ ؛ ياغلىما سۆز؛ شېرىن سۆز؛
ياغلىما سۆز قىلماق.
- 花枝招展 huā zhī zhāo zhǎn ؛ گۈلدەك چىرايلىق؛ چىرايلىق
ياسانماق؛ گۈلدەك ياسانماق.
- 华而不实 huā ér bù shí ؛ چېچىكى جىق، مېۋىسى يوق؛ تېشى
پالپاز، ئىچى غالىال؛ ئېتى ئۇلۇغ، سۇپرىسى

قۇرۇق .

华众取宠 huā zhòng qǔ chǒng گەپ سېتىپ كىشى-
لەرنى ئاغزىغا قاراتماق؛ گەپدانلىق قىلىپ
باشقىلارنى ئۆزىگە جەلپ قىلىۋالماق .

化腐朽为神奇 huā fǔ xiǔ wéi shén qí يارامسىز نەرسىنى
ياراملىق قىلماق؛ ياماننى ياخشى قىلماق؛ جانسىز
نەرسىنى جانلىق نەرسىگە ئايلاندۇرماق .

化干戈为玉帛 huā gān gē wéi yù bō ئۇرۇشنى تىنچلىققا
ئايلاندۇرماق .

化零为整 huā líng wéi zhěng پارچىنى پۈتۈن قىلماق؛
پارچىنى پۈتۈنلىمەك .

化为泡影 huà wéi pào yǐng كۆپۈككە ئايلانماق؛ يوققا
چىقماق .

化为乌有 huà wéi wū yǒu يوققا چىقماق .

化险为夷 huà xiǎn wéi yí يامانلىقنى ئامانلىققا ئايلاندۇر-
ماق؛ خەۋپ - خەتەرنى بىخەتەرلىككە ئايلاندۇرماق .

化整为零 huā zhěng wéi líng پۈتۈننى پارچە قىلماق؛
پۈتۈننى پارچىلىماق .

话不投机 huà bù tóu jī گەپتە كېلىشەلمەسلىك؛ گەپ
بىر يەردىن چىقماسلىق .

话里有话 huà lǐ yǒu huà گەپنىڭ تېگىدە گەپ بار؛
ئەستەرلىك گەپ .

画饼充饥 huà bǐng chōng jī ناننىڭ سۈرىتىگە قاراپ
ئاچلىقنى قاندۇرماق؛ ئاغزىنى تاتىلىق قىلماق؛

- قۇرۇق خىيال بىلەن ئۆز كۆڭلىنى ئارام تاپقۇزماق.
画地为牢 huà dì wéi lāo سىزىقتىن چىقماسلىق؛ دائىم-
رىدە ھەرىكەت قىلماق؛ كىچىك دائىرىدە چەكلىنىپ
قالماق.
- يولۋاس سىزىمەن دەپ ئىتقا
画虎类狗 huà hǔ lèi gǒu ئوخشىتىپ قويماق.
- جان كىرگۈزۈۋەتمەك.
画龙点睛 huà lóng diǎn jīng
- يىلان سىزىپ پۇت چىقىرىپ
画蛇添足 huà shé tiān zú
قويماق؛ ئېشەك سىزىپ مۇڭگۈز چىقىرىپ قويماق؛
پايپاققا ناھال قاقماق؛ ئوشۇقچە ئىش.
- مۇزدىن ھەيكەل ياسىغاندەك؛
画脂镂冰 huà zhī lǒu bīng بىكار ئاۋارچىلىق.
- شېئىرىي رەسىم.
画中有诗 huà zhōng yǒu shī
- قابىلىيە تىلىكىلىكىدىن ھەسەتكە
怀璧其罪 huái bì qí zuī
قالماق.
- تالانت تونۇشىغا ئېرىشەلمەسلىك.
怀才不遇 huái cái bù yù
- ئېسىل پەزىلەتلىك.
怀瑾握瑜 huái jǐn wò yú
- خۇشال - خۇرام جەم بولماق؛
欢聚一堂 huān jù yī tāng
بىر يەرگە جەم بولماق.
- خۇشاللىق ساداسى ياغرىماق.
欢声雷动 huān shēng léi dòng
- كۈلكە - چاقچاق؛ كۈلكە -
欢声笑语 huān shēng xiào yǔ
پاراڭ.
- قن - قىنىغا پاتماي كەتمەك؛
欢天喜地 huān tiān xǐ dì
يايراپ كەتمەك.

- 欢欣鼓舞 huān xīn gǔ wǔ شاد-خۇراملىق؛ خۇشاللىققا چۆممەك؛ ئىچ-ئىچىدىن خۇشال بولماق.
- 缓兵之计 huǎn bīng zhī jì ئۆزىنى ئوڭشۇپلىش ھىيلىسى.
- 缓不济急 huǎn bù jì jí كېچىككەن ياردەم جانغا ئەسقاتماس؛ تېكىنىڭ پوردىقىغا قاراپ، بۆرى ئاچ قەپتۇ.
- 缓急轻重 huǎn jí qīng zhòng ”轻重缓急“ گە قاراڭ.
- 涣汤不涣药 huàn tāng bù huàn yào سۈيىنلا يەڭگۈشلەپ، دورىسىنى يەڭگۈشلىمەسلىك؛ شەكلىنىلا ئۆزگەر-تېپ، مەزمۇنىنى ئۆزگەرتىمەسلىك؛ ئاتام ئېيتقان بايقى.
- 涣然冰释 huàn rán bīng shì تۈگۈن يېشىلمەك؛ گۇمان كۆتۈرۈلۈپ كەتمەك؛ ئۇقۇشۇلماسلىق ئېنىقلانماق.
- 焕然一新 huàn rán yī xīn يېڭى تۈس ئالماق؛ تامامەن يېڭى تۈسكە كىرمەك.
- 患得患失 huàn dé huàn shī ئۆز پايدا-زىيىنىنىڭلا غېمىنى بېمەك.
- 患难与共 huàn nǎn yǔ gòng ئېغىر كۈنلەردە بىللە بولماق؛ باشقا كۈن چۈشكەندە بىللە بولماق.
- 患难之交 huàn nǎn zhī jiāo ئېغىر كۈنلەردە بىللە بولغان دوست.
- 荒诞不经 huāng dǎn bù jīng بىمەنە؛ قاندىغا سىغمايدىغان.
- 荒谬绝伦 huāng miù jué lún ئۇچىغا چىققان بىمەنلىك.
- 荒山秃岭 huāng shān tū lǐng قاقاس تاغ.
- 荒时暴月 huāng shí bào yuè قەھەتچىلىك يىللار.

- 荒无人烟 huāng wú rén yān ئادەمزات ئاياغ باسمىغان؛
ئىنسان قەدىمى يەتمىگەن.
- 荒淫无耻 huāng yīn wú chǐ ئەيش - ئىشرەت، كەيپ - ساپاغا
بېرىلىپ كەتمەك؛ چىرىك تۇرمۇشقا چۆكۈپ كەتمەك.
- 黄道吉日 huāng dào jí rì قۇتلۇق كۈن.
- 黄花晚节 huāng huā wǎn jié ئۆمرىنىڭ ئاخىرىنى پاك
ئۆتكۈزمەك.
- 黄粱一梦 huāng liáng yī mēng شېرىن چۈش؛ قۇرۇق خىيال.
“黄粱美梦” مۇ دېيىلىدۇ.
- 黄袍加身 huāng pāo jiā shēn سۇيىقەستلىك يول بىلەن
تەختكە چىقماق.
- 惶惶不可终日 huāng huāng bù kě zhōng rì دەككە - دۈككەدە كۈننى كەچ قىلالماسلىق؛
تۈگىمەس تەشۋىشتە قالماق.
- 惶恐不安 huāng kǒng bù ān قاتتىق تەشۋىشلەنمەك؛ سارا -
سىمگە چۈشمەك.
- 恍然大悟 huǎng rán dà wù دەرھال ئېسىنى تاپماق؛
بىردىنلا ھوشىنى تاپماق؛ بىردىنلا چۈشەنمەك.
- 恍如隔世 huǎng rú gé shì خۇددى بىر يېڭى ئالەمگە كىرىپ
قالغاندەك بولماق.
- 灰心丧气 huī xīn sàng qì كەيپى ئۇچماق؛ روھى چۈش -
مەك؛ ئىشەنچىنى يوقاتماق؛ ئۈمىدسىزلەنمەك.
- 灰心失望 huī xīn shī wàng مەيۈسلەنمەك؛ ئۈمىدسىزلەنمەك.
- 挥汗成雨 huī hàn chéng yǔ تەر سۇدەك ئاقماق.

“挥汗如雨” مۇ دېيىلىدۇ.

挥金如土 huī jīn rú tǔ پۇلنى پاخالدەك بۇزۇپ چاچماق.

挥洒自如 huī sǎ zì rú بىمالال يازماق (سىزماق)؛

ئەركىن - ئازادە يازماق (سىزماق).

回肠荡气 huí chāng dàng qì “荡气回肠” غا قاراڭ.

回肠九转 huí chāng jiǔ zhuǎn غەم - ئەندىشە قالماق؛

ئەنسىرەپ ئازاب چەكمەك.

回光返照 huí guāng fǎn zhào كۈنپېتىش ئالدىدىكى ئەكس

نۇر (ئۆلۈم ئالدىدىكى جانلىنىشقا ياكى كونا

شەيئىنىڭ يوقىلىش ئالدىدىكى ۋاقتلىق

گۈللىنىش ھادىسىسىگە تەمىل قىلىنىدۇ).

回天乏术 huí tiān fá shù قۇتقۇزۇۋېلىشقا ئامالسىز قالماق؛

ئوڭشۇۋېلىشقا چارىسىز قالماق.

回天之力 huí tiān zhī lì ۋەزىيەتنى ئوڭشىيالايدىغان

قۇدرەت.

回头是岸 huí tóu shì àn ئالدىڭدا يار، كەينىڭگە يان؛

يامانلىقتىن قول ئۈزسەڭ، نىجات تاپسەن؛ يامان

يولدىن قايتماق.

回味无穷 huí wèi wú qióng ئويلىغانسىرى مەنىلىك

تۇيۇلماق.

回心转意 huí xīn zhuǎn yì پەيلىدىن يانماق؛ رايىدىن

قايتماق.

悔不当初 huǐ bù dāng chū پۇشايمان يېمەك؛ بۇرۇن توغرا

قىلمىغانلىقىغا پۇشايمان قىلماق.

- 悔过自新 huǐ guò zì xīn - كۇناھىغا توۋا قىلىپ، يېڭە-
باشتىن ئادەم بولماق.
- 悔之无及 huǐ zhī wú jí پۇشايماننى ئالدىغانغا قاچا
تاپالماسلىق؛ پۇشايمان ئورنىغا كەلمەپتۇ.
- 毁家纾难 huǐ jiā shū nān ۋەتەن يولىدا بار- يوقنى قۇربان
قىلماق؛ ۋەتەن ئۈچۈن بارلىقنى تەقدىم قىلماق.
- 讳疾忌医 huī jí jì yī كېسىلنى يوشۇرۇپ، داۋالە-
نىشتىن باش تارتماق.
- 讳莫如深 huī mō rú shēn قاتتىق سىر ساقلىماق.
- 诲盗诲淫 huī dào huī yī ئوغرىلىق ۋە بۇزۇقچىلىق
قىلىشقا ئۆگەتمەك؛ يامان يولغا باشلىماق.
“海淫海盗” مۇ دېيىلىدۇ.
- 诲人不倦 huī rén bù juàn ئېرىنمەي ئۆگەتمەك؛ زېرىكمەي
ئۆگەتمەك؛ ھارماي - تالماي تەربىيە بەرمەك.
- 绘声绘色 huī shēng huī sè جانلىق سۈرەتلەپ بەرمەك؛
جانلىق تەسۋىرلىمەك.
“绘声绘影” مۇ دېيىلىدۇ.
- 贿赂公行 huī lù gōng xíng ئاشكارا پارا بەرمەك؛ ئوچۇق-
تىن - ئوچۇق پارا ئالماق.
- 惠而不费 huī ér bù fèi چىقىم قىلمايلا پايدا يەتكۈزمەك؛
كۆپ چىقىم كەتمەيدىغان.
- 惠然肯来 huī rán kěn lái قەدەم تەشرىپ قىلماق.
- 喙长三尺 huī chāng sān chǐ تىلى ئۇزۇن؛ گەپكە ئۇستا؛
سۆزمەن.

- 昏天黑地 hūn tiān hēi dì يەر - جاھانى قارا بوران باسماق؛
كۆز ئالدى قاراڭغۇلاشماق؛ جاھانى زۇلمە تچىلىك
باسماق.
- 昏头昏脑 hūn tóu hūn nǎo باش گاڭگىرماق؛ ئەس -
ھوشنى يىغىۋالماسلىق؛ ئېسەنگىرەپ كەتمەك.
- 婚丧嫁娶 hūn sāng jià qǔ توي - تۆكۈن ۋە ئۆلۈم - يېتىم
ئىشلىرى.
- 浑浑噩噩 hūn hūn è è گوللۇق - گومۇشلۇق؛ نادانلىق.
- 浑金璞玉 hūn jīn pú yù جام ئالتۇندەك؛ تەبىئىي
گۈزەل؛ زاتى ياخشى؛ تېگى پاكىز.
- 浑然一体 hūn rán yī tǐ بىر پۈتۈن گەۋدە؛ بىر پۈتۈن
گەۋدە بولۇپ كەتمەك.
- 浑身是胆 hūn shēn shì dǎn پۈتۈن ۋۇجۇدى جاسارەتكە
تولماق.
- 浑水摸鱼 hūn shuǐ mō yú سۇنى لېيتىپ بېلىق تۇتماق؛ لاي
سۇدا بېلىق تۇتماق؛ توپلاڭدا توقاچ ئوغرىلىماق.
- 浑俗和光 hūn sū hé guāng ياۋاش - يۇمشاق ياشماق؛
ئەلنىڭ رەپتارىغا بېقىپ كۈن كەچۈرمەك.
- 魂不附体 hūn bù fù tǐ قورقۇپ جان - پېنى چىقىپ كەتمەك.
- 魂不守舍 hūn bù shǒu shè ئەس - ھوشنى يوقاتماق؛ ئەس -
ھوشى جايىدا بولماسلىق.
"魂不守宅" مۇ دېيىلىدۇ.
- 魂飞魄散 hūn fēi pò sǎn قورقۇپ يۈرىكى يېرىلماق؛ ئەرۋاھى
ئۇچماق؛ قورقۇپ ئالاقزادە بولۇپ كەتمەك.

- “魂飞胆裂” مۇ دېيىلىدۇ.
- 混世魔王 hùn shì mǒ wáng ئاپەت ياغدۇرغۇچى مەلئۇن.
- 混水摸鱼 hùn shuǐ mō yú “浑水摸鱼” گە قاراڭ.
- 混为一谈 hùn wéi yī tán ئارىلاشتۇرۇۋەتمەك؛ ھەممىنى
بىر تايىقتا ھەيدىمەك.
- 混淆黑白 hùn xiāo hēi bái ئاق- قارىنى ئارىلاش-تۇرۇۋەت-
مەك؛ ئاقنى قارا، قارىنى ئاق دېمەك.
- 混淆是非 hùn xiāo shì fēi ھەق- ناھەقنى ئارىلاشتۇرۇۋەت-
مەك؛ ھەقنى ناھەق، ناھەقنى ھەق دېمەك.
- 混淆视听 hùn xiāo shì tīng كۆز بويىماق؛ كۆز بويامچىلىق
قىلماق.
- 混淆真伪 hùn xiāo zhēn wěi راست- يالغاننى ئارىلاشتۇرۇ-
ۋەتمەك؛ راستنى يالغان، يالغاننى راست دېمەك.
- 活灵活现 huó líng huó xiǎn بەئەينى تەسۋىرلىمەك؛ جانلىق
سۈرەتلىمەك.
- “活龙活现” مۇ دېيىلىدۇ.
- 火耕水耨 huǒ gēng shuǐ nòu “刀耕火种” غا قاراڭ.
- 火海刀山 huǒ hǎi dāo shān “刀山火海” گە قاراڭ.
- 火上浇油 huǒ shàng jiāo yóu ئوت ئۈستىگە ياغ چاچماق؛
ئېچىشقان يەرگە تۇز سەپمەك.
“火上加油” مۇ دېيىلىدۇ.
- 火烧火燎 huǒ shāo huǒ liǎo بەدەن ھۈللىتە قىزىماق؛ ئوتتا
كۆيگەندەك بولماق؛ ئوتتا پۇچۇلانغاندەك بولماق.
- 火烧眉毛 huǒ shāo méi máo ساقالغا ئوت تۇتاشقاندەك؛

ئەھۋال جىددىي بولماق؛ قاش بىلەن كىرىپكىنىڭ
ئارىلىقىدا قالماق.

火树银花 huǒ shù yīn huā . رەڭگارەڭ چىراغلار چاقناپ تۇرماق .

火中取栗 huǒ zhōng qǔ lì . ئوت ئىچىدىن كاشتان ئالماق .

货真价实 huò zhēn jià shí ① مېلى ساز، پۇلى ئاز؛ مېلى
سۈپەتلىك، باھاسى ئادىل. ② سېپى ئۆزىدىن؛
چىن مەنىدىكى .

祸不单行 huò bù dān xíng . بالا كەلسە قوشلاپ كەپتۇ .

祸从口出 huò cōng kǒu chū . بالا كەلسە ئېغىزدىن كېلەر؛
ئېغىز يۈگۈرۈكى باشقا چىقار .
”祸从口生“ مۇ دېيىلىدۇ .

祸从天降 huò cōng tiān jiàng . بالا - قازا كۆرۈنۈپ كەلمەس،
پۇت - قولنى ساڭگىلىتىپ .

祸福无门 huò fú wú mén . ئاپەت بىلەن ئامەتنىڭ ئىشىكى
بولماس؛ بالا - قازا بىلەن بەخت - سائادەت
تەقدىردىن ئەمەس .

祸国殃民 huò guó yāng mǐn . دۆلەتكە ۋە خەلققە بالايىناپەت
كەلتۈرمەك .

祸起萧墙 huò qǐ xiāo qiāng . بالا - قازا پەردە ئىچىدىن چىقار؛
يېغى ياندىن قوپار، بالا كەلسە قېرىنداشتىن .

祸兮福所倚，福兮祸所伏 huò xī fú suǒ yǐ , fú xī huò suǒ fú
. بالا - قازاغا بەخت ھەمراھدۇر، بەختكە بالا - قازا؛
بەخت بىلەن بالا - قازا قوشكېزەك .

豁达大度 huò dá dà dù . كەڭ قورساقلىق؛ كۆكسى - قارنى

كەڭ؛ ئوچۇق كۆڭۈل.

豁然贯通

huō rán guān tōng

بىردىنلا پىكرى ئېچىلىپ
كەتمەك؛ بىردىنلا كۆڭلى يورۇپ كەتمەك؛ بىردىنلا
چۈشىنىۋالماق.

豁然开朗

huō rán kāi lǎng

قاراڭغۇلۇقتىن يورۇقلۇققا
چىققانداك؛ دىلى بىردىنلا يورۇپ كەتمەك.

J

- 饥不择食 jī bù zé shí . قورسقى ئاچ تاماق تاللىماس .
- 饥肠辘辘 jī chāng lù lù ئاچلىقتىن قورساق غۇلدۇرلاپ
كەتمەك؛ قورساق بەك ئېچىپ كەتمەك .
- 饥寒交迫 jī hán jiāo pò ئاچ - يالىڭاچلىق؛ ئاچ - يالىڭاچ
قالماق .
- 饥者易为食 jī zhě yì wéi shí ئاچ نېمىنى يېمەيدۇ؛ ئاچنىڭ
تەلپى ئاددىي بولىدۇ .
- 机不可失，时不再来 jī bù kě shī, shí bù zài lái
پۇرسەت غەنىمەت؛ پۇرسەتنى قولدىن بەرمەسلىك .
- 机关用尽 jī guān yòng jìn پۈتۈن ھىيلە - مېكرىنى ئىشقا
سالماق؛ ئىشلەتمىگەن ھىيلە - مېكرى قالماسلىق .
- 鸡虫得失 jī chōng dé shī ئانچىكىم بىر ئىش؛ ئەرزىمەس
نەرسە .
- 鸡蛋碰石头 jī dàn pèng shí tóu تۇخۇمنى تاشقا ئۇرماق؛
خەتەرگە تەۋەككۈل قىلماق .
- 鸡蛋里挑骨头 jī dàn lǐ tiāo gǔ tóu
تۇخۇمدىن ئۇستىخان ئىزدەيمەك؛ تۇخۇمدىن تۈك
ئۇندۇرمەك؛ پاچاقچىلىق قىلماق .
- 鸡飞蛋打 jī fēi dàn dǎ توخۇ ئۇچتى، تۇخۇم سۇندى؛

ئۇمۇ يوق، بۇمۇ يوق؛ ھەممىدىن قۇرۇق قالماق.

鸡口牛后 jī kǒu niú hòu “宁为鸡口，无为牛后”غا قاراڭ.

鸡零狗碎 jī líng gǒu suì - پارچە - پۇرات نەرسىلەر؛ ئۇششاق - چۈششەك ئىشلار؛ يوقلاڭ نېمىلەر.

鸡毛蒜皮 jī mǎo suān pí ئەرزىمەس ئىشلار؛ تۇتامغا چىقمايدىغان نەرسىلەر.

鸡鸣狗盗 jī míng gǒu dào ① ئەرزىمەس ھۈنەر؛ كىچىككىنە قابىلىيەت؛ چاكنى قىلىق. ② يارامسىز (ئادەم).

鸡皮鹤发 jī pí hè fā “鹤发鸡皮”گە قاراڭ.

鸡犬不惊 jī quǎn bù jīng ئىت - توخۇلارنىمۇ چۆچۈتۈ - ۋەتمەسلىك؛ ھېچقانداق شەپە چىقارماسلىق؛ خەقنى بىسەرەمجان قىلماسلىق.

鸡犬不留 jī quǎn bù liú ئىت - توخۇلارنىمۇ قالدۇر - ماسلىق؛ ئۇرۇقنى قۇرۇتۇۋەتمەك؛ ھېچ نەرسىنى قالدۇرماي قىرىپ تاشلىماق.

鸡犬不宁 jī quǎn bù níng ئىت - مۈشۈكلەرگىمۇ ئارام بەرمەسلىك؛ قاتتىق پاراگەندە قىلماق.

鸡犬升天 jī quǎn shēng tiān ئەۋلىيانىڭ شاپائىتىدىن ئىت - ئېشەكلىرىمۇ جەننەتكە كىرىپتۇ؛ بىرى ئەمەل تۇتسا، تونۇش - بىلىشلىرىمۇ نەپ ئاپتۇ.

鸡犬之声相闻，老死不相往来 jī quǎn zhī shēng xiāng wén, lǎo sǐ bù xiāng wǎng lái

توخۇلارنىڭ چىلىشى، ئىتلارنىڭ ھاۋشۇشى ئاڭلىنىپ تۇرسىمۇ، زادىلا باردى - كەلدى قىلىشماستىن.

- 积不相能 jī bù xiāng néng زادىلا چىقىشالماسلىق؛ پۇرچىقى
پىشماسلىق؛ بىر قازاندا قاينىماسلىق.
- 积谷防饥 jī gǔ fāng jī ئاشلىق ساقلاپ ئاچارچىلىقتىن
ساقلانماق؛ قەھەتچىلىكنىڭ ئالدىنى ئېلىپ
ئاشلىق توپلىماق.
- 积毁销骨 jī huǐ xiāo gǔ تۆھمەت چاپلاۋېرىپ، ئادەمنى
كاردىن چىقارماق.
- 积劳成疾 jī láo chéng jí ھاردۇق يېتىپ كېسەلچان
بولۇپ قالماق.
- 积年累月 jī nián lěi yuè "长年累月" گە قاراڭ.
- 积沙成塔 jī shā chéng tǎ قۇمنى دۆۋىلىسەڭ، مۇنار
بولار؛ قۇم يىغىلسا تاغ بولار.
- 积少成多 jī shǎo chéng duō ئاز - ئازدىن يىغىلىپ كۆپ
بولماق؛ تاما - تاما كۆل بولار.
- 积水成河 jī shuǐ chéng hé سۇ يىغىلسا كۆل بولار.
- 积羽沉舟 jī yǔ chén zhōu يېنىڭ دېمەڭ پەينى، چۆكتۈ -
رىدۇ كېمىنى؛ كۆزگە ئىلمىغان پۇتقا چوماق.
- 积重难返 jī zhòng nán fǎn ئۆگەنگەن خۇي ئۆلگۈچە قالماس؛
قان بىلەن كىرگەن خۇي جان بىلەن چىقار.
- 积铢累寸 jī zhū lěi cùn ھېسقاللاپ - سەرلەپ يىغماق؛ ئاز -
ئازدىن يىغىپ توپلىماق.
- 畸轻畸重 jī qīng jī zhòng يا يېنىڭ، يا ئېغىر بولۇپ
كەتمەڭ؛ يا ئۇ ياققا، يا بۇ ياققا ئېغىپ كەتمەڭ.
- 激昂慷慨 jī āng kāng kǎi "慷慨激昂" غا قاراڭ.

- 激浊扬清 jī zhuō yāng qīng يامانغا لەنەت ئوقۇپ، ياخشىنى
مەدھىيىلىمەك؛ يامانغا زەربە بەرىپ، ياخشىغا
مەدەت بەرمەك.
- 及锋而试 jī fēng ér shì قىلىچنى بىسى يانمىغاندا ئىشقا سال؛
شەمشەرنى ئىتتىك چېغىدا ئىشلەت؛ دەل ۋاقتىدا.
- 及时行乐 jī shí xíng lè چىشىكىنىڭ بارىدا گۆش يە.
- 吉光片羽 jī guāng piàn yǔ قەدىمدىن قېپقالغان قىممەتلىك
يادىكارلىقلار؛ تەۋەرىۋەك.
- 吉人天相 jī rén tiān xiāng ياخشىلارغا خۇدا يار بولىدۇ؛
ياخشىلارنى خۇدا ساقلايدۇ.
- 吉日良辰 jī rì liáng chén قۇتلۇق كۈن؛ خەيرلىك كۈن.
- 岌岌可危 jí jí kě wēi قىل ئۈستىدە تۇرماق؛ ئىنتايىن
خەۋپلىك ئەھۋالدا قالماق.
- 即景生情 jī jǐng shēng qíng مەنزىرىنى كۆرۈپ ئىلھامى
كەلمەك.
- 即鹿无虞 jī lù wú yú يول بىلمىگەن يولدا قالار.
- 即以其人之道，还治其人之身 jī yǐ qī rén zhī dào, huān zhì
qī rén zhī shēn ئۆزىنىڭ يولى بىلەن ئۆزىنى باپلىماق؛ ئۆزىنىڭ
يېغىدا ئۆزىنىڭ گۆشىنى قورۇماق؛ ئۇنداق
قازانغا مۇنداق چۆمۈچ.
- 急不可待 jí bù kě dài تەقەززا بولماق؛ تاقىتى تاق بولماق.
- 急不暇择 jí bù xiá zé تاللىۋېلىشقا ئۈلگۈرەلمەسلىك.
- 急风暴雨 jí fēng bào yǔ بوران - چاپقۇن.

- 急公好义 jī gōng hào yì كۆپنىڭ ئىشىغا كۆيۈنمەك؛ ئادالەت يولىدا جان پىدا قىلماق.
- 急功近利 jī gōng jìn lì كۆز ئالدىدىكى مەنپەئەتكە بېرىلىپ كەتمەك؛ بۇرنىنىڭ ئۇچىنىلا كۆرمەك.
- 急管繁弦 jī guǎn fán xián نەغمە - ناۋا قىزىپ كەتمەك؛ نەغمە ئەۋجىگە كۆتۈرۈلمەك.
- 急来抱佛脚 jī lái bào fó jiǎo بېشىغا كۈن چۈشكەندە خۇدا - نى يادا ئەتمەك؛ باشقا كەلگەندە باش تاتلىماق.
- 急流勇退 jī liú yǒng tuì ئوڭۇشلۇق پەيتتە خىزمەتتىن چېكىنمەك.
- 急起直追 jī qǐ zhí zhuī شىددەت بىلەن قوغلاپ يەتمەك؛ تېزدىن قوغلاپ يېتىشىۋالماق.
- 急如星火 jī rú xīng huǒ چېقىن چاققاندىك تېز؛ ئىنتايىن جىددىي.
”急于星火“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 急中生智 jī zhōng shēng zhì جىددىي پەيتتە ئەقىل تاپماق؛ ئالدىرىغاندا ئەقىل كەپتۇ.
- 急躁冒进 jī zào mào jìn ئالدىراخغۇلۇق قىلىپ، قاراملىق بىلەن ئىلگىرىلىمەك؛ ئالدىراقسانلىق - قاراملىق قىلماق.
- 急转直下 jī zhuǎn zhí xià جىددىي بۇرۇلۇش بولماق؛ ئەھۋال (ۋەزىيەت) بىردىنلا ئۆزگەرمەك.
- 疾恶如仇 jī è rú chóu دۈشمىنىدەك يامان كۆرمەك؛ قاتتىق ئۆچمەنلىك قىلماق؛ ئۆچ كۆرمەك.

- 疾风扫落叶 jǐ fēng sǎo luò yè قاتتىق بوراننىڭ كۈز خازانلىرىنى سۈپۈرۈپ تاشلىغىنىدەك.
 “疾风扫秋叶” مۇ دېيىلىدۇ.
- 疾风知劲草 jǐ fēng zhī jìng cǎo ئۇنىڭ قانداقلىقى بوراندا بىلىنىدۇ؛ مەردنى مەيداندا سىنا.
 “疾风劲草” مۇ دېيىلىدۇ.
- 疾首蹙额 jǐ shǒu cù é قاتتىق ھەسرەت چەكمەك؛ غەم- قايغۇغا پاتماق.
- 疾言厉色 jǐ yán lì sè سەپرايى ئۆرلەپ قاتتىق كايىماق؛ غەزەپ بىلەن قايناپ كەتمەك.
 “疾言厉色” مۇ دېيىلىدۇ.
- 疾足先得 jǐ zú xiān dé ئالدىغا بار، كەينىگە يوق؛ تېز كەلگەنلەرگە بار، كېيىن قالغانلارغا يوق.
- 集思广益 jī sī guǎng yì كۆپىنچە پىكىرنى ئالماق؛ كۆپچىلىكنىڭ ئەقىل-پاراستىنى جارى قىلدۇرماق.
- 集腋成裘 jí yè chéng qiú پۇرۇچنى يىغساڭ، تون بولار.
- 集苑集枯 jí yuàn jí kū بەزى قۇشلار باغدا يۈرسە، بەزى قۇشلار تاغدا يۈرىدۇ؛ ھەركىمنىڭ خاھىشى باشقا.
- 诘屈聱牙 jì qū āo yá جۈملىسى راۋان بولماسلىق؛ تاققا-توققا جۈملە.
- 己所不欲，勿施于人 jǐ suǒ bù yù, wù shī yú rén ئۆزۈڭگە ياقمىغاننى ئۆزۈڭگە تاڭما؛ پىچاقنى ئۆزۈڭگە سال. ئاغرىمىسا خەققە؛ ئۆزۈڭ خالىمىغاننى خەققە تاڭما.

济济一堂 jǐ jǐ yī tāng بىر يەرگە جەم بولماق؛ بىر سورۇنغا توپلانماق؛ بىر مەيدانغا يىغىلماق.

倚角之势 jǐ jiǎo zhī shì بىرى مۇڭگۈزدىن تۇتسا، بىرى پۈتتىن تارتماق؛ ئىككى تەرەپتىن قىستاپ ئىسكەندە-جىگە ئالماق.

戟指怒目 jǐ zhǐ nù mù كۆزنى چەكچەيتىپ، قولنى شىلتىماق؛ غەزەپ بىلەن لەنەت ياغدۇرماق.

计出万全 jì chū wàn quán پۇختا پىلانلىماق؛ مۇتلەق ئىشەنچلىك بولماق.

计日程功 jì rì chéng gōng دېگەن كۈنىدە پۈتمەك؛ ئاز كۈندە پۈتمەك؛ ئورۇنداش ئالدىدا تۇرماق؛ ئۇزاق ئۆتمەي ۋۇجۇدقا چىقماق.

记忆犹新 jì yì yōu xīn تۈنۈگۈنىكىدە كىلا ئەستە تۇرماق؛ ھېلىمۇ يادىدا تۇرماق.

济困扶危 jì kùn fú wēi ”扶危济困“ گە قاراڭ.

济弱扶倾 jì ruò fú qīng غەرىب-غۇرۋالارنىڭ بېشىنى سىلماق؛ ئاجىز-بىچارىلەرگە يار-يۆلەك بولماق.

继往开来 jì wǎng kāi lái ئۆتكەنگە ۋارىسلىق قىلىپ، كەلگۈسىگە يول ئاچماق؛ ئەجدادلارغا ۋارىسلىق قىلىپ، ئەۋلادلارغا يول ئاچماق.

既成事实 jì chéng shì shí بولغۇلۇق بولماق؛ پاكىتقا ئايلانماق.

既来之，则安之 jì lái zhī, zé ān zhī

كەلگەنىكىەنەن، خاتىرجەم بول؛ كەلتۈرگەندىكىن،

خاتىرجەم قىل.

- 既往不咎 jì wǎng bù jiū “不咎既往”
 寄人篱下 jì rén lí xià باشقىلارنىڭ سايىسىدا كۈن
 كەچۈرمەك؛ باشقىلارنىڭ پاناھىدا جان باقماق؛
 باشقا بىرىنىڭ قولىغا قاراپ قالماق.
- 加人一等 jiā rén yī děng باشقىلاردىن ئۈستۈن تۇرماق؛
 باشقىلاردىن ئېشىپ كەتمەك.
- 加油添醋 jiā yóu tiān cù ئىشنى ئۇلغايتماق؛ يالغانىنى
 قوشماق؛ قېتىپ-قوشۇپ ئاشۇرۇۋەتمەك.
- 夹七夹八 jiā qī jiā bā تاغدىن-باغدىن؛ ئوڭ-تەتۈر؛
 رەتسىز.
- 家常便饭 jiā cháng biàn fàn ① ئاددىي تاماق؛ ئادەتتىكى
 ② ئادەتتىكى ئىش.
- 家丑不可外扬 jiā chǒu bù kě wài yāng
 ئۆيىدىكى ئىشنى تالانغا يايما؛ باش يېرىلسا بۆك
 ئىچىدە، قول سۇنسا يەك ئىچىدە.
- 家给人足 jiā jǐ rén zú ھەممىنىڭ يېنى توق، قورس-
 قىدىن غېمى يوق؛ ھەممىنىڭ توققۇزى تەل
 بولماق؛ ھەممە باياشات تۇرمۇش كەچۈرمەك.
 “家给民足” مۇ دېيىلىدۇ.
- 家贫如洗 jiā pín rú xǐ كۆك نامرات؛ ھېچنېمىسى يوق.
- 家破人亡 jiā pò rén wáng خانىۋەيران بولماق.
- 家徒四壁 jiā tú sì bì گاڭسا-جىسا بولۇپ قالماق؛
 تۆت تامدىن باشقا ھېچنېمىسى بولماسلىق.

“家徒壁立” مۇ دېيىلىدۇ.

家无儋石 jiā wú dān dàn ئۆيدە ئارتۇق ئاشلىق يوق.

家喻户晓 jiā yù hù xiǎo ھەممە ئائىلىنى خەۋەردار قىلماق؛ ھەممە ئادەم خەۋەردار بولماق.

馥草之亲 jiā fú zhī qīn يىراق تۇغقان؛ شىرەم تۇغقان.

嘉言懿行 jiā yán yì xíng ئىبرەتلىك سۆز ۋە ئالىيچاناب ھەرىكەت.

“嘉言善行” مۇ دېيىلىدۇ.

颊上添毫 jiā shàng tiān háo (ماقالىنى) سىلىقلاپ تېخىمۇ يارقىن قىلىپ چىقماق.

假公济私 jiǎ gōng jì sī ھۆكۈمەت نامىنى سېتىپ، ئۆزى پايدا ئالماق؛ ھۆكۈمەت نامىدا ئېلىپ، ئۆز چۆنتىكىگە سالماق؛ بېگىم ئۈچۈن خىزمەت، ئۆزۈم ئۈچۈن ئوقەت.

假仁假义 jiǎ rén jiǎ yì ساختا مېھرىبانلىق؛ يالغان مېھىر - شەپقەت.

假戏真做 jiǎ xī zhēn zuò يالغاننى راست قىلىپ كۆرسەتمەك.

价廉物美 jià lián wù měi ئۆزى ياخشى، پۇلى ئەرزان؛ ھەم ئەرزان، ھەم ياخشى.

价值连城 jià zhí lián chéng بىباھا.

驾轻就熟 jià qīng jiù shú تونۇش ئىش؛ ئاسان ئىش.

嫁祸于人 jià huò yú rén گۇناھنى باشقىلارغا ئىتتىرىپ قويماق؛ بالا - قازانى خەققە دوڭگەپ قويماق.

嫁鸡随鸡，嫁狗随狗 jià jī suī jī, jià gǒu suī gǒu كىيگە تەگسەڭ، شۇنىڭ پېشىنى تۇت.

- 尖嘴薄舌 jiān zuǐ bō shé : تىلى زەھەر؛ ئاغزى يامان؛
گېپى سېستىق.
- 间不容发 jiān bù róng fā : قىل ئۈستىدە تۇرماق؛ كېچىك-
تۈرگۈسىز.
- 坚壁清野 jiān bì qīng yě : تام- تورۇسنى پۇختىلاپ، تالا-
تۈزنى يىغىشتۇرماق؛ مۇداپىئە ئۈچۈن پۇختا
تەييارلانماق.
- 坚不可摧 jiān bù kě cuī : يىمىرىلمەس.
- 坚持不懈 jiān chí bù xiè : بوشاشماي قەتئىي داۋاملاش-
تۇرماق؛ بوشاشماي چىڭ تۇرماق.
- 坚持不渝 jiān chí bù yú : ئېغىشماي ئىزچىل داۋاملاشتۇرماق.
- 坚定不移 jiān dīng bù yí : تەۋرەنمەي چىڭ تۇرماق؛
قىلچە تەۋرەنمەسلىك.
- 坚固不拔 jiān gù bù bā : مۇستەھكەم؛ پۇختا؛ چىڭ.
- 坚甲利兵 jiān jiǎ lì bīng : قورال- ياراقلىرى خىل،
ئۇرۇشقا ماھىر قوشۇن؛ جەڭگىۋار قوشۇن.
- 坚韧不拔 jiān rèn bù bā : قەتئىي تەۋرەنمەسلىك؛
ئېگىلمەس- سۇنماس؛ قەيسەرلىك.
- 坚如磐石 jiān rú pán shí : ئۇيۇل تاشتەك مەزمۇت؛ ئۇيۇل
تاشتەك چىڭ؛ ئۇيۇل تاشتەك.
- 坚贞不屈 jiān zhēn bù qū : تىز پۈكۈمەسلىك؛ باش
ئەگمەسلىك.
- 艰苦奋斗 jiān kǔ fèn dòu : چاپا- مۇشەققەتكە چىداپ
كۈرەش قىلماق.

- 艰苦朴素 jiān kǔ pǔ sù جاپا - مۇشەققەتكە چىداپ، ئاددىي - ساددا ياشىماق.
- 艰苦卓绝 jiān kǔ zhuō jué ئىنتايىن مۇشەققەتلىك؛ بەكمۇ جاپالىق؛ مەسلىسىز مۇشەققەتلىك.
- 艰难踟蹰 jiān nán chū chú قول - ئىلىكىدە ھېچ نەرسە قالماسلىق؛ قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.
- 艰难困苦 jiān nán kǔ kǔ جاپا - مۇشەققەت؛ قىيىنچىلىق ۋە موھتاجلىق؛ غۇربەتچىلىك.
- 艰难曲折 jiān nán qū zhé مۇشەققەتلىك ۋە ئەگرى - توقاي؛ ئوڭۇشسىزلىق.
- 艰难险阻 jiān nán xiǎn zǔ جاپا - مۇشەققەت ۋە خەۋپ - خەتەرلەر؛ قىيىنچىلىق ۋە توسقۇنلۇقلار.
- 肩摩毂击 jiān mó gǔ jī قىستا - قىستا؛ تىقما - تىقماق.
- 监守自盗 jiān shǒu zì dào ئۆز قولىدىكىنى ئوغرىلىماق.
- 兼程并进 jiān chéng bìng jìn ئىككى كۈنلۈك يولنى بىر كۈندە باسماق.
“兼程而进” مۇدەپىلىدۇ.
- 兼而有之 jiān ér yǒu zhī ھەر ئىككىسىگە ئىگە بولماق؛ بىر ۋاقىتتا ھەر ئىككى ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارماق.
- 兼权熟计 jiān quán shú jì ئىنچىكە ئويلاپ، ئەتراپلىق ئورۇنلاشتۇرماق.
- 兼容并包 jiān róng bìng bāo ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالماق؛ ھەممىگە تەڭ قارىماق.
- 兼收并蓄 jiān shōu bìng xū قارا - قويۇق قوبۇل قىلماق؛

ھەممىنى قوبۇل قىلماق.

兼听则明，偏信则暗 jiān tīng zē míng, piān xìn zē àn

ھەر تەرەپتىن ئاڭلىساڭ ئەھۋال ئېنىق بولىدۇ،
بىر تەرەپتىن ئاڭلىساڭ ئەھۋال تۇتۇق بولىدۇ.

简明扼要 jiǎn míng ē yào ئىخچام ھەم مېغىزلىك.

见财起意 jiàn cái qǐ yì پۇلنى كۆرۈپ نىيىتىنى
بۇزماق؛ پۇلنى كۆرۈپ نىيىتى بۇزۇلماق.

见多识广 jiàn duō shí guǎng كۆرگىنى كۆپ، بىلگىنى چىق.

见风转舵 jiàn fēng zhuǎn duō “看风使舵” غا قاراڭ.

见缝插针 jiàn fèng chā zhēn ۋاقىتنى غەنىمەت بىلمەك؛ بوش
ۋاقىتتىن (بوش يەردىن) تولۇق پايدىلانماق؛
ھېچ يەرنى بوش قالدۇرماستىق.

见怪不怪 jiàn guài bù guài غەلىتە نەرسىلەرگە بەك ھەيران
قېلىپ كەتمەسلىك؛ تولىمۇ ئەجەبلىنىپ كەتمەسلىك.

见机而作 jiàn jī ér zuō ئەھۋالغا قاراپ جانلىق ئىش
كۆرمەك.

“见机而行” “见机行事” مۇ دېيىلىدۇ.

见利忘义 jiàn lì wàng yì مەنپەئەتنى دەپ ۋىجدان
سېتىپتۇ؛ ئاش كەلسە ئىمان قېچىپتۇ.

见猎心喜 jiàn liè xīn xǐ ھەۋسى قوزغالماق؛ قىلىپ
باققۇسى كەلمەك.

见人说人话，见鬼说鬼话 jiàn rén shuō rén huà, jiàn
guǐ shuō guǐ huà

ئادەمنى كۆرسە ئادەم، جىنغا يولۇقسا جىن؛ شارائىتقا

قاراپ ئىش تۇتماق؛ ئەلگە كىرسەڭ بېلىڭچە،
سۇغا كىرسەڭ بېلىڭچە (سەلبىي مەنىدە).

见仁见智 jiàn rén jiàn zhī ھەركىمنىڭ ئۆز قارشى بولىدۇ؛
ھەركاللىدا بىر خىيال.

见所未见，闻所未闻 jiàn suǒ wèi jiān, wén suǒ wèi wén
كۆز كۆرمىگەن ۋە قۇلاق ئاڭلىمىغان.

见兔顾犬 jiàn tù gù quǎn توشقانى كۆرۈپ ئىتنى قويۇپ
بەرسەڭمۇ كېچىكمەيسەن؛ جىددىي پەيتتە دەرھال
تەدبىر كۆرسەڭمۇ كېچىكىپ قالمايسەن.

见危授命 jiàn wēi shòu mìng ئۆلۈم خەۋپى ئالدىدا پىدا -
كارلىق كۆرسەتمەك؛ خەۋپ - خەتەر ئالدىدا جان
پىدا قىلماق.

见微知著 jiàn wēi zhī zhù كىچىككىنە بەلگىسىنى كۆرۈپلا ماھە -
يىتىگە يەتمەك؛ شەپسىددىنلا يۆنىلىشىنى بىلمەك.

见物不见人 jiàn wù bù jiàn rén نەرسىنى كۆرۈپ، ئادەمنى
كۆرمەسلىك.

见笑大方 jiàn xiào dà fāng ”贻笑大方“ غا قاراڭ.

见义勇为 jiàn yì yǒng wéi ھەققانىيەت يولىدا پىداكارلىق
كۆرسەتمەك.

见异思迁 jiàn yì sī qiān شاختىن - شاخقا قونماق؛ بىرنى
كۆرۈپ يەنە بىرىدىن كەچمەك.

剑拔弩张 jiàn bā nǚ zhāng بىر - بىرىگە قول سېلىش
ئالدىدا تۇرماق.

剑及屣及 jiàn jí jǔ jí ”屣及剑及“ گە قاراڭ.

- 剑戟森森 jiàn jǐ sēn sēn . سۈرلۈك ھەم قورقۇنچىلۇق .
ئەلپازى يامان .
- 剑头一吷 jiàn tóu yī xuē شۋېر - شۋېر گەپ؛ تايىنى
يوق گەپ؛ تۇتامى يوق گەپ .
- 渐入佳境 jiàn rù jiā jīng ① ئاستا - ئاستا قىزىقماق .
② ھال - ئەھۋال بارا - بارا ياخشىلىنىپ بارماق .
- 鉴貌辨色 jiàn mào biān sè خەقنىڭ چىرايىغا قاراپ ئىش
تۇتماق؛ خەقنىڭ رەڭگىروپىغا بېقىپ ئىش كۆرمەك .
- 鉴往知来 jiàn wǎng zhī lái ئۆتكەنكىنى ئەينەك قىلىپ
كېيىنكىنى كۆرمەك؛ ئۆتكەنكى ئىشلارغا قاراپ
كەلگۈسىنى پەللىمەك .
- 箭在弦上 jiàn zài xián shàng ئوق كىرىچ ئۈستىدە
تۇرماق؛ قىلمىسا بولمايدىغان دەرىجىگە يەتمەك .
- 江河日下 jiāng hé rì xià كۈندىن - كۈنگە بەتتەرلەشمەك؛
كۈندىن - كۈنگە خارابلاشماق؛ كۈندىن - كۈنگە
ئوسالاشماق .
- 江郎才尽 jiāng láng cái jìn قەلىمى بوشاپ كەتمەك؛
قەلىمى گاللىشىپ قالماق .
- 江山易改，本性难移 jiāng shān yì gǎi, běn xìng nán yí
تاغ - دەريانى ئۆزگەرتىمەك ئاسان، مىجەزنى ئۆزگەرتىمەك
تەس؛ قان بىلەن كىرگەن خۇي جان بىلەن چىقار .
- 江心补漏 jiāng xīn bǔ lòu كېمىنىڭ تۆشۈكىنى دەريانىڭ
ئوتتۇرسىغا بارغاندا ئەتمەك؛ ئۆلگەندىن كېيىن
ياسىن ئوقۇماق .

- 江洋大盗 jiāng yāng dà dào - دېڭىز، قاراقچىسى؛ كۆل -
دەريادىكى قاراقچىلار.
- 将错就错 jiāng cuò jiù cuò خاتا قىلغان پېتى كېتىۋەرمەك؛
خاتالىق خاتا پېتىچە قېلىۋەرمەك.
- 将功赎罪 jiāng gōng shú zuì خىزمەت كۆرسىتىپ گۇناھىنى
يۇماق.
“将功折罪” مۇ دېيىلىدۇ.
- 将计就计 jiāng jì jiù jì ئۆز يولى بىلەن ئۆزىنى باپلىماق؛
ئۇنداق قازانغا مۇنداق چۆمۈچ.
- 将心比心 jiāng xīn bǐ xīn باشقىلارنىڭ كۆڭلىنىمۇ ئۆز
كۆڭلىدەك چۈشەنمەك؛ ئۆزىنىڭ روھىي ھالىتىگە
قاراپ باشقىلارنىڭ ھالىغا يەتمەك.
- 将信将疑 jiāng xìn jiāng yí بىر ئىشىنىپ، بىر ئىشەنمەسلىك؛
دەرگۇمان بولماق؛ كوڭۇل توختىتالماسلىق.
- 将欲取之，必先与之 jiāng yù qǔ zhī, bī xiān yú zhī
ئۇنىڭغا ئېرىشمەن بولساڭ، ئاۋۋال ئۇنىڭدىن كەچ؛
ئالىمەن دېسەڭ، ئاۋۋال بەر.
- 匠心独运 jiàn xīn dú yùn ئۈستىلىق بىلەن يېڭىلىق
ياراتماق.
- 降格以求 jiàng gē yǐ qiú ئۆلچەمنى تۆۋەنلەتمەك؛ ئۆلچەمنى
تۆۋەنلىتىش يولى بىلەن مەقسەتكە يەتمەك.
- 降贵纡尊 jiàng guī yū zūn ئۆز مەرتىۋىسىگە قارىماي؛
ئۆز كىيىمىنى تاشلاپ.
- 降心相从 jiàng xīn xiāng cóng كۆڭلى ئۈنمىسىمۇ باشقىدە -

لارغا بويسۇنماق.

“降心相随” مۇ دېيىلىدۇ.

降志辱身 jiàng zhì rǔ shēn پاك نىيىتىدىن كېچىپ ئۆز شەننى بۇلغىماق؛ ياخشىلىقنى تاشلاپ يامان يولغا كىرىپ كەتمەك.

交臂失之 jiāo bì shī zhī قاراپ تۇرۇپ پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويماق.

交口称誉 jiāo kǒu chēng yù ھەممە بىردەك ماختىماق.

交浅言深 jiāo qiǎn yán shēn ئالاقىسى قويۇق بولمىسىمۇ، سەمىمىي نەسبەت قىلماق.

交头接耳 jiāo tóu jiē ěr پىچىرلاشماق؛ قۇلاق قېقىشماق.

交相辉映 jiāo xiāng huī yǐng خىلمۇخىل نۇر ۋە رەڭلەر جىلۋە قىلماق.

娇生惯养 jiāo shēng guàn yǎng ئەركە ئۆسۈپ قالماق؛ ئەركە ئۆستۈرۈپ قويماق؛ ئەركە - نايىناق بولۇپ ئۆسمەك.

娇生娇气 jiāo shēng jiāo qì ئەركە - نايىناقلىق؛ ئەركىلمەك.

娇小玲珑 jiāo xiǎo líng lóng بەدىنى نازۇك.

骄傲自大 jiāo ào zì dà ئۆزىنى چوڭ تۇتماق.

骄傲自负 jiāo ào zì fù چوڭچىلىق قىلماق؛ مەنمەنلىك قىلماق.

骄傲自满 jiāo ào zì mǎn مەغرۇرلىنىپ ئۆز - ئۆزىدىن قانا - ئەتلەنمەك؛ نەتىجەم بار دەپ چوڭچىلىق قىلماق.

骄兵必败 jiāo bīng bì bài مەغرۇر قوشۇن مەغلۇپ بولار؛ كۆرەڭلىگەن يېڭىلار.

- 骄奢淫逸 jiāo shē yīn yì ئەيش - ئىشرەت، كەيپ - ساپا؛
راھەتسېرەسلىك؛ راھەت - پاراغەتسكە بېرىلىپ
كەتمەك.
- 胶柱鼓瑟 jiāo zhū gǔ sè قائىدىنى قاتمىلاشتۇرماق.
- 教猱升木 jiāo nāo shēng mù يامان ئادەمنى ئەسكى ئىش
قىلىشقا قۇتراتماق.
- 蛟龙得水 jiāo lóng dé shuǐ لەھەك سۇغا ئېرىشمەك؛ باتۇر
ئۆر كارامىتىنى كۆرسىتىدىغان سورۇنغا ئېرىشمەك.
- 焦头烂额 ① ئاغزى - بۇرنى قانغا بويالماق.
② (ئالدىراپ) جان چىقماق؛ تازا رەسۋاسى
چىقماق.
- 焦灼不安 jiāo zhuō bù ān تاقەتسىزلىنىپ تىت - تىت
بولماق؛ ئىچى تىت - تىت بولماق؛ بىئارام بولماق.
- 狡兔三窟 jiǎo tù sān kū قۇۋ توشقاننىڭ ئۇۋىسى ئۈچ؛
قۇيرۇقىنى تۇتقۇزماسلىق.
- 矫揉造作 jiǎo róu zāo zuò ياسالمىلىق قىلماق؛ سۈنئىيلىك.
- 矫枉过正 jiǎo wǎng guò zhèng ئەگىرىنى تۈز قىلىمەن
دەپ چەكتىن ئاشۇرۇۋەتمەك.
- 脚忙手乱 jiǎo máng shǒu luàn پۇت - تولى يەرگە تەگمەي
كەتمەك؛ پايىپتەك بولۇپ كەتمەك.
- 脚踏两只船 jiǎo tà liǎng zhī chuán ئىككى كېرىگە دەسسە -
مەك؛ ھەر دەم خىيالدا بولماق؛ مەۋقەسىزلىك
قىلماق.
- 脚踏实地 jiǎo tà shí dì پۇختىلىق بىلەن؛ ئەستايىدىللىق

- بلەن؛ راستچىلىق بىلەن.
- 叫苦不迭 jiào kǔ bù dié تونىشماي زارلانماق؛ قاخشاپلا يۈرمەك؛ ھال ئېيتماق.
- 叫苦连天 jiào kǔ lián tiān زار-زار قاخشىماق؛ داد-پەرياد كۆتۈرمەك؛ ئاھ-زارى پەلەككە يەتمەك.
- 教学相长 jiào xué xiāng zhǎng ئوقۇتۇش بىلەن ئوقۇش بىللە يۈكسەلمەك.
- 教儿婴孩 jiào ér yīng hái بالىنى كىچىكىدىن باشلىماق؛ بالىنى بوۋاق چېغىدىن تارتىپ تەربىيىلەمەك.
- 皆大欢喜 jiē dà huān xǐ ھەممە بىردەك خۇش بولماق؛ ھەممە بىردەك مەمنۇن بولماق.
- 接二连三 jiē èr lián sān بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى؛ ئارقا-ئارقىدىن؛ كەينى-كەينىدىن.
- 接踵而来 jiē zhǒng ér lái ئارقا-ئارقىدىن كەلمەك؛ تۆپە-تۆپىلەپ كەلمەك؛ ئۈزۈلمەي كەلمەك.
- 揭竿而起 jiē gān ér qǐ تۇغ كۆتۈرۈپ چىقماق؛ سەپ تارتىپ قوزغىلاڭ كۆتۈرمەك.
- 街谈巷议 jiē tān xiàng yì كوچا پارىڭى؛ جەمئىيەتتە بىرلۈ-ۋاتقان گەپ-سۆزلەر.
“街谈巷语” “街谈巷说” مۇ دېيىلىدۇ.
- 街头巷尾 jiē tóu xiàng wěi كوچا-كوچىدا؛ دوقمۇش-دوقمۇشتا.
- 嗟悔无及 jiē huǐ wú jí پۇشايماننى ئالغىلى قاچا تاپالماستىق؛ پۇشايمان قىلغان بىلەن ئورنىغا كەلمەستىك.

”嗟悔何及“مۇ دېيىلىدۇ.

嗟来之食 jiē lái zhī shí دوق قىلىپ بەرگەن تاماق؛
مننە تىلىك ئېشىڭدىن قارنىمنىڭ ئېچى ياخشى؛
ئىتتىرىپ بەرگەننى ئىت يېمەپتۇ.

孑然一身 jiē rán yī shēn يەككە - يېگانە؛ تىكەندەك يالغۇز.

节哀顺变 jié āi shùn biàn سەۋرى قىلىپ قازاغا رىزا
بولماق؛ سەۋرى قىلىپ تەقدىرگە تەن بەرمەك؛
ئەلھۇ كىلىللا (مۇسبە تىلىك كىشىلەرگە تەسەللى
بېرىشتە قوللىنىلىدۇ).

节外生枝 jié wài shēng zhī يوق يەردىن پۇتاق چىقارماق؛
تۇخۇمدىن تۈك ئۈندۈرمەك؛ چاتاقچىلىق قىلماق.
”节上生枝“مۇ دېيىلىدۇ.

节衣缩食 jié yī suō shí كىيىم - كېچەك ۋە يېمەك -
ئىچمەكنى تېجىمەك؛ ئىقتىسادچىلىق بىلەن تۇرمۇش
كەچۈرمەك.

劫富济贫 jié fù jì pín بايىنىڭكىنى تارتىۋېلىپ گادايفى بەرمەك.

劫后余生 jié hòu yǔ shēng ھايىنغا قالغان جان؛ ئولجىغا
قالغان جان؛ بالا - قازادىن ئامان قالماق.

结草衔环 jié cǎo xián huān جان كەتسىمۇ ياخشىلىقنى
ياندۇرماق.

结党营私 jié dǎng yīng sī گۇرۇھ بولۇۋېلىپ ئەسكىلىك
قىلماق؛ ئۆزئارا تىل بىرىكتۈرۈپ يامانلىق قىلماق.

结驷连骑 jié sì lián qí ئات - ھارۋىلار قىستالماق.

洁身自好 jié shēn zì hào ئۆزۈم پاك، قولقىم ساق؛ ئۆزىنى

- پاك تۇنۇپ، باتقىسى بىلىس كارى بولماسلىق.
- 桀驽不驯 jié āo bù xūn گەدەدەكە شىلىك؛ بوبى قاتتىق-لىق؛ تەرسالىق.
- 捷足先登 jié zú xiān dēng ئايىعى چاققان بالدۇر يېتەر؛ ئايىغى ئىتتىك ئۇزۇپ چىقار. "捷足先得" مۇ دېيىلىدۇ.
- 竭尽全力 jié jìn quán lì بار كۈچىنى سەرپ قىلماق؛ پۈتۈن كۈچى بىلەن؛ ھەممە كۈچىنى ئايماستىن.
- 竭泽而渔 jié zé ér yú كۆلنى قۇرۇتۇپ بېلىق تۇتماق؛ يىراقنى كۆزدە تۇتماي، كۆز ئالدىدىكى مەنپە-ئەتىدىلا كۆزلەشكە تەمسىل قىلىنىدۇ).
- 截长补短 jié cháng bǔ duǎn ئارتۇقچىلىقىنى ئېلىپ، كەمچىل-لىكىنى تولدۇرماق؛ ئوشۇقىنى ئېلىپ، كېمىنى تولدۇرماق.
- 截然不同 jié rán bù tóng پۈتۈنلەي ئوخشاشماسلىق.
- 截趾适履 jié zhǐ shì lǚ پۈتۈن يونۇپ كەشكە توغرىلىماق.
- 解甲归田 jiě jiǎ guī tián مىلتىقىنى تاشلاپ، كەتمەننى ئالماق؛ ھەربىي سەپتىن چېكىنىپ دېھقان بولماق.
- 解铃系铃 jiě líng jì líng يولۋاسنىڭ بويىغا قوڭغۇراقىنى كىم باغلىغان بولسا، شۇ يەشسۇن؛ ئۆزى تاپقان بالاغا ئۆزى تاپسۇن داۋانى؛ بالانى كىم تېرىغان بولسا، ئامالنى شۇ قىلسۇن.
- 解囊相助 jiě nāng xiāng zhù ھەميانى تۆكۈپ ياردەم بەر-مەك؛ مەردلىك بىلەن ياردەم قىلماق.

- 解衣推食 jiě yī tuī shí ئۆزى كىيمەي باشقىلارغا بەرمەك؛ ئۆزى يېمەي باشقىلارغا بەرمەك؛ مەردلىك بىلەن ياردەم قىلماق.
- 戒骄戒躁 jiè jiāo jiè zào مەغرۇرلۇق ۋە ئالدىراقسانلىق-تىن ساقلانماق.
- 借刀杀人 jiè dāo shā rén خەقنىڭ قولى بىلەن ئادەم ئۆلتۈرمەك.
- 借风使船 jiè fēng shǐ chuān خەقنىڭ كۈچىدىن پايدىلىنىپ ئۆز ئىشىنى يولغا سالماق؛ باشقىلارنىڭ كۈچىدىن پايدىلانماق.
- 借古非今 jiè gǔ fēi jīn قەدىمكىدىن پايدىلىنىپ بۈگۈنكىنى ئەيىبلەمەك؛ ئۆتمۈشنى شېپى كەلتۈرۈپ، بۈگۈننى ئىنكار قىلماق.
- 借古讽今 jiè gǔ fěng jīn قەدىمكىدىن پايدىلىنىپ بۈگۈنكىنى مەسخىرە قىلماق؛ ئۆتمۈشنى شېپى كەلتۈرۈپ، بۈگۈننى زاڭلىق قىلماق.
- 借花献佛 jiè huā xiān fó خەقنىڭ داستىخانىدا مېھمان ئۇزاتماق؛ ئۆزلىرىنىڭ نەرسىسىنى ئۆزلىرىگە سوۋغا قىلاي.
- 借酒浇愁 jiè jiǔ jiāo chóu قايغۇنى ھاراق بىلەن باسماق؛ ئىچ پۇشۇقنى ھاراق بىلەن چىقارماق.
- 借尸还魂 jiè shī huān hún جېسەكچىنىڭ جەستى جىسا بولۇپ تىرىلىپتۇ؛ باشقىچە قىياپەتتە تىرىلمەك؛ باشقا بىر غىل شەكىلدە ئوتتۇرىغا چىقماق.

- 借题发挥 jiè tí fā huī - گەپتىن گەپ چىقارماق؛ بىرەر ئىش -
 ھەرىكەتنى تۇتۇۋېلىپ، ئۆز پىكىرىنى يورغىلاتماق.
- 借箸代筹 jiè zhù dài chōu - پىلانلاپ
 بەرمەك.
- 今不如昔 jīn bù rú xī - ھازىرقىسى ئۆت-ۋىشتىكىگە
 يەتمەيدۇ؛ بۈگۈنكىسى تۈگۈنكىسىگە يەتمەيدۇ.
- 今非昔比 jīn fēi xī bǐ - ھازىرقىنى ئۆت-ۋىشتىكىگە ئوخشاشتىقلى
 بولمايدۇ؛ بۈگۈنكىنى ئۆت-ۋىشتىكىگە تەڭلەشتۈر-
 گىلى بولمايدۇ.
- 今是昨非 jīn shì zuó fēi - ھازىرقىسى توغرا، بۇرۇنقىسى
 خاتا؛ بۈگۈنكىسى توغرا، تۈنۈگۈنكىسى خاتا.
- 今朝有酒今朝醉 jīn zhāo yǒu jiǔ jīn zhāo zuì
 بۈگۈنكى شارابىنىڭ كەيىنى بۈگۈن سۇر؛ بۈگۈنكىسى
 غەنىمەت؛ بارىغا پەتە، يوقىغا ئەتە.
- 斤斤计较 jīn jīn jì jiào - سەرلەپ - مىسقاللاپ ھېسابلاشماق؛
 يېپىدىن يېڭىسىگىچە زىغىرلاپ كەتمەك.
- 金壁辉煌 jīn bì huī huāng - كۆركەم - ھەيۋەتلىك.
- 金蝉脱壳 jīn chán tuō qiào - كۆز بويىمچىلىق قىلىپ قۇتۇل-
 ماق؛ كۆز بويىپ قۇتۇلۇپ كەتمەك.
- 金城汤池 jīn chéng tāng chí - پولاتتەك قەلئە؛
 قورغان.
- 金刚怒目 jīn gāng nù mù - قورقۇنچىلۇق بەتبەشىرە؛ قەھرىلىك
 قىياپەت.
- 金戈铁马 jīn gē tiě mǎ - ھەيۋەتلىك قوشۇن؛ قۇدرەتلىك

قوشۇن .

金科玉律 jīn kē yù lǜ ئۆزگەرمەس قانۇن؛ ئۆزگەرمەس ئەقىدە .

金口玉言 jīn kǒu yù yán مۇقەددەس يارلىق؛ قىل سىغى .
مايدىغان پىكىر .

金迷纸醉 jīn mí zhǐ zuì ئەيش - ئىشرەت ، كەيپ - ساپالىق
تۇرمۇش .

金瓯无缺 jīn ōu wú quē بىر پۈتۈن ۋە تەن زېمىنى .

金石为开 jīn shí wéi kāi تاشنىمۇ ئېرىتىۋەتمەك (سەمە -
مىي ، تەسىرلىك نەسىھەتنى كۆرسىتىدۇ) .

金相玉质 jīn xiāng yù zhì شەكلىمۇ ، مەزمۇنىمۇ مۇكەممەل ؛
شەكىل ۋە مەزمۇن جەھەتتە كامالەتكە يەتكەن .

金玉良言 jīn yù liáng yán ئالتۇندەك گەپ؛ قىممەتلىك
سۆز؛ بىباھا مەسلىھەت؛ پايدىلىق نەسىھەت .
”金玉之言“ مۇ دېيىلىدۇ .

金玉其外，败絮其中 jīn yù qí wài, bǎi xù qí zhōng
تېشى ساز، ئىچى ماز؛ تېشى پال - پال، ئىچى غال - غال .

金枝玉叶 jīn zhī yù yè ① ئېسىل - چىرايلىق گۈل -
چىچەكلەر . ② ئېسىل زادىلەر (خان - پادىشاھلارنىڭ
پەرزەنتلىرىنى كۆرسىتىدۇ) .

金字招牌 jīn zì zhāo pāi ① ئالتۇن خەتلىك ۋېۋىسكا .
② قۇرۇق ئاتاق؛ قۇرۇق سۆلەت .

矜才使气 jīn cái shǐ qì ئانچىكىم بىر ئۇنىرىگە تايىنىپ
چوڭچىلىق قىلماق؛ كىچىكىگە قابىلىيىتىنى دەستەك
قىلىپ نەرسە ئىلىك قىلماق .

- 津津乐道 jīn jīn lè dào تازا سۆزلەپ كەتمەك؛ سۆزلەشكە بەكمۇ ئامراق.
- 津津有味 jīn jīn yǒu wèi زوق - شوق بىلەن؛ ئىشتىياق بىلەن.
- 筋疲力尽 jīn pí lì jìn چارچاپ ھالدىن كەتمەك؛ بەك چارچاپ كەتمەك.
“筋疲力竭” مۇ دېيىلىدۇ.
- 襟怀坦白 jīn huāi tǎn bái ساپ دىل؛ تۈز كۆڭۈل.
- 仅以身免 jǐn yǐ shēn miǎn يالغۇز ئۆزى ئامان قالماق؛
بىر ئۆزىلا ساق قالماق.
- 紧锣密鼓 jǐn luó mī gǔ جىددىي كىرىشمەك؛ جىددىي تەرەددۇت قىلماق.
- 谨小慎微 jǐn xiǎo shèn wēi تولمۇ ئېھتىياتچانلىق قىلماق؛
ساناپ دەسسەمەك.
- 谨言慎行 jǐn yán shèn xíng بايتاپ سۆزلەپ، ئاۋايلاپ
دەسسەمەك؛ سۆز ۋە ھەرىكەتتە ئېھتىياتچان بولماق.
- 锦囊妙计 jǐn nāng miào jì دانامەسلەھەت؛ ئاقىل پىكىر؛
ئۈنۈملۈك تەدبىر، ھېكمەتلىك چارە.
- 锦上添花 jǐn shàng tiān huā كىمخاب ئۈستىگە گۈل باسماق؛
گۈل ئۈستىگە گۈل كەلتۈرمەك.
- 锦心绣口 jǐn xīn xiù kǒu پىكىرى ئوچۇق، تىلى پاساھەتلىك.
“锦心绣腹” مۇ دېيىلىدۇ.
- 锦绣河山 jǐn xiù hé shān كۈزەل تاغ - دەريالار.
“锦绣江山” مۇ دېيىلىدۇ.

- 锦绣前程 jǐn xiù qián chéng گۈزەل ئىستىقبال؛ شانلىق ئىستىقبال.
- 锦衣玉食 jǐn yī yù shí كىمخاب تون، ئېسىل تاڭام.
- 尽力而为 jìn lì ér wéi چامىسىنىڭ يېتىشىچە ئىشلىمەك؛ پۈتۈن كۈچى بىلەن ئىشلىمەك.
- 尽人皆知 jìn rén jiē zhī ھەممىگە ئايان.
- 尽如人意 jìn rú rén yì كۆڭۈلدىكىدەك بولماق.
- 尽善尽美 jìn shàn jìn měi كامالەتكە يەتكەن؛ نۇقسانسىز.
- 尽心竭力 jìn xīn jié lì جان - دىلى ۋە بار كۈچى بىلەن؛ بەجاندىل بىلەن.
- 近水楼台先得月 jìn shuǐ lóu tái xiān dé yuè سۇ بويىدىكى راۋاقتا ئاي شولسى بالدۇر چۈشىدۇ؛ قازان بېشىدا بولساڭ، ئاغزىڭ بالدۇر ئاشقا تېگىدۇ.
- 近悦远来 jìn yuè yuǎn lái يېقىندىكىلەر نەپ ئېلىپ خۇشال بولسا، يىراقتىكىلەر ئەل بولىدۇ.
- 近在眉睫 jìn zài méi jié قاش - كىرىپك ئارىلىقىدا؛ يېقىنلىشىپ قالماق.
- 近在咫尺 jìn zài zhǐ chǐ ناھايىتى يېقىن؛ ئارىلىق بەك يېقىن.
- 近朱者赤，近墨者黑 jìn zhū zhě chì, jìn mò zhě hēi قازانغا يولۇقساڭ قارىسى يۇقار، يامانغا يولۇقساڭ يالسى.
- 进寸退尺 jìn cùn tuī chǐ غېرىچتەك ئىلگىرىلەپ، غۇلاچتەك كەينىگە كەتمەك؛ پايدىسىدىن زىيىنى چىق بولماق.
- 进退两难 jìn tuī liǎng nán ئالدىغا ماڭاي دېسە تېخى،

كەينىگە ياناي دەپسە تېخى؛ نېمە قىلىشنى بىلمەي
قالماق؛ قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.

进退失据 jìn tuī shī jù ئىلگىرىلەشكىمۇ، چېكىنىشكىمۇ
يول تاپالماسلىق.

进退维谷 jìn tuī wéi gǔ ئالدىغىمۇ ماڭالماي، كەينىگىمۇ
يانالماي تۇرۇپ قالماق؛ نېمە قىلىشنى بىلمەي
قالماق.

进退自如 jìn tuī zì rú ئىلگىرىلەشكىمۇ، چېكىنىشكىمۇ
توسالغۇ بولماسلىق.

噤若寒蝉 jìn ruò hán chán قىشنىڭ تومۇزغىسىدەك جىمىپ
كەتمەك؛ دەپمۇ ئىچىگە چۈشۈپ كەتمەك؛ ئۇن-
تىنىسىز بولۇپ كەتمەك.

经明行修 jīng míng xíng xiū ئاقل ۋە پازىل؛ ھەم بىلىم-
لىك، ھەم پەزىلەتلىك بولماق.

经年累月 jīng nián lěi yuè ئايلاپ-يىلاپ؛ ئۇزاق يىللار.

经天纬地 jīng tiān wěi dì جاھاننى باشقۇرۇش ئىقتىدارى.

经纬万端 jīng wěi wàn duān باش-ئۇچى جىق؛ ئىنتايىن
مۇرەككەپ.

泾清渭浊 jīng qīng wèi zhuō ئېقى ئاق، كۆكى كۆك؛
پەرقى ئېنىق بولماق.

泾渭不分 jīng wèi bù fēn ئاق بىلەن كۆكنى ئايرىماسلىق؛
ياخشى بىلەن ياماننى ئايرىماسلىق.

泾渭分明 jīng wèi fēn míng ئاق بىلەن كۆكنى ئېنىق
ئايرىماق؛ ياخشى بىلەن ياماننى ئېنىق ئايرىماق؛

- پەرقى ئېنىق بولماق .
- 荆棘载途 jīng jī zài tú ① ئىلگىرىلەش يولىدا قاتمۇقات
توسالغۇ بولۇپ تۇرماق .
- 惊弓之鸟 jīng gōng zhī niǎo ئوقىيادىن ئۈركۈگەن قۇش؛
يۈرەكتالدى بولۇپ كەتمەك .
- 惊惶失措 jīng huāng shī cuò ھودۇقۇپ نېمە قىلىشنى
بىلەلمەي قالماق؛ ساراسىمىگە چۈشمەك .
- 惊魂未定 jīng hūn wèi dìng قورقۇپ ئالاقزادە بولۇپ
كەتمەك؛ ئەرۋاھى ئۈركۈمەك .
- 惊恐不安 jīng kǒng bù ān چۆچۈپ پاراكەندە بولماق؛
ئەنسىزلىككە چۈشمەك .
- 惊恐失色 jīng kǒng shī sè قورقۇپ رەڭگى ئۆچۈپ كەتمەك؛
قورققىنىدىن تامدەك تاتىرىپ كەتمەك .
- 惊恐万状 jīng kǒng wàn zhuàng ئالاق - جالاق بولۇپ كەت -
مەك؛ ئالاقزادە بولۇپ كەتمەك .
- 惊涛骇浪 jīng tāo hǎi làng دەھشەتلىك بوران - چاپقۇن؛
خەتەرلىك شارائىت؛ دەھشەتلىك ئەھۋال .
- 惊天动地 jīng tiān dòng dì يەر - جاھاننى زىلزىلىگە كەلتۈر -
مەك؛ ئالەمنى لەرزىگە كەلتۈرمەك؛ دۇنيانى
ھەيران قالدۇرماق .
- 惊心掉胆 jīng xīn diào dǎn قاتتىق ۋەھىمىگە چۈشمەك؛
قاتتىق قورقۇپ كەتمەك .
- 惊心动魄 jīng xīn dòng pò يۈرەكنى تىترىتىدىغان؛ ھەيران
قالارلىق؛ ھاياجانلىق .

- 兢兢业业 jīng jīng yè yè بېرىلىپ؛ قىترقىنىپ؛ جان كۆيدۈرۈپ.
- 精兵简政 jīng bīng jiǎn zhèng قوشۇنلارنى خىل، مەمۇرىي ئورۇنلارنى ئىنچىم قىلماق.
- 精诚所至，金石为开 jīng chéng suǒ zhì, jīn shí wéi kāi ① قەتئىي ئىرادە ئالدىدا تاشمۇ چىقىلىپ سۇنىدۇ؛ قەتئىي ئىرادە ھەممىنى يېڭىدۇ. ② چىن سەمىمە-يەت بىلەن دۇئامىلە قىلغانىدا، تاش يۈرەكمۇ تەسرىلىنىدۇ.
- 精诚团结 jīng chéng tuān jiē سەمىمىي ئىتتىپاقلاشماق.
- 精打细算 jīng dǎ xì suàn ئىنچىكە ھېساب قىلماق.
- 精雕细刻 jīng diāo xì kè نەپىس ئىشلىمەك؛ پىششىق ئىشلىمەك؛ ئىخلاىس بىلەن ئىشلىمەك.
- 精耕细作 jīng gēng xì zuò تۇجۇپىلەپ ئىشلىمەك.
- 精明强干 jīng míng qiáng gān زېرەك ۋە قابىل؛ زېرەك ۋە قولدىن ئىش كېلىدىغان.
- 精疲力竭 jīng pí lì jié ھالسىرىماق؛ ھالدىن كەتمەك؛ ماغدۇردىن كەتمەك.
- 精神抖擞 jīng shēn dǒu sǒu كۆتۈرەڭگۈ روھلۇق؛ روھى كۆتۈرۈلمەك.
- 精神焕发 jīng shēn huān fā روھلانماق؛ روھى ئۇرغىماق.
- 精益求精 jīng yì qiú jīng تېخىمۇ مۇكەممەل قىلىشقا ئىنتىلمەك؛ تېخىمۇ مۇكەممەللىشتۈرمەك.
- 井底之蛙 jǐng dǐ zhī wā قۇدۇق ئىچىدىكى پاقا؛ كالتەپەم.

井井有条 jǐng jǐng yǒu tiāo رەتلىك؛ تەرتىپلىك .

井水不犯河水 jǐng shuǐ bù fān hē shuǐ
 بىر - بىرنىڭ ئىشىغا ئارىلاشماستىق؛ بىر - بىرىگە چېقىلماستىق؛
 ماسلىق؛ بىر - بىرىگە دەخلى - تەرۇز قىلماسلىق؛
 ئۆزئارا ئالاقە قىلىشماستىق .

径情直遂 jīng qíng zhí suī ئويلىغاندەك بولۇپ چىقماق؛
 كۆڭۈلدىكىدەك بولماق .

敬而远之 jìng ér yuǎn zhī ئۆزىنى تارتىپ يۈرمەك؛ ھېيىق -
 ماق؛ ئەيمەنمەك؛ يېقىن يولۇماسلىق .

敬酒不吃吃罚酒 jìng jiǔ bù chī chī fā jiǔ
 ھۈرمەت شارابىنى ئىچمەي، جازا شارابىنى ئىچمەك؛
 ھۈرمەت قىلغاننى بىلمەسلىك .

敬谢不敏 jìng xiè bù mǐn رەھمەت، بۇنىڭغا لايىق ئەمەس -
 مەن؛ ئىلتىپاتلىرىغا رەھمەت (بىراۋنىڭ مەرھەمەت -
 تىنى ئۆزىغاھلىق بىلەن رەت قىلىشتا دېيىلىدىغان
 تەكەللۇپ سۆز) .

静如处女，动如脱兔 jìng rú chǔ nǚ, dòng rú tuō tù
 ھەرىكەتكە كەلمەسە قىزلاردەك سالىماق، ھەرىكەتكە
 كەلگەندە توشقان دەك چاققان؛ باشتا تەمكىن،
 كېيىن چەبدەس بولماق .

镜花水月 jìng huā shuǐ yuè قۇرۇق خىيال؛ تۇتۇقسىز نەرسە .

迥然不同 jiǒng rán bù tóng تامامەن باشقىچە؛ پۈتۈنلەي
 ئوخشاشماستىق .

炯炯有神 jiǒng jiǒng yǒu shén نۇر چاقناپ تۇرماق؛
 يالتىراپ تۇرماق .

- 糾偏救弊 jīū piān jiù bì قۇسۇر - نۇقسانلارنى تۈزەتمەك؛
خاتالىق - كەمچىلىكلەرنى تۈزەتمەك.
- 鳩形鵠面 jiū xíng hū miàn قۇرۇق ئۇستىخان بولۇپ قالماق؛
بىر تېرە - بىر ئۇستىخان بولۇپ قالماق؛ قۇرۇق
قاخшал بولۇپ قالماق.
- 九九归一 jiǔ jiǔ guī yī يىغىپ ئېيتقاندا.
- 九牛二虎之力 jiǔ niú èr hǔ zhī lì ئىنتايىن زور كۈچ؛
تىرىشىپ - تىرىشىپ؛ مىڭ تەسلىكتە.
- 九牛一毛 jiǔ niú yī máo زەررىچە؛ دېڭىزنىڭ بىر تام -
چىسى؛ ھېچنېمىگە ئەرزىمەس.
- 九世之仇 jiǔ shì zhī chóu ئاتا - بوۋىلاردىن قېلىپ
كېلىۋاتقان ئۆچمەنلىك؛ تارىخىي ئىنتىقام.
- 九死一生 jiǔ sǐ yī shēng مىڭ ئۆلۈپ، بىر تىرىلمەك.
- 九霄云外 jiǔ xiāo yún wài يەتتە قات ئاسماننىڭ ئېرىسى؛
ئالتە تاغنىڭ ئېرىسى.
- 久而久之 jiǔ ér jiǔ zhī ۋاقىت ئۇزارغانسېرى؛ ئۇزاق
ۋاقىتنىڭ ئۆتۈشى بىلەن.
- 久旱逢甘雨 jiǔ hàn féng gān yǔ قۇرغاقچىلىقتا ياغقان
يامغۇر ئۇسسۇغان يەرگە تەگمەك؛ ۋاقتىدا جانغا
ئەسقاتماق.
- 久假不归 jiǔ jiǎ bù guī ئۆتتە ئېلىپ ئۇزاققىچە قايتۇر -
ماسلىق؛ ئارىيەت ئالغان نەرسىنى ۋاقتىدا قايتۇ -
رۇپ بەرمەسلىك.
- 酒池肉林 jiǔ chí ròu lín كەيپ - ساپالىق تۇرمۇش؛ ئەيش -

ئىشرەتلىك تۇرمۇش .

酒酣耳热 jiǔ hān ěr rè كەيپى ئۆرلىمەك؛ ھاراق كەيپىدە
ھاياجانلانماق .

酒囊饭袋 jiǔ nāng fàn dài نانقىپى؛ ھارامتاماق .

酒肉朋友 jiǔ ròu péng yǒu ھەمتاۋاق ئاغىنە؛ داستىخان
ئۈستىدىكى ئاغىنە؛ ئۈلپەتداش دوستلار .

酒色财气 jiǔ sè cái qì ھاراقكەشلىك، شەھۋەتپەرەسلىك،
پۈلپەرەسلىك ۋە قاپاق نوچىلىق .

酒食征逐 jiǔ shí zhēng zhú ئۈلپەتداشلار مېھماندارچىلىقى .

旧仇宿怨 jiù chóu sù yuàn كونا ئاداۋەت؛ بۇرۇندىن
قېپقالغان كۆڭۈل ئاغرىقى .

旧地重游 jiù dì chōng yóu قەدىناس جايلارنى قايتا زىيارەت
قىلماق .

旧调重弹 jiù diào chōng tān كونا مۇقامنى تەكرارلىماق .

旧恨新仇 jiù hèn xīn chóu كونا ئاداۋەت ۋە يېڭى ئۆچمەن-
لىك؛ كونا-يېڭى خۇسۇمەت .

旧瓶装新酒 jiù píng zhuāng xīn jiǔ كونا شېشىگە يېڭى شاراب
قاچىلىماق؛ كونا شەكىل بىلەن يېڭى مەزمۇنى
ئىپادىلىمەك .

咎由自取 jiù yóu zì qǔ ئۆزىگە ئۆزى بالا تاپماق .

咎有应得 jiù yǒu yīng dé ئۆزەم تاپقان بالاغا، نەگە
باراي داۋانغا .

救经引足 jiù jīng yǐn zú ئېسىلىپ ئۆلمەكچى بولغاننىڭ پۈتىدىن
تارتماق؛ قۇتۇلدۇرىمەن دەپ ھالاك قىلماق .

- 救苦救难 jiù kǔ jiù nān ئازاب - ئوقۇبەتتە قالغانلارنى قۇتقۇزماق.
- 救死扶伤 jiù sǐ fú shāng ئۆلۈمگە ئامال، ئاغرىققا سەۋەب قىلماق؛ ئاغرىق - سىلاقلارنىڭ دەردىگە دەزىمان بولماق؛ كېسەلنىڭ ھالىدىن خەۋەر ئالماق.
- 救亡图存 jiù wāng tú cún ۋەتەننى مۇنقەرزلىكتىن ساقلاپ قالماق.
- 就地取材 jiù dì qǔ cāi ماتېرىيالنى ئۆز جايىدىن ئالماق؛ ئۆز يېرىدىن ماتېرىيال ئالماق.
- 就事论事 jiù shì lùn shì نېمە ئىش بولسا، شۇ ئىش ئۈستىدىلا توختالماق؛ قانداق مەسىلە بولسا، شۇ مەسىلىنىڭ ئۆزىنىلا ھەل قىلماق.
- 居安思危 jū ān sī wēi خاتىرجەم شارائىتتا تۇرغاندا خەۋپ - خەتەرنىمۇ ئويلاپ قويماق.
- 居高临下 jū gāo lín xià ئېگىزدە تۇرۇپ پەسكە قارىماق؛ ئەپلىك ئورۇندا تۇرماق.
- 居功自傲 jū gōng zī ào خىزمەت كۆرسەتتىم دەپ كۆرەڭلىمەك؛ كۆرسەتكەن خىزمىتى بىلەن مەغرۇرلانماق.
- 居功自恃 jū gōng zī shì كۆرسەتكەن خىزمىتىنى دەسپايە قىلىۋالماق.
- 居功自满 jū gōng zī mǎn خىزمەت كۆرسەتتىم دەپ ئۆز - ئۆزىگە تەمەننا قويماق.
- 居心不善 jū xīn bù shān نىيىتى يامان. "居心不良" مۇ دېيىلىدۇ.

- 居心叵测 jū xīn pǒ cè غەرسىنى بىلىپ بولماسلىق؛
نىيىتى يامانلىقىنى بىلىپ بولماسلىق.
- 鞠躬尽瘁，死而后已 jū gōng jìn cuī, sǐ ěr hòu yǐ پۈتۈن كۈچى ۋە پۈتۈن ھاياتىنى ئايماسلىق؛ ئەڭ
ئاخىرقى نەپىسگە قەدەر بەجاندىل ئىشلىمەك.
- 局促不安 jū cù bù ān تارتىنىپ ئوڭايىسىزلا نىماق؛
ئەيمەنمەك؛ قورۇنماق.
- 举案齐眉 jǔ àn qí méi چاينى بېشىدىن ھالقىتىپ
تۇتماق؛ ئەر - خوتۇن بىر - بىرنى ئىززەتلىمەك؛
ئەر - خوتۇن بىر - بىرنىڭ ھۈرمىتىنى قىلماق.
- 举不胜举 jǔ bù shèng jǔ سازاپ تۈگەتكۈسىز؛ ھەددى -
ھېسابسىز.
- 举措失当 jǔ cuō shī dāng نامۇۋاپىق تەدبىر؛ قاملاشمىغان
چارە.
- 举鼎绝膑 jǔ dǐng jué bīn ئاجىزلىق قىلماق؛ ئاجىز
كەلمەك؛ قولدىن كەلمەسلىك.
- 举国上下 jǔ guó shàng xià پۈتۈن مەملىكەت بويىچە؛
ئەل - يۇرتنىڭ ھەممىسى.
- 举例发凡 jǔ lǐ fā fān “发凡起例” گە قاراڭ.
- 举目茫茫 jǔ mù máng máng چەكسىز كەتكەن؛ بىسپايان؛
كۆز يەتكۈسىز.
- 举目无亲 jǔ mù wú qīn بىرەرمۇ ئۇرۇق - تۇغقان، ئەل -
ئاغىنىسى بولماسلىق؛ يات يۇرت.
- 举棋不定 jǔ qí bù dīng ئارىسالدى بولماق؛ بىر قارارغا

كېسەلەلمەسلىك؛ ئىككى خىيال بولۇپ قالماق.

举世闻名 jǔ shì wén míng دۇنياغا مەشھۇر؛ داڭلىق؛ ئاتاقلىق.

举世无敌 jǔ shì wú dī دۇنيادا تەڭدەشى يوق.

举世无双 jǔ shì wú shuāng ئالەمدە بىر؛ دۇنيادا بىر؛
تەڭدەشى يوق.

举世瞩目 jǔ shì zhǔ mù پۈتۈن دۇنيا كۆز تىكمەك.

举一反三 jǔ yī fǎn sān بىرنى بىلىش ئارقىلىق باشقىلارنىمۇ
بىلىۋالماق؛ بىردىن مىڭنى پەرەز قىلماق.

举足轻重 jǔ zú qīng zhòng ئىنتايىن چوڭ تەسىر كۆرسىتىدە.
دىغان؛ ھەل قىلغۇچ؛ مۇھىم ئورۇندا تۇرماق.

拒谏饰非 jù jiàn shì fēi نەسەھەتنى رەت قىلىپ، خاتا-
لىقنى ياپماق؛ كەمچىلىكنى يوشۇرۇپ، تەنقىدىنى
قوبۇل قىلماسلىق.

拒人于千里之外 jù rén yú qiān lǐ zhī wài

ھېچكىمنى ئۆزىگە يېقىن يولاتماسلىق؛ ھېچكىمنى
ئۆزىگە تەڭ قىلماسلىق.

具体而微 jù tǐ ér wēi دائىرىسى تار، مەزمۇنى كەڭ؛
ئۆزى كىچىك، مەزمۇنى تولۇق؛ ئۆزى كىچىك،
توقتۇزى تەل.

据理力争 jù lǐ lì zhēng ئىشنىڭ يولىنى كۆرسىتىپ
قابىل قىلماق؛ دەلىل-ئىسپاتنى كۆرسىتىپ تالاش...
تارتىش قىلماق.

据为己有 jù wéi jǐ yǒu ئۆزىنىڭ قىلىۋالماق.

聚精会神 jù jīng huì shén پۈتۈن زېھى بىلەن؛ پۈتۈن

- پىكرى - رېھنسى يىغىپ .
 聚沙成塔 jù shā chéng tǎ قۇم يىغىلىپ تاغ بولار؛
 تاما - تاما كۆل بولار .
- 聚讼纷纭 jù sòng fēn yún پۈتمەس - تۈگمەس بەس -
 مۇنازىرە؛ ئايىغى چىقماس مۇنازىرە؛ تالاش -
 تارتىش قىلماق .
- 聚蚊成雷 jù wēn chéng léi جەم بولغان پاشىنىڭ ئاۋازى
 قۇلاقنى يارار؛ كۆز ئىلمىغان چوماق پۇتقا پۇتلىشار .
- 屨及剑及 jù jí jiàn jí ھەرىكىتى قەتئىي ۋە تېز .
- 涓滴不漏 juān dī bù lòu ھېچنېمىسنى قالدۇرماستىق؛
 بىر تېمىمۇ قالدۇرماستىق؛ قۇرۇتۇۋەتمەك .
- 涓滴归公 juān dī guī gōng بىر تىيىنىنىمۇ قالدۇرماي
 ئوبۇمغا تاپشۇرماق .
- 卷旗息鼓 juǎn qí xī gǔ ھۇجۇمنى توختاتماق؛ ئىشنى
 توختاتماق .
- 卷土重来 juǎn tǔ chóng lái قايتا باش كۆتۈرۈپ چىقماق؛
 يېڭىباشتىن باستۇرۇپ كەلمەك .
- 眷眷之心 juàn juàn zhī xīn كۆڭلى قىيماستىق؛ مېھرىدىن
 كېچەلمەسلىك؛ رىشتە باغلانماق؛ ئايرىلغۇسى
 كەلمەسلىك .
- 决一雌雄 jué yī cí xiōng يېڭىش - يېڭىلىشنى ئايرىماق؛
 ئېلىشماق؛ كۈچ سىناشماق .
- 决一死战 jué yī sǐ zhàn پىداكارلىق بىلەن جەڭ قىلماق؛
 جان تىكىپ ئۇرۇشماق .

- 绝处逢生 jué chù fēng shēng خەتەر ئىچىدە ھايات يولى
تاپماق؛ ھالاكەت گىردابىدىن قۇتۇلۇپ چىقماق.
“绝路逢生” مۇ دېيىلىدۇ.
- 绝代佳人 jué dài jiā rén تەڭدىشى يوق ساھىبجانال؛
تەڭداشسىز گۈزەل.
- 绝裾而去 jué jū ér qū پەشنى قېقىپ كېتىپ قالماق.
- 绝口不道 jué kǒu bù dào پەقەت تىلغا ئالماسلىق.
- 绝少分甘 jué shǎo fēn gān ئۆزى جاپا چەكسىمۇ باشقىلارنى
ئوبدان كۈتمەك.
- 绝无仅有 jué wú jǐn yǒu كەمدىن-كەم ئۇچرايدىغان؛
ئاز تېپىلىدىغان.
- 君子一言，快马一鞭 jūn zǐ yī yán, kuài mǎ yī biān
ياخشى ئاتقا قامچا كەتمەس، ئالىيجاناب گېپىدىن
يانماس.
- 君子动口不动手 jūn zǐ dòng kǒu bù dòng shǒu
ئالىيجاناب ئادەم تىلنى ئىشقا سالىدۇ، قولىنى ئىشقا
سالمايدۇ؛ ئالىيجاناب سۆزلەيدۇ، مۇشت
كۆتۈرمەيدۇ.
- 君子之交淡如水 jūn zǐ zhī jiāo dàn rú shuǐ
ئالىيجانابلارنىڭ دوستلۇقى سۇدەك سۈزۈك بولىدۇ.

K

- 开诚布公 kāi chéng bù gōng سەمىيەت بىلەن .
- 开诚相见 kāi chéng xiāng jiàn سەمىي پوزىتسىيىدە بولماق؛ سەمىيەتنى كۆرسەتمەك .
- 开花结果 kāi huā jié guǒ چېچەكلەپ مېۋە بەرمەك .
- 开卷有益 kāi juǎn yǒu yì كىتابتىن نەپ چىقىدۇ؛ كىتاب كۆرۈش پايدىلىق .
- 开路先锋 kāi lù xiān fēng يول باشلىغۇچى ئاۋانگارت .
- 开门见山 kāi mén jiàn shān پوسكاللىسنى ئېيتماق؛ ئوچۇق - نى دېمەك؛ نەق جايدا قويماق؛ ئېنىق ئېيتماق .
- 开门揖盗 kāi mén yī dào ئوغرىنى ئۆيگە تەكلىپ قىلماق؛ ئوغرىنى ئۆيگە باشلىماق .
- 开山祖师 kāi shān zǔ shī يول ئاچقۇچى پىر؛ ئاساس سالغۇچى . “开山鼻祖” مۇ دېيىلىدۇ .
- 开台锣鼓 kāi tāi luó gǔ ئىشنىڭ باشلىنىشى؛ ئىشنى باشلىماق .
- 开天辟地 kāi tiān pī dì ① ئەلىمىساقىتىن تارتىپ . ② يېڭى دەۋر ئاچماق . ③ بولۇپ باقمىغان؛ مىسلى كۆرۈلمىگەن .
- 开物成务 kāi wù chéng wù ئىشنىڭ يولىنى بىلىپ، ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارماق؛ ھەر ئىشنى ئۆز يولى بىلەن

قىلماق.

开源节流 kāi yuán jié liú كىرىمنى ئاشۇرۇپ، چىقىمنى تېجىمەك.

开云见日 kāi yún jiàn rì ① بۇلۇتنى يېرىپ كۈننى كۆرمەك؛ زۇلمەتنى سۈرۈپ تاشلاپ يورۇقلۇققا ئېرىشمەك. ② ئۇقۇشۇلماسلىق تۈگمەك.

开宗明义 kāi zōng míng yì ئاساسىي مەقسەتنى باشتا ئىزھار قىلىپ ئۆتمەك.

款唾成珠 kāi tuō chéng zhū دۇردانە گەپ؛ مېغىزلىق گەپ قىلماق؛ گەپ - سۆزى جايىدا بولماق.

侃侃而谈 kǎn kǎn ér tān بىمالال سۆزلىمەك؛ كەڭ - كۈشادە سۆزلىمەك.

看菜吃饭，量体裁衣 kàn cài chī fàn, liang tǐ cāi yī سەيگە قاراپ تاماق ئىچ، بويغا بېقىپ كىيىم پىچ؛ يوتقانغا قاراپ پۇت سۇن.

看风使舵 kàn fēng shǐ duò شامالغا قاراپ كېمە ھەيدىمەك؛ سۇنىڭ ئېقىشىغا، تۈكىنىڭ يېتىشىغا؛ جاھاننىڭ رەپتارىغا قاراپ ئىش كۆرمەك.

看人眉睫 kàn rén méi jié خەقنىڭ چىرايىغا بېقىپ ئىش قىلماق؛ خەقنىڭ رايىغا قاراپ ئىش قىلماق.

看朱成碧 kàn zhū chéng bì قىزىل بىلەن يېشىلنى ئايرىد - ۋالالماي قالماق؛ كۆزى ئالسىچە كەمەن بولۇپ كەتمەك؛ كۆزى قاراڭغۇلاشماق.

康庄大道 kāng zhuāng dà dào داغدام يول.

- 慷慨陈词 kāng kǎi chēn cí مەردانىلىك بىلەن سۆزلىمەك؛
مەردانىلىك بىلەن ئۆز پىكرىنى بايان قىلماق.
- 慷慨激昂 kāng kǎi jī áng مەردلىك - مەردانىلىك؛ مەرد -
لىك جۇش ئۇرۇپ تۇرماق.
- 慷慨解囊 kāng kǎi jiě nāng كەڭ قوللۇق قىلماق؛
سېخىلىق قىلماق.
- 慷慨就义 kāng kǎi jiù yì ھەققانىيەت يولىدا مەردانىلىك
بىلەن قۇربان بولماق.
- 抗尘走俗 kāng chēn zǒu sū نام - مەنپەئەت ئىزدەپ
قاتىراپ يۈرمەك.
- 苛捐杂税 kē juān zā shuì تۈرلۈك ئالۋان - ياساقلار.
- 可操左券 kě cāo zuǒ quàn غەلبە قازىنىشقا ئىشەنچ كامىل؛
غەلبە قازىنىشقا گەپ كەتمەيدۇ؛ غەلبە قازىنىشقا
كۆز يەتمەك.
- 可乘之机 kě chéng zhī jī پايدىلىنىشقا بولىدىغان پۇرسەت؛
پايدىلانغۇدەك پۇرسەت.
- 可歌可泣 kě gē kě qì تىللاردا داستان قىلىشقا ئەرزىمەك.
- 可望而不可即 kě wàng ér bù kě jí كۆز يەتسىمۇ قول يەت -
مەسلىك؛ ئەمەلگە ئاشۇرغىلى بولماسلىق.
- 可有可无 kě yǒu kě wú بولسىمۇ بولىدىغان، بولمىسىمۇ
بولىدىغان.
- 克敌制胜 kè dí zhì shèng دۈشمەننى يېڭىپ غەلبە قازانماق.
- 克己奉公 kè jǐ fèng gōng ئۆز نەپسىدىن كېچىپ ئومۇم
ئۈچۈن ئىشلىمەك.

- 克己复礼 kè jǐ fù lǐ ئۆزىنى تۇتۇۋېلىپ، ئەدەبكە قايتماق؛
ئۆز نەپسىگە ھاي بېرىپ، ئىنساپقا كەلمەك.
- 克尽厥职 kè jìn jué zhī ئۆز ئىشىنىڭ ھۆددىسىدىن
چىقماق؛ ئۆز ۋەزىپىسىنى ئادا قىلماق.
- 克勤克俭 kè qín kè jiǎn تىرىشچان ۋە ئىقتىسادچىل
بولماق؛ ئىشچانلىق ۋە ئىقتىسادچىللىق.
- 刻不容缓 kè bù róng huǎn بىردەممۇ كېچىكتۈرگىلى
بولماسلىق؛ زادىلا كېچىكتۈرگىلى بولماسلىق.
- 刻骨铭心 kè gǔ míng xīn قەلبىدە چىڭ ساقلىماق؛ مەڭگۈ
ئۇنتۇماسلىق؛ ئۇنتۇلماس.
- 刻肌刻骨 kè jī kè gǔ ئىچ - ئىچىدىن تەسەرلەنمەك؛
چوڭقۇر تەسەرلەنمەك.
- 刻舟求剑 kè zhōu qiū jiàn كېمىگە بەلگە قويۇپ خەنجەر
ئىزدەيمەك.
- 恪守不渝 kè shǒu bù yú قاتتىق ئەمەل قىلماق.
- 肯堂肯构 kěn tāng kěn gòu ئاتا كاسپىگە ۋارىسلىق قىلماق.
- 空洞无味 kōng dòng wú wèi تېتىقسىز - لاۋزا؛ مەزىسى يوق.
- 空洞无物 kōng dòng wú wù مەزمۇنسىز؛ قۇرۇق گەپ بىلەن
تولغان.
- 空谷传声 kōng gǔ chuān shēng جىلغىدىن ئەكس سادا
چىققاندىك؛ ئىنكاسى تېز بولماق.
- 空谷足音 kōng gǔ zú yīn تىمتاس جىلغىدىكى ئاياغ
تاۋۇشىدەك؛ ئاز ئۇچرايدىغان؛ تېپىلماس.
- 空空如也 kōng kōng rú yě قۇيۇرۇق؛ ھېچنېمە يوق.

- 空口说白话 kōng kǒu shuō bái huà قۇرۇق گەپ ساتماق؛
ئاساسسىز گەپ؛ تۇتۇرۇقسىز گەپ؛ چويلدا
توختمايدىغان گەپ.
- 空口无凭 kōng kǒu wú píng “口说无凭” غا قاراڭ.
- 空前绝后 kōng qián jué hòu بۇرۇن بولۇپ باقمىغان ۋە
كېيىنمۇ بولمايدىغان.
- 空前未有 kōng qián wèi yǒu مىسلى كۆرۈلمىگەن؛ ئەزەلدىن
بولۇپ باقمىغان.
- 空室清野 kōng shì qīng yě ھويلا - ئارامنى قۇرۇقداپ
قويۇپ، دۈشمەنگە ھېچنېمە قالدۇرماسلىق.
“空舍清野” مۇ دېيىلىدۇ.
- 空头支票 kōng tóu zhī piào قۇرۇق چەك؛ قۇرۇق ئەمچەك؛
قۇرۇق ۋەدە.
- 空穴来风 kōng xué lái fēng يوچۇق بولغاندىكىن، شامال
كىرىدىغان گەپ.
- 空言无补 kōng yán wú bǔ قۇرۇق گەپنىڭ پايدىسى يوق؛
قۇرۇق گەپ ھېچنېمىگە دال بولماس؛ قۇرۇق
گەپكە مۇشۇك ئاپتاپقا چىقمايدۇ.
- 空中楼阁 kōng zhōng lóu gé مۇئەللىق راۋاۋاق؛ قۇرۇق
نەرسە؛ قۇرۇق پىلان؛ قۇرۇق خىيال.
- 孔武有力 kǒng wǔ yǒu lì غەيۇرلۇق ۋە قۇدرەتلىك؛ جاسا -
رەتلىك ۋە كۈچلۈك.
- 口碑载道 kǒu bēi zài dào ھەممەيلەن تەرىپلىمەك؛ ھەممە
پەردە مەدھىيىلەنمەك.

- 口耳之学 kǒu ěr zhī xué بۇ قۇلاق موللىسى؛ ئۇ يەر - بۇ يەردىن ئاڭلىۋالغان چالا - بۇلا بىلىم.
- 口服心服 kǒu fú xīn fú ئاغزىدىمۇ، كۆڭلىدىمۇ قايىل بولماق؛ ئىچىدىن قايىل بولماق؛ چىن قەلبىدىن قايىل بولماق.
- 口黄未退 kǒu huáng wèi tuī ئاغزىدىن ئانا سۈتى كەتمە - گەن؛ ئاغزىدىن سۈت پۇراپ تۇرماق.
- 口惠而实不至 kǒu huì ér shí bù zhì ئېغزىدا بار ئەمەلدە يوق؛ قۇرۇق ئەمچەك سالماق؛ بۆكىگە جىگدە سالماق.
- 口角春风 kǒu jiǎo chūn fēng (بىراۋنىڭ) ياخشى گېپىنى قىلماق؛ ئاغزىدىن چۈشۈرمەي ماختىماق.
- 口口声声 kǒu kǒu shēng shēng ئاغزى - ئاغزىغا تەگمەستىن؛ ئاغزىدىن چۈشۈرمەي؛ ئىككى گەپنىڭ بىرى بولسىلا؛ ئاغزى بېسىلماستىن.
- 口蜜腹剑 kǒu mī fù jiǎn تىلى شېكەر، دىلى زەھەر؛ تىلى ھەسەل، ئىچى زەھەر.
- 口若悬河 kǒu ruò xuán hé ئاغزىدىن سۆز بۇلاقتەك ئېقىلىپ چىقماق.
- 口尚乳臭 kǒu shàng rǔ xiù ئاغزىدىن سۈت پۇراپ تۇرماق؛ ئاغزىدىن ئانا سۈتى كەتمىگەن؛ گۆدەك.
- 口是心非 kǒu shì xīn fēi تىلى تۈزۈك، دىلى بۇزۇق.
- 口说无凭 kǒu shuō wú píng ئېغىزچە ئېيتقان گەپ ئىسپات بولالماستىن.

- 口诵心惟 kǒu sòng xīn wéi ئاغزىدا ئوقۇپ، كۆڭلىدە ئويلماق.
- 口头禅 kǒu tóu chán ئېغىزغا چەن بولۇپ كەتكەن سۆز؛ ئېغىزغا كېلىپلا تۇرىدىغان سۆز؛ ئاغزىدىن چۈشمەيدىغان سۆز.
- 口血未干 kǒu xuè wèi gān قەسەم ئىچىپ ئۇزاق ئۆتمەيلا؛ ئەھدە تۈزۈپ ئۇزاق بولمايلا.
- 口燥唇干 kǒu zào chún gān تولا كىپ قىلىپ ئاغزى قۇرۇپ كەتمەك.
- 口诛笔伐 kǒu zhū bǐ fá قەلەم ۋە ئېغىز بىلەن نەنت - نەپرەت ياغدۇرماق.
- 扣盘扞烛 kòu pán mēn zhú خاتا چۈشەنمەك.
- 扣人心弦 kòu rén xīn xiǎn كىشىنىڭ يۈرەك تارلىرىنى تىترەتمەك؛ كىشىنى ھايجانغا سالماق.
- 枯木逢春 kū mù féng chūn قاخشال دەرەخ يېڭىباشتىن كۆكۈرمەك؛ قايتىدىن جان كىرمەك.
- 枯木朽株 kū mù xiǔ zhū بور كۆتەك، قاخشال دەرەخ.
- 枯树生花 kū shù shēng huā قاخشال دەرەخ چېچەكلىمەك؛ ھالاكەتلىكتىن قۇتۇلۇپ ھاياتلىققا ئېرىشمەك.
- 枯杨生稊 kū yáng shēng tī قاخشال دەرەخ بىخلىماق؛ قۇرۇغان دەرەخ كۆكۈرمەك؛ قېرىغاندا پەرزەنت كۆرمەك.
- 枯燥无味 kū zào wú wèi مەززىسى يوق؛ قىزىقى يوق.
- 苦大仇深 kǔ dà chóu shēn دەرد - ئەلەمنى كۆپ تارتقان.
- 苦尽甘来 kǔ jìn gān lái جەبىر - چاپادىن قۇتۇلۇپ،

راهت - پاراغه تکه ئېرىشمەك.

苦口良药 kǔ kǒu liáng yào ئاچچىق دورا دەردكە داۋا؛
شېلىق دورا قېرىق كېلىدۇ؛ پايدىلىق
نەسەت قۇلاققا ياقماس.

苦口婆心 kǔ kǒu pō xīn زېرىكمەي - تېرىكمەي نەسەت
قىلماق؛ سەمىمىي نەسەت قىلماق.

苦乐不均 kǔ lè bù jūn بىرى جاپا چەكسە، يەنە بىرى
راهت كۆرمەك.

苦思冥想 kǔ sī míng xiǎng چوڭقۇر ئويلانماق؛ قاتتىق
باش قاتۇرماق؛ چوڭقۇر ئويغا پاتماق.

苦心孤诣 kǔ xīn gū yì جان كۆيدۈرمەك.

苦心经营 kǔ xīn jīng yīng مۇجىر جاپا بىلەن قۇرۇپ
چىقماق؛ باش قاتۇرۇپ باشقۇرماق؛ پۈتۈن ئەس-
يادى بىلەن ئىشلىمەك.

苦中作乐 kǔ zhōng zuò lè جاپانى راهت دەپ بىلمەك.

夸大其词 kuā dà qí cí مۇبالىغە قىلماق؛ كۆپتۈرمەك؛
چوڭايتىپ كۆرسەتمەك.

夸父追日 kuā fù zhuī rì كۇافۇنىڭ قۇياشنى قوغلىشى
(كېشىنىڭ تەبىئەتنى بويسۇندۇرۇشقا بەل باغلى-
غانلىقىنى چۈشەندۈرىدۇ، ھالىغا باقماي چوڭ
ئىشقا تۇتۇش قىلغانلىقىغىمۇ تەمسىل قىلىنىدۇ).

夸夸其谈 kuā kuā qí tān قۇرۇق گەپ ساتماق؛ پەلسەپە
ساتماق.

快步流星 kuài bù liú xīng شاپاشلاپ ماڭماق؛ سوكۇلداپ

ماخماق .

快刀斩乱麻 kuài dāo zhǎn luàn mā چىگىش كەندىرنى
ئىتتىك پىچاقتا توغرىماق؛ غۇچ - غۇچ بىر
تەرەپ قىلماق؛ ئىشنى غاچ - غۇچ قىلماق .

快马加鞭 kuài mǎ jiā biān سۈرئەتنى تېخىمۇ تېزلەتمەك .

快人快事 kuài rén kuài shì كۆڭلى تۈزنىڭ ئىشى تېز .

快人快语 kuài rén kuài yǔ كۆڭلى تۈزنىڭ گېپى ئوچۇق .

脍炙人口 kuài zhī rén kǒu لەززەت بەرمەك؛ لەززەت بېغىش -
لىماق .

宽大为怀 kuān dà wéi huái كەڭ قورساق بولماق؛ كەڭچى -
لىك قىلماق .

宽打窄用 kuān dǎ zhǎi yòng ئارتۇقچە ھېسابلاپ، قىسىپ
ئىشلەتمەك؛ كۆپ تەييارلاپ قويۇپ، تېجەپ
ئىشلەتمەك .

宽宏大量 kuān hōng dà liàng كۆكسى - قارنى كەڭ؛ كەڭ
قورساق .

宽猛相济 kuān měng xiāng jì كەڭچىلىك قىلىش بىلەن
قاتتىق بولۇشنى ماسلاشتۇرماق؛ ھەم كەڭ
قورساق، ھەم قاتتىق قول بولماق .

狂风暴雨 kuāng fēng bào yǔ جۇدۇن - چاپقۇن؛ بوران -
چاپقۇن .

“狂风骤雨” مۇ دېيىلىدۇ .

狂风恶浪 kuāng fēng è làng دەھشەتلىك بوران - چاپقۇن .

狂奴故态 kuāng nú gù tài كرنا خۇيسى تاشلىماسلىق؛

كونا ئادىتىنى تاشلىماسلىق.

狂妄野心 kuáng wāng yě xīn غالجىرانه قارانيهت.

狂妄自大 kuáng wāng zì dà ئۆزىنى چوڭ تۇتۇپ كۆرەڭ-
لەپ كەتمەك؛ چوڭچىلىق قىلماق.

旷古未闻 kuàng gǔ wèi wén قەدىمدىن ئاڭلاپ باقمىغان؛
زادىلا ئاڭلاپ باقمىغان؛ ئەزەلدىن ئاڭلاپ باقمىغان.

旷日持久 kuàng rì chí jiǔ ئۇزاق داۋاملاشماق؛ ئۇزاق
سوزۇلۇپ كەتمەك؛ ئۇزاق ۋاقىت ئۆتمەك.

岿然不动 kuī rán bù dòng قىمىرلىماي مەزمۇت تۇرماق؛
زەبەردەس قەد كۆتۈرۈپ تۇرماق.

岿然独存 kuī rán dū cún يالغۇز ئۆزى مەزمۇت قەد
كۆتۈرۈپ تۇرماق؛ يالغۇز ئۆزى ساقلىنىپ قالماق.

岿然屹立 kuī rán yì lì ھەيۋەت بىلەن قەد كۆتۈرۈپ تۇرماق.

窥豹一斑 kuī bāo yī bān ”پانە كۆرۈش“ غا قاراڭ.

窥测方向 kuī cè fāng xiāng يوقۇقنى ئىزدىمەك؛ ئەھۋالنى
كۆزەتمەك.

揆情度理 kuī qíng duō lǐ ئىشنىڭ ئۆز يولى بويىچە بولغاندا.

溃不成军 kuī bù chéng jūn ۋەتۈەرىكى چىقماق؛ تىرىپىرەن
بولماق.

昆山片玉 kūn shān piàn yù ئېسىلنىڭ ئېسىلى؛ گۈزەلنىڭ
گۈزىلى.

悃幅无华 kǔn bī wú huā راستچىل؛ سەمىمىي؛ ساختىپەز-
لىك قىلماسلىق.

困守孤城 kùn shǒu gū chéng مۇھاسىرىدە قالغان شەھەرنى

قاتتىق ساقلىماق.

- 困兽犹斗 kūn shòu yóu dòu ئۆلۈم ئالدىدا جان تالاشماق؛
ئەجەل ئالدىدا كاجلىق بىلەن قارشىلىق قىلماق.
- 困知勉行 kùn zhī miǎn xíng بىلىم جاپا چېكىشتىن كېلىدۇ،
پەزىلەت ئۆزىنى چەكلەشتىن.
- 括囊守禄 kuò nāng shǒu lù تىلنى يىغىپ، مەرتىۋىسىنى
ساقلاپ قالىماق.

L

- 拉大旗，作虎皮 lā dà qí, zuò hǔ pí ھەشەمەتلىك سۆزلەر بىلەن پوپۇزا قىلماق.
- 拉家带口 lā jiā dài kǒu بىر ئۆي بېشىغا قالماق؛ پۈتۈن ئائىلىنىڭ ئېغىرچىلىقى زىمىسىگە چۈشمەك.
- 来龙去脉 lái lóng qù mài ئىشنىڭ باش-ئاپىغى؛ ئىشنىڭ سەۋەب-نەتىجىسى.
- 来去分明 lái qù fēn míng كەلگەن-كەتكەن يېرى ئېنىق؛ ئوچۇق-ئاشكارا ئىش قىلماق. ئىشنىڭ ئۆتمۈش جەريانى ئېنىق بولماق.
- 来日方长 lái rì fāng chāng بۇ ئالەم-ئۇزۇن ئالەم؛ جاھاننىڭ مۇرادى ئۇزۇن.
- 来者不拒 lái zhě bù jù خەقنى رەت قىلماسلىق؛ خەقنىڭ مۇراجىتىنى رەت قىلماسلىق.
- 来者不善，善者不来 lái zhě bù shàn, shàn zhě bù lái كەلگۈچىنىڭ نىيىتى ياخشى ئەمەس، نىيىتى ياخشى كەلمەس؛ بىر بالاسى بولمىسا، ئۇلار كەلمەمتى بۇندا.
- 来之不易 lái zhī bù yì قولغا ئاسان كەلمىگەن؛ قولغا كېلىشى ئاسان ئەمەس؛ ئاسانغا چۈشكەن

- ئەمەس؛ ئاسانغا توختىمىغان.
 来踪去迹 lái zōng qù jī نەدىن كېلىپ، نەگە كەتكەن.
 لىكى؛ بارغان-تۇرغان جايى.
 赖衣求食 lài yī qiú shí باشقىلارغا تايىنىپ جان باقماق؛
 بىراۋنىڭ ھىمىتىگە تايىنىپ ياشماق؛ خەقنىڭ
 قولىغا قاراپ قالماق.
 癞蛤蟆想吃天鹅肉 lài hā mā xiǎng chī tiān ē ròu
 چارپاقا قوداي گۆشى يېيىشنى تاما قىپتۇ؛ ئاسمان-
 دىكى غازنىڭ شورپىسىغا نان چىلاپتۇ؛ ئېگىز
 ئوقۇرغا بويۇن سوزماق.
 兰艾同焚 lán ài tóng fēn گۈلىنىمۇ، ئەمەننىمۇ تەڭ ئوت-
 ۋەتمەك؛ ياخشى-ياماننى پەرق ئەتمەي تەڭ
 يوقاتماق.
 兰摧玉折 lán cuī yù zhē گۈل توزدى، قاش سۇندى؛
 ئاسماندىن بىر يورۇق يۇلتۇز ئۆچتى؛ ئۇلۇغ زات
 ياش كەتتى.
 兰薰桂馥 lán xūn guī fù ① مېھەر-شەپقىتى تۈگىمەس.
 ② ئۇرۇق-ئەۋلادى گۈللەپ ياشنىماق.
 兰因絮果 lán yīn xù guǒ بەختلىك قوشۇلۇپ، نادامەتتە
 ئايرىلماق؛ باشتا قوشۇلۇپ، ئاخىردا ئايرىلماق.
 蓝田生玉 lán tián shēng yù دانا ئاتىنىڭ بالىسى ئاقىل كېلەر.
 滥竽充数 làn yú chōng shù سان توشقۇزماق؛ ھېسابتا بار،
 ھەمدەمدە يوق؛ ساندا بار، ساپاندا يوق.
 狼狽不堪 lāng bèi bù kān تازا رەسۋاسى چىقماق؛ ئىنتايىن

پەرىشان ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق؛ ئىككى پۇتى
بىر ئۆنۈككە تىقىلىپ قالماق.

狼狽为奸 lāng bēi wéi jiān بىرلىشىۋېلىپ ئەسكىلىك
قىلماق؛ تىل بىرىكتۈرۈپ ئەسكىلىك قىلماق.

狼奔豕突 lāng bēn shǐ tū تىرىپىرەن بولۇپ قاچماق؛
پاتىپاراق بولۇپ كەتمەك.

狼吞虎咽 lāng tūn hǔ yǎn ئاچ بۆرىدەك يېمەك؛ چاينىماي
يۇتماق.

狼心狗肺 lāng xīn gǒu fèi ئىچىدە توڭغۇز قاترايدىغان؛
ئىچى يامان؛ ۋاپاسىز.

狼烟四起 lāng yān sì qǐ ئۇرۇش ئوتى تۇتاشماق؛ چېگرا
ئەنسىز بولماق؛ ئەل ئەنسىزلىككە چۈشۈپ قالماق.

狼子野心 lāng zǐ yě xīn قارانىيەت؛ ياۋۇز نىيەت.

浪迹江湖 lāng jī jiāng hū يۇرتىمۇ يۇرت سەرگەردان بولۇپ
يۈرمەك.

浪子回头金不换 lāng zǐ huí tóu jīn bù huàn
ئازغان بالىنىڭ يامان يولدىن قايتىشى ئالتۇندىنمۇ
قىممەتلىك.

牢不可破 láo bù kě pò بۇزۇلماس؛ يىمىرىلمەس؛
مۇستەھكەم.

劳而无功 láo ér wú gōng جاپاغا چۈشلۈك تاپاۋەت يوق؛
ئەمگەك زايە كەتمەك.

劳苦功高 láo kǔ gōng gāo كۆپ جاپا چېكىپ، زور خىزمەت
كۆرسەتمەك.

- 劳民伤财 lǎo mǐn shāng cái - خەلققە جاپا سېلىپ، مال -
مۈلۈككە زىيان يەتكۈزمەك.
- 劳师动众 lǎo shī dòng zhòng ھەمىنى ئاتلاندۇرماق؛ كۆپ
كۈچ سەرپ قىلماق.
- 劳燕分飞 lǎo yàn fēn fēi جۇدالىق؛ ھىجرانلىق؛ ئايرىلىش.
- 老蚌生珠 lǎo bāng shēng zhū قېرىغاندا بالا تاپماق.
- 老成持重 lǎo chéng chí zhòng ئېغىر - بېسىق.
- 老当益壮 lǎo dāng yì zhuàng ئۆزى قېرىسمۇ غەيرىتى
ئۈستۈن بولماق.
- 老调重谈 lǎo diào chóng tān ”重谈老调“ غا قاراڭ.
- 老骥伏枥 lǎo jì fú lì قېرى تۇلپار ئېغىلدا تۇرىسمۇ
كۆڭلى يولدا؛ تۇلپار قېرىسمۇ تۇيىقى سوۋۇماپتۇ؛
ئىرادىلىك ئادەم قېرىسمۇ يۈرسكى جۇش
ئۇرۇپ تۇرىدۇ.
- 老奸巨猾 lǎo jiān jù huá قېرى قاقباش؛ ئۇچىغا چىققان
مەككار؛ قېرى تۈلكە.
- 老马识途 lǎo mǎ shí tú قېرى ئات يول بىلىدۇ؛ ياشان -
غانلار ئىشنىڭ ئېپىنى بىلىدۇ.
- 老谋深算 lǎo móu shēn suàn ئىراقنى كۆرەرلىك بىلەن
ئىش قىلماق؛ ھىيلە - مېكرلىك.
- 老牛破车 lǎo niú pò chē قېرى ئۆي ئەسكى ھارۋىنى
سۆرىگەندەك؛ سۆرەلمىلىك قىلماق؛ مەس -
مىسلىق قىلماق؛ لايىغەزەللىك قىلماق.
- 老牛舐犊 lǎo niú shì dú ”舐犊情深“ غا قاراڭ.

- ① ھالىنى ئات تارتالماسلىق؛ ② سولشىپ كەتمەك؛ چۈش-
كۈنلۈك؛ رومىسىزلىق.
- 老气横秋 lǎo qì héng qiū ئۇرۇق- تۇغقان، قولۇم- قوشنا.
- 老亲旧邻 lǎo qīn jiù lín قېرى- چۆرى، ئاجىز-
مېيىپلار؛ قېرى- چۆرى، ئاغرىق- سىلانلار.
- 老弱残兵 lǎo ruò cāng bīng يەنە دېسە يەنە شۇ؛ كونا
گەپنى دەۋەرمەك؛ كونا گەپ.
- 老鼠过街，人人喊打 lǎo shǔ guò jiē, rén rén hǎn dǎ
كۈچىدىن ئۆتكەن چاشقان ئۇر- ئۇرغا قالغاندەك.
- 老死不相往来 lǎo sǐ bù xiāng wǎng lái زادىلا باردى- كەلدى
قىلىشماسلىق؛ كىشىگە زادى ئارىلاشماي ياشماق.
- 老态龙钟 lǎo tài lóng zhōng قېرىلىق يەتمەك؛ قېرىپ پۈت-
قولى ئېغىرلىشىپ قالماق؛ قېرىپ ھالسىزلىنىپ
قالماق.
- 老羞成怒 lǎo xiū chéng nù ئىزاغا چىدىماي چىچاڭشىپ
كەتمەك؛ نومۇسقا چىدىماي غەزەپلىنىپ كەتمەك.
- 老于世故 lǎo yú shì gù جاھاندارچىلىققا ئۇستا؛ ئىشنى
كۆپ كۆرگەن.
- 老嫗能解 lǎo yū néng jiě مومايلارمۇ چۈشىنىدىغان؛ ئاممىباب.
- 老子天下第一 lǎo zǐ tiān xià dī yī ئاكاڭ قارىغاي جاھاندا
بىر؛ ئۆزىنى قالتىس ھېسابلىماق؛ ئۆزىنى
ھېچكىمگە تەڭ قىلماسلىق.
- 乐不可支 lè bù kě zhī خۇشاللىققا چۆممەك؛ گۈلەقە-

لىرى ئېچىلىپ كەتمەك.

- 乐不思蜀 lè bù sī shǔ ئويۇن - تاماشىغا بېرىلىپ ئەل -
يۇرتىنى ئۇنتۇپ قالماق؛ بىرەر نەرسىگە شەيدا
بولۇپ ئەس - ھوشنى يوقىتىپ قويماق.
- 乐此不疲 lè cǐ bù pí قاتتىق بېرىلىپ كەتمەك؛
زېرىكمەسلىك.
- 乐极生悲 lè jí shēng bēi ئارتۇقچە كۈلكىنىڭ كەينى يىغا؛
ئون كۈلكىنىڭ بىر يىغىسى بار.
- 乐善好施 lè shān hào shī خەير - ساخاۋەت قىلماق؛ خەير -
خاھچىلىق قىلماق.
- 乐天知命 lè tiān zhī mìng شۈكۈر - قانائەت قىلماق؛
تەقدىرگە تەن بېرىپ خۇشال يۈرمەك.
- 雷打不动 léi dǎ bù dòng تەۋرەنمەس؛ چىڭ ئۆزگەرمەس.
- 雷厉风行 léi lì fēng xíng چاقماقتەك چاققان بولماق؛ تېز
ھەرىكەتكە كەلمەك.
- 雷声大，雨点小 léi shēng dà, yǔ diǎn xiǎo
گۈلدۈرى ساز، يامغۇرى ئاز؛ گۈلدۈرى بار، يامغۇرى
يوق؛ داۋرىڭى چوڭ، نەتىجىسى كىچىك.
- 雷霆万钧 léi tíng wàn jūn يەر - جاھاننى زىلزىلىگە
كەلتۈرىدىغان قۇدرەت.
- 累牍连篇 lěi dú lián piān ”لەيدىكى ئاۋاز“ غا قاراڭ.
- 累教不改 lěi jiào bù gǎi قايتا - قايتا تەربىيە بەرسىمۇ
ئۆزگەرمەسلىك.
- 累卵之危 lěi luǎn zhī wēi ئۈستى - ئۈستىلەپ تىزىپ

قوبۇلغان تۇخۇمدەك؛ قىل ئۈستىدە تۇرماق؛
ئىنتايىن خەۋپلىك ئەھۋالدا قالماق.

冷嘲热讽 lěng chāo rè fěng ئاچچىق گەپلەر بىلەن چىقىد-
ۋالماق؛ مەسخىرە قىلماق؛ مازاق قىلماق.

冷酷无情 lěng kù wú qīng باغرى قاتتىق؛ تاش يۈرەك؛
رەھىمسىز.

冷若冰霜 lěng ruò bīng shuāng قاپقىدىن قار يېغىپ تۇر-
ماق؛ تەلەتدىن مۇز يېغىپ تۇرماق.

冷水浇头 lěng shuǐ jiāo tóu سوغۇق سۇ سەپمەك؛ كۆڭۈلنى
سوۋۇتماق؛ راينى قايىتۇرماق.

冷言冷语 lěng yán lěng yǔ تاپا- تەنە قىلماق؛ سېسىق
گەپ قىلماق.

冷眼旁观 lěng yǎn páng guān بىر چەتتە ئالسىپ قاراپ
تۇرماق؛ سوغۇق مۇئامىلە قىلماق.

愣头愣脑 lěng tóu lèng nǎo قاراملىق قىلماق؛ ئالسىجۇ-
قىلىق قىلماق.

离经叛道 lí jīng pàn dào يولدىن چىقماق؛ مۇرتەتلىك قىلماق.

离群索居 lí qún suǒ jū ئەلدىن ئايرىلىپ يالغۇز
ياشماق؛ جامائەتتىن ئايرىلىپ تەنھا ياشماق؛
يارۇ بۇرادەرلىرىگە ئارىلاشماي يالغۇز يۈرمەك.

离题万里 lí tí wàn lǐ تېمىدىن چەتتەپ كەتمەك؛
تېمىدىن بەك يىراقلاپ كەتمەك.

离乡背井 lí xiāng bèi jǐng ”خەقاراك.“

离心离德 lí xīn lí dé غەيرى نىيەت - غەيرى مەقسەتتە

- بولماق؛ ئالا كۆڭۈللۈك قىلماق؛ ئوي-- پىكرى
ئوخشاش بولماسلىق.
- 犁庭扫闾 lǐ tíng sǎo lú ئۇۋىسىنى يەر بىلەن يەكسان
قىلماق؛ تەلتۆكۈس يوقاتماق.
“犁庭扫穴” مۇ دېيىلىدۇ.
- 稷不恤纬 lǐ bù xū wěi ۋەتەننىڭ غېمىنى يەپ ئۆيىنى
ئۇنۇتماق؛ ۋەتەننى ئۆز ئائىلىسىدىن ئەلا بىلمەك.
- 礼轻人意重 lǐ qīng rén yì zhòng سوۋغىسى ئاز بولسىمۇ قەلبىنى
ئىپادىلەيدۇ؛ ئاز بولسىمۇ كۆپكە تاۋاپ قىلماق.
- 礼尚往来 lǐ shàng wǎng lái ① بار تاۋىقىم، يان تاۋىقىم.
② ئۇنداق قازانغا مۇنداق چۆمۈچ.
- 礼贤下士 lǐ xián xià shì دانىشمەنلەرگە ئەدەب بىلەن مۇئامىلە
قىلماق؛ ئۇقۇمۇشلۇق كىشىلەرنى ھۆرمەت قىلماق.
- 李代桃僵 lǐ dài táo jiāng ئۆزىنى قۇربان قىلىش ھېسابىغا
باشقىلارنى قوغداپ قالماق.
- 里通外国 lǐ tōng wài guó چەت ئەلگە باغلانماق.
- 里应外合 lǐ yīng wài hé ئىچكى- تاشقى تەرەپتىن
ماسلاشماق.
- 理亏心虚 lǐ kuī xīn xū يولسىزنىڭ يۈرسىكى بوك--
بوك؛ ئىشتانغا چىققان كۆڭۈلگە ئايان.
- 理屈词穷 lǐ qū cí qióng يولسىزنىڭ تىلى تۇتۇق.
- 理所当然 lǐ suǒ dāng rán ھەقىلىق ئىش؛ ئورۇنلۇق ئىش؛
تېگىشلىك ئىش.
- 理直气壮 lǐ zhí qì zhuàng ئىشى ھەقىنىڭ سۆزى نەق؛

هە قلىق يوسۇندا؛ مەردانىلىك بىلەن.

- 力不从心 lǐ bù cóng xīn ئارمانغا چۇشلۇق دەرمان يوق.
- 力不胜任 lǐ bù shèng rèn ھۆددىسىدىن چىقالماسلىق.
- 力疾从公 lǐ jí cóng gōng كېسەلگە پەرۋا قىلماي ئىشلىمەك.
- 力竭声嘶 lǐ jié shēng sī ”شەنەقلىق“ گە قاراڭ.
- 力尽筋疲 lǐ jìn jīn pí ”شەنەقلىق“ گە قاراڭ.
- 力排众议 lì pāi zhòng yì ئوخشاش بولمىغان پىكىرلەرنى رەت قىلماق.
- 力所不及 lì suǒ bù jí چامى يەتمەسلىك؛ كۈچى يەت- مەسلىك؛ قولدىن كەلمەسلىك.
- 力所能及 lì suǒ néng jí چامى يېتىشىچە؛ قولدىن كېلىشىچە.
- 力透纸背 lì tòu zhǐ bèi قەلىمى كۈچلۈك؛ مەزمۇنى چوڭقۇر.
- 力挽狂澜 lì wǎn kuáng lán جىددىي ۋەزىيەتنى ئوڭشىماق.
- 力争上游 lì zhēng shàng yóu تىرىشىپ يۇقىرى ئورلىمەك؛ ئىلغارلاردىن بولۇشقا تىرىشماق.
- 厉兵秣马 lì bīng mò mǎ قوراللار تەخلەپ، ئاتلارنى توقۇپ قويماق؛ جەڭگە جىددىي ھازىرلىق كۆرمەك؛ جەڭگە جىددىي تەرەددۇت قىلماق.
- 厉行节约 lì xíng jiē yuē ئىقتىساد قىلىشنى قاتتىق يولغا قويماق؛ ئىقتىسادقا رىئايە قىلماق.
- 历历可数 lì lì kě shǔ بەش قولدەك ئېنىق.
- 历历在目 lì lì zài mù ئوچۇق گەۋدىلىنىپ تۇرماق؛ ئېنىق كۆرۈنۈپ تۇرماق؛ كۆز ئالدىغا كەلمەك؛

كۆز ئالدىدا گەۋدىلەنمەك.

立此存照 lì cǐ cún zhào دەلىل - ئىسپات قالدۇرماق؛
ئىسپات ئۈچۈن ھۆججەت قالدۇرماق.

立地书橱 lì dì shū chú تىرىك كىتابخانا (كىتابنى كۆپ
ئوقۇغان، بىلىملىك كىشىگە تەمىسل قىلىندۇ).

立竿见影 lì gān jiàn yǐng موما تىكىلگەن ھامان سايىسى
چۈشەر؛ دەرھال ئۈنۈم ھاسىل قىلماق؛ تېز
ئۈنۈم بەرمەك.

立功赎罪 lì gōng shú zuì خىزمەت كۆرسىتىپ گۇناھىنى يۇماق.

立身处世 lì shēn chǔ shì سۆز - ھەرىكەت ۋە ئىجتىمائىي
ئالاقىلەردە.

立于不败之地 lì yú bù bài zhī dì يېڭىلمەس ئورۇندا تۇرماق.

立锥之地 lì zhuī zhī dì باش تىققۇدەك يەر، پۇت قويغۇ -
دەك يەر؛ ئالغانچە يەر.

立足之地 lì zú zhī dì پۇت دەسسەپ تۇرغۇدەك يەر.

利令智昏 lì lìng zhī hūn مەنپەئەتنى دەپ ئەقلىدىن
ئازماق؛ مەنپەئەتنى دەپ ئېسىنى يوقاتماق؛ ئاش
كەلسە، ئىمان قېچىپتۇ.

利市三倍 lì shì sān bèi ھەسسەلەپ پايدا ئالماق؛
كۆپلەپ پايدا ئالماق.

利析秋毫 lì xī qiū háo ئىگىلىكنى تۈجۈپلەپ باشقۇر -
ماق؛ يىپ - يىڭىنسىگچە ھېسابلىماق.

利益均沾 lì yì jūn zhān پايدىغا تەڭ شېرىك بولماق؛
تەڭ پايدا ئالماق.

- 利欲薰心 lǐ yù xūn xīn : نام - مەنپەئەتکە مەپتۇن بولماق؛
 نام - مەنپەئەتنىڭ كەينىگە كىرىپ كەتمەك.
- 励精图治 lǐ jīng tú zhì ئەلنى گۈللەندۈرۈش ئۈچۈن
 جان كۆيدۈرمەك.
- 例行公事 lì xíng gōng shì رەسمىيە تېجىلىك قىلماق؛
 رەسمىيەت تەرىقىسىدىلا ئىشلەپ قويماق؛ رەسىم -
 يەت بويىچە قىلىنغان ئىش.
- 栗栗危惧 lì lì wēi jù قورققىنىدىن جالاقلاپ تىترىد -
 مەك؛ قورقۇپ تىترەپ كەتمەك.
- 连绵不断 lián mián bù duàn ئۈزۈلمەي بولۇپ تۇرماق؛
 كەينى - كەينىدىن؛ بىر - بىرىگە تۇتۇشىپ كەتمەك.
- 连篇累牍 lián piān lěi dū ئۈست - ئۈستىلەپ؛ ئۈزۈندىن
 ئۈزۈن.
- 联翩而至 lián piān ér zhì كەينى - كەينىدىن كەلمەك.
- 廉耻扫地 lián chǐ sǎo dì ئار - نومۇستىن ئەسەرمۇ قال -
 ماسلىق.
- 廉洁奉公 lián jié fēng gōng پاك - دىيانەتلىك بولماق؛
 ھۆكۈمەت ئىشلىرىدا پاك، ئادىل بولماق.
- 敛足不前 liǎn zú bù qián قۇشقۇنغا ئولتۇرۇۋالماق.
- 脸软心慈 liǎn ruǎn xīn cí ”لىن رۇان خىن“ گە قاراڭ.
- 恋恋不舍 liàn liàn bù shě كۆڭلى قىياماسلىق؛ مېھرىنى
 ئۈزەلمەسلىك؛ ئايرىلغۇسى كەلمەسلىك.
- 良辰美景 liáng chén měi jǐng قۇتلۇق كۈن، گۈزەل مەنزىرە.
- 良工心苦 liáng gōng xīn kǔ قاتتىق باش قاتۇرماق؛ كۆپ

ئەجىر سەرپ قىلماق.

良金美玉 liáng jīn měi yù ① ئالتۇندەك ئادەم: ئېسىل ئادەم. ② كامالەتكە يەتكەن ئەسەر: نادىر ئەسەر.

良禽择木 liáng qín zé mù ياخشى قۇش قونغىلى دەرەخ تاللا.

良师益友 liáng shī yì yǒu ياخشى ئۇستاز ۋە ئوبدان دوست.

良药苦口 liáng yào kǔ kǒu “良药苦口” فا قاراڭ.

良莠不齐 liáng yǒu bù qí بۇغدايمۇ بار، قارسۇقمۇ بار؛ ياخشى ئادەممۇ بار، يامان ئادەممۇ بار.

良玉不雕 liáng yù bù diāo ياخشى قاشنى (قاشتاشنى) نەقىشلەش ھاجەتسىز.

梁上君子 liáng shàng jūn zǐ ئوغرى.

两败俱伤 liǎng bài jù shāng سەر ئىككى تەرەپ زىيانغا ئۇچ- رىماق؛ ئۇرۇشقان ئىككى تەرەپ تەڭ زىيانغا ئۇچرىماق.

两害相权取其轻 liǎng hài xiāng quān qǔ qī qīng ئىككى زىيانغا دۇچ كەلگەندە زىيىنى ئاز تەرەپنى تاللىماق.

两虎相争，必有一伤 liǎng hǔ xiāng zhēng, bì yǒu yī shāng ئىككى يولۋاس تالاشسا، بىرى جەزمەن زەخمىلىنىدۇ.

两面三刀 liǎng miàn sān dāo ئىككى بىسلىق؛ ئىككى يۈزلىملىك.

两全齐美 liǎng quān qī měi ئىككى تەرەپ تەڭ مەنپە.

ئەتدار بولماق: ئىككىلا تەرەپ ئۈچۈن ياخشى؛
كاۋايمۇ كۆيمسۇن، زىخمۇ كۆيمسۇن.

两小无猜 liǎng xiǎo wú cāi بىللە ئويناپ چوڭ بولماق.

两雄不并立 liǎng xiōng bù bīng lì ئىككى قوشقارنىڭ كاللىسى
بىر قازاندا قاينىماس.

两袖清风 liǎng xiù qīng fēng گېلى ساق، قولى پاك.

量材录用 liǎng cái lù yòng قابىلىيىتىگە يارىشا ئىشقا
قويماق.

量力而行 liǎng lì ér xíng ھالغا بېقىپ ئىش قىلماق؛
ھالىڭغا بېقىپ ھال تارت، خالتاڭغا بېقىپ
ئۇن.

“量力而为” مۇ دېيىلدۇ.

量入为出 liǎng rù wéi chū كىرىمگە قاراپ چىقىم قىلماق؛
يوتقانغا قاراپ پۇت سۇنماق.

量体裁衣 liǎng tǐ cāi yī “看菜吃饭，量体裁衣” غا قاراڭ.

聊备一格 liāo bēi yī gē يوقتىن ياخشى تەرىقىسىدە
ھېسابقا ئالماق؛ يوقتىن ياخشى قاتارىدا قوبۇل
قىلماق.

聊复尔耳 liāo fù ěr ěr ھازىرچە شۇنداق بولۇپ
تۇرسۇن.

聊胜于无 liāo shèng yú wú يوقتىن ياخشىراق.

聊以解嘲 liāo yǐ jiě chāo مازاقتىن قۇتۇلۇپ ئىز كۆڭلىنى
ياساپ تۇرماق.

聊以塞责 liāo yǐ sè zé مەسئۇلىيەت ئۈچۈن؛ تەلپىنى

قاندۇرۇش ئۈچۈن؛ جاۋاب بېرىش ئۈچۈن.

聊以自慰 liāo yǐ zì wēi ئۆزىگە تەسەللى بېرىپ تۇرماق؛
ئۆز كۆڭلىنى ياساپ تۇرماق.

聊以卒岁 liāo yǐ zú suì ئەپلەپ - سەپلەپ يىلدىن
چىقىۋالماق.

寥寥无几 liāo liāo wú jǐ يوق دېيەرلىكلا؛ بىرنەچچىلا.

寥若晨星 liāo ruò chén xīng تاڭ يۇلتۇزلىرىدەك شالاڭ؛
بارماق بىلەن سانغۇدەكلا؛ بىرەن - سىرەن كۆزگە
چېلىقىپ قالماق؛ ئاندا - ساندا.

潦草塞责 liāo cǎo sāi zé قول ئۇچىدىلا ئىشلەپ قويماق؛
ئۇرۇپ - سوقۇپ قولدىن چىقارماق.

燎原烈火 liāo yuán liè huǒ چوڭ يانغىن؛ دالدىكى يانغىن.

了如指掌 liǎo rú zhǐ zhǎng بەش قولدەك بىلمەك؛ ئېنىق
بىلمەك.

料事如神 liào shì rú shén ئەۋلىيادەك بىلمەك؛ مولدە -
تاپقاللىق.

劣迹昭著 liè jī zhāo zhù ئەسكىلىكى ھەممىگە ئايان
بولماق؛ رەزىللىكى ھەممىگە ئاشكارا بولماق.

烈火见真金 liè huǒ jiàn zhēn jīn جىڭ ئالتۇن كۈچلۈك ئوتتا
بىلىنەر.

临别赠言 lín bié zèng yán ئايرىلىش ئالدىدىكى خاتىرە
سۆز؛ جۇدالىق سۆزى.

临机处置 lín jī chǔ zhì ئەھۋالغا قاراپ بىر تەرەپ
قىلماق.

- 临机应变 lín jī yīng biàn ۋەزىيەتكە قاراپ ئىش كۆرمەك؛
ئەھۋالنىڭ ئۆزگىرىشىگە قاراپ جانلىق تەدبىر
قوللانماق.
- 临渴掘井 lín kě jué jǐng چاڭقىغاندا قۇدۇق قازماق.
- 临深履薄 lín shēn lǚ bó ئالدىدا ھاڭ باردەك؛ نېپىز
مۇزدا ماڭغاندەك؛ ساناپ دەسسەمەك.
- 临时抱佛脚 lín shí bào fó jiǎo جان ھەلقۇمغا كەلگەندە توۋا -
ئىستىغپار ئوقۇماق.
- 临危不惧 lín wēi bù jù خەۋپ - خەتەردىن قورقماسلىق.
- 临危授命 lín wēi shòu mìng ئۆلۈش ئالدىدا ۋەسىيەت قال -
دۇرماق؛ خەتەرلىك ئەھۋالدا ۋەزىپە تاپشۇرماق.
- 临渊羡鱼 lín yuān xiàn yú قۇرۇق تەمەدە بولماق؛ ئۈجمە
پىش، ئاغزىمغا چۈش.
- 临阵磨枪 lín zhèn mó qiāng جەڭ باشلانغاندا قىلىچ بىلمەك؛
سۇ كەلگەندە توغان تۇتماق.
- 临阵脱逃 lín zhèn tuō tāo جەڭ باشلانغاندا قېچىپ كەتمەك؛
مۇھىم پەيتتە ئۆزىنى دالدىغا ئالماق؛ جىددىي
پەيتتە ئىشتىن باش تارتماق.
- 淋漓尽致 lín lí jìn zhī تەپسىلىي بايان قىلماق؛ ئۈزۈل -
كېسىل يېشىپ بەرمەك.
- 琳琅满目 lín láng mǎn mù كۆزنىڭ يېغىنى يەيدىغان؛
كۆزنى چاقىتىدىغان.
- 鳞次栉比 lín cì zhī bǐ قاتار - قاتار ئۆي - ئىمارەتلەر؛
رەت - رەت بىنالار.

- 伶仃孤苦 líng dīng gū kǔ “孤苦伶仃” غا قاراڭ.
- 伶牙俐齿 líng yá lì chǐ گەپكە چىچەن؛ گەپدانلىق؛ گەپكە ئۈستىلىق.
- 灵丹妙药 líng dān miào yào ① شىپالىق دورا؛ خىسلەتلىك دورا؛ ھەممە دەردكە داۋا دورا. ② ئۈنۈملۈك تەدبىر.
“灵丹圣药” مۇ دېيىلىدۇ.
- 灵机一动 líng jī yī dòng دەرھال ئەقىل تاپماق؛ بىردىنلا كالا ئىشلەتمەك؛ بىردىنلا كاللىسى ئىشلەپ قالماق.
- 玲珑剔透 líng lóng tī tòu ① نەپىس ئىشلەنگەن؛ سىپتا ئىشلەنگەن. ② زېرەك.
- 零打碎敲 líng dǎ suì qiāo ئاز-ئازدىن ئىشلىمەك؛ پارچە-پارچە قىلىپ ئىشلىمەك.
“零敲碎打” مۇ دېيىلىدۇ.
- 令人发指 líng rén fā zhǐ قۇيقا چىچى تىك تۇرماق.
- 令人神往 líng rén shén wǎng ئادەمنىڭ زوقنى كەلتۈرمەك؛ كىشىنى مەپتۇن قىلماق.
- 令人作呕 líng rén zuò ǒu ئادەمنىڭ قۇسقۇسىنى كەلتۈر-مەك؛ ئادەمنى يىرگەندۈرمەك.
- 令行禁止 líng xíng jìn zhǐ قىل دېگەننى قىلىش، قىلما دېگەننى قىلماسلىق؛ بۇيرۇقنى قەتئىي ئىجرا قىلماق.
- 另起炉灶 líng qǐ lú zāo باشقىدىن قازان ئاسماق؛ يېڭە-باشتىن تۇتۇش قىلماق.

- 另眼相看 líng yǎn xiāng kàn ئېتىبار بىلەن قارىماق؛ باشقىچە قارىماق.
- 溜须拍马 liū xū pāi mǎ خۇشامەت قىلماق؛ تەخسە كۆتۈرمەك؛ تەخسىكەشلىك قىلماق.
- 溜之大吉 liū zhī dà jí غىپىدە تىكۋەتمەك؛ غىپىدە كېتىپ قالماق.
- 留得青山在，不愁没柴烧 liú dé qīng shān zài bù chōu mēi chái shāo جاڭگىلىك ئامان بولسا، ئوتۇندىن نېمە غەم؛ جان بولسا جاھان، ئاش بولسا قازان.
- 留有余地 liú yǒu yú dī ئىمكانىيەت قالدۇرماق؛ ئېھتىمالغا قارشى ئورۇن قالدۇرماق.
- 流芳百世 liú fāng bǎi shì نامى مەڭگۈ ساقلانماق؛ نامى ئەبەدكە ئۆچمەسلىك.
- 流芳千古 liú fāng qiān gǔ نامى مەڭگۈ ئۆچمەسلىك؛ نامى ئەبەدكە ئۆچمەسلىك.
- 流金铄石 liú jīn shuō shí تاشقا نان ياقسا پىشقىدەك ئىسسىق؛ دەھشەتلىك ئىسسىق؛ پىژ غىرىم ئىسسىق.
- 流离颠沛 liú lí diān pèi “流离颠沛” غا قاراڭ.
- 流离失所 liú lí shī suǒ سەرسانلىق - سەرگەردانلىق؛ سەرگەردان بولۇپ يۈرمەك.
- 流离转徙 liú lí zhuǎn xǐ سەرسان بولۇپ يۈرمەك؛ مۇسا-پىرچىلىق تارتماق.

流连忘返 liú lián wàng fǎn تارتىشىپ كەتكۈسى كەلمەس۔
لىك؛ كېتىشكە كۆزى قىماسلىق؛ مېھرىنى ئۈزەل۔
مەسلىك.

流水不腐，户枢不蠹 liú shuǐ bù fǔ, hù shū bù dù
ئېقىن سۇ سېسىمايدۇ، ئىشىك ئۈلگۈجىكى چىرمەيدۇ.

流言蜚语 liú yán fēi yǔ پىتنە - پاسات گەپلەر؛ ئۆسەك
سۆزلەر.

“流言飞语” مۇ دېيىلىدۇ.

柳暗花明 liǔ àn huā míng گۈل تازا ئېچىلىپ، دەل -
دەرەخلەر بۈك - باراقسان بولۇپ ئۆسكەن.

六亲不认 liù qīn bù rěn قوۋم - قېرىنداشلىرىدىن يۈز
ئۆرۈمەك؛ ۋاپاسزلىق قىلماق.

六亲无靠 liù qīn wú kào باشپاناھسىزلىق؛ پاناھسىز
قالماق؛ غېرىب - غۇرۋالىق.

六神无主 liù shén wú zhǔ ئەرۋاھى ئوچۇپ كەتمەك؛
ھولۇقۇپ كەتمەك؛ ئالاقىزادە بولماق؛ تەمتىرەپ
قالماق.

龙飞凤舞 lóng fēi fēng wǔ گۈل كەلتۈرۈۋەتمەك؛ جانلىق
ۋە كۆركەم (خۇش خەت).

龙肝豹胎 lóng gān bāo tāi ئېسىل ناز - نېمەتلەر.

龙马精神 lóng mǎ jīng shén تۈلپاردەك تېتىك؛ جۇشقۇن
روھلۇق.

龙盘虎踞 lóng pān hǔ jù “虎踞龙盘” گە قاراڭ.

龙蟠凤逸 lóng pān fēng yì تالانتلىق كىشىلەر كۆمۈلۈپ

قالماق.

龙蛇混杂 lóng shē hùn zā ياخشىلار بىلەن يامانلار
ئارىلىشىپ كەتمەك.

龙生九种，九种各别 lóng shēng jiǔ zhǒng, jiǔ zhǒng
gē bié بىر ئاندىن توققۇز بالا، توققۇزى توققۇز ياڭزا.

龙潭虎穴 lóng tán hǔ xué بىرتوقچىلار ئۇۋىسى.

龙腾虎跃 lóng téng hǔ yuè چەبدەس - چاققان؛ كۆتۈرەڭگۈ
روھلۇق.

龙骧虎步 lóng xiāng hǔ bù كۆكرەك كېرىپ، مەغرۇر قەدەم
تاشلىماق.

龙骧虎视 lóng xiāng hǔ shì كۆكرەك كېرىپ، ھەيۋە بىلەن
تىكىلمەك.

龙行虎步 lóng xíng hǔ bù يولۋاستەك ھەيۋەت بىلەن
ماڭماق؛ كۆكرەك كېرىپ، مەزمۇت قەدەم بىلەن
ماڭماق.

龙吟虎啸 lóng yīn hǔ xiào ھەيۋەتلىك ئاۋاز؛ ياڭراق
ئاۋاز.

龙争虎斗 lóng zhēng hǔ dòu يولۋاس تالاشقاندەك قاتتىق
ئېلىشماق؛ قاتتىق تۇتۇشماق.

龙钟老态 lóng zhōng lǎo tài “老态龙钟” غا قاراڭ.

螭蚁得志 lōu yǐ dé zhì چەرەندە - پەرەندىلەرگە ئەمەل
تېگىپ قالماق؛ چەرەندە - پەرەندىلەر شۆھرەت
قازانماق.

- 漏洞百出 lǒu dòng bǎi chū - نۇقسان كۆپ بولماق؛ چاندۇ-
رۇپ قويغان يەرلىرى كۆپ.
- 漏脯充饥 lǒu fǔ chōng jī : سېسىق گۆشتە قورساق توقلىماق؛
بارىغا پەتە، يوقىغا ئەتە؛ ھازىرنىلا كۆزدە تۇتۇپ،
ئاقىۋىتىنى ئويلىماسلىق.
- 漏网之鱼 lǒu wǎng zhī yú . توردىن چۈشۈپ قالغان بېلىق.
- 漏泄春光 lǒu xiē chūn guāng مەخپىي خەۋەر يەتكۈزمەك؛
مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويماق؛ سىر پاش
بولۇپ قالماق.
- 镂尘吹影 lǒu chén chuī yǐng ”لۈيىن چۈيىنغە قاراڭ.“
- 镂骨铭心 lǒu gǔ míng xīn قەلبىدە چىڭ ساقلىماق؛ مەڭگۈ
ئۇنتۇماسلىق.
- 镂月裁云 lǒu yuē cāi yún . قولى گۈل؛ قولى ئەپلىك.
- 露马脚 lǒu mǎ jiǎo چىنىپ قالماق؛ چاندۇرۇپ
قويماق؛ سىر ئاشكارا بولۇپ قالماق.
- 庐山真面目 lú shān zhēn miàn mù ئەسلى قىياپىتى؛ ئەسلى
ھالىتى.
- 炉火纯青 lú huǒ chún qīng ،كامالەتكە يەتمەك؛ بابىغا يەت-
مەك؛ ۋايىگە يەتمەك؛ كامال تاپماق.
- 鲁殿灵光 lǚ diàn líng guāng ئامان قالغان پېشىۋالار؛ ھايات
قالغان پېشىۋالار.
- 鲁莽灭裂 lǚ mǎng miè liè قاراملىق قىلماق؛ شاللاقلق
قىلماق.
- 鲁鱼帝虎 lǚ yú dī hǔ ئىملا خاتالىقى يۈز بەرمەك.

“鲁鱼亥豕” مۇ دېيىلىدۇ.

鹿死不择音 lù sǐ bù zé yīn بۇغا ئۆلگەندە پىنھان جاي تاللىمايدۇ.

鹿死谁手 lù sǐ shuí shǒu ھاكىمىيەتنىڭ كىمىنىڭ قولىغا چۈشۈشى ناتايىن؛ كىمنىڭ ئۈتۈپ چىقىشى نامەلۇم.

绿林好汉 lù lín hǎo hān ① قوزغىلاڭچى ئەزىمەتلەر. ② قاراچىلار.

碌碌无能 lù lù wú néng قابىلىيەتسىزلىك؛ بولۇمسىزلىق.

路不拾遗 lù bù shí yí “道不拾遗” غا قاراڭ.

路见不平，拔刀相助 lù jiàn bù píng, bā dāo xiāng zhù ناھەقچىلىكنى كۆرگەندە چىداپ تۇرالماسلىق.

路遥知马力，日久见人心 lù yáo zhī mǎ lì, rì jiǔ jiàn rén xīn ئات ئۇزۇن يولدا سىنىلار، ئادەم ئۇزاق يىلدا.

戮力同心 lù lì tóng xīn بىر ياقىدىن باش چىقارماق؛ بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە بولماق.

露才扬己 lù cái yāng jǐ ئۆزىنى داڭلىماق؛ ئۆزىنى كۆر - سەتمەك؛ ئۆزىنىڭ بىلىم - قابىلىيىتىنى پەش قىلماق.

露宿风餐 lù sù fēng cān “餐风宿露” غا قاراڭ.

露尾藏头 lù wěi cāng tóu “藏头露尾” غا قاراڭ.

驴唇不对马嘴 lú chún bù duì mǎ zuǐ تاغدىن سورسما، باغدىن جاۋاب بەرمەك؛ كالا دېسە، پاقالچاق دېمەك.

驴鸣狗吠 lú míng gǒu fēi ئېشەك ھاڭراپ، ئىت قاۋىغان - دەك؛ ئالسىتاغىل توۋلىماق (قاملاشمىغان ماقالىغىمۇ

تەمسىل قىلىنىدۇ).

旅进旅退 lǚ jìn lǚ tuī باشقىلار بىلەن بىر قاتاردا
ماخماق: باشقىلارغا ئەگىشىپ كەتمەك.

屨次三番 lǚ cì sān fān قايتا-قايتا؛ تەكرار-تەكرار؛
قايتا-قايتىلاپ؛ نۇرغۇن قېتىم.

屨见不鲜 lǚ jiàn bù xiān كۆرۈۋېرىپ كۆنۈپ قالماق؛
كۆزگە دائىم چېلىقىپ تۇرماق؛ دائىم ئۇچراپ
تۇرماق.

屨教不改 lǚ jiào bù gǎi “累教不改” گە قاراڭ.

屨试不爽 lǚ shì bù shuǎng قايتا-قايتا سىناقتىن ئۆتكەن؛
قايتا-قايتا تەجرىبە قىلىنغان؛ كۆپ قېتىملىق
سىناق ئارقىلىق ئىسپاتلانغان.

屨战屨胜 lǚ zhàn lǚ shèng ھەر بىر جەڭدە غالىب چىقماق.

屨穿踵决 lǚ chuān zhǒng jué باشقا تاپسا، پۇتقا يوق.

屨险如夷 lǚ xiǎn rú yí خەتەردىن بەھۇزۇر ئۆتۈپ
كەتمەك؛ خەۋپ-خەتەردىن زادىلا قورقماسلىق.

绿叶成阴 lǚ yè chéng yīn كۆچەت ئۆسۈپ سايە تاشلىماق
(قىزنىڭ ياتلىق بولۇپ بالىلىق بولغانلىقىغا تەمسىل
قىلىنىدۇ).

绿衣使者 lǚ yī shǐ zhě يېشىل كىيىملىك ئەلچى
(بۇرۇن شاتۇتنى كۆرسىتەتتى، ھازىر پوچتىكەشنى
كۆرسىتىدۇ).

鸾凤和鸣 luán fēng hé míng ئىناق ئەر-خوتۇن؛ ئەر-خوتۇن
ئىناق ئۆتمەك.

- 鸾飘凤泊 luān piāo fēng bō ئەر-خوتۇن بىر-بىرىدىن جۇدا بولماق.
- 鸾翔凤集 luān xiāng fēng jí مۇنەۋۋەر زاتلار بىر يەرگە جەم بولماق؛ تالانتلىق كىشىلەر توپلاشماق.
- 鸾翔凤翥 luān xiāng fēng zhù خەتنى راۋان يازماق.
- 乱七八糟 luàn qī bā zāo قالايىمقان؛ مالماتاڭ؛ تەرتىپ-سىز؛ رەتسىز؛ بىسەرەمجان.
- 乱头粗服 luàn tóu cū fū ”粗服乱头“ غا قاراڭ.
- 略迹原情 luè jī yuán qíng ئادىمەتچىلىك جەھەتتىن ئەپۇ قىلماق؛ ئادىمەتچىلىك ۋە جىدىن ئەپۇ قىلماق.
- 略见一斑 luè jiàn yī bān بىر قىسمىنى كۆرگىلى بولماق.
- 略胜一筹 luè shèng yī chōu سەل ئۈستۈن كەلمەك؛ سەل كۈچلۈك كەلمەك؛ سەل ياخشىراق.
- 略识之无 luè shí zhī wú چالا ساۋات.
- 沦肌浹髓 lún jī jiān suǐ سۆڭەك-سۆڭەككە سىڭىپ كەتمەك؛ چوڭقۇر تەسىرلەنمەك.
- 论长道短 lùn cháng dào duǎn ئۈنۈڭدىن-بۈنۈڭدىن سۆز ئاچماق؛ ئۈنى-بۈنى دېيىشمەك.
- 论功行赏 lùn gōng xíng shǎng تۆھپىسىگە قاراپ مۇكاپات بەرمەك.
- 罗掘俱穷 luó jué jù qióng ① ئوزۇق ئاشلىقى تۈگەپ كەتمەك. ② ھەرقانداق ئامال بىلەنمۇ.
- 罗雀掘鼠 luó què jué shǔ ئوزۇق-تۈلۈكنىڭ غېمىدە بولماق؛ ئوزۇق-تۈلۈكنىڭ ئامالنى قىلماق.

- 络绎不绝 luò yī bù jué ئايىخى ئۈزۈلمەسلىك؛ ئۈزۈل-
مەي ئۆتۈپ تۇرماق.
- 洛阳纸贵 luò yáng zhǐ guì ئەسەرنىڭ بازىرى چىقماق.
- 萃萃大者 luò luò dà zhě گەۋدىلىنىپ تۇرغان مۇھىم
نۇقتىلار؛ ئاساسلىق نۇقتىلار.
- 落花流水 luò huā liú shuǐ يەر بىلەن يەكسان قىلماق؛ يەر
بىلەن يەكسان بولماق؛ ئەبجىقى چىقماق؛ ۋە تۈە-
رىكىنى چىقىرىۋەتمەك.
- 落花有意，流水无情 luò huā yǒu yì, liú shuǐ wú qīng
گۈل تۆكۈلەر ئىختىيارى، ئېقىن سۇنىڭ يوق كارى
(قىز - يىگىتلەردىن بىرىنىڭ مەيلى بار، بىرىنىڭ مەيلى
يوقلۇقىغا - تاق مۇھەببەتكە تەمسىل قىلىندۇ).
- 落荒而走 luò huāng ér zǒu چۆل - جەزىرىلەرگە قېچىپ
كەتمەك؛ قۇيرۇقنى خادا قىلماق؛ تىرىپىرەن
بولماق.
”落荒而逃“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 落井下石 luò jǐng xià shí قۇدۇققا چۈشۈپ كەتسە، ئۈستە -
دىن تاش تاشلىماق؛ ئۆلمەكنىڭ ئۈستىگە تەپمەك.
”落阱下石“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 落落大方 luò luò dà fāng قورۇنماسلىق؛ تارتىنماسلىق.
- 落落寡合 luò luò guǎ hé كىشىلەرگە ئارىلاشماستىن؛
ئۆزىنى قاچۇرۇپ يۈرمەك.
- 落落穆穆 luò luò mù mù كىشىگە ئارىلاشماستىن؛ جىمغۇر -
لۇق؛ كەم سۆخەنلىك؛ سوغۇق نەپەسلىك؛ سوغۇق

مۇئامىلىلىك.

- 落拓不羁 luò tuō bù jī چېچىلاڭغۇلۇق؛ پاراگەندىلىك؛
ئۆزىنى تۇتۇشنى بىلمەسلىك.
- 落叶归根 luò yè guī gēn يوپۇرماق دەرەخ تۇۋىگە تۆكۈ-
لىدۇ؛ ئات ئايلىنىپ ئوقۇرنى تاپىدۇ.
- 落月屋梁 luò yuē wū liáng يارۇبۇرادەرلىرىنى سېغىنماق.

M

- 麻痹大意 mǎ bì dà yì بىخەستەلىك قىلماق؛ بىپەر-
 ۋالىق قىلماق.
- 麻木不仁 mǎ mù bù rén سېزىمىنى يوقاتماق؛ بىخۇدئۇق
 قىلماق؛ ھوشيارلىقنى يوقاتماق.
 ”麻痹不仁“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 马不停蹄 mǎ bù tíng tí بىردەممۇ توختىماسلىق.
- 马齿徒增 mǎ chǐ tú zēng ياشلا چوڭايماق؛ ئۆمۈر بىكار
 ئۆتۈپ كەتمەك.
- 马到成功 mǎ dào chéng gōng ھە دېگەندىلا غەلبە قىلماق؛
 ئىش باشلىنىش بىلەنلا غەلبە قازانماق.
- 马翻人仰 mǎ fān rén yǎng ”人仰马翻“ گە قاراڭ.
- 马革裹尸 mǎ gē guǒ shī جەستى جاڭگالدا قالماق؛ جەڭ
 مەيدانىدا قۇربان بولماق؛ جەڭدە ھالاک بولماق.
- 马后炮 mǎ hòu pào ئىش ئۆتۈپ بولغاندىن كېيىن
 تەدبىر كۆرمەك؛ تويدىن كېيىن ناغرا چالماق؛
 ئەخمەقنىڭ ئەقلى چۈشتىن كېيىن.
- 马马虎虎 mǎ mǎ hū hū بىخەستەلىك؛ بىپەرۋالىق؛
 پەلپەتەش.
- 马牛襟裾 mǎ niú jīn jū تونغا ئورنىتىۋالغان ھايۋان،

ئادەم سىياقىغا كىرىۋالغان ھايۋان.

- 马前卒 mǎ qián zū چاپارمەن؛ چاكار؛ تېجىمەل.
- 马首是瞻 mǎ shǒu shì zhān رايىغا بېقىپ ئىش قىلماق؛ خەققە
ئەگىشىپ ئىش قىلماق.
- 马仰人翻 mǎ yǎng rén fān ”人仰马翻“ گە قاراڭ.
- 马有溜蹄，人有失错 mǎ yǒu liú tí, rén yǒu shī cuò مۇدۈرمەس ئات بولماس، ئازماس ئادەم.
- 蚂蚁啃骨头 mǎ yǐ kěn gǔ tóu چۈمۈلە سۆڭەك غاجلىغاندەك؛
يېڭنە بىلەن قۇدۇق قازغاندەك.
- 蚂蚁缘槐 mǎ yǐ yuān huái ھالىغا باقماي ئۆزىنى قالىتىس
چاغلىماق.
- 埋头苦干 mái tóu kǔ gān باش كۆتۈرمەي ئىشلىمەك؛
باش چۆكۈرۈپ ئىشلىمەك.
- 买菜求益 mǎi cài qiú yì سەرلەپ - مىسقالاپ تالاشماق.
- 买椟还珠 mǎi dú huān zhū قۇتسىنى ئېلىپ، مەرۋايىتىنى
قايتۇرۇپ بەرمەك؛ شاكىلىنى ئېلىپ، مېغىزىنى
تاشلىۋەتمەك.
- 买空卖空 mǎi kōng mǎi kōng ئېغىزدا ئېلىم - سېتىم قىلماق؛
قۇرۇق چاقماقتىن ئوت چىقارماق.
- 买马招军 mǎi mǎ zhāo jūn ”招兵买马“ غا قاراڭ.
- 迈越常流 mǎi yuè cháng liú ياشقىلاردىن ئېشىپ چۈشمەك.
- 卖官鬻爵 mǎi guān yù jué مەنەسەپ - مەرتىۋىسىنى سېتىپ
پۇل - مال توپلىماق.
- 卖国求荣 mǎi guó qiú róng شانۇشەۋكەت ئۇچۇن ۋەتەن

ساتماق.

卖剑买牛 mǎi jiàn mǎi niú ① شەمشەرنى سېتىپ ئۇي ئالماق؛ ھەربىي سەپتىن بوشنىپ دېھقان بولماق.

② يامان يولدىن قايتماق.

”卖刀买犊“ مۇ دېيىلدۇ.

卖弄玄虚 mǎi nòng xuān xū ．“故弄玄虚” گە قاراڭ.

卖身投靠 mǎi shēn tōu kào سېتىلماق؛ قوينىغا ئۆزىنى ئاتماق.

卖主求荣 mǎi zhǔ qiū róng خوجايىنىنى سېتىپ ئۆزىگە شوھرەت تاپماق.

埋天怨地 mǎn tiān yuàn dì ئۇنىڭدىن-بۇنىڭدىن ئاغرىنماق.

蛮横无理 mán hēng wú lǐ يولسىزلىق قىلماق؛ ئۆكتەملىك قىلماق؛ مۇتتەھەملىك قىلماق.

瞒上欺下 mán shàng qī xià يۇقىرىدىكىلەرنى ئالداپ، تۆۋەن-دىكىلەرنى بوزەك قىلماق.

瞒天过海 mán tiān guò hǎi كۆز بويامچىلىق قىلىپ مەقسەتكە يەتمەك.

瞒心昧己 mán xīn mèi jǐ ۋىجدانسىزلىق قىلماق؛ ئىنساب-سىزلىق قىلماق.

满不在乎 mǎn bù zài hū پىسەنت قىلماسلىق؛ پەرۋا قىلماسلىق؛ ھېچ نەرسە بىلەن چاتقى بولماسلىق؛ ئېرەن قىلماسلىق.

满城风雨 mǎn chéng fēng yǔ ھەممە يەرگە پۇر كەتمەك؛ ھەم-مىنىڭ ئاغزىغا بىر كەلمەك؛ سۆز-چۆچمەك

تارقالماق.

满腹经纶 mǎn fù jīng lún - قورسقىدا ئومىچى بار؛ بىلىم-
لىك؛ پەم - پاراسە تىلىك.

满腹牢骚 mǎn fù láo sāo؛ ئىچى دەردكە تولۇپ كەتمەك؛
قورسقى كۆپمەك.

满坑满谷 mǎn kāng mǎn gǔ. شىپ - شىرە.
”满谷满坑“ مۇ دېيىلىدۇ.

满面春风 mǎn miàn chūn fēng چىرايىدىن خۇشاللىق يېغىپ
تۇرماق؛ خۇشال بولۇپ يايىراپ كەتمەك.

满目疮痍 mǎn mù chuāng yī. ”满目疮痍“ غا قاراڭ.

满瓶不响，半瓶叮当 mǎn píng bù xiǎng, bàn píng dīng
dāng

بىلىملىك كەمتەر بولار، بىلىمسىز كۆز - كۆز قىلار.

满腔热忱 mǎn qiāng rè chēn تولىپ تاشقان قىزغىنلىق.

满园春色 mǎn yuān chūn sè ھەممە يەرنى باھار مەنزىرىسى
قايلماق؛ ھەممە يەر گۈللىنىش تۈسىگە كىرمەك.

满载而归 mǎn zài ér guī ئۇتۇق بىلەن قايتماق؛ جىق
تاپاۋەت بىلەن قايتماق؛ زور ئۈنۈم ھاسىل قىلماق.

满招损，谦受益 mǎn zhāo sǔn, qiān shòu yì

مەغرۇرلۇق زىيان كەلتۈرەر، كەمتەرلىك پايدا.

满座风生 mǎn zuò fēng shēng سۈرۈندا خۇش چاقچاق
ئولتۇرماق.

慢条斯理 mǎn tiāo sī lǐ ئەزىملىك قىلماق؛ لايىغەزەللىك
قىلماق.

- 漫不经心 mǎn bù jīng xīn پەرۋا قىلماسلىق؛ ئېرەن قىلماس-
لىق؛ پىسەنتىگە ئالماسلىق.
“漫不经心” مۇ دېيىلىدۇ.
- 漫长岁月 mǎn cháng suì yuè ئۇزۇن يىللار؛ ئۇزاق زامانلار.
- 漫山遍野 mǎn shān biān yě تاغ-دالنى قاپلىماق؛ ھەممىلا
يەرنى قاپلىماق؛ ھەممە يەرگە يامراپ كەتمەك.
- 漫天盖地 mǎn tiān gài dī يەر-زېمىننى قاپلىماق.
- 漫无边际 mǎn wú biān jì ① چەكسىز؛ پايانسىز؛ بىپايان.
② چېچىلاڭغۇ؛ تۇتۇرۇمى يوق
- 芒刺在背 māng cǐ zài bèi بەدىنىگە تىكەن سانجىلغاندەك؛
قاتتىق بىئارام بولماق؛ كۆڭۈل پەرىشان بولماق؛
ئېسەنگىرەپ قالماق.
- 忙里偷闲 māng lǐ tōu xiān ئالدىراش ئەھۋالدىمۇ ۋاقىت
چىقارماق.
- 盲人把烛 māng rén bǎ zhú قارىغۇ چىراغ كۆتۈرۈۋالغاندەك.
- 盲人摸象 māng rén mō xiàng قارىغۇنىڭ پىلىنى سىلىشى
(بىر تەرەپلىمە كۆز قاراشقا تەمىسل قىلىنىدۇ).
- 盲人瞎马 māng rén xiā mǎ كور ئادەم سوقۇر ئاتقا مىنگەندەك.
- 茫茫苦海 māng māng kǔ hǎi چەكسىز ئازاب-ئوقۇبەت.
- 茫然不解 māng rán bù jiě چۈشىنەلمەي قالماق؛ تېگىگە
يېتەلمەي قالماق.
- 茫然费解 māng rán fèi jiě چۈشىنىش تەس بولماق؛
ئاڭقىرالماي قالماق.
- 茫然若迷 māng rán ruò mí گاڭگىراپ قالماق؛ قايىمۇقۇپ

قالماق.

- 茫然若失 māng rán ruò shī بىرنېمىسنى يوقىتىپ قويغاندەك
ئېسەنگرەپ قالماق.
- 茫然自失 māng rán zì shī بىرنېمىسنى يوقىتىپ قويغاندەك
پەرىشان بولماق.
- 茫无头绪 māng wú tóu xù ئىشنىڭ يولىنى تاپالماسلىق.
- 茫无所知 māng wú suǒ zhī پۈتۈنلەي خەۋەرسىز قالماق.
- 猫哭耗子假慈悲 - māo kū hào zi jiǎ cí bēi
مۈشۈك چاشقانغا ھازا تۇتقاندەك (ساختا مېھرىبانلىق).
- 猫鼠同眠 māo shǔ tóng mián مۈشۈك بىلەن چاشقان بىللە
يۈرمەك.
- 毛发倒竖 māo fà dào shù قۇيغا چاچلىرى تىك تۇرماق.
- 毛骨悚然 māo gǔ sǒng rán قورققىنىدىن شۈركىنىپ كەتمەك؛
قورقۇپ تىترەپ كەتمەك.
”毛骨耸然“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 毛举细故 māo jǔ xì gù ئۇششاق - چۈششەك ئىشلارنى سۆزلىمەك.
- 毛手毛脚 māo shǒu máo jiǎo بىخەستەلىك قىلماق؛ پەرۋا -
سىزلىق قىلماق؛ ئەستايىدىل بولماسلىق.
- 毛遂自荐 māo suì zì jiàn ئۆزىنى ئۆزى كۆرسەتمەك.
- 茅塞顿开 māo sè dùn kāi ”顿开茅塞“ گە قاراڭ.
- 冒名顶替 māo míng dǐng tì ئۆزىنى باشقا بىراۋ قىلىپ كۆر -
سەتمەك؛ (بىراۋنىڭ) نامىنى ساتماق.
- 冒天下之大不韪 māo tiān xià zhī dà bù wěi
خەلقى ئالەمنىڭ لەنەت - نەپەرتىگە قارىماي ئەسكىلىك

قىلماق.

- 貌合神离 mào hé shén lí كۆرۈنۈشتە ئىناق، ئەمەلدە دىلى يىراق؛ كۆرۈنۈشتە رىزا، ئەمەلدە نىزا.
- 没大没小 méi dà méi xiǎo چوڭلارغا ھۆرمەت قىلماسلىق.
- 没法没天 méi fǎ méi tiān “无法无天” گە قاراڭ.
- 没精打采 méi jīng dǎ cǎi كەيپى ئۇچماق؛ سولشىپ - كەتمەك؛ روھى چۈشمەك.
- 没轻没重 méi qīng méi zhòng ئويلىنىپراق ئىش قىلما - لىق؛ ئويلىنىپراق گەپ قىلماسلىق.
- 没头没脑 méi tóu méi nǎo ① باش - ئايىغى يوق؛ تۇتامى يوق. ② ھېچنېمىگە قارىماي؛ قارىسىغا.
- 眉飞色舞 méi fēi sè wǔ ئاغزى قۇلقىغا يەتمەك؛ گۈلقە - قەلىرى ئېچىلىپ كەتمەك.
- 眉开眼笑 méi kāi yǎn xiào گۈلقە قەلىرى ئېچىلىپ كەتمەك؛ ئاغزى قۇلقىغا يەتمەك.
- 眉来眼去 méi lái yǎn qù قاش - كۆزدىكى ئويناتماق؛ قاش ئاتماق؛ كۆز قىسماق.
- 眉目不清 méi mù bù qīng تەرتىپسىز.
- 眉目传情 méi mù chuān qíng كۆز تاشلىماق؛ كۆز قىسماق؛ قاش ئاتماق.
- 眉目如画 méi mù rú huà قاش - كۆزلىرى سىزىپ قويغان - دەك؛ سۈرەتتەك چىرايلىق.
- 眉清目秀 méi qīng mù xiù قاش - كۆزى جايىدا.

- 眉头一皱，计上心来 méi tóu yī zhōu, jì shàng xīn lái
 قوشۇماغنى بىر تۈرسەك، كۆڭلۈڭگە ئەقىل كېلىدۇ.
- 每况愈下 měi kuàng yù xià ؛ بارغانسېرى خارا بىلاشماق؛
 يىلدىن - يىلغا بەتتە، رەلىشپ كەتمەك.
 ”每况愈下“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 美不胜收 měi bù shèng shōu كۆرۈپ تۈگەتكۈسىز؛ ساناپ
 تۈگەتكۈسىز؛ كۆرۈپ تويمايدىغان.
- 美景良辰 měi jǐng liáng chén ”美景良辰“ غا قاراڭ.
- 美如冠玉 měi rú guān yù سۇمباتلىق؛ قەددى - قامىتى
 كېلىشكەن.
- 美言不信 měi yán bù xìn چىرايلىق گەپتە ئىشەنچ يوق.
- 美衣玉食 měi yī yù shí چىرايلىق كىيىم - كېچەك،
 لەززەتلىك يېمەك - ئىچمەك.
- 门当户对 mén dāng hù duì نەسىل - نەسەبتە تەڭ؛ بىر -
 بىرىگە لايىق.
- 门户之见 mén hù zhī jiàn مەزھەپچىلىك نۇقتىسىنەزىرى؛
 گۇرۇپپىۋازلىق قارىشى.
- 门禁森严 mén jìn sēn yān دەرۋازىنى قاتتىق ساقلىماق.
- 门可罗雀 mén kě luō què ئىشىكىگە قۇشقاچ ئۇۋىلاپتۇ؛
 بوسۇغىسىنى توپا باسماق؛ ھويلا - ئارامنى سوغۇق -
 چىلىق باسماق.
- 门庭若市 mén tíng ruò shì ھويلا - ئارام بازاردەك قىزىپ
 كەتمەك؛ ئىشىك ئالدى ۋە ھويلا - ئارام قايناپ
 كەتمەك.

- 扞心无愧 mēn xīn wú kuī خىجىل بولىدىغان يېرى يوق؛
خۇدۇكىسىزلىك.
- 扞心自问 mēn xīn zī wèn ئۆزىگە ئۆزى سوئال قويسماق؛
تۇماقنى ئالدىغا قويۇپ قويۇپ ئويلانماق.
- 闷闷不乐 mēn mēn bù lè كۆڭلى بىئارام بولماق؛ كۆڭلى
مالال بولماق؛ كۆڭلى پاراكەندە بولماق.
- 蒙混过关 mēng hùn guān كۆز بويىپ ئۆتكەلدىن ئۆتۈ-
ۋالماق.
- 蒙袂辑屣 mēng mèi jī jù يۈزىنى توسۇۋېلىپ، كەشىنى
سۆرەپ ماڭماق؛ قاتتىق ھېرىپ كەتمەك.
- 蒙昧无知 mēng mēi wú zhī بىلىمسىزلىك؛ نادانلىق؛ غەرەز
ئۇقمايدىغان گالۋاڭ.
- 蒙在鼓里 mēng zài gǔ lǐ پۈتۈنلەي خەۋەرسىز قالماق؛
ھېچ نەرسىدىن خەۋىرى بولماسلىق.
- 梦幻泡影 mèng huàn pào yǐng خام خىيال؛ قۇرۇق ئوي.
- 梦寐以求 mèng mèi yǐ qiú ئۇخلىسىمۇ خىيالدىن كەتمەس-
لىك؛ ئىنتىزار بولماق؛ قاتتىق ئارزۇ قىلماق.
- 弥天大谎 mí tiān dà huǎng قىپقىزىل يالغانچىلىق؛ ئۇچىغا
چىققان كاززاپلىق.
- 弥天大罪 mí tiān dà zuì ئىنتايىن چوڭ جىنايەت؛ غايەت
چوڭ گۇناھ.
- 迷离扑朔 mí lí pū shuō ”扑朔迷离“ گە قاراڭ.
- 迷离恍惚 mí lí huǎng hū كۆڭلى قاراڭغۇلاشماق؛ زېھنى
تۇتۇلۇپ قالماق؛ ئاڭقىرالماي قالماق.

- 迷恋骸骨 mī liàn hái gǔ “迷离恍惚”
 كونا - چىرىك نەرسىلەردىن مېھرىنى ئۈزەلمەسلىك.
- 迷人眼目 mī rén yǎn mù كۆز بويىماق؛ ئازدۇرماق.
- 迷途知返 mī tú zhī fǎn ئازغان يولدىن قايتماق؛ يامان ئىشتىن قول ئۈزۈمەك.
- 米珠薪桂 mǐ zhū xīn guī ئاشلىق مەرۋايىت، ئوتۇن تۇتيا بولۇپ كەتمەك؛ مال باھاسى ھەددىدىن زىيادە ئۆرلەپ كەتمەك.
- 靡靡之音 mǐ mǐ zhī yīn شەھۋاننى نەغمە - ناۋا؛ شەھ - ۋانىي ناخشا - مۇزىكا.
- 靡颜膩理 mǐ yǎn nī lǐ ھۆسن - جامالى كېلىشكەن.
- 秘而不宣 mì ér bù xuān سىر ساقلىماق؛ مەخپىي تۇتماق.
- 密云不雨 mì yún bù yǔ بۇلۇتى قويۇق، يامغۇرى يوق؛ گۈلدۈرى بار، يامغۇرى يوق.
- 绵里藏针 mián lǐ cāng zhēn پاختىنىڭ ئىچىگە يىڭنە يوشۇرۇپ قويماق؛ تىلى شېكىر، دىلى زەھەر؛ تىلى تاتلىق، دىلى تاتتىق.
- 免开尊口 miǎn kāi zūn kǒu ئېغىزلىرىنى بېسىۋالسىلا.
- 勉为其难 miǎn wéi qí nǎn قولدىن كەلمەيدىغان ئىشقا زورۇقماق.
- 面不改色 miàn bù gǎi sè چىرايى ئۆزگەرمەسلىك؛ چىرا - بىنى ئۆزگەرتمەسلىك؛ ئۆزىنى تەمكىن تۇتماق.
- 面红耳赤 miàn hōng ěr chì پوكاندەك قىزىرىپ كەتمەك؛

قۇلاقلرىغىچە قىزىرىپ كەتمەك.

面黄肌瘦 miàn huāng jī shòu جۈدەپ سارغىيىپ كەتمەك.

面面俱到 miàn miàn jù dào ھەممە تەرەپكە تەڭ ئېتىبار بەرمەك؛ ھەممە تەرەپتى تىلغا ئېلىپ ئۆتمەك.

面面相觑 miàn miàn xiāng qū بىر-بىرىگە قارىشىپ تۇرۇپ قالماق؛ ھاڭ-تاڭ بولۇپ قارىشىپ قالماق.

面命耳提 miàn mìng ěr tí ”ئىپتىئەن ئىپتىئەن“ غا قاراڭ.

面目可憎 miàn mù kě zēng چىرايى سەت؛ ئەپتى-بەشرىسى يىرگىنىشلىك.

面目全非 miàn mù quán fēi پۈتۈنلەي بۆلەكچە بولۇپ كەت-مەك؛ پۈتۈنلەي باشقا بىر تۈسكە كىرىپ قالماق.

面目一新 miàn mù yī xīn يېڭى تۈس ئالماق؛ قىياپىتى يېڭىلانماق.

面如土色 miàn rú tǔ sè نامدەك تاتىرىپ كەتمەك.

面无人色 miàn wú rén sè چىرايى تاتىرىپ كەتمەك؛ چىرايىدا قان دىدارى قالماستىن.

面有菜色 miàn yǒu cài sè ساماندەك سارغايماق.

苗而不秀 miáo ér bù xiù باراقسان ئۆسكەن بىلەن باشاق چىقارمىغان؛ ھۈنرى بارۇ، نەتىجىسى يوق؛ ئېتى ئۇلۇغ، سۇپىرىسى قۇرۇق.

渺无人迹 miǎo wú rén jī ئىنسۇجىن بولمىغان؛ ئادەمزات ئاياغ باسمىغان.

渺无声息 miǎo wú shēng xī ئۈن-تىنسىز؛ جىمجىت؛ دېرەكسىز.

- 渺无踪影 miǎo wú zōng yǐng كۆلەڭگەسىمۇ كۆرۈنمەسلىك؛
ئىز - دېرىكى بولماسلىق؛
- 妙不可言 miào bù kě yán چىرايلىقلىقىدا گەپ يوق،
نەپىسلىكىگە قىل سىغمايدۇ؛ ئاجايىپ ياخشى.
- 妙处不传 miào chù bù chuān سىرلىق يېرىگە تىل يەتمەس -
لىك؛ ئاجايىپ سىرلىق؛ ئاجايىپ سېھىرلىك.
- 妙绝时人 miào jué shí rén زامانداشلار ئىچىدە تەڭدىشى
يوق؛ زامانداشلار ئىچىدە ئالدىنقى قاتاردا تۇرماق.
- 妙趣横生 miào qū héng shēng كىشىنىڭ زوقىنى كەلتۈرىدۇ -
خان؛ زوقلىنارلىق؛ ئاجايىپ زوقلۇق.
- 妙手回春 miào shǒu huí chūn كېسەلنى ئۆلۈم گىردابىدىن
قۇتۇلدۇرماق؛ شىپالىق قول؛ ئۇستا تېۋىپ؛ ماھىر
دوختۇر.
- 妙手空空 miào shǒu kōng kōng ① قولى ئەگرى؛ ئوغرى.
② قۇرۇق قول بىلەن ئەپىلەپ - سەپىلەپ كۈن
ئۆتكۈزۈۋالماق.
- 灭此朝食 miè cǐ zhāo shí دۈشمەننى يوقاتمىغۇچە كۆڭلى
تىنماسلىق؛ دۈشمەننى يوقتىشقا تەقەززا بولماق.
- 灭顶之灾 miè dǐng zhī zāi ھالاكەتلىك ئاپەت؛ ھالاكەت -
لىك بالا - قازا؛ دەھشەتلىك ئاپەت.
- 灭绝人性 miè jué rén xìng ئىنسان قېلىپىدىن چىقىپ
كەتمەك؛ ئادەمگە رەھبىلىكنى يوقاتماق؛ ھەددىدىن
ئاشقان ياۋۇزلۇق.
- 灭绝天良 miè jué tiān liáng ۋىجدانىنى يوقاتماق.

- 民不聊生 mǐn bù liáo shēng خەلقنىڭ كۈنى ئېغىرلاشماسقا؛
خەلق كۈن كەچۈرەلمەس بولۇپ قالماق.
- 民富国强 mǐn fù guó qiáng خەلق باي، دۆلەت قۇدرەتلىك
بولماق؛ خەلقنى بېيىتىپ، دۆلەتنى كۈچەيتىمەك.
- 民康物阜 mǐn kāng wù fù ئەل ئامان، مال - دۇنيا مول
بولماق.
- 民穷财尽 mǐn qióng cái jìn خەلق گادايلېشىپ، خەزىنە
قۇرۇپ قالماق.
“民穷财匮” مۇ دېيىلىدۇ.
- 民生凋敝 mǐn shēng diāo bì خەلق تۇرمۇشى خارابلاشماق.
- 民怨沸腾 mǐn yuàn fèi téng خەلقنىڭ غەزەپ - نەپرىتى
قايناپ تاشماق.
- 民脂民膏 mǐn zhī mǐn gāo خەلقنىڭ قان - تەرى؛ خەلق -
نىڭ قان - تەرى بەدىلىگە كەلگەن بايلىق.
- 名不符实 míng bù fù shí ئىسمى جىسىمغا لايىق كەلمەس -
لىك؛ قۇرۇق نام - ئاتاق.
- 名不虚传 míng bù xū chuān نامى بىكار چىقماپتىكەن؛ تەرىپ -
لىگۈچىلىكى بار ئىكەن.
- 名垂千古 míng chuí qiān gǔ مەڭگۈلۈك شان - شەرەپ؛
نامى مەڭگۈ ئۆچمەسلىك.
- 名垂青史 míng chuí qīng shǐ ئۆچمەس نام قالدۇرماق.
- 名存实亡 míng cún shí wǎng نامدا بار، ئەمەلدە يوق؛
ئىسمى بار، جىسمى يوق.
- 名副其实 míng fù qí shí ئىسمى جىسىمغا لايىق كەلمەك.

- 名过其实 míng guò qí shí ئىسمى جىسىمىدىن ئېشىپ كەتمەك؛ ئېتى ئۇلۇغ، سۇپىرىسى قۇرۇق.
- 名继利锁 míng jì lì suǒ نام-مەنپەئەت ئاسارىتىگە چۈشۈپ قالماق؛ قۇرۇق نام-ئاتاققا باغلىنىپ قالماق.
- 名列前茅 míng liè qián máo ئالدىنقى قاتاردا تۇرماق؛ ئالدىنقىلار قاتارىغا ئۆتمەك.
- 名利双收 míng lì shuāng shōu نامغىمۇ، مەنپەئەتكىمۇ ئېرىشمەك؛ ناممۇ بولسۇن، مەنپەئەتمۇ بولسۇن.
- 名落孙山 míng luò sūn shān ئىمتىھاندىن ئۆتەلمەسلىك.
- 名满天下 míng mǎn tiān xià نامى جاھانغا پۇر كەتمەك.
- 名门望族 míng mén wàng zú ئابرويۇلۇق ئائىلە؛ نوپۇزلۇق ئائىلە.
- 名山事业 míng shān shì yè يېزىقچىلىق ئىشلىرى.
- 名士风流 míng shì fēng liú داڭدار شەخسلەر؛ ئاتاقلىق شەخسلەر؛ ئابرويۇلۇق كىشىلەر.
- 名下无虚 míng xià wú xū ئاتىقىغا يارىشا بىلىمى بولماق؛ بىلىمى ئاتىقىغا مۇناسىپ كەلمەك.
- 名扬四海 míng yāng sì hǎi داڭقى ئالەمگە يېيىلماق؛ نامى جاھانغا پۇر كەتمەك؛ نامى ھەممىگە ئايان بولماق.
- 名正言顺 míng zhèng yán shùn نامى ھەقىقەت گېپى نەق؛ نامى ھەقىقەت بولسا، گېپى يوللۇق بولار.
- 明辨是非 míng biàn shì fēi ھەق-ناھەقنى ئېنىق ئايرىماق؛ ھەق بىلەن ناھەقنى ئېنىق پەرق ئەتمەك.

- 明察暗访 míng chá àn fǎng ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن تەك-
شۈرمەك.
- 明察秋毫 míng chá qiū háo ئۇچۇر - بۇجۇرغىچە بىلمەك؛
يېپىدىن يىگىنسگىچە بىلمەك؛ ھېچنېمىنى كۆزدىن
قاچۇرماسلىق.
- 明窗净几 míng chuāng jìng jī ”窗明几净“ غا قاراڭ.
- 明火执仗 míng huǒ zhí zhàng ئوچۇقتىن - ئوچۇق قارا قچىلىق
قىلماق؛ ئوچۇقتىن - ئوچۇق؛ تەپ تارتماستىن.
- 明见万里 míng jiàn wàn lǐ يىراق - يېقىندىكى ئىشلارنى
ئېنىق بىلمەك؛ سىرتقى ئەھۋاللارنى بەش قولدەك
بىلمەك.
- 明来暗往 míng lái àn wǎng خۇپىيانە باردى - كەلدى
قىلىشماق.
- 明眸皓齿 míng móu hào chǐ كۆزلىرى بۇلاقتەك، چىشلىرى
سەدەپتەك.
- 明目张胆 míng mù zhāng dǎn تەپ تارتماستىن؛ ئەيەنمەس -
تىن؛ ئوچۇقتىن - ئوچۇق.
- 明枪暗箭 míng qiāng àn jiàn ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن ئوق
ئاتماق؛ ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن ھۇجۇم قىلماق.
- 明枪易躲，暗箭难防 míng qiāng yī duǒ, àn jiàn nán fāng
ئاشكارا بالا - قازادىن يوشۇرۇن سۇيقەست يامان؛
ئاشكارا ھۇجۇمدىن پەخەس بولۇش ئاسان، يوشۇ -
رۇن ھۇجۇمدىن ساقلىنىش تەس.
- 明日黄花 míng rì huāng huā خازان بولغان گۈل؛ ۋاقتى

ئۆتۈپ كەتكەن ئىش.

- 明若观火 míng ruò guān huǒ "تۆگەن قاراڭ.
 明赏慎罚 míng shǎng shèn fá مۇكاپاتلاشتا ھەققانىي، جازالاشتا
 ئېھتىياتچان بولماق.
 明效大验 míng xiào dà yàn روشەن ئۈنۈم؛ زور نەتىجە.
 明修栈道，暗度陈仓 míng xiū zhàn dào, àn dù chén cāng
 كۆۋرۈكنى ئۇ ياققا سېلىپ قويۇپ، بۇ ياقتىن ئۆتۈپ
 كەتمەك؛ ئۇ ياقتىن شەپە بەرپ قويۇپ، بۇ ياقتىن
 ئۆتۈپ كەتمەك.
 明于观人，暗于察己 míng yú guān rén, àn yú chá jǐ
 ئۆچكىنىڭ ئوچۇق تۇرسا ھېچ گەپ يوق، قوينىڭ
 ئېچىلىپ قالسا ھۇيت - ھۇيت.
 明哲保身 míng zhē bǎo shēn ئاقىل ئۆزىنى ئايايدۇ.
 明争暗斗 míng zhēng àn dòu ئاشكارا ۋە يوشۇرۇن نىزا -
 لاشماق؛ ئۆزئارا پۈت تېپىشمەك؛ بىر - بىرنىڭ
 پېيىگە چۈشمەك.
 明正典刑 míng zhèng diǎn xíng قانۇن بويىچە ئالسى جازا
 بەرمەك.
 明知故犯 míng zhī gù fān بىلىپ تۇرۇپ خىلاپلىق
 قىلماق؛ قەستەن قىلماق.
 明知故问 míng zhī gù wèn بىلىپ تۇرۇپ سورىماق؛
 قەستەن سورىماق.
 明珠暗投 míng zhū àn tóu گۆھەر يەردە قالماق؛ ئېسىل
 نەرسە قەدىرسىز ئادەمنىڭ قولىغا چۈشۈپ قالماق.

- 明珠弹雀 míng zhū tán què؛ گۆمەر بىلەن قۇشقاچ ئاتماق؛
پايدىسى زىيىنىنى قاپلىيالمىدىغان ئىشى قىلماق.
- 鸣鼓而攻之 míng gǔ ér gōng zhī بىلەن داغدۇغا
ئەيىبلەمەك.
- 鸣金收兵 míng jīn shōu bīng بىلەن ئۇرۇش
سېپىدىن قايتۇرۇۋالماق؛ ئۇرۇش توختىتىش سىگ-
نالى چالماق.
- 鸣锣开道 míng luó kāi dào؛ جاڭ چېلىپ يول ئاچماق؛
پوش-پوش دەپ يول ئېچىپ بەرمەك.
- 鸣冤叫屈 míng yuān jiào qū ناھەقچىلىقنى ئىزھار قىلماق؛
ئۇۋاللىق توغرىسىدا دادلانماق.
- 冥思苦索 míng sī kǔ suǒ؛ چوڭقۇر خىيالغا چۆكمەك؛
قاتتىق باش قاتۇرماق.
“冥思苦想” مۇ دېيىلىنۇ.
- 冥顽不灵 míng wán bù líng؛ كالاۋاڭلىق؛ دۆتلۈك؛ پەمسىزلىك.
- 冥行擅埴 míng xíng zhān zhī؛ قاراڭغۇ كېچىدە يول ماڭغاندەك؛
قارىغۇ ھاسسى بىلەن يول تېپىپ ماڭغاندەك.
- 铭肌镂骨 míng jī lòu gǔ؛ “镂骨铭心” گە قاراڭ.
- 铭记不忘 míng jì bù wàng؛ مەڭگۈ ئەستە ساقلىماق؛ ئەستە
چىڭ تۇتماق.
- 酩酊大醉 míng dǐng dà zuì؛ غەرق مەست بولماق؛ قاتتىق
مەست بولماق.
- 命侔厮侣 mìng chóu sī lǚ؛ يار-بۇرادەرلىرىنى خەۋەرلەن-
دۈرۈپ قويماق؛ دوست-ئاغىنىلىرىنى ۋاقىپلان-

دۇرۇپ قويماق.

命在旦夕 mīng zài dàn xī؛ بىر پۇتى گۆرگە ساڭگىلىماق؛
سەكراتقا چۈشمەك؛ ئۆلۈم ئالدىدا تۇرماق؛ جېنى
ئاز قالماق.

谬种流传 miù zhǒng liú chuān؛ يامانلىق يېيىلىپ كەتمەك؛
خاتا نەرسىلەر تارقىلىپ كەتمەك.

模棱两可 mō léng liǎng kě؛ تۇتۇرۇقسىزلىق؛ لىڭگىرتاقتاق؛
پوزىتسىيە ئېنىق بولماسلىق.

摩顶放踵 mó dǐng fàng zhǒng؛ بېشىدىن ئايغىغىچە يارىلان-
ماق؛ قاتتىق جەبىر - جاپا چەكمەك.

摩肩接踵 mó jiān jiē zhǒng؛ قىستا - قىستاڭ؛ تىقما - تىقماق.

摩厉以须 mó lì yǐ xū؛ قىلىچنى بىلەپ كۈتۈپ تۇرماق؛
تەييار تۇرماق.

摩拳擦掌 mó quān cā zhǎng؛ يەڭنى شىمايلاپ تەق بولۇپ
تۇرماق.

磨杵成针 mó chǔ chēng zhēn؛ لومنى سۈركەۋەرسە يىڭنە بولۇر؛
تىرىشقان تاپار، تاشقا مىخ قاقار.

磨穿铁砚 mó chuān tiě yàn؛ تولا يېزىپ سىياھداننى تېشى-
ۋەتمەك؛ ھارماي - تالماي تىرىشىپ ئۆگەنمەك؛
قېتىرقىنىپ ئۆگەنمەك.

磨刀霍霍 mó dāo huò huò؛ قىلىچنى شارتىلدىتىپ بىلىمەك.

魔高一尺，道高一丈 mó gāo yī chǐ, dào gāo yī zhàng؛
بىر گەز ئۆرلىسە جاھالەت، مىڭ گەز ئۆرلەر ئادالەت.

没齿不忘 mò chǐ bù wǎng؛ ئۇ دۇنيا، بۇ دۇنيا ئۇنتۇماس.

لىق؛ ئۆمۈرۋايەت ئۇنتۇماسلىق؛ مەڭگۈ ئۇنتۇماسلىق.

“没身不忘” “没世不忘” مۇ دېيىلىدۇ.

没没无闻 mò mò wú wēn . غا قاراڭ.

秣马厉兵 mò mǎ lì bīng . غا قاراڭ.

莫测高深 mò cè gāo shēn تېگى - تەكتىگە يېتەلمەسلىك؛

چۈشىنىپ بولماسلىق؛ تېگىگە يەتكىلى بولماسلىق.

莫此为甚 mò cǐ wéi shēn بۇنىڭدىن ئۆتۈپ كېتىدىغىنى

يوق؛ بۇنىڭدىن ئېشىپ چۈشىدىغىنى يوق.

莫敢谁何 mò gǎn shuí hé ھېچكىم ھېچنېمە قىلالمايدۇ.

莫可名状 mò kě míng zhuàng . غا قاراڭ.

莫名其妙 mò míng qí miào ھېچ چۈشىنىپ بولماسلىق؛

تېگىگە يېتەلمەسلىك؛ ئەقىل يەتمەيدىغان.

“莫明其妙” مۇ دېيىلىدۇ.

莫逆之交 mò nì zhī jiāo جان دوست؛ قەدىناس دوست؛

سەرداش دوست.

“莫逆之友” مۇ دېيىلىدۇ.

莫须有 mò xū yǒu تۇتامغا چىقمايدىغان؛ يوقلاڭ.

莫予毒也 mò yú dú yě ماڭا ھېچكىم چىقىلالمايدۇ؛ مېنى

ھېچكىم ھېچنېمە قىلالمايدۇ؛ بۇنى ھېچكىم توساپ

قالمايدۇ.

莫知所为 mò zhī suǒ wéi . ئېمە قىلارنى بىلەلمەي قالماق.

“莫知所谓” مۇ دېيىلىدۇ.

莫之与京 mò zhī yǔ jīng تەڭدىشى يوق؛ ئاجايىپ چوڭ؛

تەڭداشسىز.

- 莫衷一是 mō zhōng yī shì بر يەرگە كېلەلمەسلىك؛ بىر قاراغا كېلەلمەسلىك؛ بىرلىككە كېلەلمەسلىك.
- 漠不关心 mō bù guān xīn كۆڭۈل بۆلمەسلىك؛ كارى بولماسلىق.
- 漠然置之 mō rán zhī zhī پەرۋاسىز قارىماق؛ پىسەنت قىلماستىق.
- 墨守成规 mò shǒu chéng guī كونا قائىدە - يوسۇنلارغا ئېسىد - لىئۇالماق.
- 墨守陈规 mò shǒu chén guī "墨守陈规" مۇ دېيىلىدۇ.
- 墨汁未干 mò zhī wèi gān سىياھى قۇرۇماي تۇرۇپلا. "墨迹未干" مۇ دېيىلىدۇ.
- 默默无闻 mò mò wú wén نامى چىقىمىغان؛ تونۇلمىغان.
- 默默无言 mò mò wú yán زۇۋان سۈرمەسلىك؛ ئۈندى - مەسلىك؛ سۈكۈت قىلماق.
- 牟取暴利 móu qǔ bào lì ھەددى - ھېسابسىز پايدا ئالماق.
- 侩色揣称 móu sè chuāi chēn دەل جايدا سۈرمەتلىك.
- 谋财害命 móu cái hài mìng پۇلنى دەپ جان ئالماق؛ پۇل ئۈچۈن ئادەم ئۆلتۈرمەك.
- 木雕泥塑 mù diāo ní sù بۇتتەك قېتىپ قالماق؛ ھاڭ - تاڭ بولۇپ تۇرۇپ قالماق؛ تامدەك قېتىپ قالماق.
- 木人石心 mù rén shí xīn تاش يۈرەك؛ باغرى قاتتىق؛ كۆڭلى قاتتىق؛ كۆڭلى ئېرىمەس.
- 木头木脑 mù tóu mù nǎo گومۇش؛ ھاڭباقتى؛ گالۋاڭ؛ قاپاقباش.

- 木朽不雕 mù xiǔ bù diāo “朽木不雕” غا قاراڭ.
- 木已成舟 mù yǐ chéng zhōu بولار ئىش بولدى؛ بولغۇلۇق بويىۋالدى؛ ئەھۋال مۇقىسلىشىپ بولماق.
- 目不给视 mù bù jǐ shì كۆرۈپ بولالماستىق؛ كۆرۈپ ئۈلگۈرەلمەستىك.
- 目不见睫 mù bù jiàn jié ھالىغا باقماسلىق؛ ئۆزىنى چاغلىماسلىق.
- 目不交睫 mù bù jiāo jié كىرىپك قاقماي چىقماق؛ كۆز يۇمماي چىقماق؛ ئۇخلىماسلىق.
- 目不窥园 mù bù kuī yuān قېتىرقىنىپ كىتاب ئوقۇماق؛ بېرىلىپ كىتاب كۆرمەك.
- 目不忍睹 mù bù rěn dǔ ئىنتايىن دەھشەتلىك؛ بەكمۇ ئېچىنارلىق؛ كۆز بىلەن كۆرگۈسىز. “目不忍视” مۇ دېيىلىدۇ.
- 目不识丁 mù bù shí dīng ئېلىپنىڭ سۇنۇقىنى بىلمەستىك؛ ئېلىپنى تاپاق دېمەك.
- 目不暇接 mù bù xiá jiē كۆرۈپ ئۈلگۈرەلمەستىك؛ كۆرۈپ تۈگىتەلمەستىك. “目不暇给” مۇ دېيىلىدۇ.
- 目不斜视 mù bù xié shì كۆز قىرىنىمۇ سالماستىق؛ باشقا ياققا قارىماسلىق.
- 目不转睛 mù bù zhuǎn jīng كۆز ئۈزۈمەي قارىماق؛ كۆز ئۈزۈمەستىك؛ سىنچىلاپ قارىماق.

- 目瞪口呆 mù dèng kǒu dāi ئاغزىنى ئېچىپ ھاڭىۋېقىپ
 قالماق؛ دائىقېتىپ تۇرۇپ قالماق؛ ھاڭ- تاڭ
 بولۇپ تۇرۇپ قالماق.
 “目瞪口呆” مۇ دېيىلىدۇ.
- 目睹耳闻 mù dǔ ěr wén “耳闻目睹” غا قاراڭ.
- 目光如豆 mù guāng rú dòu بۇرنىنىڭ ئۇچىنىلا كۆرمەك؛
 نەزەر دائىرىسى تار.
- 目光如炬 mù guāng rú jù كۆزىدىن ئوت چاقناپ تۇرماق؛
 كۆزى ئۆتكۈر.
- 目光如鼠 mù guāng rú shǔ ئوغرى مۈشۈكتەك؛ تىمسىقلاپ
 يۈرمەك.
- 目空四海 mù kōng sī hǎi ھېچكىمنى كۆزگە ئىلماسلىق.
- 目空一切 mù kōng yī qiè ھېچكىمنى ئۆزىگە تەڭ قىلما-
 لىق؛ ھېچنېمنى كۆزگە ئىلماسلىق.
 “目空一世” مۇ دېيىلىدۇ.
- 目迷五色 mù mí wǔ sè كۆز قاماشماق؛ كۆز ئالچەكمەن
 بولۇپ قالماق.
- 目无法纪 mù wú fǎ jì قانۇن- ئىستىزامنى كۆزگە
 ئىلماسلىق؛ قانۇن- ئىستىزامغا پىسەنت قىلماسلىق.
- 目无全牛 mù wú quān niú كالىنى كۆزىنى يۇمۇپ تۇرۇپ
 سويماق؛ دۈنەر- كەسىپتە كامالەتكە يەتمەك.
- 目无下尘 mù wú xià chén تۆۋەندىكىلەرنى كۆزگە ئىل-
 ماسلىق.
- 目无余子 mù wú yú zǐ ھېچكىمنى كۆزىگە ئىلماسلىق.

- 目中无人 mǔ zhōng wú rén - ھېچكىمنى نەرىرىگە ئىلا -
ماسلىق.
- 暮气沉沉 mǔ qì chén chén ؛ جانسىزلىق ؛
چۈشكۈنلۈك.
- 暮云春树 mǔ yún chūn shù "春树暮云" غا قاراڭ.
- 苜蓿生涯 mǔ xù shēng yā ؛ بېدە يەپ جان باقماق ؛
غۇربەتچىلىكتە تۇرمۇش كەچۈرمەك.
- 沐猴而冠 mǔ hóu ér guān مايمۇنغا دوپپا كىيدۈرۈپ
قويغاندەك؛ ئادەمگە ئوخشىتىپ پەردازلىماق.
- 沐雨栉风 mǔ yǔ zhì fēng "栉风沐雨" گە قاراڭ.
- 墓木拱矣 mǔ mù gǒng yǐ ۋاپات بولغىنىغا ئۇزاق بولماق.
"墓木已拱" مۇ دېيىلىدۇ.
- 幕天席地 mǔ tiān xí dǐ ئاسماننى يېپىنچا، يەرنى
سېلىنچا قىلماق.

N

- 拿班做势 nā bān zuò shì - خۇپسەنلىك قىلماق؛ سپايىگەر-
چىلىك قىلماق؛ قۇرۇق ھەيۋە قىلماق.
“拿腔作势” مۇ دېيىلىدۇ.
- 拿粗挟细 nā cū xié xì؛ پۇتاق چىقارماق؛ قۇسۇر تاپماق؛
تىرناق ئاستىدىن كىر ئىزدىمەك؛ چاتاق تاپماق.
- 拿手好戏 nā shǒu hǎo xì. ئۇستا؛ ماھىر؛ ماھىرانە ھۈنەر.
- 拿糖作醋 nā táng zuò cù؛ ھال تارتماق؛ غادىيىۋالماق؛
قۇرۇق ھەيۋە قىلماق؛ مۇغەبەرىلىك قىلماق.
- 拿贼见赃 nā zéi jiàn zāng. ئوغرىنى مېلى بىلەن تۇت.
“拿贼拿赃” مۇ دېيىلىدۇ.
- 拿贼要赃，拿奸要双 nā zéi yào zāng, nā jiān yào shuāng
ئوغرىنى تۇتساڭ مېلى بىلەن تۇت، بۇزۇقنى تۇتساڭ
جۈپتى بىلەن (تۇت).
- 纳垢藏污 nà gǒu cāng wū. “藏垢纳污” غا قاراڭ.
- 纳谏从流 nà jiàn cóng liú. نەسھەتكە كىرمەك؛ نەسھەتنى
ئاڭلىماق.
“纳谏如流” مۇ دېيىلىدۇ.
- 纳士招贤 nà shǐ zhāo xiān. “纳士招贤” گە قاراڭ.
- 纳新吐故 nà xīn tǔ gù. “吐故纳新” گە قاراڭ.

- 乃心王室 nǎi xīn wáng shì كۆڭلى ھەر جايدا، سارايدا؛ ئوردىغا سادىق بولماق؛ ۋە تەنگە سادىق بولماق.
- 耐人寻味 nài rén xún wèi كىشىنى چوڭقۇر ئويغا سالماق؛ كىشىنى ئويلاندۇرماق.
- 男大当婚 nán dà dāng hūn ئوغۇل چوڭايىسا ئۆيلىنىدۇ.
- 男盗女娼 nán dào nǚ chāng ئەرلىرى قاراقچى. ئاياللىرى ماراقچى؛ ناكەس ئەبلەخلەر.
- 男耕女织 nán gēng nǚ zhī ئەرلەر يەر تېرىسا، ئاياللار رەخت توقۇماق.
- 男婚女嫁 nán hūn nǚ jià ئوغۇللارنىڭ ئۆيلىنىشى ۋە قىزلارنىڭ ياتلىق بولۇشى.
- 男女老少 nán nǚ lǎo shǎo ئەر-ئايال، قېرى-ياش.
- 南风不竞 nán fēng bù jìng ئاجىز كەلمەك؛ ئاجىزلىق قىلماق؛ مۇسابىقىدە تەڭ كېلەلمەسلىك.
- 南冠楚囚 nán guān chǔ qiū مەھبۇس؛ ھەربىي ئەسر.
- 南箕北斗 nán jī běi dòu ئىسمى بار، جىسمى يوق؛ قۇرۇق نامىلا بار؛ نامدا بار، ھېسابتا يوق.
- 南金东箭 nán jīn dōng jiǎn مۆتىۋەر تالانت ئىگىلىرى؛ تالانتلىق زاتلار.
- 南橘北枳 nán jú běi zhǐ نەرسە شەرت-شارائىتقا قاراپ ئۆزگىرىدۇ.
- 南柯一梦 nán kē yī mèng چۈشىدە ۋەزىر بولماق؛ بەگگە خىيال؛ شېرىن چۈش.

- 南腔北调 nán qiāng běi diào شالغۇت شېۋە؛ شالغۇت تەلەپ۔
پۇز؛ ئارىلاش مۇقام.
- 南山可移，判不可摇 nán shān kě yí, pàn bù kě yāo ئەنزىنى ئاغدۇرۇشقا بولماسلىق؛ ھۆكۈمنى ئۆزگەرتكىلى بولماسلىق.
- 南鹞北鹰 nán yāo běi yīng قەيسەر؛ سۇباتلىق.
- 南辕北辙 nán yuān běi zhé يول باشقا، مەنزىل باشقا؛ ئات ئايلىخانا، يول سارىخانا.
- 南征北战 nán zhēng běi zhàn تۆشمۇتۇشتا ئۇرۇش قىلماق؛ ئۇ ياق - بۇ ياكلاردا نۇرغۇن جەڭلەرنى قىلماق.
“南征北伐” “南征北讨” مۇ دېيىلىدۇ.
- 南枝北枝 nán zhī běi zhī كۈنگەيدىكى گۈل بالدۇر ئېچىلىدۇ، تەسكەيدىكى كېيىن؛ بىرى راھەت - پاراغەتتە، بىرى جاپا - مۇشەققەتتە؛ ھال - ئەھۋالى ئوخشاش بولماسلىق.
- 喃喃细语 nán nán xī yǔ كۈسۈرلىماق؛ پىچىرلىماق.
- 难乎为继 nán hū wéi jì ئۈزۈلۈپ قالماق؛ داۋاملىشالماي قالماق.
“难以为继” مۇ دېيىلىدۇ.
- 难解难分 nán jiě nán fēn ① قاتتىق تۇتۇشماق؛ يېڭىش - يېڭىلىش ئايرىلماي قالماق؛ قاتتىق تىرىكەشمەك.
② بىر - بىرنى قىيالماسلىق؛ بىر - بىرىدىن ئايرىلماسلىق.
“难分难解” مۇ دېيىلىدۇ.

- 难能可贵 nán néng kě guì ئاسان ئەمەس؛ بوش گەپ ئەمەس؛ ئاددىي ئىش ئەمەس؛ قەدىرلەشكە ئەرزىيدىغان.
- 难舍难分 nán shě nán fēn ئايرىلىشقا كۆزى قىماسلىق؛ مېھرىنى ئۈزەلمەسلىك.
- 难言之隐 nán yán zhī yǐn ئېيتقىلى بولمايدىغان سىر؛ كىشىگە دېگىلى بولمايدىغان دەرد؛ تىل قىسنىچە - لىقى تارتماق.
- 赧颜汗下 nǎn yán hàn xià يۈزى قىزىرىپ تەرگە چۆمەك؛ ئىزا تارتىپ يۈزى قىزارماق.
- 难兄难弟 nán xiōng nán dì بىر - بىرىدىن قېلىشمايدىغان نائەھلىلەر؛ ئوخشاش ھالغا چۈشۈپ قالغان ھەمراھلار.
- 囊空如洗 nāng kōng rú xǐ ھەميان قۇرۇپ قالماق؛ دەس - مايە غالتەككە چىقماق.
- 囊萤映雪 nāng yīng yǐng xuě يالتىراق قوڭغۇزنىڭ شولىسىدا كىتاب ئوقۇماق.
- 叟叟不休 nǎo nǎo bù xiū ئاغزى بېسىلماي كوتۇلدىماق؛ تىنماي ۋالاقلىماق.
- 恼羞成怒 nǎo xiū chéng nù “老羞成怒” غا قاراڭ.
- 脑满肠肥 nǎo mǎn chāng féi “肠肥脑满” گە قاراڭ.
- 馁殍相望 něi piǎo xiāng wāng ئاچتىن ئۆلگەنلەر ساماندىك.
- 内顾之忧 nèi gū zhī yōu ئىچكى ئەنسىزلىك؛ ئىچكى غەم - ئەندىشە.

- 内柔外刚 nèi róu wài gāng ئىچى يۇمشاق، سىرتى قاتتىق.
- 内视反听 nèi shì fǎn tīng خاتالىقى ئۈستىدە ئويلنىپ، خەقنىڭ پىكىرىگە قۇلاق سالماق.
- 内外呼应 nèi wài hū yīng ئىچكى-تاشقى جەھەتتىن ماسلاشماق.
- 内外夹攻 nèi wài jiā gōng ئىچى-تېشىدىن قىستاپ ھۇجۇم قىلماق.
- 内外交困 nèi wài jiāo kùn ئىچكى-تاشقى جەھەتتە قىيىنچىلىققا بوغۇلماق.
- 内省不疚 nèi xǐng bù jiū كۆڭۈلدە كىرىق، قورساقتا ئاغرىق (يوق).
- 内忧外患 nèi yōu wài huàn ئىچكى ئەنسىزلىك، تاشقى پاراڭەندىچىلىك.
- 能歌善舞 néng gē shàn wǔ ناخشىغا قادىر، ئۇسۇلغا ماھىر؛ ناخشا - ئۇسۇلغا ماھىر.
- 能工巧匠 néng gōng qiǎo jiàng ئۇستا ھۈنەرۋەن؛ ماھىر ئۇستىكار.
- 能攻能守 néng gōng néng shǒu ھۇجۇم قىلىشقىمۇ، مۇداپىئە كۆرۈۈشكىمۇ ياراملىق؛ ھۇجۇممۇ قىلالايدىغان، مۇداپىئەمۇ كۆرەلەيدىغان.
- 能近取譬 néng jìn qǔ pì باشقىلارنىڭ ھالىغا يەتمەك؛ دەردىنى چۈشەنمەك.
- 能屈能伸 néng qū néng shēn ئوڭۇشلۇق شارائىتتا تۇرغاندا جاسارەت بىلەن ئالغا ئىلگىرىلىيەلەيدىغان، ئوڭۇشىمۇ

شارائىتتا تۇرغاندا ئۆزىنى تارتالايدىغان بولماق.

能上能下 nǚng shāng nēng xiā ھەم يۇقىرىغا چىقالايدىغان، ھەم تۆۋەنگە چۈشەلەيدىغان بولماق.

能说会道 nēng shuō huì dǎo گەپكە ئۇستا؛ گەپدان؛ سۆزمەن.

能文能武 nēng wén nēng wǔ قەلەمدىمۇ بار، ئەلەمدىمۇ بار؛ قەلەمگىمۇ، ئەلەمگىمۇ يارايدىغان.

能言善辩 nēng yán shàn biàn سۆزگە چىۋەر؛ پاساھەتلىك.

能者多劳 nēng zhě duō láo قولىدىن كېلىدىغانلار كۆپرەك ئىشلىمەك؛ قابىللار كۆپرەك ئىشلىمەك.

能者为师 nēng zhě wéi shī بىلگەنلەر ئۇستاز بولماق؛ بىلدەيدىغانلارنى ئۇستاز تۇتماق.

泥船渡河 ní chuán dù hé لايدىن ياسالغان كېمىدە دەريادىن ئۆتمەك.

泥多佛大 ní duō fó dà لاي كۆپ بولسا، بۇت چوڭ بولىدۇ؛ كۈچ غول بولسا، ھوسۇل مول بولۇر.

泥古非今 ní gǔ fēi jīn قەدىمكىگە ئېسىلىۋېلىپ، ھازىرقىنى ئىنكار قىلماق؛ كۈنلىققا ئېسىلىۋېلىپ، يېڭىلىقنى قوبۇل قىلماسلىق.

泥牛入海 ní niú rù hǎi لايدىن ياسالغان كالا سۇغا كىرگەندەك؛ لاي كالا سۇغا كىرسە نابۇت بولۇر؛ بارسا كەلمەسكە كەتمەك.

泥菩萨过河，自身难保 ní pú sǎ guò hé, zì shēn nǎn bǎo لاي بۇت ساتۇا دەريادىن ئۆتكەندەك، ئۆزىنىمۇ ساقلاپ قالالماستىق.

- 泥沙俱下 nī shā jù xià - ياشى - يامان ئارىلىشىپ كەت-
مەك: ئاق - قارا ئارىلىشىپ كەتمەك.
- 泥塑木雕 nī sù mù diāo "木雕泥塑" غا قاراڭ.
- 泥中隐刺 nī zhōng yǐn cī تىكەنلىك گەپ قىلماق؛ مەسخىرە
ئارىلاش گەپ قىلماق؛ گەپ ئارىسىدا چىقىۋالماق.
- 泥猪瓦狗 nī zhū wǎ gǒu كارغا كەلمەيدىغان؛ ھېچنېمىگە
ئەسقاتمايدىغان.
- 泥足巨人 nī zú jù rén لايي پۇتلۇق دىۋە.
- 呢喃细语 nī nán xī yǔ "呢喃细语" گە قاراڭ.
- 你死我活 nǐ sǐ wǒ huó يا سەن تۇر، يا مەن تۇراي؛
ھايات - ماماتلىق ئېلىشىش.
- 你追我赶 nǐ zhuī wǒ gǎn بەسلەشمەك؛ بەس - بەس بىلەن
ئىلگىرىلىمەك.
- 逆臣贼子 nǐ chén zēi zǐ ئاسىي - خائىنلار.
- 逆耳之言 nǐ ěr zhī yǎn قۇلاققا ياقمايدىغان گەپ؛ ئۆتكۈر
ۋە سەمىي گەپ.
- 逆耳忠言 nǐ ěr zhōng yǎn ياشى گەپ قۇلاققا ياقماس؛
قۇلاققا ياقمايدىغان نەسەھەت.
- 逆风撑船 nǐ fēng chēng chuán كېمىنى شامالغا قارشى ھەيدىد-
مەك؛ قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق؛ ئوڭۇشسىز
ئەھۋالدا قالماق.
- 逆来顺受 nǐ lái shùn shòu ئېغىرچىلىققا بەرداشلىق بەرمەك؛
ھاقارەتكە سەۋرى قىلماق.
- 逆流而上 nǐ liú ěr shàng ئېقىمغا قارشى ماڭماق.

- 逆水行舟 nǐ shuǐ xíng zhōu كېمىنى ئېقىمغا قارشى ھەيدىد-
مەك؛ قىيىنچىلىققا قارىماي ئىلگىرىلىمەك.
- 逆天背理 nǐ tiān bèi lǐ تەتۈر يول تۇتماق؛ تەتۈرلۈك
قىلماق؛ يولدىن چىقماق.
“逆天违理” مۇ دېيىلىدۇ.
- 逆行倒施 nǐ xíng dǎo shī “倒行逆施” غا قاراڭ.
- 匿迹销声 nǐ jī xiāo shēng “销声匿迹” گە قاراڭ.
- 匿影藏形 nǐ yǐng cāng xíng ئىز - تىزنى يوشۇرماق؛ ئەسلى
قىياپىتىنى يوشۇرماق.
- 拈花惹草 niān huā rě cǎo ئاياللارغا چېقىلماق؛ پوخۇرلۇق
قىلماق؛ خوتۇنپەرەسلىك؛ شەھۋەتپەرەسلىك.
- 拈花微笑 niān huā wēi xiào بىر - بىرىنىڭ كۆڭلىدىكىنى
چۈشەنمەك.
- 拈斤播两 niān jīn bō liǎng ئۇششاق - چۈششەك ئىشلارغا
ئېسىلىۋالماق؛ سەرلەپ - مىسقاللاپ ھېسابلاشماق؛
يېپىدىن يېڭىنىسىگىچە زىغىرلاپ كەتمەك.
- 拈轻怕重 niān qīng pà zhòng يېنىكىنى تاللاپ، ئېغىرىدىن
قاچماق.
- 年富力强 nián fù lì qiáng ياش ۋە غەيرەتلىك؛ كۈچ -
قۇۋۋەتكە تولغان؛ ۋايىگە يەتكەن.
- 年高德劭 nián gāo dé shào پەزىلەتلىك مويسىپىتلەر.
- 年深日久 nián shēn rì jiǔ كۈنلەرنىڭ ئۆتۈشى بىلەن؛
كۈن ئۆتۈپ، ئاي ئۆتۈپ؛ ئۇزۇن زامان ئۆتۈپ.
“年深月久” مۇ دېيىلىدۇ.

- 念念不忘 niǎn niǎn bù wàng : دائىم ئەستىن چىقارماسلىق؛
 ھەرگىز ئۇنتۇماسلىق.
- 念念有词 niǎn niǎn yǒu cí تىنماي ئۆزىچە گەپ قىلىپ
 يۈرمەك.
- 念兹在兹 niǎn zī zài zī ھەمىشە ئەسلىمەك؛ دائىم ياد
 ئەتمەك.
- 鸟道羊肠 niǎo dào yāng chāng “羊肠小道” غا قاراڭ.
- 鸟尽弓藏 niǎo jìn gōng cāng قۇش تۈگىدى دەپ ئوقيانى
 يىغىشتۇرۇپ قويماق؛ ئاش بەرگەن قازاننى
 چاقماق.
- 鸟面鹄形 niǎo miàn hú xíng “鹄形鹤面” گە قاراڭ.
- 鸟散鱼溃 niǎo sǎn yú kuī ئۈركۈپ پاتىپاراق بولۇپ
 كەتمەك.
- 鸟兽散 niǎo shǒu sǎn تەرەپ - تەرەپكە قاچماق؛ پىتە -
 راپ كەتمەك.
- 鸟语花香 niǎo yǔ huā xiāng قۇشلار يېقىملىق سايىراپ، گۈللەر
 خۇش پۇراق چېچىپ تۇرماق.
- 袅袅婷婷 niǎo niǎo pīng pīng زىلۋا - ئەۋرىشم.
 “袅袅婷婷” مۇ دېيىلىدۇ.
- 尿流屁滚 niǎo liú pī gǔn “屁滚尿流” غا قاراڭ.
- 捏捏扭扭 niē niē niǔ niǔ ① نازلانماق؛ نايىناقلىماق.
 ② ئەزىملىك قىلماق؛ تارتىنچاقلىق قىلماق.
- 捏手捏脚 niē shǒu niē jiǎo پۇتىنىڭ ئۈچىدا دەسسەپ
 ماڭماق؛ ماراپ - تىمسىقلاپ ماڭماق؛ مۇشۇكتەك

ماراپ ماڭماق.

捏一把汗 niē yī bǎ hàn داتتىق ئەنسىرىمەك؛ دەككە -
دۈككىدە بولماق.

涅而不缁 niē ér bù zī يامان تەسىر يۇقماسلىق؛ بۇلغان -
ماسلىق؛ ئۆزىگە داغ تەگدۈرمەسلىك.

蹑手蹑脚 niè shǒu niè jiǎo ”捏手捏脚“ غا قاراڭ.

宁缺毋滥 nǐng quē wū làn ئاز بولسىمۇ بولسۇن، ماز بولمە -
سۇن؛ ئاز بولسىمۇ ماز بولمىسۇن.

宁死不屈 nǐng sǐ bù qū ئۆلسىمۇ تىز پۈكمەسلىك؛
ئۆلگۈچە بويۇن ئەگمەسلىك.

宁为鸡口，无为牛后 nǐng wéi jī kǒu, wú wéi niú hòu
چوڭ يەردە مالايي بولغۇچە، كىچىك يەردە خوجا بول.

宁为玉碎，不为瓦全 nǐng wéi yù suì, bù wéi wǎ quán
ساپالنىڭ پۈتۈنى بولغۇچە، قاش تېشىنىڭ ئۈۋىقى
بول؛ ئامان قېلىپ تاش بولغۇچە، مېيىپ بولۇپ
قاش بول؛ نامەردلىك بىلەن ياشىغۇچە، مەردنىڭ
بىلەن ھالاك بول.

牛刀割鸡 niú dāo gē jī كالا ئۆلتۈرىدىغان پىچاقتا توخۇ
ئۆلتۈرمەك.

牛刀小试 niú dāo xiǎo shì ماھارەتنى دەسلەپكى قەدەمدە
كۆرسەتمەك.

牛鼎烹鸡 niú dǐng pēng jī داش قازاندا قۇشقاچ پىشۇر -
ماق؛ كىچىك ئىشقا چوڭ سايمان ئىشلەتمەك.

牛鬼蛇神 niú guǐ shé shén جىن - شەيتان.

- 牛骥同皂 niú jì tóng zǎo تۇلپارنى كالا بىلەن بىر ئوقۇرغا
باغلىماق؛ دانىشمەنى كالىۋا بىلەن بىر يەرگە
قويماق.
“牛骥共牢” مۇ دېيىلىدۇ.
- 牛角挂书 niú jiǎo guà shū تىرىشىپ كىتاب ئوقۇماق؛ قېتىر -
قىنىپ ئۆگەنمەك.
- 牛头不对马嘴 niú tóu bù duì mǎ zuǐ “驴唇不对马嘴”
گە قاراڭ.
- 牛头马面 niú tóu mǎ miàn ياۋۇز - رەزىل ئادەملەر.
- 牛衣对泣 niú yī duì qī ئەر - خوتۇنلار مۇشەققەتلىك
تۇرمۇش كەچۈرمەك.
- 牛之一毛 niú zhī yī máo قوتازنىڭ بىر تال تۈكى؛ ئەرزىمەس.
- 扭扭捏捏 niǔ niǔ niē niē “扭扭捏捏” غا قاراڭ.
- 扭曲作直 niǔ qū zuò zhí ھەق بىلەن ناھەقنى ئالماش -
تۇرۇپ قويماق؛ ھەق - ناھەقنى ئاستىن - ئۈستۈن
قىلىپ قويماق.
- 扭是为非 niǔ shì wéi fēi “扭曲作直” غا قاراڭ.
- 扭转乾坤 niǔ zhuǎn qiān kūn جاھاننى ئۆزگەرتمەك؛ ۋەزىيەت -
نى ئۆزۈل - كېسىل ئۆزگەرتمەك.
- 恹恹作态 niǎn niǎn zuò tài نازلانماق؛ ناز قىلماق؛ تارتىنىپ
قالماق؛ تارتىنچاقلىق قىلماق.
- 浓妆淡抹 nóng zhuāng dàn mǒ رەڭ بەرمەك؛ پەردازلىماق.
- 弄鬼掉猴 nòng guǐ diào hóu بەگۇاشلىق قىلماق؛ ئىتائەتسىز -
لىك قىلماق.

- 弄假成真 nòng jiǎ chéng zhēn؛ يالغان راستقا ئايلىنىپ قالماق؛
يالغانى راستقا ئايلاندۇرماق.
- 弄口鸣舌 nòng kǒu míng shé. كەيدانلىق قىلماق.
- 弄巧成拙 nòng qiǎo chéng zhuō دەپ ئۈستىلىق قىلمەن دەپ چاندۇرۇپ قويماق؛ چاپقىنى ئالمەن دەپ قارىغۇ
قىلىپ قويماق.
- 弄瓦之喜 nòng wǎ zhī xǐ. قىز تۇغماق؛ قىز تاپماق.
- 弄性尚气 nòng xìng shàng qì؛ تەتۈرلۈك؛ قىزىققانلىق قىلماق؛ بەئىباشلىق.
- 弄虚作假 nòng xū zuò jiǎ. ساختىپەزلىك قىلماق؛ ئالدام-
چىلىق قىلماق؛ يالغانچىلىق قىلماق.
- 弄盏传杯 nòng zhǎn chuān bēi. سورۇن تۈزۈپ، شاراب ئىچىش-
مەك؛ رومكا سوقۇشتۇرماق.
- 弄璋之喜 nòng zhāng zhī xǐ. ئوغۇل تۇغماق؛ ئوغۇل تاپماق.
- 弄嘴弄舌 nòng zuǐ nòng shé. ”نۆمۈس“ غا قاراڭ.
- 奴颜婢膝 nū yán bī xī. قۇللارچە باش ئەگمەك؛ نومۇس...
سىزلىق بىلەن خۇشامەت قىلماق.
- 奴颜媚骨 nū yán mèi gǔ. كۆتۈرمىچىلىك قىلماق؛ تەخسە-
كەشلىك قىلماق؛ نومۇسسىزلىق بىلەن خۇشامەت
قىلماق.
- 弩马恋栈 nǔ mǎ liàn zhàn. قاشاڭ ئات ئوقۇردىن نېرى
كەتمەس.
- 弩马恋栈豆 nǔ mǎ liàn zhàn dòu. ”弩马恋栈豆“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 弩马十驾 nǔ mǎ shí jià. قاشاڭ ئات كۈچسە، مەنزىلگە يېتىدۇ.

- 怒臂当辙 nù bì dāng zhé ئۆزىنى چاغلىماسلىق.
“怒臂当车” مۇ دېيىلىدۇ.
- 怒不可遏 nù bù kě è دەرغەزەپ بولماق؛ ئاچچىقنى
بېسىۋالماستىق؛ غەزەپتىن ئۆزىنى تۇتالماي
قالماق.
- 怒发冲冠 nù fā chōng guān قۇيىقا چېچى تىك تۇرماق.
怒火冲天 nù huǒ chōng tiān غەزىپى ئۆرلىمەك؛ جۇدۇنى
تۇتماق.
- 怒火中烧 nù huǒ zhōng shāo غەزەپ ئوتى يانماق؛ زەردىسى
قايىنماق؛ سەپراسى ئۆرلىمەك؛ غەزىپى تاشماق.
- 怒目而视 nù mù ér shì غەزەپ بىلەن ئالايماق؛ زەردە
بىلەن ھومايماق.
- 怒目横眉 nù mù hēng méi “横眉怒目” غا قاراڭ.
- 怒气冲冲 nù qì chōng chōng غەزىپى قايىنپ تاشماق.
怒气冲天 nù qì chōng tiān غەزىپى پەلەككە يەتمەك.
“怒气冲霄” مۇ دېيىلىدۇ.
- 怒形于色 nù xíng yú sè چىرايىدىن غەزەپ يېغىپ تۇرماق.
- 女织男耕 nǚ zhī nán qēng “男耕女织” غا قاراڭ.
- 女中尧舜 nǚ zhōng yāo shùn ئايال دانىشمەن؛ دانىشمەن
ئايال.
- 女中丈夫 nǚ zhōng zhàng fū ئايال باتۇر.

O

- 呕心沥血 ǒu xīn lī xuē يۇرەك قېنىنى سەرپ قىلماق؛
 كۆپ ئەجر قىلماق؛ قاتتىق باش قاتۇرماق.
- 偶一为之 ǒu yī wéi zhī ئاندا - ساندۇ؛ بىرەر - بىرەر.
- 藕断丝连 ǒu duàn sī lián مۇناسىۋىتى ئۈزۈلسىمۇ، رىشتىسى
 ئۈزۈلمەسلىك.

P

- 怕三怕四 pà sān pà sì قاتمۇقات ئەندىشىگە چۈشمەك؛
 ھېلى ئۇنىڭدىن، ھېلى بۇنىڭدىن ئەندىشە قىلماق.
- 怕死贪生 pà sǐ tān shēng “贪生怕死” غا قاراڭ.
- 爬山涉水 pā shān shè shuǐ “跋山涉水” غا قاراڭ.
- 爬山越岭 pā shān yuè lǐng “翻山越岭” گە قاراڭ.
- 拍案称奇 pāi àn chēng qí بارىكالا ئېيتماق؛ ئاپىرىن
 ئوقۇماق.
- 拍案叫绝 pāi àn jiào jué “拍案称奇” غا قاراڭ.
- 拍板成交 pāi bǎn chéng jiāo ① سودىدا پۈتۈشمەك. ② كېلىشىم
 ھاسىل قىلماق.
- 拍手称快 pāi shǒu chēng kuài خۇشال بولۇپ چاۋاك چېلىپ
 كەتمەك؛ ئەجەب ياخشى بولدى دېمەك.
- 排斥异己 pāi chì yì jǐ ياتلارنى يەكلىمەك؛ ئۆزى
 بىلەن مەسلەكداش بولمىغانلارنى چەتكە قاقماق.
 “排除异己” مۇ دېيىلىدۇ
- 排除万难 pāi chū wàn nán تۈرلۈك قىيىنچىلىقلارنى يەڭمەك.
- 排忧解难 pāi nǎn jiě fēn جېدەل - ماجرالارنى ھەل قىلماق.
- 排山倒海 pāi shān dǎo hǎi “移山倒海” گە قاراڭ.
- 攀龙附凤 pān lóng fù fēng كاتتىلارنىڭ قولتۇقىغا كىرىۋال -

ماق؛ كاتتىلارنىڭ قاننى ئاستىغا كىرىۋالماق.

攀花折柳 pān huā zhé liǔ پامىشىگە بېرىلمەك؛ جالاپ
ئوينىماق.

盘根错节 pān gēn cuō jiē ئىرماش - چىرماش بولۇپ كەت-
مەك؛ چىگىش - مۇرەككەپ.

盘根究底 pān gēn jiū dǐ تېگى - تەكتىنى سۈرۈشتۈرمەك؛
ئۇچۇر - بۇجۇرغىچە سۈرۈشتۈرمەك.
”盘根究底“ مۇ دېيىلىدۇ.

盘马弯弓 pān mǎ wān gōng ئوقيانى تەڭلەپ تۇرماق؛ قورال-
لىنىپ تەق بولۇپ تۇرماق؛ تەييار بولۇپ تۇرماق.

磐石之固 pān shí zhī gù ئۇيۇلتاشتەك مۇستەھكەم؛ ئۇيۇل-
تاشتەك چىڭ.

判若鸿沟 pān ruò hōng gōu پەرقى ناھايىتى ئېنىق؛ ئېنىق
ئايىرلىپ تۇرماق؛ چېگرا ئېنىق بولماق.

判若水火 pān ruò shuǐ huǒ ئوت بىلەن سۇدەك سىغىشال-
ماسلىق.

判若云泥 pān ruò yún ní ئاسمان - زېمىن پەرق قىلماق.

庞然大物 pāng rán dà wù ئاجايىپ چوڭ مەخلۇق.

旁观者清 pāng guān zhě qīng
”当局者迷，旁观者清“ غا قاراڭ.

旁门左道 pāng mén zuǒ dào ① يات ئېقىملار، ② ناتوغرا يول؛
ناتوغرا ئۇسۇل.

旁敲侧击 pāng qiāo cè jī دارىتمىلىماق؛ ئەگىتىپ ئېيتماق.

旁若无人 pāng ruò wú rén يېنىدا ئادەم يوقتەك؛ تەپ

تارتماسلىق.

旁征博引 pāng zhēng bō yǐn كۆپلەپ نەقىل كەلتۈرمەك؛ كۆپلەپ پاكىت كۆرسەتمەك؛ كۆپ تەرەپتىن ئىسپات-لىماق؛ ھەر جەھەتتىن دەلىللىمەك.

抛戈卸甲 pāo gē xiè jiǎ قورال-ياراقلارنى تاشلاپ قاچماق؛ مەغلۇپ بولماق.

抛头露面 pāo tóu lù miàn ① پەزەنجىنى تاشلاپ، روپاشلىق-تىن خالاس بولماق. ② ئاشكارا ئوتتۇرىغا چىقماق.

抛砖引玉 pāo zhuān yǐn yù قۇم-شېغىل تاشلاپ، ئۈنچە-مارجان ئالماق.

袍笏登场 pāo hù dēng chǎng ① سەھنىگە چىقىپ ئويۇن كۆرسەتمەك. ② ئەمەلدارلارچە ياسىنىپ ئوتتۇرىغا چىقماق.

跑马观花 pǎo mǎ guān huā ”走马看花“ غا قاراڭ.

炮火连天 pào huǒ lián tiān ئۇرۇش ئوتى ئاسماننى قاپلاپ كەتمەك؛ ئۇرۇش ئوتى لاۋۇلدىماق.

赔了夫人又折兵 pēi le fū rén yòu zhē bīng پايدا ئالسىمەن دەپ زىيان تارتماق؛ قوشلاپ زىيان تارتماق.

沛雨甘霖 pèi yǔ gān lín چوڭقۇر مېھىر-شەپقەت؛ كاتتا ئىلتىپات.

佩韦自缓 pèi wēi zì huǎn ئالدىراقسانلىقتىن ھەزەر ئەيلىمەك.

喷薄欲出 pēn bó yù chū كۆتۈرۈلۈپ چىقۇۋاتماق.

- 朋比为奸 péng bǐ wéi jiān ؛ برلشېپ ئەسكىلىك قىلماق؛
تل بىرىكتۈرۈپ ئەسكىلىك قىلماق.
- 朋党比周 péng dǎng bǐ zhōu ياتلارنى
چەتكە قاقماق.
- 蓬筍生辉 péng bǐ shēng huī شان-شۆھرەت كەلتۈرمەك.
- 蓬生麻中，不扶自直 péng shēng má zhōng, bù fú zì zhí
كەندىرگە، ياماشقان يۆگەي يۆلمىسىمۇ تىك ئۆسۈدۇ.
- 蓬户瓮牖 péng hù wèng yǒu ئاددىي ئۆي.
- 蓬门筍户 péng mén bǐ hù ئاددىي ئۆي.
- 蓬头垢面 péng tóu gòu miàn چاچلىرى پاخماق، يۈز-كۆزى
مەينەت.
- 蓬头历齿 péng tóu lì chǐ چاچلىرى پاخماق، ئاغزى
كەمشۈك.
- 蓬头跣足 péng tóu xiǎn zú پاخماق باش-يالڭاياغ.
- 鹏程万里 péng chéng wàn lǐ يىراق مەنزىل؛ پارلاق
ئىستىقبال.
- 捧腹大笑 pěng fù dà xiào ئۈچەيلىرى ئۈزۈلگۈدەك قاقاق-
لاپ كۈلمەك؛ تېلىقپ كۈلمەك.
- 批亢捣虚 pī kāng dǎo xū ئەجەللىك ۋە ئاجىز يېرىگە
ھۇجۇم قىلماق.
- 批郤导窾 pī xī dǎo kuǎn سۆڭەكنى ئۈگىسىدىن پارچىلە-
ماق؛ مەسىلىنىڭ ھالقىلىق يېرىنى تۇتۇۋېلىپ ھەل
قىلماق.
- 披肝沥胆 pī gān lì dǎn ئىچ-باغرىنى تۆكمەك؛ كۆڭۈل-

دىكى سۆزنى ئېيتماق.

- 披枷带锁 pī jiā dài suǒ بويىندا قوۋۇق، پۇتىدا كىشەن.
- 披坚执锐 pī jiān zhī ruì ئۇچىسىغا ساۋۇت كىيىپ، قولغا قورال ئالماق؛ قولغا قورال ئېلىپ جەڭگە ئاتلانماق.
- 披荆斩棘 pī jīng zhǎn jī تىكەن - چىغانلارنى بۆسۈپ ئۆتمەك؛ توسالغۇلارنى سۈيۈرۈپ تاشلىماق؛ تۈر-لۈك قىيىنچىلىقلارنى يەتمەك.
- 披麻戴孝 pī mā dài xiào قارىلىق تۇتماق.
- 披麻救火 pī mā jiù huǒ ئۆزىنى ئۆزى بالاغا تىقماق؛ ئۆزىگە ئۆزى بالا تاپماق.
- 披沙拣金 pī shā jiǎn jīn قۇم - شېغىل ئىچىدىن ئالتۇن ئىلغىۋالماق؛ شاكىلىنى چىقىرىپ تاشلاپ، مېغىزىنى تاللىۋالماق.
- 披头散发 pī tóu sǎn fā چاچلىرى پاختاپانغان؛ چاچلىرى چۇۋۇق.
- 披星戴月 pī xīng dài yuè "戴月披星" غا قاراڭ.
- 披云见日 pī yún jiàn rì قايتىدىن يورۇقلۇققا چىقماق؛ قايتىدىن كۈننىڭ سېرىقىنى كۆرمەك.
- 被发缨冠 pī fà yīng guān ئادەم قۇتقۇزۇشقا ئالدىرىماق.
- 被褐怀玉 pī hè huái yù ئۇچىسىدا جەندە، قويىنىدا كۆھەر؛ ئەسكى چاپاننىڭ ئىچىدە جان بار.
- 披坚执锐 pī jiān zhī ruì "披坚执锐" گە قاراڭ.
- 劈头盖脸 pī tóu gāi liǎn ئۈستىباشقا تاراسلاپ تەگمەك.

(چۈشمەك).

皮开肉绽 pī kāi ròu zhàn ؛ تتما - تتما بولۇپ كەتمەك؛
تېلىم - تېلىم بولۇپ كەتمەك؛ بەدەننىڭ ساق يېرى
قالماي يارا بولۇپ كەتمەك.

皮里春秋 pī lǐ chūn qiū ئەچىدە ھۆكۈم قىلماق؛ كۆڭلىدە
باھا بەرمەك.
"皮里阳秋" مۇ دېيىلىدۇ.

皮相之见 pī xiàng zhī jiàn يۈزەكى چۈشەنچە.

皮相之士 pī xiàng zhī shì ئادەمنى تاشقى كۆرۈنۈشىگىلا
قاراپ بىلمەك.

皮相之谈 pī xiàng zhī tán يۈزەكى كۆز قاراش؛ يۈزەكى
چۈشەنچە.

皮之不存，毛将焉傅 pí zhī bù cún, máo jiāng yān fù
تېرە بولمىسا، تۈك نەدە تۇرىدۇ (ئۆسمدۇ).
"皮之不存，毛将焉附" مۇ دېيىلىدۇ.

蚍蜉撼树 pī fū hàn shù چۈمۈلە دەرەخنى لىڭشىتىماقچى
بولغاندەك؛ ئۆزىنى چاغلماسلىق؛ ھالغا باقماسلىق.

琵琶别抱 pī pá bié bào تۈل خوتۇن ئەرگە تەگمەك؛
قايتىدىن ياتلىق بولماق.

疲于奔命 pí yú bēn mìng ① سوڭۇلداپ يۈرۈپ ھالسىرد -
ماق؛ ئۇياق - بۇ ياققا چېپىپ يۈرۈپ ھېرىپ كەت -
مەك. ② ئىشقا يېتىشىپ كېتەلمەسلىك.

匹夫有责 pǐ fū yǒu zé ھەممىنىڭ مەسئۇلىيىتى؛ ھەر بىر
ئادەمنىڭ مەسئۇلىيىتى.

- 匹夫之勇 pǐ fū zhī yǒng : جاسارتى بار، پاراستى يىزق؛
قاراملارنىڭ جاسارتى.
- 匹马单枪 pǐ mǎ dān qiāng “单枪匹马” غا قاراڭ
- 否极泰来 pǐ jí tài lái ئاپەت كېتىپ، ئامەت كەلمەك.
“否去泰来” مۇ دېيىلىدۇ.
- 蹙踊哀号 pǐ yǒng āi hāo ياقسىنى چاك ئېتىپ يىغلىماق؛
چاچلىرىنى يۇلۇپ يىغلىماق؛ داد-پەريات كۆتۈرۈپ
يىغلىماق.
- 屁滚尿流 pì gǔn niào liú ئىشتانغا پىقىرىۋەتمەك.
- 辟地开天 pì dì kāi tiān “开天辟地” گە قاراڭ.
- 偏听偏信 piān tīng piān xìn بىر تەرەپنىڭكىنىلا ئاڭلاپ،
ئىشىنىپ كەتمەك.
- 片甲不存 piàn jiǎ bù cún تىرىپىرەن بولماق؛ كۈلى
كۆككە سۈرۈلماق.
“片甲不留” مۇ دېيىلىدۇ.
- 片瓦无存 piàn wǎ wú cún بىر تال ياغاچ-تېشىنىمۇ قالدۇر-
ماسلىق؛ تۈپتۈز قىلىۋەتمەك.
- 片言只语 piàn yán zhī yǔ قىسقا-قىسقا سۆز-ئىبارلەر؛
پارچە-پارچە گەپ-سۆزلەر.
“片言只字” مۇ دېيىلىدۇ.
- 贫病交迫 pín bìng jiāo pō يوقسۇزلۇقنىڭ ئۈستىگە كېسەل
كەلمەك؛ كەمبەغەللىك - كېسەللىك ئازابى.
- 贫贱不能移 pín jiàn bù néng yí يوقسۇللۇق - موھتابلىقتىمۇ
ئار-نومۇسىنى ساقلىماق؛ كەمبەغەللىك - ھەقىر-

لەقتىمۇ ئىرادىسىدىن تايىماسلىق.

贫贱骄人 pín jiàn jiāo rén نامرات بولسىمۇ كىشىلىك غۇرۇرىنى ساقلىماق.

贫贱糟糠 pín jiàn zāo kāng چاپانى تەڭ تارتىشقان ئايال.

贫贱之交 pín jiàn zhī jiāo پادا باققان چاغدىكى دوست.

贫无立锥之地 pín wú lì zhuī zhī dì يوقسۇللۇقتىن پۇت تىققۇ - دەك يېرىمۇ بولماسلىق.

贫嘴薄舌 pín zuǐ bō shé ئاچچىق گەپ قىلماق؛ تىكەن - لىك گەپ قىلماق؛ ۋالاقىتە گىگۇر. "贫嘴贱舌" مۇ دېيىلىدۇ.

品头论足 pǐn tóu lùn zú "پىن تۇ لۇن زۇ" غا قاراڭ.

牝鸡司晨 pìn jī sī chén مېكىيان چىللىماق. "牝鸡晨鸣" مۇ دېيىلىدۇ.

牝牡骊黄 pìn mǔ lǐ huāng سىرتقى كۆرۈنۈش.

平白无故 píng bái wú gù ھېچنېمىدىن ھېچنېمە يوق؛ بىكاردىن - بىكار؛ قۇرۇقتىن - قۇرۇق.

平步登天 píng bù dēng tiān بىر تاقلاپلا ئەرشكە چىقماق؛ بىراقلا يۇقىرى مەنەپكە چىقماق.

平步青云 píng bù qīng yūn بىردىنلا يۇقىرى مەرتىۋىگە ئېرىشمەك.

"平地青云" مۇ دېيىلىدۇ.

平淡无奇 píng dàn wú qí ھېچبىر قىزىققۇدەك يېرى يوق؛ بەك ئاددىي.

平淡无味 píng dàn wú wèi تېتىقسىز؛ لاۋزا؛ تەمسىز.

- 平地风波 píng dì fēng bō . يوق يەردىن چاتاق چىقماق؛
ئۇشتۇمتۇت ۋەقە تۇغۇلماق.
- 平地楼台 píng dì lóu tāi ؛ داق يەردە بنا ھاسىل بولماق؛
قۇرۇق قول بىلەن ئىشنى ۋۇجۇدقا چىقارماق.
- 平地起家 píng dì qǐ jiā قۇرۇق قول بىلەن ئىگىلىك
تىكلەمەك.
- 平地一声雷 píng dì yī shēng léi تۇيۇقسىزدىنلا چاقماق چاققاندا -
دەك؛ ئۇشتۇمتۇت زور ئۆزگىرىش بولماق.
- 平分秋色 píng fēn qiū sè تەڭ بۆلۈشمەك؛ تەڭلىشىپ
قالماق؛ تەڭ بولماق.
- 平流缓进 píng liú huǎn jìn سالماقلىق بىلەن ئىلگىرىلىمەك.
- 平铺直叙 píng pū zhí xù تۈرۈت قىلمايلا توغرىدىن -
توغرا بايان قىلماق؛ تۈزلا بايان قىلماق؛ پوسكال -
لىسىنىلا ئېيتماق.
- 平起平坐 píng qǐ píng zuò تەڭ ئورۇندا تۇرماق؛ ئورۇن -
مەرتىۋىسى باراۋەر بولماق.
- 平心而论 píng xīn ér lùn لىلا گەپ قىلماق.
- 平心静气 píng xīn jìng qì ئېغىر بېسىقلىق؛ سالقىن
قانلىق.
- 平易近人 píng yì jìn rén ① چىقىشقاق؛ خۇش پېئىل؛
خۇش مۇئامىلىلىك؛ خۇش تەبىئەت. ② چۈشىنىش -
لىك (ماقالە).
- 平原督邮 píng yuān dū yōu ناچار شاراب؛ ئەسكى ھاراق.
- 平头品足 píng tóu pǐn zú سۆز - چۆچەك قىلماق؛ قۇسۇر

تاپماق.

“评头说足” مۇ دېيىلىدۇ.

河暴虎 píng hé bāo hú 暴虎冯河“ گە قاراڭ.

空捏造 píng kōng niē zāo - يوق يەردىن ئويدۇرۇپ چقار-
ماق؛ قۇرۇقتىن - قۇرۇق ئويدۇرۇپ چقارماق.沉簪折 píng chēn zān zhē ئادا-جۇدا بولۇشماق؛ مۇھەببەت
رىشتىسى ئۈزۈلمەك؛ نىكاھ بۇزۇلماق.萍蓬转 píng piāo pēng zhuǎn يۇرتمۇيۇرت كېزىپ يۈرمەك؛
سەرسانلىق؛ سەرگەردانلىق.

萍水相逢 píng shuǐ xiāng féng تاسادىپىي تونۇشۇپ قالماق.

萍踪浪迹 píng zōng làng jī بىر يەردە مۇقىم تۇرالماستىق؛
بارغان - تۇرغان يېرى نامەلۇم.
“萍踪浪影” مۇ دېيىلىدۇ.

反水难收 pǎo shuǐ nán shōu “反水不收” غا قاراڭ.

反天大祸 pǎo tiān dà huò ئىنتايىن چوڭ بالايىئاپەت.

婆妈妈 pō pō mā mā ① مەس - مەس؛ ئەزەمە؛ مەسلا -
دېماق؛ ئەزەملىك قىلماق؛ ئەزەمىنى ئەزەمەك.

② نازۇك؛ تاۋى نازۇك؛ دىلى نازۇك.

迫不得已 pò bù dé yǐ ئامالنىڭ يوقلۇقىدىن؛ ئائىلاج؛
ئىلاجسىز؛ ئامالسىز؛ مەجبۇر بولماق.

迫不及待 pò bù jí dài تاقەتسىزلىك؛ بىتاقەت بولماق.

迫在眉睫 pò zài méi jié قاش بىلەن كىرىپك ئوتتۇردا -
سەدا؛ يېقىنلىشىپ قالماق.

破壁飞去 pò bī fēi qù بىردىنلا كۆتۈرۈلۈپ كەتسەك؛

- تاسادىپى ئامتى كەلمەك .
 破除迷信 pò chū mí xīn خۇراپاتلىقنى تۈگەتمەك .
 破釜沉舟 pò fǔ chēn zhōu جاننى ئالقانغا ئېلىپ قويۇپ ئېلىشماق؛ قەتئىي نىيەتكە كەلمەك .
 破镜重圆 pò jǐng chōng yuán ئەر - خوتۇن قايتا ياراشماق؛ قايتا تېپىشماق .
 破旧立新 pò jiù lì xīn كۈننى بۇزۇپ، يېڭىنى تىكلە - مەك؛ كۈننى يوقىتىپ، يېڭىنى بەرپا قىلماق .
 破口大骂 pò kǒu dà mǎ ئاغزىنى بۇزماق؛ ئاغزىنى بۇزۇپ تىللىماق .
 破门而出 pò mén ér chū ئىشكىنى بۇزۇپ چىقماق؛ ئىشك - تىن ئېتىلىپ چىقماق؛ ئالدىراپ - سالدېراپ ئوتتۇرىغا چىقماق .
 破涕为笑 pò tī wéi xiào يىغىدىن توختاپ كۈلۈۋەتمەك؛ يىغلاۋېتىپ كۈلۈپ تاشلىماق .
 破题儿第一遭 pò tí ér dī yī zāo بىرىنچى قېتىم؛ تۇنجى قېتىم .
 破天荒 pò tiān huāng مىسلى كۆرۈلمىگەن؛ كۆرۈلۈپ باقمىغان؛ بۇرۇن بولۇپ باقمىغان؛ تۇنجى قېتىملىق .
 破绽百出 pò zhàn bǎi chū تېزىنى باسسما مېزى چىقماق؛ چىنىپ قالماق؛ قۇسۇرى كۆپ بولماق .
 破竹之势 pò zhú zhī shì توسالماس ھەيۋەت بىلەن .
 魄散魂飞 pò sǎn hún fēi "魂飞魄散" گە قاراڭ .
 剖腹藏珠 pōu fù cāng zhū مالنى دەپ جاندىن ئايرىلماق؛ پۇل - مالنى جاندىن ئەزىز بىلمەك .

- 卜朔迷离 pū shuō mí lí چىگىش - مۇرەككەپ.
- 铺天盖地 pū tiān gāi dì يەر - جاھاننى قاپلاپ كەتمەك؛
شەددەتلىك.
- 张浪费 pū zhāng làng fèi بۇزۇپ - چېچىپ ئىسرپ قىلماق.
- 张扬厉 pū zhāng yāng lì چېكىدىن ئاشقان ھەشەمەتچى -
لىك؛ سۆلەتۋازلىققا بېرىلىپ كەتمەك؛ قالتىس
ھەشىمەت بىلەن.
- 蒲柳之姿 pú liǔ zhī zī تېنى زەئىپ؛ بەدىنى ئاجىز.
- 璞玉浑金 pú yù hún jīn "浑金璞玉" گە قاراڭ.
- 普天同庆 pǔ tiān tóng qīng پۈتۈن ئالەم بىردەك تەبرىكلە -
مەك؛ پۈتۈن خەلق بىردەك تەنتەنە قىلماق.

Q

- 七步之才 qī bù zhī cāi بەدىئىي تەپەككۈرى ئۆتكۈر؛
زېھنى ئۆتكۈر.
- 七长八短 qī cháng bā duǎn ئۇزۇن - قىسقا؛ ئېگىز - پەس.
- 七颠八倒 qī diān bā dǎo تاققا - تۇققا؛ ئېگىز - پەس؛
ئوڭ - تەتۈر.
- 七高八低 qī gāo bā dī ئېگىز - پەس؛ ئويىبان - دۆڭ.
- 七横八竖 qī héng bā shù ”八竖七横“ غا قاراڭ.
- 七拉八扯 qī lā bā chě ئۇ ياقتىن - بۇ ياقتىن؛ ئويدىن -
دۆڭدىن.
- 七老八十 qī lǎo bā shí 70-80 ياشقا بېرىپ قالماق؛
ياشىنىپ قالماق؛ قېرىپ كەتمەك.
- 七零八落 qī líng bā luò شالاڭ؛ ئالاڭغۇ؛ ئۇ يەر - بۇ
يەردە.
- 七扭八歪 qī niǔ bā wāi مايماق - سايماق؛ قىڭغىر -
سىڭغىر.
- 七拼八凑 qī pīn bā còu ئۇنىڭدىن - بۇنىڭدىن سەپلە -
مەك؛ ئۇ ياقتىن - بۇ ياقتىن قۇراشتۇرماق.
- 七窍生烟 qī qiào shēng yān سەپراسى ئۆرلىمەك؛ ئوغىسى
قاينىماق؛ دەرغەزەپ بولماق؛ قۇيقا چېچى تىك

تۇرماق.

“七孔生烟” مۇ دېيىلىدۇ.

七上八下 qī shàng bā xià : دەككە - دۈككەدە بولماق؛
دەككە - دۈككەدە قالماق.

七手八脚 qī shǒu bā jiǎo : قولمۇقول؛ ئولاش - چولاش؛
ھە - ھۇ دەپ.

七死八活 qī sǐ bā huó : نەچچە قېتىم ئۆلۈپ، نەچچە
قېتىم تىرىلمەك.

七嘴八舌 qī zuǐ bā shé : بىرى ئۇنى، بىرى بۇنى دېمەك؛
تەرەپ - تەرەپتىن چۇقىرىشىپ كەتمەك؛ ۋاراڭ -
چۇرۇڭ قىلماق.

妻离子散 qī lí zǐ sǎn : بالا - چاقسىدىن ئايرىلماق؛
بالا - چاقلار توزۇپ كەتمەك؛ ئائىلە سەرسان
بولۇپ كەتمەك.

凄风苦雨 qī fēng kǔ yǔ : جۇدۇن - چاپقۇن؛ پاجىئەلىك
ھالەت؛ ئېچىنىشلىق ئەھۋال.
“凄风冷雨” مۇ دېيىلىدۇ.

期期艾艾 qī qī ài ài : تۆتۈتلىمەك؛ كېكەچلىمەك.

期颐之寿 qī yī zhī shòu : ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرمەك؛ ئۇزۇن
ياشماق.

欺大压小 qī dā yā xiǎo : كۈچلۈكلەرنى ئالداپ، ئاجىز -
لارنى ئانىي تاپماق.

欺公罔法 qī gōng wǎng fǎ : جامائەتچىلىكنى ئالداپ،
قانۇننى ساختا قىلماق.

- 欺君罔上 qī jūn wǎng shàng خان - پادشاهلارنى ئېزىقتۇر -
 ماق؛ شاهنىڭ دوپپىسىغا جىگدە سالماق.
- 欺君误国 qī jūn wù guó خانىنى ئېزىقتۇرۇپ، دۆلەتكە
 زىيان سالماق.
- 欺瞒夹帐 qī mǎn jiā zhàng شەخسى مەنپەئەت ئۈچۈن
 ئالدامچىلىق قىلماق؛ كۆز بويامچىلىق قىلىپ نەپ
 ئېلىۋالماق.
- 欺人太甚 qī rén tài shèn كىشىنى بەك بوزەك قىلماق؛
 ئادەمنى تولىمۇ ئانىي تاپماق.
- 欺人之谈 qī rén zhī tān يوقىلاڭ گەپ؛ تۇتۇرۇقسىز
 گەپ؛ ئالدامچىلىق؛ كۆز بويامچىلىق.
- 欺人自欺 qī rén zì qī ” 自欺欺人 “ غا قاراڭ.
- 欺软怕硬 qī ruǎn pà yǐng ياۋاشنى بوزەك قىلىپ، يامان -
 دىن قورقماق؛ ئاجىزنى ئانىي تېپىپ، زالىمدىن
 قورقماق.
- 欺三瞒四 qī sān mǎn sì قايتا - قايتا ئالدامچىلىق
 قىلماق؛ ئۇنىمۇ، بۇنىمۇ ئالدىماق.
- 欺善怕恶 qī shàn pà è ياخشىنى بوزەك قىلىپ، يامان -
 دىن قورقماق.
- 欺上罔下 qī shàng wǎng xià يۇقىرىنى ئالداپ، تۆۋەننى
 قايىمۇقتۇرماق.
- 欺世盗名 qī shì dào míng ئەلنى ئالداپ شوھرەت
 قازانماق.
- 欺世惑众 qī shì huò zhòng ئەل - جامائەتنى ئالدىماق؛

جامائە تچىلىكنى ئالدىماق .

欺霜傲雪 qī shuāng āo xuě ھېچنېمىگە باش ئەگمەسلىك .

欺天罔地 qī tiān wǎng dī ئۇچىغا چىققان ئالدامچىلىق؛
ئۆتۈپ كەتكەن ساختىپەزلىك .
“欺天罔地” مۇ دېيىلىدۇ .

欺主罔上 qī zhǔ wǎng shàng ئىگىسىنى ئالدىماق؛ غوجىسىنى
گوللىماق .

漆黑一团 qī hēi yī tuān قاراڭغۇلۇق، زۇلمەتلىك؛
قاپقاراڭغۇ جاڭگال . ① ھېچنېمىنى ئاڭقىرالماستىق .

齐大非偶 qī dà fēi ǒu بىر - بىرىگە لايىق كەلمەسلىك؛
تەڭداش بولالماستىق؛ ئەسلى - نەسپى تەڭ
بولماستىق .

齐东野语 qī dōng yě yǔ مەش - مەش گەپ؛ توقۇلما گەپ؛
بولمىغۇر گەپ؛ ئويدۇرما سۆز؛ بىمەنە گەپ .

齐眉举案 qī méi jǔ àn “举案齐眉” غا قاراڭ .

齐名并价 qī míng bìng jià ئابرويى تەڭ بولماق .

齐驱并驾 qī qū bìng jià “并驾齐驱” گە قاراڭ .

齐人攫金 qī rén jué jīn مەنپەئەتنى دەپ ھېچنېمە بىلەن
كارى بولماستىق؛ مەنپەئەتنىلا كۆرۈپ، خەۋەپنى
كۆرمەسلىك .

齐头并进 qī tóu bìng jìn تەڭ ئىلگىرىلىمەك؛ بىرلىكتە ئالغا
باسماق .

齐心协力 qī xīn xié lì بىر نىيەتتە ھەمكارلاشماق؛ بىر
ياقدىن باش، بىر يەڭدىن قول چىقارماق .

“齐心协力” “齐心戮力” مۇ دېيىلىدۇ.

齐整如一 qí zhěng rú yī تەپتەكشى؛ بىردەكلا.
齐足并驰 qí zú bìng chí تەڭ ئىلگىرىلىمەك؛ بىرلىكتە ئالغا
باسماق.

“齐足并驱” مۇ دېيىلىدۇ.

其乐无穷 qí lè wú qióng لەززىتى چەكسىز؛ چەكسىز
ھۇزۇرلۇق؛ زوقلىنارلىق.
“其乐不穷” مۇ دېيىلىدۇ.

其貌不扬 qí mào bù yāng كۆرۈمىسىز؛ كۆرۈنۈشى سەت؛
بەتەبەشرە.

其势汹汹 qí shì xiōng xiōng ئەلپازىنى بۇزماق؛ پەيلىنى
بۇزماق.

其味无穷 qí wèi wú qióng مەنىسى چوڭقۇر؛ چوڭقۇر
مەنىلىك.

其应若响 qí yīng ruò xiǎng تېز سادا قايتۇرماق؛ تېز جاۋاب
بەرمەك.

奇耻大辱 qí chǐ dà rǔ قاتتىق ئار-نومۇس؛ چوڭ
خورلۇق؛ چىدىغۇسىز ئىزا-ئاھانەت.

奇花异草 qí huā yì cǎo ئاجايىپ-غارايىپ گۈل-چىچەك
لەر؛ نەلىتە ئۆسۈملۈكلەر.
“奇花异卉” مۇ دېيىلىدۇ.

奇货可居 qí huò kě jū ① بېسىمدارلىق قىلماق.
② دەستەك قىلماق؛ دەسمايە قىلماق.

奇山异水 qí shān yì shuǐ ئاجايىپ گۈزەل مەنزىرە؛

تاڭ قالغۇدەك مەنزىرە؛ قالتىس كۆرۈنۈش.

奇谈怪论 qí tān guài lùn ئاجايىپ - غارايىپ سۆزلەر؛
غەلىتە گەپ - سۆزلەر.

奇文共赏 qí wén gōng shǎng غەلىتە ماقالىلەردىن كۆپچىلىك
بىللە لەززەتلەنمەك.

奇文瑰句 qí wén guī jù قالتىس ماقالە - چىرايلىق ئىبارە؛
ياخشى ماقالە.

奇形怪状 qí xíng guài zhuàng ئاجايىپ - غارايىپ؛ غەلىتە.

奇珍异宝 qí zhēn yì bǎo تېپىلماسى گۆھەر؛ ئاجايىپ
ئېسىل بۇيۇملار.

奇装异服 qí zhuāng yì fú ئاجايىپ - غارايىپ كىيىم -
كېچەكلەر؛ غەلىتە ئۈستىباش.

祈晴祷雨 qí qíng dǎo yǔ يىلىنىڭ ياخشى كېلىشى، ئاب -
ھاۋانىڭ ياخشى بولۇشىنى تىلىمەك؛ زارە - خەتمە
قىلماق.

歧路亡羊 qí lù wāng yāng ① ئاچا يول كۆپ بولسا، يوقال -
غان قوينى تاپقىلى بولماس. ② يولدىن ئاداشماق؛
نشاندىن ئاداشماق؛ خاتا يولغا كىرىپ قالماق.

耆年硕德 qí nián shuò dé پاشانغان ئىززەتلىك راتلار.

骖驎过隙 qí jī guò xì ئىسىل - پاللا كۆرۈنۈپ يوقاپ
كەتمەك؛ ھەش - بەش دېگۈچلا ئۆتۈپ كەتمەك.

骖驎一毛 qí jī yī máo تۇلپارنىڭ بىر تال تۈكى؛
ئەنقانىڭ تۇخۇمى؛ تېپىلماسنىڭ خورمىسى.

骑虎难下 qí hǔ nán xià يولۋاسقا مىنىۋېلىپ چۈشەلمەي

قالماق؛ ئىشنى خام باشلاپ قويۇپ، يىغىشتۇرۇۋال-
لالماي قالماق.

骑驴觅驴 qí lú mì lú ئېشەككە مىنىۋېلىپ ئېشەك
ئىزدىمەك؛ تۆگىگە مىنىۋېلىپ تۆگە ئىزدىمەك.
“骑马找马” “骑牛觅牛” مۇ دېيىلىدۇ.

骑者善堕 qí zhě shàn duò ئات مىنىشكە ئۇستا ئادەم
ئاسان يىقىلار.

棋布星罗 qí bù xīng luó “星罗棋布” غا قاراڭ.
棋逢对手 qí féng duì shǒu ماھىرغا ماھىر دۇچ كەلمەك؛
ئۇستىغا ئۇستا توغرا كەلمەك؛ ئىككى تەرەپنىڭ
كۈچى تەڭ بولماق.
“棋逢敌手” مۇ دېيىلىدۇ.

旗鼓相当 qí gǔ xiāng dāng بىر-بىرىدىن قېلىشماستىق؛
تەڭ كەلمەك.

旗鼓相望 gǔ gǔ xiāng wǎng ئۇزۇن سەپ تارتىپ ماڭماق.
旗开得胜 qí kāi dé shèng ئىشنىڭ بېشىدىلا غەلبە
قىلماق؛ ھە دېگەندىلا ۋۇجۇدقا چىقماق.
“旗开取胜” مۇ دېيىلىدۇ.

旗帜鲜明 qí zhì xiān míng بايرىقى روشەن بولماق؛
پوزىتسىيە ئېنىق بولماق.

琪花瑶草 qí huā yāo cǎo ئاجايىپ چىرايلىق گۈل-چې-
چەكلەر؛ ئاجايىپ گۈزەل مەنزىرە.

乞哀告怜 qǐ āi gào lián يالۋۇرماق؛ يېلىنماق؛ مەدەت
تېلىمەك.

- 乞浆得酒 qǐ jiāng dé jiǔ سۇ تىلەپ شارابقا ئېرىشمەك؛
ئازنى سوراپ كۆپكە ئېرىشمەك.
- 岂有此理 qǐ yǒu cǐ lǐ شۇمۇ گەپمۇ؛ شۇنداقمۇ ئىش
بولامدۇ؛ شۇمۇ داۋلى بولىدىمۇ؛ مانى قاراڭ.
- 企足而待 qǐ zú ér dài تۆت كۆز بىلەن كۈتمەك.
- 企足矫首 qǐ zú jiǎo shǒu زارىقىپ كۈتمەك؛ تۆت كۆز
بىلەن كۈتمەك.
- 杞人忧天 qǐ rén yōu tiān ئاسماننىڭ ئۆرۈلۈپ چۈشۈ-
شىدىن غەم قىلماق؛ بەھۇدە ئەندىشە.
- 起死回生 qǐ sǐ huī shēng ئۆلگەن جاننى تىرىلدۈرمەك؛
ئۈمىد ئۈزۈلگەن ئىشنى ئوڭشۈالماق.
- 起死人，肉白骨 qǐ sǐ rén, ròu bái gǔ
غايەت زور خەير - ساخاۋەت قىلماق؛ قالتىس چوڭ
مېھىر - شەپقەت كۆرسەتمەك.
- 绮罗粉黛 qǐ luó fěn dài قىز - جۇۋانلار.
- 绮裾纨袴 qǐ jū wān kù بايۇەچچە؛ باي بالىسى.
- 气傲心高 qì ào xīn gāo مەغرۇر؛ ھاكاۋۇر؛ دىمىغى
ئۈستۈن.
- 气冲牛斗 qì chōng niú dòu غەزىپى قايناپ تاشماق؛ قاتتىق
غەزەپلەنمەك؛ دەرغەزەپ بولماق.
- 气冲霄汉 qì chōng xiāo hàn غەيرەت - شىجائەت پەلەكتىن
ئاشماق.
- 气充志定 qì chōng zhì dìng روھلۇق - ئرادىلىك.
- 气充志骄 qì chōng zhì jiāo دىمىغى ئۈستۈن؛ مەنمەن؛

خورىكى ئۇستۇن.

气喘如牛 qì chuǎn rú niū كالىدەك پۇشۇلدىماق.

气喘吁吁 qì chuǎn xū xū نەپىسى بوغۇلماق؛ دېمىسى سقىلماق.

气得志满 qì dé zhī mǎn كۆرەڭلەپ كەتمەك؛ كېرىلىپ كەتمەك.

气贯长虹 qì guàn cháng hōng جاسارەت پەلەكتىن ئاشماق.

气急败坏 qì jí bài huài قاتتىق غەزەپكە كەلمەك؛ دەرغە - زەپ بولماق؛ ئاچچىقىغا پايلىيالماسلىق؛ ئاچچىقىغا ھاي بېرەلمەي قالماق.

气势磅礴 qì shì páng bō ھەيۋەتلىك.

气势汹汹 qì shì xiōng xiōng ئەلپازنى بۇزماق؛ پەيلىنى بۇزماق؛ قەھر - غەزەپ بىلەن؛ دەھشەتلىك ئەلپاز بىلەن.

气吞山河 qì tūn shān hé تاغنى تالقان قىلىدىغان جاسا - رەت؛ تولۇپ تاشقان غەيرەت - شىجائەت.

气味相投 qì wèi xiāng tóu "臭味相投" غا قاراڭ.

气息奄奄 qì xī yǎn yǎn جېنى تۇمشۇقىغا كېلىپ قالماق؛ سەكراتقا چۈشۈپ قالماق؛ جان ھەلقۇمغا كېلىپ قالماق.

气象万千 qì xiàng wàn qiān مەنزىرە كۆپ ئۆزگەرمەك.

气血方刚 qì xuè fāng gāng "血气方刚" غا قاراڭ.

气焰熏天 qì yǎn xūn tiān خورىكى ئۆسسۈپ قالماق؛ دېمىغى ئۆسسۈپ قالماق؛ بەك كۆرەڭلەپ كەتمەك.

气义相投 qī yì xiān tóu قىزىقىشى بىر يەردىن چىقماق؛ ئىتتىلىشى بىر بولماق؛ مەجەز - خاراكىتىرى ئوخشاش بولماق.

“气谊相投” مۇ دېيىلىدۇ.

气涌如山 qī yǒng rú shān ئاچچىقىدىن يېرىلىپ كەتكۈدەك بولماق؛ قاتتىق غەزەپلەنمەك؛ دەرغەزەپ بولماق.

气宇轩昂 qì yǔ xuān ān روھلۇق - جاسارەتلىك؛ سالا-پەتلىك.

气壮河山 qì zhàng hē shān تاغنى تالقان، چۆلىنى بوستان قىلىدىغان شىجائەت؛ مەردۇ مەردانىلىك.

“气壮山河” مۇ دېيىلىدۇ.

迄未成功 qì wèi chéng gōng زادىلا مۇۋەپپەقىيەت قازىنالماس - لىق؛ زادى نەتىجە چىقىرالماسلىق.

弃暗投明 qì àn tóu míng قاراڭغۇلۇقتىن قۇتۇلۇپ، يورۇق - لۇقتا چىقماق؛ جاھالەتتىن قۇتۇلۇپ، ئادالەتكە ئۆتمەك؛ قارا كۈچلەردىن مۇناسىۋەت ئۈزۈپ، ھەقىقەتكە ئۆتمەك.

弃短取长 qì duǎn qǔ cháng كەمچىلىكلىرىنى تاشلاپ، ئارتۇق - چىلىقلىرىنى قوبۇل قىلماق.

弃甲曳兵 qì jiǎ yè bīng قورال - ياراقلارنى تاشلاپ قاچماق؛ پاتىپاراق بولۇپ قاچماق.

弃旧怜新 qì jiù lián xīn يېڭى يارغا يېرىلىپ، كونسىنى تاشلىماق؛ يېڭى يارنى تاپقاندا كونا يارنى تاشلىماق.

- 弃旧图新 qī jiù tú xīn كونسلىقنى تاشلاپ، يېڭىلىققا ئىنتىلمەك.
- 弃文就武 qī wén jiù wǔ قەلەمنى تاشلاپ، ئەلەم بىلەن شۇغۇللانماق.
- 弃武修文 qī wǔ xiū wén ئەلەمنى تاشلاپ، قەلەم بىلەن شۇغۇللانماق.
- 弃瑕取用 qī xiá qǔ yòng سەۋەنلىكلىرىنى كەچۈرۈپ ئىشقا سالماق؛ خاتالىقنى كەچۈرۈپ خىزمەتكە قويماق. “弃瑕录取” مۇ دېيىلىدۇ.
- 弃邪从正 qī xié cóng zhèng “改邪归正” غا قاراڭ.
- 弃之敝屣 qī zhī bì xī ئەسكى كەشتەك تاشلىۋەتمەك. “弃之如敝屣” مۇ دېيىلىدۇ.
- 泣不成声 qī bù chéng shēng يىغلاپ ئۇنى پۈتۈپ كەتمەك؛ بوزلاپ يىغلىماق؛ قاتتىق قايغۇرماق.
- 泣下如雨 qī xià rú yǔ يامغۇردەك ياش تۆكمەك؛ تارام - تارام ياش تۆكمەك.
- 泣下沾襟 qī xià zhān jīn تولا يىغلاپ ئېتەكلىرى ھۆل بولۇپ كەتمەك؛ ئېغىر قايغۇ - مۇسبەتكە چۆمدەك.
- 泣血捶膺 qī xuè chuí yīng قاتتىق قايغۇ - ھەسرەتسەكە چۆم - مەك؛ قان يىغلىماق.
- 器鼠难投 qī shǔ nán tóu قاچا - قۇچا ئارىسىغا كىرىۋالغان چاشقاننى ئۇرغىلى بولماس؛ ھامىيىسى بار بۇزۇق - لارغا تەگكىلى بولماس.
- 器宇轩昂 qī yǔ xuān āng “气宇轩昂” غا قاراڭ.

- 恰到处 qià dào hǎo chū ؛ قويۇپ قويغاندەك باپ كەلمەك؛
دەل جايدا بولماق.
- 恰如其分 qià rú qí fēn ئۆز لايىقىدا بولماق؛ دەل جايدا
كەلمەك؛ باپ كەلمەك.
- 洽闻博见 qià wén bó jiàn “博闻强纪” غا قاراڭ.
- 千变万化 qiān biàn wàn huà كۆپ ئۆزگىرىش بولماق؛ كۆپ
ئۆزگىرىپ تۇرماق.
“千变万状” مۇ دېيىلىدۇ.
- 千仓万箱 qiān cāng wàn xiāng كات-ساڭلارغا ئاشلىق لىق
تولماق؛ ئاشلىق ئامبارغا لىق تولماق.
- 千差万别 qiān chā wàn bié خىلمۇخىل؛ ياكىزمۇياڭزا،
رەڭگارەڭ.
- 千仇万恨 qiān chōu wàn hèn تۈگىمەس ئىنتىقام؛ غايەت زور
ئۆچمەنلىك؛ قاتتىق ئۆچمەنلىك.
- 千愁万恨 qiān chóu wàn hèn قاتتىق غەم-قايغۇ؛ تۈگىمەس
قايغۇ-ھەسرەت.
- 千锤百炼 qiān chuí bǎi liàn ① قايتا-قايتا تاۋلانماق؛
نۇرغۇن سىناقلىرىدىن ئۆتمەك. ② قايتا-قايتا
پىششىقلاپ ئىشلىمەك.
- 千村万落 qiān cūn wàn luò يېزا-قىشلاقلار؛ كەنت-ئايماقلار.
- 千刀万剐 qiān dāo wàn guǎ قىيما-قىيما قىلىۋەتمەك.
- 千叮万嘱 qiān dīng wàn zhǔ قايتا-قايتا تاپىلىماق؛ يېنىش-
لاپ جېكىنىمەك.
- 千端万绪 qiān duān wàn xù چىگىش-مۇرەككەپ؛ نى-نى

ئىشلار.

“千头万绪” مۇ دېيىلىدۇ.

千恩万谢 qiān ēn wàn xiè؛ چەكسىز مىننەتدار بولماق؛
قايتا - قايتا رەھمەت ئېيتماق.

千方百计 qiān fāng bǎi jì تۈرلۈك چارە - تەدبىر.

千夫所指 qiān fū suǒ zhǐ؛ كۆپنىڭ ئەيىبلەشىگە ئۇچرىماق؛
ئەلنىڭ قارغىشىغا قالماق.

千呼万唤 qiān hū wàn huàn؛ ئارقا - ئارقىدىن سۈيلىمەك.

千回百转 qiān huí bǎi zhuǎn؛ ئەگرى - ئەگرى -
توقاي؛ ئەگرى - دوناي؛ قاتمۇقات ئايلىنىشلار.

千娇百媚 qiān jiāo bǎi mèi؛ نازىنىن؛ رەنا؛ بەرنا؛ دىلەر.
“千娇百态” مۇ دېيىلىدۇ.

千金买骨 qiān jīn mǎi gǔ؛ ئاقىللارغا تەقەززا بولماق؛
دانىشمەنلەرگە ئېرىشىشكە ئىنتىلمەك.

“千金市骨” مۇ دېيىلىدۇ.

千金一笑 qiān jīn yī xiào؛ بىر كۈلكىسى مىڭ تىللا؛
ئالتۇندەك تەبەسسۇم؛ قىممەتلىك تەبەسسۇم.

千金一诺 qiān jīn yī nuò؛ ۋەدىسى چىڭ بولماق؛ ۋەددە -
سىدە تۇرماق.

千金一掷 qiān jīn yī zhì؛ خالىغىنىچە بۇزۇپ چاچماق؛
بەتخەجلىك قىلماق.

千金之子 qiān jīn zhī zǐ؛ باي بالىسى؛ بايۋەچچە.

千军万马 qiān jūn wàn mǎ؛ مىڭلىغان - ئون مىڭلىغان ئەس -

كەرلەر؛ سان - ساناقسىز ئەسكەرلەر؛ ھەيۋەتلىك قوشۇن.

千军易得，一将难求 qiān jūn yì dé, yī jiāng nán qiú
مىڭ ئەسكەر تاپماق ئاسان، بىر سەردار تاپماق قىيىن؛
بىر سەركەردە تاپماق مىڭ لەشكەر تاپماقتىن تەس.

千钧一发 qiān jūn yī fā “一发千钧” گە قاراڭ.

千钧重负 qiān jūn zhòng fù مىڭ پاتمان يۈك؛ ئېغىر ۋەزىپە؛ ئېغىر مەسئۇلىيەت.

千里鹅毛 qiān lǐ ē máo ئاز بولسىمۇ كۆپكە تاۋاپ قىلماق؛ ئاز بولسىمۇ قەلبىنى ئىپادىلىمەك.
“千里送鹅毛” مۇ دېيىلىدۇ.

千里迢迢 qiān lǐ tiāo tiāo يىراق يول؛ يول يىراقى.

千里之堤，溃于蚁穴 qiān lǐ zhī dī, kuī yū yǐ xué
چوڭ توغاننى بۇزغان چۈمۈلنىڭ ئۇۋىسى؛ قىلچىلىك سەۋەنلىك تاغدەك بالاغا سەۋەبكار بولىدۇ؛ كۆزگە ئىلمىغان پۇتقا چوماق.

千里之行，始于足下 qiān lǐ zhī xíng, shǐ yú zú xià
ھەرقانچە ئۇزۇن سەپەرمۇ بىرىنچى قەدەمدىن باشلىنىدۇ.

千虑一得 qiān lǜ yī dé ناداننىڭمۇ بىرەر يېرى توغرا چىقىپ قالىدۇ؛ نۇرغۇن مۇلاھىزىلەرنىڭ بىرەر-بىرىمى توغرا چىقىپ قالىدۇ؛ دۆتتىڭمۇ بەزىدە ئەقلى ئىشلەپ قالىدۇ.

千虑一失 qiān lǜ yī shī ئاقىلەۋ بەزىدە يېڭىلىشىدۇ؛

ئاقلىنىڭمۇ كەتكۈزۈپ قويدىغان چاغلىرى بولىدۇ؛
نۇرغۇن مۇلاھىزىلەرنىڭ بىرەر-يېرىمى خاتا بولۇپ-
مۇ قالدۇ.

千门万户 qiān mén wān hù نۇرغۇن ئۆي - ئىمارەتلەر؛
نۇرغۇن ئائىلىلەر؛ ھەممە ئائىلىلەر.

千难万险 qiān nán wān xiǎn كۈرەڭ جاپا - مۇشەققەت ۋە
خەۋپ - خەتەر.

千篇一律 qiān piān yī lǜ ھەممىسى ئوپمۇئوخشاش؛
ھەممىنى بىر قېلىپقا سالماق؛ بىر ئەندىزە بويىچە
ئىش قىلماق.

千奇百怪 qiān qí bǎi guāi ئاجايىپ - غارايىپ؛ غەلىتە.
千秋万代 qiān qiū wān dài ئەۋلادتىن ئەۋلادقا؛ دەۋر -
دىن دەۋرگە؛ زامان - زامانلارغىچە.

千秋万岁 qiān qiū wān suì ئۇزاق يىللار؛ ئۇزاق زامانلار.
千山万水 qiān shān wān shuǐ ① تاغۇدەريالار. ② ئۇزۇن ۋە
جاپالىق مۇساپە.

千丝万缕 qiān sī wān lǚ ئىرماش - چىرماش؛ چەمبەر -
چەس باغلانماق.

千万买邻 qiān wān mǎi lín ئوبدان قوشنا ئالتۇندىن ئەلا.
千辛万苦 qiān xīn wān kǔ مىڭبىر جاپا - مۇشەققەت؛
تۈرلۈك جەبىر - جاپالار.

千言万语 qiān yān wān yǔ نۇرغۇن گەپ؛ سۆز ناھايىتى
كۆپ.

千岩万壑 qiān yān wān hè قاتمۇقات تاغ - داۋانلار.

千载难逢 qiān zǎi nán féng؛ كەمدىن - كەم ئۇچرايدىغان؛
تېپىلغۇسىز.

千载一时 qiān zǎi yī shí؛ كەم ئۇچرايدىغان پۇرسەت؛
مىڭ تەسلىكتە كەلگەن پۇرسەت.

千真万确 qiān zhēn wàn què؛ مۇتلەق توغرا؛ پۈتۈنلەي توغرا؛
ھەق راست؛ تامامەن راست.

迁就姑息 qiān jiū gū xī؛ پېرىنسىپسىز يول قويماق؛
ئورۇنسىز مادارا قىلماق.

迁乔之望 qiān qiāo zhī wàng؛ يۇقىرى ئۆرلەش ئۈمىدى.

迁善改过 qiān shàn gǎi guò؛ خاتالىقنى ئۆزگەرتىپ، ياخشى-
لىققا ماڭماق.

牵肠挂肚 qiān chāng guà dù؛ ئەنسىرەپ خاتىرجەم بولالماس-
لىق؛ غەم قىلىپ كۆڭۈل تىنماسلىق؛ خىيالىدىن
نېرى كەتمەسلىك.

牵强附会 qiān qiǎng fù huì؛ مۇناسىۋەتسىز ئىككى ئىشنى
زورمۇزور باغلاپ قويماق.

牵一发而动全身 qiān yī fà ér dòng quán shēn

بىر تال چاچنى تارتسا، پۈتۈن بەدەن جىغىلداپتۇ.

谦谦君子 qiān qiān jūn zǐ؛ ① كەمتەر ئادەم؛ كىچىك پېئىل
ئادەم. ② ياخشىچاق.

谦受益，满招损 qiān shòu yì, mǎn zhāo sǔn

كەمتەرلىك پايدا كەلتۈرەر، مەغرۇرلۇق زىيان.

谦虚谨慎 qiān xū jǐn shèn؛ كەمتەر ۋە ئېھتىياتچان بولماق.

前车之鉴 qiān chē zhī jiàn؛ ئالدىنقى ھارۋا ئۆرۈلسە،

كېيىنكىسىگە ئىبەرەت بويىتۇ؛ ئىبەرەت ئالماق؛ ئىبەرەت قىلماق.

前程万里 qián chéng wàn lǐ؛ چەكسىز بولماق؛ چەكسىز ئىستىقبال.

前赴后继 qián fù hòu jì؛ ئالدىنقىلارنىڭ ئىزىنى كېيىنكىلەر باسماق؛ بىرىنىڭ كەينىدىكى بىرى؛ ئارقا-ئارقىدىن.

前功尽弃 qián gōng jìn qì؛ قىلغان ئىشى بىكارغا كەتمەك؛ ئەجىرى يوققا چىقماق.

前呼后拥 qián hū hòu yōng؛ ئولشۇالماق؛ ئورنىۋالماق.

前倨后卑 qián jù hòu bēi؛ باشتا غادىيەۋېلىپ، ئاخىرىدا تەزىم قىلماق.

“前倨后恭” مۇ دېيىلىدۇ.

前门拒虎，后门进狼 qián mén jù hǔ, hòu mén jìn láng؛ ئالدى ئىشىكتىن يولۋاسنى قوغلىسا، ئارقا ئىشىكتىن بۆرە كىرىپتۇ؛ ئوغرىدىن قۇتۇلۇپ، قاراقچىغا يولۇقماق.

前怕狼，后怕虎 qián pà láng, hòu pà hǔ؛ ئالدىغا قاراپ بۆرىدىن، كەينىگە قاراپ يولۋاستىن قورقماق؛ ھېلى ئۇنىڭدىن، ھېلى بۇنىڭدىن ئەندىشە قىلىپ، ئىلگىرىلىمەي تۇرۇپ قالماق.

前仆后继 qián pū hòu jì؛ كېيىنكىسى يىقىلسا، ئورنىنى پاسماق.

前人栽树，后人乘凉 qián rén zāi shù, hòu rén chéng liáng؛ ئالدىنقىلار دەرەخ تىكسە، كېيىنكىلەر سايداپتۇ.

- 前事不忘，后事之师 qián shì bù wàng, hòu shì zhī shī
ئۆتكەنكىنى ئۇنۇتماي، كېيىنكىگە ساۋاق قىلماق؛ ئۆت-
كەنكىنى كېيىنكىگە ئىبرەت قىلماق.
- 前思后想 qián sī hòu xiǎng بۇ يان ئويلاپ- بۇ يان ئويلاپ؛
ئويلا - ئويلا.
- 前所未闻 qián suǒ wèi wén زادىلا ئاڭلاپ باقمىغان؛ ئەزەل-
دىن ئاڭلاپ باقمىغان.
- 前所未有 qián suǒ wèi yǒu زادىلا
مىسلى كۆرۈلمىگەن؛ ئەزەلدىن كۆرۈلۈپ باقمىغان.
- 前无古人 qián wú gǔ rén بۇرۇنقىلار قىلىپ باقمىغان؛
مىسلى كۆرۈلمىگەن؛ زادىلا كۆرۈلۈپ باقمىغان.
- 前因后果 qián yīn hòu guǒ سەۋەب ۋە نەتىجە؛ ۋەقەنىڭ
پۈتكۈل ئۆتمۈش جەريانى.
- 钱可通神 qián kě tōng shén پۇل بولسا، ھەممىنى قىلغىلى
بولىدۇ؛ پۇل بولسا، جاڭگالدا شورپا.
- 钳口结舌 qián kǒu jiē shé ئېغىز ئاچالماي قالماق؛ لام-
جىم دېيەلمەي قالماق؛ ئاغزى تۇۋاقلنىپ قالماق.
- 乾坤再造 qián kūn zài zào جاھاننى قايتا ئوڭشىماق؛
ۋەتەننى يېڭىباشتىن گۈللەندۈرمەك.
- 潜龙伏虎 qián lóng fū hǔ ئىشقا قويۇلمىغان تالانت
ئىگىسى؛ كۆمۈلۈپ قالغان ئەرباب.
- 潜神默记 qián shén mò jì كۆڭۈل قويۇپ يادلىماق؛
بېرىلىپ يادقا ئوقۇماق.
- 潜形匿迹 qián xíng nì jì ئىز- تىزنى كۆرسەتمەسلىك؛

يوشۇرۇنۇپ يۈرمەك؛ ئۆزىنى ئاشكارىلىماسلىق.

潜移默化 qián yí mō huà - ئۇن - تىنىز تەسەرقىلماق؛ بىلىندۈر -

مەي تەسەرقۇر سەتمەك؛ تەدرىجىي ئۆزگىرىپ كەتمەك.

黔驴技穷 qián lú jī qióng گۇيجۇ ئېشىكىنىڭ «ئۇنىرى

شۇنچىلىك؛ كارامىتى ئاشكارا بولماق.

“黔驴之技” مۇ دېيىلىدۇ.

浅尝辄止 qiǎn chāng zhē zhǐ ئىشى باشلاپ قويۇپلا بولدى

قىلماق.

浅见寡闻 qiǎn jiàn quǎ wēn كۆرگەن - بىلگىنى ئاز؛ كۆر -

گەن - ئاڭلىغىنى ئاز؛ نەزەر دائىرىسى تار.

“浅见薄识” مۇ دېيىلىدۇ.

枪林弹雨 qiāng lín dàn yǔ ئوق يامغۇردەك ياغماق؛

يامغۇردەك يېغىۋاتقان ئوتلار.

强干弱枝 qiǎng gān ruō zhī غولى كۈچەيتىپ، شاخنى

ئاجىزلاشتۇرماق؛ مەركەزنىڭ كۈچىنى ئاشۇرۇپ،

يەرلىك كۈچلەرنى ئاجىزلاشتۇرماق.

“强本弱枝” مۇ دېيىلىدۇ.

强奸民意 qiǎng jiān mīn yì خەلق ئىرادىسىنى دەپسەندە

قىلماق؛ ئۆز ئىرادىسىنى خەلققە تاڭماق.

强将手下无弱兵 qiǎng jiāng shǒu xià wú ruō bīng

قاپىل سەركەردىنىڭ قولىدا يارىماس ئەسكەر بولماس؛

سەركەردىسى قاپىل بولسا، ئەسكەرى باتۇر بولۇر.

强龙不压地头蛇 qiǎng lóng bù yā dì tóu shé

ئەجدىھا ئۇۋۇسىدا ياتقان يىلانغا تەڭ كېلەلمەس؛ چەتتىن

كەلگەن زومىگەرلەر يەرلىك مۇشتۇمزورلارغا تەڭ
كېلەلمەس.

强弩之末 qiáng nǔ zhī mò ھارغان ئوق شايدىن ئۆتەل-
مەپتۇ.

强中更有强中手 qiáng zhōng gèng yǒu qiáng zhōng shǒu
كۈچلۈكنىڭ كۈچلۈكى بار؛ ئۆزۈڭنى ئەر چاغلىساڭ،
ئۆزگىنى شر چاغلا؛ چامغۇرنىڭ ئورسى بار،
غوجامنىڭ غوجسى.

墙倒众人推 qiáng dǎo zhòng rén tuī لىڭشىپ قالغان تامنى
كۆپچىلىك كېلىپ ئىتتىرىپتۇ؛ ھالدىن كەتكەننى
ھەممە ئادەم ئۇرۇپتۇ.

墙有耳 qiáng yǒu ěr تامدىمۇ قۇلاق بار؛ تامنىڭمۇ
قۇلقى بار.

强词夺理 qiǎng cí duó lǐ يولسىز تاكاللاشماق؛ يولسىز
گەپ تالاشماق؛ مەمەدانلىق قىلماق.

强聒不舍 qiǎng guō bù shě بىكاردىن - بىكار ۋالاقلىماق؛
قۇرۇقتىن - قۇرۇق گەپ ساتماق؛ قۇلاققا خۇش
ياقمايدىغان گەپنى دەۋەرمەك.

强人所难 qiǎng rén suǒ nán قىلالمايدىغان ئىشقا زورلىماق؛
قارىغۇنى ياردا قىستماق؛ قىينىماق.

强作解人 qiǎng zuō jiě rén بىلمىسمۇ بىلىدىغان قىياپەتكە
كىرىۋالماق؛ بىلمەيدىغان نېمىسىنى بىلىدىغاندەك
قىلىپ چۈشەندۈرمەك؛ بىلەرمەنلىك قىلماق.

跷足而待 qiāo zú ér dài ”翘足而待“ گە قاراڭ.

- 敲骨吸髓 qiāo gǔ xī suǐ ئۇستىخنىنى چېقىپ يىلىكىنى شورماق.
 “敲骨剥髓” مۇ دېيىلدۇ.
- 敲诈勒索 qiāo zhā lé suǒ پوپۇز! قىلىپ تارتىۋالماق؛
 قاتتى - سوقتى قىلماق.
- 乔迁之喜 qiāo qiān zhī xǐ ① يېڭى ئۆيلىرىگە مۇبارەك بولسۇن. ② مەنسىپىڭىزنىڭ ئۆسكەنلىكىگە مۇبارەك بولسۇن.
- 乔装打扮 qiāo zhuāng dǎ bǎn ياسىنىپ تارانماق؛ ياسىنىپ باشقا قىياپەتكە كىرىۋالماق؛ نىقابلىنىۋالماق.
 “乔装改扮” مۇ دېيىلدۇ.
- 巧不可阶 qiǎo bù kě jiē ئۇستاتلىقىغا ھېچكىم يېتەلمەسلىك.
- 巧夺天工 qiǎo duō tiān gōng تەبىئىي يارالغىنىدىنمۇ ئېشىپ كەتمەك؛ يارالغىندىن ئاشۇرۇپراق ياسىماق.
- 巧发奇中 qiǎo fā qí zhōng سۆزى دەل جايدا بولماق.
- 巧妇难为无米之炊 qiǎo fù nán wéi wú mǐ zhī chuī گۈرۈچ بولمىسا، ھەرقانچە چېۋەر ئايالمۇ ئاش ئېتەل-مەيدۇ؛ قوشنا-چىمنىڭ ئېشىنى ئوخشاتقان موللامنىڭ ئوتىپىشى.
- 巧立名目 qiǎo lì míng mù چىرايلىق ناملار بىلەن؛ تۈرلۈك بانا - سەۋەبلەر بىلەن.
- 巧取豪夺 qiǎo qǔ háo duō ئۇستىلىق بىلەن قاتتى - سوقتى قىلماق؛ ھىلىگەرلىك بىلەن بۇلاپ تالماق.
- 巧舌如簧 qiǎo shé rú huáng گەپكە ئۇستىلىق؛ گەپدانلىق؛

قالغاچتەك سايرماق.

- 巧言令色 qiǎo yán lǐng sè قاش - كۆزلىرىنى سۈزۈپ، بۆلىۋىلەك سايراپ كەتمەك؛ چىرايلىق سۆز ۋە يىقىملىق خۇلق بىلەن باشقىلارغا ياخشىچاق بولماق.
- 翘足而待 qiào zú ér dài بىر دەمدىلا ئەمەلگە ئاشماق؛ ھەش-پەش دېگۈچە؛ پات ئارىدىلا.
- 翘足引领 qiào zú yǐn lǐng تەقەززا بولماق؛ تەلمۈرمەك.
- 切磋琢磨 qiē cuō zhuō mó ئۆز ئارا مەسلەھەت ئېلىشماق؛ بىللە ئىزدەنمەك؛ بىللە مۇھاكىمە قىلماق.
- 切齿腐心 qiè chǐ fǔ xīn چىشلىرىنى غۇچۇرلاتماق؛ ئىچ-ئىچىدىن ئۆچمەنلىك قىلماق؛ چىش-تىرنىقى بىلەن ئۆچ كۆرمەك.
- 切齿痛恨 qiè chǐ tòng hèn چىش-تىرنىقىغىچە ئۆچلۈك قىلماق.
- 切齿咒诅 qiè chǐ zhǔ zǔ قەھر - غەزەپ بىلەن تىللىماق؛ قاتتىق ھاقارەت قىلماق.
- 切肤之痛 qiè fū zhī tòng باشتىن كەچۈرگەن دەرد - ئەلەم.
- 切切私语 qiè qiè sī yǔ "窃窃私语" گە قاراڭ.
- 切中时弊 qiè zhōng shí bì ئىللەت - نۇقسانلارنى دەل جايدا ئەيىبلەمەك؛ كەمچىلىكلەرنى دەل جايىغا تەڭكۈزۈپ تەنقىد قىلماق.
- 窃钩窃国 qiè gōu qiè guó جەلگۈر جازالىنىپ، قاراقچى رايونغا كىرىشكەن قۇتۇلۇپ، تاۋاق يالىغان تۇتۇلماق؛ ھالۋىنى ھېكەم يەر،

تاياقنى يېتىم ..

- 窃窃私语 qiè qiè sī yǔ غۇدۇرماق؛ غۇدۇراش-
 ماق؛ كۇسۇلداشماق؛ پېچىرلاشماق.
 “窃窃私议” مۇ دېيىلىدۇ.
- 窃钟掩耳 qiè zhōng yǎn ěr “掩耳盗铃” غا قاراڭ.
 锲而不舍 qiè ér bù shě چىداملىق بولماق؛ سۇباتلىق
 بولماق؛ بېلى چىڭ بولماق؛ قەتئىي داۋاملاش-
 تۇرماق.
- 钦差大臣 qīn chāi dà chēn پادشاھنىڭ ئەلچىسى؛ خان
 مۇپەتتىشى؛ رىئۇزور.
- 钦佩莫名 qīn pèi mò míng چىن كۆڭلىدىن قايىل بولماق؛
 چىن دىلىدىن قول قويماق.
- 亲离众叛 qīn lí zhòng pàn “众叛亲离” گە قاراڭ.
 亲密无间 qīn mì wú jiàn بەك يېقىن؛ ئارىسىغا قىل
 سىغمايدىغان؛ ناھايىتى زىچ.
- 亲如手足 qīn rú shǒu zú قېرىنداشلارچە؛ ئاكا-ئۇكىلاردەك.
 亲上加亲 qīn shàng chéng qīn تۇغقانچىلىق ئۈستىگە قۇدا
 بولۇشماق.
 “亲上加亲” مۇ دېيىلىدۇ.
- 亲痛仇快 qīn tòng chōu kuài دوستقا خاپىلىق، دۈشمەنگە
 شادلىق؛ دوستنى خاپا، دۈشمەننى خۇشال قىلماق.
 “亲者痛，仇者快” مۇ دېيىلىدۇ.
- 秦晋之缘 qīn jìn zhī yuān قۇدا-باجا بولۇشماق؛ توي-
 لاشماق.

“秦晋之好” مۇ دېيىلىدۇ.

勤能补拙 qīn néng bǔ zhuō تىرىشچانلىق پەمىسىزلىكنى
يېڭىدۇ؛ تىرىشچانلىق بىلىم - سەۋىيە جەھەتتىكى
يېتىشمىسىزلىكنى تۈگىتەلەيدۇ.

勤勤恳恳 qīn qīn kěn kěn ئىجتىھاتچانلىق؛ تىرىشچانلىق؛
ئىشچانلىق.

擒奸讨暴 qīn jiān tǎo bào بۇزۇقلار ۋە زالىملارنى تۇتماق؛
بۇزۇقلار ۋە زالىملارنى جازالىماق.

擒奸擒伏 qīn jiān qín fú بۇزۇقلارنى سۇپۇرۇپ تاشلىماق.

擒龙缚虎 qīn lóng fù hǔ كۈچلۈك دۈشمەننى بويسۇندۇرماق؛
كۈچلۈك دۈشمەننى يەڭمەك.

擒贼先擒王 qīn zéi xiān qín wáng ئوغرى تۇتساڭ باشلىقنى تۇت.
“擒贼擒王” مۇ دېيىلىدۇ.

寝食不安 qǐn shí bù ān ئۇيقۇسىمۇ، تامىقىمۇ جايندا
بولماسلىق؛ قاتتىق تەشۋىشلەنمەك.

沁人肺腑 qīn rén fèi fǔ چوڭقۇر تەسىرلەندۈرمەك؛
ھۇزۇرلاندۇرماق؛ كۆڭلىنى سۆيۈندۈرمەك.
“沁人心脾” مۇ دېيىلىدۇ.

青出于蓝 qīng chū yú lán قارا كۆكتىن چىقىدۇ، كۆكنى
بېسىپ چۈشىدۇ؛ بۇرۇن چىققان قۇلاقتىن
كېيىن چىققان مۈڭگۈز ئېشىپ كېتىپتۇ.
“青出于蓝，而胜于蓝” مۇ دېيىلىدۇ.

青红皂白 qīng hōng zào bái ئاق - قارا؛ ھەق - ناھەق.

- 青黄不接 qīng huáng bù jiē سېرىقتال ۋاقتى؛ ئۈزۈكچىلىك مەزگىلى .
- 青梅竹马 qīng mēi zhū mǎ كىچىكىدىن بىللە ئويناپ چوڭ بولغان ئوغۇل - قىزلار .
- 青面獠牙 qīng miàn liāo yá بەت بەشىرە؛ يالماۋۇز چىرايى؛ قورقۇنچلۇق ئەپت - بەشىرە .
- 青山绿水 qīng shān lǜ shuǐ يېشىل تاغ - زۇمرەت سۇلار؛ ياپيېشىل تاغ - دەريالار .
- 青史传名 qīng shǐ chuān míng تارىختا نام قالدۇرماق .
“青史留名” “青史流芳” مۇ دېيىلىدۇ .
- 青天霹雳 qīng tiān pī lì ئوچۇق ھاۋادا چاقماق چاققاندىكە؛ كۈتۈلمىگەن ھادىسە؛ تاسادىپىي ۋەقە .
- 青鞋布袜 qīng xié bù wǎ ئاددىي كىيىم - كېچەك؛ راھىبلىق تۇرمۇش .
- 青蝇吊客 qīng yīng diào kè ئۆلۈمى خار بولۇپ قالماق؛ ئۆلۈمى ھازىسىز قالماق .
- 青云万里 qīng yún wàn lǐ پارلاق ئىستىقبال؛ ئىستىقبالى پارلاق .
- 青云直上 qīng yún zhí shàng ئورنى تېز كۆتۈرۈلمەك؛ مەرتىۋىسى تېز ئۆرلىمەك .
- 轻薄无行 qīng bō wú xíng ئەخلاقسىز؛ قىلىقسىز؛ شاللاق .
- 轻薄无知 qīng bō wú zhī بىلىمسىز؛ نادان؛ شاللاق .
- 轻财好施 qīng cái hào shī قولى كەك؛ مەرد؛ سېخى .
- 轻财重士 qīng cái zhòng shì بىلىم ئەھلىلىرىنى پۇل - مالىدىن ئەلا بىلىمەك .

- 轻财重义 qīng cāi zhòng yì - ھەققانىيەت ئىشلىرىنى پۇل -
مالدىن ئەلا بىلىمەك.
“轻财贵义” مۇ دېيىلىدۇ.
- 轻车简从 qīng chē jiǎn cōng ھەشەمەتسىز يولغا چىقماق؛
سەپەرگە يېنىك ئاتلانىشماق؛ كۆپ يۈك - ئاق
ئالماسلىق.
“轻骑简从” مۇ دېيىلىدۇ.
- 轻车熟路 qīng chē shú lù يۈك يېنىك، يول تونۇش؛
تونۇشلۇق ئىش.
- 轻而易举 qīng ér yì jǔ ئاسانلا؛ ئوڭايلا؛ ھېچ كۈچ
سەرپ قىلمايلا.
- 轻歌曼舞 qīng gē màn wǔ شوخ ناخشا - لەرزان ئۇسسۇل؛
مۇڭلۇق ناخشا ئېيتىپ، لەرزان ئۇسسۇل ئوينىماق.
“轻歌慢舞” مۇ دېيىلىدۇ.
- 轻举妄动 qīng jǔ wàng dòng قاراملىق قىلماق؛ تەۋەك -
كۈلچىلىك قىلماق؛ يېنىكلىك بىلەن ئىش قىلماق.
- 轻口薄舌 qīng kǒu bō shé ئاغزى يامان؛ ئاغزى بېزەپ.
- 轻浪浮薄 qīng làng fú bó يەڭگىل؛ شاللاق.
- 轻虑浅谋 qīng lǜ qiǎn móu تەدبىرسىز، پەمسىز؛ ئەتراپلىق
ئويلىماسلىق.
- 轻描淡写 qīng miāo dàn xiě يۈزە تەسۋىرلىمەك؛ يۈزەلا
ئېيتىپ ئۆتۈپ كەتمەك؛ ئاغزىنىڭ ئۇچىدىلا
دەپ قويماق.
- 轻诺寡信 qīng nuò guǎ xìn ئاسانلا ۋەدە بېرىپ قويۇپ، تېز

يېنىۋالماق؛ قۇرۇق ۋەدە قىلماق؛ ماقۇلغا جاۋاب
يوق.

轻裘肥马 qīng qiú fēi mǎ كىيىشى تۈلكە جۇۋا، مىنىشى
تۇلپار - يورغا.

轻身殉义 qīng shēn xùn yì ئادالەت يولىدا قۇربان بولماق؛
ھەققانىيەت يولىدا ئۆزىنى قۇربان قىلماق.

轻身重义 qīng shēn zhòng yì ھەققانىيەت ئىشلىرىنى ئۆزىنىڭ
جېنىدىن ئارتۇق بىلمەك.
“轻生重义” مۇ دېيىلىدۇ.

轻手轻脚 qīng shǒu qīng jiǎo شىپىلداپ ماڭماق؛ ئاۋايلاپ
ماڭماق؛ يېنىك دەسسەپ ماڭماق.

轻言寡信 qīng yān guǎ xìn سۆزىنىڭ ئېتىبارى يوق؛ گېپىدە
تۇرماستىق.

轻徭薄赋 qīng yáo bō fù ھاشار ۋە باج - سېلىقنى
يېنىكلەتمەك.

轻于鸿毛 qīng yú hóng máo ھاڭگىت پېيىدىنمۇ قەدىرسىز.
“轻如鸿毛” “轻若鸿毛” مۇ دېيىلىدۇ.

轻重倒置 qīng zhòng dǎo zhì مۇھىم ئىش بىلەن ئادەتتىكى
ئىشنى ئالماشتۇرۇپ قويماق؛ زۆرۈر ئىش بىلەن
زۆرۈر بولمىغان ئىشنى ئالماشتۇرۇپ قويماق.

轻重缓急 qīng zhòng huǎn jí ئىشنىڭ مۇھىمى بىلەن
مۇھىمسىزى، جىددىسى بىلەن جىددىي ئەمىسى؛
ئىشنىڭ جىددىيلىك ۋە مۇھىملىق دەرىجىسى.

轻装上阵 qīng zhuāng shàng zhèn يەڭگىلەپ سەپكە

ئاتلانماق؛ سەپكە يەڭگىل ئاتلانماق.

倾巢出动 qīng chāo chū dòng ئۇۋىسى بۇزۇلغان ھەرىدەك
ئېتىلىپ چىقماق؛ ھەممىسى ئۇۋىسىدىن چىقماق؛
پۈتۈن كۈچىنى ئىشقا سالماق.

倾城倾国 qīng chéng qīng guó چىرايلىقى تەڭداشسىز.

倾耳而听 qīng ěr ěr tīng دىققەت بىلەن ئاڭلىماق؛ زەن
قويۇپ ئاڭلىماق.

倾耳注目 qīng ěr zhù mù ئەستايىدىل ئاڭلاپ، زەن
قويۇپ كۆزەتمەك.
”倾耳拭目“ مۇ دېيىلىدۇ.

倾家荡产 qīng jiā dǎng chǎn تاپقان - تەرگىنىدىن ئايرىلماق؛
توزۇپ - سۈرۈلۈپ كەتمەك؛ خانىۋەيران بولماق.

倾盆大雨 qīng pēn dà yǔ چېلەكلەپ قۇيغاندەك ياغقان
يامغۇر؛ شارقىراپ ياغقان يامغۇر؛ قارا يامغۇر.

倾箱倒篋 qīng xiāng dǎo qiè ئىچ - تېشىنى ئالا قويماي
تىنىتمەك؛ ئاختۇرۇپ ئوڭتەي - توڭتەي قىلىۋەتمەك؛
ھېچ نەرسىنى قالدۇرماستىن چىقارماق؛ ھەممىنى
ئوتتۇرىغا تۆكۈمەك.

倾心吐胆 qīng xīn tǔ dǎn يۈرەك - باغرىنى يېرىپ بەرمەك؛
ئىچ گېپىنى ئېيتماق.

卿卿我我 qīng qīng wǒ wǒ بىر - بىرىگە چاپلىشىپ قالغان -
دەك؛ بىر - بىرىدىن بىردەممۇ ئايرىلماسلىق.

清茶淡饭 qīng chá dàn fàn ئادەتتىكى تاماق؛ ئاددىي ئائام.

清词丽句 qīng cí lì jù چىرايلىق مىسرالار.

- 清耳悦心 qīng ěr yuē xīn مۇڭلۇق؛ يېقىملىق.
- 清风高节 qīng fēng gāo jié ئالىجاناب پەزىلەت.
”清风峻节“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 清风高谊 qīng fēng gāo yì پاك مۇھەببەت؛ سەمىمى
دوستلۇق.
- 清风劲节 qīng fēng jīng jié ئىپپەت - نومۇسلۇق!
- 清风两袖 qīng fēng liǎng xiù ”两袖清风“ غا قاراڭ.
- 清风明月 qīng fēng míng yuè مەيىن شامال - تولۇن ئاي
- 清官难断家务事 qīng guān nán duàn jiā wù shì ئادىل ئەمەلدارنىڭمۇ ئۆيىدىكى ماجىرائى بىر تەرەپ قىلمىقى قىيىن.
- 清规戒律 qīng guī jiè lǜ ئەمىر - مەرۇپ ۋە نەھى - مۇنكىر؛
كونا قائىدە - يوسۇن؛ كونا قائىدە - تەرتىپ.
- 清静寡欲 qīng jìng guǎ yù ئارزۇ - ئارماندىن خالىي
بولماق.
- 清静无为 qīng jìng wú wéi ئارتۇق ئىشقا ئارىلاشماي
تىنىچ يۈرمەك.
- 清贫如洗 qīng pín rú xǐ ”一贫如洗“ گە قاراڭ.
- 清平世界 qīng píng shì jiè تىنىچ دۇنيا.
- 清闲自在 qīng xián zì zài ئەركىن - ئازادە يۈرمەك؛ بىكار
يۈرمەك.
- 清雅绝尘 qīng yǎ jué chén نازا كەتلىك.
- 清夜扪心 qīng yè mēn xīn كېچىلىرى يېتىپ ئۆزى
ئۈستىدە ئويلىنماق.

- 清原正本 qīng yuán zhèng běn مەسلىنىڭ تېگى - تەككىنى
ئېنىقلاپ، تۈپتىن ھەل قىلماق.
- 清浊同流 qīng zhuō tóng liú سۈزۈك سۇ بىلەن لاي سۇ
قوشۇلۇپ ئاقماق؛ ياخشى بىلەن يامان ئارىلىشىپ
كەتمەك.
- 蜻蜓点水 qīng tíng diǎn shuǐ يىڭناغۇچنىڭ سۇ ئىچكىندە -
دەك ئىش قىلماق؛ قولنىڭ ئۇچىدىلا ئىشلەپ
قويماق؛ يۈزە ئىش قىلماق؛ ئىشنى چالا قىلماق.
- 情不自禁 qīng bù zī jīn ئۆزىنى تۇتۇۋالالماسلىق؛ ئۆپكە -
سنى باسالماسلىق؛ ئىختىيارسىز.
- 情不自胜 qīng bù zī shèng چىدىغۇسىز قايغۇ - ئەلەم.
- 情急智生 qīng jí zhì shēng ئالدىرىغاندا ئەقىل كەپتۇ؛
جىددىي پەيتتە ئەقىل تاپماق.
- 情理难容 qīng lǐ nán róng ئەپۇ قىلغۇسىز؛ كەچۈرگۈسىز.
- 情人眼里出西施 qīng rén yǎn lǐ chū xī shī
چىرايلىق چىرايلىق ئەمەس، سۆيگەن چىرايلىق؛ كۆڭلى
چۈشكەن مەشۇق پەرىزاتتىن ئارتۇق؛ ھەركىمنىڭ
ئۆزىنىڭ سۆيگىنى ئۆزىگە چىرايلىق كۆرۈنەر؛ لەيلىنى
كۆرۈش ئۈچۈن مەجنۇننىڭ كۆزى كېرەك.
- 情深骨肉 qīng shēn gǔ ròu قان قېرىنداشتىنمۇ يېقىن بولماق.
- 情深如海 qīng shēn rú hǎi دېڭىزدەك چوڭقۇر مۇھەببەت.
”情深似海“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 情随事迁 qīng suī shì qiān ئەھۋالنىڭ ئۆزگىرىشى بىلەن
ھېسسىياتمۇ ئۆزگىرىدۇ.

- 情同骨肉 qíng tóng gǔ ròu بىر تۇغقان قېرىنداشتەك يېقىن بولماق.
- 情同手足 qíng tóng shǒu zú ئاكا-ئۇكىدەك؛ قان قېرىنداشتەك. “情若手足” مۇ دېيىلىدۇ.
- 情同一家 qíng tóng yī jiā بىر ئائىلىدەك يېقىن؛ بىر ئۆيىنىڭ ئادەملىرىدەك ئۆم.
- 情同鱼水 qíng tóng yú shuǐ بېلىق بىلەن سۇدەك يېقىن بولماق.
- 情投意合 qíng tóu yì hé ئارزۇ-ئىستەك بىر يەردىن چىقماق؛ ئوي-پىكىر بىر يەردىن چىقماق.
- 情见乎辞 qíng xiàn hū cí چىن ھېسسىياتى سۆزىدىن بىلد- نىپ تۇرماق؛ ھەقىقىي ھېسسىياتىنى تىل ئارقىلىق ئىپادىلىمەك.
- 情有可原 qíng yǒu kě yuán ئەپۇ قىلىشقا بولىدۇ؛ ئەپۇ قىلىش ئورۇنلۇق.
- 情至意尽 qíng zhì yì jìn جان-دىلى بىلەن؛ سەممىي مېھىر-موھەببەت بىلەن.
- 晴天霹雳 qíng tiān pī lì “青天霹雳” غا قاراڭ.
- 晴云秋月 qíng yún qiū yuē ئايدىڭ ئايدەك ئوچۇق-يورۇق.
- 擎天架海 qíng tiān jiā hǎi قالتىس ماھارەتلىك؛ بىڭىسى چوڭ.
- 擎天玉柱 qíng tiān yù zhù ئالەمنىڭ تۇۋرۇكى. “擎天之柱” مۇ دېيىلىدۇ.
- 请君入瓮 qǐng jūn rù wèng ئۆز ئۇسۇلى بىلەن ئوزىنى

باپلىماق؛ مۇشتقا مۇشت بىلەن جاۋاب بەرمەك

庆父不死，鲁难未已 qīng fǔ bù sǐ, lǔ nǎn wèi yǐ

زالم زاۋال تاپمىغۇچە، ئەل ئەمىن تاپمايدۇ.

罄竹难书 qīng zhú nǎn shū ئېيتىپ تۈگەتكۈسىز؛ يېزىپ
تۈگەتكۈسىز؛ ھەددى-ھېسابسىز؛ سان-ساناقسىز.

穷兵黩武 qióng bīng dū wǔ ئۇرۇشپەرەس؛ ئۇرۇشخۇمار.
“穷兵极武” مۇ دېيىلىدۇ.

穷不失义 qióng bù shī yì ئوڭۇشسىز ئەھۋالدىمۇ دىيانەت-
لىك بولماق.

穷池之鱼 qióng chí zhī yú سۇسىز كۆلنىڭ بېلىقى؛ ئىنتايىن
قىيىن ئەھۋالدا قالماق؛ تەس كۈنگە قالماق.

穷当益坚 qióng dāng yì jiān ھەرقانچە ئېغىر ئوڭۇشسىزلىققا
دۇچ كەلگەندەمۇ ئىرادىنى، بوشىتىپ قويماسلىق.

穷而后工 qióng ér hòu gōng نامرات ئەدبىتىن نادر ئەسەر
چىقىدۇ.

穷极无聊 qióng jí wú liáo ① ئىنتايىن نامرات. ② ئۇچىغا
چىققان تېتىقسىزلىق؛ قىلىدىغان ئىشى يوق.

穷寇勿追 qióng kǒu wù zhuī زاۋال تاپقان قاراقچىنى قوغلى-
ماسلىق؛ يېڭىلىپ قاچقان دۈشمەننى قوغلىماسلىق.

穷年累月 qióng nián lěi yuè ئايلاپ-يىللاپ؛ يىل بويى؛
ئۇزاققىچە.

穷人额上汗，富人盘中餐 qióng rén é shàng hàn, fù rén
pán zhōng cān

كەمبەغەلنىڭ پېشانە تېرى — باينىڭ تاۋنىدىكى ئېشى؛

بايىنى باي قىلغان كەمبەغەلىنىڭ تېرى .

穷日落月 qióng rì luò yuē - تۈننى كۈنگە ئۇلىماق؛ كېچە -
كۈندۈزلەپ .

穷山恶水 qióng shān è shuǐ - قاقاس تاغ - دەھشەتلىك سۇ .

穷山僻壤 qióng shān pī rǎng - چەت - ياقا يۇرت؛ نامرات -
قاقاس چەت جايلار .

”穷乡僻壤“ مۇ دېيىلىدۇ .

穷奢极侈 qióng shē jī chǐ - پاراغەتكە بېرىلىپ
كەتمەك؛ ئەيش - ئىشرەتتە ياشىماق .

”穷奢极欲“ مۇ دېيىلىدۇ .

穷天极地 qióng tiān jī dǐ - جاھاننىڭ چېتى؛ ئىنتايىن
يىراق جاي .

穷途末路 qióng tú mò lù - تۈيۈق يولغا كىرىپ قالماق؛ ھالا -
كەت يولغا كىرىپ قالماق؛ زاۋالغا يۈز تۇتماق .

穷形尽相 qióng xíng jìn xiāng - ئىنتايىن جانلىق تەسۋىرلىمەك .
”穷形尽相“ مۇ دېيىلىدۇ .

穷凶极恶 qióng xiōng jí è - ئەڭ ئەشەددىي؛ ئەڭ قەبىھ؛
ئۇچىغا چىققان ياۋۇزلۇق .

穷源竟委 qióng yuān jìng wěi - تەكىتنى سۈرۈشتۈرمەك؛
ئۇچۇر - بۇجۇرنى سۈرۈشتۈرمەك .

穷则思变 ① qióng zé sī biàn - شەيئى تەرەققىي قىلىپ
چېكىگە يەتكەندە ئۇنىڭدا ئۆزگىرىش بولىدۇ .

茕茕孑立，形影相吊 qióng qióng jié lì, xíng yǐng xiāng diào
ئۆزىگە سايىسىلا ھەمراھ بولۇپ يۈرمەك؛ يەككە -

يېگانە؛ پاناھسىز.

琼浆玉液 qiōng jiāng yù yè ئېسىل شاراب؛ ياخشى مەي.
“琼浆玉液” مۇدېيلىدۇ.

琼楼玉宇 qiōng lóu yù yǔ ھەشمەتلىك - كاتتا ئىمارەتلەر.

琼枝玉叶 qiōng zhī yù yè خان ئەۋلادى؛ بەگ ئەۋلادى.

秋风过耳 qiū fēng guò ěr قۇلاققا تۇتماسلىق؛ كۆڭۈل
بۆلمەسلىك؛ بېپەرۋالىق؛ ئېرەنسزلىك .

秋风扫落叶 qiū fēng sǎo luò yè كۈز شامىلى غازاڭنى
سۈپۈرۈپ تاشلىغاندەك.

秋高气爽 qiū gāo qì shuǎng ساپ كۈز ھاۋاسى.

秋毫无犯 qiū hāo wú fàn خەلقنىڭ قىلچىلىك نەرسىسىگىمۇ
تەگمەسلىك.

“秋毫不犯” مۇدېيلىدۇ.

秋毫之末 qiū hāo zhī mò قىلدەك؛ قىلچىلىك؛ كىچىككىنە.

秋水伊人 qiū shuǐ yī rén كۆڭلىدىكى ئادىمنى كۈتمەك؛
يارنى سېغىنماق.

囚首垢面 qiū shǒu gǒu miàn ھەپسىدىن چىققاندىكە؛
گۆردىن چىققاندىكە.

求大同，存小异 qiú dà tóng, cún xiǎo yì

مۇھىم مەسىلىلەردە پىكىردە بىرلىككە كېلىپ، مۇھىم
بولمىغان جەھەتلەردىكى ئىختىلاپلارنى قويۇپ
تۇرماق.

求道于盲 qiú dào yú māng قارىغۇدىن يول سورىماق؛
ناداندىن ئەقىل سورىماق.

- 求剑刻舟 qiú jiàn kè zhōu “刻舟求剑” گه قاراڭ.
- 求名求利 qiú míng qiú lì نام - مەنپەت قوۋلاشماق .
- 求亲靠友 qiú qīn kào yǒu ئورۇق - تۇغقان، يارۇبۇرادەر - لەردىن مەدەت تىلىمەك .
- 求全责备 qiú quān zē bēi مۇكەممەل بولۇشنى تەلەپ قىلماق؛ توققۇزى تەل بولسكەن دېمەك .
- 求人不如求己 qiú rén bù rú qiú jǐ خەققە يالۇۇرغاندىن كۆرە ئۆزىگە يالۇۇرغان ئۇزۇك .
- 求仁得仁 qiú rén dé rén ئارزۇ قىلغىنىغا ئېرىشمەك؛ ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشماق؛ كۆڭلىدىكىدەك بولماق .
- 求荣卖国 qiú róng mǎi guó “卖国求荣” غا قاراڭ .
- 求三拜四 qiú sān bài sì ئۇنىڭغا - بۇنىڭغا يېلىنماق؛ كۆرگەنلا يەردە خەقتىن ياردەم تىلىمەك .
- 求神问卜 qiú shén wèn bǔ تەڭرىدىن مەدەت تىلەپ پال ئاچماق .
- 求生不生，求死不死 qiú shēng bù shēng, qiú sǐ bù sǐ ياشاي دېسە تېخى، ئۆلەي دېسە تېخى؛ ھايات يولى تاپالماي ئۈمىدسىزلەنمەك؛ چىدىغۇسىز تەس كۈندە قالماق .
“求生不得，求死不能” مۇ دېيىلىدۇ .
- 求同存异 qiú tóng cún yì پىكىردىكى ئوخشاشلىقلاردا بىرلىككە كېلىپ، ئىختىلايلارنى قويۇپ تۇرماق؛ پىكىردىكى ئوخشاشماسلىقلارنى قويۇپ تۇرۇپ، ئورتاق جەھەتلەردە بىرلىككە كەلمەك .

- 求贤若渴 qíu xiān ruò kě . دانشمهگه تەشنا بولماق .
 “求贤如渴” مۇ دېيىلىدۇ .
- 求新立异 qíu xīn lì yì ئۆزگىچىلىك ياراتماق؛ يېڭىلىق
 يارىتىشقا تىرىشماق .
- 求益反损 qíu yì fǎn sǔn پايدا ئالسىمەن دەپ زىيانغا
 ئۇچرىماق؛ پايدىنى كۆزلەپ، زىيان تارتماق .
- 求鱼缘木 qíu yú yuán mù “缘木求鱼” گە قاراڭ .
 تېپىلغۇسىز؛ ئارزۇلۇق؛ قىممەتلىك .
- 求之不得 qiú zhī bù dé . ئىنچىكە سۈرەتلىمەك؛ يۇقىرى
 ماھارەت بىلەن تەسۋىرلىمەك .
- 曲曲折折 qū qū zhé zhé ئەگرى - بۇگرى؛ ئەگرى - توقاي .
 ئالدىنئالا تەدبىر كۆرۈپ قويماق .
- 曲突徙薪 qū tū xǐ xīn خۇشامەتچىلىك قىلماق؛ كىشىگە
 ياخشىچاق بولماق .
- 屈打成招 qū dǎ chéng zhāo قىيىنپ ئىقرار قىلدۇرماق .
- 屈指可数 qū zhǐ kě shǔ بارماق بىلەن سانغۇدەكلا؛ ساناقلىقلا .
- 趋吉避凶 qū jí bì xiōng ئامانلىققا يۈزلىنىپ، يامانلىقتىن
 چەتنىمەك .
- 趋利避害 qū lì bì hài پايدىغا يۈزلىنىپ، زىيان -
 زەخمەتتىن ساقلانماق .
- 趋前退后 qū qián tuī hòu ئىلگىرىلەي دېسە تېخى،
 چېكىنەي دېسە تېخى .
- 趋炎附势 qū yān fù shì بەگ - غوجاملارنىڭ قولتۇقىغا كىرىۋال -
 ماق؛ كاتتا ئادەملەرگە خۇشامەتچىلىك قىلماق .

“趋炎奉势” مۇ دېيىلدۇ.

趋之若鹜 qū zhī ruò wù - ئولاش - چولاش ئىنتىلمەك؛ بەس - بەس بىلەن تەلپۈنمەك.

曲高和寡 qū gāo hè guǎ . ئېگىز پەدىگە جور چىقماس.

曲终奏雅 qū zhōng zōu yǎ : ئاجردا ئەۋجىگە چىقماق؛ ئاخىرى ياخشى بولۇپ چىقماق؛ چۈشۈرگىسى ياخشى بولماق.

取长补短 qǔ cháng bǔ duǎn - ئارتۇقچىلىقنى ئېلىپ، كەمچى - لىكىنى تولدۇرماق؛ ئارتۇقچىلىقنى قوبۇل قىلىپ، كەمچىلىكىنى تۈگەتمەك.

取而代之 qǔ ér dài zhī . ئورنىنى باسماق؛ ئورنىغا ئۆتمەك.

取精用弘 qǔ jīng yòng hōng جەۋھىرىنى ئالماق؛ مېغىزنى تاللاش.

取之不尽，用之不竭 qǔ zhī bù jìn, yòng zhī bù jié ئالغانغا تۈگىمەيدىغان، ئىشلەتكەنگە خورمايدىغان؛ پۈتمەس - تۈگىمەس.

去粗取精 qù cū qǔ jīn شاكىلىنى تاشلاپ، مېغىزنى ئالماق؛ شاللىماق.

去恶务尽 qù è wù jìn . “除恶务尽” گە قاراڭ.

去旧布新 qù jiù bù xīn . “除旧布新” غا قاراڭ.

去末归本 qù mò guī běn سودىنى تاشلاپ، دېھقانچىلىققا كىرىشمەك.

去危就安 qù wēi jiù ān . ئەسلىك تاپماق.

去伪存真 qù wěi cún zhēn ساختىسىنى چىقىرىپ تاشلاپ،

چىنىنى ساقلاپ قالماق؛ يالغىنىنى ئېلىپ تاشلاپ،
راستىنى ساقلاپ قالماق.

去邪归正 qū xié guī zhèng “改邪归正” غا قاراڭ.

权衡轻重 quān héng qīng zhòng ئېغىر - يېنىكلىكىنى دەڭسەپ
كۆرمەك؛ پايدا - زىيىنىنى سېلىشتۇرۇپ كۆرمەك.

权倾天下 quān qīng tiān xià ھوقۇقى ئىنتايىن زور.

权宜之计 quān yí zhī jì ۋاقىتلىق تەدبىر؛ كۈنكەرت ئەھۋالغا
باپ چارە؛ ئەپلىك چارە.

全功尽弃 quān gōng jìn qì ئەجرى يوققا چىقماق؛ قىلغان
ئىشى بىكار كەتمەك.

全军覆没 quān jūn fù mò پۈتۈن قوشۇن ھالاك بولماق؛
پۈتۈنلەي گۈم بولماق.

全力以赴 quān lì yǐ fù بار كۈچى بىلەن كىرىشمەك؛ پۈتۈن
كۈچى بىلەن ئاتلانماق؛ بار كۈچى بىلەن تىرىشماق.

全盘托出 quān pǎn tuō chū “和盘托出” غا قاراڭ.

全神贯注 quān shén guān zhù پۈتۈن دىققەت - ئېتىبارىنى
مەركەزلەشتۈرمەك.

全始全终 quān shǐ quān zhōng ئىشنى باش - ئاخىر بىردەك
ئىشلىمەك؛ ئىشنى ئاخىرىغىچە ئىشلىمەك؛
ئىشتىن نەتىجە چىقارماق.

全无忌惮 quān wú jì dàn قىلچە ئەيىبنەمسلىك؛ ھېچبىر
تەپ تارتىماسلىق.

全无心肝 quān wú xīn gān ۋىجدانسىزلىق قىلماق؛ ۋاپاسىز -
لىق قىلماق؛ ۋىجدانى يوق.

- 全心全意 quān xīn quān yī . جان- دىل بىلەن؛ پۈتۈن ۋۇجۇدى بىلەن.
- 拳不离手，曲不离口 quān bù lí shǒu, qū bù lí kǒu
 ئۆز كەسپىنى تىرىشىپ مەشق قىلماق.
- 拳打脚踢 quān dǎ jiǎo tī . ئۇرۇپ تەپمەك؛ مۇشتىنىمۇ، پەشۋا-
 نىمۇ تەڭ ئىشقا سالماق.
- 拳拳服膺 quān quān fú yīng چىن يادىدا چىڭ تۇتماق؛ چىن
 ئېتىقاد قىلماق.
- 倦倦之意 quān quān zhī yì سەمىمىي غەمخورلۇق؛ سەمىمىي
 مېھىر - شەپقەت.
- 犬不夜吠 quǎn bù yè fèi؛ ئىنلار كېچىدە قاۋىمايدىغان بولماق؛
 ئوغرىنىڭ قارىسىمۇ كۆرۈنمەيدىغان بولماق.
- 犬马之报 quǎn mǎ zhī bào ياخشىلىقنى قايتۇرماق.
- 犬马之劳 quǎn mǎ zhī láo (بىراۋغا) قۇلدەك ئىشلىمەك؛
 جان- دىل بىلەن خىزمىتىنى قىلماق.
 ”犬马之力“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 犬马之年 quǎn mǎ zhī nián كەمىنلىرىنىڭ يېشى؛
 يېتىرىنىڭ يېشى.
- 犬牙交错 quǎn yá jiāo cuò ئىرەلىشىپ كەتمەك.
- 犬牙鹰爪 quǎn yá yīng zhǎo غالىچا؛ مالايي؛ قولچوماق.
- 劝善惩恶 quān shàn chéng ě باخشىلارنى ئىلھاملاندۇرۇپ،
 يامانلارنى جازالىماق؛ ياخشىلىقنى قوللاپ،
 يامانلىقنى تۈگەتمەك.
 ”劝善戒恶“ مۇ دېيىلىدۇ.

缺衣少食 quē yī shǎo shí كېيىم - كېچەك، يېمەك - ئىچمەك
يېتىشمەسلىك.

却病延年 què bìng yǎn nián كېسەلدىن خالىي بولۇپ،
ئۆمۈرنى ئۇزارتماق.

却之不恭 què zhī bù gōng (تەكلىپ ياكى سوۋغىنى)
رەت قىلىش بەھۈرمەتلىك بولار؛ قايتۇرۇۋېتىش
ئەدەپسىزلىك بولار.

确凿不移 què zuō bù yí چىن - مەققىي؛ شەك - شۈبھىسىز.

鹊巢鸠占 què cháo jiū zhàn سېغىزخاننىڭ ئۇۋىسىنى
قۇزغۇن ئىگىلىۋاپتۇ؛ باشقىلارنىڭ ئۆي - ماكانىنى
زورلۇق بىلەن تارتىۋالماق.

裙屐少年 qún jī shǎo nián كاتتا كىيىنگەن بايۋەچچىلەر.

群策群力 qún cè qún lì كۆپنىڭ ئەقىل - پاراستى ۋە كۈچ -
قۇۋۋىتىنى جارى قىلدۇرماق.

群而不党 qún ér bù dǎng توپلىشىپ ياشىسىمۇ گۇرۇھ
بولۇۋالماستىق؛ ئۆملىشىپ ياشىسىمۇ مەزھەپچىلىك
قىلماستىق.

群居终日，言不及义 qún jū zhōng rì, yán bù jí yì
كۆپچىلىك بىر يەرگە توپلىشىپ، كۈنىنى قۇرۇق پاراك
بىلەن ئۆتكۈزۈمەك.

群口铄金 qún kǒu shuò jīn “众口铄金” غا قاراڭ.

群龙无首 qún lóng wú shǒu باشلىقسىز توپ؛ سەركىسىز
پادا.

群魔乱舞 qún mó luàn wǔ جىن - ئالۋاستىلار قۇتراپ

كەتمەك؛ بۇزۇقلار قۇتراپ كەتمەك.

群起而攻之 qún qǐ ér gōng zhī ھەممە قوپۇپ ھۇجۇم قىلماق؛ كۆپچىلىك بىردەك ئەيىبلەمەك.

群轻折轴 qún qīng zhé zhóu يېنىك نەرسە بولسىمۇ بېسىد- لىئۈەرسە، ئوقنى سۇندۇرسدۇ؛ كۆزگە ئىلمىغان پۇتقا چوماق.

群贤毕至 qún xián bì zhì دانىشمەنلەر جەم بولماق؛ دانالار بىر يەرگە توپلانماق.

群威群胆 qún wēi qún dǎn كۆپنىڭ كۈچى؛ كۆپنىڭ غەيرىتى.

群蚁溃堤 qún yǐ kuī dī چۈمۈلە ئۇۋىسى قاشنى بۇزار.

麀至沓来 qún zhì tà lái ”فەن تەن تەن“ گە قاراڭ.

麀集蜂萃 qún jí fēng cuì ھەرىدەك توپلاشماق؛ ھەرىدەك ئولاشماق.

R

- 燃眉之急 rān méi zhī jí ئارقىغا تارتىپ بولمايدىغان؛
كېچىكتۈرۈپ بولمايدىغان؛ بەكمۇ جىددىي.
- 攘往熙来 rǎng wǎng xī lái ”熙来攘往“ غا قاراڭ.
- 惹火烧身 rě huǒ shāo shēn ئۆزىگە ئۆزى بالا تاپماق؛
ئۆز بېشىغا ئىش تاپماق.
- 惹是生非 rě shì shēng fēi جېدەل تېرىماق؛ چاتاق
چىقارماق؛ ۋەقە چىقارماق؛ ئىش تېرىماق.
- 热火朝天 rè huǒ cháo tiān قىزىپ كەتمەك؛ قايناپ كەت-
مەك؛ ئەۋجىگە چىقماق؛ غەيرەت چىكىگە يەتمەك.
- 人不知，鬼不觉 rén bù zhī, guǐ bù jué ئىنسانلار بىلمەيدۇ، تۇيۇرلارمۇ
بىلىندۈرۈپ قويماستىن؛ سەزدۈرۈپ قويماستىن؛
بىلىندۈرۈپ قويماستىن.
- 人才辈出 rén cái bèi chū تالانتلىق كىشىلەر كەينى-
كەينىدىن يېتىشىپ چىقماق.
- 人地生疏 rén dì shēng shū يېڭى يەرنىڭ ئەھۋالى بىلەن
تونۇشماستىن؛ ئەل-يۇرت تونۇشماستىن.
- 人定胜天 rén dìng shèng tiān ئىنسان تەبىئەتنى بويىۋىندۇ-
را لايدۇ.
- 人多势众 rén duō shì zhòng ئادەم كۆپ، ھەيۋىتى زور.

- 人多嘴杂 rēn duō zuǐ zá ئادەم تولا — گەپ تولا؛ ئادەم
كۆپ بولسا، ئېغىزمۇ جىق بولىدۇ.
“人多口杂” مۇ دېيىلىدۇ.
- 人而无信，不知其可 rēn ér wú xìn, bù zhī qí kě
لەۋزىدە تۇرۇنغان ئادەمنىڭ ئىناۋىتى بولماس.
- 人非木石 rēn fēi mù shí ھېسسىياتسىز؛ ھېسسىياتسىز
ئادەم بولماس.
“人非土木” مۇ دېيىلىدۇ.
- 人非圣贤，孰能无过 rēn fēi shèng xiān, shú néng wú guò
ئادەم ئازمايدىغان ئەۋلىيا ئەمەس؛ خاتالاشمايدىغان
ئادەم بولماس.
- 人浮于事 rēn fú yú shì ئادەم كۆپ، ئىش ئاز؛ ئىشتىن
ئادەم كۆپ بولماق.
- 人欢马叫 rēn huān mǎ jiào قايىنام — تاشقىنلىققا چۆمەك.
- 人给家足 rēn jǐ jiā zú “家给人足” غا قاراڭ.
- 人间地狱 rēn jiān dì yǔ پانىي دوزاخ
- 人间天堂 rēn jiān tiān tāng پانىي جەننەت.
- 人杰地灵 rēn jié dì líng مەشھۇر زاتلارنىڭ نامى بىلەن
داڭقى چىققان جاي؛ ئادەم ئۇلۇغ — يەر ئۇلۇغ.
- 人尽其才 rēn jìn qí cái ھەركىم ئۆز قابىلىيىتىنى كۆرسەتمەك؛
ھەركىم ئۆز ئىقتىدارىنى تولۇق چارى قىلدۇرماق.
- 人困马乏 rēn kùn mǎ fá ھېرىپ ھالىدىن كەتمەك؛
مىدىرلىغۇچىلىك ھالى قالماسلىق.
- 人老珠黄 rēn lǎo zhū huāng قېرىپ نەزەردىن چۈشمەك.

- 人面兽心 rén miàn shòu xīn: سىياقى ئادەم، قىلقى ھايۋان؛ ئادەم قىياپەتلىك ھايۋان؛ ئادەم سىياقىغا كىرىۋالغان يالماۋۇز.
- 人命关天 rén mǐng guān tiān ئادەمنىڭ جېنىغا مۇناسىۋەتلىك ۋەقە؛ ئۆلۈم ۋەقەسى.
- 人命危浅 rén mǐng wēi qiǎn ئۆمرى كوتى؛ ئەجلى توشماق؛ ئۆمرى ئاز قالماق؛ جېنى ئاز قالماق.
- 人莫予毒 rén mò yú dú مېنى ھېچكىم ھېچنېمە قىلالمايدۇ.
- 人怕出名猪怕壮 rén pà chū míng zhū pà zhuàng چوشقىغا سېمىزلىك ياراشماس، ئادەمگە ئاتاق؛ ئادەم ئاتاق كۆتۈرۈشتىن ئەنسىرەر، چوشقا سەمىرىشتىن خەق قىزىقمايدىغان ئىشقا قىزىقماق؛ ھەۋسى (كۆزقارشى) باشقىچە بولماق.
- 人情世故 rén qíng shì gù ئادەمگە رىچىلىك؛ جاھاندارچىلىق.
- 人人自危 rén rén zì wēi ھەممە ئادەم ئۆز بېشىغا بالا كېلىشتىن ئەندىشە قىلماق؛ ھەممە ئادەم تەشۋىشكە چۈشمەك.
- 人人为我，我为人人 rén rén wéi wǒ, wǒ wéi rén rén بىر ئادەم ھەممە ئۈچۈن، ھەممە ئادەم بىر ئادەم ئۈچۈن.
- 人山人海 rén shān rén hǎi ئادەم دېڭىزى؛ مىخ-مىخ ئادەم؛ جىق ئادەم بىر يەرگە توپلانماق.
- 人声鼎沸 rén shēng dǐng fèi ۋاراڭ-چۈرۈڭ كۆتۈرۈلمەك؛ چۇقان-سۈرەن سالماق.

- 人手一册 rěn shǒu yī cè : ئادەم بېشىغا بىر نۇسخىدىن:
 ھەر ئادەمگە بىر نۇسخىدىن كىتاب.
- 人寿年丰 rěn shòu nián fēng ، ئادەملەر ئامان-ئېسەن،
 تۇرمۇش باياشات بولماق؛ ئەل ئامان، تۇرمۇش
 پاراۋان بولماق.
- 人死留名 rěn sǐ liú míng ئادەم ئۆلگۈدۇ، نامى قالدۇ؛ ئادەم
 ئۆلسە نامى قالدۇ.
- 人孰无过 rěn shú wú guò خاتالاشماس ئادەم بولماس؛
 بەندە ئازماي قالمايدۇ.
- 人亡物在 rěn wāng wù zài ئادەم ئۆلۈپ كەتكەن بولسىمۇ
 تۇتقان نەرسىسى ھېلىمۇ ئالدىمىزدا!
- 人亡政息 rěn wāng zhèng xī ئادەم ئۆلسە سىياسىتىمۇ
 تۈگەيدۇ.
- 人为刀俎，我为鱼肉 rén wéi dāo zǔ, wǒ wéi yú ròu
 خەق پىچاق، مەن گۆش؛ ھايات-ماماتى باشقىلار-
 نىڭ قولىدا بولۇپ قالماق؛ تەقدىرى باشقىلارنىڭ
 قولىدا بولۇپ قالماق.
- 人微权轻 rén wēi quán qīng ئەسلى تۆۋەن، ھوقۇقى
 كىچىك؛ ئابروىسى يوقنىڭ كۈچى يوق.
- 人微言轻 rén wēi yán qīng ئەسلى تۆۋەننىڭ گېپى ئۆتمەس؛
 ئابروىسى تۆۋەننىڭ گېپى ئۆتمەس.
- 人心所向 rén xīn suǒ xiāng كىشىلەر قەلبىنىڭ مايىللىقى؛
 خەلقنىڭ ئۈمىد-ئارزۇسى.
- 人心叵测 rén xīn pǒ cè بىر ئادەمنىڭ كۆڭلى باشقىغا قاراڭغۇ؛

خەقنىڭ كۆڭلىدىكىنى سىلگىلى بولماس.

人心如面 rén xīn rú miǎn كىشىلەرنىڭ چىرايى شەكلى بۆلەك -
بۆلەك بولغىنىدەك، كۆڭلىمۇ ئوخشاش بولمايدۇ.

人心惟危 rén xīn wēi wēi ئادەمنىڭ كۆڭلى قارا؛ ئادەم -
نىڭ نىيىتى يامان.

人心向背 rén xīn xiàng bèi كىشىلەر رايىنىڭ مايىللىقى
ياكى قارشىلىقى.

人言可畏 rén yán kě wèi كۆپنىڭ سۆز - چۆچىكى قورقۇنچ -
لۇقتۇر؛ جامائەت پىكرىنىڭ قۇدرىتى چوڭ.

人仰马翻 rén yǎng mǎ fān ئەبجىقى چىقماق؛ ئوڭتەي - توڭتەي
بولۇپ كەتمەك؛ ئوڭتەي - توڭتەي قىلىۋەتمەك.

人言啧啧 rén yán zē zē ھەممە نارازى بولۇپ سۆز -
چۆچەك قىلىشماق.

人一己百 rén yī jǐ bǎi باشقىلاردىن ھەسسىلەپ كۆپ كۈچ
سەرپ قىلماق؛ باشقىلاردىن ھەسسىلەپ ئارتۇق
تىرىشماق.

人以群分 rén yǐ qún fēn ئادەم توپى بىلەن ئايرىلار؛ ئادەم
ئۆز خىلى بىلەن تېپىشار.

人云亦云 rén yún yì yún خەق نېمە دېسە شۇنى دېمەك؛
دورامچىلىق قىلماق.

人之常情 rén zhī cháng qíng ئادەمگەرچىلىككە سىغىدىغان
ئىش؛ ئادەمگەرچىلىك قاندىدە بار ئىش؛ قاندىدە -

يوسۇنغا سىغىدىغان ئىش.

人自为战 rén zì wéi zhàn ھەممە ئۆز ئالدىغا چەك قىلماق.

- 仁人君子 rēn rén jūn zǐ ئىساپەررۇەر ۋە ئالىجاناب ئادەم؛ مېھىر - شەپقەتلىك كىشى.
- 仁人志士 rēn rén zhì shì “志士仁人” گە قاراڭ.
- 仁义道德 rēn yì dào dé مېھىربانلىق ۋە ئادالەتپەررۇەرلىك.
- 仁者见仁，智者见智 rēn zhě jiàn rēn, zhì zhě jiàn zhì
 ھەركىمنىڭ ئۆز قارىشى بولىدۇ؛ ھەركىم مەسىلىگە ئۆز چۈشەنچىسى بويىچە قارايدۇ؛ مەسىلىنى ھەركىم ئۆز قارىشى بويىچە چۈشەندۈرىدۇ.
- 仁至义尽 rēn zhì yì jìn قولدىن كەلگەنلىكى ياخشىلىقنى قىلماق؛ قولدىن كېلىشىچە غەمخورلۇق قىلماق؛ ئەڭ زور تىرىشچانلىق بىلەن خەيرىخاھلىق قىلماق.
- 忍俊不禁 rěn jùn bù jīn كۈلكىسىنى باسالماستىن؛ ئۆزىنى باسالماي كۈلمەك.
- 忍气吞生 rěn qì tūn shēng دېمىنى ئىچىگە يۇتماق؛ دەردىنى ئىچىگە يۇتماق؛ ئاچچىقىغا ھاي بەرمەك.
- 忍辱负重 rěn rǔ fù zhòng ئېغىر ۋە زىيىنى ئورۇنداش ئۈچۈن، ھەرقانداق خورلۇق ۋە جەبرى - جاپاغا چىداشلىق بەرمەك.
- 忍辱偷生 rěn rǔ tōu shēng نومۇسسۇزلارچە ياشىماق؛ خورلۇققا چىداپ جان باقماق؛ يۈزۈمنىڭ قېلىنلىقى - تېنىمنىڭ راھىتى.
- 忍无可忍 rěn wú kě rěn تاقىتى تاق بولماق؛ سەۋر قاچىسى تېشىپ كەتمەك.
- 忍心害理 rěn xīn hài lǐ ۋىجدانسىزلىق قىلماق؛ ئادەمگە رىچىلىك

قائىدىسىغا خەلاپلىق قىلماق؛ بەتئىيەتلىك
قىلماق.

认敌为友 rèn dī wéi yǒu. دۈشمەنى دوست ھېسابلىماق.

认贼作父 rèn zéi zuō fù. دۈشمەنى ئاتا تۇتماق؛ دۈش-
مەنى ئاتا دەپ بىلمەك؛ دۈشمەنگە سېتىلماق.

任劳任怨 rèn láo rèn yuàn. مۇشەققەتتىنمۇ، مالاھەتتىنمۇ
قورقماسلىق؛ ھېرىش - چارچاشقا ۋە تاپا - تەنگە
پەرۋا قىلماسلىق.

任其自流 rèn qí zì liú. بولۇشقا
ئۆز مەيلىگە قويۇپ بەرمەك؛ بولۇشقا
قويۇپ بەرمەك؛ ئۆز ئەركىگە قويۇپ بەرمەك.

任人唯亲 rèn rén wéi qīn. ئۆز يېقىنلىرىنىلا ئىشقا قويماق.

任人唯贤 rèn rén wéi xián. ئەخلاق - پەزىلىتىگە قاراپ
ئىشقا قويماق؛ ياخشىلارنىلا ئىشقا قويماق.

任重道远 rèn zhòng dào yuǎn. يول يىراق، ۋەزىپە ئېغىر؛
يۈك ئېغىر، مەنزىل يىراق.

日薄西山 rì bó xī shān. زاۋال تاپماق؛ كۈنى تۈگىمەك؛
ئۆمرى ئاز قالماق.

“日落西山” مۇ دېيىلىدۇ.

日不暇给 rì bù xiá jǐ. ئەتىگەندىن كەچكىچە باش كۆتۈرمەي
ئىشلىمەك؛ ئىش تولا، ۋاقىت قىس.

日长一线 rì cháng yī xiàn. كۈن ئۇزارماق.

日积月累 rì jī yuè lěi. كۈنۈمۈكۈن، ئايىمۇ ئاي ئاشۇ -
رۇپ بارماق؛ ئاز - ئازدىن توپلاپ بارماق.

日久见人心 rì jiǔ jiàn rén xīn. ئادەم ئۇزاق يىلدا سىنلار.

- 日久天长 rì jiǔ tiān cháng ئۇزاق ۋاقتلارنىڭ ئۆتۈشى
 بىلەن؛ ئۇزاق زامانلار داۋامىدا.
- 日就月将 rì jiù yuè jiāng كۈنمۈكۈن، ئايىمۇ ئاي ئىلگىرىلەپ
 بارماق.
- 日暮途穷 rì mù tú qióng زاۋال تاپماق؛ كۈنى تۈگىمەك؛
 جېنى تۇمشۇقغا كېلىپ قالماق.
- 日日夜夜 rì rì yè yè كۈنلەر ۋە تۈنلەر؛ ھەر كۈن، ھەر
 كېچە؛ كېچە - كۈندۈز.
- 日上三竿 rì shàng sān gān كۈن نەيزە بويى ئۆرلىمەك.
- 日升月恒 rì shēng yuè gèng كۈن چىقىپ، ئاي تولغاندەك.
- 日新月异 rì xīn yuē yì كۈندىن - كۈنگە يېڭى ئۆزگىرىشلەر
 بارلىققا كەلمەك؛ كۈندىن - كۈنگە باشقىچە بولۇپ
 بارماق؛ كۈندىن - كۈنگە يېڭىلانماق.
- 日削月朘 rì xuē yuè juān توختىماي ئېكسپىلاتاتسىيە قىلماق.
- 日以继夜 rì yǐ jì yè كېچە يۈكۈندۈز؛ كۈنى تۈنگە
 ئۇلاپ؛ كېچە - كۈندۈزلەپ.
- 日月经天，江河行地 rì yuē jīng tiān, jiāng hé xíng dì
 كۈنلەر ئۆتۈپ، سۇلار ئېقىپ تۇرغاندەك؛ مەڭگۈ
 ئۆزگەرمەسلىك.
- 日月如梭 rì yuē rú suō ۋاقت ئۇچقاندەك تېز ئۆتمەك.
- 日月参辰 rì yuē shēn chén بىرى تاغدا، بىرى باغدا ياشىد -
 ماق؛ ئارازلاشماق؛ ئىناق ئۆتمەسلىك.
- 日中为市 rì zhōng wéi shì چىڭقا چۈشتە سودا - سېتىق
 قىلىشماق.

- 荣华富贵 róng huā fù guì. شانۇشەۋكەتلىك ۋە دۆلەتمەنلىك.
 融会贯通 róng huì guān tōng ئەتراپلىق ئىگىلىمەك؛ تولۇق ئۆزلەشتۈرمەك.
 戎马倥偬 róng mǎ kǒng zǒng ئۇرۇش قاتىلاڭچىلىقى.
 容光焕发 róng guāng huàn fā چىرايىدىن نۇر يېغىپ تۇر-
 ماق؛ روھى ئۇرغۇپ تۇرماق.
 容头过身 róng tóu guò shēn ئەپلەپ-سەپلەپ جان باقماق.
 冗词赘句 rǒng cí zhuī jù ئوشۇقچە ئىبارە؛ ئوشۇقچە گەپ؛ لازىمى يوق گەپ-سۆز.
 柔茹刚吐 róu rú gāng tǔ يۇمشىقنى يەپ، قاتتىقنى تاشلىماق؛ ئاجىزنى بوزەك ئېتىپ، كۆچلۈكتىن قورقماق.
 柔心弱骨 róu xīn ruò gǔ ياۋاش-يۇمشاق؛ مۇلايم.
 如臂使指 rú bī shǐ zhǐ كۆڭۈلدېكىدەك قوماندانلىق قىلماق؛ ماھىرلىق بىلەن قوماندانلىق قىلماق.
 如出一口 rú chū yī kǒu بىر ئېغىزدىن چىققاندىكە؛ بىردەك بولماق.
 如出一辙 rú chū yī zhé بىر قېلىپتىن چىققاندىكە؛ بىر قېلىپتا قۇيغاندىكە.
 如此而已 rú cǐ ér yǐ پەقەت شۇنداق، خالاس.
 如堕五里雾中 rú duò wǔ lǐ wù zhōng تۇماندا قالغاندىكە؛ تۈتەك ئىچىگە كىرىپ قالغاندىكە.
 如堕烟海 rú duò yān hǎi ئىس-تۈتەك ئىچىدە قالغاندىكە.
 如法炮制 rú fǎ pào zhì كونا ئۇسۇل بويىچىلا ئىش كۆرمەك؛ دورىماق.

- 如虎添翼 rú hǔ tiān yì يولۇاس قاناتلانغاندەك؛ يولۇاسقا قانات چىققاندەك.
- 如花似锦 rú huā sī jǐn ئاجايىپ گۈزەل؛ گۈلدەك چىرايلىق.
- 如火如荼 rú huǒ rú tū قالىتس قىزىپ كەتمەك؛ ئەۋجىگە چىقماق؛ قىزغىن كەيپىيات قايناپ تاشماق.
- 如获至宝 rú huò zhì bǎo گۆھەر تېپىۋالغاندەك.
- 如饥似渴 rú jī sì kě تەشئالىق بىلەن؛ كۈچلۈك ئىشتىياق بىلەن؛ كۈچلۈك ئارزۇ - تىلەك بىلەن.
- 如箭在弦 rú jiàn zài xián ”سەنئەتتە“غا قاراڭ.
- 如胶似漆 rú jiāo sì qī ئۆزئارا چاپلىشىپ كەتكەندەك؛ بىر - بىرىدىن ئايرىلالماسلىق.
- 如狼牧羊 rú láng mù yāng بۇرغىنى قويغى قىلماق؛ زالىمنى يۇرت بېشى قىلماق.
- 如狼似虎 rú láng sì hǔ بىر تىقۇچ مەيۋاندەك ياۋۇز.
- 如临大敌 rú lín dà dí كۈچلۈك دۈشمەنگە دۇچ كەلگەندەك.
- 如梦初醒 rú mèng chū xǐng ئۇيقۇدىن ئەمدىلا ئويغانغاندەك.
- 如鸟兽散 rú niǎo shòu sǎn جان - جانىۋارلاردەك پىتىراپ كەتمەك؛ پاتىپاراق بولۇپ كەتمەك؛ تەرەپ - تەرەپكە قېچىپ كەتمەك.
- 如牛负重 rú niú fù zhòng ئېغىر يۈك بولۇپ قالماق؛ يەلكىدىكى يۈك ئېغىر بولماق.
- 如日方升 rú rì fāng shēng ئەمدىلا كۆتۈرۈلۈۋاتقان قۇياشتەك.
- 如日中天 rú rì zhōng tiān ئەۋجىگە چىققماق؛ راسا گۈللەنمەك.

“如日方中” مۇ دېيىلىدۇ.

如入无人之境 rú rù wú rén zhī jīng ئادەم يوق يەرگە
بېسىپ كىرگەندەك.

如丧考妣 rú sāng kǎo bǐ ئاتا - ئانىسى ئۆلۈپ قالغاندەك.

如失左右手 rú shī zuǒ yuǒ shǒu ئىككى قولىدىن ئايرىلىپ
قالغاندەك؛ چولاق بولۇپ قالغاندەك.

如释重负 rú shì zhòng fù ئېغىر يۈكنى يەلكىسىدىن
ئېلىپ تاشلىغاندەك؛ ئېغىر يۈكتىن قۇتۇلغاندەك؛
غەمدىن خالاس بولماق.

如数家珍 rú shǔ jiā zhēn ئۆيىدىكى ئالتۇن - تىللىرىنىڭ
سانىنى بىلگەندەك؛ بەش قولىدەك بىلمەك؛ پىششىق
بىلمەك.

如汤沃雪 rú tāng wǒ xuě قارغا قايناق سۇ قويغاندەك.

如闻其声，如见其人 rú wén qī shēng, rú jiàn qī rén
ئاۋازىنى ئاڭلاپ، ئۆزىنى كۆرگەندەك بولماق.

如兄如弟 rú xiōng rú dì ئاكا - ئۇكىدەك؛ بىر قېرىنداشتەك.

如蚁附膻 rú yǐ fù shān تاپقا ئولاشقان قاغىدەك؛ گەندىگە
ئولاشقان چىۋىندەك.

如意算盘 rú yì suàn pǎn شېرىن خىيال؛ قورساقتىكى چوت؛
ئۆزىچە چوت سوقماق.

如影随形 rú yǐng suī xíng كۆلەڭگىدەك ئەگىشىپ يۈرمەك؛
بىردەممۇ ئايرىلماسلىق.

如鱼得水 rú yú dé shuǐ بېلىق سۇغا يېتىشكەندەك.

如愿以偿 rú yuàn yǐ chāng ئارزۇسى ئەمەلگە ئاشماق؛

مۇرادىغا يەتمەك.

如左右手 rú zuǒ yòu shǒu قول - قانات بولماق؛ خۇددى ئۆز قولىدەك.

如坐云雾 rú zuò yún wù تۈتەك ئىچىگە كىرىپ قالغاندەك.

如坐针毡 rú zuò zhēn zhān پۇنى كۆيىگەن توخۇدەك بولۇپ قالماق؛ كۆڭۈل پەرىشان بولماق.

茹苦含辛 rú kǔ hān xīn "茹苦含辛" غا قاراڭ.

茹毛饮血 rú máo yǐn xuè يۇڭدىماي خام يېتى يېمەك؛ ياۋايى ھالەتتە تۇرمۇش كەچۈرمەك؛ بەدەۋى تۇرمۇش.

孺子可教 rú zǐ kě jiāo ئۈمىدلىك بالا؛ ئىستىقبالىلىق بالا؛ زېھنى ئۆتكۈر بالا.

乳臭未干 rǔ xiū wèi gān ئانا سۈتى ئاغزىدىن كەتمىگەن؛ ئاغزىدىن ئوغۇز سۈتى پۇراپ تۇرىدىغان؛ گۆدەك.

入国问俗 rù guó wèn sū قەيەرگە بارسا، شۇ يەرنىڭ ئۆرپ - ئادىتىنى ئۇقۇشۇۋالماق؛ يېڭى يەرگە بارغاندا ئادىتىنى سورا.

“入境问俗” “入境问禁” مۇ دېيىلىدۇ.

入木三分 rù mù sān fēn قەلىمى كۈچلۈك؛ مۇلاھىزىسى چوڭقۇر.

入情入理 rù qíng rù lǐ قائىدە - يوسۇنغا ئۇيغۇن؛ ئەقىلگە مۇۋاپىق.

入室操戈 rù shì cāo gē ئۆزىنىڭ قورالدا ئۆزىگە ھۇجۇم قىلماق؛ ئۆزىنىڭ گۆشىنى ئۆز يېغدا قورۇماق؛ ئۆز پىچقىدا ئۆزىنى بوغۇزلىماق.

入乡随俗 rù xiāng suī sū نەگە بارساڭ شۇ يەرنىڭ ئادىتىگە

ئەمەل قىل؛ ئەلگە كىرسەڭ ئېلىڭچە، سۇغا كىر-
سەڭ بېلىڭچە.

人主出奴 rǔ zhǔ chū nū . بىرىنى چەتكە قاقماق .

阮囊羞涩 ruǎn nāng xiū sè . پۇلسىز قالماق .

软硬不吃 ruǎn yǐng bù chī . يۇمشاق سۆزمۇ،
كار قىلماسلىق؛ گەپ يېمەسلىك .

软硬兼施 ruǎn yǐng jiān shī . يۇمشاق ۋە قاتتىق ۋاستىلەرنى
تەڭ ئىشقا سالماق؛ ھەم يۇمشاق، ھەم قاتتىق
قوللۇق بولماق .

锐不可当 ruì bù kě dāng . ھەيۋىتىنى توسقىلى بولماسلىق؛
ھەيۋىتى زور .

若敖鬼馁 ruò āo guǐ něi . ئۇرۇق - ئەۋلادى قالماسلىق .

若即若离 ruò jí ruò lí . يىراقلىشىپمۇ كەتمەسلىك .

若明若暗 ruò míng ruò àn . خىرە - شىرە؛ غۇۋا .

若无其事 ruò wú qí shì . ھېچ ئىش يوقتەك؛ ھېچنېمە
بولمىغاندەك .

若要人不知，除非己莫为 ruò yào rén bù zhī, chū fēi jǐ
mò wéi

خەق بىلمسۇن دېسەڭ، قىلما؛ بىرەر ئىشنى خەقتىن
يوشۇرماقچى بولساڭ، ئۇنى قىلمايلا قوي .

若有所失 ruò yǒu suǒ shī . بىرىنچىسى يوقىتىپ قويغاندەك؛
غەمكىنلىك؛ كۆڭۈل غەش بولماق .

若有所思 ruò yǒu suǒ sī . بىرىنچىسى ئويلاۋاتقانداك؛
قانداقتۇر بىر نەرسىنى خىيال قىلماق .

- 弱不好弄 ruò bù hǎo nòng - ياش تۇرۇپمۇ ئويۇن - تاما -
شنى خالماسلىق.
- 弱不禁风 ruò bù jīn fēng . پۇۋ دېسە ئۇچۇپ كېتىدىغاندەك.
- 弱不胜衣 ruò bù shèng yī - ئۇچسىدىكى كىيىمنى كۆتۈرگۈ -
چىلىكمۇ ھالى قالماسلىق.
- 弱肉强食 ruò ròu qiǎng shí ئاجىزلار كۈچلۈكلەرگە يەم
بولماق؛ ئاجىزلارنى كۈچلۈكلەر بوزەك قىلماق.

S

飒爽英姿 sā shuǎng yīng zī جەسۇرلۇق؛ مەردانلىك؛ باتۇرلۇق.

塞翁失马 sài wēng shī mǎ يوقالغان ئات ئىككى بولۇپ كەپتۇ؛ يامان ئىش ياخشى ئىشقا ئايلانماق.

三百六十行 sān bǎi liù shí háng تۈرلۈك كەسپ؛ ھەرخىل ھۈنەر.

三班六房 sān bān liù fāng دورغا - يايىلار.

三长二短 sān cháng liǎng duǎn ياخشى كۈننىڭ يامىنى؛ بىرەر خېيىم - خەتەر؛ بىرەر كۆڭۈلسىزلىك؛ بىرەر پالاكەت.

三朝元老 sān cháo yuán lǎo ئۈچ سۇلالە ئەربابى؛ دەۋرمۇ - دەۋر ئەمەلدار بولماق.

三寸不烂之舌 sān cùn bù làn zhī shé گەپكە ئۈستىلىق؛ سۆزمەنلىك.

三番五次 sān fān wǔ cì قايتا - قايتا؛ تەكرار - تەكرار؛ كەينى - كەينىدىن؛ نۇرغۇن قېتىم.

三坟五典 sān fēn wǔ diǎn قەدىمكى كىتاب ۋە دەستۇرلار.

三复斯言 sān fù sī yán شۇ گەپنى قايتا - قايتا ئويلانماق.

三纲五常 sān gāng wǔ chāng ئۈچ ئەركان، بەش ئەھكام.

三个臭皮匠，合成一个诸葛亮 sān gè chǒu pí jiàng, hē chéng yī gè zhū gě liàng

ئۈچ نادان بىرلەشسە، بىر ئاقىلغا تەڭ بولار؛ كېڭەش.

لىك ئىش بۇزۇلماس؛ كۆپنىڭ ئەقلى كۆپ.

三顾茅庐 sān gū máo lú ئالدىغا بېرىپ قايتا - قايتا تەكلىپ قىلماق.

三过其门而不入 sān guò qī mén ér bù rù ئۆز ئىشىكى ئالدىدىن ئۈچ قېتىم ئۆتۈپمۇ ئۆيىگە كىرمەسلىك.

三缄其口 sān jiān qī kǒu ئاغزىنى پېچەتلەپ قويماق؛ سۆزدە ئېھتىياتچان بولماق.

三教九流 sān jiāo jiǔ liú ① تۈرلۈك دىنىي مەزھەپلەر؛ خىلمۇخىل ئىلىم ئېقىملىرى؛ ھەر ساھە - ھەر كەسىپتىكىلەر.

三令五申 sān lìng wǔ shēn قايتا - قايتا تەكىتلىمەك؛ تەكرار تاپىلماق.

三六九等 sān liù jiǔ děng ھەر خىل دەرىجىگە ئايرىماق.

三年五载 sān niǎn wǔ zǎi تۆت - بەش يىل؛ بىرنەچچە يىل.

三朋四友 sān péng sì yǒu ئەل - ئاغىنە؛ يارۇبۇرادەر؛ دوست - يارەن.

三人成虎 sān rén chéng hǔ يالغان تەكرارلىنىۋەرسە، راست بولۇپ قالدۇ.

三人行必有我师 sān rén xíng bì yǒu wǒ shī ئۈچ كىشىنىڭ ئىچىدىن بىرەر ئۇستاز تېپىلىدۇ.

三三两两 sān sān liǎng liǎng ئىككىدىن - ئۈچتىن توپ بولماق؛ توپ - توپ بولماق.

三生有幸 sān shēng yǒu xìng قالتىس ئامەت؛ كارامەت

بەخت؛ تەلىي ئوڭمىدىن كەلمەك.

- 三十六策，走为上计 sǎn shí liù cè, zǒu wéi shàng jì
 ھەممىدىن ياخشى چارە — كېتىش.
- 三十六行 sǎn shí liù háng . “三百六十行”
 گا قاراڭ.
- 三豕涉河 sǎn shǐ shè hé . كۆچۈرمە خاتالىقى؛ يېزىق خاتالىقى.
 “三豕渡河” مۇ دېيىلىدۇ.
- 三思而行 sǎn sī ér xíng ئوبدان ئويلىنىپ ئىش كۆرمەك؛
 يەتتە ئۆلچەپ بىر كەس.
- 三天打鱼，两天晒网 sān tiān dǎ yú, liǎng tiān shài wǎng
 ئۈچ كۈن بېلىق تۇتۇپ، ئىككى كۈن تور قۇرۇتماق؛
 بىر كۈن ئىشلەپ، ئىككى كۈن تاشلاپ قويماق.
- 三头六臂 sān tóu liù bì ھەمىگە قايىل؛ قولدىن ھەممە
 ئىش كېلىدىغان؛ بىڭى چوڭ.
- 三推六问 sān tuī liù wèn قايتا-قايتا سوراق قىلماق؛
 تەكرار سوراق قىلماق.
- 三瓦两舍 sān wǎ liǎng shè كۆڭۈل ئېچىش سورۇنلىرى.
- 三位一体 sān wèi yī tǐ ئۈچ تەرەپ قوشۇلۇپ بىر گەۋدە
 بولماق؛ ئۈچ تەرەپنىڭ قوشۇلۇشى بىلەن ھاسىل
 بولغان بىر پۈتۈن گەۋدە.
- 三心二意 sān xīn èr yì ئالا كۆڭۈللۈك قىلماق؛ ئارسالدى
 بولماق؛ دېلىغۇل بولماق.
- 三旬九食 sān xún jiǔ shí غۇربەتچىلىك؛ يېرىم ئاچ-
 يېرىم توقلۇق.
- 三言两语 sān yān liǎng yǔ بىر-ئىككى ئېغىز گەپ؛

بىرنە چچە ئېغىز سۆز .

三占从二 sān zhān cóng èr ؛ كۆپچىلىكنىڭ پىكرىگە كىرمەك
كۆپ سانلىقنىڭ پىكرىنى قوبۇل قىلماق .

三折肱，为良医 sān zhé gōng, wéi liáng yī
تولا كېسەل بولغان دوختۇر بولۇپ قالدۇ .

三贞九烈 sān zhēn jiǔ liè ؛ پاك ئايال؛ دىيانەتلىك ئايال؛
ئىببەتلىك ئايال .

三足鼎立 sān zú dǐng lì ئۈچ روبرۇتۇرماق؛ ئۈچ
تەرەپ تىرىكشىپ تۇرماق .

散兵游勇 sǎn bīng yóu yǒng . پىتىراپ كەتكەن ئەسكەرلەر .

丧魂落魄 sàng hún luò pò قورقۇپ ئەرۋاھى ئۇچۇپ
كەتمەك؛ ئەس - ھوشنى يوقىتىپ قويماق؛ تاتتىق
پەرىشان بولماق .

丧家之狗 sàng jiā zhī gǒu لالما ئىت .
”丧家之犬“ مۇ دېيىلىدۇ .

丧尽天良 sàng jìn tiān liáng ۋىجدانىنى يوقاتماق؛ ۋىجدان -
سىزلىق قىلماق .

丧权辱国 sàng quán rǔ guó ئىگىلىك ھوقۇقىنى يوقىتىپ،
دۆلەتكە ئاھانەت كەلتۈرمەك .

丧心病狂 sàng xīn bīng kuáng ئەسەبىيلىشىپ كەتمەك؛
تەلۋىلىك قىلماق؛ غالىجىرلاشماق .

搔首抓腮 sāo shǒu zhuā sāi بېشىنى تاتلىماق .

搔头摸耳 sāo tóu mō ěr بېشىنى قاشلىماق؛ گەجگىسىنى
تاتلىماق .

“搔头抓耳” مۇ دېيىلىدۇ.

- 搔头弄姿 sāo tōu nòng zī نازلانماق؛ كۈچۈكلەنمەك.
- 扫除天下 sǎo chū tiān xià يامانلىقنى تۈگىتىپ دۆلەتنى ئەمىن تاپقۇزماق؛ يامان ئىشلارنى تۈگىتىپ، ئەلنى ئەمىن تاپقۇزماق.
- 扫地出门 sǎo dì chū mén ھەممە نېمىسىنى تارتىۋېلىپ، ئۆيىدىن قوغلاپ چىقارماق.
- 扫地以尽 sǎo dì yǐ jìn يۈزى كەتمەك؛ ئابرويى تۆكۈلمەك.
- 扫眉才子 sǎo méi cǎi zǐ ئەدەبىي تالانتى بار ئايال؛ ئەدەبىي ئەدەبىي ئايال؛ ئەدەبىي.
- 色厉内荏 sè lì nèi rěn كۆرۈنۈشى كۈچلۈك، ماھىيىتى ئاجىز؛ كۆرۈنۈشىدىلا قورقۇنچلۇق.
- 森罗万象 sēn luó wàn xiàng خىلمۇخىل شەيئەلەر؛ تۈرلۈك تۈمەن شەيئەلەرنى ئۆز ئىچىگە ئالماق.
- 森严壁垒 sēn yán bì lěi “壁垒森严” گە قاراڭ.
- 杀敌致果 shā dí zhì guǒ دۈشمەننى يوقىتىپ خىزمەت كۆرسەتمەك.
- 杀回马枪 shā huí mǎ qiāng ئارقىغا بۇرۇلۇپ قايتا ھۇجۇم قىلماق.
- 杀鸡取蛋 shā jī qǔ dān تۇخۇمنى ئالمەن دەپ توخۇنى ئۆلتۈرۈۋەتمەك.
- 杀鸡取卵 shā jī qǔ lǎn “杀鸡取卵” مۇ دېيىلىدۇ.
- 杀鸡吓猴 shā jī xià hóu توخۇنى ئۆلتۈرۈپ مايىمۇنى قورقۇتماق؛ بىر ئادەمنى جازالاپ باشقىلارغا

ئىبرەت قىلماق .

杀鸡焉用牛刀 shā jī yān yòng niú dāo

”割鸡焉用牛刀“ غا قاراڭ .

杀尽斩绝 shā jìn zhǎn jué

”斩尽杀绝“ غا قاراڭ .

杀妻求将

shā qī qiú jiāng

مەنەسپنى دەپ خوتۇننى

ئۆلتۈرمەك؛ شۆھرەت ئۈچۈن ۋەجدانسزلىق قىلماق .

杀气腾腾

shā qì téng téng

ئەلپازى يامان؛ ئادەم يەيدى-

غاندەك؛ ياۋۇزلۇق بىلەن؛ يىرتقۇچلارچە .

杀人不见血

shā rén bù jiàn xuè

قان چىقارماي جان ئالماق؛

ئىز قالدۇرماي قاتىللىق قىلماق .

杀人不眨眼

shā rén bù zhǎ yǎn

ئادەم ئۆلتۈرسە كۆزنى

مت قىلىپ قويماسلىق؛ ئادەم ئۆلتۈرۈپ خوردا

بولۇپ كەتمەك؛ قانخور .

杀人如麻

shā rén rú mā

ئادەمنى قوراي ئورغاندەك

قىرماق؛ ئادەمنى چۆپ چاپقاندەك ئۆلتۈرمەك .

杀人越货

shā rén yuē huò

ئادەمنى ئۆلتۈرۈپ، مال-

مۈلكىنى بۇلاپ كەتمەك؛ قاراقچىلىق قىلماق .

杀身成仁

shā shēn chéng rén

ھەققانىيەت يولىدا ئۆزنى قۇربان

قىلماق؛ ھەق ئىش ئۈچۈن جېنىدىن كەچمەك .

杀一儆百

shā yī jǐng bǎi

بىرنى ئۆلتۈرۈپ كۆپكە ئىبرەت

قىلماق؛ بىرىگە جازا، مىڭغا ئاگاھ .

”杀一警百“ مۇ دېيىلىدۇ .

沙里淘金

shā lǐ tāo jīn

قۇمدىن ئالتۇن تېرىۋالغاندەك؛

يىڭنە بىلەن قۇدۇق كولىغاندەك .

煞费苦心 shā fèi kǔ xīn تازا باش قاتۇرماق؛ كۆپ كۈچ
سەرپ قىلماق؛ نۇرغۇن ئەجر سىڭدۇرمەك؛
كۆيۈپ پىشماق.

煞有介事 shā yǒu jiè shì گويا شۇنداق ئىش بولغاندەك؛
خۇددى راستتەك.

山高水长 shān gāo shuǐ chāng تاعدەك بۈيۈك، دېڭىزدەك
چوڭقۇر.

山高水低 shān gāo shuǐ dī كۈتۈلمىگەن ۋەقە؛ كۈتۈلمىگەن
يەردە چاتاق چىقماق؛ بىرەر بالاغا ئۇچرىماق.

山鸡舞镜 shān jī wǔ jìng سايىسىگە قاراپ ھەسرەتلەنمەك.

山盟海誓 shān mēng hǎi shì بۇزۇلماس ۋەدە؛ مەڭگۈلۈك
ئەھدە؛ چىن كۆڭلىدىن ۋەدە بەرمەك.

山南海北 shān nán hǎi běi يىراق جايلار؛ دۇنيانىڭ چېتى.

山清水秀 shān qīng shuǐ xiù ياپېشىل تاغ، سۈپسۈزۈك سۇلار.
“山明水秀” مۇ دېيىلىدۇ.

山穷水尽 shān qióng shuǐ jìn ھالاكەت گىردابغا بېرىپ
قالماق؛ خالتا كۈچىغا كىرىپ قالماق؛ ئىككى
پۈتى بىر ئۆتۈككە تىقىلىپ قالماق.

山摇地动 shān yāo dì dòng يەر-جاھان زىلزىلىگە كەلمەك.

山雨欲来风满楼 shān yǔ yù lái fēng mǎn lóu قارا يامغۇر ياغار چاغدا، چىقار بوران گۈرگىرەپ؛
راۋاقتى قاپلاپ بوران، كەلدى يامغۇر شەپسى.

山珍海味 shān zhēn hǎi wèi مەززىلىك نازۇنېمەتلەر.
“山珍海错” مۇ دېيىلىدۇ.

- 删繁就简 shān fān jiǔ jiǎn : قسقا، تىماق ۋە ئاددىيلاشتۇرماق؛
ئىخچاملاشتۇرماق.
- 姍姍来迟 shān shān lái chí : مىسىلداپ يۈرۈپ ۋاق قالماق؛
كېچىكىپ قالماق؛ كېچىكىپ كەلمەك.
- 煽风点火 shān fēng diǎn huǒ : ئوت قۇيرۇقلۇق قىلماق؛
قۇتراتقۇلۇق قىلماق؛ ۋەسۋەسىگە سالماق.
- 闪烁其辞 shǎn shuò qí cí : تىلنى چاينىماق؛
پىكرىنى ئېنىق ئېيتماستىق.
”闪烁其词“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 善罢甘休 shàn bà gān xiū : ئاسانلا بولدى قىلماق؛ ماجىرانى
ئاسانلا بېسىلدۇرۇپ قويماق.
- 善贾而沽 shàn jiǎ ér gū : باھاسى چىققاندا ساتماق؛
قىممەتلىگەندە ساتماق.
- 善男信女 shān nán xìn nǚ : ئېتىقادچىلار؛ بۇددىستلار؛
خۇراپاتلىققا قارىسغا چوقۇنغۇچىلار.
- 善气迎人 shàn qì yíng rén : كىشىلەرگە مۇلايىم مۇئامىلە قىلماق.
- 善善从长 shàn shàn cōng cháng : ① ياخشى نەرسىلەرنى مەدەم-
يىلىمەك. ② باشقىلارنىڭ ئارتۇقچىلىقىنى ئۆگەنمەك.
- 善善恶恶 shàn shàn wù è : ياخشى ئىشلارنى تەرىپلەپ،
يامان ئىشلاردىن نەپرەتلەنمەك.
- 善始善终 shàn shǐ shàn zhōng : ئىشنى چىرايلىق باشلاپ،
چىرايلىق تۈگەتمەك.
- 善有善报，恶有恶报 shàn yǒu shàn bào, è yǒu è bào
ياخشىلىققا ياخشىلىق، يامانلىققا يامانلىق؛ ياخشى ئىش

قىلغۇچىلار ياخشىلىققا ئېرىشىدۇ، يامان ئىش قىلغۇ-
چىلار ئۆز يامانلىقىنىڭ قىساسغا قالدۇ.

① تەدبىرلىك؛ چارە - تەدبىرگە shàn zī wéi móu
ماھىر. ② ئۆزى ئۈچۈن چوت سوقوشقا ماھىر.

劣风败俗 shāng fēng bài sū ئۆرپ - ئادەتنى بۇزماق؛
ئۆرپ - ئادەتكە مۇخالپ ئىش قىلماق.

劣天害理 shāng tiān hài lǐ ئادەمگەرچىلىكتىن چىقماق؛
ئىنسانىي قائىدە - يوسۇنلارنى بۇزماق؛ يولدىن
چىقماق؛ ناكەسلىك قىلماق؛ قەبىھلىك.

伤心惨目 shāng xīn cǎn mù ئېچىنىشلىق؛ پاجىئەلىك.

赏罚严明 shǎng fá yán míng مۇكاپاتلاشمۇ، جازالاشتمۇ
ئادىل بولماق؛ مۇكاپاتلاشقا تېگىشلىكنى مۇكاپاتلاپ،
جازالاشقا تېگىشلىكنى جازالىماق.

赏心乐事 shǎng xīn lè shì كۆڭۈللۈك ئىش؛ خۇشاللىقلار
ئىش؛ دۈزۈرلۈك ئىش.

赏心悦目 shǎng xīn yuē mù زوقلانماق؛ زوقلاندۇرماق.

上不着天，下不着地 shàng bù zhuō tiān, xià bù zhuō dì
يۇقىرىغىمۇ چىقالماي، پەسكىمۇ چۈشەلمەي قالماق.

上窜下跳 shàng cuàn xià tiào يۇقىرى - تۆۋەن قاترىماق؛
ئۇيان - بۇيان سوڭۇلداپ يۈرمەك.

上刀山下火海 shàng dāo shān xià huǒ hǎi
ئوتقا كىرىشتىنىمۇ يانماسلىق؛ ھەرقانداق خەۋپ -
خەتەر ۋە جەزىمە - جاجاغا تەييار تۇرماق.

上梁不正下梁歪 shàng liāng bù zhèng xià liāng wāi

يۇقىرىسى قىيىق بولسا، تۆۋەنمۇ قىيىق بولىدۇ؛
سۇنىڭ بېشى لاي بولسا، ئايغىمۇ لاي بولىدۇ؛
سۇ باشتىن لاي.

上树拔梯 shàng shù bá tī ، دەرەخقە چىقىرىپ قويۇپ،
شوتىنى تارتىۋەتمەك.

上天无路，入地无门 shàng tiān wú lù, rù dì wú mén
ئاسمانغا چىقماي دېسە ئېگىز، يەرگە كىرەي دېسە
قاتتىق؛ ئاسمان يىراق، يەر قاتتىق؛ ياشاش
يولى توسۇلۇپ قالماق.

上无片瓦，下无插针之地 shàng wú piàn wǎ, xià wú chā
zhēn zhǐ dì
باش تىققۇدەك ماكان، پۇت قويغۇدەك يەر بولماسلىق.

上下其手 shàng xià qí shǒu ساماننىڭ تېگىدىن سۇ يۇگۇرت-
مەك؛ كۆز بويامچىلىق قىلماق؛ مەككارلىق قىلماق؛
ئالدامچىلىق قىلماق.

上行下效 shàng xíng xià xiào يۇقىرىدىكىلەرنىڭ قىلغىنىنى
تۆۋەندىكىلەر دورايدۇ؛ چوڭلار نېمە قىلسا،
كىچىكلەر شۇنى قىلىدۇ.

稍胜一筹 shāo shèng yī chōu ”略胜一筹“ غا قاراڭ.

稍纵即逝 shāo zōng jí shì سەللا بوشاڭلىق قىلىنسا، ۋاقىت
(ياكى پۇرسەت) ئۆتۈپ كېتىدۇ.

少安毋躁 shǎo ān wú zào سەل كۈتۈپ تۇرماق؛ ئالدىراپ
كەتمەي، بىرئاز تۇرۇپ تۇرماق.

少见多怪 shǎo jiàn duō guài كۆپنى كۆرمىگەنگە ھەممە نەرسە غەلىتە بىلىنەر؛ ئاز كۆرگەن كۆپ تېگىر قاپتۇ.

少头无尾 shǎo tóu wú wěi چالا-بۇلا؛ چولتا.

少不更事 shǎo bù gēng shì ئىش كۆرمىگەن؛ تەجرىبىسىز.

少年老成 shào nián lǎo chéng ① ئۆزى كىچىك، قىلىقى چوڭ؛ چوڭ سۈپەت. ② قېرى مېجەز؛ روھسىز.

少壮不努力，老大徒伤悲 shào zhuàng bù nǚ lì, lǎo dà tú shāng bēi

ياش چېغىڭدا تىرىشمىساڭ، قېرىغاندا ئۆكۈنسىن؛
ياشلىقىدا تىرىشمىغان قېرىغاندا ئۆكۈنەر.

舌敝唇焦 shē bì chún jiāo “唇焦舌敝” غا قاراڭ.

舌敝耳聋 shē bì ěr lóng ① گەپ قىلغۇچىنىڭ تىلى قۇرۇپ، ئاڭلىغۇچىنىڭ قۇلىقى پۈتۈپ كەتمەك.
② تىلى گال، قۇلىقى گاس بولۇپ قالماق.

舌剑唇枪 shē jiàn chún qiāng “唇枪舌剑” گە قاراڭ.

舍本逐末 shě běn zhū mò غولنى تاشلاپ، شېخىغا ئېسىلە-
ۋالماق؛ مېغىزنى تاشلاپ، شاكىلىغا ئېسىلىۋالماق؛
ئاساسلىقنى تاشلاپ، ئەرزىمەس نەرسىلەرگە
ئېسىلىۋالماق.

舍己从人 shě jǐ cóng rén ئۆزىنىڭ خاتا پىكىرىدىن كېچىپ،
باشقىلارنىڭ توغرا پىكىرىگە بويسۇنماق.

舍己救人 shě jǐ jiù rén ئۆز ھاياتىدىن كېچىپ باشقىدە-
لارنى قۇتۇلدۇرماق.

舍己为人 shě jǐ wéi rén باشقىلار ئۈچۈن ئۆز مەنپە-

ئىتىدىن كەچمەك.

舍己为公 shě jǐ wéi gōng ئومۇمنىڭ مەنپەئىتى ئۈچۈن
ئۆز مەنپەئىتىنى قۇربان قىلماق.

舍近求远 shě jìn qiú yuǎn يېقىندىكىنى تاشلاپ، يىراق-
تىكىگە يۈگۈرمەك.

“舍近图远” مۇ دېيىلىدۇ.

舍身为国 shě shēn wéi guó ۋەتەن ئۈچۈن ئۆزىنى قۇربان
قىلماق.

舍生取义 shě shēng qǔ yì ئادالەت يولىدا جاننى پىدا
قىلماق؛ ھەققانىيەت ئۈچۈن قۇربان بولماق.

舍生忘死 shě shēng wàng sǐ جان پىدا قىلماق؛ پىدا-
كارلىق كۆرسەتمەك.

舍我其谁 shě wǒ qí shuí بۇ ئىش مەندىن باشقا كىمنىڭ
قولدىن كېلەتتى.

设身处地 shè shēn chǔ dì ئۆزىنى باشقا ئادەمنىڭ ئورنىغا
قويماق؛ ھالىغا يەتمەك؛ دەردىنى چۈشەنمەك؛
دەردىنى نەزەرگە ئالماق.

社鼠城狐 shè shǔ chéng hū “城狐社鼠” غا قاراڭ.

身败名裂 shēn bài míng liè ئابرويى تۆكۈلمەك؛ شەرمەندە
بولماق.

身不由己 shēn bù yóu jǐ ئۆزىگە ئۆزى ئىگە بولالماستىق؛
ئىختىيارسىزلىق؛ ئۆز خاھىشى بويىچە ئىش
قىلالماستىق.

身价百倍 shēn jià bǎi bèi ئابرويى بىردىنلا ئۆسۈپ

- كەتمەك: مەرتبۇسى بىردىنلا ئۆرلەپ كەتمەك.
 身经百战 shēn jīng bǎi zhàn نۇرغۇن جەڭلەرنى باشتىن
 كەچۈرگەن؛ ئەمەلىي كۈرەشلەردە چېنىققان.
 身临其境 shēn lín qí jǐng شۇ ئەھۋالنى ئۆز بېشىدىن
 كەچۈرمەك.
 ”身历其境“ مۇ دېيىلىدۇ.
 身体力行 shēn tǐ lì xíng ئۆز ئەمەلىيىتىدە كۆرسەتمەك؛
 ئۆزى قول سېلىپ ئىشلىمەك؛ باشلامچىلىق بىلەن.
 身外之物 shēn wài zhī wù مال - دۇنيا باقىي ئەمەس؛
 تېپىلماسنىڭ خۇرۇچى ئەمەس؛ قولنىڭ كىرى
 (مال - دۇنيا ھەققىدە).
 身无长物 shēn wú cháng wù ”别无长物“ غا قاراڭ.
 身先士卒 shēn xiān shì zú سەپنىڭ ئالدىدا ماڭماق؛
 باشلامچىلىق قىلماق.
 身心交病 shēn xīn jiāo bìng جىسمانىي ۋە روھىي جەھەتتىن
 ناچارلاپ كەتمەك؛ تەننىڭ ساقلىقى يوق، كۆڭۈل -
 نىڭ ئارامى.
 莘莘学子 shēn shēn xué zǐ تالىبلار؛ ئوقۇغۇچىلار.
 深闭固拒 shēn bì gù jù قەتئىي رەت قىلماق؛ ھەرگىز
 قوبۇل قىلماسلىق.
 深不可测 shēn bù kě cè ئىنتايىن چوڭقۇر؛ تېگىگە
 يەتكىلى بولماسلىق؛ بەكمۇ سىرلىق.
 深藏若虚 shēn cáng ruò xū بىلىملىك ئادەم كەمتەر بولىدۇ؛
 مېۋىلىك دەرەخنىڭ شېخى ئېگىك بولىدۇ.

- 深仇大恨 shēn chóu dà hèn قاتتىق ئۆچمەنلىك.
- 深根固柢 shēn gēn gù dī “根深蒂固” غا قاراڭ.
- 深更半夜 shēn gēng bān yè يېرىم كېچە؛ تۈن يېرىمى؛
تۈن نىسپى.
- 深沟高垒 shēn gōu gāo lěi چوڭقۇر خەندەك، ئېگىز
قورغان؛ مۇستەھكەم ئىستېھكام.
- 深居简出 shēn jū jiǎn chū تالا-تۈزگە چىقماستىق؛ كۈن
بويى ئۆيدە ئولتۇرماق؛ خەققە كۆرۈنمەسلىك.
- 深厉浅揭 shēn lì qiǎn qiē ئەھۋالغا قاراپ ئىش كۆرمەك.
- 深谋远虑 shēn móu yuǎn lü يىراقتى كۆزلەپ ئىش قىلماق؛
يىراقتى كۆزلەپ پۇختا پىلان تۈزمەك.
- 深情厚谊 shēn qíng hòu yì چوڭقۇر مۇھەببەت، قويۇق دوست-
لۇق؛ چوڭقۇر مېھىر-مۇھەببەت؛ چىن دوستلۇق.
- 深入浅出 shēn rù qiǎn chū مەنىسى چوڭقۇر، سۆزلىرى
چۈشىنىشلىك؛ چوڭقۇر مەزمۇنى ئاممىباپ سۆزلەر
بىلەن بايان قىلماق.
- 深入人心 shēn rù rén xīn كىشىلەر قەلبىدىن چوڭقۇر ئورۇن
ئالماق؛ كىشىلەر قەلبىگە چوڭقۇر ئورناشماق.
- 深思熟虑 shēn sī shú lü چوڭقۇر پىكىر قىلماق؛ ئەتراپ-
لىق ئويلىماق.
- 深文周纳 shēn wén zhōu nà ① قانۇن ماددىلىرىنى تەتبىق-
لاشتا قاتتىق بولماق. ② ئاساسسىز بەتنام چاپلىماق.
- 深恶痛疾 shēn wù tòng jí قاتتىق نەپرەتلەسمەك؛ قاتتىق
ئۆچمەنلىك قىلماق؛ ئىچ-ئىچىدىن يامان كۆرمەك.

“深恶痛绝” مۇ دېيىلىدۇ.

神采奕奕 shēn cǎi yì yì روھلۇق - تېتىك.

神差鬼使 shén chāi guǐ shǐ “鬼使神差” گە قاراڭ.

神出鬼没 shén chū guǐ mò يەردىن ئۈنۈپ چىققاندا كىلا
پەيدا بولۇپ، بىردىنلا غايىب بولماق؛ گاه
پەيدا بولۇپ، گاه غايىب بولماق.

神工鬼斧 shén gōng guǐ fǔ “鬼斧神工” غا قاراڭ.

神乎其神 shén hū qí shén ① ئاجايىپ سىرلىق؛ ② ئارتۇقچە
ماختىماق.

神魂颠倒 shén hún diǎn dǎo ئەس - ھوشنى يوقىتىپ
قويماق؛ ئېسىدىن ئاداشماق.

神机妙算 shén jī miào suàn قالتىس پەم - پاراسەت؛
ئاجايىپ دانا تەدبىر؛ ئىشنى قالتىس پەملىمەك.

神龙见首不见尾 shén lóng jiàn shǒu bù jiàn wěi
سىر بەرمەسلىك؛ يۈرۈش - تۇرۇشى سىرلىق.

神色不惊 shén sè bù jīng ھودۇقماي - تەمتىرمەي؛
رەڭگى - روھى بۇزۇلماسلىق؛ سوغۇق قانلىق
بىلەن؛ تەمكىنلىك بىلەن.
“神色不动” مۇ دېيىلىدۇ.

神色匆忙 shén sè cōng māng ئالدىراش؛ ئالدىراشلىق
بىلەن؛ ئالدىراش قىياپەتتە.

神色自若 shén sè zì ruò تەرىنى بۇزماي؛ چىرايىنى
ئۆزگەرتىمەي؛ بىمالال؛ تەمكىنلىك بىلەن؛
سوغۇق قانلىق بىلەن.

- 神思恍惚 shén sī huǎng hū پەرىشان بولماق؛ پارا كەسدە
بولماق؛ پىكرى چېچىلماق.
- 神通广大 shén tōng guǎng dà ماھارىتى ئۈستۈن؛ ئاچايىپ
قابىلىيەتلىك؛ قولدىن ئىش كەلسەك.
- 审时度势 shěn shí duó shì ئەھۋالنى كۆزىتىپ، ۋەزىيەتنى
مۆلچەرلىمەك.
- 甚嚣尘上 shèn xiāo chén shàng ئەۋج ئېلىپ كەتمەك؛
ئەدەپ كەتمەك؛ كەڭ تارقالماق؛ پۇر كەتمەك.
- 升堂入室 shēng tāng rù shì يۇقىرى پەللىگە چىقماق.
- 生搬硬套 shēng bān yìng tào ئۆز پىتى كۆچۈرۈپ كەلمەك؛
ئۆلۈك ھالدا ئىشلەتمەك؛ ئۆلۈك ھالدا قوبۇل
قىلماق؛ قانداق بولسا شۇ پېتىچىلا قوللانماق.
- 生不逢辰 shēng bù féng chén قوتسىز كۈندە تۇغۇلماق؛
بەختسىز بولۇپ تۇغۇلماق؛ تەتۈر پېشانە.
- 生财有道 shēng cái yǒu dào پۇل تېپىشنىڭ يولىنى
بىلمەك؛ بېيىشنىڭ ئېپىنى بىلمەك.
- 生而知之 shēng ér zhī zhī دانىشمەن بولۇپ تۇغۇلماق؛
تۇغما دانىشمەنلىك.
- 生花妙笔 shēng huā miào bǐ قەلىمى ئۆتكۈر؛ يۈكسەك
بەدىئىي ماھارەت؛ بەدىئىي تالانت.
- 生拉硬拽 shēng lā yìng zhuài زورمۇزور؛ مەجبۇرىي؛ زورلىماق.
- 生老病死 shēng lǎo bīng sǐ ئاغرىق - سىلاق، ئۆلۈم - يېتىم.
- 生离死别 shēng lí sǐ bié مەڭگۈ جۇدالىق؛ ھىجرانلىق؛
ھايات بولسۇمۇ بىر - بىرى بىلەن كۆرۈشەلمەسلىك.

- 生灵涂炭 shēng líng tú tàn ئەل ئوت بىلەن سۇ ئىچىدە
قالماق؛ خەلق ئازاب - ئوقۇبەتتە قالماق؛ پۇقرا
ئېغىر بالايىناپەتلەرگە دۇچار بولماق.
- 生龙活虎 shēng lóng huó hǔ روھلۇق - تېتىك؛ شوخ ۋە تېتىك.
- 生米煮成熟饭 shēng mǐ zhǔ chéng shóu fàn بولار ئىش بولدى؛ ئاتقان ئوقنى قايتۇرۇپ بولماس.
- 生气勃勃 shēng qì bō bō جانلىق - تېتىك؛ روھلۇق؛ جۇشقۇن.
- 生荣死哀 shēng róng sǐ āi ھاياتى شانۇشاۋكەت، ۋاپاتى
ماتەم - مۇسبەت.
- 生杀予夺 shēng shā yǔ duō ئۆلتۈرۈش ۋە ھايات قالدۇرۇش،
بېرىش ۋە تارتىۋېلىش.
- 生生世世 shēng shēng shì shì ئەۋلادمۇئەۋلاد.
- 生死存亡 shēng sǐ cún wǎng يا ئۆلۈم، يا كۆرۈم؛ ھايات -
ماماتلىق.
- 生死关头 shēng sǐ guān tóu ھايات - ماماتلىق پەيتى؛
ھايات - مامات ئارىلىقىدا؛ جېنى تۇمشۇقغا
كېلىپ قالماق؛ ئۆلۈم گىردابغا چۈشۈپ قالماق.
- 生死攸关 shēng sǐ yōu guān ھايات - ماماتقا مۇناسىۋەتلىك.
- 生死与共 shēng sǐ yǔ gòng ھايات - ماماتتا بىللە بولماق؛
تەقدىرداش بولماق.
- 生吞活剥 shēng tūn huó bō خام - خۇتلا يۇتماق؛
چاينىماي يۇتماق؛
- 生于忧患，死于安乐 shēng yú yōu huàn, sǐ yú ān lè
ئازاب - ئوقۇبەت ئادەمگە جان بېرەر، راھەت -

پاراغەت ئادەمنى ئۆلتۈرەر.

声东击西 shēng dōng jī xī ، شەرقتىن شەپە بېرىپ قويۇپ ، غەربتىن ھۇجۇم قىلماق؛ ئۇ ياقدىن شەپە بېرىپ ، بۇ ياقتىن زەربە بەرمەك.

声价十倍 shēng jià shí bèi ” 身價百倍 “ گە قاراڭ .

声泪俱下 shēng lèi jù xià ؛ يىغلاپ تۇرۇپ سۆزلىمەك؛ يىغلاپ تۇرۇپ دەرد تۆكمەك .

声名狼藉 shēng míng láng jí نام ئىسكى ئەسكى ئابرويى تۆكۈلمەك؛ چىقارماق .

声情并茂 shēng qíng bìng mào ئاۋازى بىلەن ھېسسىياتى ماسلاشماق .

声色俱厉 shēng sè jù lì غەزەپ - نەپرەت ئاۋاز بىلەن چىرايى ئىپادىسىدا تەڭ ئىپادىلەنمەك؛ تەرىنى بۇزماق؛ ھومايماق .

声色犬马 shēng sè quǎn mǎ - ئىش - ئىشرەت ۋە ئويۇن - تاماشىغا بېرىلمەك؛ ئىش - ئىشرەتلىك ، كەيپ - ساپالىق تۇرمۇش كەچۈرمەك .

声势浩大 shēng shì hào dà ؛ داغدۇغىلىق؛ دەبدەبىلىك .

声嘶力竭 shēng sī lì jié كارنىيى يىرتىلغىچە؛ جېنىنىڭ بېرىچە؛ بار كۈچى بىلەن .

声威大震 shēng wēi dà zhèn چوڭ ئابرويى قازانماق؛ ئابرويى كۆتۈرۈلمەك؛ ھەممە يەرگە داڭقى كەتمەك .

声应气求 shēng yīng qì qiū - ھەممەنە يەس بولۇشماق؛ ئارزۇ -

هەۋىسى ئوخشاش بولماق.

声誉鹊起 shēng yù què qǐ نام - ئاتىقى تېز كۆتۈرۈلمەك;
تېز تونۇلماق.

声罪致讨 shēng zuì zhì tǎo جىنايىتىنى ئېلان قىلىپ، جازا
يۈرۈشى قىلماق.

绳锯木断 shéng jù mù duàn تانا بىلەنمۇ تاختاي تىلغىلى
بولدۇ؛ مىدىرىغان قىزىدىن ئاشدۇ.

绳捆索绑 shéng kǔn suǒ bǎng ئارغامچا بىلەن باغلىماق.

绳趋尺步 shéng qū chǐ bù قىلمىش - ئەتمىشى قانۇنغا باپ
كەلمەك؛ ئىش - ھەرىكىتى قانۇندىن چىقىپ
كەتمەسلىك.

胜败乃兵家之常 shèng bài nǎi bīng jiā zhī cháng
ئۇرۇشتا يېڭىش - يېڭىلىش بولۇپ تۇرىدۇ.

胜不骄，败不馁 shèng bù jiāo, bài bù nēi
يەڭگەندە مەغرۇرلانماسلىق، يېڭىلگەندە روھسىزلان-
ماسلىق.

胜任愉快 shèng rèn yú kuài ئىشنىڭ تولۇق ھۆددىسىدىن
چىقماق؛ ۋەزىپىنى تولۇق ئورۇنداشقا قادر
بولماق.

盛极一时 shèng jí yī shí بىرمەزگىل ھۆكۈم سۈرمەك؛
بىرمەھەل دەۋر سۈرمەك.

盛名之下，其实难副 shèng míng zhī xià, qí shí nán fù
شۆھرەتكە چۈشلۈق نۇسرەت يوق؛ نام - ئاتىقى
ئەمەلىي سەۋىيىسىدىن ئېشىپ كەتمەك؛ ئېتى

ئۇلۇغ، سۇپۇرسى قۇرۇق.

盛气凌人 shèng qì líng rén ھاكاۋۇرلۇق قىلىپ خەقنى
كۆزگە ئىلماسلىق؛ مەنمەنلىك قىلماق؛ ھاكاۋۇر-
لۇق قىلماق؛ ئۆزىنى چوڭ تۇتماق.

盛食厉兵 shèng shí lì bīng قورساقنى توقلاپ، قورالنى
راسلاپ تەق تۇرماق.

盛衰荣辱 shèng shuāi róng rǔ؛ روناق تېپىش - خاراب بولۇش؛
گۈللىنىش - ۋەيران بولۇش؛ ھۈرمەتلىنىش -
خارلىنىش.

盛筵难再 shèng yǎn nán zài دەم غەنىمەت، دىدار
غەنىمەت؛ پۇرسەتنى غەنىمەت بىلمەك.

剩水残山 shèng shuǐ cán shān "قىلچىلارنىڭ قارداڭى."

尸居余气 shī jū yú qì ① جان ھەلقۇمغا كېلىپ قالماق؛
سەكراتقا چۈشۈپ قالماق. ② روھى چۈشكۈن؛
روھسىز؛ جانسىز.

尸位素餐 shī wèi sù cān ئورۇن ئىگىلەپ بىكار تاماق
يەپ يۈرمەك؛ تىرىكتاپ؛ ھارامتاماق.

失败者成功之母 shī bài zhě chéng gōng zhī mǔ
مەغلۇبىيەت مۇۋەپپەقىيەتنىڭ ئانىسى.

失道寡助 shī dào guǎ zhù "دەردىڭغا قارداڭى. ھەرقانداق ياردەمچىسىز."

失魂落魄 shī hún luò pò "ھەرقانداق ياردەمچىسىز."

失之东隅，收之桑榆 shī zhī dōng yú, shōu zhī sāng yú
سەھەرنىڭمۇ كەچلىكى بولىدۇ، يېڭىلىنىڭمۇ يېڭىشى
بولىدۇ.

- 失之毫厘，差之千里 shī zhī háo lí, chā zhī qiān lǐ
 “差之毫厘，谬以千里” غا قاراڭ.
- 失之交臂 shī zhī jiāo bī “交臂失之” غا قاراڭ.
- 师出无名 shī chū wú míng سەۋەبسىز لەشكەر تارتماق؛
 ئورۇنسىز جەڭ قىلماق؛ ئورۇنسىز ئىش قىلماق؛
 ۋەجسىز ئىش قىلماق.
- 师出有名 shī chū yǒu míng ئورۇنلۇق جەڭ قىلماق؛ ئورۇن-
 لۇق ئىش قىلماق.
- 师老兵疲 shī lǎo bīng pī قوشۇن ھالسىراپ كەتمەك؛
 ھالسىرىغان قوشۇن.
- 师心自用 shī xīn zì yòng مەنمەنلىك قىلماق؛ بىلەرمەنلىك
 قىلماق؛ ئۆزىنىڭ ئوي-پىكىرىگىلا ئىشىنىپ،
 ئۆز مۇددىئاسى بويىچە ئىش قىلماق.
- 师直为壮 shī zhí wéi zhuàng ھەققانىيەت يولىدا جەڭ
 قىلغان قوشۇن جەڭگىۋار كېلىدۇ.
- 十步芳草 shí bù fāng cǎo پۇراقلىق گۈل-چېچەكلەر
 قەدەمدە بىر ئۇچراپ تۇرماق؛ ئىختىساس ئىگە-
 لىرى ماڭدامدا بىر ئۇچراپ تۇرىدۇ.
- 十冬腊月 shí dōng là yuè قەھرىستان سوغۇق كۈنلەر؛ قارا
 قىش.
- 十恶不赦 shí è bù shè كەچۈرگۈسىز جىنايەت؛ كەچۈرگۈسىز
 گۇناھ.
- 十风五雨 shí fēng wǔ yǔ يامغۇر-يېشىن ئوبدان
 بولماق؛ ئاپ-ھاۋا قاملىشىپ كەلمەك.

- 十行俱下 shí háng jù xià بىر قاراپلا ئون قۇر ئوقۇماق؛
ئىنتايىن تېز ئوقۇماق.
- 十目所视，十手所指 shí mù suǒ shī, shí shǒu suǒ zhǐ
كۆپىنىڭ نەزىرىدىن قېچىپ قۇتۇلالماسلىق؛ ھەممە
كۆز - قۇلاق بولماق.
- 十拿九稳 shí nǎ jiǔ wěn ناھايىتى ئىشەنچلىك؛ ئىشەنچى
كامىل بولماق.
“十拿九准” مۇ دېيىلىدۇ.
- 十年寒窗 shí nián hán chuāng رىيازەت چېكىپ ئىلىم
تەھسىل قىلماق؛ جاپاغا چىداپ كىتاب ئوقۇماق.
“十载寒窗” مۇ دېيىلىدۇ.
- 十年九不遇 shí nián jiǔ bù yù ئون يىلىنىڭ توققۇزىدا
بولمايدىغان؛ كەم ئۇچرايدىغان.
- 十年树木，百年树人 shí nián shù mù, bǎi nián shù rén
دەرەخ ئون يىلدا يېتىلەر، ئادەم يۈز يىلدا.
- 十全十美 shí quán shí měi مۇكەممەل؛ كامالەتكە يەتكەن؛
قۇسۇرسىز؛ تولۇق.
- 十室九空 shí shì jiǔ kōng ئون ئۆيىنىڭ توققۇزى بوش تۇرماق.
- 十万八千里 shí wàn bā qiān lǐ بەك يىراق؛ بەك يىراق -
لىشىپ كەتمەك؛ تولىمۇ چەتنەپ كەتمەك.
- 十万火急 shí wàn huǒ jí ئىنتايىن جىددىي.
- 十羊九牧 shí yāng jiǔ mù ئون قويغا توققۇز قويچى؛ ئالتە
ئۆچكىگە يەتتە تېكە.
- 十之八九 shí zhī bā jiǔ ① ئوندىن توققۇزى؛ كۆپ چاغلاردا.

② ئېھتىمالغا ناھايىتى يېقىن.

- 十指连心 shí zhǐ lián xīn . ھەممە بالا ئانىنىڭ جان - جىگرى .
- 十字街头 shí zì jiē tóu . تۆت كوچا؛ چوڭ كوچا؛ ئاۋات كوچا .
- 什袭而藏 shí xí ér cāng قات - قات ئوراپ ساقلىماق؛
قەدىرلەپ ساقلىماق .
- 石沉大海 shí chén dǎ hǎi سۇغا چۈشكەن تاشتەك يوقاپ
كەتمەك؛ ئىز - دەرەكسىز يوقاپ كەتمەك .
- 石破天惊 shí pò tiān jīng ئادەمنى ھەيران قالدۇرىدىغان؛
كەشنى ھاڭ - تاڭ قالدۇرىدىغان؛ تەسىرلىك .
- 时不可失 shí bù kě shī ۋاقىتنى قولدىن بەرمەسلىك كېرەك؛
پۇرسەتنى قولدىن چىقىرىپ قويماسلىق كېرەك .
- 时不我待 shí bù wǒ dài ۋاقىتنى غەنىمەت بىلمەك؛
ۋاقىتنى چىڭ تۇتماق .
- 时不我与 shí bù wǒ yǔ ئۆتۈپ كەتكەن ۋاقىت قايتا
كەلمەيدۇ؛ ۋاقىت غەنىمەت .
- 时乖命蹇 shí guāi mìng jiǎن بىتەلەي؛ شور پېشانە .
“时乖运蹇” مۇ دېيىلىدۇ .
- 时过境迁 shí guò jìng qiān ۋاقىت ئۆتۈپ، ئەھۋال ئۆزگەرمەك .
- 时来运转 shí lái yùn zhuǎن ئىش ئوڭىغا تارتىپ، ئەھۋال
ياخشىلانماق؛ تەلەي ئوڭىدىن كەلمەك .
- 时移俗易 shí yí sú yì قائىدە - يوسۇن زامانغا بېقىپ ئۆزگىرىدۇ -
دۇ؛ زامانىنىڭ ئۆزگىرىشى بىلەن ئۆرپ - ئادەتمۇ
ئۆزگەرمەك .
- 实逼处此 shí bī chǔ cǐ ۋەزىيەتنىڭ تەقەززاسى بىلەن

شۇنداق قىلىشقا مەجبۇر بولماق.

实繁有徒 shí fān yǒu tú بۇنداق نېمىلەر ساماندىك؛
بۇنداق ئادەملەر جىق.

实事求是 shí shì qiū shì ھەقىقەتنى ئەمەلىيەتتىن ئىزدىمەك؛
راستچىلىق بىلەن ئىش قىلماق؛ ئەمەلىيەتكە
قاراپ ئىش كۆرمەك.

识时务者为俊杰 shí shí wù zhě wéi jūn jié
زامانغا باققان — دانىشمەن.

识途老马 shí tú lǎo mǎ يول بىلىدىغان قېرى ئات.

识文断字 shí wén duàn zì ساۋاتلىق؛ ساۋاتى بار.

食不甘味 shí bù gān wèi تاماق ئېغىزغا تېتىماسلىق.

食而不化 shí ér bù huà يېگەننى ھەزىم قىلالماسلىق؛
ئۆگەنگەن بىلىمنى ئۆزلەشتۈرەلمەسلىك.

食不厌精，脍不厌细 shí bù yàn jīng, kuài bù yàn xì
نازۇنېمەتكە بېرىلمەك.

食古不化 shí gǔ bù huà ئۆگەنگەن قەدىمكى بىلىملەرنى
تەتبىق قىلالماسلىق؛ ئۆگەنگەن قەدىمكى بىلىملەرنى
ھەزىم قىلالماسلىق.

食毛践土 shí máo jiàn tǔ يېگەن ئېشىمۇ خاننىك،
تۇرغان يېرىمۇ خاننىك.

食前方丈 shí qián fāng zhàng يېمەك — ئىچمەك ئېشىپ —
تېشىپ تۇرماق.

食日万钱 shí rì wàn qián كۈنلۈك تامىقىغا مىڭ تىللا.

食肉寝皮 shí ròu qǐn pí چايىنپ پۈركۈۋەتكۈدەك بولماق.

- 食言而肥 shī yán ér fēi ئەۋزىدىن يېنىۋالماق؛ ۋەدىگە
ۋاپا قىلماسلىق؛ گېپىدە تۇرماسلىق.
- 食租衣税 shī zū yī shuì باجغا تايىنىپ جان باقماق.
- 拾金不昧 shī jīn bù mèi ئالتۇن تېپىۋالسىمۇ كۆز قىرىنى
سالماسلىق.
- 拾人涕唾 shī rén tī tuō خەقنىڭ پىكرىنى تەكرارلىماق؛
باشقىلارنىڭ سۆزىنى كۆچۈرۈپ قوللانماق.
- 拾人牙慧 shī rén yá huì خەقنىڭ دېگىنىنى تەكرارلىماق.
- 史不绝书 shǐ bù jué shū تارىختا كۆپ كۆرۈلگەن ۋەقەلەر.
- 史无前例 shǐ wú qián lì تارىختا كۆرۈلمىگەن؛ بۇرۇن
بولۇپ باقمىغان؛ مىسلى كۆرۈلمىگەن.
- 矢口否认 shǐ kǒu fǒu rèn قەتئىي ئىنكار قىلماق.
- 矢口狡赖 shǐ kǒu jiǎo lài قەتئىي تېنىۋالماق.
“矢口抵赖” مۇ دېيىلىدۇ.
- 豕突狼奔 shǐ tū lāng bēn “狼奔豕突” غا قاراڭ.
- 始乱终弃 shǐ luàn zhōng qì باشتا ئويىناپ كېيىن تاشلىۋەتمەك.
- 始终不懈 shǐ zhōng bù xiè باشتىن - ئاخىر بوشاشماسلىق؛
ھارماي - تالماي.
- 始终不渝 shǐ zhōng bù yú باشتىن - ئاخىر ئېغىشماسلىق؛
باشتىن - ئاخىر قەتئىي تۇرماق؛ باشتىن - ئاخىر
ئۆزگەرمەسلىك.
- 始终如一 shǐ zhōng rú yī باشتىن - ئاياغ بىردەك بولماق.
- 始作俑者 shǐ zuō yǒng zhě يامانلىقنىڭ بېشى؛ يامان ئىشنى
باشلاپ بەرگۈچى.

- 使臂使指 shǐ bī shǐ zhǐ كۆڭۈلدىكىدەك باشقۇرماق؛
بىمالال باشقۇرماق.
- 世上无难事，只怕有心人 shì shàng wú nán shì, zhǐ pà
yǒu xīn rén قىيىن ئىش يوق ئالەمدە، كۆڭۈل قويغان ئادەمگە.
- 世态炎凉 shì tài yān liáng پۇلى بارغا خۇش چىراي،
پۇلى يوققا مۇز چىراي؛ ھوقۇقى بارغا خوش -
خوش، ھوقۇقى يوققا پۇش - پۇش.
- 世外桃源 shì wài tāo yuān غايىۋى جەننەت؛ جەبىر - جاپا
ۋە ئازاب - ئوقۇبەتتىن خالىي دۇنيا.
- 势不可当 shì bù kě dāng توسىقلى بولماسلىق؛ توسالغۇسىز.
- 势不两立 shì bù liǎng lì قىلچە سىغىشالماسلىق؛ زادىلا
چىقىشالماسلىق.
- 势成骑虎 shì chéng qí hǔ ”قىيىن ئاستا قاراڭ.“
- 势均力敌 shì jūn lì dí (ئىككى تەرەپنىڭ) كۈچى تەڭ
كېلىپ قالماق.
- 势如破竹 shì rú pò zhú ئوڭۇشلۇق بولماق؛ توسالغۇسىز
يۈرۈشۈپ كەتمەك.
- 视丹如绿 shì dān rú lǜ كۆزگە قىزىل يېشىل بولۇپ كۆرۈنمەك.
- 视而不见 shì ér bù jiàn قاراپ تۇرۇپ كۆرمەسلىك؛
كۆرۈپ تۇرۇپ كۆرمەسلىككە سالماق.
- 视如敝屣 shì rú bì xī كۆزگە ئىلماسلىق؛ مەنسىتمەسلىك؛
ياراتماسلىق.
- 视如寇仇 shì rú kòu chōu دۈشمىنىدەك كۆرمەك؛ رەقىبىدەك

كۆرمەك.

视若具文 shì ruò jù wén . قۇرۇق رەسمىيەتتەك كۆرمەك.

视若无睹 shì ruò wú dǔ كۆرۈپ تۇرۇپ كۆرمەسلىككە
سالماق؛ ئېتىبار بەرمەسلىك؛ پەرۋا قىلماسلىق.视死如归 shì sǐ rú guī : ئۆلۈمگە پەسەنت قىلماسلىق؛
ئۆلۈمدىن قورقماسلىق.视同儿戏 shì tóng ér xī ئويۇن چاغلىماق؛ ئويۇن دەپ
ھېسابلىماق.视同路人 shì tóng lù rén . يات ئادەمدەك كۆرمەك.
“视同陌路” مۇ دېيىلىدۇ.视为畏途 shì wéi wèi tú خەتەرلىك دەپ قارىماق؛
مۈشكۈل چاغلىماق.视为知己 shì wéi zhī jǐ سەردىشىدەك كۆرمەك؛ دوستىدەك
كۆرمەك.

事半功倍 shì bàn gōng bèi . ئاز كۈچ بىلەن كۆپ ئىش قىلماق.

事倍功半 shì bèi gōng bàn . كۆپ كۈچ بىلەن ئاز ئىش قىلماق.

事必躬亲 shì bì gōng qīn ھەممە ئىشنى ئۆزى قول
سېلىپ ئىشلىمەك.事不关己，高高挂起 shì bù guān jǐ , gāo gāo guā qǐ
ئۆزۈمگە مۇناسىۋەتسىز ئىش دەپ، ئۇنىڭ بىلەن
كارى بولماسلىق؛ ئۆز مەنپەئىتىگە چېتىلمايدىغان
ئىشلار بىلەن كارى بولماسلىق.事不宜迟 shì bù yī chí ئىشنى كەينىگە سۆرمەسلىك
كېرەك؛ ئىشنى كېچىكتۈرمەسلىك كېرەك؛ تېز

ھەرىكەتكە كېلىش كېرەك.

事出有因 shì chū yǒu yīn سەۋەبسىز ئىش بولماس؛ ھەممە ئىشنىڭ سەۋەبى بار.

事过境迁 shì guò jīng qiān ئىش ئۆتۈپ، ئەھۋال ئۆزگەرمەي.

事后诸葛亮 shì hòu zhū gē liǎng ئىش پۈتكەندىن كېيىن دانالىق قىلماق؛ ئەخمەقنىڭ ئەقلى ئىشتىن كېيىن.

事实胜于雄辩 shì shí shèng yú xiōng biàn پاكىت مۇنازىرىدىن ئۈستۈن.

事无常师 shì wú cháng shī ئىشنىڭ قېلىپى يوق.

事有必至，理有固然 shì yǒu bī zhī, lǐ yǒu gù rán ھەر ئىشنىڭ ئۆز يولى بولىدۇ.

事与愿违 shì yǔ yuàn wēi ئىش ئويلىغان يەردىن چىقماستىن بولۇپ چىقماق.

事在人为 shì zài rén wéi گەپ ئادەمدە؛ ئىش ئادەمگە باغلىق.

室迩人远 shì ěr rén yuǎn ئۆيى كۆزۈم ئالدىدا تۇرغىنى بىلەن ئۆزى يىراقلىقتا. “室迩人遐” مۇ دېيىلىدۇ.

室如悬磬 shì rú xuán qìng ئۆيىنىڭ ئىچى قۇپقۇرۇق؛ خەزىنە قۇپقۇرۇق.

是古非今 shì gǔ fēi jīn قەدىمكىنى مۇئەييەنلەشتۈرۈپ، بۈگۈنكىنى ئىنكار قىلماق؛ قەدىمكىسى توغرا، ھازىرقىسى خاتا دېمەك.

- 是可忍，孰不可忍 shì kě rěn, shú bù kě rěn
 بۇنىڭغىمۇ چىداپ تۇرغىلى بولىدىغان بولسا، چىداپ
 تۇرغىلى بولمايدىغان ھېچقانداق ئىش قالمايدۇ.
- 拭目以待 shì mù yǐ dài
 كۆز تىكىپ كۈتۈپ تۇرماق؛
 كۆزنى يوغان ئېچىپ قاراپ تۇرماق.
- 恃才傲物 shì cái ào wù
 قابىلىيىتىم بار دەپ باشقىلارنى
 كۆزگە ئىلماسلىق.
- 适得其反 shì dé qí fǎn
 دەل ئەكسىچە بولۇپ چىقماق؛
 نەتىجە ئارزۇنىڭ ئەكسىچە بولۇپ چىقماق.
- 适逢其会 shì féng qí huì
 دەل ئۈستىدىن چۈشمەك؛
 دەل پەيتىگە توغرا كېلىپ قالماق.
- 适可而止 shì kě ér zhǐ
 مۇۋاپىق دەرىجىگە يەتكەندە
 توختاتماق؛ ئۆز لايىقىدا بولماق: چەكتىن ئاشۇ-
 رۇۋەتمەسلىك.
- 舐犊情深 shì dú qīng shēn
 ئاتا- ئانا مېھرى؛ ئاتا- ئانا
 مۇھەببىتى.
- 嗜痂有癖 shì jiā yǒu pǐ
 غەلىتە ئىشتىياق؛ غەلىتە
 ئادەت؛ غەلىتە قىلىق؛ غەلىتە خۇمارلىق.
- 嗜杀成性 shì shā chéng xìng
 قانخور؛ ئادەمخور.
- 誓不两立 shì bù liǎng lì
 ”勢不兩立“ غا قاراڭ.
- 誓死不二 shì sǐ bù èr
 ئۆلىمۇ ئىرادىسىدىن يانماس-
 لىق؛ باسقان ئىزىدىن قايتماسلىق.
- 噬脐莫及 shì qí mò jí
 پۇشايمان قىلماق؛ پۇشايماننى
 ئالىدىغان قاچا تاپالماسلىق.

- 收回成命 shōu huí chéng mìng-بۇي- تاشلىماق؛ بۇي-
رۇقى ئەمەلدىن قالدۇرماق؛ ئېلان قىلىنىپ بولغان
بۇيرۇق (يوليورۇق ياكى قارار) نى قايتۇرۇۋالماق.
- 收回原议 shōu huí yuán yì پىكرىدىن يانماق؛ تەكلىپنى
قايتۇرۇۋالماق.
- 手不释卷 shǒu bù shì juǎn قولىدىن كىتاب چۈشمەسلىك؛
كىتابنى قولىدىن چۈشۈرمەسلىك.
- 手不停挥 shǒu bù tíng huī قولىدىن قەلەم چۈشمەسلىك؛
توختىماستىن يازماق.
- 手到病除 shǒu dào bìng chú ① قولى شىپالىق؛ شىپالىق
قول. ② ھە دېگەندىلا مەسىلىنى ھەل قىلماق.
- 手到擒来 shǒu dào qín lái قولىنى سۇنۇپلا تۇتۇۋالماق؛
ھېچ گەپ ئەمەس؛ ئاسان ئىش.
- 手急眼快 shǒu jí yǎn kuài كۆزى ئۆتكۈر، قولى چاققان؛
چەبدەس؛ چاققان.
“手疾眼快” مۇ دېيىلىدۇ.
- 手忙脚乱 shǒu máng jiǎo luàn پايىپتەك بولۇپ كەتمەك.
- 手无寸铁 shǒu wú cùn tiě قولىدا تۆمۈرنىڭ سۇنۇقىمۇ
بولماسلىق؛ قورالسىز.
- 手无缚鸡之力 shǒu wú fù jī zhī lì چمۇدىن قورۇغۇچىلىكىمۇ
ھالى بولماسلىق؛ ھالسىز؛ دەرمانسىز.
- 手舞足蹈 shǒu wǔ zú dǎo خۇشاللىقىدىن سەكرەپ
كەتمەك؛ نايناقلاپ كەتمەك.
- 手眼通天 shǒu yǎn tōng tiān مۇغەمبەر؛ نەبرەگۇاز.

- 手足无措 shǒu zú wú cùo بېمە قىلىشىنى بىلەلمەي
قالماق؛ تەمتىرەپ قالماق؛ گائىگراپ قالماق.
- 守经达权 shǒu jīng dā quán قائىدە - نىزامدىن چەتنىمەي
تۇرۇپ جانلىق ئىش كۆرمەك.
- 守口如瓶 shǒu kǒu rú píng ئاغزىنى چىڭ تۇتماق؛ قاتتىق
سىر ساقلىماق.
- 守望相助 shǒu wǎng xiāng zhù بىرلىشىپ قوغدانماق؛ ھەم -
كارلىشىپ مۇداپىئە كۆرمەك.
- 守正不挠 shǒu zhèng bù nǎo ئادالەت يولىدا چىڭ
تۇرماق؛ ھەق يولدا چىڭ تۇرماق.
“守正不阿” مۇ دېيىلىدۇ.
- 守株待兔 shǒu zhū dài tù دەرەخ تۇۋىدە ئولتۇرۇپ،
توشقاننىڭ كېلىشىنى كۈتمەك؛ ئۈجمە پىش،
ئاغزىغا چۈش.
- 首当其冲 shǒu dāng qí chōng كەلگۈلۈك ھەممىدىن ئاۋال
كەلمەك؛ كۆرگۈلۈكنى ھەممىدىن ئاۋال كۆرمەك.
- 首屈一指 shǒu qū yī zhǐ ئالدىنقى قاتاردا تۇرماق؛
بىرىنچى ئورۇندا تۇرماق.
- 首鼠两端 shǒu shǔ liǎng duān ئارىسالدى بولماق؛ دىلىغۇل
بولماق؛ ئىككىلىنىپ تۇرۇپ قالماق.
“首施两端” مۇ دېيىلىدۇ.
- 首尾相应 shǒu wěi xiāng yīng باش - ئايىغى ماس كەلمەك؛
باش - ئاخىرى چېپىسىلىشىپ كەلمەك؛ بېشى
بىلەن ئايىغى باغلاشماق.

- 寿比南山 shòu bǐ nān shān : تاغدهك ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرمەك:
ئۇزاق ياشماق.
- 寿终正寝 shòu zhōng zhèng qǐn ① قېرىپ ئۆز ئەجلى
بىلەن ئۆلمەك. ② يوقالماق؛ تۈگەشمەك؛ توختاپ
قالماق.
- 受宠若惊 shòu chǒng ruò jīng نەزەرگە ئېلىندىم دەپ
ھوشنى يوقىتىپ قويماق.
- 兽聚鸟散 shòu jù niǎo sǎn دەم يىغىلىپ، دەم تارقالماق.
- 书生气十足 shū shēng qì shí zú تالىپلىق مەجەزى تولۇپ
تاشماق؛ قارىي مەجەز.
- 殊深轸念 shū shēn zhěn niàn قاتتىق قايغۇ ئىچىدە ئەسلىمەك.
- 殊途同归 shū tú tóng guī يولى باشقا، مەزىلى بىر؛
ئۇسۇلى باشقا، نەتىجىسى بىر.
- 熟能生巧 shú néng shēng qiǎo ئىشقا پىششىق ئادەمنىڭ
ئامالى كۆپ بولىدۇ؛ ئىشقا پىشقاننىڭ قولى چاققان؛
كۆپ مەشق قىلساڭ، مەلىكىلىك بولىسەن.
- 熟视无睹 shú shì wú dǔ كۆزگە چېلىقىپ تۇرسىمۇ كارى
بولماسلىق؛ كۆرۈپ تۇرۇپ كۆرمەسلىككە سالماق.
- 鼠目寸光 shǔ mù cùn guāng نەزەر دائىرسى تار؛ بۇرنىنىڭ
ئۇچىنىلا كۆرمەك.
- 鼠窃狗盗 shǔ qiè gǒu dào ئوغرى؛ يانچۇقچى.
- 鼠牙雀角 shǔ yá què jiǎo ماجىر، تۇغدۇرماق؛ جاڭجال
چىقارماق؛ جېدەلخورلۇق.
- 蜀犬吠日 shǔ quǎn fèi rì كۈن كۆرمىگەن كۈچۈك كۈننى

كۆرۈپ ھاۋشۇپتۇ؛ ئاز كۆرگەن كۆپ تېڭىر قاپتۇ.

数白论黄 shǔ bái lùn huāng . پۇلىنىڭ ئۈستىدە تىك تۇرماق .

数典忘祖 shù diǎn wàng zǔ : ئەسلى زاتىنى ئۇنتۇپ قالماق؛
ئەسلىنى ئۇنتۇپ قالماق .

数九寒天 shǔ jiǔ hán tiān . قەھرىتان سوغۇق كۈنلەر .

数米而炊 shǔ mǐ ér chuī : كۈرۈچنى ساناپ تاماق ئەتمەك؛
ئەرزىمەس ئىشقا كۆپ كۈچ سەرىپ قىلماق .

数往知来 shǔ wǎng zhī lái ئۆتمۈشكە ئاساسەن كەلگۈسىنى
بىلگىلى بولىدۇ .

数一数二 shǔ yī shǔ èr ئالدىنقى قاتاردىكى؛ كۆزگە
كۆرۈنگەن؛ تۆتىنچى بىرى .

束身自爱 shù shēn zì ài ئۆزىنىڭ قەدىر-قىممىتىنى
ساقلىماق؛ ئۆزىنىڭ ئىززىتىنى ساقلىماق .

“束身自重” “束身自尊” “束身自持” مۇ دېيىلىدۇ .

束手待毙 shù shǒu dài bì قول قوشتۇرۇپ ئۆلۈمنى
كۈتۈپ تۇرماق .

束手就擒 shù shǒu jiù qīn . قول قوشتۇرۇپ تۇتقۇن بولماق .

束手束脚 shù shǒu shù jiǎo “缩手缩脚” غا قاراڭ .

束手无策 shù shǒu wú cè ئىلاجسىز قالماق؛ چارىسىز
قالماق؛ ئامالسىز قالماق .

束之高阁 shù zhī gāo gé تاختىبېشىغا ئېلىپ قويماق؛
ئىشلەتمەي تاشلاپ قويماق .

述而不作 shù ér bù zuò ، ئۆزى يېڭىلىق يارىتالماي،
پېشىۋالارنىڭ مۇۋەپپەقىيەتلىرىنى تەرىپلەپ يۈرمەك .

- 树碑立传 shù bēi lì zhuàn تەرجىمەھال يېزىپ، مۇنار تىكلەمەك؛
شەخسنىڭ شان-شەۋكىتى ۋە نوپۇزىنى ئاشۇرماق.
- 树倒猢猻散 shù dǎo hū sūn sǎn دەردخ ئۆزۈلسە، مايىمۇن
توزۇيدۇ؛ پاناھسىزنىڭ كۈنى تەس، ئەگەشكۈ-
چىنىڭ ھالى.
- 树欲静而风不止 shù yù jìng ér fēng bù zhǐ
دەردخ جىم تۇراي دېسىمۇ، شامال جىم تۇرغۇزمايدۇ.
- 树之风声 shù zhī fēng shēng ياخشى كىيىيات تىكلەمەك؛
ياخشى خىسلەت ياراتماق.
- 率尔操觚 shuài ěr cāo gū باش قاتۇرمايلا يېزىپ چىقماق.
- 率兽食人 shuài shòu shí rén يىرىنقۇچلارنى باشلاپ ئادەم
يېمەك.
- 率由旧章 shuài yóu jiù zhāng كونا قائىدە بويىچە ئىش
قىلماق.
- 双管齐下 shuāng guǎn qí xià ئىككى جەھەتتىن تەڭ تۇتۇش
قىلماق؛ ئىككى تەرەپتىن بىردەك قول سالماق.
- 双瞳剪水 shuāng tóng jiǎn shuǐ بۇلاقتەك چىلىۋە قىلىپ
تۇرىدىغان كۆزلەر؛ شەھلا كۆز.
- 爽然若失 shuǎng rán ruò shī گاڭگىراپ قالماق؛ دېلىغۇل
بۇلماق.
- 水到渠成 shuǐ dào qú chéng سۇ كەلسە ئېرىق پۈتىدۇ؛
مېۋە پىشقاندا ساپىقىدىن ئۆزى ئاجر ايدۇ؛ شارائىت
پىشقاندا ئىش ئۆز-ئۆزىدىن ھەل بولىدۇ.
- 水滴石穿 shuǐ dī shí chuān "滴水穿石" غا قاراڭ.

- 水火不相容 shuǐ huǒ bù xiāng róng ئوت بىلەن سۇدەك
سىغشالماسلىق.
- 水落石出 shuǐ luò shí chū سۇ پەسەيسە تاش كۆرۈنىدۇ؛
سۇ كېتىدۇ، تاش قالىدۇ، ئوسما كېتىدۇ، قاش
قالىدۇ؛ تېگى - تەكتى كۆرۈنمەك؛ ئاشكارىلانماق؛
ئېقىنى ئاق، سېرىقنى سېرىق قىلماق.
- 水木清华 shuǐ mù qīng huā دەل - دەرەخلىرى باراقتان،
ئېرىق - ئۆستەڭلىرى سۈزۈك.
- 水乳交融 shuǐ rǔ jiāo róng سۇ بىلەن سۈت قوشۇلغاندەك؛
ئىچقويۇن - تاشقويۇن بولۇپ كەتمەك؛ بىر -
بىرىگە سىڭىشىپ كەتمەك؛ ئىنتايىن قويۇق
مۇناسىۋەتتە بولماق.
- 水深火热 shuǐ shēn huǒ rè قاتتىق ئازاب - ئوقۇبەت.
- 水泄不通 shuǐ xiè bù tōng تىقما - تىقماق؛ مىغ - مىغ؛
قىستا - قىستاڭ.
- 水性杨花 shuǐ xìng yāng huā كۆڭلى سۇيۇق.
- 水月镜像 shuǐ yuè jǐng xiàng ”镜花水月“ گە قاراڭ.
- 水涨船高 shuǐ zhǎng chuān gāo سۇ ئۇلغايسا كېمە كۆتۈرۈلىدۇ.
”水长船高“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 水至清则无鱼 shuǐ zhì qīng zé wú yú سۈزۈك سۇدا بېلىق
تۇرماس.
- 水中捞月 shuǐ zhōng lāo yuè سۇدىكى ئاي قولغا چىقماس؛
خىيالىي ئارزۇ ئەمەلگە ئاشماس.
- 吮痂舐痔 shǔn yōng shì zhì نومۇسىزلا رچسە خۇشامەت

قىلماق؛ نومۇسىزلا رچە تەخسكەشلىك قىلماق؛
يالانچىلىق قىلماق.

- 顺风转舵 shùn fēng zhuǎn duō “看风使舵” غا قاراڭ.
- 顺理成章 shùn lǐ chéng zhāng ① ماقالىنى ئۆز تەرتىپ - قائىدىسى بويىچە يازماق؛ ھەرقانداق ئىشنى ئۆز يولى بويىچە قىلماق. ② ئەقىلگە مۇۋاپىق گەپ.
- 顺手牵羊 shùn shǒu qiān yāng قولغا چىققاننى ئېلىپ ماڭماق؛ ئۇچرىغان نەرسىنى سوقۇۋالماق؛ ئوغرىلاپ كەتمەك.
- 顺水人情 shùn shuǐ rén qíng ئەرزانغا چۈشكەن ئىلتىپات.
- 顺水推舟 shùn shuǐ tuī zhōu سۇنىڭ ئېقىشىغا، تۈككىنىڭ يېتىشىغا باقماق؛ ۋەزىيەتكە قاراپ ئىش كۆرمەك.
- 顺藤摸瓜 shùn téng mō guā پەلەك ياقىلاپ قوغۇن ئىزدە - مەك؛ يىپ ئۇچى بويىچە سۈرۈشتۈرۈپ تاپماق؛ ئىز - دېرىكى بويىچە تەكشۈرۈپ تاپماق.
- 顺之者昌，逆之者亡 shùn zhī zhě chāng, nǐ zhī zhě wáng بويسۇنغانلار روناق تاپىدۇ، قارشى چىققانلار ھالاك بولىدۇ.
- 顺之者存，违之者灭 shùn zhī zhě cún, wéi zhī zhě miè بويسۇنغانلار ئامان قالىدۇ، خىلاپلىق قىلغانلار بېشىنى يەيدۇ.
- 瞬息万变 shùn xī wàn biàn مەنۇتغا بىر ئۆزگىرىپ تۇرماق؛ تېز - تېز ئۆزگىرىپ تۇرماق.
- 说长道短 shuō cháng dào duǎn سۆز - چۆچەك قىلماق؛ غەيۋەت - شىكايەت قىلماق.

- 说东道西 shuō dōng dào xī تاغدىن - باغدىن سۆزلىمەك؛
ئاغزىغا كەلگەنى دېمەك؛ كەلسە - كەلمەس
تارقاقماق.
- 说好说歹 shuō hǎo shuō dǎi ياخشى ئېيتىپ، يامان ئېيتىپ؛
ياخشى بولسۇن، يامان بولسۇن.
- 说一不二 shuō yī bù èr گەپ دېگەن بىر؛ گېپى گەپ
بولماق؛ دېگەندە تۇرماق؛ دېگەننى قىلماق.
- 铄石流金 shùo shí liú jīn ”流金铄石“ غا قاراڭ.
- 硕大无朋 shùo dà wú péng غايەت زور؛ تەڭداشسىز زور؛
ئىنتايىن چوڭ.
- 硕果仅存 shuō guǒ jǐn cún ھايات بولغان بىردىنبىر ئادەم؛
ساقلىنىپ قالغان بىردىنبىر نەرسە.
- 数见不鲜 shuō jiàn bù xiān كۆزگە دائىم چېلىقىپ تۇرماق؛
دائىم ئۇچراپ تۇرماق.
- 司空见惯 sī kōng jiàn guàn كۆرە - كۆرە كۆنۈپ قالماق؛
كۆزگە سىڭىشىپ قالماق.
- 司马昭之心，路人皆知 sī mǎ zhāo zhī xīn, lù rén jiē zhī غەربزى ھەممىگە ئايان؛ سۇيىقەستى پاش بولۇپ قالماق.
- 丝恩发怨 sī ēn fā yuàn قىلچىلىك ئىلتىپات ۋە ئەرزىمەس
ئاداۋەت.
- 丝丝入扣 sī sī rù kòu يولى يولغا، قۇرى قۇرىغا كەلمەك؛
تەرتىپلىك بولماق؛ ئەينەن تەسۋىرلەنمەك.
- 私相授受 sī xiāng shòu shòu خۇپپىيانە ئالماق - بەرمەك؛
مەخپىي ئالدى - بەردى قىلىشماق.

- 私心杂念 sī xīn zā niàn شەخسىيە رەز.
- 思前想后 sī qián xiǎng hòu “前思后想” غا قاراڭ.
- 斯文扫地 sī wén sǎo dì ① ئەدىبلەر خارلانماق؛ مەدەنىيەت ئاياغ ئاستى قىلىنماق. ② ئەدىبلەر چۈشكۈند- لەشمەك؛ ئەدىبلەرنىڭ يۈزىنى چۈشۈرمەك.
- 死搬硬套 sǐ bān yīng tào “生搬硬套” غا قاراڭ.
- 死不瞑目 sǐ bù míng mù ئۆلسمۇ كۆزى يۇمۇلماسلىق؛ كۆزى ئوچۇق كەتمەك؛ ئارماندا كەتمەك.
- 死得其所 sǐ dé qí suǒ ئورۇنلۇق ئۆلمەك؛ ھەقلىق ئۆلمەك.
- 死而后已 sǐ ér hòu yǐ ئاخىرقى نەپەسكىچە ئىشلىمەك؛ نەپەستىن توختىغانغا قەدەر كۈرەش قىلماق. “死而后止” مۇ دېيىلىدۇ.
- 死灰复燃 sǐ huī fù rán قايتا باش كۆتۈرۈپ چىقماق؛ قايتا تىرىلمەك.
- 死里逃生 sǐ lǐ tāo shēng ئۆلۈمدىن قۇتۇلۇپ قالماق؛ خېيىم - خەتەردىن ئامان قالماق.
- 死马当活马医 sǐ mǎ dāng huó mǎ yī ئۆلگەن جاندىن ئۈمىد كۈتمەك.
- 死皮赖脸 sǐ pí lài liǎn داپ يۈزلۈك؛ يۈزى قېلىنلىق؛ بىشەملىك.
- 死气沉沉 sǐ qì chén chén جانسىزلىق؛ روھسىزلىق.
- 死气白赖 sǐ qì bāi lài قېلىنلىق قىلىپ تۇرۇۋالماق؛ داپشىيىپ تۇرۇۋالماق؛ بىشەملىك قىلىماق.
- 死去活来 sǐ qù huó lái ① چالا ئۆلۈك قىلىپ قويماق؛

نەچچە ئۆلۈپ، نەچچە تىرىلمەك. ② يىغلاپ ئېقىپ
كەتمەك: قاتتىق ھەسرەت - نادامەت چەكمەك.

死心塌地 sǐ xīn tā dì ئۆلسمۇ نىيىتىدىن يانماسلىق؛
چىڭ نىيەت باغلىماق.

死有余辜 sǐ yǒu yú gū ئۆلتۈرۈۋەتسىمۇ ئازلىق قىلماق؛
ئۆلۈم جازاسىمۇ يېنىك كەلمەك.

死于非命 sǐ yú fēi mìng ئەجسلى توشماي ئۆلمەك؛
ئەجەلسىز ئۆلمەك؛ ۋاقتىسىز ئۆلمەك.

死中求活 sǐ zhōng qiú huó ئۆلۈمدىن ھايات تاپماق؛
ھالاكەتتىن قۇتۇلماق.

四大皆空 sī dà jiē kōng ئالەمدىكى بارلىق مەۋجۇداتلار
قۇرۇق نەرسە دەپ ھېسابلىماق.

四分五裂 sī fēn wǔ liè چىكىدىن بۆسۈلۈپ
كەتمەك؛ پارە - پارە بولۇپ كەتمەك؛ چاك -
چىكىدىن پارچىلانماق.

四海为家 sī hǎi wéi jiā ھەممە يەرنى ئۆز يۇرتىدەك بىلىمەك.

四郊多垒 sī jiāo duō lěi دۈشمەن تۆت تەرەپتىن قاپساپ
كەلمەك.

四脚朝天 sī jiǎo chāo tiān تۆت پۇتى ئۆرە بولماق؛ ھاۋا
تاپان بولماق؛ چاھار پۇتى ئاسمانى.

四面八方 sī miàn bā fāng تەرەپ - تەرەپتىن: تۇشمۇ -
تۇشتىن؛ ھەر تەرەپ؛ ھەممىلا ياقى.

四面楚歌 sī miàn chǔ gē مۇھاسىرە ئىچىدە قالماق؛
مۇشكۈل ئەھۋالدا قالماق.

- 四平八稳 sì pīng bā wěn ① قامتى كېلىشكەن. ② ئىشنى پۇختا، تەرتىپلىك ئىشلىمەك. ③ تىنىچ - ئامان بولماق.
- 四体不勤，五谷不分 sì tǐ bù qín, wǔ gǔ bù fēn قولى ئىشقا بارمايدىغان، زىرائەتلەرنى پەرق ئېتەلمەيدىغان.
- 四亭八当 sì tīng bā dāng ھەممە ئىش جايدا بولماق؛ ھەممە تەرەپتىن پۇختا بولماق؛ جاي - جايدا بولماق.
- 四通八达 sì tōng bā dá تەرەپ - تەرەپكە تۇتاشماق؛ قاتناش يوللىرى راۋان بولماق.
- 四战之地 sì zhàn zhī dì ① مۇھاسىرە ئىچىدە قالغان جاي. ② ھەممە تەرەپكە ئوچۇق جاي.
- 似曾相识 sì cēng xiāng shí تونۇشتەك بىلىنمەك؛ تونۇش - لۇقتەك سېزىلمەك.
- 似是而非 sì shì ér fēi توغرىدەك بولسىمۇ، ئەمەلىيەتتە خاتا بولماق؛ توغرىدەك كۆرۈنسىمۇ، ئەمەلىيەتتە ناتوغرا.
- 驷不及舌 sì bù jí shé ئېيتىلغان سۆز - ئېيتىلغان ئوق؛ ئېغىزدىن ئوق چىقىپ كەتكەن سۆزنى قايتۇرۇۋالغىلى بولماس.
- 驷马难追 sì mǎ nán zhuī ”一言既出，驷马难追“ غا قاراڭ.
- 肆无忌惮 sì wú jì dàn ھېچنېمىدىن تەپ تارتماسلىق؛ قىلچە ئەيمەنمەسلىك.
- 耸人听闻 sǒng rén tīng wēn كىشىنى ھاڭ - تاڭ قالدۇرىدىغان.

- 耸入云霄 sǒng rù yún xiāo بۇلۇتقا تاقشېپ تۇرماق؛ ئاسمان - پەلەك.
- 夙古非今 sǒng gǔ fēi jīn قەدىمكىنى مەدھىيىلەپ، ھازىرقىنى ئەيىبلەمەك؛ قەدىمكىنى ماختاپ، ھازىرقىنى كەمسىتمەك.
- 搜索枯肠 sōu suǒ kū chāng قاتتىق باش قاتۇرماق.
- 谷不可耐 sù bù kě nài تولمۇ چاكانا؛ بەكمۇ تېتىقسىز.
- 夙兴夜寐 sù xīng yè mèi كەچ يېتىپ، سەھەر تۇرماق.
- 夙夜匪懈 sù yè fěi xiè كېچە - كۈندۈز ھاردىم - تالدىم دېمەي ئىشلىمەك.
- 肃然起敬 sù rán qǐ jīng ئىززەت - ئىكرام بىلەن ھۆرمەت - لىمەك؛ ئالىي ئېھتىرام بىلدۈرمەك.
- 素车白马 sù chē bái mǎ مائەم ھارۋىسى؛ مۇردا ھارۋىسى.
- 素昧平生 sù mèi píng shēng ئەزەلدىن تونۇش ئەمەس.
- 速战速决 sù zhàn sù jué تېز ئۇرۇش قىلىپ، تېز ھەل قىلماق؛ تېز ئۇرۇش قىلىپ، تېز غەلبە قىلماق؛ ئىشنى تېز ئىشلەپ، تېز پۈتتۈرۈۋەتمەك.
- 酸甜苦辣 suān tián kǔ là تۇرمۇشنىڭ ئاچچىق - چۈچۈك - لىرى؛ ئىسسىق - سوغۇق.
- 随波逐流 suí bō zhú liú جاھاننىڭ رەپىتارىغا كىرىۋالماق؛ ئەل قايىققا مەن شۇ ياققا.
- 随风转舵 suí fēng zhuǎn duō “看风使舵” غا قاراڭ.
- 随机应变 suí jī yīng biàn ئەھۋالغا قاراپ ئىش كۆرمەك؛ شارائىتقا قاراپ ئىش تۇتماق.

- 随声附和 suí shēng fù hē قارىسىغا ئەگەشمەك؛ باشقىلار بىمە دېسە شۇنىڭغا ئەگەشمەك.
- 随时制宜 suí shí zhì yī ئەھۋالغا قاراپ تەدبىر كۆرمەك؛ ئەھتىياجقا قاراپ تەدبىر كۆرمەك.
- 随乡入乡 suí xiāng rù xiāng ئەلگە كىرسەڭ ئېلىڭچە، سۇغا كىرسەڭ بېلىڭچە؛ نەگە بارسا، شۇ يەرنىڭ قائىدە-يوسۇنىغا ئەمەل قىلماق.
- 随心所欲 suí xīn suǒ yù خىيالىغا كەلگەننى قىلماق؛ ئۆز خاھىشى بويىچە ئىش كۆرمەك.
- 随遇而安 suí yù ér ān بارىغا شۇكۇر قىلماق؛ قانائەتچانلىق.
- 隋珠弹雀 suí zhū tǎn què “明珠弹雀” گە قاراڭ.
- 岁寒知松柏 suí hán zhī sōng bǎi قارىغاي سوغدا بىلىنەر؛ قەيسەر ئەر چاپالىق شارائىتىتا بىلىنەر؛ مەرد مەيداندا سىنىلار.
- 损兵折将 sǔn bīng zhē jiāng ئۇرۇشتا ئېغىر چىقىم تارتماق.
- 损人利己 sǔn rén lì jǐ باشقىلارغا زىيان سېلىپ، ئۆزى پايدا ئالماق؛ باشقىلارغا زىيان سېلىش ھېسابىغا ئۆزى پايدا ئالماق.
- 缩手缩脚 suō shǒu suō jiǎo ① تۈگۈلۈپ قالماق؛ دۈگدەي-مەك. ② قورۇنماق؛ ھېيىقماق؛ تارتىنماق.
- 缩头缩脑 suō tóu suō nǎo ① تارتىنماق؛ ئەيىبنەمەك. ② يۈرەكسىزلىك قىلماق؛ جۈرئەتسىزلىك قىلماق.
- 缩衣节食 suō yī jié shí “节衣缩食” غا قاراڭ.
- 所向披靡 suǒ xiāng pī mǐ ھەممە جەڭدە دۈشمەننى

یەگمەك؛ تەگداشسىز؛ يېگىلمەس.

所向无敌 suǒ xiàng wú dī ھەممە جەگدە غالب كەلمەك؛

تەگداشسىز؛ يېگىلمەس.

所向无前 suǒ xiàng wú qián توسالغۇسىز ئىلگىرىلىمەك.

所作所为 suǒ zuò suǒ wéi قىلغان - ئەتكەن؛ قىلمىش -

ئەتمىش.

索然寡味 suǒ rán guǎ wèi پەيزى يوق؛ مەززىسىز؛ بەتتام؛

تېتىنسىز.

T

- 他山攻错 tā shān gōng cuò باشقىلارنىڭ ياردىمى بىلەن
كەمچىلىك - خاتالىقلىرىنى تۈزەتمەك.
“他山之石，可以攻玉” مۇ دېيىلىدۇ.
- 太仓稗史 tāi cāng tí mǐ دېڭىزنىڭ بىر تامىچىسى؛ ئەزىمەس.
太公钓鱼，愿者上钩 tāi gōng diào yú, yuàn zhě shàng gōu تەيگۈك (جياڭ تەيگۈك) قارماق تاشلاپتۇ، خالىغان
بېلىق ئېلىنسۇن، دەپ؛ قىلتاققا چۈشۈشنى
خالىغىنىڭ كېلىپ چۈشۈۋەر؛ ئۆز ئايىقى
بىلەن قىلتاققا چۈشمەك.
- 太岁头上动土 tāi suī tóu shàng dòng tǔ ئەرباب بىلەن ئويناشماق؛ زوراۋانلارغا چېقىلماق؛
مازارغا چالما ئاتماق؛ چاشقاننىڭ ئۆلگۈسى
كەلسە، مۈشۈكىنىڭ قۇيرۇقىغا ئېسىلىپتۇ.
- 泰阿倒持 tāi ē dào chí “倒持泰阿” غا قاراڭ.
泰极而否 tāi jí ér pǐ شەيئى چېكىگە يەتسە، تەتۈرىگە ياندۇ.
“泰极生否” مۇ دېيىلىدۇ.
- 泰然处之 tāi rán chǔ zhī “处之泰然” گە قاراڭ.
泰然自若 tāi rán zì ruò خاتىرجەم يۈرمەك؛ بىمالال
يۈرمەك؛ ئۆزىنى ئەركىن - ئازادە تۇتماق.

- 泰山北斗 tài shān běi dòu ئۇلۇغ ئەرباب؛ مەشھۇر زات؛
مۆتىۋەر زات.
- 泰山鸿毛 tài shān hōng máo ئېغىرى تەيشەن تېغىدىنمۇ
ئېغىر، يېنىكى ھاڭگىرت پېيدىنمۇ يېنىك.
- 泰山压顶 tài shān yā dǐng تەيشەن تېغى بېسىپ تۇرغاندەك.
دەك؛ بېشىغا تەيشەن تېغى بېسىپ چۈشكەندەك.
- 泰山压卵 tài shān yā luǎn تۇخۇمنى تاشقا ئۇرماق.
- 贪大求洋 tān dà qiū yāng ھەم ھەشىمەتلىك، ھەم چەت
ئەلچە قىلىشقا ئىنتىلمەك.
- 贪得无厌 tān dé wú yàn نەپسى يامان؛ ئاچكۆز؛ تويىماس.
- 贪多嚼不烂 tān duō jiáo bù làn ئاچكۆزلۈك قىلساڭ،
چاينىيالماسەن؛ ئىككى توشقاننى قوغلىساڭ،
بىرىنمۇ تۇتالماسەن؛ تېرىقنى دەپ تۆگىدىن
قۇرۇق قالماق؛ بىر قولدا ئىككى تاۋۇز تۇتقىلى
بولماس.
- 贪多务得 tān duō wù dé كۆپكە ئېرىشىشكە تىرىشماق؛
نەپسانىيەتچىلىك قىلماق.
- 贪官污吏 tān guān wū lì پارىخور ئەمەلدارلار.
- 贪贿无艺 tān huì wú yì خالىغىنىچە خىيانەت ۋە پارە-
خورلۇق قىلماق؛ خىيانەت ۋە پارىخورلۇققا قاتتىق
بېرىلمەك.
- 贪生怕死 tān shēng pà sǐ "贪欲无艺" مۇ دېيىلىدۇ.
جېنىنى ئاياپ ئۆلۈمدىن
قورقماق.

- 貪天之功 tān tiān zhī gōng خەقنىڭ تۆھپىسىنى ئۆزىنىڭ قىلىۋالماق .
- 貪圖安逸 tān tú ān yī راھەت - پاراغەتكە بېرىلمەك .
- 貪污腐化 tān wū fǔ huà خىيانەت قىلىپ چىرىكىلىشپ كەتمەك .
- 貪小失大 tān xiǎo shī dà ئازنى دەپ كۆپتىن قۇرۇق قالماق؛ كىچىكىنى دەپ چوڭىدىن قۇرۇق قالماق؛ تۈگىمنى دەپ تۆگىدىن قۇرۇق قالماق .
- 貪脏枉法 tān zāng wǎng fǎ پارا ئېلىپ قانۇننى بۇزماق .
- 昙花一现 tān huā yī xiàn ھۆرىگۈلدەك ئېچىلىپلا توزۇپ كەتمەك؛ غىل - پال كۆرۈنۈپ قويۇپلا يوقاپ كەتمەك .
- 谈何容易 tān hé róng yī ئۇنچىلىك ئاددىي ئەمەس؛ ئۇنچىلىك ئاسان ئەمەس .
- 谈虎色变 tān hǔ sè biàn يولۋاسنىڭ گېپى چىقسا، ئوڭى ئۆچۈپتۇ؛ جىمىنىڭ گېپى چىقسا، جېنى چىقىپتۇ .
- 谈天说地 tān tiān shuō dì كەڭ - كۈشادە گەپلەشمەك؛ ئېچىلىپ - يېيىلىپ پاراڭلاشماق .
- 谈笑风声 tān xiào fēng shēng قىزىق پاراڭلاشماق؛ قىزىق گەپلەرنى قىلىشماق .
- 谈笑封侯 tān xiào fēng hóu ئاسانلا ئەمەلگە ئېرىشمەك؛ ئاسانلا مۇۋەپپەقىيەت قازانماق .
- 谈笑自若 tān xiào zì ruò ئېچىلىپ - يېيىلىپ يۈرمەك؛ ھېچنېمىگە پەرۋا قىلماي بەھۇزۇر يۈرمەك .

- 谈言微中 tǎn yán wēi zhōng سىلىق ۋە ئورۇنلۇق گەپ قىلىماق.
- 弹冠相庆 tǎn guān xiāng qīng يايىراپ - ياشىناپ، بىر - بىرىگە مەدەىيە ئوقۇماق.
- 坦然无惧 tǎn rán wú jù ئۆزىنى خاتىرجەم تۇتماق؛ ئۆزىنى تەمكىن تۇتماق.
- 坦然自若 tǎn rán zì ruò “泰然自若” غا قاراڭ.
- 忐忑不安 tǎn tè bù ān دەككە - دۈككەدە قالماق؛ ئەنسىرىمەك.
- 叹为观止 tàn wéi guān zhǐ ھەممىدىن ئېسىل دەپ ھېسابلا - ماق؛ ئايرىن ئوقۇماق.
- 探骊得珠 tān lí dé zhū ئاساسىي تېمىنى گەۋدىلىندۈر - مەك؛ مۇھىم نۇقتىنى تۇتماق.
- 探囊取物 tān nāng qǔ wù خېمىردىن قىل سۇغۇرغاندەك؛ ناھايىتى ئاسانلا؛ ھېچ گەپ ئەمەس.
- 唐突西子 tāng tū xī zǐ سەتنى كۆتۈرۈپ، گۈزەلنى چۈشۈرمەك.
- 唐哉皇哉 tāng zāi huáng zāi ھەيۋەتلىك؛ ھەشىمەتلىك؛ سۆلەتلىك؛ كاتتا.
- 堂堂正正 tāng tāng zhèng zhèng ① ئوچۇق - ئاشكارا؛ ئادىل؛ توغرا. ② سالاپەتلىك.
- 堂堂之阵 tāng tāng zhī zhèn ھەيۋەتلىك قوشۇن؛ رەتلىك - قۇدرەتلىك قوشۇن.
- 糖衣炮弹 tāng yī pào dàn شېكەر يالىتىلغان زەمبىرەك

ئوقى؛ شېكەر يالتىلغان ئوق.

螳臂当车 tāng bì dāng chē ياپچۇەكنىڭ ھارۋىنى توسماقچى بولغىنىدەك؛ ياپچۇەك ھارۋىنى توختاتماقچى بولغاندەك؛ قولدىن كەلمەيدىغان ئىشقا ئۇرۇنماق؛ جېنىغا بېقىپ ئىش قىلماسلىق؛ ھالىغا باقماستىن ئىش قىلماق.

螳螂捕蝉，黄雀在后 tāng láng bǔ chán, huāng què zài hòu ياپچۇەك تومۇزغىنى تۇتماقچى بولسا، سېرىق قۇشقاچ ئۇنىڭ پېيىگە چۈشۈپتۇ.

倏来之物 tāng lái zhī wù غايىبىتىن كەلگەن ئولجا؛ تاسا-دېيى كەلگەن بايلىق؛ ھارام مال.

滔滔不绝 tāo tāo bù jué ① جۇشقۇنلاپ ئاقماق. ② ئاغزى ئاغزىغا تەگمەي سۆزلەپ كەتمەك؛ توختىماي سۆزلىمەك.

滔天大罪 tāo tiān dà zuì غايەت زور جىنايەت؛ چېكىدىن ئاشقان جىنايەت. "滔天罪行" مۇ دېيىلىدۇ.

韬光养晦 tāo guāng yǎng huì قابىلىيىتىنى يوشۇرماق؛ ھۈنەرىنى يوشۇرماق.

逃之夭夭 tāo zhī yāo yāo تىكۈەتمەك؛ قېچىپ كەتمەك.

桃李不言，下自成蹊 tāo lǐ bù yán, xià zī chéng xī ئالىيچانابىلار ماختانمىسمۇ كىشىلەرنىڭ ئىززەت-ھۈرمەتىگە سازاۋار بولىدۇ.

桃李满天下 tāo lǐ mǎn tiān xià

بیتشتورگەن كۆچەتلىرى ھەممىلا يەردە بار؛ شاگرتە-
لىرى ھەممە يەرگە تارقالغان.

陶犬瓦鸡 tāo quǎn wǎ jī كېرەكسىز نەرسە؛ ئەسقاتماس
نەرسە.

讨价还价 tǎo jià huān jià سودىلاشماق؛ باھا تالاشماق؛
شەرت قويماق.

特立独行 tè lì dú xíng ئۆز ئالدىغا يول تۇتماق؛ ئېقىمغا
ئەگىشىپ كەتمەسلىك.

腾云驾雾 téng yún jià wù ① ھاۋاغا كۆتۈرۈلمەك؛ كۆكتە
پەرۋا؛ قىلماق. ② كالا چىڭقالماق.

提纲挈领 tí gāng qiè lǐng يىغىنچاق قىلىپ كۆرسەتمەك؛
يىغىنچاقلاپ مېغزنى كۆرسەتمەك؛ ئىخچاملاش-
تۇرماق.

提心吊胆 tí xīn diào dǎn دەككە-دۈككە بولماق؛ قاتتىق
ئەسىرىمەك؛ تەشۋىشكە چۈشمەك؛ يۈرەك ئالدى
بولماق.

啼饥号寒 tí jī hào hán ئاچ-يالگاچلىقتىن زار فاقشە-
ماق؛ ئاچ-يالگاچلىقتا قالغانلارنىڭ داد-
پەريادى.

啼笑皆非 tí xiào jiē fēi يايغلاشنى، يا كۈلۈشنى بىلە-
مەي قالماق؛ ئوڭايىسىز ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق؛
نېمە قىلىشنى بىلمەي قالماق.

醍醐灌顶 tí hú guàn dǐng زېھنى ئېچىلماق؛ رېھنى ئاچ-
ماق؛ سەگەكلەشمەك؛ سەگەكلەشتۈرمەك.

- 体大思精 tǐ dà sī jīng مەزمۇنى كەڭ، پىكىرى چوڭقۇر؛
 ھەجىمى چوڭ، پىكىرى قۇرۇلمىسى مۇكەممەل.
- 体贴入微 tǐ tiē rù wēi ھەر جەھەتتىن كۆيۈنمەك؛ ھەممە
 جەھەتتىن غەمخورلۇق قىلماق.
- 体无完肤 tǐ wú wán fū ① بەدىنىنىڭ ساق يېرى
 قالماسلىق؛ تىتىلىپ كەتمەك. ② رەسۋاسنى
 چىقارماق؛ ئەبجىقەنى چىقارماق.
- 侷儻不羈 tǐ tǎng bù jī ئۆزىنى ئەركىن ۋە بىنمالات
 تۇتماق.
- 天保九如 tiān bǎo jiǔ rú ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرگەيلا؛
 ئۆمۈرلىرى ئۇزۇن بولسۇن.
- 天崩地裂 tiān bēng dì liè يەر - جاھان زىلزىلىگە كەلمەك.
 ”天崩地坼“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 天长地久 tiān cháng dī jiǔ ئەبەدىلىككە بەد؛ مەڭگۈلۈك؛
 مەڭگۈ.
- 天长日久 tiān cháng rì jiǔ كۈنلەر ئۆتۈۋېرىپ؛ ۋاقىتنىڭ
 ئۆتۈشى بىلەن.
- 天从人愿 tiān cóng rén yuàn تەڭرى شاپائەت قىلماق؛
 تەڭرىنىڭ ئىلتىپاتى بىلەن.
- 天夺之魄 tiān duō zhī pò خۇدا ئۇرماق؛ خۇدا جازالىماق؛
 خۇدانىڭ قاغىشىغا كەتمەك.
- 天翻地覆 tiān fān dì fù ”翻天覆地“ غا قاراڭ.
- 天府之国 tiān fǔ zhī guó بەخت ئاتا قىلىنغان جاي؛
 دۇنيانىڭ جەننىتى.

- 天高地厚 tiān gāo dì hòu ① ئىنتايىن چوڭقۇر (مېھىر - شەپقەت ھەققىدە). ② ئۆزىنى ياغلىماسلىق؛ مالغا باقىماسلىق.
- 天高皇帝远 tiān gāo huáng dì yuǎn تەڭرى ئېگىزدە، خان يىراقتا؛ پاناھسىز قالغان ئىل - يۇرت.
- 天各一方 tiān gè yī fāng بىر - بىرىدىن ئايرىلىپ، يىراقتا ياشىماق.
- 天公地道 tiān gōng dì dào تامامەن ھەقىق ئىش.
- 天寒地冻 tiān hán dì dòng قەھرىستان سوغۇق؛ قاتتىق سوغۇق.
- 天花乱坠 tiān huā luàn zhuī چىرايلىق گەپلەرنى ياغدۇرۇ - ۋەتمەك؛ تىل ياغلىمىچىلىق قىلماق؛ ماختاپ كۆككە كۆتۈرمەك.
- 天荒地老 tiān huāng dì lǎo “地老天荒” غا قاراڭ.
- 天昏地暗 tiān hūn dì àn ① يەر - جاھان قاراڭغۇلاشماق. ② قاراڭغۇ؛ زۇلمەت.
- 天经地义 tiān jīng dì yì مۇتلەق توغرا؛ شەك - شۈبھىسىز؛ ھەقىق؛ قىل سىغمايدىغان.
- 天理昭彰 tiān lǐ zhāo zhāng ھەقىقەتنىڭ يورۇقلۇقى؛ ئادالەت يولى - يورۇق يول.
- 天伦之乐 tiān lún zhī lè ئائىلە شادلىقى؛ ئائىلىۋى بەخت.
- 天罗地网 tiān luó dì wǎng ئاسماندا تور، يەردە قاپقان؛ قېچىپ قۇتۇلغىلى بولمايدىغان تور.
- 天马行空 tiān mǎ xíng kōng دۇرلىدۇل سامادا ئۇچقانئىدەك

ئەرکىن - ئازادە يايىرماق .

天南地北 tiān nán dī běi ① ئالەمنىڭ ئۇ چېتى ۋە بۇ چېتى؛ بىرى باغدا، بىرى تاغدا. ② ھەر يەر - ھەر يەر؛ دۇنيانىڭ ھەممە يېرى.
“天南海北” مۇ دېيىلىدۇ.

天怒人怨 tiān nù rén yuàn جىمى ئەل - يۇرت غەزەپكە كەلمەك؛ پۈتۈن ئەل - جامائەتنىڭ لەنتىگە قالماق.

天壤之别 tiān rǎng zhī bié ئاسمان - زېمىن پەرق؛ غايەت زور پەرق.
“天渊之别” مۇ دېيىلىدۇ.

天上石麟 tiān shàng shí lín دانا بالا؛ چېۋەر بالا؛ قابىل بالا.
天坍地陷 tiān tā dī xiàn يەر - جاھان لەرزىگە كەلمەك؛ پۈتۈن ئاسمان - زېمىن تىترەپ كەتمەك؛ يەر - جاھاننى زىلزىلىگە كەلتۈرمەك.

天网恢恢，疏而不漏 tiān wǎng huī huī, shū ér bù lǒu تەڭرىنىڭ جازاسى ئادىل ھەم قۇتۇلغۇسىز دۇر.

天下本无事，庸人自扰之 tiān xià běn wú shì, yōng rén zì rǎo zhī ھېچقانداق ئىش يوق يەردە ئۆزىگە ئۆزى ئىش تېپىۋالماق.

天下第一 tiān xià dī yī ئالەمدە بىر .

天下太平 tiān xià tài píng ئەل ئامان .

天下为公 tiān xià wéi gōng دۇنيا ھەلىقە مەنسۇپ؛ دۇنيا ئومۇمىنىڭ .

- 天下乌鸦一般黑 tiān xià wū yā yī bān hēi
 دۇنيادىكى قاغىلارنىڭ ھەممىسى قارا؛ قازاننىڭ قۇلقى تۆت.
- 天下无敌 tiān xià wú dī
 غالب؛ تەڭداشسىز.
- 天下无双 tiān xià wú shuāng
 تەڭدىشى يوق؛ بىردىنبىر؛ تەڭداشسىز.
- 天香国色 tiān xiāng guó sè
 ”国色天香“ غا قاراڭ.
- 天悬地隔 tiān xuān dì gē
 ئاسمان - زېمىن پەرق؛ غايەت زور پەرق؛ ئاسمان - زېمىن پەرقلەنمەك.
- 天旋地转 tiān xuān dì zhuǎn
 ① ئاسمان - زېمىن چۆڭلەپ- ۋاتقاندىكى بولماق؛ باش ئايلانماق؛ باش قايماق.
 ② غايەت زور ئۆزگىرىش بولماق.
- 天涯海角 tiān yā hǎi jiǎo
 ئالەمنىڭ ئۇ چېتى؛ تولىمۇ يىراق جاي.
- 天衣无缝 tiān yī wú fèng
 ① تەبىئىي (ياسالما ئەمەس).
 ② كەم - كۈتسىز؛ نۇقسانسىز؛ مۇكەممەل.
- 天有不测风云 tiān yǒu bù cè fēng yún
 خۇدانىڭ ئەمرى بىلەن ھەرقانداق ئىشلار بولۇپ تۇرىدۇ.
- 天灾人祸 tiān zāi rén huò
 تەبىئىي ئاپەت، سۈنئىي كۈل- پەت؛ بالا - قازا.
- 天造地设 tiān zào dì shè
 تەبىئىي شەكىللەنگەن؛ تەبىئىي كۈزەللىك.
- 天真烂漫 tiān zhēn làn mǎn
 سەبى؛ ساددا؛ پاك دىل.
- 天真无邪 tiān zhēn wú xié
 ئاق كۆڭۈل؛ ئاق كۆڭۈللۈك؛

دلى پاك؛ كۆڭلىدە كىرىق.

天之骄子 tiān zhī jiāo zǐ خان ئەركىنى؛ ئارزۇلۇق بالا.

天诛地灭 tiān zhū dì miè خۇدا ئۇرۇپ، يەر يۇتسۇن؛
خۇدا جازاسىنى بەرسۇن؛ خۇدا ئۇرسۇن.

天字第一号 tiān zì dī yī hào بىرىنچىلەرنىڭ بىرىنچىسى؛
ئەڭ چوڭ؛ ئەڭ مۇھىم؛ ئەڭ ياخشى.

天作之合 tiān zuò zhī hé خۇدا قوشقان جۈپ - جورىلار.

添枝加叶 tiān zhī jiā yè شاخلاتماق؛ قانات - قۇيرۇق
چىقارماق؛ مەزمۇنغا مەزمۇن قوشماق؛ مۇبالىغە
قىلماق؛ ئاشۇرۇپ تەسۋىرلىمەك.

添砖加瓦 tiān zhuān jiā wǎ ئازغىنە بولسىمۇ كۈچ قوشماق؛
كىچىككىنە بولسىمۇ ھەسسە قوشماق.

恬不为怪 tiān bù wéi guài غەلىتە تۇيۇلماسلىق؛ ئەجەبلەن -
مەسلىك؛ ھەيران قالماسلىق.

恬不知耻 tiān bù zhī chǐ ئار - نومۇسنى بىلمەسلىك؛ ئىزا
تارتىماسلىق؛ نومۇس قىلماسلىق.

甜言密语 tiān yān mì yǔ تاتلىق گەپلەر؛ چىرايلىق سۆز -
لەر؛ شېرىن - شېكەر سۆزلەر.

覲颜人世 tiǎn yān rén shì يۈرىنى داپتەك قىلىپ ياشى -
ماق؛ نومۇسقا چىداپ يۈرمەك.

挑肥拣瘦 tiāo féi jiǎn shòu ئورۇقنى تاشلاپ، سېمىزىگە
ئېسىلماق؛ ئۇنى - بۇنى تاللىماق.

挑毛拣刺 tiāo máo jiǎn cì قۇسۇر تاپماق؛ قۇسۇر چىقارماق؛
تېرىناق ئاستىدىن كىرى ئىزدەيمەك؛ قىتىغۇرلۇق

قىلماق.

- 挑三拣四 tiāo sān jiǎn sì ئۇنى - بۇنى ئىلغىماق؛ ھېلى ئۇنىڭغا، ھېلى بۇنىڭغا ئېسىلماق.
- 挑雪填井 tiāo xuě tián jǐng قار بىلەن قۇدۇق تىندۇرماق؛ قار بىلەن ئارگال تىندۇرماق.
- 条分缕析 tiāo fēn lǚ xī بىر - بىرلەپ تەھلىل قىلماق؛ تەپسىلىي تەھلىل قىلماق.
- 调三窝四 tiāo sān wō sì گەپ تاپماق؛ ئارنى بۇزماق؛ ئارىغا نىزالىق سالماق. "调三幹四" مۇ دېيىلىدۇ.
- 调嘴学舌 tiāo zuǐ xué shé سۇخەنچىلىك قىلماق؛ چىقىمچىلىق قىلماق؛ ئۇششاق گەپ تارقىتىش.
- 绸塘沸羹 tiāo tāng fèi gēng تىنماي جاۋىلدىماق؛ جاۋىلداقلىق قىلماق؛ تولا جاۋىلداپ قۇلاق - مېڭىنى يەپ كەتمەك.
- 挑拨离间 tiǎo bō lí jiān ئارىغا بۆلگۈنچىلىك سالماق؛ ئارنى بۇزماق؛ ئىشۋاگەرچىلىك قىلماق؛ ئوتقۇي - رۇقلۇق قىلماق.
- 跳梁小丑 tiào liáng xiǎo chǒu رەزىل - ناكەسلەر؛ بەتقە - لىق چۆپرەندىلەر.
- 铁案如山 tiě àn rú shān دەلىل - ئىسپاتلىرى ئېنىق؛ ئاغدۇرۇپ بولماس ھۆكۈم.
- 铁板一块 tiě bǎn yī kuāi ئۇيۇل تاشتەك؛ ئۇيۇل تاشتەك چىڭ؛ بۇزۇلماس بىرلىك.

- 铁壁铜墙 tiě bī tóng qiāng . گە قاراڭ. “铜墙铁壁”
- 铁杵成针 tiě chǔ chéng zhēn . گە قاراڭ. “磨杵成针”
- 铁面无私 tiě miàn wú sī ؛ يۈز - خاتىر قىلمايدىغان؛ ئادىل؛ خالىس.
- 铁石心肠 tiě shí xīn chāng ؛ تاش يۈرەك؛ باغرى قاتتىق؛ باغرى تاش.
- 铁树开花 tiě shù kāi huā قۇم چېچەكلىگەندە؛ تۈگىنىڭ قۇيرۇقى يەرگە يەتكەندە.
- 铁网珊瑚 tiě wǎng shān hū ؛ سەدەپ - ھەقىقەلەرنى توپلىماق؛ ئەتىۋارلىق نەرسىلەرنى توپلىماق.
- 铁证如山 tiě zhèng rú shān پولاتتەك پاكىتلار تاغدەك تۇرۇپتۇ؛ دەلىل - ئىسپاتلار ئېنىق.
- 铁中铮铮 tiě zhōng zhēng zhēng . جاراڭلاپ تۇرماق.
- 听其言而观其行 tīng qí yán ér guān qí xíng گېپىڭلا ئەمەس، ھەرىكىتىڭە قارا؛ سۆزىنى ئاڭلا، ھەرىكىتىڭە قارا.
- “听其言， 观其行” مۇ دېيىلىدۇ.
- 听其自然 tīng qí zì rán . “任其自流” غا قاراڭ.
- 听人穿鼻 tīng rén chuān bí ؛ خەقىنىڭ ئاغزىغا قارىماق؛ باشقىلارغا ئەگەشمەك؛ مەۋقەسىزلىك.
- 听天由命 tīng tiān yóu mìng ؛ تەقدىرگە تەن بەرمەك؛ پېشانىسىدىن كۆرمەك.
- 听之任之 tīng zhī rèn zhī . بولۇشىغا قويۇپ بەرمەك.
- 亭亭玉立 tīng tīng yù lì . ① زىلۋا؛ كېلىشكەن؛ بەرنا.

② ئېگىز؛ تىك.

- 停工待料 tīng gōng dài liào ماتېرىيال تۈگەپ، ئىش توختاپ
قالماق؛ ئىشنى توختىتىپ ماتېرىيال كۈتمەك.
- 停辛伫苦 tīng xīn zhù kǔ جاپا - مۇشەققەتتە ئۆتمەك؛
جەبىر - جاپا چەكمەك.
- 停云落月 tīng yún luò yuè ئۇرۇق - تۇغقان، يارۇ بۇرا -
دەرلەرنى سېغىنماق.
- 停滞不前 tīng zhì bù qián ئىلگىرى سىلجىماي توختاپ
قالماق؛ ئالغا باسماي بىر ئىزدا توختاپ قالماق.
- 挺身而出 tīng shēn ér chū كۆكرەك كېرىپ ئوتتۇرىغا
چىقماق؛ كۆكرەك كېرىپ چىقماق.
- 铤而走险 tīng ér zǒu xiǎn باشقا كەلگەننى كۆرمەك؛
تەۋەككۈل قىلماق.
- 恫瘝在抱 tōng guān zài bào خەلقنىڭ دادىغا يەتمەك؛
خەلقنىڭ دەردىگە دەرمان بولماق.
- 通都大邑 tōng dū dà yì چوڭ شەھەر؛ ئاۋات شەھەر.
- 通风报信 tōng fēng bào xìn خەۋەر يەتكۈزۈپ قويماق؛
ئېيتىپ قويماق.
- 通功易事 tōng gōng yì shì ھەمدەملەشمەك؛ بىر - بىردە -
نىڭ ئېھتىياجىدىن چىقماق.
- 通力合作 tōng lì hé zuò بىرلىكتە ھەمكارلاشماق؛ ھەم -
كارلىشىپ ئىشلىمەك.
- 通情达理 tōng qíng dá lǐ غەرەز ئۇقماق؛ داۋلىنى چۈشەنمەك.
- 通权达变 tōng quán dā biàn "达权通变" گە قاراڭ.

- 通宵达旦 tōng xiāo dā dàn تاڭ ئاتقۇچە؛ كېچىچە؛ تۈن بويى؛ كېچىنى تاڭغا ئۇلاپ.
- 同病相怜 tóng bīng xiāng lián قولى سۇنۇقنىڭ دەردىنى قولى سۇنۇق بىلىدۇ؛ دەردداشلار بىر-بىرىنىڭ ھالىغا يېتىدۇ.
- 同仇敌忾 tóng chōu dī kāi ھەممە بىردەك غەزەپكە كەل- مەك؛ دۈشمەنگە قارشى بىر سەپتە تۇرماق؛ ئورتاق دۈشمەنگە بىرلىشىپ قارشى تۇرماق.
- 同床异梦 tóng chuāng yì mèng بىر تۈشەكتە يېتىپ باشقا- باشقا چۈش كۆرمەك؛ ھەر كالىدا بىر خىيال؛ ئىشى بىر، نىيىتى باشقا.
- 同恶相济 tóng è xiāng jì ئەسكى ئەسكىنىڭ قياشى؛ يامانغا يامان ھەمدەم بولار.
“同恶相助” “同恶相求” مۇ دېيىلىدۇ.
- 同甘共苦 tóng gān gòng kǔ ھالاۋەتتە، جاپادەمۇ بىللە بولماق؛ جاپانمۇ، ھالاۋەتنىمۇ تەڭ كۆرمەك.
- 同工异曲 tóng gōng yì qǔ “异曲同工” غا قاراڭ.
- 同归殊途 tóng guī shū tú “殊途同归” گە قاراڭ.
- 同归于尽 tóng guī yú jìn تەڭ تۈگەشمەك؛ تەڭ گۈم بولماق؛ بىللە يوقالماق.
- 同呼吸，共命运 tóng hū xī, gòng mìng yùn ھەممەنەپەس، تەقدىرداش بولماق؛ مەنپەئەتدەش، تەقدىرداش بولماق.
- 同流合污 tóng liú hé wū بىر ئېقىندا بۇلغانماق؛ ئەسكىلەر

بىر قازاندا قاينماق.

同日而语 tóng rì ér yǔ تەڭ ئورۇنغا قويماق؛ بىر
تايقاتا ھەيدىمەك.

同生死，共患难 tóng shēng sǐ, gòng huàn nàn
ھايات - ماماتتا ۋە جەبىر - چاپادا بىللە بولماق؛
باشقا كەلگەننى تەڭ كۆرمەك.

同声相应，同气相求 tóng shēng xiāng yīng, tóng qì
xiāng qiū
پىكىرداشلار ئوبدان ھەمكارلىشالايدۇ؛ دىلى بىرىنىڭ
ئىشى بىر.

同室操戈 tóng shì cāo gē قېرىنداشلار ئارىسىدىكى ماجىرا؛
ئىچكى جېدەل - ماجىرا.

同条共贯 tóng tiáo gòng guān يولى بىر؛ ماھىيىتى بىر؛
ئوخشاش بىر گەپ.

同心同德 tóng xīn tóng dé بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە بولماق.

同心协力 tóng xīn xié lì بىر نىيەتتە ھەمكارلاشماق؛ بىر
ياقدىن باش، بىر يەڭدىن قول چىقارماق؛ ھەممە
بىرلىكتە تىرىشماق.

“同心合力” مۇ دېيىلىدۇ.

同舟共济 tóng zhōu gòng jì چاپا - مۇشەققەتنى تەڭ تارتماق؛
چاپا - مۇشەققەتتە ھەمدەم بولماق.

铜筋铁骨 tóng jīn tiě gǔ پولاتتەك چىڭ؛ كۈچتۈڭگۈر.

铜墙铁壁 tóng qiāng tiě bī پولات ئىستېھكام؛ مۇستەھكەم
قورغان.

- 童牛角马 tóng niú jiǎo mǎ . ئاتقا مۇڭگۈز چىققاندىك .
- 童颜鹤发 tóng yán hè fā . ”鹤发童颜“ گە قاراڭ .
- 统筹兼顾 tǒng chóu jiān gū . بىر تۇتاش پىلانلاپ، ھەممىگە تەڭ ئېتىبار بەرمەك .
- 痛定思痛 tòng dīng sī tòng . ئۆتكەنكى چەككەن ئازابلىرىنى ئەسلىمەك؛ ئۆتكەنكى خاتالىقنى ئەسلىمەك .
- 痛改前非 tòng gǎi qián fēi . خاتالىقنى ئۈزۈل - كېسىل تۈزەتمەك؛ خاتالىقىغا توۋا قىلماق .
- 痛心疾首 tòng xīn jí shǒu . قاتتىق نەپەرتلەنمەك؛ قاتتىق قايغۇرماق؛ قاتتىق ھەسرەت چەكمەك .
- 偷工减料 tōu gōng jiǎn liào . ئىش ھالقىلىرى ۋە ماتېرىيالنى قىسقارتىپ، ئەپلەپ - سەپلەپ قولدىن چىقارماق .
- 偷合苟容 tōu hé gǒu róng . باشقىلارنىڭ رايىغا بېقىپ، بېقىنغا كىرىۋالماق .
- 偷鸡摸狗 tōu jī mō gǒu . ① ئوغرىلىق قىلماق . ② ئوغرىد - لىقچە مۇھەببەتلەشمەك .
- 偷梁换柱 tōu liáng huàn zhù . ساختىپەزلىك قىلماق؛ كۆز بويامچىلىق قىلماق؛ قزۇلۇق - شۇملۇق قىلماق .
- 偷天换日 tōu tiān huàn rì . كۆز باغلاپ، تاشنى ئاش قىلماق؛ يەڭ ئىچىدە ئۆزگەرتىۋالماق؛ سامانىڭ تېگىدىن سۇ يۇگۇرتمەك .
- 头昏脑胀 tōu hūn nǎo zhàng . باش قايىماق؛ باش ئايلىنماق؛ گاڭگىراپ قالماق .
- 头昏眼花 tōu hūn yǎn huā . باش ئايلىنىپ، كۆز قاراڭغۇ -

- لاشماق؛ باش قېيىپ، كۆز ئىمىر - چىمىر بولماق.
 头角峥嵘 tóu jiǎo zhēng róng تالانتىنى كۆرسەتمەك.
- 头会箕赋 tóu kuài jī fù ئېغىر ئالۋان - ياساق؛ ئېغىر باج - سېلىق.
- 头破血流 tóu pò xuè liú ① بېشى يېرىلىپ، يۈز - كۆزى قابغا بويالماق؛ ئاغزى - بۇرنى قان بولماق.
 ② ئېغىر مەغلۇبىيەتكە ئۇچرىماق.
- 头上安头 tóu shàng ān tóu ئوشۇقچە تەكرارلماق.
- 头童齿豁 tóu tóng chǐ huō چۈچ تۆكۈلۈپ، چىش سارغايماق.
- 头疼脑热 tóu téng nǎo rè ئاغرىق - سلاق.
- 头痛医头，脚痛医脚 tóu tòng yī tóu, jiǎo tòng yī jiǎo باش ئاغرىسا باشنى، پۇت ئاغرىسا پۇتنى داۋالماق.
- 头头是道 tóu tóu shì dào ناھايىتى جايىدا؛ ناھايىتى رەتلىك؛ تولمۇ ئورۇنلۇق.
- 头晕目眩 tóu yūn mù xuàn باش قېيىپ، كۆزى قاراڭغۇ - لاشماق؛ كۆز ئالدى قاراڭغۇلاشماق.
- 头重脚轻 tóu zhòng jiǎo qīng ① باش قايماق؛ باش قېيىپ دەلدەكشىمەك. ② تۆپىسى چوڭ، ئاساسى ئاجىز؛ بېشى چوڭ، ئايىغى كىچىك.
- 投笔从戎 tóu bǐ cóng róng قەلەمنى تاشلاپ ئەلەمنى ئالماق؛ مەمۇرىي خىزمەتنى تاشلاپ، ھەربىي خىزمەتكە ئالماشماق.
- 投畀豺虎 tóu bēi chāi hǔ ئۆلۈكىنى ئىتقا تاشلاپ بەرمەك؛

- قاغا - قۇزغۇنغا يەم بولسۇن .
 投机倒把 tōu jī dǎo bǎ ھاياڭكەشلىك قىلماق .
- 投机取巧 tōu jī qǔ qiǎo پۇرسەتپەرەسلىك قىلماق .
- 投井下石 tōu jǐng xià shí قۇدۇققا چۈشۈپ كەتسە، ئۇس -
 تىدىن تاش تاشلىماق؛ ئۆلمەكنىڭ ئۈستىگە
 تەپمەك .
- 投袂而起 tōu mèi ér qǐ يەڭنى شىمايلاپ ئوتتۇرىغا
 چىقماق .
- 投其所好 tōu qǐ suǒ hào خەقنىڭ رايىغا باقماق؛ خەقنىڭ
 كۆزىگە ياخشى كۆرۈنمەك؛ خەققە ياخشىچاق
 بولماق .
- 投鼠忌器 tōu shǔ jì qì قاچا - قۇچىلار چىقىلىپ كېتەر -
 مىكىن دەپ چاشقانغا تەگمەسلىك .
- 投桃报李 tōu tāo bào lǐ شاپ تۇل بەرگەنگە نەشپۈت
 بەرمەك؛ دوستانە بېرىش - كېلىش قىلماق .
- 投闲置散 tōu xián zhì sǎn قۇرۇق ئۆستەڭگە مىراب بولماق .
- 突飞猛进 tū fēi měng jìn ئۇچقان دەك ئالغا باسماق؛ تېز
 سۈرئەت بىلەن ئىلگىرىلىمەك .
- 突然袭击 tū rán xí jī تۇيۇقسىز زەربە بەرمەك؛ ئۈشتۈمتۈت
 ھۇجۇم قىلماق .
- 突如其来 tū rú qí lái تۇيۇقسىز؛ ئۈشتۈمتۈت؛ توساتتىن؛
 بىردىنلا .
- 图穷匕见 tū qióng bǐ xiàn قەستى پاش بولۇپ قالماق؛
 قەستى ئاشكارىلىنىپ قالماق؛ ئەپت - بەشىرىسى

- باش بولۇپ قالماق.
- 徒劳无功 tú lǎo wú gōng قۇرۇق ئاۋارە بولماق؛ قۇرۇق ئاۋارچىلىق؛ بەھۇدە ئىش؛ ئەجرى بىكار كەتمەك.
“徒劳无益” مۇ دېيىلىدۇ.
- 乱人意 tú luàn rén yì كىشىنىڭ كۆڭلىنى بەھۇدە پەرىشان قىلماق.
- 托空言 tú tuō kōng yán قۇرۇق داۋراڭ سالماق؛ قۇرۇق گەپ ساتماق؛ قۇرۇق گەپ.
- 徒有虚名 tú yǒu xū míng قۇرۇق ئاتاققا ئىگە بولماق؛ قۇرۇق ناملا بار.
- 徒子徒孙 tú zǐ tú sūn مۇرىت؛ مۇخلىس؛ قولچوماق؛ شېرىك.
- 荼毒生灵 tú dú shēng líng پۇقرانى خالىغانچە قىرىپ تاشلىماق؛ پۇقرانى زار قاقشاماق.
- 涂脂抹粉 tú zhī mǒ fěn ئۇپا-ئەڭلىك سۈرتەك؛ پەدەزەلەپ كۆرسەتمەك؛ بەزەپ كۆرسەتمەك؛ بوياپ كۆرسەتمەك.
- 屠龙之技 tú lóng zhī jì ئەھمىيەتسىز ماھارەت.
- 屠戮无辜 tú lù wú gū بىگۇناھ كىشىلەرنى قىرىپ تاشلىماق.
- 屠门大嚼 tú mén dà jiē كۆرۈپ، پۇراپ مەززە قىلماق؛ تىمىسقىلاپ-پۇراپ ھۇزۇرلانماق؛ كۆز خۇمارلىقى.
- 土崩瓦解 tǔ bēng wǎ jiě گۇمران بولماق؛ يىمىرىلمەك؛ يەر بىلەن يەكسەن بولماق.

- 土豪劣绅 tǔ hāo liè shēn يومېشچىك - زومىگەرلەر؛ يېزا مۇشتۇموزورلىرى.
- 土龙乌狗 tǔ lóng wū gǒu قۇرۇق نامىلا بار نەرسە.
- 土牛木马 tǔ niú mù mǎ كارغا كەلمەس نەرسە.
- 土壤细流 tǔ rǎng xì liú تاما - تاما كۆل بولار.
- 土生土长 tǔ shēng tǔ zhǎng شۇ يەردە تۇغۇلۇپ، شۇ يەردە ئۆسكەن؛ يەرلىك.
- 土头土脑 tǔ tóu tǔ nǎo سەھرا لىقچە.
- 土洋结合 tǔ yāng jiē hé يەرلىك ئۇسۇل بىلەن زامانىۋى ئۇسۇلنى بىرلەشتۈرمەك.
- 吐故纳新 tǔ gù nà xīn كۈنىسىنى چىقىرىۋېتىپ، يېڭىسىنى قوبۇل قىلماق.
- 吐丝自缚 tǔ sī zì fù ئۆزىنى ئۆزى چۈشەپ قويماق.
- 兔丝燕麦 tù sī yàn mǎ ئىسمى بار، جىسمى يوق نەرسە.
- 兔死狗烹 tù sǐ gǒu pēng توشقان تۈگىدى دەپ تايغانىنى ئۆلتۈرۈپ يېمەك.
- 兔死狐悲 tù sǐ hū bēi ئۆلگەن توشقانغا قاراپ تۈلكىمۇ قاينغۇرۇپتۇ؛ ئۆز خىلىدىكىلەرنىڭ ھالاكتىگە قاينغۇر-ماق؛ ئۇنىڭ مۇڭگۈزىگە ئۇرسا، تۇيىقى شىرقىراپتۇ.
- 兔走乌飞 tù zǒu wū fēi ۋاقىت تېز ئۆتۈپ كەتمەك.
- 推本溯源 tuī běn sù yuán تەكلىنى سۈرۈشتۈرمەك؛ تېگى - تەكلىككە يەتمەك؛ تۈپ سەۋەبىنى ئىزدىمەك.
- 推波助澜 tuī bō zhù lán تېخىمۇ ئۇلغايتماق؛ يەنىمۇ چوڭايىتماق؛ ئوت ئۈستىگە ياغ چاچماق.

推陈出新 tuī chén chū xīn كونسلىرنى چىقىرىپ تاشلاپ،
يېڭىلىرىنى ياراتماق؛ كونسلىرىنى تاشلاپ،
يېڭىلىرىنى راۋاجلاندۇرماق.

推诚相见 tuī chéng xiāng jiàn سەمىمىي مۇناسىۋەتتە بول-
ماق؛ سەمىمىي مۇئامىلە قىلماق.

推己及人 tuī jǐ jí rén خەقنىڭ كۆڭلىنى ئۆز كۆڭلىدەك
ھېسابلىماق؛ ئۆزىنى خەقنىڭ ئورنىدا قويۇپ ئوي-
لانماق.

推襟送抱 tuī jīn sòng bào قەلبىداش بولماق؛ بىر-بىر-
دىن سىر ساقلىماسلىق.

推三阻四 tuī sān zǔ sì باھانە-سەۋەب كۆرسىتىپ رەت
قىلماق؛ تۈرلۈك سەۋەبلەرنى كۆرسىتىپ باش
تارتماق.

推食解衣 tuī shí jiě yī “解衣推食” غا قاراڭ.

推涛作浪 tuī tāo zuò làng قۇتراتقۇلۇق قىلماق؛ ئوتقۇي-
رۇقلۇق قىلماق؛ ۋەقەنى ئۇلغايتماق.

推心置腹 tuī xīn zhì fù يۈرەكنى يېرىپ كۆرسەتمەك؛
سەمىمىي مۇئامىلە قىلماق؛ چىن كۆڭۈل بىلەن
مۇئامىلە قىلماق؛ سەمىمىي نىيەتتە بولماق.

推燥居湿 tuī zāo jū shī بالىنى جەبىر-جاپا بىلەن بېقىپ
چوڭ قىلماق؛ ئۆزى جەبىر-جاپا چېكىپ.

退避三舍 tuī bì sān shè يول قويماق؛ يول بەرمەك.

蜕化变质 tuī huà biàn zhì ئاينىپ سۈپىتى ئۆزگىرىپ
كەتمەك؛ ئاينىپ كەتمەك.

- 吞云吐雾 tūn yún tǔ wù ئەپيۇن چەكمەك؛ تاماكا چەك-
مەك.
- 囤积居奇 tūn jī jū qí بېسىمدارلىق قىلماق.
- 拖泥带水 tuō ní dài shuǐ ئەزمىلىك قىلماق؛ سۆرەلمىلىك
قىلماق.
- 拖人下水 tuō rén xià shuǐ ئادەمنى يولدىن چىقارماق؛
ئادەمنى پاتقاققا سۆرەپ كىرمەك.
- 脱缰之马 tuō jiāng zhī mǎ يۈگەنسز ئات؛ بەگباشلىق.
- 脱口而出 tuō kǒu ér chū ئاغزىدىن چىقىپ كەتمەك؛
ئويلماي دەپ سالماق؛ دەپ تاشلىماق.
- 脱胎换骨 tuō tāi huàn gǔ قايتىدىن تۆرەلمەك؛ باشقىدىن
ئادەم بولماق؛ تۈپتىن ئۆزگەرمەك.
- 脱颖而出 tuō yǐng ér chū كارامىتىنى كۆرسەتمەك؛ تالان-
تىنى كۆرسەتمەك؛ كارامىتىنى ئىشقا سالماق.
- 唾面自干 tuō miàn zì gān ھاقارەتلەنسىمۇ قارشى تۇرما-
لىق.
- 唾手可得 tuō shǒu kě dé قول سوزۇپلا ئالماق؛ ئاسانلا
قولغا كەلمەك؛ ئاسانلا ئەمەلگە ئاشۇرماق.

W

- 挖空心思 wā kōng xīn sī قاتتىق باش قاتۇرماق؛ پۈتۈن ئوي-پىكرىنى ئىشقا سالماق.
- 挖肉补疮 wā ròu bǔ chuāng “剜肉补疮” غا قاراڭ.
- 瓦解冰消 wǎ jiě bīng xiāo “冰消瓦解” گە قاراڭ.
- 瓦解土崩 wǎ jiě tǔ bēng “土崩瓦解” گە قاراڭ.
- 瓦灶绳床 wǎ zào shéng chuāng قاتتىق غۇربەتچىلىك.
- 歪打正着 wāi dǎ zhèng zhāo ناباب ئۇسۇلدىن ئوبدان نەتىجىگە ئېرىشمەك.
- 歪风邪气 wāi fēng xié qì يامان كەيپىيات، ناتوغرا ئىستىللار.
- 歪门邪道 wāi mén xié dào يامان يول؛ ناتوغرا يول؛ ناتوغرا ئۇسۇل.
- 歪七竖八 wāi qī shù bā ئوڭ-تەتۈر؛ قىغىر-سىغىر؛ مايماق-سايماق.
- 外强中干 wài qiáng zhōng gān تېشى پال-پال، ئىچى غال-غال؛ كۆرۈنۈشتە كۈچلۈك، ئەمەلىيەتتە ئاجىز.
- 外柔内刚 wài róu nèi gāng تېشى يۇمشاق، ئىچى قاتتىق؛ تېشى مۇلايىم، ئىچى كۈچلۈك.
- 外圆内方 wài yuán nèi fāng كۆرۈنۈشتە چىقىشقاق، ئەمەل-ئەمەل.

یەتتە کاج.

- 刳肉补疮 wān ròu bǔ chuāng ساق یەرنەشک تېرسىنى شىلىپ يارىنى يامماق؛ يەگنى كېسىپ پۇچقاقتى يامماق.
- 纨袴子弟 wān kù zǐ dī بايۇەچچە - بەگزادىلەر؛ ئاقتانچى بايۇەچچىلەر.
- 完璧归赵 wān bǐ guī zhāo نەرسى ئىگىسىگە ساق - سالامەت قايتۇرماق.
- 完美无缺 wān měi wú quē مۇكەممەل؛ نۇقسانسىز؛ بېجىرىم.
- 玩火自焚 wān huǒ zì fēn ئوت بىلەن ئويناشقان ئۆزىنى كۆيدۈرەر؛ يامان ئىش قىلغۇچىلار ئۆز بېشىغا چىقار.
- 玩世不恭 wān shì bù gōng ئويناشقاندىك ئىش قىلماق؛ جاھاندىن نارازى بولۇپ، ھەممىگە بېپەرۋا قارىماق؛ ئىجتىمائىي رېئاللىققا جىددىي قارىماسلىق.
- 玩物丧志 wān wù sāng zhì ئارزۇ - ھەۋەسكە بېرىلىپ كەتمەك؛ ئەرزىمەس ئىشلارغا بېرىلىپ ئىرادىسىنى يوقاتماق.
- 顽固不化 wān gù bù huà جاھىل؛ كاج؛ مۇتەئەسسىپ.
- 顽廉懦立 wān lián nuò lì ئىنساپسىزنى ئىنساپلىق، بېلى بوشنى قەيسەر قىلماق.
- 顽石点头 wān shí diǎn tóu ھەتتا تاشنىمۇ قايىل قىلغۇدەك دەرەجىدە؛ تاش ئېرىتكۈدەك.
- 万般皆下品，唯有读书高 wàn bān jiē xià pǐn, wéi yǒu dū shū gāo ھەممە ئىشلار بىر تىيىن، ئوقۇش ئەلا ھەممىدىن.

- 万变不离其宗 wàn biàn bù lí qí zōng
 ھەرقانچە قىلغان بىلەن ئۆز مۇددىئاسىدىن ئېرى
 كەتمەسلىك؛ ھەرقانچە كۆپ ئۆزگىرىش بولسىمۇ،
 تۈپ مەقسەت ئۆزگەرمەسلىك.
- 万不得已 wàn bù dé yǐ ھېچ ئىلاج بولمىغاندا؛ ئىلاج-
 سىز ئەھۋالدا قالغاندا؛ ئەڭ يامان ئەھۋالدا.
- 万夫莫当 wàn fū mò dāng مىڭ ئادەممۇ تەڭ كېلەلمەي-
 دىغان پالۋان.
 “万夫不当” مۇ دېيىلىدۇ.
- 万古不变 wàn gǔ bù biàn مەڭگۈ ئۆزگەرمەي بىر قېلىپتا
 تۇرماق؛ ئەبەدىلىك بەد ئۆزگەرمەسلىك؛ مەڭگۈ
 ئۆزگەرمەس.
- 万古长存 wàn gǔ chāng cún مەڭگۈ يوقالماسلىق؛ دائىم
 ياشناپ تۇرماق؛ مەڭگۈ ساقلانماق.
- 万古长青 wàn gǔ chāng qīng مەڭگۈ كۆكرىپ تۇرماق؛ مەڭگۈ
 ياشىرىپ تۇرماق.
 “万古长春” مۇ دېيىلىدۇ.
- 万古流芳 wàn gǔ liú fāng نامى مەڭگۈ ئۆچمەسلىك؛ نامى
 ئەبەدىگە خۇش پۇراق چېچىپ تۇرماق.
- 万古千秋 wàn gǔ qiān qiū ئەبەدىلىك بەد؛ ئۇزاق زامان.
- 万贯家财 wàn guān jiā cái تىقىلىپ كەتكەن بايلىق؛
 تولۇپ تاشقان بايلىق.
- 万家灯火 wàn jiā dēng huǒ ھەممە ئۆيلەردىن چىراغ يورۇقى
 چاقىناپ تۇرماق؛ ھەممىلا يەر چىراغ نۇرى بىلەن

قاپلانماق؛ ھەممە يەر رەڭمۇردەڭ چىراغ نۇرلىرى
بىلەن قاپلانماق.

万箭攒心 wàn jiǎn zuān xīn يۈرەك لەختە- لەختە قان
بولماق؛ پىچاق سۆڭەككە يەتمەك؛ قاتتىق قايغۇ-
ھەسرەتتە قالماق.

万劫不复 wàn jié bù fù ئۇ ئالەم- بۇ ئالەمدىمۇ ئورنىغا
كەلمەسلىك؛ مەڭگۈ ئەسلىگە كەلمەسلىك.

万苦千辛 wàn kǔ qiān xīn “千辛万苦” غا قاراڭ.

万籁俱寂 wàn lài jù jì جىمى جاھان جىمىغان؛ تۆت
ئەتراپ جىمجىتلىق؛ ھەممىلا يەردە جىمجىتلىق
ھۆكۈم سۈرمەك؛ ئەل ئايىغى بېسىلغان چاغ.
“万籁无声” مۇ دېيىلىدۇ.

万里长城 wàn lǐ cháng chéng ① سەددىچىنى سېپىلى؛ جۇڭگو
قەلئەسى. ② مۇستەھكەم قورغان.

万里长征 wàn lǐ cháng zhēng ئون مىڭ يوللۇق ئۇزۇن
سەپەر.

万流景仰 wàn liú jǐng yǎng ئەل - يۇرتنىڭ ئىززەت -
ھۆرمىتىگە ئېرىشمەك.

万缕千丝 wàn lǚ qiān sī “千丝万缕” گە قاراڭ.

万马奔腾 wàn mǎ bēn téng ھەممە قاينام- تاشقىنلىققا
چۆمەك.

万马齐喑 wàn mǎ qí yīn ھەممە بۇرۇختۇرما بولۇپ
يۈرمەك؛ جانسىز، ئۆلۈك كەيپىيات ھۆكۈم سۈرمەك.
“万马皆喑” مۇ دېيىلىدۇ.

- 万目睽睽 wàn mù kuí kuí "众目睽睽" ګه قاراڭ.
 万念俱灰 wàn niàn jù huī ھەممە ئارزۇ - ئارمان يوققا چىق-
 ماق؛ قانتىق مەيۈسلەنمەك.
 万人空巷 wàn rén kōng xiàng ھەممە ئادەم قوزغىلىپ
 كەتمەك؛ كوچا - كوچىلار تەنتەنگە چۆمەك.
 万世流传 wàn shì liú chuān ئەۋلادتىن ئەۋلادقا قالماق.
 万世师表 wàn shì shī biǎo مەڭگۈلۈك نەمۇنە.
 万事大吉 wàn shì dà jí ھەممە ئىش ئوڭۇشلۇق بولماق؛
 ھەممە ئىش يۈرۈشۈپ كەتمەك؛ ھەممە ئىش
 پۈتمەك.
 万事亨通 wàn shì hēng tōng ھەممە ئىش جايى - جايدا بول-
 ماق؛ ھەممە ئىش ئوڭۇشلۇق يۈرۈشۈپ كەتمەك.
 万事俱备，只欠东风 wàn shì jù bēi, zhī qiàn dōng fēng
 ئاساسىي تەييارلىقلار پۈتۈپ، بىرلا ئىشقا قاراشلىق
 بولۇپ قالماق؛ ھەممە شارائىتلار ھازىرلىنىپ،
 بىرلا ئىشقا قاراشلىق بولۇپ قالماق.
 万寿无疆 wàn shòu wú jiāng چەكسىز ئۇزۇن ئۆمۈر كۆرمەك؛
 ئۇزۇن ياشىماق.
 万水千山 wàn shuǐ qiān shān "千山万水" ګه قاراڭ.
 万死不辞 wàn sǐ bù cí مىڭ ئۆلسمۇ باش تارتماسلىق؛
 جان - دىل بىلەن پەرمانبەردار بولماق.
 万死一生 wàn sǐ yī shēng ئۆلۈم خەۋپىگە دۇچ كەلمەك.
 万岁千秋 wàn suǐ qiān qiū "千秋万岁" ګه قاراڭ.
 万无一失 wàn wú yī shī "百无一失" ګا قاراڭ.

- 万象更新 wàn xiàng gēng xīn ھەممە ساھە يېڭى نۇس ئالماق؛ ھەممە نەرسە يېڭى قىياپەتكە كىرمەك.
- 万象回春 wàn xiàng huí chūn پۈتۈن كائىنات يېڭى قىياپەتكە كىرمەك؛ بارلىق كائىنات يېڭى ھاياتقا قەدەم قويماق.
- 万象森罗 wàn xiàng sēn luó “森罗万象” غا قاراڭ.
- 万应灵丹 wàn yīng líng dān ھەممىگە شىپا دورا؛ ھەممە ئىشقا باب كېلىدىغان ئۇسۇل.
- 万语千言 wàn yǔ qiān yán “千言万语” گە قاراڭ.
- 万众一心 wàn zhòng yī xīn ھەممە بىر نىيەتتە؛ ھەممە يەكدىللىك بىلەن.
- 万紫千红 wàn zǐ qiān hōng رەڭمۇرەڭ؛ رەڭكارەڭ؛ خىلمۇ-خىل.
- 亡国之音 wāng guó zhī yīn چۈشكۈن مۇزىكا؛ شەھۋانىي نەغمە.
- 亡命之徒 wāng mìng zhī tú جېنىدىن تويغانلار؛ جېنىنى ئالقىنىغا ئېلىپ قويغانلار.
- 亡羊补牢 wāng yāng bǔ lāo قوي يوقالغاندىن كېيىن قوتانى پۇختىلىماق.
- 亡羊得牛 wāng yāng dé niú قوي يىتتۈرۈپ، كالىغا ئېرىش-مەك؛ ئازنى يوقىتىپ، كۆپگە ئېرىشمەك؛ كىچىكىنى يوقىتىپ، چوڭغا ئېرىشمەك.
- 网开一面 wǎng kāi yī miàn تورنىڭ بىر يېقىنى ئېچىپ ھايات يولى بەرمەك.

“网开三面” مۇ دېيىلىدۇ.

- 网漏吞舟 wǎng lòu tūn zhōu كەڭچىلىك قىلىدىم دەپ يامان. لارنى توردىن چۈشۈرۈپ قويماق.
- 往返徒劳 wǎng fǎn tū láo ئىككى ئوتتۇرىدا بىكار پايپاسلاپ يۈرمەك؛ بىكار ئاۋارە بولماق.
- 枉尺直寻 wǎng chǐ zhí xún ئازراق نەپ بېرىپ، كۆپ پايدا ئالماق.
- 枉担虚名 wǎng dān xū míng قۇرۇق ئاتاق ئېلىپ يۈرمەك.
- 枉道事人 wǎng dào shì rén ناتوغرا ئۇسۇل بىلەن كىشىنى خۇش قىلماق.
- 枉费唇舌 wǎng fèi chún shé بىكاردىن-بىكار ئېغىز ئۇپراتماق.
- 枉费心机 wǎng fèi xīn jī بىھۈدە ئاۋارىگەرچىلىك؛ بىھۈدە ھەرىكەت قىلماق؛ بىھۈدە ئاۋارە بولماق؛ قۇرۇقتىن-قۇرۇق ئاۋارە بولماق.
“枉费心力” غا قاراڭ.
- 枉己正人 wǎng jǐ zhèng rén ئۆزى ئەگرى تۇرۇپ ئۆز-كسى تۈزلەشكە ئۇرۇنماق.
- 惘然若失 wǎng rán ruò shī بىرنېمىسىنى يوقىتىپ قويغاندەك كۆڭلى پاراكەندە بولماق؛ پەرىشان بولماق.
- 忘恩负义 wàng ēn fù yì ۋاپاغا جاپا قىلماق؛ ياخشىلىققا يانانلىق قىلماق؛ ۋاپاسىزلىق قىلماق.
- 忘乎所以 wàng hū suǒ yǐ خۇددى بىلمەي قالماق؛ ئۆزىنى بىلمەي قالماق؛ ئېسەنكىرەپ كەتمەك؛ ئۆزىنى يوقىتىپ قويماق.

“忘其所以” مۇ دېيىلىدۇ.

忘年之好 wàng nián zhī hǎo ياش - قۇرامغا قارىماي دوست بولغان قەدىناسلار؛ قەدىردان دوستلار؛ قەدىناس دوستلار.

“忘年之交” مۇ دېيىلىدۇ.

妄下雌黄 wàng xià cī huāng ئاغزىغا كەلگەننى دېمەك؛ پەلپە - تىش تەنقىدلىمەك؛ خىيالغا كەلگەننى دەۋەرمەك.

妄自菲薄 wàng zì fěi bó ئۆزىنى ھەقىر چاغلىماق؛ ئۆزىنى كەمسىتمەك؛ ئۆزىنى بەك تۆۋەن چاغلىماق.

妄自尊大 wàng zì zūn dà ۋالماق؛ كېبرى ئۈستۈن بولماق؛ مەنمەنلىك قىلماق.

望尘不及 wàng chén bù jí بەك ئارقىدا قالماق؛ زادىلا يېتىشەلمەسلىك.

“望尘莫及” مۇ دېيىلىدۇ.

望尘而拜 wàng chén ér bài ئېسىل زادىلەرنىڭ سايىسىگە تازىم قىلماق؛ تىز پۈكۈپ قۇلچىلىق قىلماق.

望穿秋水 wàng chuān qiū shuǐ تۆت كۆز بىلەن كۈتمەك؛ ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەك؛ يولغا قاراپ كۆزى تېشىلمەك؛ يولغا قاراپ كۆزى تۆت بولماق.

望而却步 wàng ér què bù كۆرۈپلا كەينىگە داچىماق (خەۋپنى ياكى قىيىن ئىشنى كۆرگەندە)؛ قىيىنچىلىق ئالدىدا كەينىگە چېكىنمەك.

望而生畏 wàng ér shēng wēi كۆرۈپلا سۈر باسماق؛ كۆرۈپلا

قورقۇپ كەتمەك: كۆرۈپلا ۋەھىمىگە چۈشمەك.

望风捕影 wàng fēng bǔ yǐng؛ بھۇدە ئىش؛ يوقلاڭ گەپ؛ تۇتۇقسىز ئىش.

望风而逃 wàng fēng ēr tāo؛ قارىسنى كۆرۈپلا تىكئۆتمەك؛ سايسنى كۆرۈپلا قېچىپ كەتمەك.
“望风而遁” مۇ دېيىلىدۇ.

望风披靡 wàng fēng pī mǐ؛ قارىسنى كۆرۈپلا پاتىپاراق بولماق؛ ھەيۋىسنى كۆرۈپ بىتچىت بولماق.

望风瓦解 wàng fēng wǎ jiě؛ قارىسنى كۆرۈپلا تىرىپىرەن بولماق؛ سايسنى كۆرۈپلا پارە-پارە بولۇپ كەتمەك؛ شەپسنى ئاڭلاپلا يىمىرىلمەك.

望衡对宇 wàng hēng duì yǔ؛ يېقىن قوشنا؛ يان قوشنا.

望梅止渴 wàng méi zhǐ kě؛ قارىتۇرۇككە قاراپ ئۇسسۇلۇق قاندۇرماق؛ ئاغزىنى تاتلىق قىلماق؛ خىيال بىلەن كۆڭلىنى خۇش قىلماق؛ قۇرۇق خىيال بىلەن ئۆزىنى بەزلىمەك.

望门投止 wàng mén tóu zhǐ؛ ئۇدۇل كەلگەن بىرىنىڭكىگە كىرىۋالماق؛ بىرىنىڭكىگە كىرىپ پاناھلانماق؛ چاشقان تۆشۈكى ساراي بولماق.

望其项背 wàng qí xiàng bèi؛ قارىسى كۆرۈنۈپ تۇرماق؛ يېتىشۋالماق.

“望其肩背” “望其肩项” مۇ دېيىلىدۇ.

望秋先零 wàng qiū xiān líng؛ كۈز كېلەر-كەلمەيلا سولشىپ قالماق؛ سىناققا بەرداشلىق بېرەلمەسلىك.

- 望文生义 wàng wén shēng yì خەت مەنىسىگە قاراپ چۈشەندۈرۈش. قارىسىغا مەنە بەرمەك.
 “望文生训” مۇ دېيىلىدۇ.
- 望眼欲穿 wàng yǎn yù chuān يولغا قاراپ كۆزى تۆت بولماق؛ ئىنتىزارلىق بىلەن كۈتمەك؛ تۆت كۆز بىلەن كۈتمەك؛ يولغا قاراپ كۆزى تېشىلگۈدەك بولماق.
- 望洋兴叹 wàng yāng xīng tàn قۇربى يەتمەسلىكتىن ھەسرەتلەنمەك؛ ئارمانغا چۈشلۈك دەرمانى بولمىغانلىققا ھەسرەتلەنمەك.
- 望子成龙 wàng zǐ chéng lóng ئوغلنىڭ تالانتلىق زات بولۇپ چىقىشىنى ئارزۇ قىلماق؛ ئوغلنىڭ باشقىلاردىن ئۈستۈن ئۇرپاق بولۇشىنى تىلەمەك.
- 危机四伏 wēi jī sì fú ھەممىلا يەر خەۋپ ئاستىدا قالماق؛ ھەممىلا يەردە خەۋپلىك ئەھۋال بولماق؛ ھەممىلا يەردە بالايىناپەت يىلتىزى يوشۇرۇنماق.
- 危如累卵 wēi rú lěi luǎn تۇخۇمنى دەستىلەپ تىزىپ قويغاندەك؛ قىل ئۈستىدە تۇرماق؛ ئىنتايىن خەۋپلىك ئەھۋالدا قالماق.
- 危如朝露 wēi rú zhāo lù ئەتىگەنكى شەبنەمدەك؛ قىل ئۈستىدە تۇرماق؛ ئىنتايىن خەتەرلىك ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.
- 危言耸听 wēi yán sǒng tīng ۋەھىنلىك سۆزلەر بىلەن چۆچۈتمەك؛ قورقۇنچلۇق قىلىپ ئېيتماق.

- 危言危行 wēi yán wēi xíng ھەق گەپنى، ھەق ئىشنى قىلماق؛ لىللا گەپ، لىللا ئىش قىلماق.
- 危在旦夕 wēi zài dàn xī ھاياتى قىل ئۈستىدە تۇرماق؛ ئۆلۈم خەۋپىدە قالماق؛ ھالاكەت گىردابىدا تۇرماق؛ بۈگۈن - ئەتىلىكى قالماق.
- 威风凛凛 wēi fēng lǐn lǐn سۈرلۈك - ھەيۋەتلىك.
- 威迫利诱 wēi pò lì yòu قورقۇتماق ۋە ئالدىماق؛ قىستىماق ۋە قىزىقتۇرماق؛ قورقۇتۇپ، ئالداپ ئۆزىگە بويسۇندۇرماق.
“威胁利诱” مۇ دېيىلىدۇ.
- 威武不屈 wēi wǔ bù qū تەھدىت ئالدىدا تىز - پۈكمەس - لىك؛ زوراۋانلىق ئالدىدا تەسلىم بولماسلىق؛ زورلۇق كۈچكە باش ئەگمەسلىك.
- 威武雄壮 wēi wǔ xiōng zhuàng ھەيۋەتلىك ۋە قۇدرەتلىك.
- 威信扫地 wēi xìn sǎo dī ئابرويسى تۆكۈلمەك؛ ئابرويسى يەر بىلەن يەكسان بولماق.
- 威震天下 wēi zhèn tiān xià جاھاننى زىلزىلىگە كەلتۈرمەك؛ دۇنيانى تىترەتمەك.
“威振天下” مۇ دېيىلىدۇ.
- 微不足道 wēi bù zú dào ئېغىزغا ئالغۇچىلىكى يوق؛ ھېچنېمىگە ئەرزىمەس؛ ئانچىكىم بىر.
- 微服私行 wēi fú sī xíng پۇقراچە ياسىنىپ تەكشۈرمەك.
- 微故细过 wēi gù xì guò كىچىككىنە سەۋەنلىك؛ ئۇش - شاق - چۈششەك كەمچىلىك - خاتالىقلار.

- 微乎其微 wēi hū qí wēi ئازغنا؛ زەررىچە؛ كىچىككىنە؛
ئەرزىمەس.
- 微言大义 wēi yān dà yì چوڭقۇر مەنىلىك سۆز؛ ھېكمەت-
لىك سۆز.
“微言精义” مۇ دېيىلىدۇ.
- 巍然屹立 wēi rán yì lì ھەيۋەت بىلەن قەد كۆتۈرۈپ
تۇرماق؛ تىك قەد كۆتۈرۈپ تۇرماق.
- 为德不卒 wēi dé bù zú ياخشىلىقنى ئاخىرغا يەتكۈزمەس-
لىك؛ ياخشى ئىشنى ئىزچىل داۋاملاشتۇرالماسلىق.
- 为恶不悛 wēi è bù quān يامانلىقىدىن يانماسلىق؛ يامان
ئىشتىن قول ئۈزمەسلىك؛ گۇناھغا توۋا قىلماسلىق.
- 为法自弊 wēi fǎ zì bì “作法自毙” گە قاراڭ.
- 为非作歹 wēi fēi zuò dǎi ئەسكىلىك قىلماق؛ يامان
ئىشلارنى قىلماق؛ قانۇنسىز ئىشلارنى قىلماق.
- 为富不仁 wēi fù bù rén رەھىمدىل ئادەم باي بولالماس؛
بايلىق ئۈچۈن ئىنساپنى يوقاتماق؛ ئىنساپسىز
بايلار؛ رەھىمسىز بايلار.
- 为鬼为魅 wēi guǐ wēi mèi زەھەرلىك چايانلار؛ ئىپلاس
كۆيدۈرگۈلەر.
“为鬼为魅” مۇ دېيىلىدۇ.
- 为期不远 wēi qī bù yuǎn يېقىن قالماق؛ مۇددەت ئاز
قالماق.
- 为人师表 wēi rén shī biǎo باشقىلارغا ئۆلگە بولماق؛ خەققە
نەنۈنە بولماق.

- 为善最乐 wēi shàn zuì lè ياخشىلىق قىلىش — خۇشاللىق؛
ياخشى ئىش قىلىش ھەممىدىن ئەلا.
- 为所欲为 wēi suǒ yǔ wēi خىيالغا كەلگەننى قىلماق؛
خالغىننى قىلماق.
- 为之一新 wēi zhī yī xīn بىردىنلا يېڭىلانماق؛ بىردىنلا
يېڭى تۈسكە كىرمەك.
- 韦编三绝 wēi biān sān jué تولا ئوقۇپ كىتابنى ئۇپىرتىدۇ.
ۋەتمەك.
- 围城打援 wēi chéng dǎ yuān شەھەرنى قورشىۋېلىپ، ياردەم-
گە كەلگەن دۈشمەننى يوقاتماق.
- 围魏救赵 wēi wèi jiù zhāo ۋېي بەگلىكىنى قورشىۋېلىپ،
جاۋ بەگلىكىنى قۇتقۇزۇۋالماق.
- 违法乱纪 wēi fǎ luàn jì قانۇنغا خىلاپلىق قىلىپ،
ئىنتىزامنى بۇزماق؛ قانۇن - ئىنتىزامنى بۇزماق.
- 违心之论 wēi xīn zhī lùn ۋىجدانغا قارشى گەپ قىلماق؛
ۋىجدانغا زىت گەپ قىلماق.
- 违信背约 wēi xīn bèi yuē ۋەدىگە ۋاپا قىلماسلىق؛
لەۋزىدە تۇرماسلىق.
- 唯利是图 wēi lì shì tú پايدىدىنلا كۆزلىمەك؛ پايدىغا
ئىنتىلمەك.
- 唯妙唯肖 wēi miào wēi xiào قۇيۇپ قويغاندەك؛ بىر قېلىپ-
تىن چىققاندەك؛ بەئەينى؛ ئەينى ئۆزى.
- 唯命是从 wēi mìng shì cōng بۇيرۇققا شەرتسىز ئىتائەت
قىلماق؛ نېمە دېسە خوش دەپ تۇرماق؛ قارىغۇ-

لا رچە ئىتائەت قىلماق.

“唯命是听” مۇ دېيىلدۇ.

唯我独尊 wēi wǒ dú zūn ئۆزىنى قالتىس چاغلىماق؛
ئۆزىنى ھەممىدىن ئۈستۈن ئورۇنغا قويماق؛ ئۆزىنى
دۇنيادا بىر دەپ ھېسابلىماق.

维妙维肖 wēi miào wēi xiào “唯妙唯肖” غا قاراڭ.

巍然不动 wēi rán bù dòng نىڭ قەد كۆتۈرۈپ تۇرماق؛
تەۋرەنمەسلىك.

尾大不掉 wěi dà bù diào قۇيرۇق يوغىناپ كەتسە،
ئۇنى باشقۇرۇش تەس بولىدۇ؛ قارىمىقىدىكىلەر
كۈچىيىپ كېتىپ، ئۇنى باشقۇرالمىي قالىماق.

纬地经天 wěi dì jīng tiān “经天纬地” گە قاراڭ.

委曲求全 wěi qū qiū quán ئومۇملىقنى كۆزلەپ مادارا
قىلىپ تۇرماق؛ ئومۇمنىڭ ئىشى ئۈچۈن ئۆز
مەنپەئىتىنى قۇربان قىلماق؛ ئۆزى ئازار يېسىمۇ
ئىشنى ئورۇندىماق.

委肉虎蹊 wěi ròu hǔ xī ئۆزىنى يولۋاسنىڭ قوينىغا
ئاتماق.

委靡不振 wěi mǐ bù zhèn “萎靡不振” غا قاراڭ.

娓娓动听 wěi wěi dòng tīng يېقىملىق ۋە تەسلىك
سۆزلىمەك.

萎靡不振 wěi mǐ bù zhèn دىلى سۇنۇقلۇق؛ روھىي چۈش-
كۈنلۈك؛ روھسىزلىق؛ سولغۇنلۇق.

唯唯否否 wěi wěi fǒu fǒu نېمە دېسە خوپ دەپ تۇرماق؛

بىسە قىل دېسە شۇنى قىلماق؛ ئىتائەتچىلىق
قىلماق.

唯唯诺诺 wěi wěi nuō nuō؛ حوپ-خوپ دەپ تۇرماق؛
هە-هە دەپ تۇرماق؛ شۇنداق-شۇنداق دەپ
تۇرماق.

为虎傅翼 wèi hǔ fù yì يولۋاسقا قانات قوشماق؛ قاراڭ.
چىغا قىلىچ تۇتقۇزماق؛ يامانغا يانتاياق بولماق.
“为虎添翼” مۇ دېيىلىدۇ.

为虎作伥 wèi hǔ zuō chāng يامانغا يانتاياق بولماق؛
دۈشمەنگە قولچوماق بولماق؛ يامانغا يان باسماق.

为丛驱雀 wèi cōng qū què
“为渊驱鱼，为丛驱雀” گە قاراڭ.

为民请命 wèi mǐn qǐng mìng خەلقنىڭ دەرد-ئەھۋالىنى
ھۆكۈمەتكە يەتكۈزمەك؛ خەلققە ھايات يولى
بېرىش ھەققىدە تەكلىپ بەرمەك.

为人作嫁 wèi rén zuō jià باشقىلار ئۈچۈن ئىشلىمەك؛
خەققە چاكار بولماق؛ باشقىلارنىڭ خىزمىتىنى
قىلماق.

为渊驱鱼，为丛驱雀 wèi yuān qū yú, wèi cōng qū què
خەلقنىڭ تۈگمىنىگە سۇ قۇيماق؛ ئۆز ئادىمىنى
دۈشمەن تەرەپكە قاچۇرماق.

未卜先知 wèi bǔ xiān zhī ئالدىن بىلمەك؛
كۆرمەك؛ ئالدىن كۆرەرلىك؛ ھۆكۈملىق.

未定之天 wèi dīng zhī tiān ناتايىس ئىش؛ قارار تاپمىغان

ئىش؛ تايىنى يوق ئىش.

未可厚非 wèi kě hòu fēi ئارتۇقچە ئەيىبلەپ كەتمەسلىك
كېرەك؛ تامامەن ئىنكار قىلىۋەتمەسلىك كېرەك.

未老先衰 wèi lǎo xiān shuāi ۋاقىتسىز قېرىپ كەتمەك؛
قېرىماي تۇرۇپلا ئاجىزلىشىپ كەتمەك.

未能免俗 wèi néng miǎn sù چاكنىلىقتىن خالىي بولال-
ماسلىق.

未雨绸缪 wèi yǔ chōu móu يامغۇردىن بۇرۇن ئىشك-
دېرىزىلەرنى پۇختىلىماق؛ سۇ كەلگۈچە توغان تۇت.

味如鸡肋 wèi rú jī lèi ئانچە ئەھمىيىتى يوق نەرسە؛
قىزىققۇچىلىكى يوق نەرسە.

味如嚼蜡 wèi rú jiǎo là تېتىقسىز؛ لاۋزا؛ مەززىسىز.
”味同嚼蜡“ مۇ دېيىلىدۇ.

畏首畏尾 wèi shǒu wèi wěi ئۇنىڭدىنمۇ، بۇنىڭدىنمۇ قورقماق؛
ھېلى ئۇنىڭدىن، ھېلى بۇنىڭدىن ئەندىشە قىلماق؛
يۈرەكسىزلىك قىلماق.

畏缩不前 wèi suō bù qián قورقۇپ ئالغا باسماسلىق؛
يۈرەكسىزلىك قىلىپ ئىلگىرىلىمەسلىك؛ ئارسالدى
بولۇپ توختاپ قالماق.

蔚然成风 wèi rán chéng fēng ئەۋج ئېلىپ ئادەتكە ئايلانماق؛
ئۇلغىيىپ ئومۇمىي كەيپىياتقا ئايلانماق.

蔚为大观 wèi wéi dà guān كۆركەم-ھەشەمەتلىك بولۇپ
كۆرۈنمەك.

温故知新 wēn gù zhī xīn ئۆگەنگەننى تەكرارلاپ، يېڭى

چۈشەنچە ھاسىل قىلماق؛ كونسىنى تەكرارلاپ،
يېڭى بىلىم ھاسىل قىلماق؛ ئۆتمۈشنى ئەسلەپ،
ھازىرقىنى چۈشەنمەك.

温良恭俭让 wēn liáng gōng jiǎn rǎng مۇلايىم، رەھىمدىل،
ئەدەبلىك، ئاددىي - ساددا، كەمتەر.

温情脉脉 wēn qīng mò mò چىرايمىدىن مېھىر - مۇھەببەت
يېغىپ تۇرماق.

温柔敦厚 wēn róu dūn hòu مۇلايىملىق؛ سىلىق - يۇمشاق -
لىق؛ مېھرى ئىسسىقلىق.

温文尔雅 wēn wēn ěr yǎ لاتاپەتلىك؛ نازاكتەتلىك؛
ئەدەب - قائىدىلىك.

文不对题 wén bù duì tí ① مەزمۇنى تېمىغا ماس كەلمەسلىك؛
مەزمۇنى تېمىدىن يىراقلىشىپ كەتمەك.
② باغدىن سورىسا، تاغدىن جاۋاب بەرمەك؛ كاللا
دېسە، پاقالچەك دېمەك.

文不加点 wén bù jiā diǎn ماقالىنى بىر قېتىمدىلا نۇقسانسىز
يېزىپ چىقماق؛ ماقالىنى بىر قولىدىلا قايتا قەلەم
تەگمەيدىغان قىلىپ يېزىپ چىقماق.

文从字顺 wén cóng zì shùn راۋان؛ چۈشىنىشلىك.

文房四宝 wén fāng sì bǎo يېزىش - سىزىش ئەسۋابلىرى
(قەلەم، قەغەز، سىياھ، دۈۋەت).

文风不动 wén fēng bù dòng سىدىر - سىدىر قىلماسلىق؛
قېقىپ قويغان قوزۇقتەك. تۇرماق.

文过饰非 wén guò shì fēi جاتالىق - كەمچىلىكلىرىنى

يوشۇرماق.

- 文人相轻 wén rén xiāng qīng زىيالىيلار بىر- بىرىگە قايىل بولماسلىق؛ زىيالىيلار بىر- بىرىنى كۆزگە ئىلماس-لىق؛ ئەدىبلەر بىر- بىرىنى ياراتماسلىق.
- 文如其人 wén rú qí rén ماقالە ئاپتورى ئۈچۈن ئەينەكتۇر.
- 文恬武嬉 wén tiān wǔ xī ئەمەلدارلار راھەت- پاراغەتتە ياشىماق.
- 文武双全 wén wǔ shuāng quān ھەم قەلەم، ھەم ئەلەم ئەھلى؛ قەلەمدىمۇ، ئەلەمدىمۇ كامالەتكە يەتمەك.
- 文武之道，一张一弛 wén wǔ zhī dào, yī zhāng yī chí گاه چىگىتىش، گاه بوشتىش ئىشنىڭ توغرا يولىدۇر.
- 文以载道 wén yǐ zài dào ماقالە ئوي- پىكىرلەرنى بايان قىلىش ئۈچۈن يېزىلىدۇ.
- 文责自负 wén zé zì fù ئەسەرنىڭ مەزمۇنىغا ئاپتور جاۋابكار بولماق.
- 文质彬彬 wén zhī bīn bīn نازا كەتلىك؛ لاتاپەتلىك؛ ئەدەب- قائىدىلىك.
- 文治武功 wén zhì wǔ gōng دۆلەتنى گۈللەندۈرۈش ۋە قوغداش جەھەتلەردە ياراتقان تۆھپىلەر.
- 蚊力负山 wén lì fù shān پاشىدەك جېنى بىلەن تاغدەك يۈكنى كۆتۈرمەك.
- 闻风而起 wén fēng ēr qǐ خەۋەرنى ئاڭلاش بىلەنلا ھەرد- كەتكە كەلمەك؛ شەپسىنى ئاڭلاپلا تۇتۇش قىلماق.
- 闻风而逃 wén fēng ēr táo شەپسىنى ئاڭلاپلا قېچىپ

كەتمەك .

闻风而至 wēn fēng ér zhì : ئاڭلاپلا يېتىپ كەلمەك؛
خەۋەر يېتىش بىلەنلا يېتىپ كەلمەك .

闻风丧胆 wēn fēng sāng dǎn شەپسەنى ئاڭلاپلا يۈرۈكى
قېپىدىن چىقىپ كەتمەك؛ شەپسەنى ئاڭلاش
بىلەنلا جان - پېنى چىقىپ كەتمەك .

闻风远扬 wēn fēng yuǎn yāng شەپسەنى ئاڭلاپلا بەدەر
قاچماق؛ شەپسەنى ئاڭلاپلا تىكئۆھنمەك .

闻过则喜 wēn guò zé xǐ كەمچىلىك - خاتالىقى كۆرۈستىپ
بېرىلسە خۇشال بولماق .

闻鸡起舞 wēn jī qǐ wǔ باش توخۇدا تۇرۇپ مەشق
قىلماق .

闻名不如见面 wēn míng bù rú jiàn miàn داڭقىنى ئاڭلىغاندىن ئۆزىنى كۆرگەن ئەلا .

闻所未闻 wēn suǒ wèi wēn ئاڭلاپمۇ باقمىغان؛ قۇلاق
ئاڭلىمىغان .

闻一知十 wēn yī zhī shí بىرنى ئاڭلاپ ئوننى پەملىدە -
مەك؛ پەرەز قىلىشقا ئۇستا .

刎颈之交 wěn jǐng zhī jiāo ئۆمۈرلۈك دوست .
“刎颈至交” مۇ دېيىلىدۇ .

稳操胜算 wěn cāo shèng suàn غەلبە قازىنىشقا كۆز يەتە -
مەك؛ غەلبە قازىنىدىغانلىقىدا گەپ يوق؛ غەلبە

قازىنىشقا ئىشەنچ كامىل .
“稳操左券” مۇ دېيىلىدۇ .

- 稳如泰山 wěn rú tài shān تەيشەن تېغىدەك مەزمۇت؛
تاغدەك مۇستەھكەم.
- 稳扎稳打 wěn zhā wěn dǎ پۇختىلىق بىلەن ئىش قىلماق؛
پۇختا دەسسەپ تۇرۇپ كۈرەش ئېلىپ بارماق.
- 稳坐钓鱼船 wěn zuò diào yú chuān ھەرقانداق خەۋپ-خەتەر-
دىن قورقماي بىمالال يۈرۈۋەرمەك.
- 问长问短 wèn cháng wèn duǎn ئۇنى-بۇنى سورىماق؛ ھال-
ئەھۋال سورىماق.
- 问道于盲 wèn dào yú máng قارىغۇدىن يول سورىماق؛
ناداندىن ئەقىل سورىماق.
- 问柳寻花 wèn liǔ xún huā ① باھار سەيلىسى قىلماق؛ باھار
مەنزىرىسىدىن ھۇزۇرلانماق. ② جالاپ ئوينىماق.
- 问牛知马 wèn niú zhī mǎ ئۇنى سوراپ بۇنى بىلىۋالماق.
- 问心无愧 wèn xīn wú kuī خىجىل بولىدىغان يېرى يوق؛
ساپ ۋىجدان؛ ۋىجدان كۆتۈرمەك.
- 问心有愧 wèn xīn yǒu kuī خىجىللىق ھېس قىلماق؛
ۋىجدانى ئازابلانماق.
- 问罪之师 wèn zuī zhī shī جازا يۈرۈشى قىلغۇچى قوشۇن؛
ئەيىبلىگىلى كەلمەك.
- 瓮尽杯干 wèng jìn bēi gān كاكىسالتاڭ بولۇپ قالماق؛
گاڭسا-جىسا بولۇپ قالماق؛ قولدا ھېچنېمىسى
قالماسلىق.
- 瓮中之鳖 wèng zhōng zhī biē كۆپكە سولانغان تاشپاقىدەك
بولۇپ قالماق؛ قەپەزگە چۈشكەن قۇشقاچتەك

بولۇپ قالماق.

瓮中捉鳖 wèng zhōng zhuō biē كۈب ئىچىدىكى تاشپاقىنى
تۇتماق؛ قولدىكى نەرسە؛ قېچىپ كېتەلمەيدىغان
نەرسە.

蜗行牛步 wō xíng niú bù قۇلۇلدىكە سىلجىپ، كالىدەك
ئامسىلداپ ماڭماق؛ ئاستا قەدەم بىلەن ماڭماق.

我行我素 wǒ xíng wǒ sù ئۆز سەنىمىگە دەسسەمەك؛ بىلگەن
مۇقامغا توۋلىماق؛ خالىغىنىنى قىلماق.

卧榻之侧，岂容他人鼾睡 wò tà zhī cè, qǐ róng tā rén
hān shuī

يات ئادەمنىڭ ئۆز يېنىدا خورۇلداپ ئۇخلىشىغا يول
قويغان نەدە بار.

卧薪尝胆 wò xīn cháng dǎn شاخ-شۇمبا ئۈستىدە يېتىپ،
ئۆت يالىماق؛ جاپا-مۇشەققەتكە چىداپ چېنىقماق.

握手言欢 wò shǒu yán huān قول ئېلىشىپ يارىشىپ قالماق؛
قول ئېلىشىپ ياخشىلىشىپ قالماق.

乌飞兔走 wū fēi tù zǒu “兔走乌飞” گە قاراڭ.

乌合之众 wū hé zhī zhòng ئوبدان تەشكىللەنمىگەن
چەرەندە - پەرەندىلەر

乌七八糟 wū qī bā zāo “乱七八糟” غا قاراڭ.

乌天黑地 wū tiān hēi dì قاراڭغۇ - زۇلمەت؛ يەر - جاھان
قاراڭغۇلاشماق.

乌烟瘴气 wū yān zhāng qì بۇس - تۈتەكلەر قاپلاپ كەتمەك؛
جاھاننى پاراكەندە قىلىۋەتمەك.

- 乌衣门第 wū yī mén dì ئاتسۆڭكەكلەر ئائىلىسى.
- 污吏黠胥 wū lì xiá xū پارىخور-مەككار ئەمەلدارلار.
- 污泥浊水 wū ní zhuō shuǐ پاسكنا-ئىپلاس نەرسىلەر.
- 呜呼哀哉 wū hū āi zāi بېشىنى يېمەك؛ تۈگىشپ
كەتمەك.
- 无边风月 wú biān fēng yuè گۈزەل مەنزىرىلەر.
- 无边苦海 wú biān kǔ hǎi چەكسىز ئازاب-ئوقۇبەت.
- 无边无际 wú biān wú jì چەك-چېگرىسى يوق؛ چېتى
كۆرۈنمەيدىغان؛ پايانسىز كەڭ.
- 无病呻吟 wú bīng shēn yīn ئاغرىقسىز ئىگرىماق؛ يالغاندىن
ئاه ئۇرماق؛ ياسالماق قىلماق.
- 无病自灸 wú bīng zì jiǔ ئۆزىگە ئۆزى باش ئاغرىقى
تاپماق؛ ئۆزىنى ئۆزى قىينىماق.
- 无补于时 wú bǔ yú shí جەمئىيەتكە پايدىسى يوق.
”无补于世“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 无补于事 wú bǔ yú shì ئىشقا پايدىسى يوق.
- 无肠公子 wú cháng gōng zǐ ئۈچەيسىز بەگزادە؛ قىسقۇچپاقا.
- 无耻之尤 wú chǐ zhī yōu ئۈچىغا چىققان شەرمەندە؛ ئۆتۈپ
كەتكەن نومۇسىسىز.
- 无出其右 wú chū qí yòu ھەمىدىن ئېشىپ چۈشمەك؛
ئۇنىڭدىن ياخشىسى يوق.
- 无底洞 wú dǐ dòng تېگى يوق ئويقان؛ تۈۋى يوق
ماڭ؛ توشماس ئۆڭكۈر.
- 无的放矢 wú dī fàng shǐ نىشانسىز ئوق ئاتماق.

- 无敌于天下 wú dī yú tiān xià دۇنيادا تەڭدىشى يوق.
- 无地自容 wú dī zì róng يەرگە كىرىپ كەتكۈدەك بولماق؛ ئۆزىنى قويغۇدەك يەر تاپالماي قالماق.
- 无冬无夏 wú dōng wú xià قىشۇياز دېمەستىن؛ يىل بويى ئۈزۈلدۈرمەستىن.
- 无动于衷 wú dòng yú zhōng پەسەنت قىلماسلىق؛ پەرۋا قىلماسلىق؛ تەسىرلەنمەسلىك؛ تەپسە تەۋرىمەس. “无动于中” مۇ دېيىلىدۇ.
- 无毒不丈夫 wú dú bù zhāng fū قەھرى يوق ئەر ھېسابلانماس.
- 无独有偶 wú dū yǒu ǒu يالغۇز ئەمەس؛ يېگانە ئەمەس؛ جورىسى بار.
- 无恶不作 wú è bù zuò قىلمايدىغان ئەسكىلىكى يوق؛ قىلمىغان ئەسكىلىكى قالمىغان.
- 无法无天 wú fǎ wú tiān ئۇچىغا چىققان قانۇنسىزلىق؛ قانۇنسىزلىق قىلماق؛ جاھاننى بېشىغا كىيمەك.
- 无风不起浪 wú fēng bù qǐ làng شامال چىقمىسا دولقۇن كۆتۈرۈلمەيدۇ؛ شامال چىقمىسا دەرەخ لىڭشىمايدۇ؛ سەۋەبسىز قىل تەۋرىمەس؛ ھېچقانداق ئىش سەۋەبسىز بولمايدۇ.
- 无风起浪 wú fēng qǐ làng سەۋەبسىز ماجىرا تۇغدۇرماق؛ بىكاردىن - بىكار چاتاق چىقارماق؛ سەۋەبسىز جېدەل تېرىماق. “无风生浪” مۇ دېيىلىدۇ.
- 无根无蒂 wú gēn wú dì ① يار - يۆلكى يوق؛ يۆلەنچۈكى

يوق. ② تارتىشىدىغان ھېچنېمىسى يوق؛ ئالدىدا
يايلى، كەينىدە قۇيرۇقى يوق.

无功受禄 wú gōng shòu lù خىزمەت كۆرسەتمىسىمۇ يۇقىرى
مۇئاش ئالماق؛ ھېچقانداق تۆھپە ياراتمايلا
مۇكاپاتقا ئىگە بولماق؛ ھېچبىر ئىش قىلىپ
بەرمەيلا ھەق ئالماق.

无关大局 wú guān dà jú ئومۇمىيلىققا دەخلىسى يوق؛
كارى چاغلىق.

无关宏旨 wú guān hōng zhǐ چوڭ ئىشلار بىلەن مۇناسىۋىتى
يوق؛ ئاساسىي مەزمۇنغا دەخلىسى يوق؛ ئانچە
ئەھمىيىتى يوق؛ كارى چاغلىق.

无关痛痒 wú guān tòng yǎng “不关痛痒” غا قاراڭ.

无官一身轻 wú guān yī shēn qīng ئەمىلى يوقنىڭ يۈكى يېنىك؛
ئەمىلى يوقنىڭ غېمى يوق؛ ئېشىكى يوق موللامنىڭ
قۇلقى تىنچ.

无何有之乡 wú hē yǒu zhī xiāng ھېچنېمە يوق يەر؛ قۇلاق
تىنچ جاي.

无稽谰言 wú jī lán yán ئاساسسىز گەپ؛ ئويدۇرما سۆز.

无稽之谈 wú jī zhī tān تۇتۇرۇقسىز گەپ؛ ئاساسسىز
گەپ؛ بىمەنە سەپسەتە.

无计可施 wú jì kě shī ئىلاج قىلالماسلىق؛ ئامالسىز
قالماق.

无济于事 wú jì yú shì ھېچنېمىگە دال بولماسلىق؛
كارغا كەلمەسلىك؛ ھېچقانداق پايدىسى يوق.

- 无家可归 wú jiā kě guī ماكانسىز قالماق؛ كوچىدا
 قالماق؛ باش تىققۇدەك يېرى بولماسلىقى.
- 无价之宝 wú jià zhī bǎo بىباھا گۆھەر.
- 无坚不摧 wú jiān bù cuī ھەر قانداق مۇستەھكەم قورغاننى
 يىمىرىپ تاشلىماق؛ ھەممىدە غالىب؛ ھەممىنى
 يېڭىدىغان؛ ئىنتايىن قۇدرەتلىك.
- 无尽无休 wú jìn wú xiū پۈتمەس - تۈگمەس؛ ئاخىرى
 يوق.
- 无精打彩 wú jīng dǎ cǎi “没精打彩” گە قاراڭ.
- 无咎无誉 wú jiù wú yù ئەيىبلىگۈچىلىكىمۇ، ماختىغۇ -
 چىلىكىمۇ يوق؛ قولدىن ياخشىلىقمۇ، يامانلىقمۇ
 كەلمەسلىك؛ ياخشىمۇ ئەمەس، يامانمۇ ئەمەس.
- 无拘无束 wú jū wú shù ھېچنېمە بىلەن چەكلەنمەسلىك؛
 ئەركىن - ئازادە يۈرمەك.
 “无束无拘” مۇ دېيىلىدۇ.
- 无可比拟 wú kě bǐ nǐ تەڭلەشتۈرگىلى بولمايدىغان؛
 سېلىشتۇرغىلى بولمايدىغان؛ تەڭدىشى يوق.
- 无可非议 wú kě fēi yì ئەيىبلىگۈچىلىكى يوق؛ ئەيىب -
 لىگۈدەك ھېچنېمىسى يوق؛ گەپ سىغمايدىغان؛
 قىل سىغمايدىغان.
- 无可厚非 wú kě hòu fēi “未可厚非” گە قاراڭ.
- 无可讳言 wú kě huì yán گەپنى يوپۇتۇشنىڭ ھاجىتى
 يوق؛ يوشۇرىدىغان ھېچنېمە يوق؛ ئېيتىشقا
 بولمايدىغان ھېچنېمىسى يوق.

“无庸讳言” مۇ دېيىلىدۇ.

无可救药 wú kě jiù yào “不可救药” غا قاراڭ.

无可奈何 wú kě nài hé ئامالسىز قالماق؛ ئىلاجسىز قالماق.

无可奈何花落去 wú kě nài nē huā luò qù
گۈل - چېچەكلەر تۆكۈلسە، ئۇنىڭغا نېمە ئىلاج؛
گۈزەل چاغلار كېتىدۇ، ئامال قانچە.

无可无不可 wú kě wú bǔ kě بۇنىڭغىمۇ مەيلى، بۇنىڭغىمۇ مەيلى؛
قانداق بولسا بولسۇن.

无可争辩 wú kě zhēng biàn مۇنازىرە تەلەپ قىلمايدىغان؛
قىل سىغمايدىغان؛ شەك - شۈبھىسىز.
“无可置辩” مۇ دېيىلىدۇ.

无可置疑 wú kě zhī yí گۇمانلىنىشقا بولمايدىغان؛ گۇمان
كەتمەيدىغان؛ شەك - شۈبھىسىز.

无孔不入 wú kǒng bù rù كىرەلمەيدىغان تۆشۈكى يوق؛
ھەرقانداق پۇرسەتتىن پايدىلانماق.

无赖已极 wú lài yǐ jí ئۇچىغا چىققان بىشەملىك؛ ئوتۇپ
كەتكەن داپشاقلق.

无理取闹 wú lǐ qǔ nào قەستەن چاتاق چىقارماق؛
بىكاردىن - بىكار جېدەل چىقارماق؛ سەۋەبسىز
ماجرىا تۇغدۇرماق؛ يولسىز جاڭجا لاشماق.

无立锥之地 wú lì zhuī zhī dì بىگىز سانچقۇدەك يېرى يوق؛
پۇت تىققۇدەك جايى يوق؛ ئۆي - ماكانى يوق.

无米之炊 wú mǐ zhī chuī گۈرۈچسىز يولۇ ئەتمەك؛

ئەمەلگە ئاشمايدىغان ئىش؛ مۇمكىن بولمايدىغان
ئىش؛ بىر باشقا چىقمايدىغان ئىش.

无名小卒 wú míng xiǎo zú نام - نىشانى يوق ئادەم؛
ئانچىكى بىر ئادەم؛ ئەرزىمەس ئادەم؛ ئېتىبارسىز
ئادەم.

无能为力 wú néng wéi lì قولدىن كەلمەسلىك؛ قۇربى
يەتمەسلىك.

无能为力 wú néng wéi yì ۋۇجۇدقا چىقماستىن؛
غۇددىسىدىن چىقالماستىن؛ كارغا ياردىماستىن.

无偏无党 wú piān wú dǎng ھېچكىمگە (ھېچقايسى تەرەپكە)
يان باسماستىن؛ خالستىن.

无奇不有 wú qí bù yǒu يوق نەرسە يوق؛ ئاجايىپ -
غارا يىپ نەرسىلەرنىڭ ھەممىسى بار؛ غەلىتە - غەلىتە
ئىشلار يۈز بېرىپ تۇرماق.

无巧不成书 wú qiǎo bù chéng shū ئېپى كەلمىسە، ئىش پۈت -
مەس؛ ھەرقانداق ئىش ئېپى كەلمىسە ۋۇجۇدقا
چىقمايدۇ؛ تاسادىپى توغرا كېلىپ قالماق؛ ناھايىتى
جايدا ماس كەلمەك.

无穷无尽 wú qióng wú jìn پۈتمەس - تۈگىمەس.

无拳无勇 wú quán wú yǒng ماغۇدۇرمۇ يوق، غەيرىتىمۇ يوق؛
مادارمۇ، جاسارتىمۇ يوق.

无人问津 wú rén wèn jīn ھېچكىم يېقىن كەلمەسلىك؛
ھېچكىمنىڭ قىلغۇسى كەلمەسلىك؛ ھېچكىمنىڭ
كارى بولماستىن..

- 无伤大体 wú shāng dà tǐ ئومۇمىيلىققا دەخلىسى يوق؛
چوڭ تەرەپكە نۇقسان يەتكۈزمەسلىك.
“无伤大雅” مۇ دېيىلىدۇ.
- 无声无息 wú shēng wú xī ئۇن- تىنسىز ئىشلىمەك؛ نام-
نىشانسىز ياشىماق؛ نام- ئاتىقى چىقماسلىق؛ ھېچ
ئىشقا تەسىر كۆرسەتمەسلىك.
“无声无臭” مۇ دېيىلىدۇ.
- 无师自通 wú shī zì tōng ئۆزى ئۆگىنىۋالماق؛ ئۇستازسىز
ئۆگىنىۋالماق.
- 无事不登三宝殿 wú shì bù dēng sān bǎo diàn
ھاجىتى چۈشمىسە بارماسلىق؛ ئىشى بولمىسا ئىزدە-
مەسلىك؛ بېشىغا كۈن چۈشمىسە مازارغا بارماپتۇ.
- 无事生非 wú shì shēng fēi يوق يەردىن ئىش تېرىماق؛
يوق يەردىن چاتاق چىقارماق؛ تۇخۇمدىن تۈك
ئۈندۈرمەك؛ ھېچنېمىدىن ھېچنېمە يوقلا ۋەقە
تۇغدۇرماق.
- 无是无非 wú shì wú fēi ھېچ ئىشقا ئارىلاشماسلىق؛ ھېچ
ئىش يوق بىكارچىلىق.
- 无思无虑 wú sī wú lǜ ئوي- پىكىر قىلماسلىق؛ ئار-
تۇقچە ئويلىنىپ كەتمەسلىك.
- 无私有弊 wú sī yǒu bì بىكاردىن- بىكار گۇمانغا قالماق.
- 无所不包 wú suǒ bù bāo ھەممىنى ئۆز ئىچىگە ئالماق؛ ئۆز
ئىچىگە ئالغىنى قالماسلىق.
- 无所不及 wú suǒ bù jí يەتمەيدىغان يېرى يوق؛ بارماي-

دېغان يېرى يوق.

无所不可 wú suǒ bù kě بولمايدىغان يېرى يوق؛ قانداق بولسا بولسۇن.

无所不能 wú suǒ bù néng قولدىن كەلمەيدىغىنى يوق؛ ھەممە ئىش قولدىن كەلمەك؛ ھەممىگە قابىل.

无所不谈 wú suǒ bù tán دېيىشمەيدىغان گېپى يوق.

无所不通 wú suǒ bù tōng بىلمەيدىغىنى يوق.

“无所不知” “无所不晓” مۇ دېيىلىدۇ.

无所不为 wú suǒ bù wéi قىلمايدىغىنى يوق؛ ھەرقانداق يامانلىقتىن يانماسلىق؛ ھەرقانداق ئەسكىلىكلەرنى قىلماق.

“无所不做” مۇ دېيىلىدۇ.

无所不用其极 wú suǒ bù yòng qí jī ھەرقانداق ۋەھشىيلىكتىن ئۆتۈپ كېتىش يانماسلىق.

无所不在 wú suǒ bù zài ھەممىلا يەردە مەۋجۇت بولماق؛ ھەممىلا يەردە بار.

无所不知 wú suǒ bù zhī “无所不通” غا قاراڭ.

无所不至 wú suǒ bù zhì ① بارمايدىغان يېرى يوق؛ كىرمەيدىغان تۆشۈكى يوق. ② قىلمىغىنى قالماسلىق؛ قىلمايدىغىنى يوق.

无所措手足 wú suǒ cuò shǒu zú “手足无措” غا قاراڭ.

无所顾忌 wú suǒ gù jì ھېچنېمىدىن ئەنسىرمەسلىك؛ ھېچنېمىدىن غەم قىلماسلىق.

无所适从 wú suǒ shì cóng قانداق قىلىشنى بىلمەي

قالماق؛ كىمگە ئەگىشىشنى بىلمەي قالماق؛
كىمىنىڭ گېپىگە كىرىشىنى بىلمەي قالماق.

无所事事 wú suǒ shì shì ھېچ ئىش قىلماسلىق؛ بىكار
يۈرمەك.

无所畏惧 wú suǒ wèi jù ھېچنېمىدىن تەپ تارتماسلىق؛
ھېچنېمىدىن قورقماسلىق.

无所畏惧 wú suǒ wèi jù ھېچنېمىدىن قورقماسلىق؛
قورقۇشنىڭ نېمىلىكىنى بىلمەسلىك.

无所用心 wú suǒ yòng xīn ھېچ ئىشقا كۆڭۈل بولمەسلىك؛
ھېچنېمىنىڭ غېمىنى يېمەسلىك؛ ھېچنېمە بىلەن
كارى بولماسلىق.

无所作为 wú suǒ zuò wéi ھېچ ئىشنى بىر باشقا ئېلىپ
چىقالماسلىق؛ ھېچقانداق ئۇتۇقى بولماسلىق؛
نەتىجە يارىتىشقا تىرىشماسلىق.

无往不利 wú wǎng bù lì ھەممە ئىش ئوڭۇشلۇق بولماق؛
ھەممە ئىش يۈرۈشۈپ كەتمەك.

无往不胜 wú wǎng bù shèng ھەممىلا يەردە غەلبە قىلماق؛
ھەممىلا ئىشتا غەلبە قازانماق.

无妄之灾 wú wǎng zhī zāi كۈتۈلمىگەن بالا - قازا؛ كۈتۈل -
مىگەن ئوڭۇشسىزلىق؛ كۈتۈلمىگەن پېشكەللىك.

无微不至 wú wēi bù zhì ھەر تەرەپلىمە غەمخورلۇق
قىلماق؛ تولۇق خەۋەر ئالماق؛ ئەتراپلىق ئېتىبار
بەرمەك.

无为而治 wú wéi ér zhì ئەجىرسىز باشقۇرماق؛ ئەجىر

قىلمايلا ئىدارە قىلماق .

- 无隙可乘 wú xī kě chēng - كىرىدىغان تۆشۈك يوق؛ كىرگۈ -
دەك يۈچۈك يوق؛ پايدىلانغۇدەك پۇرسەت بولماس -
لىق؛ پايدىلانغۇدەك پۇرسەت قالدۇرماسلىق .
- 无瑕可击 wú xiá kě jī - ئەيىبلىگۈدەك نۇقسان قالدۇر -
ماسلىق؛ تىل تەگكۈزگۈەك يېرى يوق؛ كەم -
كۈتسىز؛ مۇكەممەل .
- 无懈可击 wú xiè kě jī - ئېسىلىۋالغۇدەك نۇقسان بول -
ماسلىق؛ تىل تەگكۈزگۈدەك يېرى بولماسلىق .
- 无形无影 wú xíng wú yǐng - ھېچبىر ئىزناسى بولماسلىق .
- 无一不知 wú yī bù zhī - ”无所不通“ غا قاراڭ .
- 无依无靠 wú yī wú kào - يۆلەنچۈكى يوق؛ باشپاناھسىز
قالماق؛ يار - يۆلەكسىز قالماق .
- 无以复加 wú yǐ fù jiā - چېكىگە يەتمەك .
- 无以塞责 wú yǐ sè zé - جاۋاب قايتۇرالماسلىق؛ ھېساب
بېرەلمەسلىك؛ جاۋابكارلىقتىن باش تارتىشقا ئورۇن
قالماسلىق .
- 无以为生 wú yǐ wéi shēng - تىرىكچىلىك يولىنى تاپالماسلىق؛
جان باققۇدەك بىر نەرسە بولماسلىق .
- 无以自解 wú yǐ zì jiě - ئۆزىنى ئاقللىيالماسلىق .
- 无翼而飞 wú yǐ ér fēi - ”不翼而飞“ گە قاراڭ .
- 无影无踪 wú yǐng wú zōng - ئىز - دېرەكسىز يوقىلىپ كەت -
مەك؛ غايىب بولماق .
- 无庸讳言 wú yōng huī yán - يوشۇرۇش ھاجەتسىز؛ يوشۇ -

- رۇشنىڭ ھاجىتى يوق .
 无庸置辩 wú yōng zhì biān “无可争辩” گە قاراڭ .
 无庸赘述 wú yōng zhuī shù؛ تولا گەپنىڭ لازىمى يوق؛ ئوشۇقچە گەپ ھاجەتسىز .
 无忧无虑 wú yōu wú lǜ غەم - ئەندىشىسىز .
 无鱼作罢 wú yú zuò gǎ؛ بېلىقسىز كۆلگە تور سالماق؛ قۇرۇق ئاۋارە بولماق .
 无与伦比 wú yǔ lún bǐ تەڭدىشى يوق؛ تەڭداشسىز .
 无缘无故 wú yuān wú gù؛ ھېچنېمىدىن ھېچنېمە يوق؛ بىكاردىن - بىكار؛ ھېچبىر سەۋەبسىزلا .
 无源之水，无本之木 wú yuán zhī shuǐ, wú běn zhī mù مەنبەسىز سۇ، يىلتىزسىز دەرەخ .
 无中生有 wú zhōng shēng yǒu؛ تۇخۇم - ئويدۇرۇپ چىقارماق؛ دىن تۈك ئۇندۇرمەك .
 无足轻重 wú zú qīng zhòng؛ جىڭغا توختىمايدىغان؛ كارى چاغلىق .
 毋庸置疑 wú yōng zhì yí “无可置疑” غا قاراڭ .
 吴牛喘月 wú niú chuǎn yuè گۇمانلىنىپ دەككە - دۈككىگە چۈشمەك .
 吴头楚尾 wú tóu chǔ wěi ۋۇ بەگلىكى بىلەن چۈ بەگلىكى تۇتاشقان جاي (ھازىر “جاڭشى ئۆلكىسى” نىڭ باشقىچە ئاتىلىشى ئورنىدا قوللىنىلىدۇ) .
 吴下阿蒙 wú xià ā mēng بىلىمى ئاز؛ بىلىم دائىرىسى تار .
 梧鼠技穷 wú shǔ jì qióng توشقان باش چاشقانىڭ

- ھۈنەرى: بىلىدىغىسى كۆپ، ئەسقاتىدىغىنى يوق.
 五彩缤纷 wǔ cǎi bīn fēn زەڭمۈرەڭ، رەڭگارەڭ؛ كۆزنى قاماشتۇرىدىغان.
 ”五色缤纷“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 五方杂处 wǔ fāng zā chǔ ھەر يەر-ھەر يەردىن كەلگەنلەر بىللە ياشاۋاتقان جاي.
- 五分钟热度 wǔ fēn zhōng rè dù بەش مىنۇتلۇق قىزغىنلىق؛ بىردەملىك قىزغىنلىق.
- 五风十雨 wǔ fēng shí yǔ ”十风五雨“ گە قاراڭ.
- 五谷不分 wǔ gǔ bù fēn ”四体不勤，五谷不分“ غا قاراڭ.
- 五光十色 wǔ guāng shí sè رەڭمۈرەڭ؛ خىلمۇخىل؛ ھەر-خىل-ھەر ياكىزا.
- 五行八作 wǔ háng bā zuō ھەر خىل ھۈنەر-كەسىپ.
- 五湖四海 wú hú sì hǎi ھەر يەر-ھەر يەر؛ ھەر جاي؛ مەملىكەتنىڭ ھەرقايسى جايلىرى.
- 五花八门 wǔ huā bā mén خىلمۇخىل؛ رەڭگارەڭ؛ ھەر-خىل-ھەر ياكىزا.
- 五花大绑 wǔ huā dà bǎng چەمبەرچەس باغلىماق.
- 五马分尸 wǔ mǎ fēn shī ئاتقا سۆرتىپ ئۆلتۈرمەك؛ پارە-پارە قىلىۋەتمەك.
 ”五牛分尸“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 五内如焚 wǔ nèi rú fēn ئىچ-باغرى ئۆرتەنمەك؛ يۈرەك-باغرى ئېزىلمەك؛ دىلى پۇچۇلانماق؛ قاتتىق ئازابلانماق.

五日京兆 wǔ rì jīng zhāo ① پات ئارىدا مەنەسەپتىن
چۈشىدىغان ئادەم. ② ئۇزاققا بارمايدىغان ئىش.

五色无主 wǔ sè wú zhǔ تاتىرىپ چىرايى ئۆچمەك؛
كەتمەك؛ يۈزىدە قان دىدارى قالماسلىق.

五十步笑百步 wǔ shí bù xiào bǎi bù
ئۆزىنىڭكىنى كۆرمەي، خەقنىڭكىنى زاڭلىق قىلماق؛
ئىشتىنى يوق تىزى يىرتىقتىن كۈلۈپتۇ؛
ئۆزىنىڭ ئەيىبىنى كۆرمەي، خەقنىڭ ئەيىبىنى
ئاچماق.

五体投地 wǔ tǐ tóu dì ① بېشى يەرگە تەگكۈدەك
ئېگىلىپ تازىم قىلماق؛ توققۇز تازىم قىلماق.
② ئىچ - ئىچىدىن قايىل بولماق؛ چىن كۆڭلىدىن
ئاپىرىن ئوقۇماق.

五洲四海 wǔ zhōu sì hǎi دۇنيانىڭ ھەممە جايلىرى؛ ئون
سەككىز مىڭ ئالەم؛ جىمى ئالەم؛ يەتتە ئىقلىم.

舞文弄法 wǔ wén nòng fǎ قانۇن بىلەن ئويناشماق؛ قانۇننى
سۇيىستېمال قىلماق؛ قانۇندىن شەخسى مەنپە -
ئەت يولىدا پايدىلانماق.

舞文弄墨 wǔ wén nòng mò قەلەم ئويناتماق؛ سۆز ئويۇنى
قىلماق؛ قەلەم ماھارىتىنى بازارغا سالماق.

勿谓言之不预 wù wèi yán zhī bù yǔ
ئالدىن ئېيتىپ قويۇلمىدى دېمەك (دېمىسۇن)؛
ئالدىنئالا دەپ قويۇلمىدى دېمەك (دېمىسۇن)؛
باشتا دەپ قويىمىدى دېمەك (دېمىسۇن)

勿以恶小而为之，勿以善小而
wū yǐ è xiǎo ér wéi zhī, wū yǐ
shàn xiǎo ér bù wéi

كارى چاغلىق ئىكەن دەپ يامان ئىشقا قول سالما،
ئانچىكى بىر ئىش ئىكەن دەپ ساۋاب ئىشتىن
باش تارتما.

物腐虫生 wù fǔ chōng shēng قۇرۇت چىرىمىسە.
چۈشمەيدۇ.

物各有别 wù gè yǒu bié نەرسە نەرسىدىن پەرق قىلىدۇ؛
نەرسە نەرسىگە ئوخشىمايدۇ؛ ھەر نەرسىنىڭ
ئۆزىگە خاس ئالاھىدىلىكى بولىدۇ.

物换星移 wù huàn xīng yí جاھان ئۆزگىرىپ كەتمەك؛
ۋاقت - زامانلار ئۆتۈپ كەتمەك.

物极必反 wù jí bì fǎn شەيئىلەر راۋاجلىنىپ چېكىگە
يەتكەندە جەزمەن ئەكسىگە ئۆزگىرىدۇ؛ شەيئىلەر
ئاخىرقى چېكىگە يەتكەندە ئەكسىگە ياندىۇ.

物尽其用 wù jìn qí yòng ھەممە نەرسىنىڭ رولىنى تولۇق
جارى قىلدۇرماق.

物美价廉 wù měi jiā lián “价廉物美” غا قاراڭ.

物伤其类 wù shāng qí lèi ئۆز خىلىدىكىلەرنىڭ بەختسىز -
لىككە ئۇچرىشىغا قايغۇرماق.

物以类聚，人以群分 wù yǐ lèi jù, rén yǐ qún fēn
نەرسىلەر ئۆز خىلىنى تاپىدۇ، ئادەملەر ئۆز قاياشنى؛
مال تۈرى بىلەن، ئادەم خىلى بىلەن.

物以稀为贵 wù yǐ xī wéi guì نېمە ئاز بولسا، شۇ قىممەت

بولدۇ؛ قىس نەرسە قەدىرلىك بولىدۇ.

恶湿居下

wū shī jū xià

نەملىكتىن بىزار بولۇپ، زەي

يەرگە بېرىپ تۇرماق؛ نەملىكتىن قۇتۇلۇمەن دەپ

زەي يەرگە كۆچۈۋالماق.

雾鬓风鬟

wù bìn fēng huān

سۇمبۇل چاچ؛ بوستان چاچ.

雾里看花

wù lǐ kàn huā

تۇماندا گۈل كۆرگەندەك؛ كۆز

تورلاشماق؛ ئېنىق كۆرەلمەسلىك

X

- 吸风饮露 xī fēng yǐn lù ھاۋا ۋە شەبىنەم بىلەن ئوزۇق-
لانماق؛ ئاش- تاماقنى تەرك ئەتمەك.
- 息事宁人 xī shì níng rén ① ماجىرانى تىنچىتىماق؛ ماجىرا
قىلغۇچىلارنى ياراشتۇرماق؛ ۋەقەنى بېسىپ ھەممىنى
تىنچىتىماق. ② ئىش تېپىۋالماي يول قويماق.
- 息息相关 xī xī xiāng guān ھەممەنەپەس بولماق؛ ناھايىتى
يېقىن مۇناسىۋەتتە بولماق.
- 希世奇珍 xī shì qí zhēn كەمدىن- كەم ئۇچرايدىغان
نەرسە؛ قىممەت باھالىق نەرسە؛ نادىر نەرسە.
- 惜老怜贫 xī lǎo lián pín قېرىلار ۋە نامراتلارغا غەمخور-
لۇق قىلماق؛ قېرى- چۆرى، غېرىب- غۇرۋالارنىڭ
بېشىنى سىلىماق.
- 惜墨如金 xī mò rú jīn سىياھنى ئالتۇندەك ئايىماق؛
ئاسانلىقچە قەلەم تەۋرەتمەسلىك.
- 惜指失掌 xī zhǐ shī zhǎng بارماقنى دەپ قولدىن ئايرىل-
ماق؛ غېرىپچى دەپ غۇلاچتىن قۇرۇق قالماق؛
كېچىكى دەپ چوڭدىن قۇرۇق قالماق.
- 熙来攘往 xī lái rǎng wǎng كىشىلەر مىغىلداپ كەتمەك؛
كىشىلەر توپ- توپ بولۇپ قاتناپ تۇرماق؛ زوق-

- شۇق بىلەن قايناپ تاشماق .
熙熙攘攘 xī xī rǎng rǎng "熙来攘往" غا قاراڭ .
- ھىجىيىپ كەتمەك؛ شاللاقلق
嘻皮笑脸 xī pí xiǎo liǎn قىلماق؛ شېتىلىك قىلماق؛ بىزەڭلىك قىلماق .
- "嘻皮笑脸" گە قاراڭ .
嬉皮笑脸 xī pí xiǎo liǎn
- تۈزى قىچىشسا، دۈمبىسىنى
膝痒搔背 xī yǎng sāo bèi تاتىلماق؛ مەيدىسى قىچىشسا دۈمبىسىنى قاشلىماق .
- خاتاغا كۆنۈپ قېلىپ، توغرا
习非成是 xī fēi chéng shì دەپ ھېسابلىماق .
- ئادەتلىنىپ قالماق؛ كۆنۈپ
习惯成自然 xī guǎn chéng zī rán قالماق؛ ئادەت بولۇپ قالماق .
- ئادەتلىنىپ قېلىپ ھېچقانداق
习焉不察 xī yān bù chá ئۆزگىچىلىكىنى سەزمەسلىك؛ كۆنۈپ كەتمەك .
- ئادەتلىنىپ قالماق؛ كۆنۈپ
习以为常 xī yī wéi chā قالماق؛ ئادەتتىكى ئىشتەك بولۇپ قالماق .
- مىجەز - خاراكىتىغا ئايلىنىپ
习与性成 xī yǔ xìng chéng قالماق؛ خۇي - پەيلگە ئايلىنىپ كەتمەك؛ ئادەت -
لىنىپ قالماق؛ كۆنۈپ قالماق .
- ئۇيان - بۇيان يۈگۈرۈپلا يۈر -
席不暇暖 xī bù xiǎ nuǎn مەك؛ ئالدىراپ - تېنەپلا يۈرمەك؛ بىر قولنى ئون
قىلالماي قالماق .
- ئۆزىنى قابىلىيىتى بار ئىكەن
席珍待聘 xī zhēn dài pìn دەپ ئىشقا سېلىشنى كۈتۈپ تۇرماق .
- خەقنىڭ چارسىنى كۆچۈرۈپ
袭人故智 xī rén gù zhī

قولالانماق؛ باشقىلارنى دورساماق؛ دورامچىلىق قىلماق.

洗耳恭听 xǐ ěr gōng tīng ، قولاننى دىك تۇتۇپ ئاڭلىماق؛
دىققەت بىلەن قولاق سالماق؛ كۆڭۈل قويۇپ
ئىشتمەك؛ زەن قويۇپ ئىشتمەك.

洗垢求瘢 xǐ gǒu qiū bān ترناق ئاستىدىن كىرىمەك.

洗心革面 xǐ xīn gē miàn ئۈزۈل - كېسىل ئۈزگەرمەك؛
توۋا قىلماق؛ تۈزۈلۈپ يېڭى ئادەم بولماق.

徙宅忘妻 xǐ zhāi wàng qī ئۆي كۆچكەندە خوتۇننى
ئۇنىۋاپ قاپتۇ.

喜出望外 xǐ chū wàng wài كۈتۈلمىگەن خۇشاللىق؛ كۈتۈل -
مىگەن خۇش خەۋەردىن شادلىنىپ كەتمەك.

喜从天降 xǐ cōng tiān jiàng كۈتمىگەن يەردىن ئېرىشكەن
خۇشاللىق؛ ئويلىمىغان يەردىن كېلىپ چىققان
خۇشاللىق؛ كۈتمىگەن خۇش خەۋەر.

喜眉笑眼 xǐ méi xiào yǎn قاش - كۆزى ئويناپ كەتمەك؛
گۈلەقەللىرى ئېچىلىپ كەتمەك.

喜怒无常 xǐ nù wú chāng مەسجەزىنىڭ تۇتۇرۇقى يوق؛
بىردەم ئېچىلىپ، بىردەم تۇتۇلۇپ قالماق.

喜气洋洋 xǐ qì yāng yāng خۇشاللىققا چۆمەك؛ شادلىققا
بۆلەنمەك.

喜闻乐见 xǐ wēn lè jiàn سۆيۈپ كۆرىدىغان، ياقۇرۇپ
ئاڭلايدىغان؛ كۆڭۈلگە ياقماق؛ ياخشى كۆرمەك.

喜笑颜开 xǐ xiào yān kāi ئېچىلىپ - يېيىلىپ كەتمەك؛

يياراپ كەتمەك؛ گۈلقەلەرى ئېچىلىپ كەتمەك؛
خۇشاللىقتىن تېرىسىگە پاتماي قالماق.

喜新厌旧 xǐ xīn yān jiù يېڭى يارنى تاپقاندا كونا يارنى
تاشلىماق.

”喜新厌旧“ مۇ دېيىلدۇ.

喜形于色 xǐ xíng yú sè خۇشاللىقى چىرايىدىن چىقىپ
تۇرماق؛ خۇشاللىقتىن ئېچىلىپ-يېنىلىپ كەتمەك.

喜跃抃舞 xǐ yuè biàn wǔ خۇشاللىقتىن سەكرەپ كەتمەك.

系风捕影 xī fēng bǔ yǐng ”捕风捉影“ غا قاراڭ.

系铃解铃 xī líng jiě líng ”解铃系铃“ غا قاراڭ.

细不容发 xī bù róng fā چاچتىنمۇ ئىنچىكە؛ تولمۇ
ئىنچىكە؛ بەكمۇ كىچىك.

细大不捐 xī dà bù juān كۆپ-ئاز دېمەي ھەممىنى
قوبۇل قىلماق؛ ئاز نەرسىگىمۇ ئېتىبارسىز
قارماسلىق.

细水长流 xī shuǐ cháng liú ① ئىشى ئاز-ئازدىن ئۇزۇل-
دۈرمەي ئىشلىمەك. ② كۈچنى ئاز-ئازدىن ئۇزۇن
ئىشلەتمەك.

细微末节 xī wēi mò jiē ئۇششاق-چۈششەك ئىش؛
ئەزىمەس ئىش.

”细枝末节“ مۇ دېيىلدۇ.

细针密缕 xī zhēn mì lǚ ئىنچىكە ئويلاپ، پىششىق
ئىشلىنمەك.

虾兵蟹将 xiā bīng xiè jiāng چەررەندە-پەررەندىلەر.

- 瞎子摸鱼 xiǎ zǐ mō yú قارىغۇدەك نىمىسقىلاپ بېلىق تۇتماق؛ قارىسىغا ئىش قىلماق.
- 狭路相逢 xiá lù xiāng féng تار يولدا دوقۇرۇشۇپ قالماق؛ تار يەردە ئۇچرىشىپ قالماق.
- 遐迩闻名 xiá ěr wēn míng ھەممە يەردە داڭقى بار؛ نامى يىراق - يېقىنغا تارقالماق.
- 瑕不掩瑜 xiá bù yǎn yú دەپى بولسىمۇ يەنىلا قاشتاش؛ كەمچىلىكلەر ئارتۇقچىلىقلارنى ياپالمايدۇ؛ ئارتۇقچىلىق كەمچىلىكلەردىن ئۈستۈن تۇرسۇدۇ.
- 瑕瑜互见 xiá yú hù jiàn دېغمۇ بار، نۇرمىۇ بار؛ كەمچىلىكىمۇ، ئارتۇقچىلىقىمۇ بار.
- 下阪走丸 xià bǎn zǒu wān يۇسۇلاق نەرسە يانتۇ يەردىن دومىلاپ چۈشكەندەك.
- 下笔成章 xià bǐ chéng zhāng شارت - شۇرتلا ماقالە يېزىپ چىقماق.
- 下不为例 xià bù wéi lì ئىككىنچى ئۇنداق قىلماسلىق؛ يەنە تەكرارلانماسلىق؛ پەندىيات قىلماق.
- 下车伊始 xià chē yī shǐ ھارۋىدىن چۈشەر - چۈشمەيلا؛ مەنەسپكە ئولتۇرا - ئولتۇرمايلا؛ يېڭى ئىش ئورنىغا كېلىش بىلەن تەڭلا.
- 下里巴人 xià lǐ bā rén سەھرالق بەدەۋىيلەر؛ ئاممىۋى بەدەۋىي ئەدەبىيات.
- 下马观花 xià mǎ guān huā ئاتتىن چۈشۈپ گۈل كۆرمەك؛ نەھۇنى تەپسىلىي كۆزدىن كەچۈرمەك.

“下马看花” مۇ دېيلىدۇ.

- 下马威 xià mǎ wēi ھە دېگەندىلا ھەيۋە قىلماق؛ ھە دېگەندىلا پويۇزا قىلماق.
- 夏炉冬扇 xià lú dōng shān يازدا مەش، قىشتا يەلپۈگۈچ.
- 夏日可畏 xià rì kě wēi سۈرلۈك؛ قورقۇنچلۇق؛ ھېيىقارلىق.
- 仙山琼阁 xiān shān qióng gé ئاشيانە راۋاق؛ ئەۋلىيا - ئەبى - يالار ماكانى.
- 先睹为快 xiān dǔ wéi kuài بالدۇر كۆرۈشنى بەخت سانماق؛ كۆرۈشكە ئالدىراپ كەتمەك؛ كۆرۈشكە تەقەززا بولماق.
- 先发制人 xiān fā zhì rén ئالدىن مۇشت كۆتۈرمەك؛ ئالدىن قول سالماق؛ تەشەببۇسكارلىقنى قولغا ئالماق.
- 先见之明 xiān jiàn zhī míng ئالدىن كۆرەرلىك.
- 先来后到 xiān lái hòu dào نۆۋەت تەرتىپى بويىچە؛ ئىلگىر - كېيىنلىك تەرتىپى بويىچە.
- 先礼后兵 xiān lǐ hòu bīng ئاۋۋال سىلىق - يۇمشاق، كېيىن تاياق - توقماق؛ ئاۋۋال قەلەم، ئاندىن ئەلەم.
- 先难后获 xiān nán hòu huò جاپا چەكمىگۈچە ھالاۋەت يوق؛ جاپانىڭ تېگى راھەت.
- 先人后己 xiān rén hòu jǐ ئاۋۋال ئۆزىگە، ئاندىن ئۆزىگە؛ جاپادا ئالدا، راھەتتە كېيىن تۇرماق.
- 先入为主 xiān rù wéi zhǔ دەسلەپكى ئوي - پىكىردە چىڭ.

تۇرماق؛ تۇنجى تەسرات چوڭقۇر سىڭمەك؛ دەس۔
لەپكى كۆز قارشىغا ئېسىلىۋالماق.

先人之见 xiān rù zhī jiàn؛ قاراڭ؛
كۆڭۈلگە پۈكۈپ قويۇلغان ئوي - پىكىر.

先声夺人 xiān shēng duō rén؛ ھە دېگەندىلا ئۆزىنى كۆرسىتىپ
قويماق؛ باشتىلا ھەيۋە قىلىپ، قارشى تەرەپنى
قورقۇتۇۋەتمەك؛ دەسلەپتىلا شىددەتلىك ھۇجۇم
قىلىپ، قارشى تەرەپنىڭ روھىنى چۈشۈرۈۋەتمەك.

先声后实 xiān shēng hòu shí؛ ئاندىن
باشتا ھەيۋە قىلىپ، ھۇجۇمغا ئۆتمەك.

先天不足 xiān tiān bù zú؛ تۇغما زەئىپلىك؛
ئاجىزلىق؛ ئاساسى ئاجىز بولماق.

先天下之忧而忧，后天下
之乐而乐 xiān tiān xià zhī yōu ér yōu,
hòu tiān xià zhī lè ér lè
غەم - قايغۇدا باشقىلارنىڭ ئالدىدا تۇرۇپ، راھەت -
پاراغەتتە باشقىلارنىڭ كەينىدە تۇرماق.

先务之急 xiān wù zhī jí؛ ھەممىدىن ئاۋۋال ئىشلەشكە
تېگىشلىك ئىش.

先下手为强 xiān xià shǒu wéi qiáng؛ ئاۋۋال قول سالغان ئۇس -
تۈنلۈكنى ئالدىۋ.

先行后闻 xiān xíng hòu wén؛ ئاۋۋال ئىشلەپ بولۇپ، ئاندىن
مەلۇم قىلماق.

先意承旨 xiān yì chéng zhǐ؛ ئاۋۋال خان (ياكى ئاتا - ئانا)
نىڭ مەقسىتىگە چۈشىنىپ بېرىش؛ ئاندىن شۇ

بويىچە ئىش كۆرمەك؛ خەقنىڭ رايىغا بېقىپ ئىش قىلماق.

先忧后乐 xiān yōu hòu lè ① ئاۋۋال جاپا تارتىپ، كېيىن ② جاپادا ئالدىدا، راھەتتە كەيىندە تۇرماق.

先斩后奏 xiān zhǎn hòu zōu ئاۋۋال قەتىل قىلىپ، كېيىن مەلۇم قىلماق؛ ئاۋۋال ئىشلەپ بولۇپ، ئاندىن مەلۇم قىلماق.

“先斩后闻” مۇ دېيىلىدۇ.

先知先觉 xiān zhī xiān jué ئالدىن بىلگۈچى ۋە ئالدىن سەزگۈچى؛ ئەۋلىيا - ئەنبىيالار؛ دانىشمەنلەر. “先觉先知” مۇ دېيىلىدۇ.

纤尘不染 xiān chén bù rǎn چاڭ - توزان قوندۇرماسلىق؛ چاڭ يۇقتۇرماسلىق؛ ئۆزىگە توپا قوندۇرماسلىق.

纤悉无遗 xiān xī wú yí قىلغان ئىشىدىن قىلچە چاتاق (خاتالىق) چىقماسلىق. “纤屑无遗” مۇ دېيىلىدۇ.

闲情逸致 xiān qíng yì zhì تىنىچ ۋە غەلۋىسىز؛ تىنىچ ۋە بىمالال؛ بىخىرامان؛ ھۇزۇر - ھالاۋەت.

闲云孤鹤 xiān yún gū hè ئەركىن - ئازادە ياشاۋاتقان ئادەم؛ بەھۇزۇر ياشاۋاتقان ئادەم. “闲云野鹤” مۇ دېيىلىدۇ.

弦外之音 xiān wài zhī yīn گەپ تېگىدىكى گەپ؛ گەپنىڭ يوشۇرۇن مەنىسى؛ گەپنىڭ ئورامى.

“弦外之意” مۇ دېيىلدۇ.

涎皮赖脸 xiǎn pí lài liǎn يۈزى قېلىنلىق قىلماق؛ بشەم-
لىك قىلماق.

衔悲茹恨 xián bēi rú hèn قايعۇرماق ۋە نەپرەتلەنمەك.

衔恨蒙枉 xián hèn méng wǎng ئۇۋالچىلىق ۋە خاپىلىق
تارتماق.

衔华佩实 xián huá pèi shí ① چېچەكلەپ مېۋە بەرمەك.
② شەكىل جەھەتتىمۇ، مەزمۇن جەھەتتىمۇ كامالەتكە يەتمەك.

衔环结草 xián huān jié cǎo “结草衔环” گە قاراڭ.

衔尾相随 xián wěi xiāng suī بىرىنىڭ كەينىدىن بىرى ماڭ-
ماق؛ سوڭدىشىپ ماڭماق؛ ئىز بېسىپ ماڭماق.

衔冤负屈 xián yuān fù qū “负屈衔冤” گە قاراڭ.

嫌贫爱富 xián pīn ài fù گادايلارنى ياقتۇرماستىن،
بايلارنى ياخشى كۆرمەك؛ گاداينى كۆزگە ئىلماي،
بايغا كۆڭۈل چۈشمەك.

显而易见 xiǎn ér yì jiàn ئۆز-ئۆزىدىن مەلۇم؛ ئۆز-
ئۆزىدىن چۈشىنىشلىك؛ ناھايىتى روشەن؛
كۆرۈۋېلىش تەس ئەمەس.

显亲扬名 xiǎn qīn yāng míng ئاتا-ئانىسىنىڭ ئابرويىنى
كۆتۈرۈپ، ئۆزىنىڭ نامىنى چىقارماق.
“显姓扬名” مۇ دېيىلدۇ.

险阻艰难 xiǎn zǔ jiān nán “艰难险阻” غا قاراڭ.

现身说法 xiǎn shēn shuō fǎ ئۆز كەچۈرمىشىنى مىسال قىلىپ

كۆرسەتمەك؛ ئۆز بېشىدىن ئۆتكەن ئىشلارنى ماسال
قىلىپ سۆزلىمەك.

陷身囹圄 xiàn shēn líng yǔ تۈرمىگە كىرىپ قالماق؛ قاماققا
چۈشۈپ قالماق.

献可替否 xiàn kě tì fǒu باشقىلارنى خاتا يولدىن قايتىپ
ياخشى بولۇشقا دەۋەت قىلماق.

相安无事 xiāng ān wú shì تىنچ - ئىناق ياشىماق؛ ئەپ
ئۆتۈشمەك.

相得益彰 xiāng dé yì zhāng بىر - بىرنى تولۇقلىماق؛ بىر -
بىرنى گەۋدىلەندۈرمەك.
“相得益彰” مۇ دېيىلىدۇ.

相反相成 xiāng fǎn xiāng chéng بىر - بىرىگە زىت. كەلمەك
ۋە بىر - بىرنى شەرت قىلماق.

相辅相成 xiāng fǔ xiāng chéng بىر - بىرنى تولۇقلىماق ۋە
بىر - بىرنى ئىلگىرى سۈرمەك؛ بىر - بىرىگە تەسىر
كۆرسەتمەك؛ بىر - بىرىگە مەدەمدە بولماق.
“相辅而成” مۇ دېيىلىدۇ.

相见以诚 xiāng jiàn yǐ chéng بىر - بىرىگە سەمىمىي مۇئامىلە
قىلماق؛ بىر - بىرى بىلەن سەمىمىي مۇناسىۋەتتە
بولماق؛ بىر - بىرىگە سەمىمىي بولماق.

相煎太急 xiāng jiān tài jí ئاكا - ئۇكىلار بىر - بىرى بىلەن
ئېلىشماق؛ ئاكا - ئۇكىلار بىر - بىرنى دۈشمەن
دەپ بىلمەك.

相惊伯有 xiāng jīng bō yǒu بىكاردىن - بىكار قورقماق؛

يوقلاڭ نەرسىدىن قورقماق.

相敬如宾 xiāng jìng rú bīn - بىر - بىرىنى مېھماندەك ھۆر - مەتلىشىپ ئۆتمەك؛ مېھماندەك ئۆتۈشمەك.

相亲相爱 xiāng qīn xiāng ài ئىناق ياشىماق؛ كۆڭۈللۈك ئۆتۈشمەك.

相去无几 xiāng qù wú jǐ پەرقى چوڭ ئەمەس؛ ئانچە پەرقلەنمەسلىك.

相忍为国 xiāng rěn wéi guó ۋەتەن مەنپەئىتى ئۈچۈن يول قويماق؛ ۋەتەن يولىدا ئۇنىڭ رايىغا باقماق.

相濡以沫 xiāng rú yǐ mò ھەمدەم بولۇشماق؛ ئۆزئارا ياردەملەشمەك.

相生相克 xiāng shēng xiāng kè بىر - بىرىنى شەرت قىلماق ۋە بىر - بىرىنى چەكلەپ تۇرماق.

相提并论 xiāng tí bìng lùn تەڭ ئورۇنغا قويماق؛ بىر قاتاردا قويماق؛ بىر تايىقتا ھەيدىمەك.

相形见绌 xiāng xíng jiàn chù چىنىپ قالماق؛ ناچارلىقى بىلىنىپ قالماق.

相依为命 xiāng yī wéi mìng بىر - بىرىگە تايىنىپ ياشىماق؛ بىر - بىرىگە يار - يۆلەك بولماق؛ تۇرمۇشتا بىر - بىرىدىن ئايرىلالماسلىق.
“相与为命” مۇ دېيىلىدۇ.

相映成趣 xiāng yǐng chéng qù بىر - بىرى بىلەن جور بولۇپ، گۈزەل مەنزىرە ھاسىل قىلماق؛ بىر - بىرىگە شولا تاشلاپ، تېخىمۇ گۈزەل بولۇپ كۆرۈنمەك.

- 相知恨晚 xiāng zhī hèn wǎn كېچىكپ تونۇشقانلىقتىن ھەس- رەتلەنمەك؛ بۇرۇنراق تونۇشمىغانلىقتا ئەپسۇس- لانماق.
- 相知有素 xiāng zhī yǒu sù بىر- بىرىنى ئوبدان بىلىشمەك؛ بىر- بىرىنى ياخشى چۈشىنىشمەك.
- 降龙伏虎 xiāng lóng fú hǔ ياۋۇزىلارنى يەر بىلەن يەكسان قىلماق؛ كۈچلۈك دۈشمەننى يەشمەك؛ ئېغىر قىيىنچىلىقلارنى يەشمەك.
- 响彻云霄 xiǎng chè yún xiāo كۆكنى ياڭراتماق؛ پەلەككە ياڭرىماق؛ يەر- جاھاننى لەرزىگە كەلتۈرمەك.
- 响遏行云 xiǎng è xíng yún كۆكنى ياڭراتماق. شۇنداق بولسا كېرەك دەپ ھېساب قىلماق؛ شۇنداق بولۇشى ئېھتىمال دەپ قارىماق.
- 想入非非 xiǎng rù fēi fēi بىھۇدە خىياللارغا بېرىلمەك؛ قۇرۇق خىياللارغا چۆكمەك؛ ئەمەلگە ئاشمايدىغان خام خىيال.
- 向壁虚造 xiàng bī xū zào ئويدۇرۇپ چىقارماق؛ ئويدۇر- مىچىلىق قىلماق.
- 向火乞儿 xiàng huǒ qǐ ēr بەگ- غوجاملارنىڭ قولىتۇقىغا كىرىۋالغانلار؛ بەگ- غوجاملارغا خۇشامەت قىلغۇچىلار.
- 向平之愿 xiàng píng zhī yuàn ئوغۇلنى ئۆيلەپ، قىزنى ياتلىق قىلىپ غەمدىن خالاس بولماق؛ پەرزەنتلىرىنى ئۆيلۈك- ئوچاقلىق قىلىپ خاتىرجەم بولماق.

向隅而泣 xiàng yú ér qī ؛ ھەسرەتلەنمەك؛
يالغۇزچىلىق دەردىدە قايغۇرماق.

相机行事 xiàng jī xíng shì ئىش جانلىق قاراپ
كۆرمەك؛ ۋەزىيەتكە قاراپ ئىش كۆرمەك.

项背相望 xiàng bèi xiāng wàng ؛ قىستا-قىستا
قىستا-قىستا كەتسەك؛ مىخ-مىخ بولۇپ
كەتسەك.

项庄舞剑，意在沛公 xiàng zhuāng wǔ jiàn, yì zài pèi gōng
شياڭ جۇاڭنىڭ قىلىچ ئوينىتىشتىن مەقسىتى پىي
گۇڭنى ئۆلتۈرۈشتە؛ جىننىڭ قەستى شاپتۇلدا.

象齿焚身 xiàng chǐ fēn shēn باھالىق-
لىقى ئۆزىگە بالا.

象煞有介事 xiàng shà yǒu jiè shì خۇددى شۇنداق ئىش بولغان-
دەك؛ گويا راستتەك؛ خۇپسەنلىك قىلماق.

象牙之塔 xiàng yá zhī tǎ پىل چىشى مۇنارى؛ سەنئەت
ئوردىسى.

枵腹从公 xiāo fù cóng gōng قورسقىنىڭ ئاچقانلىقىغا قارد-
ماي ئومۇم ئۈچۈن ئىشلىمەك.

宵衣旰食 xiāo yī gǎn shí كەچ يېتىپ، سەھەر تۇرماق.
逍遥法外 xiāo yāo fǎ wài قانۇنىي جازاغا تارتىلماي ئەر-
كەن يايىراپ يۈرمەك؛ جازالىماي ئۆز ئەركىگە
قويۇپ بەرمەك.

逍遥自在 xiāo yāo zī zài ئەرەكەن-ئازادە يۈرمەك؛ بىخرا-
مان يۈرمەك؛ بېشى قايغان، پۇتى تايغان يەرلەردە

يۈرمەك.

萧规曹随 xiāo guī cāo suī بۇرۇنقىلارنىڭ ئىزىدىن چىقماسلىق؛ ئۆتكەنكىلەرنىڭ ئىزىدىن ماڭماق؛ بۇرۇنقى قائىدە - تۈزۈملەر بويىچە ئىش قىلماق.

销声匿迹 xiāo shēng nī jì ئۈن - تىنسىز يوقاپ كەتمەك؛ جىمىدە يوقاپ كەتمەك؛ تۇيدۇرماي يوشۇرۇنۇۋالماق.

霄壤之别 xiāo rǎng zhī bié ”تەڭرىكە قاراڭ.

小不忍则乱大谋 xiǎo bù rěn zé luàn dà móu كىچىك ئىشقا سەۋر - تاقات قىلماساڭ، چوڭ ئىشنى بۇزسەن؛ كىچىك ئىشقا يول قويماساڭ، چوڭ ئىشقا دەخلى يەتكۈزسەن.

小惩大诫 xiǎo chéng dà jiè كىچىك خاتالىقى ئۈچۈن جازا بېرىشتىن مەقسەت چوڭ خاتالىقتىن ساقلىنىدىغان قىلىش.

小家碧玉 xiǎo jiā bī yù نامرات ئائىلىدە ئۆسكەن ساھىب - جامال قىز.

小家子气 xiǎo jiā zǐ qì پىخسىقلىق؛ پىششىقلىق؛ بېخىللىق.

小鸟依人 xiǎo niǎo yī rén تۇمۇچۇقتەك بالا؛ ئوماق بالا؛ يېقىملىق بالا؛ مېھرى ئىسسىق بالا.

小巧玲珑 xiǎo qiǎo líng lóng كىچىك ھەم نەپىس؛ كىچىك ھەم چىرايلىق.

小试锋芒 xiǎo shì fēng máng بىڭىسىنى ئاز - تولا كۆر -

ستىپ قويماق؛ ھونىرىنى ئاز - تولا كۆرسىتىپ
قويماق.

小试牛刀 xiǎo shì niú dāo "牛刀小试" غا قاراڭ.

小手小脚 xiǎo shǒu xiǎo jiǎo ① دادىل بولالماسلىق؛
جۈرئەتسىزلىك. ② كۆزى كىچىكلىك.

小题大作 xiǎo tí dà zuò كىچىك ئىشنى چوڭايتىۋەتمەك؛
كىچىكنى چوڭ قىلىپ كۆرسەتمەك؛ ئەرزىمەس
ئىشقا داۋراڭ سالماق.

小巫见大巫 xiǎo wū jiàn dà wū چوڭ داخاننىڭ ئالدىدا
كىچىك داخاننىڭ جۇدىسى ئۆتمەپتۇ؛ موللا يوق
يەردە موللىمەن، موللىنى كۆرسەم يولدىمەن.

小小不言 xiǎo xiǎo bù yán ئۇشاق - چۈششەك؛ ئەرزىمەس.

小心谨慎 xiǎo xīn jǐn shèn ئېھتىياتچان بولماق؛ پەخەس
بولماق.

小心翼翼 xiǎo xīn yì yì ئاۋايلىماق؛ ئېھتىيات بىلەن؛
پەخەس بىلەن.

孝子贤孙 xiào zǐ xián sūn ۋاپادار ئەۋلادلار؛ ۋاپادار
پەرزەنتلەر.

笑里藏刀 xiào lǐ cāng dāo ئاغزىدا كۈلكە - چاقچاق،
كۆڭلىدە پالتا - پىچاق؛ تىلى شېكەر، دىلى زەھەر.

笑容可掬 xiào róng kě jū چىرايىدىن يېقىملىق كۈلكە
يېغىپ تۇرماق؛ كۈلكە چىراي بىلەن؛ خۇش
تەبەسسۇم بىلەن.

笑逐颜开 xiào zhú yán kāi "喜笑颜开" گە قاراڭ.

- 邪魔歪道 xié mó wāi dào ① ئېزىتقۇ؛ جىن - شەيتان .
 ② بىدئەتلىك تەلىمات . ③ ناتوغرا يول .
 ”邪门外道“ مۇ دېيىلىدۇ .
- 办肩谄笑 xié jiān chǎn xiào ھىجىيىپ قۇيرۇق شىپا كىشىتە -
 ماق؛ بىراۋنىڭ ئالدىدا كۈچۈكلەنمەك .
- 办肩累足 xié jiān lěi zú قورقۇپ تىك تۇرماق؛ قورقۇپ
 خوپ دەپ تۇرماق .
- 挟山超海 xié shān chāo hǎi تاغنى قولتۇققا قىسىپ دېگىز -
 دىن ئۆتمەك؛ ئاسمانغا چىقىپ ئاي ئالماق؛ ئەسلا
 قىلغىلى بولمايدىغان ئىش .
- 遯遁相遇 xiè hòu xiāng yù تاسادىپىي ئۇچرىشىپ قالماق؛
 تۇيۇقسىز يولۇقۇپ قالماق .
- 谢天谢地 xiè tiān xiè dì خۇداغا شۇكۇر .
- 心安理得 xīn ān lǐ dé كۆڭۈل ئارام تاپماق؛ خاتىرجەم
 بولماق؛ شۇنداق بولۇشقا تېگىشلىك دەپ قارىماق؛
 نورمال ئەھۋال دەپ ھېسابلىماق .
- 心病还须心药医 xīn bīng hái xū xīn yào yī
 كۆڭۈل ئاغرىقىنى كۆڭۈل بېرىپ ئال .
- 心不在焉 xīn bù zài yān كۆڭۈل بىر يەردە بولماسلىق؛
 دىققەت چېچىلىپ كەتمەك؛ كۆڭۈل ھەر يەردە
 بولماق .
- 心潮澎湃 xīn cháo péng pài يۈرەك دولقۇنلىرى مەۋج ئۇرماق؛
 قاتتىق ھاجانلانماق .
- 心驰神往 xīn chí shén wǎng قەلبى كۈچلۈك تەلپۈنمەك؛ چىن

كۆڭۈلدىن سۆيۈنۈپ كەتمەك.

“心往神驰” مۇ دېيىلىدۇ.

心慈面软 xīn cǐ miàn ruǎn. دىلى يۇمشاق ۋە ئەزگۈ؛ ئەزگۈ ۋە يۇمشاق تەبىئەت؛ رەھىمدىل؛ مېھرىبان؛ شەپقەتلىك.

心胆俱裂 xīn dǎn jù liè يۈرۈشكى يېرىلغۇدەك قورقۇپ كەتمەك؛ قورقۇپ يۈرۈشكى قېپىدىن چىقىپ كەتمەك؛ قورقۇپ ئالاقزادە بولۇپ كەتمەك. “心胆俱碎” مۇ دېيىلىدۇ.

心烦技痒 xīn fān jī yǎng ھۈنرىنى كۆرسىتىشكە ئالدىرد-ماق؛ بىگىسىنى كۆرسىتىشكە بىتاقەت بولماق.

心烦意乱 xīn fān yì luàn كۆڭلى پارا كەندە بولماق؛ كۆڭلى پەرىشان بولماق.

心服口服 xīn fú kǒu fú ئاغزىدىمۇ، كۆڭلىدىمۇ قايىل بولماق؛ تولۇق قايىل بولماق.

心腹之患 xīn fù zhī huàn جان ئالدىغان يوشۇرۇن ئاپەت.

心甘情愿 xīn gān qīng yuàn “甘心情愿” نە قاراڭ.

心广体胖 xīn guǎng tǐ pàng كۆڭلى توقنىڭ تېنى ساق كۆڭلى ئازادە، تېنى ساغلام.

心高气傲 xīn gāo qì ào ئۆزىنى ئۈستۈن چاغلاق ھاكا-ۋۇرلۇق قىلماق.

心狠手辣 xīn hěn shǒu là باغرى قاتتىق؛ قاتتىق قول؛ تاش يۈرەك.

“心毒手辣” مۇ دېيىلىدۇ.

- 心花怒放 xīn huā nù fàng دىلى يايىراپ كەتمەك؛ گۈل-
قەقەلىرى ئېچىلىپ كەتمەك.
”心花怒开“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 心怀叵测 xīn huāi pǒ cè يامان غەرەزدە بولماق؛ يامان
نىيەتتە بولماق.
- 心慌意乱 xīn huāng yì luàn دەككە - دۈككە بولماق؛ ھودۇ-
قۇپ كەتمەك؛ كۆڭلى بىسەرەمجان بولماق.
- 心灰意懒 xīn huī yì lǎn كۆڭلى سوۋۇماق؛ رايى قايتماق؛
روھى چۈشمەك؛ بوشاپ كەتمەك؛ ئۆزىنى
تاشلىۋەتمەك.
”心灰意冷“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 心回意转 xīn huí yì zhuǎn ”回心转意“ گە قاراڭ.
- 心急如焚 xīn jí rú fēn ئىچى تىتىلداپ كەتمەك؛ ئىچىگە
ئوت كەتكەندەك بولماق؛ بەكمۇ ئالدىراپ كەتمەك.
”心急如火“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 心坚石穿 xīn jiān shí chuān قەيسەرلىك تاشنى تېشەر.
- 心惊胆战 xīn jīng dǎn zhàn ”胆战心惊“ غا قاراڭ.
- 心惊肉跳 xīn jīng ròu tiào قورقۇپ بەدىنى شۈركىنىپ
كەتمەك؛ قورقۇپ بەدىنى تىكەنلەشمەك؛ يۈرىكى
جىغىلدىماق.
- 心口不一 xīn kǒu bù yī دىل بىلەن تىل بىردەك بولماس-
لىق؛ ئويلغىنى، دېگىنى باشقا بولماق.
- 心口如一 xīn kǒu rú yī دىل بىلەن تىل بىردەك بولماق؛
ئويلغىنى بىلەن دېگىنى ئوخشاش بولماق.

- 心旷神怡 xīn kuāng shēn yí كۆڭۈل ئازادە بولماق؛ كەيپى
چاغ بولماق؛ روھى كۆتۈرەڭگۈ بولماق؛ كۆڭۈل
ئېچىلماق.
- 心劳日拙 xīn láo rì zhuō نىيىتى ياماننىڭ قازىنى تۆشۈلە؛
نىيىتى ياماننىڭ ئىشى ئوڭماس؛ باش قاتۇرغانە-
سېرى ئەھۋالى ناچارلىشىپ كەتمەك.
- 心力交瘁 xīn lì jiāo cuì قاتتىق ھاردۇق يەتمەك؛
ھېرىپ ھالدىن كەتمەك.
- 心灵手巧 xīn líng shǒu qiǎo زېھنى ئۆتكۈر، قولى ئەپلىك.
- 心领神会 xīn lǐng shén huì ئوبدان چۈشەنمەك؛ تېگى -
تەكتىگە يەتمەك.
- 心乱如麻 xīn luàn rú má كۆڭلى پاراكەندە بولماق؛ سارا-
سىمىگە چۈشمەك؛ گاڭگىراپ قالماق؛ ئېسەنكىرمەك.
- 心满意足 xīn mǎn yì zú قانائەت ھاسىل قىلماق؛ رازى
بولماق؛ مەمنۇن بولماق.
- 心明眼亮 xīn míng yǎn liàng زېھنى ئوچۇق، كۆزى ئۆتكۈر.
- 心平气和 xīn píng qì hé ئېغىر - بېسىق؛ ئېغىر - بېسىق -
لىق؛ سوغۇق قانلىق؛ تەمكىنلىك.
- 心去难留 xīn qù nán liú كۆڭلى يىراقنىڭ ئۆزى يىراق؛
كۆڭلى ياتنىڭ ئۆزى يات.
- 心融神会 xīn róng shén huì تېگى - تەكتىگە يەتمەك؛ ئوبدان
چۈشەنمەك؛ ئۆزلەشتۈرۈۋالماق.
- 心如刀割 xīn rú dāo gē يۈرەكنى پىچاق بىلەن تىلغاندەك
بولماق؛ قاتتىق قايغۇرماق.

“心如刀绞” مۇ دېيىلىدۇ.

- 心神不定 xīn shén bù dīng كۆڭۈل مالال بولماق؛ كۆڭۈل بىسەرەمجان بولماق؛ كۆڭۈل بىئارام بولماق.
 “心神不安” “心神不宁” مۇ دېيىلىدۇ.
- 心神恍惚 xīn shén huǎng hū كۆڭۈل چېچىلماق؛ كۆڭۈل پارا- كەندە بولماق.
- 心手相应 xīn shǒu xiāng yīng كۆڭۈل بىلەن قول بىر-بىرىگە ماسلاشماق.
- 心术不正 xīn shù bù zhèng نىيىتى بۇزۇق؛ غەرىزى يامان؛ كۆڭلى قارا.
- 心无二用 xīn wú èr yòng زېھنىسى چېچىۋەتكەننىڭ ئىشى ۋۇجۇدقا چىقماش؛ دىققىتىنى بۆلۈۋەتكەننىڭ ئىشى چاتاق؛ دىققىتىنى بىر نۇقتىغا يىغىش كېرەك.
- 心向往之 xīn xiāng wǎng zhī كۆڭۈل تەلپۈنمەك؛ كۈچلۈك ئارزۇ قىلماق؛ قاتتىق ھىرىسلىك قىلماق.
- 心心念念 xīn xīn niàn niàn ئەس-يادى ھامان بىر نەرسىدە بولماق؛ ھەمىشە ئويلىماق؛ خىيالغا كىرىۋالماق.
- 心心相印 xīn xīn xiāng yìn ئوي-پىكرى بىر يەردىن چىقماق؛ بىر نىيەت-بىر مەقسەتتە بولماق؛ قەلبى بىر بولماق.
- 心血来潮 xīn xuè lái chāo كاللىسىدا بىرەر ئوي ئۇشتۇم- تۇت پەيدا بولماق؛ بىردىنلا خىيالغا كەلمەك.
- 心有灵犀一点通 xīn yǒu líng xī yī diǎn tōng قەلبى بىر بولماق؛ بىر-بىرىنىڭ كۆڭلىنى چۈشەنمەك.

- 心有余而力不足 xīn yǒu yú ér lì bù zú
 ئارمان بار، دەرمان يوق؛ بىرەر ئىشنى قىلغۇسى
 بولسىمۇ، قۇربى يەتمەسلىك.
- 心有余悸 xīn yǒu yǐ jī دەككە - دۈككەدە يۈرمەك؛
 يۈرەكتالدى بولۇپ يۈزمەك؛ يادىغا يەتسىلا يۈرىكى
 جىغىلدىماق.
- 心余力绌 xīn yú lì chū “心有余而力不足”
 گا قاراڭ.
- 心猿意马 xīn yuán yì mǎ كۆڭلىنى تۇتالماسلىق؛ دىلىنى
 بىر يەرگە جەم قىلالماسلىق؛ شاختىن شاخقا
 قونۇپ يۈرمەك.
- 心悦诚服 xīn yuè chéng fú چىن دىلىدىن قايىل بولماق؛
 چىن كۆڭلىدىن قول قويماق.
- 心照不宣 xīn zhào bù xuān كۆڭۈلدىكى ئوي - پىكىر ئېنىق
 بىلىنىپ تۇرماق؛ ئىككىيلەن (ئىككى تەرەپ) نىڭ
 كۆڭلى بىر - بىرىگە ئايان بولماق.
- 心之官则思 xīn zhī guān zé sī كۆڭۈلنىڭ بۇرچى - تەپەككۈر
 قىلىش؛ مېڭىنىڭ رولى پىكىر قىلىشتا.
- 心知其意 xīn zhī qí yì مەنىسى كۆڭۈلگە ئايان بولماق؛
 مەنىسىنى تولۇق چۈشەنمەك؛ مەنىسىنىڭ تېگىگە
 يەتمەك.
- 心直口快 xīn zhī kǒu kuài كۆڭلى تۈز، ئاغزى ئىتتىك؛
 قورسىقىدا گەپ ياتمايدىغان؛ كۆڭلىدە نېمە بولسا
 دەۋەرىدىغان.
- “心直嘴快” مۇ دېيىلىدۇ.

- 新亭对泣 xīn tíng duì qì يۇرتنى سېغىنىپ ياش تۆكمەك؛
ۋەتىنىنى ئەسلەپ يىغلىماق.
- 薪尽火传 xīn jìn huǒ chuān ئوتۇن كۆيۈپ بولسىمۇ چوغى
قالماق؛ ئوقۇتقۇچىنىڭ بىلىمى شاگىرتتىن شاگىرتقا
قالماق؛ ئىلىم - بىلىمنى ئەۋلادتىن ئەۋلادقا
داۋاملاشتۇرماق.
- 馨香祷祝 xīn xiāng dǎo zhù دۇئا - تەلەپ قىلماق؛ تىلەك
تىلىمەك؛ سەممىي ئارزۇ قىلماق.
- 信笔涂鸦 xìn bǐ tú yā خەتنى قاغا پۈتسەك يازماق؛
خەتنى سەت يازماق؛ ماقالىنى يىرىك يازماق.
”信手涂鸦“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 信而有征 xìn ér yǒu zhēng ئىشەنچلىك؛ دەلىل - ئىسپاتلىق؛
راست ئىش.
- 信及豚鱼 xìn jí tún yú ئەرزىمەس ئىشتىمۇ ۋە دەسىدە
تۇرماق؛ ئۇششاق - چۈششەك ئىشلاردىمۇ لەۋزىگە
ئەمەل قىلماق.
- 信口雌黄 xìn kǒu cí huāng ئاغزىغا كەلگەننى جۆيلىمەك؛
پەلپەتەش گەپلەرنى قىلماق؛ ئاغزىم بار دەپ
دەۋەرمەك؛ بىلجىرلىماق.
- 信口开合 xìn kǒu kāi hé ئاغزىغا كەلگەننى دەۋەرمەك؛
كەلسە - كەلمەس سۆزلەۋەرمەك؛ خىيالغا كەلگەننى
بىلجىرلىماق؛ ئاغزىغا باقماسلىق.
”信口开河“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 信马游缰 xìn mǎ yóu jiāng تىزگىننى قويۇۋەتمەك؛ بېشى

قايغان، پۇتى تايغان جايلاردا يۈرمەك؛ لاغايلاپ
يۈرمەك.

信赏必罚 xìn shǎng bī fā تۆھپىسى بارلارنى جەزمەن
مۇكاپاتلاپ، جىنايىتى بارلارنى جەزمەن جازالماق.

信誓旦旦 xìn shì dān dān راست قەسەم بەرمەك؛ چىن
كۆڭۈلدىن ۋەدە بەرمەك.

信手拈来 xìn shǒu niān lái ① سۆز - ئاتالغۇلار خىيالغا
كېلىپلا تۇرماق؛ سۆز - ئاتالغۇلارنى جاي - جايدا
قوللانماق؛ قىيىنلاپلا يېزىپ چىقماق. ② ئۇدۇل كەل -
گەننى قوللانماق؛ قولنىڭ ئۈچىدىلا يېزىپ چىقماق.

衅起萧墙 xìn qǐ xiāo qiāng چاتاق ئىچكى قىسمىدىن چىق -
ماق؛ يېغى ياندىن چىقار، بالا كەلسە قېرىنداشتىن.
“衅发萧墙” مۇ دېيىلىدۇ.

兴风作浪 xīng fēng zuò làng ئالتىنچىلا كۆتۈرمەك؛
قۇتراتقۇلۇق قىلماق؛ ئوتقۇيرۇقلۇق قىلماق؛ ۋەقە
تۇغدۇرماق.

兴利除弊 xīng lì chú bì پايدىلىق ئىشلارنى يولغا قويۇپ،
زىيانلىق ئىشلارنى يوقاتماق.
“兴利除害” مۇ دېيىلىدۇ.

兴灭继绝 xīng miè jì jué ھالاك بولغاننى ئەسلىگە
كەلتۈرمەك.

兴师动众 xīng shī dòng zhòng نۇرغۇن ئەسكىرى كۈچى
ھەرىكەتكە كەلتۈرمەك؛ كۆپ ئادەمنى ئاتلان -
دۇرماق.

- 兴师问罪 xīng shī wèn zuī ئەسكەر تارتىپ جازا يۈرۈشى
قىلماق؛ ئالدىغا بېرىپ ئەيىبلەمەك.
- 兴妖作怪 xīng yāo zuò guài مالسىمان چىقارماق؛ چاتاق
چىقارماق؛ توپىلاڭ كۆتۈرمەك.
“兴妖作孽” مۇ دېيىلىدۇ.
- 星火燎原 xīng huǒ liāo yuán ئۇچقۇندىن يانغىن چىقىدۇ.
- 星罗棋布 xīng luó qí bù يۇلتۇزلاردەك تارالماق؛
شاھمات ئۇرۇقلىرىدەك يېيىلماق؛
- 星星之火，可以燎原 xīng xīng zhī huǒ, kě yǐ liāo yuán
“星火燎原” غا قاراڭ.
- 星移斗转 xīng yí dòu zhuǎn ئېيىق يۇلتۇزىنىڭ ئورنى
ئۆزگەرمەك؛ پەسىل ئۆزگەرمەك؛ ۋاقىت ئۆتمەك.
- 惺惺惜惺惺 xīng xīng xī xīng xīng ئاقلىنىڭ قەدرىگە ئاقىل
يېتەر؛ ئەقىللىك ئەقىللىكنىڭ قەدرىگە يېتىدۇ.
- 惺惺作态 xīng xīng zuò tài مۇغەمبەرلىك قىلماق؛ ساختىلىق
قىلماق؛ ياسالما قىياپەتكە كىرىۋالماق.
- 腥风血雨 xīng fēng xuè yǔ قان دەريا بولۇپ ئاقماق.
- 行百里者半九十 xīng bǎi lǐ zhě bàn jiǔ shí
يۈز چاقىرىم يولىنىڭ توقسان چاقىرىمىنى بېسىپ
بولغانلىق ئۇنىڭ يېرىمىنى بېسىپ بولغانلىقتۇر.
- 行兵布阵 xīng bīng bù zhèn ئۇرۇشتا قوشۇنلارنى سەپكە
ئورۇنلاشتۇرماق.
“行兵列阵” مۇ دېيىلىدۇ.

- 行不更名，坐不改姓 xíng bù gēng míng, zuò bù gǎi xìng
 ئات - جۆننى ھېچ ۋاقتتا يوشۇرماسلىق؛ ئىسىم -
 پەمىلىسىنى يوشۇرۇشنىڭ ھاجىتى يوق.
- 行不苟合 xíng bù gǒu hé يامانغا يولماسلىق.
 “行不苟容” مۇ دېيىلدۇ.
- 行不顾言 xíng bù gù yán لەۋزىدە تۇرماسلىق.
 “行不及言” مۇ دېيىلدۇ.
- 行步如飞 xíng bù rú fēi ئۇچقاندەك ماڭماق.
 “行步成风” مۇ دېيىلدۇ.
- 行成于思 xíng chéng yú sī ئىشنىڭ مۇۋەپپەقىيىتى ئوي -
 پىكىردىن كېلىدۇ.
- 行将就木 xíng jiāng jiù mù پۇتى گۆرگە ساڭگىلىماق؛ ئۆمرى
 ئاز قالماق.
- 行若无事 xíng ruō wú shì ھېچ ئىش بولمىغاندەك
 يۈرمەك؛ بىخىرامان يۈرمەك.
- 行色匆匆 xíng sè cōng cōng يولغا چىقىش ئالدىدىكى
 ئالدىراشچىلىق.
- 行尸走肉 xíng shī zǒu ròu تىرىك جەسەت؛ تىرىك مۇردا.
 “行尸走骨” مۇ دېيىلدۇ.
- 行同狗彘 xíng tóng gǒu shì ھايۋانىلىق؛ ھايۋانىي قىلىق.
- 行易知难 xíng yì zhī nán قىلماق ئاسان، بىلمەك تەس.
- 行远自迩 xíng yuǎn zì ěr ئۇزۇن سەپەرمۇ بىرىنچى
 قەدەمدىن باشلىنىدۇ؛ ھەرقانداق ئىش كىچىكتىن
 باشلىنىدۇ.

- 行云流水 xíng yún liú shuǐ سۇدەك راۋان يازماق؛ ئەركىن -
ئازادە يازماق.
- 行之有效 xíng zhī yǒu xiào ئۈنۈملۈك؛ نەتىجىلىك؛ ياراملىق.
- 行浊言清 xíng zhuō yán qīng “言清行浊” غا قاراڭ.
- 形单影只 xíng dān yǐng zhī يەككە - يېگانىلىق؛ يالغۇزلۇق؛
يەككىلىك؛ غەربىسىنىپ قالماق.
- 形格势禁 xíng gé shì jìn ۋەزىيەت يار بەرمەسلىك.
- 形孤影寡 xíng gū yǐng guǎ “形单影只” غا قاراڭ.
- 形迹可疑 xíng jī kě yí يۈرۈش - تۇرۇشى گۇمانلىق.
- 形势逼人 xíng shì bī rén ۋەزىيەت كىشىنى تەقەززا
قىلماق؛ ئەھۋال كىشىنى قىستىماق.
- 形销骨立 xíng xiāo gǔ lì قۇرۇق قاخشال بولۇپ قالماق؛
قۇرۇق ئۈستىخان بولۇپ قالماق.
- 形形色色 xíng xíng sè sè خىلمۇخىل؛ رەڭمۇرەڭ؛ ھەر
تۈرلۈك؛ ھەر خىل - ھەر رەڭ.
- 形影不离 xíng yǐng bù lí سايىدەك ئەگىشىپ يۈرمەك؛
بىردەممۇ ئايرىلالماسلىق.
- 形影相吊 xíng yǐng xiāng diào يەككە - يېگانە بولۇپ قالماق؛
يېتىم بولۇپ قالماق؛ يالغۇز قالماق؛ يېتىمسىرەپ
قالماق.
- 形影相随 xíng yǐng xiāng suī دائىم بىللە بولماق؛ ھەمىشە
ئەگىشىپ يۈرمەك؛ كەينىدىن قالماسلىق.
“形影相依” “形影相追” مۇ دېيىلىدۇ.

- 形于言色 xíng yú yǎn sè ئويىدىكىسى سۆزىدىن بىلىنىپ تۇرماق.
 “形于辞色” مۇ دېيىلىدۇ.
- 形于颜色 xíng yú yǎn sè كۆڭلىدىكىسى چىرايىدىن چىقىپ تۇرماق.
- 兴高采烈 xīng gāo cǎi liè شاد-خۇراملىققا چۆمەك؛ گۈل قەقلىرى ئېچىلىپ كەتمەك؛ خۇشال-كۆتۈرەڭگۈ كەيپىياتتا؛ شادلىق تەنتەنىسى بىلەن.
- 兴味索然 xīng wèi suǒ rán كەيپى ئۈچمەق؛ ھەۋىسى قايتماق؛ رايى يانماق؛ كۆڭلى سوۋۇپ قالماق.
 “兴致索然” مۇ دېيىلىدۇ.
- 兴致勃勃 xīng zhī bō bō ھەۋىسى ئۇرغۇماق؛ قىزغىن-لىقى قايناپ تاشماق؛ زور قىزىقىش بىلەن؛ كۆتۈرەڭگۈ-خۇشال كەيپىياتتا.
- 性命交关 xīng mìng jiāo guān ھايات-مامات مەسىلىسى؛ جانغا تاقىلىدىغان مەسىلە.
 “性命攸关” مۇ دېيىلىدۇ.
- 幸灾乐祸 xīng zāi lè huò بىراۋنىڭ بەختسىزلىكىدىن خۇشال بولماق؛ ئىچى تارىلىق قىلماق.
- 凶多吉少 xiōng duō jí shǎo يامانلىق كۆپ، ياخشىلىق ئاز؛ يامان ئاقىۋەتكە قېلىش ئېھتىمالغا يېقىن؛ پېشكەللىكنىڭ ئالامىتى سېزىلمەك.
- 凶年饥岁 xiōng niān jī suì قەھەتچىلىك يىللىرى؛ ئاچار-

چىلىق يىللىرى؛ جۇتچىلىق بىللىرى؛ ئاپەت
يىللىرى.

凶神恶煞 xiōng shēn è shā تولىمو ۋە ھىشى؛ بەكمۇ ياۋۇز.

凶相毕露 xiōng xiāng bī lù ياۋۇز ئەپت - بەشىرىسى
ئاشكارىلانماق؛ ياۋۇزلىقى ئاشكارىلىنىپ قالماق.

兄弟阋墙 xiōng dì xī qiáng قېرىنداشلار ئوتتۇرىسىدىكى
جېدەل؛ قېرىنداشلار ماجىراسى؛ ئىچكى نىزا.

兄死弟及 xiōng sǐ dì jí ئاكى ئۆلسە، ئىنىسى ئىزىنى
باسماق.

汹涌澎湃 xiōng yǒng pēng pài جۇش ئۇرۇپ ئۆرگەشلىمەك؛
ئۆرگەشلەپ ئاقماق؛ مەۋج ئۇرۇپ ئاقماق؛ قايناپ
تاشماق.

胸怀祖国，放眼世界 xiōng huái zǔ guó, fāng yǎn shì jiè
ۋەتەننى كۆڭۈلدە تۇتۇپ، دۇنياغا نەزەر سالماق.

胸无城府 xiōng wú chéng fǔ ئاق كۆڭۈل؛ تۈز كۆڭۈل؛
ئوچۇق خاراكتېر.

胸无点墨 xiōng wú diǎn mò ئېلىپنىڭ سۇنۇقىنى بىلمەسلىك؛
بىلمىسىز؛ ساۋاتسىز.

胸无宿物 xiōng wú sù wù ئاداۋەت ساقلىماسلىق؛ غۇم
ساقلىماسلىق؛ كۆڭلىدە كىر ساقلىماسلىق.

胸有成竹 xiōng yǒu chéng zhū “成竹在胸” غا قاراڭ.

胸中鳞甲 xiōng zhōng lín jiǎ ئىچى زەھەر؛ ئىچىدە زەھەر
قاينايدىغان؛ نىيىتى يامان.

胸中无数 xiōng zhōng wú shù “心中无数” غا قاراڭ.

- 胸中有数 xiōng zhōng yǒu shù . "خەتتەن" غا قاراڭ.
- 雄辩高谈 xiōng biàn gāo tán گەپكە ئۇستا بولماق؛ سۆزگە چەۋەر بولماق؛
- 雄才大略 xiōng cái dà lüè ئۇلۇغ ئەقىل ۋە تالانت؛ ئاجايىپ قابىلىيەت.
"雄才伟略" مۇ دېيىلىدۇ.
- 雄师百万 xiōng shī bǎi wàn دەبدەبىلىك جەڭگىۋار قوشۇن؛ ھەيۋەتلىك باتۇر قوشۇن.
- 雄视一世 xiōng shì yī shì بىرمەزگىل دەۋران سۈرمەك.
- 雄心壮志 xiōng xīn zhuāng zhì ئۇلۇغۋار غايە ۋە يۈكسەك ئىرادە؛ ئۇلۇغۋار نىيەت.
- 熊心豹胆 xiōng xīn bào dǎn شىر يۈرەك.
- 熊腰虎背 xiōng yāo hǔ bèi "تۈپتۈپتۈپ" غا قاراڭ.
- 休戚相关 xiū qī xiāng guān بىر-بىرىگە زىچ باغلانماق؛ تەقدىرداش بولماق؛ مەنپەئىتى بىر بولماق.
- 休戚与共 xiū qī yǔ gòng بەخت-سانادەتتىمۇ، جەبىر-جاپادىمۇ بىللە بولماق.
- 休养生息 xiū yǎng shēng xī ئارام ئېلىپ ھالىنى ئالماق؛ ئارام ئېلىپ ئۆزىنى ئوڭشۇۋالماق.
- 修旧利废 xiū jiù lì fèi كونا ۋە يارامسىز نەرسىلەردىن پايدىلانماق؛ كېرەكتىن چىققان نەرسىلەرنى رېمونت قىلىپ داۋاملىق ئىشلەتمەك.
- 羞花闭月 xiū huā bī yuē "ئاي ۋە قاراڭ.
- 羞人答答 xiū rén dā dā ئۇيالىماق؛ ئىزا تارتماق؛ قورۇنۇ-

- ماق؛ تارتىنچاقلىق قىلماق.
 “羞羞答答” مۇ دېيىلىدۇ.
- 羞与为伍 xiū yǔ wéi wǔ ؛ بىللە يۈرۈشنى نومۇس بىلمەك؛
 بىللە يۈرۈشتىن ئىزا تارتماق؛ جورا بولۇپ
 يۈرۈشنى ئار كۆرمەك.
- 朽木不雕 xiǔ mù bù diāo پور كۆتەك ئويمىچىلىقتا
 يارىماس؛ پور ياغاچ ماتېرىيال بولماس.
 “朽木不可雕” مۇ دېيىلىدۇ.
- 朽木粪土 xiǔ mù fēn tǔ ؛ ئەخلەت - چاۋار ۋە قىغ - توپا؛
 ھېچنېمىگە يارىماس نەرسە؛ كارغا كەلمەس نەرسە؛
 تەربىيە سىگمەس ئادەملەر.
- 秀出班行 xiù chū bān háng تەڭتۇشلىرىدىن ئۈستۈن
 تۇرماق؛ تەڭتۇشلىرىدىن ئېشىپ چۈشمەك.
- 秀而不实 xiù ér bù shí ؛ چېچكى بار، مېۋىسى يوق؛
 يېرىم - يارتا بىلىمى بارۇ ھېچ نەتىجىسى يوق.
- 秀色可餐 xiù sè kě cān كۆزنىڭ يېغىنى يەيدىغان؛
 ئادەمنى مەپتۇن قىلىدىغان.
- 秀外慧中 xiù wài huì zhōng ھەم چىرايلىق، ھەم ئەقىل -
 پاراسەتلىك؛ ھەم گۈزەل، ھەم چېۋەر.
 “秀外慧中” مۇ دېيىلىدۇ.
- 臭味相投 xiù wèi xiāng tóu ئوي - خىيالى بىر يەردىن
 چىقماق؛ خۇي - پەيلى ئوخشاش بولماق؛ ھەرىكەت
 ئۆز خىلىنى تاپىدۇ؛ بۇزۇقنىڭ خىلى بۇزۇق؛
 ھاپىتىغا شاپىتى، توڭرىلىققا مەرەزدار؛ بىلىشمىگۈچە

تېپىشماس.

- 袖手旁观 xiù shǒu pāng guān قول قوۋۇشتۇرۇپ چەتتە قاراپ تۇرماق؛ چەتتە تاماشا كۆرمەك؛ ئۆزىنى چەتكە ئالماق؛ بىر چەتتە تۇرۇۋالماق.
- 绣花枕头 xiù huā zhěn tóu تېشى پال - پال، ئىچى غال - غال؛ ئېتى ئۇلۇغ، سۇپىسى قۇرۇق؛ قۇرۇق سۆلەت.
- 须眉交白 xū méi jiāo bái ساقال ۋە قاشلىرى ئاقىرىپ كەتمەك.
- 须臾之间 xū yú zhī jiān ھەش - پەش دېگۈچە؛ كۆزنى يۇمۇپ ئاچقۇچىلا؛ بىردەمدىلا.
- 虚怀若谷 xū huái ruò gǔ تولمۇ كەمتەر.
- 虚己受人 xū jǐ shòu rén باشقىلارنىڭ پىكىرلىرىگە كەمتەر - لىك بىلەن قۇلاق سالماق. "虚己以听" مۇ دېيىلىدۇ.
- 虚情假意 xū qíng jiǎ yì ساختىپەزلىك بىلەن.
- 虚文浮礼 xū wén fú lǐ قۇرۇق رەسىم - يوسۇن؛ قۇرۇق رەسمىيەتچىلىك.
- 虚无缥缈 xū wú piāo miǎo تۇتۇرۇقسىز نەرسە؛ تاپىنى يوق نەرسە؛ خىيالىي؛ خىيالىدىكى.
- 虚席以待 xū xī yǐ dài پەخىرىي ئورۇن قالدۇرۇپ ساقلاپ قويماق؛ بوش ئورۇن قالدۇرۇپ ساقلاپ قويماق. "虚位以待" مۇ دېيىلىدۇ.
- 虚应故事 xū yīng gù shì رەسمىيەت ئۈچۈنلا ئىشلەپ قويماق؛ ئەپلەپ - سەپلەپ ئۆتكۈزۈۋەتمەك؛ قول

ئۇچىدا ئىشلىمەك.

虚有其表 xū yǒu qí biǎo تېشى ساز، ئىچى ماز؛ قۇرۇق
سۆلەت؛ تېشى پال-پال، ئىچى غال-غال.

虚与委蛇 xū yǔ wēi yī ئېغىزدىلا ماقۇل بولماق؛
تاپشۇرغان ئىشنى كۆرۈنۈشىدىلا قىلماق؛ ھەئە،
ماقۇل دەپلا يولغا سېلىۋەتمەك.

虚张声势 xū zhāng shēng shì قۇرۇق تېرە تاراقشىتماق؛
قۇرۇق ھەيۋە قىلماق؛ قۇرۇق پوپۇزا قىلماق.

嘘寒问暖 xū hān wēn nuǎn ھال - ئەھۋال سورىماق.

栩栩如生 xǔ xǔ rú shēng خۇددى تىرىكتەك كۆرۈنمەك؛
جان كىرگەندەك؛ جېنى باردەك قىلىۋەتمەك؛ جان
كىرگۈزۈۋەتمەك؛ بەئەينى ئۆزىدەك قىلىۋەتمەك؛
تازا ئوخشاتماق.

旭日初升 xù rì chū shēng قۇياش شەرقتىن كۆتۈرۈلمەك؛
يېڭى چىققان قۇياشتەك.
“旭日东升” مۇ دېيىلىدۇ.

恤老怜贫 xù lǎo lián pín قېرى - چۈرى ۋە غېرىب -
خۇرۇۋالارغا خەيرىخاھلىق قىلماق.

絮絮叨叨 xù xù dāo dāo تولا گەپ قىلماق؛ ۋالاقىتەككۈر -
لۈك قىلماق؛ ئاغزى بېسىلماسلىق.

轩然大波 xuān rán dà bō چوڭ ماجىرا؛ قاتتىق غەلىبان؛
چوڭ غوۋغا؛ چوڭ ۋەقە؛ چوڭ بۆھران.

揅拳搯袖 xuān quān luō xiú يەك شىمايلاپ، مۇشت تۇرمەك؛
يەك تۇرۇپ، مۇشت كۆتۈرمەك.

“揎拳裸袖” مۇ دېيىلىدۇ.

喧宾夺主 xuān bīn duō zhǔ - مېھمان ئۆيگە خوجايىن بولۇۋال -
 ھاق: تالا مۇشۇكى ئۆي مۇشۇكىنى قوغلىماق.

玄妙莫测 xuān miào mò cè: تېگىگە يەتكىلى بولماسلىق;
 ئاجايىپ سىرلىق.

“玄妙无穷” مۇ دېيىلىدۇ.

玄之又玄 xuān zhī yòu xuān - ئىنتايىن سىرلىق; زادىلا چۈشەن -
 گىلى بولمايدىغان; زادىلا تېگىگە يەتكىلى بولماي -
 دىغان.

悬灯结彩 xuān dēng jiē cǎi - رەڭمۇرەڭ چىراغ ۋە بايراقلار
 بىلەن بېزىمەك.

悬而未决 xuān ér wèi jué: ھەل قىلىنماي تۇرۇپ قالماق;
 ھەل بولماي تۇرۇپ قالماق; ھەل قىلماي تاشلاپ
 قويماق.

悬河泻水 xuān hé xiè shuǐ - ئاغزى ئاغزىغا تەگمەي
 سۆزلەپ كەتمەك; سۇدەك راۋان يېزىپ چىقماق.

悬梁刺股 xuán líng cì gǔ - “刺股悬梁” غا قاراڭ.

悬心吊胆 xuān xīn diào dǎn - “提心吊胆” گە قاراڭ.

悬崖勒马 xuān yā lè mǎ - يار لېۋىدىن ئاتنىڭ تىزگىنىنى
 تارتماق; يامان يولدىن قايتماق; ھوشنى تاپماق;
 خەتەرلىك ئىشتىن قول ئۈزۈمەك.

悬崖峭壁 xuān yā qiào bǐ - تىك يار - چوڭقۇر ھاڭ.

旋转乾坤 xuān zhuǎn qiān kūn - يەر - جاھاننى ئاستىن -
 ئۈستۈن قىلىۋەتمەك; ئالەمنى مالەم قىلىۋەتمەك;

ۋەزىيەتنى تۈپتىن ئۆزگەرتىمەك.

“旋乾转坤” مۇ دېيىلىدۇ.

烜赫一时 xuǎn hè yī shí بىرمەھەل دەۋر سۈرمەك؛ بىر -

مەزگىل داڭ چىقارماق.

癸疥之疾 xuǎn jiè zhī jí ئەزىمەس كېسەللىك؛ ئانچىكى

ئىللەت؛ كىچىككىنە نۇقسان.

炫玉贾石 xuǎn yù gǔ shí قاش كۆرسىتىپ تاش ساتماق؛

قۇيرۇق كۆرسىتىپ ئۆپكە ساتماق.

削木为吏 xuē mù wéi lì ياغاچ گۈندىپايدىنمۇ قورق؛

ياغاچ گۈندىپايمۇ قورقۇنچلۇق.

削铁如泥 xuē tiě rú ní تۆمۈرنى لايىنى كەسكەندەك

كەسمەك؛ ناھايىتى ئۆتكۈر؛ قالتىس ئىتتىك.

削足适履 xuē zú shì lǚ پۇتىنى يونۇپ ئۆتۈككە سىغ -

دۇرماق.

穴居野处 xuē jū yě chǔ غار - ئۆڭكۈرلەردە ياشىماق؛

چۆل - باياۋانلاردا تۇرمۇش كەچۈرمەك.

学步邯郸 xué bù hān dān “邯鄲学步” غا قاراڭ.

学而不厌 xué ér bù yàn زېرىكمەي ئۆگەنمەك؛ تەشئالىق

بىلەن ئۆگەنمەك.

学非所用 xué fēi suǒ yòng ئۆگەنگىنى ئەمەلىيەتكە باب كەل -

مەسلىك؛ ئۆگەنگىنى ئەمەلدە ئەسقاتماسلىق.

学富五车 xué fù wǔ chē ئوقۇغان كىتابلىرىنىڭ سانى

يوق؛ ئىنتايىن بىلىملىك.

学以致用 xué yǐ zhì yòng ئۆگەنگەننى ئەمەلىيەتكە

تەتېقىلماق.

雪窖冰天 xuě jiào bīng tiān كۆك - جاھاننى ئاق قار، كۆك
مۇز قايلىماق؛ قەھرىتان سوغۇق.

雪泥鸿爪 xuě ní hōng zhǎo ھاڭگىتىڭ قاردا قالغان ئىزى؛
ئۆتكەن ئىشلارنىڭ ئىزى.

雪虐风饕 xuě nüè fēng tāo جۇت شىۋىرغان؛ جۇدۇن -
چاپقۇن.

雪上加霜 xuě shàng jiā shuāng ئۆلگەننىڭ ئۈستىگە تەپمەك؛
بالا ئۈستىگە قازا كەلمەك؛ دەرد ئۈستىگە دەرد
كەلمەك؛ بەختسىزلىك ئۈستىگە بەختسىزلىك
كەلمەك.

雪中送炭 xuě zhōng sòng tàn قەھرىتان سوغۇقتا كۆمۈر
يەتكۈزۈپ بەرمەك؛ باشقا كۈن چۈشكەندە ياردەم
بەرمەك؛ موھتاجلىقتا جانغا ئىسقاتماق؛ چاڭقىغاندا
سۇ، مۇزلىغاندا ئوت بەرمەك.

血海深仇 xuè hǎi shēn chóu قانلىق ئىنتىقام - چوڭقۇر
ئۆچمەنلىك.

血口喷人 xuè kǒu pēn rén زەھەرلىك سۆزلەر بىلەن قارا
چاپلىماق؛ پەسكەشلىك بىلەن تۆھمەت قىلماق.

血流成河 xuè liú chéng hé قانلار دەريا بولۇپ ئاقماق.
“血流成渠” “血流成川” مۇ دېيىلىدۇ.

血流漂杵 xuè liú piāo chǔ “血流成河” غا قاراڭ.

血流如注 xuè liú rú zhù قان بۇلىدۇقلاپ ئاقماق؛ قان
سۇدەك ئاقماق.

血气方刚 xuè qì fāng gāng - قېنى ئۇرغۇپ تۇرماق؛ غەيرەت -
جاسارتى جۇش ئۇرۇپ تۇرماق.

血肉横飞 xuè ròu héng fēi قان ۋە گۆشلىرى ئەتراپقا
چاچراپ كەتمەك؛ پۈتۈن ئەزاسى پارە-پارە بولۇپ
كەتمەك.

血肉相连 xuè ròu xiāng lián قان بىلەن گۆشتەك يېقىن
مۇناسىۋەت؛ قان بىلەن گۆشتەك زىچ باغلانماق.

讷而不虑 xuè ér bù lǜ لايىقىدا چاقچاق قىلماق؛
چاقچاقنى چېكىدىن ئاشۇرۇۋەتمەسلىك.

薰莸异器 xūn yōu yì qì ياخشى بىلەن يامان سىغشال-
مايدۇ؛ ياخشى بىلەن يامان بىللە بولالمايدۇ.

寻根究底 xún gēn jiū dǐ تېگى - تەكتىگە يەتمەك؛
ئۇجۇر - بۇجۇرغىچە سۈرۈشتۈرمەك.

“寻根问底” “寻根问柢” مۇ دېيىلىدۇ.

寻花问柳 xún huā wèn liǔ “问柳寻花” غا قاراڭ.

寻死觅活 xún sǐ mì huó ① قاتتىق قايغۇرۇپ جېنىدىن
تويماق. ② ئۆلۈۋالمەن دەپ قورقۇتماق.

寻行数墨 xún háng shǔ mò كىتابنىڭ سۆز - ئىبارىلىرى
بىلەنلا بولۇپ كېتىپ، مەزمۇنىنى چۈشەنمەسلىك.

寻事生非 xún shì shēng fēi قەستەن چاتاق چىقارماق؛
جېدەل - ماجىرا تۇغدۇرماق؛ قەستەن قۇسۇر تاپماق؛
ئىش تاپماق؛ ئىش تېرىماق.

寻章摘句 xún zhāng zhāi jù كىتابنىڭ بەزى سۆز - ئىبارد-
لىرىنى ئۈزۈۋالماق.

- 循规蹈矩 xún guī dǎo jǔ قانئىدە - يوسۇندىن چىقالماسلىق؛
قانئىدە - نىزام بويىچە ئىش قىلماق.
- 循名责实 xún míng zé shí ئىسمىنى جىسمىغا لايىقلاشتۇرماق؛
شەكىل بىلەن مەزمۇنى ماسلاشتۇرماق.
- 循序渐进 xún xù jiàn jìn قەدەممۇقەدەم ئىلگىرىلىمەك؛
پەيدىنپەي ئالغا باسماق.
“循次而进” مۇ دېيىلىدۇ.
- 循循善诱 xún xún shān yòu ماھىرلىق بىلەن تەربىيە بەرمەك.
- 迅雷不及掩耳 xùn léi bù jí yǎn ěr چاقماقتەك تېزلىك بىلەن؛
شىددەت بىلەن؛ ئاجايىپ تېزلىك بىلەن.
- 徇私舞弊 xùn sī wǔ bǐ يۈز - خاتىر قىلىپ قانۇنسىزلىق
قىلماق؛ شەخسىي مەنپەئەتنى دەپ قانۇنسىزلىق
قىلماق؛ ساختىپەزلىك قىلماق؛ كۆز بويامچىلىق
قىلماق.
- 逊志时敏 xùn zhī shí mǐn كەمتەرلىك بىلەن تىرىشىپ
ئۆگەنمەك؛ كەمتەرلىك ۋە ئىجتىھات بىلەن ئۆگەنمەك.

Y

压倒元白 yā dǎo yuán bái زامانداشلىرىنى بېسىپ چۈشمەك.

鸦雀无声 yā què wú shēng جىمجىتلىق ھۆكۈم سۈرمەك.

“鸦雀无闻” “鸦雀无声” مۇ دېيىلىدۇ.

睚眦必报 yā zī bī bào كۆز ئالايقانغىمۇ كۆز ئالايىتىۋال.

ماق؛ ئىچى كىچىكلىك؛ خۇسۇمەتچىلىك.

睚眦之怨 yā zī zhī yuàn كىچىككىنە خاپىلىق؛ ئەرزىمەس

ئاداۋەت.

哑巴吃黄连 yǎ bā chī huāng lián گاچا كەكرى يېسە، ئاچ-

چىق ئىكەن دېيەلمەس؛ دەردنى ئىچىگە يۇتماق؛

دەردى ئىچىدە بولۇپ قالماق.

哑口无言 yǎ kǒu wú yán ئاغزى تۇتۇقلىنىپ قالماق؛

زۇۋان سۈرەلمەي قالماق.

哑然失笑 yǎ rán shī xiào ئىختىيارسىز كۈلۈپ سالماق؛

ئۆزىنى تۇتۇۋالالماي كۈلۈپ كەتمەك.

哑然无声 yǎ rán wú shēng دېمى ئىچىگە چۈشۈپ كەتمەك؛

سۈكۈتكە چۈشمەك؛ جىمجىتلىق باسماق.

雅人深致 yǎ rén shēn zhì نازاكەتلىك ئادەمنىڭ سۆز-

ھەرىكىتى سىلىق-يۇمشاق بولىدۇ؛ ئەدەب-قائىدە-

لىك ئادەمنىڭ مېجەز-خۇلقىمۇ نازاكەتلىك بولىدۇ.

- 雅俗共赏 yǎ sù gòng shǎng بىلىملىكلەرمۇ، بىلىمسىز لەرمۇ
ئوخشاش لەززەت ئالماق؛ ھەممە بىردەك لەززەت
ئالماق.
- 揠苗助长 yà miáo zhù zhǎng مايسىنى تارتىپ ئۆستۈرمەك.
烟花风月 yān huā fēng yuè جالاپ؛ پاهىشە ئايال.
烟视媚行 yān shì mèi xíng كۆزىنىڭ قۇيرۇقىدا قاراپ،
تارتىنىپ ماڭماق.
- 烟霞痼疾 yān xiá gù jí تاغۇدەرياغا خۇمار بولۇپ قالماق؛
كۆزەل مەنزىرىگە مەستانە بولماق.
- 烟消云散 yān xiāo yún sǎn ئىس - تۈتەك تارقىلىپ كەت-
مەك؛ غايىب بولماق؛ قىلچە ئەسەر قالماسلىق.
- 烟云过眼 yān yún guò yǎn ”过眼云烟“ گە قاراڭ.
湮没无闻 yān mò wú wén نام - نىشانى كۆمۈلۈپ قالماق؛
ئىز - دېرەكسىز يوقالماق.
- 嫣然一笑 yān yān yī xiào پىسىڭىدە كۈلۈپ قويماق؛
يېقىملىققىنا كۈلۈپ قويماق؛ تەبەسسۇم قىلماق.
- 奄奄一息 yān yān yī xī ”奄奄一息“ گە قاراڭ.
言必行，行必果 yán bì xíng, xíng bì guǒ سۆزى ئىشەنچلىك، ھەرىكىتى كەسكىن بولماق.
- 言必有中 yān bǐ yǒu zhōng گەپنى دەل جايدا قىلماق؛ سۆز
ۋەزىمىنلىك بولماق.
- 言不及义 yān bù jí yì ئەھمىيەتسىز گەپ - سۆز قىلماق؛
مەنىسىز گەپ قىلماق؛ تېتىقسىز پاراڭ.
- 言不践行 yān bù jiàn xíng دېگىنىنى قىلالماسلىق؛ دېگىنىنى

ئەمەلدە كۆرسەتمەسلىك.

言不尽意 yán bù jìn yì سۆزى مەقسەتنى تولۇق

ئىپادىلەپ بېرەلمەسلىك.

言不由衷 yán bù yōu zhōng كۆڭلىدىكى گېپىنى دېمەسلىك؛

راست گېپىنى ئېيتماسلىق؛ دىلى باشقا، سۆزى باشقا بولماق؛ چىن دىلىدىن چىقمىغان سۆز.

“言不由中” مۇ دېيىلىدۇ.

言出法随 yán chū fǎ suí دېگەننى قانۇن تەرىقىسىدە ئىجرا

قىلماق.

言出患入 yán chū huàn rù بالا كەلسە ئېغىزدىن كېلەر؛

ئېغىز يۈگۈرۈكى باشقا چىقار.

言传身教 yán chuān shēn jiào سۆز بىلەنمۇ، ئەمەلىي

ھەرىكىتى بىلەنمۇ ئۆگەتمەك؛ سۆز ۋە ئەمەلىي ھەرد.

كەت بىلەن تەربىيىلىمەك؛ سۆز بىلەن چۈشەندۈرۈپ،

ھەرىكەت بىلەن ئۈلگە كۆرسەتمەك.

“言传身带” مۇ دېيىلىدۇ.

言颠语倒 yán diān yǔ dǎo باش - ئايىغى يوق سۆزلىمەك؛

تاققا - تۇققا گەپ قىلماق؛ پەلپەتەش سۆزلىمەك؛

تاغدىن - باغدىن سۆزلىمەك.

言多失实 yán duō shī shí تولا گەپ قىلىپ مۇبالىغە قىلماق؛

گەپ - سۆزلىرى پاكىتقا ئۇيغۇن بولماسلىق.

言而无信 yán ér wú xìn كېپىدە تۇرماسلىق؛ لەۋزىدە

تۇرماسلىق؛ گېپى گەپ بولماسلىق.

言而有信 yán ér yǒu xìn كېپىدە تۇرماق؛ لەۋزىدە تۇرماق؛

گېپى گەپ بولماق.

- 言符其实 yān fú qí shí سۆزلەر ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇن بولماق؛ قىلغان سۆزى پاكىتقا ئۇيغۇن بولماق.
- 言归于好 yān guī yú hǎo يارىشىپ قالماق؛ ئەپلىشىپ قالماق؛ ياخشىلىشىپ قالماق.
- 言归正传 yān guī zhèng zhuàn ئاساسى تېمىغا قايتىپ كەلمەك؛ ئەسلى مەقسەتكە قايتماق؛ پوسكاللىسنى ئېيتماق.
- 言过其实 yán guò qí shí مۇبالىغە قىلماق؛ ئاشۇرۇۋەتمەك.
- 言简意赅 yán jiǎn yì gāi سۆزى قىستە، مەزمۇنى چوڭقۇر؛ ئىخچام ۋە مەزمۇنلۇق.
- 言近旨远 yān jìn zhǐ yuǎn سۆزى ئاددىي، مەزمۇنى چوڭقۇر. “言近指远” مۇ دېيىلىدۇ.
- 言狂意妄 yān kuāng yì wǎng گېپى يوغان، ھالى چوڭ؛ ھاكا-ۋۇرلۇق قىلماق؛ بولۇشچە يوغان گەپ قىلماق.
- 言来语去 yán lái yǔ qù ئۆزئارا گەپلەشمەك؛ گەپ - سۆز قىلىشماق.
- 言清行浊 yān qīng xíng zhuó سۆزى ئېسىل، ھەرىكىتى رەزىل؛ سۆزى ساز، قىلىقى ماز.
- 言人人殊 yān rén rén shū ھەركىمنىڭ ئۆز پىكىرى بولماق؛ ھەركىم ئۆز گېپىنى قىلماق؛ ھەركىمنىڭ ئوي - پىكىرى باشقا - باشقا بولماق.
- 言三语四 yān sān yǔ sì ئاغزىغا كەلگەنچە يامان گەپلەرنى قىلماق؛ ئاغزىغا كەلگەنچە ۋالاقلاپ كەتمەك.
- 言十妄九 yán shí wàng jiǔ ئون ئېغىز گەپنىڭ توققۇزى

يالغان بولماق.

- 言谈举止 yán tān jǐ zhǐ گەپ-سۆز ۋە يۈرۈش-تۇرۇش.
- 言听计从 yán tīng jì cóng نېمە دېسە ماقۇل دېمەك؛ نېمە دېسە شۇنداك سىزنىڭدىن چىقماسلىق.
- 言外之意 yán wài zhī yì گەپ تېگىدىكى گەپ؛ دېمەكچى بولغىنى؛ گەپنىڭ يوشۇرۇن مەنىسى.
- 言为心声 yán wéi xīn shēng سۆز — يۈرەكنىڭ ساداسى؛ تىل — دىلىنىڭ ئىپادىسى.
- 言无不尽 yán wú bù jìn گەپنى قالدۇرماي ئېيتماق؛ گەپنى تولۇق ئېيتماق.
- 言下之意 yán xià zhī yì گېپىگە قارىغاندا؛ سۆزىدىن... بايقىلىپ تۇرىدۇ.
- 言笑自若 yán xiào zì ruò ”谈笑自若“ غا قاراڭ.
- 言行不一 yán xíng bù yī سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولماسلىق.
- 言行若一 yán xíng ruò yī سۆزى بىلەن ھەرىكىتى بىردەك بولماق.
- 言犹在耳 yán yóu zài ěr ”言行一致“ مۇ دېيىلىدۇ. دېيىلگەن گەپ قۇلاقتىن نېرى كەتمەسلىك؛ دېيىلگەن گەپ ئەستىن چىقىپ كەت-مەسلىك.
- 言者无心，听者有意 yán zhě wú xīn, tīng zhě yǒu yì سۆزلىگۈچىنىڭ ئانچىكى دەپ قويغان سۆزنى ئاڭلىغۇچى ئۆزىگە ئېلىپ كەتمەك؛ مەقسەتسىز ئېيتىلغان

سۆزنى باشقىچە چۈشىنىپ قالماق.

言者无罪，闻者足戒 yān zhě wú zuì, wén zhě zú jiè
 سۆزلىگۈچىدە ئەيىب يوق، ئاڭلىغۇچى ئىبىرەت
 ئالسۇن؛ سۆزلىگۈچىدە ئەيىب يوق، ئاڭلىغۇچىغا
 ئىبىرەت بولسۇن.

言者谆谆，听者藐藐 yān zhě zhūn zhūn, tīng zhě miǎo miǎo
 سۆزلىگۈچى كۆيۈنۈپ سەمىمىي نەسەھەت قىلسا، ئاڭلى-
 غۇچى پەرۋا قىلماپتۇ؛ سۆزلىگۈچىنىڭ كۆيۈنۈپ
 قىلغان سەمىمىي نەسەھىتى ئاڭلىغۇچىنىڭ قۇلقىغا
 كىرمەپتۇ.

言之不渝 yān zhī bù yú گېپىدىن يېنىۋالماسلىق؛
 سۆزىدە چىڭ تۇرماق.

言之成理 yān zhī chéng lǐ ئورۇنلۇق سۆزلىمەك؛ سۆزى داۋ-
 لىلىق بولماق؛ سۆزى ئەقىلگە سىغىدىغان بولماق.

言之过甚 yān zhī guò shēn گەپنى چېكىدىن ئاشۇرۇۋەتمەك.

言之无文，行而不远 yān zhī wú wén, xíng ér bù yuǎn
 لاۋزا گەپ يىراققا تارقالماس؛ قاملاشمىغان ئەسەر كەڭ
 تارقالماس.

言之无物 yān zhī wú wù قۇرۇق سەپسەتە؛ مەززىسىز
 قۇرۇق گەپ.

言之有理 yān zhī yǒu lǐ گېپى يوللۇق بولماق؛ ئورۇنلۇق
 گەپ قىلماق.

言之有物 yān zhī yǒu wù ئاساسلىق گەپ قىلماق؛ مېغىزلىق
 گەپ قىلماق.

- 言之凿凿 yán zhī zuō zuō - پاكىتلىق گەپ قىلماق؛ دەلىل -
ئىسپاتلىق گەپ قىلماق.
- 妍皮不裹痴骨 yán pí bù guǒ chī gǔ ئىچى - تېشى بىردەك؛
تېشى بەرنا، ئىچى دانا.
- 严惩不贷 yán chéng bù dài قىلچە كەڭچىلىك قىلماي قاتتىق
جازالماق.
- 严刑峻法 yán xíng jùn fǎ قاتتىق جازا؛ دەھشەتلىك قانۇن.
- 严于律己 yán yú lǜ jǐ ئۆزىگە قاتتىق تەلەپ تۇرۇش؛
ئۆزىنى چىڭ تۇتماق.
- 严阵以待 yán zhèn yǐ dài سەپ تارتىپ تەييار تۇرماق؛
قوراللىنىپ تەق بولۇپ تۇرماق؛ زەربە بېرىشكە
تەييار تۇرماق.
- 延颈企踵 yán jǐng qǐ zhǒng كۆزى تۆت بولماق؛ تۆت كۆز
بىلەن كۈتمەك.
- 延年益寿 yán nián yì shòu ئۆمۈرنى ئۇزارتماق؛ ئۆمرى
ئۇزارماق.
- 沿波讨源 yán bō tǎo yuán سۇنىڭ ئېقىشىغا قاراپ مەنبەسىنى
تاپماق؛ يىپ ئۇچى بويىچە ئىزدەپ، تېگىنى
تاپماق.
- 沿门托钵 yán mén tuō bō ئالا خورجۇنىنى كۆتۈرۈۋېلىپ
خەير - ئېھسان تىلىمەك؛ ئۆيىمۇ ئۆي يۈرۈپ
تىلەمچىلىك قىلماق.
- 研桑心计 yán sāng xīn jì ئىگىلىك باشقۇرۇشقا ئۇستا
بولماق؛ تىجارەت ئىشلىرىغا ماھىر بولماق.

- 奄然而逝 yǎn rán ér shì تۇيۇقسىز ئۆلۈپ كەتمەك.
- 奄奄一息 yǎn yǎn yī xī جېنى تۇمشۇقغا كېلىپ قالماق؛
سەكراتقا چۈشمەك؛ ئاخىرقى نەپىسى قالماق؛ ئۆلەر
ھالەتتە تۇرماق.
- 掩鼻而过 yǎn bī ér guō بۇرنىنى ئېتىۋېلىپ ئۆتمەك.
- 掩耳盗铃 yǎn ěr dào líng قولاقنى ئېتىۋېلىپ قوڭغۇراق
ئوغرىلىماق؛ ئۆزىنى ئۆزى ئالدىماق.
“掩耳盗铃” مۇ دېيىلىدۇ.
- 掩目捕雀 yǎn mù bǔ què كۆزىنى يۇمۇۋېلىپ قۇشقاچ
تۇتماق؛ ئۆزىنى ئۆزى ئالدىماق.
- 掩其无备 yǎn qí wú bèi تەييارلىقسىز تۇرغاندا ھۇجۇم
قىلماق.
“掩其不备” مۇ دېيىلىدۇ.
- 掩旗息鼓 yǎn qí xī gǔ “偃旗息鼓” غا قاراڭ.
- 掩人耳目 yǎn rén ěr mù كىشەلەرنىڭ كۆزىنى بويسىماق؛
كۆز بويايمچىلىق قىلماق.
- 掩瑕藏疾 yǎn xiā cāng jí نۇقسانى يوشۇرماق؛ سەۋەنلىكنى
ياپماق.
- 掩贤妒善 yǎn xián dù shàn ئىختىساسلىقلارنى كۆرەلمەسلىك؛
ياخشىلارغا ھەسەت قىلماق.
- 眼馋肚饱 yǎn chán dù bǎo قورساق تويىسىمۇ كۆز تويىماسلىق.
- 眼高手低 yǎn gāo shǒu dī ئارزۇ چوڭ، دەرمان ئاز؛ نەزىرى
ئۈستۈن، ھالى بوش؛ ئارمانغا چۈشلۈك دەرمان
يوق.

- 眼高于顶 yǎn gāo yú dǐng ① كۆزى ئۆتكۈر. ② ھېچكىمنى كۆزگە ئىلماسلىق؛ دىمىغى ئۈستۈن.
- 眼观六路，耳听八方 yǎn guān liù lù, ěr tīng bā fāng ھېچنېمىنى كۆزدىن ۋە قۇلاقتىن قاچۇرماسلىق.
- 眼花缭乱 yǎn huā liāo luàn كۆزلەر ئىمىر-چىمىر بولماق؛ كۆزى ئالچەكمەن بولماق؛ كۆزنى چاقىنتىۋەتمەك.
- 眼空四海 yǎn kōng sì hǎi ھېچكىمنى كۆزگە ئىلماسلىق؛ دىمىغى ئۈستۈنلۈك قىلماق.
- 眼明手快 yǎn míng shǒu kuài كۆزى ئۆتكۈر، قولى چەبدەس؛ تېز ۋە ئەپچىل.
- 眼明心亮 yǎn míng xīn liàng ”眼明心亮“ غا قاراڭ.
- 眼内无珠 yǎn nèi wú zhū كۆزى بارۇ قارىسچۇقى يوق؛ ياخشى-ياماننى پەرق ئېتەلمەسلىك؛ مال تونۇماسلىق.
- 眼皮子浅 yǎn pí zi qiǎn كالتە پەم؛ نەزەر دائىرسى تار؛ يىراقنى كۆرمەيدىغان؛ بۇرنىنىڭ ئۈچىدىكىنىلا كۆرىدىغان.
- 眼中钉，肉中刺 yǎn zhōng dīng, ròu zhōng cì كۆزگە قالدالغان مىخ، بەدەنگە سانچىلغان تىكەن.
- 眼光如豆 yǎn guāng rú dòu نەزەر دائىرسى تار؛ نەزىرى قىسقا.
- 偃旗息鼓 yǎn qí xī gǔ ① ئىز-دېرەكنى كۆرسەتمەس-لىك؛ يوشۇرۇن ھالدا. ② توختاتماق؛ يىغىشتۇرماق.
- 偃武修文 yǎn wǔ xiū wén ئەلەمنى تاشلاپ، قەلەمنى قولغا ئالماق؛ ئۇرۇش (ياكى ھەربىي ھازىرلىقلار)نى

توختىتىپ، تىنچ قۇرۇلۇش ئىشلىرىغا كىرىشمەك.

宴安鸩毒 yàn ān zhèn dū راھەت - پاراغەتكە بېرىلىش
زەھەر ئىچكەنلىكتۇر.

燕巢幕上 yàn chāo mǔ shàng قالغاچ چېدىرغا چاڭگا
سالغاندەك.

”燕巢于幕“ مۇ دېيىلىدۇ.

燕颌虎颈 yàn hǎn hǔ jǐng تەقى - تۇرقى ھەيۋەتلىك.

燕雀安知鸿鹄之志 yàn què ān zhī hóng hú zhī zhì
قۇشقاچ ئاق قۇنىڭ ئىستەك - تىلىكىنى نەدىن بىلسۇن؛
نادان ئاقلىنىڭ ئۇلۇغلۇقىنى بىلمەس.

燕雀处堂 yàn què chǔ tāng خەتەرلىك ئەھۋالدا تۇرسىمۇ
بىغەم يۈرمەك.

”燕雀处屋“ مۇ دېيىلىدۇ.

殃及池鱼 yāng jí chí yú “城门失火，殃及池鱼” گە قاراڭ.

羊肠小道 yāng cháng xiǎo dào تار ئەگرى - بۈگرى يول؛
چىغىر يول؛ يالغۇز ئاياغ يول.

”羊肠鸟道“ “羊肠小径” مۇ دېيىلىدۇ.

羊狠狼贪 yāng hěn láng tān ئاچ بۆرە؛ ئاچكۆز ۋە ياۋۇز.

羊落虎群 yāng luò hǔ qún قوي بۆرىلەر ئىچىگە كىرىپ
قالماق؛ خەتەرلىك ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.

羊毛出在羊身上 yāng máo chū zài yāng shēn shàng

نەپ ئۆزىدىن كېلىدۇ؛ ئۆزىنىڭ ئۆزىگە، توپىسى
كۆزىگە.

羊裘垂钓 yāng qiū chuí diào خىلۋە تېچلىكتە ياشىماق؛

تەركىدۇنيا بولۇپ ياشىماق .

羊质虎皮 yāng zhī hǔ pí يولۋاس تېرىسى يېپىننۇالغان قوي؛ كۆرۈنۈشى كۆرۈنۈشى يولۋاس، ماھىيىتى قوي؛ كۆرۈنۈشى قورقۇنچلۇق، ئەمەلىيەتتە كارامىتى يوق .

扬鞭分路 yāng biān fēn lù “分道扬鞭” غا قاراڭ .

扬长避短 yāng chāng bì duǎn ئارتۇقچىلىقلارنى جارى قىلدۇرۇپ، يېتىشمىسىزلىكلەرنى تۈگەتمەك؛ ئىجابىي ئامىللارنى جارى قىلدۇرۇپ، سەلبىي ئامىللارنى تەرك ئەتمەك .

扬长而去 yāng chāng ér qù پەشنى قېقىپ چىقىپ كەتمەك؛ پەشنى قېقىپ كېتىپ قالماق؛ غاداغان پېتى چىقىپ كەتمەك .

扬幡招魂 yāng fān zhāo hún تۇغ كۆتۈرۈپ ئەرۋاھلارنى يوقلىماق .

扬眉吐气 yāng méi tǔ qì ئېچىلىپ-يېيىلىپ كەتمەك؛ روھلىنىپ كەتمەك .

扬清激浊 yāng qīng jī zhuō “激浊扬清” غا قاراڭ .

扬汤止沸 yāng tāng zhǐ fēi قايناۋاتقان سۇنى سورۇپ تۇخ-تاتماق؛ مەسىلىنى تۈپتىن ھەل قىلماسلىق .

扬威耀武 yāng wēi yào wǔ “耀武扬威” غا قاراڭ .

扬扬得意 yāng yāng dé yì “得意洋洋” غا قاراڭ .

杨花水性 yāng huā shuǐ xìng “水性杨花” غا قاراڭ .

阳春白雪 yāng chūn bái xuě بەدئىيلىكى يۇقىرى مۇزىكا؛ ئاممىباب بولمىغان ئەسەر .

- 阳奉阴违 yáng fèng yīn wéi كۆرۈۈشتە ئىتائەت قىلغان بولۇپ، ئاستىرتتىن خىلاپلىق قىلماق؛ شەكلەن بويىسۇنۇپ، ماھىيەتتە قارشىلىق قىلماق؛ ئىككى يۈزلىملىك قىلماق.
- 阳光大道 yāng guāng dà dào داغدام يول؛ كەڭ يول؛ نۇرلۇق يول.
- 洋为中用 yāng wéi zhōng yòng چەت ئەلنىڭكىنى جۇڭگو ئۈچۈن خىزمەت قىلدۇرماق.
- 洋洋大观 yāng yāng dà guān ھەم كۆپ، ھەم كۆركەم؛ مول ۋە ھەشمەتلىك.
- 洋洋洒洒 yāng yāng sǎ sǎ قەلىمىنى تازا ئويناتماق؛ ماقالە ناھايىتى ئۇزۇن بولماق؛ ماقالىنى ئۇزۇن قىلىپ يازماق.
- 洋洋自得 yāng yāng zī dé “得意洋洋” غا قاراڭ.
- 仰不愧天 yǎng bù kuī tiān كۆڭلىدە كىرىق؛ خىجالەت بولىدىغان ھېچقانداق يېرى يوق.
- 仰人鼻息 yǎng rén bí xī خەقنىڭ ئاغزىغا قاراپ قالماق؛ بىراۋغا بېقىندى بولماق؛ تىزگىننى خەققە تۇتقۇزۇپ قويماق؛ خەقنىڭ رايىغا بېقىپ ئىش قىلماق.
- 仰事俯畜 yǎng shì fǔ xù ئاتا-ئانا ۋە بالا-چاقىلىرىنى باقماق؛ ئۆي تۇتماق؛ بىر ئۆي باشقا كېيىلمەك.
- 仰屋著书 yǎng wū zhù shū يۈرەك قېنىنى سەرپ قىلىپ ئەسەر يازماق؛ چاپلىق ئەمگەك بىلەن كىتاب يازماق.

- 养虎遗患 yǎng hǔ yí huān؛ يولۋاسنى بېقىپ بالاغا قالماق؛
رەھىم قىلساڭ يامانغا، بالا كېلەر بېشىڭغا.
“养虎贻患” مۇ دېيىلىدۇ.
- 养家活口 yǎng jiā huó kǒu؛ ئائىلە تۇرمۇشىنى قامدىماق.
- 养精蓄锐 yǎng jīng xù ruì؛ كۈچ توپلىماق؛ ماغدۇر يىغماق.
- 养老送终 yǎng lǎo sòng zhōng؛ ئاتا-ئانىنى ياخشى كۈتۈپ،
ئۆلۈمنى چىرايلىق ئۇزاتماق.
“养生送死” مۇ دېيىلىدۇ.
- 养贤纳士 yǎng xián nǎ shì؛ ئىختىساسلىقلارنى ئەتراپىغا
توپلىماق؛ دانىشمەنلەرنى قوينغا ئالماق.
- 养痍遗患 yǎng yōng yí huān؛ رەھىم قىلساڭ يامانغا، كالتەك
يەيسەن كاللاڭغا؛ مەرەزنى داۋالىمىساڭ بېشىڭغا
چىقار.
“养痍成患” “养痍贻患” مۇ دېيىلىدۇ.
- 养尊处优 yǎng zūn chǔ yōu؛ راھەت-پاراغەتتە تۇرمۇش
كەچۈرمەك.
- 怏怏不悦 yàng yàng bù yuè؛ مەيۈسلەنمەك؛ كۆڭلى يېرىم
بولماق؛ كۆڭلى بىئارام بولماق.
“怏怏不乐” مۇ دېيىلىدۇ.
- 怏怏而去 yàng yàng ér qù؛ نارازى بولۇپ كېتىپ قالماق؛
خاپا بولۇپ كېتىپ قالماق.
- 妖魔鬼怪 yāo mó guǐ guài؛ جىن-ئالۋاستىلار؛ دىۋە-
پەرىلەر؛ يالماۋۇزلار.
- 妖言惑众 yāo yán huò zhòng؛ پىتتە-پاسات بىلەن كىشىلەرنى

ئازدۇرماق.

腰缠万贯 yāo chán wàn guān پۇلدار؛ باي.

尧天舜日 yāo tiān shùn rì تىنچ ۋە گۈللەنگەن دەۋر؛ تىنچ ۋە ئاسايىشلىق زامان.

摇唇鼓舌 yāo chún gǔ shé كاپشەماق؛ جاۋىلدىماق؛ ۋالاق۔
لىماق؛ مەرداھلىق قىلماق؛ قۇتراتقۇلۇق قىلماق.

摇鹅毛扇 yāo é máo shàn ئەقىل كۆرسەتمەك؛ مەسلەھەت بەرمەك.

摇旗呐喊 yāo qí nà hǎn دوس تارتىشىپ بەرمەك؛ گۆپ۔
پاڭچىلىق قىلماق؛ ھە - ھۇ دېيىشىپ بەرمەك.

摇身一变 yāo shēn yī biàn بىر دومىلاپلا باشقا تۈسكە كىر-
مەك؛ بىر ئېغىنلاپلا باشقىچە قىياپەتكە كىرىۋالماق؛
بىردىنلا ئۆزگىرىۋالماق.

摇头摆尾 yāo tóu bǎi wěi ① ئىغاڭلاپ ماڭماق؛ بىمالال؛
ئەر كىن. ② ئۆزىچە كۆرەڭلەپ كەتمەك؛ ئۆزىچە
كېرىلىپ كەتمەك.

摇头晃脑 yāo tóu huāng nǎo ئۆز - ئۆزىدىن كۆرەڭلەپ
كەتمەك؛ ئۆزىگە ئۆزىنىڭ مەسلىكى كەلمەك؛ ئۆزىچە
پەيزى سۈرمەك.

摇尾乞怜 yāo wěi qǐ lián قۇيرۇق شىپپاڭشىتىپ يېلىنماق؛
كۈچۈكلەنپ يۈرمەك.

摇摇欲坠 yāo yāo yù zhuī لەڭشىپ قالماق؛ يىقىلىپ كېتەيلا
دەپ قالماق؛ تەۋرىنىپ قالماق.

瑶池玉液 yāo chí yù yè ئابىھايات شاربى.

- 遥相呼应 yáo xiāng hū yīng ىىراققا تۇرۇپ ھەمكارلاشماق؛
ىىراققا تۇرۇپ ماسلاشماق.
- 遥遥无期 yáo yáo wú qī ئۇزاق كەلگۈسىدىكى ئىش؛
قاچان بولىدىغانلىقى نامەلۇم؛ قاچان بولىدىغانلىقىغا
كۆز يەتمەسلىك.
- 杳如黄鹤 yǎo rú huāng hè ئىز - دېرەكسىز يوقاپ كەتمەك؛
ئالتىنچى ئاينىڭ پاقىسىدەك يوقاپ كەتمەك.
- 杳无音信 yǎo wú yīn xìn ھېچقانداق خەت - خەۋىرى
بولماسلىق؛ ئىز - دېرىكى يوق بولماق؛ ئۇچۇرى
بولماسلىق.
- 咬文嚼字 yǎo wén jiāo zì ① سۆز - ئىبارىلەرگىلا ئېسىلد -
ۋالماق؛ سۆز - ئىبارىلەرگە ئۆلۈك يېپىشىۋالماق.
② گەپ ساتماق؛ گەپدانلىق قىلماق.
- 咬牙切齿 yǎo yǎ qiè chǐ چىشىنى غۇچۇرلاتماق؛ قاتتىق
غەزەپلەنمەك.
- 要价还价 yào jià huán jià “讨价还价” غا قاراڭ.
- 要言不烦 yào yán bù fān پىكىرنى قىسقىچە ئىپادىلىمەك؛
پىكىرنى مېغىزلىق قىلىپ ئىپادىلىمەك.
- 药店飞龙 yào diàn fēi lóng ئورۇقلاپ قورايدەك بولۇپ
كەتمەك؛ جۇدەپ قوۋۇرغىلىرى كۆرۈنۈپ قالماق.
- 药笼中物 yào lóng zhōng wù زاپاس تۇرۇۋاتقان ئىختىساس
ئىگىسى.
- 药石之言 yào shí zhī yǎn سەمىمىي تەنقىد؛ پايدىلىق
نەسەتات.

- 耀武扬威 yào wǔ yāng wēi ھەيۋە قىلماق؛ پوپۇزا قىلماق؛
كۆرە ئىلمەك.
- 野心勃勃 yě xīn bó bó چەكسىز ئاچكۆزلۈك؛ قارائىتى
ئۇرغۇپ تۇرماق.
- 业精于勤 yè jīng yú qín مۇكەممەل بىلىم ھاسىل قىلىش
تىرىشپ ئۆگىنىشكە باغلىق؛ ئىلىم-بىلىمدە
كامالەتكە يېتىش تىرىشچانلىققا باغلىق.
- 叶公好龙 yè gōng hào lóng يېڭوڭ ئەجدىھانى ئاغزىدىلا
ياخشى كۆرىدۇ؛ يالغان خۇشتارلىق.
- 叶落归根 yè luò guī gēn يوپۇرماق تۆكۈلسە، دەرمەخنىڭ
تۈۋىگە چۈشىدۇ؛ ئات ئايلىنىپ ئوقۇرنى تاپىدۇ.
- 叶落知秋 yè luò zhī qiū يوپۇرماقنىڭ تۆكۈلۈشى —
كۈزنىڭ بېشارىتى؛ كىچىككەنە ئۆزگىرىشتىن چوڭ
تەرەققىياتنى بىلگىلى بولىدۇ.
- 夜不闭户 yè bù bī hù كېچىدە ئىشىك تاقىماسلىق.
- 夜长梦多 yè cháng mèng duō تۈن ئۇزۇن بولسا چۈش كۆپ
بولىدۇ؛ كېچىككەن ئىش بۇزۇلار.
- 夜静更深 yè jìng gēng shēn تۈن نىسپى بولۇپ قالماق؛ يېرىم
كېچە بولۇپ قالماق؛ بېسىقماق.
- 夜郎自大 yè láng zì dà ھالىغا باقماي ئۆزىنى چوڭ
تۇتماق؛ ئۆزىنى چاغلىماي ماختانچاقلىق قىلماق.
- 夜深人静 yè shēn rén jìng “更阑人静” غا قاراڭ.
- 夜以继日 yè yǐ jì rì كېچە-كۈندۈز دېمەي؛ كېچىنى
كۈندۈزگە ئۇلاپ.

“夜以继昼” مۇ دېيىلىدۇ.

友雨对床 yǒu yǔ duì chuāng كېچە مۇگداشماق.

一败如水 yī bài rú shuǐ يەر بىلەن يەكسان بولماق؛

تارمار بولماق؛ بىتچىت بولماق؛ تىرىپىرەن بولماق.

一败涂地 yī bài tú dì قاتتىق مەغلۇپ بولماق؛

گۇمران بولماق.

一板三眼 yī bǎn sān yǎn تەرتىپلىك ئىشلىمەك؛ قىلچە

بىپەرۋالىق قىلماسلىق؛ ناھايىتى دىققەت بىلەن؛

جاي-جايدا.

“一板一眼” مۇ دېيىلىدۇ.

一悲一喜 yī bēi yī xǐ ھەم ھەسرەتلەنمەك، ھەم

شادلانماق؛ ھەم قايغۇرماق، ھەم خۇشال بولماق.

一本万利 yī běn wàn lì بىرى مىڭ بولماق؛ دەسمايىسى

ئاز، پايدىسى كۆپ؛ ئازغىنا دەسمايە سېلىپ، زور

پايدا ئالماق.

一本正经 yī běn zhèng jīng جىددىي تۈسكە كىرىۋالماق؛

تەمكىن بولۇۋالماق؛ جىددىي تەرىزدە؛ جىددىي

تۈستە.

一鼻孔出气 yī bī kǒng chū qì بىر بۇرۇندا نەپەس ئالماق؛

ھەمنەپەس بولماق؛ كېپى بىر بولماق.

一鼻子灰 yī bī zi huī تۇمشۇقغا يېمەك؛ پەشۋا يېمەك؛

دەككە يېمەك.

一笔勾销 yī bǐ gōu xiāo ھەممىنى يوققا چىقارماق؛ ھەم-

مىنى كەچۈرۈۋەتمەك؛ ھەممىنى سالاۋات قىلىۋەتمەك.

- 一笔抹杀 yī bǐ mǒ shā؛ بۆتۈنلەي يوققا چىقارماق؛
ھەممىنى ئىنكار قىلىۋەتمەك.
- 一臂之力 yī bī zhī lì ياردەم قولنى سوزماق؛ قولدىن
كېلىشچە ياردەم قىلماق.
- 一表非凡 yī biǎo fēi fān تەقى - تۇرقى قاملاشقان؛
قەددى - قامىتى كېلىشكەن؛ سالاپەتلىك.
- 一表人才 yī biǎo rén cǎi سالاپەتلىك ئادەم.
“一表人物” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一波未平，一波又起 yī bō wèi píng, yī bō yòu qǐ
بىرى بېسىلماي تۇرۇپ يەنە بىرى چىقماق؛ مەسىلىنىڭ
ئۈستىگە مەسىلە تۇغۇلماق؛ چاتاقنىڭ ئۈستىگە
چاتاق چىقماق؛ تېزنى باسسا، مېزى چىقماق.
- 一不做，二不休 yī bù zuò, èr bù xiū
ئىشنى باشلىما، باشلىساڭ توختما؛ ئىشنى باشلىغانە -
كەنسەن، ئاخىرىغا يەتكۈز؛ تۇتۇش قىلغان ئىشنى
يا نېرى، يا بېرى قىلماي قويماسلىق.
- 一步登天 yī bù dēng tiān بىر ئىرغىپلا ئەرشكە چىقماق؛
بىردىنلا يۇقىرى مەنەپكە ئېرىشمەك؛ بىردىنلا
روناق تاپماق.
- 一步一鬼 yī bù yī guǐ ئۆزىگە جىن - شەيتان ئېسىلىۋال -
خاندەك بولماق؛ ئۆزىچىلا گۇمانلىنىپ يۈرمەك؛
خۇدۇكسىنىپ يۈرمەك.
- 一步一趋 yī bù yī qū ئەگىشىپ يۈرمەك؛ كەينىدىن
قالماي ماڭماق.

- 一差二错 yī chā èr cuō — بىرەر سەۋەنلىك؛ بىرەر كېلىش-
مەسلىك؛ ئالمايدىلىق.
”一差二误“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 一场春梦 yī chǎng chūn mèng كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە ھەممىدىن
قۇرۇق قالماق؛ ئارزۇ-ئارمىنى يوققا چىقماق.
- 一长两短 yī chāng liǎng duǎn بىرەر پېشكەللىك؛ بىرەر
خېيىم-خەتەر؛ ياخشى كۈنىڭ يامىنى.
”一长半短“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 一倡百和 yī chāng bǎi hē بىرى باشلىسا، مىڭى ئەگەشمەك؛
بىر تەشەببۇس قىلغۇچىنىڭ كەينىدىن كۆپ ئاۋاز
قوشقۇچىلار ئەگىشىپ ماڭماق.
”一唱百和“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 一倡三叹 yī chāng sān tàn ناھايىتى تەسىرلىك (شېئىر،
ماقالە).
”一唱三叹“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 一唱一和 yī chāng yī hē دوست تارتىشماق؛ بىللە مۇقام
توۋلاشماق؛ ھە-ھۇ دېيىشىپ بەرمەك.
- 一朝天子一朝臣 yī chāo tiān zǐ yī chāo chén
بىر ئادەم تەختكە چىقسا، بىر تۈركۈم ئادەمنى باشقە-
دىن ئالماشتۇرماق؛ ھەر بىر ھوقۇقدارنىڭ ئۆز-
نىڭ يېقىن ئادەملىرى بولىدۇ.
- 一尘不染 yī chén bù rǎn ناھايىتى پاكىز؛ يالغاندەك
① پاكىز. ② ئۆزىنى پاك تۇتماق؛ ئۆزىگە توپا قون-
دۇرماستىق؛ بۇلغانماستىق.

- 一成不变 yī chéng bù biàn؛ ئۆزگەرمەس؛ قېتىپ قالغان؛
قاتماللىق؛ بىر قېلىپقا كىرىۋالماق.
- “一成不易”
مۇ دېيىلىدۇ.
- 一成一旅 yī chéng yī lǚ، يەر تار، لەشكەر ئاز؛ جاي تار،
كۈچ ئاجىز.
- 一筹莫展 yī chōu mò zhǎn؛ ھېچتاندانق تەدبىر تاپالماسلىق؛
قانداق قىلىشنى بىلەلمەسلىك؛ ئائىلاچ بولماق؛
ئامالسىز قالماق.
- 一触即发 yī chù jí fā؛ تېگىپ كەتسلا پارتلاپ كەتمەك؛
قىل ئۈستىدە تۇرماق.
- 一触即溃 yī chù jí kuī؛ بىر زەربە بىلەنلا تارمار بولماق؛
بىر پەشۋا بىلەنلا بىتچىت بولماق؛ بىر تېپىككە
يارىماسلىق.
- 一传十，十传百 yī chuán shí, shí chuán bǎi
ئېغىزدىن ئېغىزغا تارقالماق؛ تېز تارقالماق؛ بىردىنلا
يۈز كەتمەك.
- 一串明珠 yī chuàn lí zhū، مۇڭلۇق ناخشا ئاۋازى.
- 一词莫赞 yī cí mò zān، “不能赞” غا قاراڭ.
- 一蹴而就 yī cù ér jiù؛ ئاسانلا ۋۇجۇدقا چىقارماق؛
بىردىنلا ۋۇجۇدقا چىقارماق.
- 一寸丹心 yī cùn dān xīn، ساداقەتلىك.
“一寸赤心” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一寸光阴一寸金 yī cùn guāng yīn yī cùn jīn
بىر مىنۇت ۋاقىت بىر سەر ئالتۇن بىلەن تەڭ.

- 代风流 yī dài fēng liú دەۋر تۆھپىكارلىرى.
- 代楷模 yī dài kǎi mō دەۋر نەمۇنىلىرى.
- 刀两断 yī dāo liǎng duàn ئۈزۈل - كېسىل قول ئۈزۈمەك؛ ئالاقىنى پۈتۈنلەي ئۈزۈمەك؛ ئادا - جۇدا بولماق.
- 德一心 yī dé yī xīn بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە بولماق.
"德 - 心" مۇ دېيىلىدۇ.
- 得之功 yī dé zhī gōng كىچىككىنە ئۇتۇق؛ ئەرزىمەس نەتىجە.
- 一得之愚 yī dé zhī yú "得 - 愚" گە قاراڭ.
- 一丁不识 yī dīng bù shí "不识 - 丁" غا قاراڭ.
- 一定不易 yī dìng bù yì بېكىتىش بىلەنلا ئۆزگەرمەس -
لىك؛ قەتئىي چىڭ تۇرماق؛ ئۆزگەرمەس؛
تەۋرەنمەس.
- 一定之规 yī dìng zhī guī كۆڭۈلگە پۈكۈپ قويغان ئوي -
پىكىر.
- 一动不如一静 yī dòng bù rú yī jìng ئۆز ئورنىدا تۇرغان تۈزۈك؛
جىم تۇرغان تۈزۈك.
- 一而再，再而三 yī ér zài, zài ér sān قايتا - قايتا؛ تەكرار -
تەكرار؛ ئارقىمۇئارقا؛ بىرقانچە قېتىم.
- 一发千钧 yī fā qiān jūn قىل ئۈستىدە تۇرماق؛ ئىنتايىن
خەتەرلىك ئەھۋال.
- 一帆风顺 yī fān fēng shùn ① ئوڭۇشلۇق بولماق؛ ئىش
ئوڭىدىن كېلىمەك. ② ئاق يول تىلىمەك.
- 一反常态 yī fǎn cháng tài پوزىتسىيىسىنى بىردىنلا ئۆزگەرت -

مەك؛ بىردىنلا ئۆزگىرىپ قالماق.

一饭千金 yī fàn qiān jīn ياخشىلىقنى ئۈنۈم سىلىق؛ ياخشىلىقنى قايتۇرماق.

一风吹 yī fēng chuī ھەممىنى بىراقلا يوققا چىقارماق؛ تامامدىن يوققا چىقماق.

一佛出世，二佛生天 yī fó chū shì, èr fó shēng tiān مىڭ ئۆلۈپ، بىر تىرىلمەك.

“一佛出世，二佛涅槃” مۇ دېيىلىدۇ.

一夫当关，万夫莫开 yī fū dāng guān, wàn fū mò kāi ساقلىسا ئېغىزنى بىر پالۋان، ئۆتەلمەس ئۇ يەردىن ھېچ ئىنسان؛ بىر ئادەم ساقلىسا، مىڭ ئادەممۇ ئالالمايدىغان.

“一夫当关，万人莫开” مۇ دېيىلىدۇ.

一傅众咻 yī fù zhōng xiū بىر ئادەم دەرس ئۆتسە، نۇرغۇن ئادەم ۋاراڭ-چۇرۇڭ قىلماق.

一改故辙 yī gǎi gù zhē كونا يولنى تۈپتىن ئۆزگەرتمەك؛ بۇرۇنقى ئۇسۇلنى پۈتۈنلەي ئۆزگەرتمەك.

一概而论 yī gāi ér lùn ھەممىنى بىر مىزان بىلەن ئۆل-چىمەك؛ بىر تايماقتا ھەيدىمەك؛ ھەممىگە بىر خىلدا قارىماق؛ ھەممىنى بىر قاتاردا قويماق.

“一概而言” مۇ دېيىلىدۇ.

一干二净 yī gān èr jìng پاك-پاكىز؛ ھېچنېمىنى قالدۇرماستىن.

一个巴掌拍不响 yī gè bā zhǎng pāi bù xiǎng بىر قولدىن چاۋاڭ چىقماستىن؛ يالغۇز ئاتنىڭ چېڭى

چىقىمىس.

- 一鼓作气 yī gǔ zuò qì بىر غەيرەت بىلەنلا؛ بىر كۈچەپلا.
”一鼓而下“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 一顾倾城 yī gù qīng chéng ھەممىنى جوشىدا قىلماق؛
ھەممىنى ئۆزىگە مەپتۇن قىلماق.
”一顾倾人“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 一官半职 yī guān bàn zhí بىرەر - يېرىم ئەمەل؛ بىرەر -
يېرىم مەنەسەپ.
- 一棍子打死 yī gùn zi dǎ sǐ بىر كالتەك بىلەن يوقاتماق؛
بىراقلا ئۇجۇقتۇرۇۋەتمەك.
- 一国三公 yī guó sān gōng بىر ئەلگە ئۈچ شاھ؛ ئالتە
ئۆچكىگە يەتتە تېكە.
- 一寒如此 yī hán rú cǐ نامراتلىشىپ شۇ دەرىجىگە
بېرىپ يەتمەك.
- 一哄而集 yī hōng ēr jí گۈررىدە توپلانماق؛ ھەش -
پەش دېگۈچە توپلىنىپ بولماق.
- 一哄而散 yī hōng ēr sǎn گۈررىدە تارقىلىپ كەتمەك؛
ھەش - پەش دېگۈچە تارقىلىپ كەتمەك.
- 一呼百诺 yī hū bǎi nuò بىرى ھايت دېسە، يۈزى ھۈيت ؛
دېمەك؛ ھايت دېسە، تەرەپ - تەرەپتىن لەببەي
دېمەك.
- 一呼百应 yī hū bǎi yīng بىرى باشلىسا، مىڭى ئەگەش -
مەك؛ بىرى دېسە، مىڭى دېمەك؛ بىر چاقىرىق
بىلەن تەڭ ھەممە ھازىر بولماق.

- 一狐之腋 yī hú zhī yè تۈلكە پۇشقىقى.
- 一虎难敌众犬 yī hǔ nán dí zhòng quǎn بىر يولۋاس نۇرغۇن ئىنقا تەڭ كېلەلمەس.
- 一簧两舌 yī huāng liǎng shé قالايىمقان جۆيۈمەك؛ يوقسلاڭ گەپ قىلماق.
- 一挥而就 yī huī ér jiù قولغا قەلەم ئېلىپلا يېزىپ پۈتتۈرمەك؛ بىر قەلەم بىلەنلا سىزىپ چىقماق.
- 一技之长 yī jì zhī cháng بىرەر ئىختىساس؛ بىرەر «ۈنەر؛ بىرەر ئارتۇقچىلىق؛ بىرەر كەسپىنىڭ ئەھلى بولماق.
- 一家眷属 yī jiā juān shǔ بىر ئېقىمنىڭ تەرەپدارلىرى؛ بىر ئېقىمدىكى نەرسە؛ بىر ئېقىمغا مەنسۇپ.
- 一家之言 yī jiā zhī yán ئىجادىي نۇقتىئىنەزەر؛ ئىجادىي نەزەرىيە؛ ئۆز ئالدىغا ئىلمىي ئېقىم ھاسىل قىلماق.
“一家之学” “一家之说” “一家之论” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一见倾心 yī jiàn qīng xīn بىر كۆرۈش بىلەنلا كۆڭلى چۈشۈپ قالماق؛ بىر كۆرۈپلا ياخشى كۆرۈپ قالماق.
- 一见如故 yī jiàn rú gù بىر ئۇچرىشىپلا دوست بولۇشۇپ كەتمەك؛ بىر كۆرۈشۈپلا قەدىناس دوستلاردەك بولۇپ كەتمەك.
- “一面如故” “一见如旧” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一见钟情 yī jiàn zhōng qíng بىر كۆرۈپلا كۆيۈپ قالماق؛ بىر كۆرۈپلا ياخشى كۆرۈپ قالماق؛ بىر كۆرۈش بىلەنلا ئاشىق بولۇپ قالماق.
- 一箭双雕 yī jiǎn shuāng diāo بىر ئوقتا ئىككى بۈركۈتنى

- ئۆلتۈرمەك؛ بىر چالمدى ئىككى پاختەكنى سوقماق.
- 一箭之地 yī jiàn zhī dì ناھايىتى يېقىن يەر؛ كۆز يېتىم يەر؛ ئىككى قەدەملا يەر.
- 一举成名 yī jǔ chéng míng بىردىنلا داڭ چىقارماق.
- 一举两得 yī jǔ liǎng dé بىر ئىشتىن ئىككى ئۈنۈم ئالماق. “一举两便” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一举千里 yī jǔ qiān lǐ ئىستىقبالى پارلاق؛ پارلاق ئىستىقبالىلىق.
- 一举手之劳 yī jǔ shǒu zhī lǎo ئاسان ئىش؛ ئاسان گەپ؛ كۈچ كەتمەيدىغان ئىش.
- 一举一动 yī jǔ yī dòng ھەربىر ھەرىكەت؛ ھەربىر قىلىق؛ يۈرۈش - تۇرۇش.
- 一决雌雄 yī jué cī xiōng كۈچ سىناشماق؛ ئېلىشماق. “一决胜负” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一蹶不振 yī jué bù zhēn بىر مەغلۇبىيەت بىلەنلا تۈگىشىپ كەتمەك؛ بىر ئوڭۇشسىزلىققا ئۇچراش بىلەنلا بەل قويۇپ بەرمەك.
- 一刻千金 yī kè qiān jīn بىر مىنۇت مىڭ سەر ئالتۇنغا باراۋەر.
- 一孔之见 yī kǒng zhī jiàn تار قاراش؛ يۈزە قاراش.
- 一夔已足 yī kuī yǐ zú ئىقتىدارلىق ئادەمدىن بىرى بولسلا كۇپايە قىلىدۇ.
- 一溃十起 yī kuī shí qǐ بىر ۋاقىلىق تاماقنى يېگۈچە ئون قېتىم تۇرماق؛ بىر قولىنى ئون قىلغۇدەك بولۇپ كەتمەك.

- 一览无余 yī lǎn wú yú بىر قارا پىلا ھەممىنى ئېنىق بىلىپ بولماق؛ كۆزگە ئېنىق چېلىقىپ تۇرماق.
- 一劳永逸 yī láo yǒng yì بىرەر ئەجىر بىلەن مەڭگۈ ئەمەن تاپماق؛ بىر قېتىملىق ئەجىر بىلەن ھەممە ئىش پۈتمەك.
“逸久劳—” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一了百了 yī liǎo bǎi liǎo ئاساسلىقى ھەل قىلىنسا، قالغانلىرىمۇ ئۆزلۈكىدىن ھەل بولۇپ كېتىدۇ.
- 一鳞半甲 yī lín bàn jiǎ پارچە - پۇرات؛ يېرىم - يارتا؛ ئانچە - مۇنچە.
“一鳞半爪” “一鳞片甲” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一龙一蛇 yī lóng yī shé بىردەم ئۇنداق، بىردەم بۇنداق ئۆزگىرىپ تۇرماق؛ ئەھۋالغا قاراپ ئۆزگىرىپ تۇرماق.
- 一龙一猪 yī lóng yī zhū بىرى دانا، بىرى لەقۋا.
- 一路平安 yī lù píng ān سەپىرى ئامان - ئېسەن بولماق؛ ئاق يول بولسۇن؛ سەپىرىڭىز خەيرلىك بولسۇن.
- 一路顺风 yī lù shùn fēng ① سەپەر ئوڭۇشلۇق بولماق؛ سەپەر خەيرلىك بولماق؛ ئاق يول بولسۇن؛ سەپىرىڭىز خەيرلىك بولسۇن. ② ئىش ئوڭۇشلۇق بولماق.
- 一落千丈 yī luò qiān zhàng بىراقلا تۆۋەنلەپ كەتمەك؛ بىراقلا چۈشۈپ كەتمەك.
- 一马当先 yī mǎ dāng xiān ئالدىدا ماڭماق؛ باشلامچى

بولماق؛ باشلامچىلىق قىلماق.

一马平川 yī mǎ píng chuān كەڭ تۈزلەڭلىك.

一脉相承 yī mài xiāng chéng نەسىلداشلىق؛ تومۇزداشلىق؛ يىلتىزداشلىق.

“一脉相通” “一脉相传” مۇ دېيىلىدۇ.

一毛不拔 yī máo bù bā بىر تىيىنىڭ ئۈستىدە تىك تۇرماق؛ ئۆلتۈرسىمۇ بىر تېمىم قان چىقمايدىغان؛ تازا بېخىل؛ بەك پىخسىق.

一貌堂堂 yī mào táng táng چىرايى - شەكلى قاملاشقان؛ تەقى - تۇرقى كېلىشكەن.

一面之词 yī miàn zhī cí بىر تەرەپلىمىلىك پىكىر؛ بىر تەرەپنىڭلا پىكىرى.

“一面之辞” مۇ دېيىلىدۇ.

一面之交 yī miàn zhī jiāo بىر قېتىم كۆرۈشۈش بىلەنلا بولغان تونۇشلۇق؛ بىر قېتىملا كۆرگەن. “一面之缘” “一面之识” مۇ دېيىلىدۇ.

一瞑不视 yī míng bù shì كۆزى يۇمۇلماق؛ قازا تاپماق؛ ئالەمدىن ئۆتمەك.

一鸣惊人 yī míng jīng rén بىردىنلا ھەيران قىلارلىق ئىش قىلماق؛ بىردىنلا كىشىنى ھەيران قالدۇرماق.

一命呜呼 yī mìng wū hū جان بەرمەك؛ جان ئۈزۈمەك؛ ھاياتتىن جۇدا بولماق.

一模一样 yī mú yī yàng قۇيۇپ قويغاندەك؛ ئوپىمۇ - ئوخشاش؛ دەل ئۆزى.

- 一木难支 yī mù nán zhī “独木难支” گه قاراڭ.
- 一目了然 yī mù liǎo rán بىر قاراپلا چۈشەنمەك؛ بىر قاراپلا تېگىگە يەتمەك؛ ئوپۇچۇق كۆرۈنۈپ تۇرماق.
- 一目十行 yī mù shí háng ناھايىتى تېز ئوقۇپ چىقماق؛ بىر قۇر كۆز يۈگۈرتۈپلا ئوقۇپ بولماق.
- 一年之计在于春 yī nián zhī jì zài yú chūn بىر يىللىق ئىش باھاردىن باشلىنار.
- 一念之差 yī niàn zhī chà يېڭىلىشماق؛ ئەقىلدىن ئازماق؛ ئىچىگە جىن كىرمەك؛ ئوي - خىيال خاتا بولماق. “一念之错” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一诺千金 yī nuò qiān jīn ۋەدىنى ئالتۇندىنمۇ قىممەت دەپ بىلمەك.
- 一拍即合 yī pāi jí hé ئاسانلا پۈتۈشمەك.
- 一盘散沙 yī pán sǎn shā قۇمدەك تارقاق؛ قۇمدەك چېچىلاڭغۇ.
- 一偏之见 yī piān zhī jiàn شەخسىي كۆزقاراش؛ بىر تەرەپ - لىمە قاراش.
- 一片冰心 yī piàn bīng xīn شان - شوھرەتكە بېرىلمەسلىك؛ نام - نىشانغا قىزىقماسلىق؛ قەلبى پاكلىق.
- 一片丹心 yī piàn dān xīn سادىقلىق؛ سەممىيلىك. “一片赤心” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一片至诚 yī piàn zhì chéng چەكسىز سادىقلىق؛ ئاجايىپ سەممىيلىك.
- 一贫如洗 yī pīn rú xǐ ھېچنېمىسى يوق؛ بىر تېپىنى

يوق؛ بەك نامرات؛ تولمۇ كەمبەغەل؛ قاق سەنەم؛
يالاكتۇش.

① قەۋرە. ② ئەرزىمەس نەرسە؛
— 抔黄土 yī pōu huāng tǔ زاراغا يۈز تۇتقان نەرسە.

— 暴十寒 yī pù shí hán بىردە قىزىپ، بىردە سوۋۇپ
كەتمەك.

— 钱不值 yī qián bù zhí بىر پۇلغا يارىمايدىغان؛ ھېچ-
نېمىگە ئەرزىمەيدىغان.

— 腔热血 yī qiāng rè xuè تولۇپ تاشقان قىزغىنلىق.

— 窍不通 yī qiào bù tōng ھېچنېمىنى بىلمەسلىك؛ ھېچنې-
مىدىن خەۋىرى بولماسلىق؛ ئازراقمۇ بىلمەسلىك.

— 琴一鹤 yī qín yī hè يۈك - تاق ئاز بولماق.

— 清二白 yī qīng èr bái پاك؛ نۇقسانسىز؛ ھېچقانداق
ئەيىبى يوق؛ دىيانەتلىك.

— 清二楚 yī qīng èr chǔ ناھايىتى روشەن؛ ناھايىتى
ئېنىق؛ ئوپۇچۇق.

— 穷二白 yī qióng èr bái ھەم نامرات، ھەم قالات.

— 丘之貉 yī qiū zhī hé بىر جاڭگالنىڭ بۆرىلىرى؛
بىر - بىرىدىن قېلىشمايدىغان (بۇزۇقلار).

— 一去不复返 yī qù bù fù fǎn بارسا كەلمەسكە كەتمەك؛
مەڭگۈگە يوقالماق.

— 一人传虚，万人传实 yī rén chuān xū, wàn rén chuān shí
يالغان ئىش ئېغىزدىن ئېغىزغا كەڭ تارقالسما، راستقا
ئايلىنار.

- 一人得道，鸡犬升天 yī rén dé dào, jī quǎn shēng tiān
 بىر ئادەم ئەمەل تۇتسا، ئۇنىڭ جەددى - جەمەتىمۇ
 روناق تېپىپتۇ.
- 一仍旧贯 yī rēng jiù guān پۈتۈنلەي كۈنىچە؛ تامامەن
 كونا پېتىچە؛ كونا قېلىپتىن چىقماسلىق.
- 一日千里 yī rì qiān lǐ تېز چاپماق؛ ئۇچقاندەك
 ئىلگىرىلىمەك.
- 一日三秋 yī rì sān qiū بىر كۈن ئۈچ يىلدەك بىلىنمەك؛
 كۈنلەر يىلدەك تۇيۇلماق؛ قاتتىق سېغىنماق.
- 一日万机 yī rì wàn jī كۈنىگە تالاي ئىشنى بىجرىمەك.
- 一日之长 yī rì zhī cháng باشقىلاردىن كۈچلۈكرەك؛ باش-
 قىلاردىن قابىلراق.
- 一日之计在于晨 yī rì zhī jì zài yú chén
 بىر كۈنلۈك ئىش سەھەردىن باشلىنار.
- 一日之雅 yī rì zhī yǎ بىر كۈنلۈك رابىتە؛ يۈزەككى
 دوستلۇق.
- 一如既往 yī rú jì wǎng بۇرۇنقىدەك؛ ئىلگىرىكىگە
 ئوخشاش.
- 一扫而空 yī sǎo ér kōng پاك-پاكىز يوقاتماق؛ ھېچنېمىنى
 قويماي سۈپۈرۈپ تاشلىماق.
 “一扫而光” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一身二任 yī shēn èr rèn بىر جېنىغا ئىككى ۋەزىپە ئۆتە-
 مەك؛ قوش ۋەزىپە ئۆتسەك؛ بىرلا ۋاقتتا
 ئىككى ۋەزىپىنى ئادا قىلماق.

“一身两役” مۇ دېيىلىدۇ.

一身是胆 yī shēn shì dǎn “浑身是胆” گە قاراڭ.

一身作事一身当 yī shēn zuò shì yī shēn dāng

ئۈزۈك قىلغان ئىشقا ئۈزۈك ئىگە بول؛ ئۆزى قىلغان
ئىشقا ئۆزى جاۋابكار بولماق.

一失足成千古恨 yī shī zú chéng qiān.gǔ hèn

بىرەر خاتالىقىڭ دەردىنى ئۆمۈر بويى تارتماق.

一时半刻 yī shí bàn kè منۇت - سېكۇنت؛

بىردەملىك ۋاقت.

一世之雄 yī shì zhī xióng بىر دەۋرنىڭ باتۇرى.

一视同仁 yī shì tóng rén بىردەك مۇئامىلە قىلماق؛ ھەممىگە

ئوخشاش مۇئامىلە قىلماق؛ ھەممىگە بىر كۆزدە
قارىماق.

一事无成 yī shì wú chéng ھېچقانداق ئىشنى ۋۇجۇدقا

چىقىرالماسلىق؛ قولدىن ھېچ ئىش كەلمەسلىك.

一手包办 yī shǒu bāo bān ھەممىنى ئۆز قولغا ئېلىۋالماق؛

ھەممىگە چات كېرىۋالماق.

“一手包揽” مۇ دېيىلىدۇ.

一手一足 yī shǒu yī zú بىرلا ئادەم؛ بىر كىشىنىڭ كۈچى.

一手遮天 yī shǒu zhē tiān ئايىنى ئېتەك بىلەن ياپىماق؛

كۆز بويىماق؛ خەقنىڭ كۆزىگە توپا چاچماق.

一树百获 yī shù bǎi huò ئەجر قىلساڭ تەربىيىگە، ئۈنۈم

بىرەر ئەبەدىگە.

一丝不苟 yī sī bù gǒu قىلچە بىخەستەلىك قىلماسلىق؛

- قىلچە بىپەرۋالىق قىلماسلىق؛ پۈتۈن دىققىتى بىلەن.
 一 丝 不 挂 yī sī bù guā قىپىيالىكچا؛ ئاندىن تۇغما.
 一 丝 一 毫 yī sī yī háo قىلچە؛ زەررىچە؛ جىندەك.
 一 塌 糊 涂 yī tā hū tú ئىنتايىن قالايمىقان؛ مالىماتىك؛
 ئاختەي - توختەي.
 一 潭 死 水 yī tān sǐ shuǐ توختام سۇ؛ ئۆلۈك سۇ.
 一 团 和 气 yī tuān hé qì ئەپ بولۇپ يۈرمەك؛ پرىنسىپسىز
 ئىناقلىق.
 一 团 漆 黑 yī tuān qī hē ”漆黑一团“ گە قاراڭ.
 一 退 六 二 五 yī tuì liù èr wǔ ئۆزىنى قاچۇرماق؛ باش تارتماق؛
 يېقىن كەلمەسلىك؛ ئۆزى چەتكە چىقىۋالماق.
 一 网 打 尽 yī wǎng dǎ jìn بىراقلا تورغا چۈشۈرمەك؛ ھەممىنى
 بىراقلا قولغا چۈشۈرمەك؛ تولۇق يوقاتماق.
 一 往 情 深 yī wǎng qíng shēn چوڭقۇر مۇھەببەت باغلىماق؛
 مېھرىنى ئۈزەلمەسلىك؛ رىشتىنى ئۈزەلمەسلىك.
 一 往 无 前 yī wǎng wú qián ئېغىشماي ئالغا باسماق؛ جاسارەت
 بىلەن ئالغا ئىنتىلمەك.
 一 望 而 知 yī wàng ér zhī بىر قاراپلا بىلىمەك؛ بىر قاراشتىلا
 ئايدان بولماق؛ بىر قاراشتىلا مەلۇم بولماق؛ بىر
 قاراشتىلا كۆزگە چېلىقماق.
 一 望 无 际 yī wàng wú jì ئە بېشى، ئە ئاخىرى كۆرۈنمەي-
 دىغان؛ كۆز يەتكۈسىز؛ چەكسىز كەتكەن؛ بىپايان.
 一 文 不 名 yī wén bù míng ”一文不名“ گە قاراڭ.
 一 文 不 值 yī wén bù zhí بىر تىيىنغىمۇ ئەرزىمەسلىك.

- 一文如命 yī wén rú mìng ؛ بر تىيىن ئۈستىدە تىك تۇرماق؛
بر تىيىننى جاندىنىمۇ ئارتۇق كۆرمەك.
- 一无长物 yī wú cháng wù . ”别无长物“ غا قاراڭ.
- 一无可取 yī wú kě qǔ ؛ قوبۇل قىلغۇدەك يېرى يوق؛
يارىغۇدەك يېرى يوق؛ قوبۇل قىلغۇچىلىكى يوق؛
ھېچقانداق ئارتۇقچىلىقى يوق.
- 一无是处 yī wú shì chù . بىر مۇ توغرا يېرى يوق.
- 一无所长 yī wú suǒ cháng . ھېچقانداق قابىلىيىتى بولماس.
لىق؛ ھېچقانداق ئارتۇقچىلىقى يوق.
- 一无所得 yī wú suǒ de ؛ ھېچ نەرسىگە ئىگە بولالماستىق؛
ھېچنېمىگە ئېرىشەلمەستىك؛ لېۋىنى چىشلەپ
قالماق.
- 一无所获 “一无所获” مۇ دېيىلىدۇ.
ھېچنېمىگە كۆڭلى تارتماستىق؛
ھېچنېمىگە قىزىقماستىق.
- 一无所能 yī wú suǒ néng ؛ ھېچنېمىگە يارىماستىق؛ قولدىن
ھېچ ئىش كەلمەستىك.
- 一无所求 yī wú suǒ qiú ؛ ھېچنېمىگە ئىنتىلمەستىك؛
ھېچنېمە تەلەپ قىلماستىق.
- 一无所取 yī wú suǒ qǔ . ھېچ نەرسىنى ئالماستىق.
- 一无所有 yī wú suǒ yǒu . ھېچنېمىسى بولماستىق؛ يوق.
سۇللۇق.
- 一无所知 yī wú suǒ zhī . ھېچنېمىنى بىلمەستىك؛ ھېچنېمى.
مەدىن خەۋىرى بولماستىق.

- ① ئېنىق ئېيتىپ بەرمەك؛ yī wǔ yī shí 一五一十
تەپسىلىي رەۋىشتە؛ ھەممە تەپسىلاتلىرى بىلەن؛
ئۇجۇر - بۇجۇرنى قويماي؛ يىپىدىن يىگىنىسىگىچە.
- ھەر نەرسىنىڭ غوجىسى yī wù xiāng yī wù 一物降一物
بولسۇ؛ غوجامنىڭ غوجىسى بار، چامغۇرنىڭ
ئورسى.
- ھەر نەرسىنىڭ ئىككىسى بولىدۇ. yī wù yī zhǔ 一物一主
قايتا - قايتا خاتالاشماق؛ قايتا -
قايتا يېڭىلىشماق. yī wù zài wù 一误再误
- تەندە جان بولسىلا؛ نەپەس
توختىمىسىلا. yī xī shàng cún 一息尚存
- ئالغانچىلىك يەر. yī xí zhī dī 一席之地
- ئۆز خاھىشى بويىچىلا؛ ئۆز
ئارزۇسىنىلا ئاساس قىلماق؛ ئۆز ئىختىيارى بىلەنلا.
yī xiāng qíng yuān 一相情愿
- “كۈلۈپلا قويماق؛ پىسەنت
قىلماسلىق؛ پىسەنتكە ئالماسلىق.”
yī xiào qiān jīn 一笑千金
yī xiào zhī zhī 一笑置之
- بىر - بىرىدىن ناچار؛
بىر - بىرىدىن بەتتەر.
yī yì bù rú yī xiè 一蟹不如一蟹
- يەكدىل؛ بىر نىيەت. yī xīn wú èr 一心无二
- پۈتۈن كۆڭلى بىلەن؛ پۈتۈن
ۋۇجۇدى بىلەن؛ چىن قەلبىدىن.
yī xīn yī yì 一心一意
- مەنەسپكە ئولتۇرۇپ بولماق؛
ئەمەلگە چىقىپ بولماق.
yī xíng zuò lì 一行作吏

- 一薰一蕕 yī xūn yī yōu سېسىق ئوت خۇش پۇراق گۈلنى
بېسىپ چۈشۈپتۇ؛ يامان ياخشىنى باسماق؛ ياخشى
ياماننىڭ تېگىدە كۆمۈلۈپ قالماق.
- 一言半语 yī yān bàn yǔ بىرەر - يېرىم ئېغىز گەپ.
“一言半字” “一言半句” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一言不发 yī yān bù fā زۇۋان سۈرمەسىلىك؛ بىر ئېغىز مۇ
گەپ قىلماسلىق.
- 一言既出，驷马难追 yī yān jì chū, sì mǎ nán zhuī
ئېغىزدىن چىقىپ كەتكەن سۆزنى قايتۇرۇۋالغىلى
بولماس؛ قىلغان سۆز - ئاتقان ئوق.
- 一言九鼎 yī yān jiǔ dǐng بىر ئېغىز گېپى ئون گۆھەرگە
تېتىدۇ؛ بىر ئېغىز گېپى ئورۇن بېسىپ قالماق.
- 一言两语 yī yān liǎng yǔ ئىككى ئېغىز گەپ؛ بىرەر - يېرىم
ئېغىز سۆز.
- 一言难尽 yī yān nán jìn بىر - ئىككى ئېغىز سۆز بىلەنلا
سۆزلەپ تۈگەتكىلى بولمايدۇ.
“一言难罄” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一言千金 yī yān qiān jīn بىر ئېغىز سۆزى مىڭ تىللا؛
قىممەتلىك گەپ.
- 一言丧邦 yī yān sāng bāng بىر ئېغىز گېپى بىلەنلا دۆلەت
مۇنقەرز بولماق.
- 一言堂 yī yān tāng بىرلا كىشىنىڭ گېپى گەپ بولماق.
- 一言为定 yī yān wéi dìng گېپىمىز گەپ؛ ۋەدىمىز ۋەدە؛
لەۋزىدە تۇرماق.

- 一言兴邦 yī yān xīng bāng بىر ئېغىز گېپى بىلەنلا دۆلەت گۈللىنىپ كەتمەك.
- 一言一行 yī yān yī xíng ھەر بىر سۆز، ھەر بىر ھەرىكەت. “一言一動” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一言以蔽之 yī yān yī bǐ zhī بىر ئېغىز سۆز بىلەن ئېيتقاندا. “一言以蔽” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一叶障目，不见泰山 yī yè zhāng mù, bù jiàn tài shān بىر تال يوپۇرماق بىلەن كۆزى توسىلىپ قېلىپ، تەيشەن تېغىنى كۆرەلمەسلىك؛ يوپۇرماقنى كۆرۈپ، دەرەخنى كۆرمەسلىك. “一叶蔽目，不见泰山” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一叶知秋 yī yè zhī qiū تۆكۈلگەن بىر يوپۇرماق — كۈزدىن دېرەك؛ غازاڭدىن كۈز بىلىنەر؛ كىچىككىنە ئالامەتتىن چوڭ ئۆزگىرىشنى بىلگىلى بولىدۇ. “一叶落知天下秋” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一衣带水 yī yī dài shuǐ بىرلا سۇ ئايرىپ تۇرماق؛ بىرلا ئېقىن ئاجرىتىپ تۇرماق.
- 一意孤行 yī yì gū xíng ئۆز بېشىمچىلىق قىلماق؛ خالىغىنىچە ئىش قىلماق.
- 一饮一啄 yī yǐn yī zhuō يېمەك - ئىچمەك؛ مال - مۈلۈك.
- 一应俱全 yī yīng jù quán ھەممىسى تولۇق؛ توققۇزى تەل.
- 一隅三反 yī yú sān fǎn “举一反三” گە قاراڭ.
- 一隅之地 yī yú zhī dì تار يەر؛ ئالاقانچىلىك يەر.
- 一隅之见 yī yú zhī jiàn تار، يۈزە قاراش.

- 一语道破 yī yǔ dào pò بىر ئېغىز سۆز بىلەنلا سىرنى
ئېچىپ تاشلىماق؛ بىر گەپ بىلەنلا مەسىلىنىڭ
تۈگۈنىنى ئېچىپ بەرمەك.
- 一语破的 yī yǔ pò dì بىر ئېغىز سۆز بىلەنلا دەل
جايغا تەگكۈزمەك.
- 一语中人 yī yǔ zhōng rén گەپ جاندىن ئۆتمەك؛ گەپ
بىلەن كىشىنى رەنجىتىپ قويماق؛ كۆڭلىنى
ئاغرىتماق؛ كۆڭلىگە ئازار بەرمەك.
- 一则以喜，一则以惧 yī zé yǐ xǐ, yī zé yǐ jù
ھەم خۇشاللانماق، ھەم تەشۋىشلەنمەك.
- 一张一弛 yī zhāng yī chí گاھ چىڭگىتىش، گاھ بوشىتىش؛
بەزىدە جىددىي، بەزىدە بوش بولماق.
- 一着不慎，满盘皆输 yī zhāo bù shèn, mǎn pán jiē shū
بىر يېڭىلىشىش بىلەن پۈتۈن ئىش بۇزۇلۇپ كېتىدۇ؛
قىلدىن كەتسەڭ، قىرىقتىن كېتىسەن.
- 一朝一夕 yī zhāo yī xī بىر دەمدىلا؛ ھايت - ھۇيت
دېگۈچىلا؛ بىر ئەتىگەندىلا.
- 一针见血 yī zhēn jiàn xiě دەل جايىدا بولماق؛ دەل
جايغا تەگكۈزمەك؛ دەل نىشانغا تەگكۈزمەك.
- 一枕黄粱 yī zhěn huāng liáng “黄粱一梦” غا قاراڭ.
- 一之谓甚 yī zhī wèi shèn بىر قېتىملىقىنىڭ ئۆزى يېتىپ
ئاشدۇ.
- “一之己甚” “一之为甚” مۇ دېيىلىدۇ.
- 一知半解 yī zhī bàn jiě چالا - بۇلا بىلمەك؛ يېرىم - ياتا

- بىلمەك؛ يۈزەكى بىلىم.
- 一纸空文 yī zhǐ kōng wén بىر پارچە قۇرۇق ھۈججەت.
- 一掷千金 yī zhì qiān jīn پۇلنى بۇزۇپ چاچماق؛ پۇلنى
شامالغا سورۇماق.
- 一至于此 yī zhì yú cǐ شۇ دەرىجىگە بېرىپ يەتمەك؛
شۇنداق ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.
- 一字不苟 yī zì bù gǒu سۆز-ئىبارلەرنى ھەرگىز
كەلسە-كەلمەس ئىشلەتمەسلىك؛ سۆز-ئىبارلەرنى
ھەرگىز بىلگىنىچە ئىشلەتمەسلىك.
- 一字千金 yī zì qiān jīn بىر سۆزى مىڭ تىللا.
- 一字之师 yī zì zhī shī بىر سۆزنى تۈزىتىپ بەرگەن
ئۇستاز.
- 伊于胡底 yī yú hū dǐ ئاقىۋىتى نېمە بولارىمكىن- تاڭ؛
ئاخىرى نەگە بارارىمكىن- تاڭ.
- 衣钵相传 yī bō xiāng chuān جەندىگە ۋارىسلىق قىلماق؛
تەۋەرىۋككە ۋارىسلىق قىلماق؛ ئەۋلادتىن ئەۋلادقا
مىراس قالدۇرماق.
- 衣不蔽体 yī bù bì tǐ چاپىنى تىزىدىن ئاشماسلىق؛
ئەسكى-تۈسكى كىيىم بىلەن قالماق.
- 衣丰食饱 yī fēng shí bǎo كىيىم-كېچەك، ئوزۇق-تۈلۈك
مول بولماق؛ كىيىم پۈتۈن، قورساق توق بولماق.
”衣丰食足“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 衣冠楚楚 yī guān chǔ chǔ رەتلىك ۋە چىرايلىق كىيىنمەك؛
پۇزۇر كىيىنمەك.

- 衣冠禽兽 yī guān qīn shòu ؛ تۇرقى ئىنسان، قىلىقى ھايۋان؛ ئادەم تۈسىدىكى ھايۋان؛ ھايۋان سۈپەت ئادەم؛ تون يېپىنغان ھايۋان.
- 衣架饭桌 yī jiǎ fàn zhuō ؛ نانقېپى؛ بىكار نان؛ ھارام تاماق.
- 衣锦还乡 yī jǐn huān xiāng ؛ ئېسىل كىيىنىپ يۇرتىغا قايتىپ بارماق.
- 依草附木 yī cǎo fù mù ؛ خەقنىڭ قولتۇقىغا كىرىۋالماق؛ باشقىلارغا بېقىنماق.
- 依阿取容 yī ē qǔ róng ؛ خۇشامەتچىلىك قىلىپ خەقنى خۇش قىلماق؛ تەخسىچىلىك قىلىپ خەقنىڭ كۆڭلىنى ئالماق.
- 依流平进 yī liú píng jìn ؛ سالاهىيەت تەرتىپى بويىچە ئۆستۈرۈلمەك.
- 依然故我 yī rán gù wǒ ؛ مەن ھېلىمۇ بۇرۇنقىدەكلا؛ بۇرۇن قانداق بولسام، ھېلىمۇ شۇنداق.
- 依然如故 yī rán rú gù ؛ يەنىلا بۇرۇنقىدەك؛ ئىلگىرى قانداق بولسا، ھېلىمۇ شۇنداق؛ بۇرۇنقى يېتىچە تۇرماق.
- 依人作嫁 yī rén zuò jià ؛ ”为人作嫁“ غا قاراڭ.
- 依违两可 yī wēi liǎng kě ؛ ئىلگىر تاقىتلىق قىلماق؛ كەسكىن بىرىمە دېمەسلىك؛ ئېنىق پوزىتسىيە بىلدۈرمەسلىك.
- 依样画葫芦 yī yàng huà hú lú ؛ قاپاققا قاراپ قاپاق سىزماق؛ ئەندىزىچىلىك قىلماق؛ قارىغۇلارچە تەقلىد قىلماق.
- 依依不舍 yī yī bù shě ؛ ئايرىلغۇسى كەلمەسلىك؛ ئايرىد.

- 义态万方 yí tài wān fāng لىشقا كۆزى قىماسلىق؛ مېھرىنى ئۈزەلمەسلىك.
 “依依难舍” مۇ دېيىلىدۇ.
 怡情悦性 yí qīng yuè xìng ھۇزۇر بېغىشلىماق؛ كۆڭلىنى
 ئاچماق؛ خۇشال قىلماق.
 怡然自得 yí rán zì dé غەمسىز - شادىيانە؛ شادلانماق؛
 ھۇزۇرلانماق؛ كۆڭلى كۆتۈرۈلمەك.
 宜室宜家 yí shì yī jiā ئەر - خوتۇن ئىناق ئۆتمەك؛
 ئائىلە ئۆم ئۆتمەك.
 宜喜宜嗔 yí xǐ yī chēn ساھىبجامال خۇشال بولغاندىمۇ،
 خاپا بولغاندىمۇ ئوخشاشلا چىرايلىق.
 贻范古今 yí fàn gǔ jīn ئەۋلادلارغا ئۈلكە قالدۇرماق.
 贻害无穷 yí hài wú qióng تۈگىمەس بالايىناپەت قالدۇرماق.
 贻人口实 yí rén kǒu shí كىشىگە باھانە تېپىپ بەرمەك؛
 كىشىگە دەستەك بولۇپ بەرمەك.
 贻误军机 yí wù jūn jī ھەربىي ئىشلارنى زىيانغا ئۇچ-
 راتماق؛ ھەربىي ئىشلارنى ئوڭۇشسىزلىققا
 ئۇچراتماق.
 贻笑大方 yí xiào dà fāng كەسىپ ئەھلىنىڭ مەسخىرىسىگە
 قالماق؛ كۈلكىلىك ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.

- 移风易俗 yí fēng yì sú ئۆرپ-ئادەتلەرنى ئۆزگەرتىمەك.
- 移宫换羽 yí gōng huàn yǔ ① پەدە يۆتكىمەك؛ ئىش-
ھەرىكەتتە ئۆزگىرىش بولماق.
- 移花接木 yí huā jiē mù يوشۇرۇن ئالماشتۇرماق؛ يالغانى
راست قىلماق.
- 移山倒海 yí shān dǎo hǎi تاغنى تالقان، چۆلنى بوستان
قىلماق.
- 移天易日 yí tiān yì rì ھاكىمىيەتنى چاڭگىلىغا ئېلىۋالماق.
”移天徙日“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 移樽就教 yí zūn jiù jiào ئالدىغا بېرىپ سورىماق؛ ئالدىغا
بېرىپ مۇراجىئەت قىلماق.
- 遗编绝简 yí biān jué jiǎn قەدىمكىلەردىن قالغان يازما
يادىكارلىقلار.
- 遗臭万年 yí chǒu wàn nián مەڭگۈ سېسىق نام قالدۇرماق؛
ئەبەدىلئەبەد لەنەتكە قالماق.
”遗臭万载“ ”遗臭万代“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 遗大投艰 yí dà tóu jiān مۇشكۈل ۋەزىپە تاپشۇرماق.
- 遗老遗少 yí lǎo yí shǎo كونا دەۋردىن مېھرىنى ئۈزەل-
مىڭۈچىلەر؛ كۈنلىققا ھىرىسلىق قىلغۇچىلار.
- 颐指气使 yí zhǐ qì shǐ كىشىگە ھاكاۋۇرلۇق بىلەن
مۇئامىلە قىلماق؛ تەكەببۇرلۇق قىلماق.
- 疑神疑鬼 yí shēn yí guǐ ھەممىگە گۇمان بىلەن قارىماق؛
ھەممىدىن گۇمانسىزىماق؛ گۇمانخورلۇق قىلماق.
”疑人疑鬼“ ”疑鬼疑神“ مۇ دېيىلىدۇ.

- 疑心生暗鬼 yí xīn shēng àn guǐ قۇرۇقتىن - قۇرۇق گۇمانلانان -
 ھاق: ئاساسسىز گۇمانلانماق؛ ئۆزىچە خۇدۇكسىنىماق.
- 疑信参半 yí xìn cān bàn يېرىم - يارتا ئىشەنمەك؛ دەر
 گۇمان بولماق.
- 疑行无成，疑事无功 yí xíng wú chéng, yí shì wú gōng
 ئارىسالدىلىقتىن ھېچنېمە چىقمايدۇ؛ كەسكىن ئىش
 قىلمىغاننىڭ ئىشى ۋۇجۇدقا چىقماستىن.
 “疑行无名，疑事无功” مۇ دېيىلىدۇ.
- 以暴易暴 yǐ bào yì bào بىر زالىمنى يەنە بىر زالىم
 بىلەن ئالماشتۇرماق؛ بىر زالىمنىڭ ئورنىغا يەنە
 بىر زالىمنى تىكلەمەك.
- 以备不虞 yǐ bèi bù yú كۈتۈلمىگەن ئۆزگىرىشلەرگە
 تەييارلىق كۆرۈپ قويماق.
- 以冰致蝇 yǐ bīng zhì yīng چۈشۈننى مۇزغا جەلپ قىلماق؛
 چاشقاننى مۇشۇكىنىڭ ئالدىغا چاقىرماق.
- 以德报怨 yǐ dé bào yuàn يامانلىققا ياخشىلىق قىلماق.
- 以毒攻毒 yǐ dú gōng dú زەھەرنى زەھەر بىلەن قايتۇرماق؛
 ئوغىنى ئوغا بىلەن ياندۇرماق.
- 以卵投石 yǐ duàn tóu luǎn تۇخۇمنى تاش بىلەن چاقماق؛
 تۇخۇمنى تاشقا چاقماق.
- 以讹传讹 yǐ ē chuān ē خاتا نەرسىلەر ئېغىزدىن ئېغىزغا
 كۆچمەك؛ خاتا خاتا يېتىپ كېتىۋەرمەك.
- 以耳代目 yǐ ěr dài mù قۇلاقنى كۆزنىڭ ئورنىدا
 ئىشلەتمەك؛ كۆرگىنىگە ئىشەنمەي، ئاڭلىغىنىغا

ئىشىنىپ كەتمەك.

“以耳为目” مۇ دېيىلىدۇ.

以功贖罪 yǐ gōng shú zuì خىزمەت كۆرسىتىپ گۇناھىنى
يۇماق.

“以功补过” مۇ دېيىلىدۇ.

以攻为守 yǐ gōng wéi shǒu - ھۇجۇم ئارقىلىق مۇداپىئە -
لەنمەك.

以古非今 yǐ gǔ fēi jīn - قەدىمكىدىن پايدىلىنىپ، ھازىر -
قىنى ئەيىبلەمەك؛ قەدىمكى نەرسىلەردىن پايدى -
لىنىپ، بۈگۈنكى نەرسىلەرنى مەسخىرە قىلماق.
“以古讽今” مۇ دېيىلىدۇ.

以古喻今 yǐ gǔ yù jīn - قەدىمكىنى بۈگۈنكىگە ئوخشات -
ماق؛ قەدىمكى نەرسىلەرنى ھازىرقى نەرسىلەرگە
تەمىل قىلماق.

以观后效 yǐ guān hòu xiào - كېيىنكى ئىپادىسىگە قارىماق.

以管窥天 yǐ guǎn kuī tiān - ئاسماننى نەيچە ئارقىلىق
كۆرەتمەك.

以规为瑱 yǐ guī wéi tiān - باشقىلارنىڭ نەسەھىتىگە پىسەنت
قىلماسلىق.

以火救火 yǐ huǒ jiù huǒ - ئوتنى ئوت بىلەن ئۆچۈرمەك.

以己度人 yǐ jǐ duō rén - باشقىلارنى ئۆزىڭنىڭ كۆڭلى
بىلەن ئۆلچەمەك؛ باشقىلارنىڭ كۆڭلىنى ئۆزىڭنىڭ
كۆڭلىدەك چۈشەنمەك.

以假乱真 yǐ jiǎ luàn zhēn - يالغاننى راست قىلىپ كۆر -

سەتمەك.

以儆效尤 yǐ jǐng xiào yōu كۆپنى ئاگاھلاندۇرماق؛ كۆپكە ئىبرەت قىلماق.

以蠡测海 yǐ lí cè hǎi دېڭىز سۈيىنى نوگاي بىلەن ئۆلچەمەك.

以理服人 yǐ lǐ fú rén كىشىنى دەلىل بىلەن قايىل قىلماق؛ كىشىنى داۋلى بىلەن قايىل قىلماق.

以理相待 yǐ lǐ xiāng dài ئىززەت-ھۆرمەت بىلەن مۇئامىلە قىلماق؛ بوللۇق مۇئامىلە قىلماق.

以力服人 yǐ lì fú rén كىشىنى مەجبۇرىي قايىل قىلماق؛ كىشىنى كۈچ بىلەن بويسۇندۇرماق.

以邻为壑 yǐ lín wéi hè قوشنىسىغا ئورا كولىماق؛ باشقىلارغا زىيان يەتكۈزمەك؛ ئاپەتنى باشقىلارغا ئىتتىرىپ قويماق.

以卵投石 yǐ luǎn tóu shí تۇخۇمنى تاشقا ئۇرماق. "以卵击石" مۇ دېيىلىدۇ.

以貌取人 yǐ mào qǔ rén كۆرۈنۈشىگە قاراپ باھا بەرمەك. "以容取人" مۇ دېيىلىدۇ.

以沫相濡 yǐ mò xiāng rú "相濡以沫" غا قاراڭ.

以偏概全 yǐ piān gāi quān بىر تەرەپلىمىلىكنى پۈتۈنلۈك دەپ قارىماق.

以其昏昏，使人昭昭 yǐ qī hūn hūn, shǐ rén zhāo zhāo

ئۆزى بىلمەي تۇرۇپ، باشقىلارغا چۈشەندۈرمەك.

以强凌弱 yǐ qiāng líng ruò كۈچلۈكلەر ئاجىزلارنى بوزەك

قىلماق؛ ئۆزىنىڭ كۈچلۈكلۈكىگە تايىنىپ
ئاجىزلارنى ئانىي تاپماق.

以求一逞 yǐ qiú yī chěng مەقسىتىنى ئەمەلگە ئاشۇرۇشقا
ئۇرۇنماق؛ يامان نىيىتىنى ئىشقا ئاشۇرۇشقا
ئۇرۇنماق.

以屈求伸 yǐ qū qiū shēn سوزۇلۇش ئۈچۈن تۈگۈلمەك؛
ئىلگىرىلەش ئۈچۈن چېكىنمەك.

以柔制刚 yǐ róu zhì gāng يۇمشاق ۋاستىلەر بىلەن
ئۈستۈنلۈككە ئېرىشمەك؛ قاتتىقنى يۇمشاق يېڭەر.

以弱胜强 yǐ ruò shèng qiáng ئاجىزلار كۈچلۈكلەرنى يەڭمەك؛
ئاز كۈچ بىلەن كۈچلۈك دۈشمەندىن غالىب
كەلمەك.

以少胜多 yǐ shǎo shèng duō ئاز سانلىقلار كۆپ سانلىقلار
ئۈستىدىن غالىب كەلمەك؛ ئاز كۈچ بىلەن كۆپ
دۈشمەننى يەڭمەك.

以身报国 yǐ shēn bào guó ۋەتەن ئۈچۈن قۇربان بولماق.
“以身殉國” مۇ دېيىلىدۇ.

以身试法 yǐ shēn shì fǎ قانۇنغا بىلىپ تۇرۇپ خىلاپلىق
قىلماق؛ قانۇن بىلەن ئويىناشماق.

以身殉职 yǐ shēn xùn zhí خىزمىتىنى ئادا قىلىش يولىدا
جېنىنى پىدا قىلماق؛ خىزمەت ئۈستىدە قۇربان
بولماق.

以身作则 yǐ shēn zuò zé ئۆز ئەمەلىيىتى بىلەن ئۈلگە
بولماق.

- 以升量石 yǐ shēng liáng dān دادەنى شىك بىلەن كەملىمەك؛
چولتا بىلىمى بىلەن چوڭقۇر داۋلىدىن سۆز
ئاچماق.
- 以石投水 yǐ shí tóu shuǐ تاش سۇغا چۆككەندەك.
- 以手加额 yǐ shǒu jiā é بارىكالا ئېيتماق؛ ئالقىشلىماق؛
چاۋاك چېلىپ مۇبارەكلىمەك.
- 以售其奸 yǐ shòu qí jiān نەيرىگىنى بازارغا سالماق؛
مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن ھىيلە - مىكىر ئىشلەتمەك.
- 以水济水 yǐ shuǐ jǐ shuǐ كېرەك بولمىغان نەرسە بىلەن
ياردەملەشمەك.
- 以汤沃雪 yǐ tāng wō xuě قارغا قايناق سۇ قۇيغاندەك.
- 以汤止沸 yǐ tāng zhǐ fēi قايناۋاتقان قازاننى قايناق سۇ
بىلەن توختاتماق.
- 以退为进 yǐ tuì wéi jìn ھۈجۇمغا ئۆتۈش ئۈچۈن
چېكىنمەك؛ ئىلگىرىلەش ئۈچۈن چېكىنمەك.
- 以文会友 yǐ wén huì yǒu ئىلمىي مۇھاكىمە پائالىيەتلىرى
ئارقىلىق ئۆزئارا تونۇشماق (ياكى دوست بولماق).
- 以小人之心，度君子之腹 yǐ xiǎo rén zhī xīn, duō jūn
zǐ zhī fù
ئالىيچانابنىڭ قەلبىنى پەسنىڭ كۆڭلى بىلەن
ئۆلچەيمەك؛ بىراۋنىڭ ياخشى كۆڭلىنى يامان
تەرەپتىن چۈشەنمەك.
- 以虚带实 yǐ xū dài shí نەزەرىيىنى ئەمەلىيەتكە يېتەكچى
قىلىماق؛ ئىدىيىنى ھەرىكەتكە يېتەكچى قىلىماق.

以血还血 yǐ xuē huān xuē قانغا قان؛ قانغا قان، جانغا جان ئالماق.
جان ئالماق.

以眼还眼，以牙还牙 yǐ yǎn huān yǎn, yǐ yá huān yá قانغا قان، جانغا جان ئالماق؛ مۇشت ئاتقانغا مۇشت ئاتماق.

以一持万 yǐ yī chí wàn بىرنى تۇتۇش ئارقىلىق ھەممىنى يېتەكلىمەك.

以一奉百 yǐ yī fèng bǎi بىرى مېڭىنى باقماق.

以一警百 yǐ yī jǐng bǎi بىرنى جازالاپ كۆپكە ئىبرەت قىلماق.

以夷伐夷 yǐ yī fá yī ياتنى ياتنىڭ قولى بىلەن يوقاتماق؛ بىر دۈشمەننى يەنە بىر دۈشمەننىڭ كۈچى بىلەن يوقاتماق؛ ئۆزىنىڭ كۈشىنى ئۆزىنىڭ يېغى بىلەن قورسماق.
“以夷制夷” مۇ دېيىلىدۇ.

以逸待劳 yǐ yì dài láo كۈچ توپلاپ، ھالسىرىغان دۈش-مەننى كۈتمەك؛ راستلىنىپ تۇرۇپ، ھالسىرىغان دۈشمەنگە زەربە بەرمەك.
“以佚待劳” مۇ دېيىلىدۇ.

以蚓投鱼 yǐ yǐn tóu yú سازاڭنى يەمچۈك قىلىپ تۇتماق؛ ئانچىكى چىقىم بىلەن زور نەتىجىگە ئېرىشمەك.

以怨报德 yǐ yuàn bào dé ۋاپاغا جاپا، ياخشىلىققا يامانلىق؛ ئاش بەرگەنگە مۇشت بەرمەك.

以直报怨 yǐ zhí bào yuàn ئۆچلۈك قىلغانا ئاق كۆكۈلۈك

قىلماق.

- 以珠弹雀 yǐ zhū tǎn què “明珠弹雀” گە قاراڭ.
- 以子之矛，攻子之盾 yǐ zǐ zhī máo, gōng zǐ zhī dùn
ئۆزىنىڭ نەيزىسىنى ئۆزىنىڭ قالقىنىغا سانجىماق؛
ئۆز يولى بىلەن ئۆزىنى بايلىماق.
- 倚官仗势 yǐ guān zhāng shì يامۇلىنىڭ كۈچىگە تايىنىپ؛
ھوقۇقىغا تايىنىپ.
- 倚老卖老 yǐ lǎo mài lǎo قېرىلىقىنى پەش قىلماق؛ يېشىنى
دەسمايە قىلىپ چوڭچىلىق قىلماق؛ ستازىنىڭ
ئۇزۇنلۇقى بىلەن ئۆزىنى چوڭ تۇتماق.
- 倚马可待 yǐ mǎ kě dài ھەش - پەش دېگۈچىلا يېزىپ
بولماق؛ كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە قولدىن چىقارماق.
- 倚门倚闾 yǐ mén yǐ lǘ دەرۋازىغا يۆلىنىپ تۇرۇپ
كۈتمەك؛ يولغا قارىماق؛ تۆت كۆز بىلەن كۈتمەك.
- 倚势欺人 yǐ shì qī rén كۈچىگە تايىنىپ باشقىلارنى
بوزەك قىلماق؛ كۈچلۈكىمەن دەپ خەقنى ئانىي
تاپماق.
- 义不容辞 yì bù róng cí باش تارتىپ بولمايدىغان؛
زىممىگە ئېلىش ھەقلىق بولغان.
- 义愤填膺 yì fèn tiān yīng غەزىپى تاشماق؛ قاتتىق غەزەپ -
لەنمەك؛ دەر غەزەپكە كەلمەك؛ ھەققانىي غەزەپ -
نەپرەت بىلەن.
“义愤填胸” مۇ دېيىلىدۇ.
- 义无反顾 yì wú fǎn gū ھەققانىيەت يولىدىن قايتماسلىق؛

مەق يولدىن تايماسلىق.

”义无反顾“ مۇ دېيىلىدۇ.

义形于色 yì xíng yú sè ھەققانىي غەزەپ چىرايدا
ئىپادىلەنمەك.

义正词严 yì zhèng cí yān ھەققانىي ۋە كۈچلۈك سۆزلەر؛
يوللۇق ۋە قەتئىي سۆزلەر.
”义正辞严“ مۇ دېيىلىدۇ.

忆苦思甜 yì kǔ sī tián ئازاب-ئەقۇبەتلىك كۈنلەرنى
ئەسلەپ، راھەت-پاراغەتنىڭ قەدرىگە يەتمەك.

亦步亦趋 yì bù yì qū باشقىلارغا قەدەممۇ قەدەم ئەگىشىپ
ماڭماق؛ خەق نېمىنى قىلسا شۇنى قىلماق؛
دورامچىلىق قىلماق.

异端邪说 yì duān xié shuō بىدئەت تەلىمات؛ يات ئەقىدە.

异乎寻常 yì hū xún chāng ئادەتتىن تاشقىرى؛ باشقىچە؛
غەيرىي.

异军突起 yì jūn tū qǐ يېڭى ئېقىملار ئۇشتۇمتۇت پەيدا
بولماق؛ يېڭى كۈچلەر بىردىنلا پەيدا بولماق.

异口同声 yì kǒu tóng shēng ھەممە بىر ئېغىزدىن؛ ھەممە
بىردەك.

”异口同音“ مۇ دېيىلىدۇ.

异曲同工 yì qǔ tóng gōng ئەسەر باشقا-باشقا بولغىنى
بىلەن ئوخشاشلا كامالەتكە يەتكەن؛ ھەر خىل يوللار
بىلەن ئوخشاش نەتىجىگە ئېرىشمەك؛ يول باشقا
بولغىنى بىلەن ئۈنۈمى بىر بولماق.

- 异想天开 yī xiǎng tiān kāi خام خيال؛ ئەمەلگە ئاشمايە-
دىغان قۇرۇق ئوي؛
- 抑恶扬善 yì è yāng shān ئەسكىلەرنى ئۇچۇقتۇرۇپ،
ياخشىلارنى تەقدىرلىمەك؛ يامان ئىشلارنى بېسىپ،
ياخشى ئىشلارنى ئەۋج ئالدۇرماق.
- 抑强扶弱 yì qiáng fú ruò زالىملارنى بېسىپ، ئاجىزلارنى
يۆلمەك.
- 抑扬顿挫 yī yāng dùn cuō نەغمىسى دولقۇنلۇق؛ جاراڭلىق
ۋە رىتمىلىك.
- 易如反掌 yì rú fǎn zhǎng ئاسان ئىش؛ ئاسان گەپ؛ ھېچ-
قانچە ئىش ئەمەس.
- 意马心猿 yì mǎ xīn yuān ”مەنىسى ئۆزگەرگۈچى قاراڭ.“
- 意气风发 yì qì fēng fā كۆتۈرەڭگۈ روھ بىلەن؛ يۈكسەك
جاسارەت بىلەن؛ مىسلىسىز غەيرەت-جاسارەتكە
تولماق.
- 意气用事 yì qì yòng shì ھېسسىيات بىلەن ئىش قىلماق؛
بىردەملىك قىزىققانلىق بىلەن ئىش قىلماق.
- 意在笔先 yì zài bǐ xiān ئوبدان ئويلىنىپ، ئاندىن
قەلەم تەۋرەتمەك.
- 意在言外 yì zài yán wāi گەپنىڭ تېگىدە گەپ بار؛
مەنىسى يوشۇرۇن.
- 毅然决然 yì rán jué rán قەتئىيلىك بىلەن؛ كەسكىنلىك
بىلەن.
- 因材施教 yīn cāi shī jiāo ئوقۇغۇچىلارنىڭ كونكرېت ئەھ-
ۋالىغا ئاساسەن تەدرىس قىلىش.

ۋالغا قاراپ تەربىيىلىمەك: ئوقۇغۇچىلارنى
ئۇلارنىڭ كونكرېت ئۆزگىچىلىكلىرىگە قاراپ
ئوقۇتماق.

因地制宜 yīn dī zhì yī ھەر يەرنىڭ شەرت - شارائىتىغا
قاراپ ئىش كۆرمەك؛ ھەر يەرنىڭ ئەمەلىي
ئەھۋالىغا يارىشا ئىش قىلماق.

因果报应 yīn guǒ bào yīng ياخشىلىققا ياخشىلىق، يامانلىققا
يامانلىق؛ ياخشىلار ياخشىلىققا ئېرىشىدۇ، يامانلار
يامان ئاقىۋەتكە قالدۇ.

因祸得福 yīn huò dé fú ئاپەت بەخت ئېلىپ كەلمەك؛
بەختسىزلىكتىن بەخت تۇغۇلماق.

因祸为福 yīn huò wéi fú ئاپەتنى بەختكە ئايلاندۇرماق؛
يامان ئىشنى ياخشى ئىشقا ئايلاندۇرماق.

因利乘便 yīn lì chéng biàn ئوبدان پەيتتىن پايدىلانماق؛
ئوبدان ۋەزىيەتتىن پايدىلانماق.

因陋就简 yīn lòu jiù jiǎن ئەسلىدىكى ئاساسلاردىن پايدىدە -
لانماق؛ ئەسلىدىكى ئاساستا ئىش كۆرمەك؛ ئاددىي
ئۈسكۈنىلەردىن پايدىلانماق؛

因难见巧 yīn nán jiàn qiǎو ئۈستىلىق قىيىن ئىشتا بىلىنەر.

因人成事 yīn rén chéng shì خەقنىڭ كۈچى بىلەن ئىش
پۈتتۈرمەك؛ خەقنىڭ جۇۋىسىدا تەرلىمەك.

因人制宜 yīn rén zhì yī ئادەمگە بېقىپ ئىش كۆرمەك؛
ئادەملەرنى ئۇلارنىڭ كونكرېت ئەھۋالىغا قاراپ
لايىق ئىشقا ئورۇنلاشتۇرماق.

- 因时制宜 yīn shí zhì yī ۋاقت - شارائىتقا قاراپ ئىش كۆرمەك؛ زامانغا يارىشا ئىش كۆرمەك.
- 因事制宜 yīn shì zhì yī ئىشقا بېقىپ تەدبىر كۆرمەك؛ ھەر ئىشنىڭ ئەھەلىي ئەھۋالىغا مۇۋاپىق ئۇسۇل قوللانماق.
- 因势利导 yīn shì lì dǎo ھەر ئىشنى ئۆزىنىڭ تەرەققىيات يۈزلىنىشى بويىچە ئىلگىرى سۈرمەك.
- 因小见大 yīn xiǎo jiàn dà كىچىك ئىشتىن چوڭ ئىشنى كۆرمەك.
- 因小失大 yīn xiǎo shī dà كىچىكىنى دەپ چوڭىدىن قۇرۇق قالماق؛ تۈگىنى دەپ تۆگىدىن ئايرىلىپ قالماق.
- 因循守旧 yīn xún shǒu jiù كونا ئەنئەنىلەرگە ئېسىلىۋالماق؛ مۇتەئەسسىپلىك قىلماق.
- 因循坐误 yīn xún zuò wù كونا قائىدىلەرگە يېپىشىۋېلىپ پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويماق؛ ئەنئەنە بويىچە ئىش قىلىمەن دەپ ئىشنى كىچىكتۈرۈپ قويماق.
- 因噎废食 yīn yē fèi shí كالغا تۇرۇپ قېلىشتىن قورقۇپ تاماق يېمەسلىك.
- 阴错阳差 yīn cuò yāng chā كۈتۈلمىگەن يەردىن كېلىپ چىققان كېلىشمەسلىكلەرنىڭ كاساپىتى بىلەن.
- 阴魂不散 yīn hún bù sǎn ئەرۋاھ تارقىلىپ كەتمەسلىك؛ روھ يوقىلىپ كەتمەسلىك.
- 阴谋诡计 yīn móu guǐ jì ھىلە - مىكر؛ سۇيقەست.
- 阴山背后 yīn shān bèi hòu خىلۋەت ماكان؛ كۆزدىن يىراق

جاي.

阴阳怪气 yīn yāng guài qì غەلەتتە؛ ئاجايىپ- غارايىپ؛
تۇتۇرۇقسىز.

阴一套，阳一套 yīn yī tào, yāng yī tào
ئالدىدا بىر خىل، كەينىدە بىر خىل؛ ئىككى يۈزلىمىلىك
قىلماق.

殷鉴不远 yīn jiàn bù yuǎn ئالدىنقىلاردىن قالغان ساۋاق
مانا مۇشۇ يەردە تۇرۇپتۇ.

吟风弄月 yīn fēng nòng yuē گۈزەل مەنزىرىنى تەسۋىرلىمەك.
寅吃卯粮 yīn chī mǎo liǎng كېلەر يىلىنىڭ ئوزۇقىنى بۇ يىل
يەپ بولماق.

银样蠃枪头 yīn yàng là qiāng tóu
تالالىقى بار، ئۆي ئىچلىكى يوق؛ كۆرۈشكە بولىدىغان،
ئىشلىتىشكە يارمايدىغان؛ قۇرۇق سۆلەت.

引而不发 yīn ér bù fā ① ياننىڭ كىرىچىنى چىڭ تارتىپ
تۇرۇپ قويۇپ بەرگەندەك قىلماق؛ ئوچۇق ئېيتماي،
ئۆزى چۈشىنىشكە يېتەكلىمەك. ② تەييارلىق كۆرۈپ
قويۇپ پەيت كۈتۈپ تۇرماق.

引吭高歌 yīn háng gāo gē ياڭرىتىپ ناخشا ئېيتماق.

引火烧身 yīn huǒ shāo shēn ئوتنى ئۆزىگە تۇتاشتۇرماق.

引经据典 yīn jīng jù diǎn ئىكلاسسىك ئەسەرلەرگە ئاساسلان-
ماق؛ كلاسسىك ئەسەرلەردىن نەقىل كەلتۈرمەك.

引颈受戮 yīn jǐng shòu lù بويىنى قىلچقا تۇتۇپ بەرمەك.

引咎自责 yīn jiù zì zé ئەيىبىنى بويىغا ئېلىپ ئۆز-

ئۆزىنى ئەيىبلەمەك.

- 引狼入室 yǐn láng rù shì . بۆرىنى ئۆيگە باشلاپ كەلمەك.
- 引人入胜 yǐn rěn rù shèng كىشىنى زوقلاندۇرماق؛ ئادەمنى مەپتۇن قىلماق؛ كىشىنى جەلپ قىلماق.
- 引人深思 yǐn rěn shēn sī . كىشىنى چوڭقۇر ئويغا سالماق.
- 引人注目 yǐn rěn zhù mù كىشىنىڭ دىققىتىنى جەلپ قىلماق؛ دىققەتنى قوزغىماق.
- 引绳排根 yǐn shéng pāi gēn تىل بىرىكتۈرۈۋېلىپ باشقىلارنى چەتكە قاقماق.
- 引水入墙 yǐn shuǐ rù qiāng سۇنى تامغا باشلىماق؛ ئۆزىگە بالايىناپەت تاپماق.
- 引以为鉴戒 yǐn wéi jiàn jiè . ئىبرەت ئالماق؛ ئىبرەت قىلماق.
“引以为戒” مۇ دېيىلىدۇ.
- 引玉之砖 yǐn yù zhī zhuān ئۈنچە - مارچان ئېلىش ئۈچۈن تاشلانغان قۇم - شېغىل.
- 引足救经 yǐn zú jiù jīng ئېسىلىۋالغان كىشىنى قۇتۇلدۇر - رىمەن دەپ پۇتىدىن تارتماق.
- 饮冰茹檠 yǐn bīng rú bō داغ سۇ ئىچىپ، ئوت - چۆپ يېمەك؛ جاپا - مۇشەققەتلىك تۇرمۇش كەچۈرمەك.
“饮冰食檠” مۇ دېيىلىدۇ.
- 饮醇自醉 yǐn chún zì zuì كۈچلۈك ھاراق ئىچىپ مەس بولماق؛ چىن قەلبىدىن تايىل بولماق.
- 饮恨吞声 yǐn hèn tūn shēng دەردىنى ئىچىگە يۇتماق.
- 饮恨而终 yǐn hèn ér zhōng ئارماندا كەتمەك.

- 飲馬投餵 yīn mǎ tóu qián ئات سۇغارىغانلىققىمۇ ھەق تۆلمە -
مەك؛ پاك - دىيانەتلىك بولماق.
- 飲水思源 yīn shuǐ sī yuān سۇ ئىچكەندە مەنبەنى سىنى ئەسەندە؛
راھەت كۆرگەندە ئۇنىڭ قانداق قولغا كەلگەن -
لىكىنى ئويلا.
- 飲鸩止渴 yīn zhēn zhǐ kè ئۇسسۇزلۇقنى زەھەرلىك ھاراق
بىلەن قاندۇرماق؛ ئاقۋىتىنى ئويلىماي ئىش قىلماق؛
ھازىرغىلا ئويلاپ، كەلگۈسىگە ئېتىبار قىلماسلىق.
- 隱惡揚善 yīn è yáng shàn باشقىلارنىڭ يامانلىقىنى يېپىپ،
ياخشىلىقىنىلا تىلغا ئالماق؛ خەقنىڭ ئەيىبىنى
يېپىپ، ياخشى تەرىپىنى تىلغا ئالماق.
- 隱晦曲折 yīn huì qū zhē تۇتۇق؛ چۈشىنىكسىز؛ مۇجەمل؛
ئەگىتىپ گەپ قىلماق؛ مۇجەمل گەپ قىلماق.
- 隱姓埋名 yīn xìng mái míng ئەسلى ئىسمىنى يوشۇرماق؛
نام - ئەمالىنى يوشۇرماق.
- 隱約其辭 yīn yuē qí cí دۇدۇقلاپ گەپ قىلماق؛ تىلنى
چاينىماق؛ گەپنى ئېنىق ئېيتماسلىق.
- 英雄所见略同 yīng xiōng suǒ jiàn lüè tóng دانىشپەنلەرنىڭ كۆز قارىشى ئوخشاپ كېتىدۇ.
- 英雄无用武之地 yīng xiōng wú yòng wǔ zhī dì قەھرىمانغا قەھرىمانلىق كۆرسىتىدىغان ئورۇن بولماس -
لىق؛ تالانت ئىگىسىگە تالانتىنى جارى قىلدۇرىدى -
غان پۇرسەت بولماسلىق.
- 英姿焕发 yīng zī huān fā قەھرىمانانە روھ ئۇرغۇپ تۇرماق؛

- جەسۇرلۇق ئۇرغۇپ تۇرماق.
 英姿飒爽 yīng zī sā shuǎng ۋە سۇرئەت قەدەر مەدەنە بەست.
 莺歌燕舞 yīng gē yàn wǔ بۇلبۇللار سايىراپ، قالغاچلار
 ئۇسۇل ئوينىماق.
- 鸢其鸣矣，求其友声 yīng qí míng yǐ, qiú qí yǒu shēng
 ئۇچار-قۇشلار سايىرىش ئىزدەپ دوستلۇق ساداسى.
 ”鸢鸣求友“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 鸢鹉学舌 yīng wǔ xué shé شاتۇتى تىل ئۆگەنگەندەك؛
 دورامچىلىق قىلماق.
- 应有尽有 yīng yǒu jìn yǒu نېمە لازىم بولسا، شۇ بار؛
 نېمە دېسەك، شۇ بار؛ ھەممە نېمە تېپىلىدۇ.
- 迎刃而解 yīng rèn ér jiě بىردىنلا ھەل بولماق؛ ئاسانلا
 ھەل بولماق.
- 迎头赶上 yīng tóu gǎn shàng قوغلاپ يېتىشىۋالماق؛ تېز
 يېتىشىۋالماق.
- 迎头痛击 yīng tóu tòng jī قاتتىق زەربە بەرمەك؛ قاخشات-
 قۇچ زەربە بەرمەك.
- 营私舞弊 yīng sī wǔ bǐ شەخسى مەنپەئەت ئۈچۈن كۆز
 بويامچىلىق قىلماق.
- 蝇粪点玉 yīng fēn diǎn yù چىۋىن پوقمۇ قاشتاشنى
 بۇلغايدۇ.
- 蝇头小利 yīng tóu xiǎo lì كىچىككىنە پايدا؛ ئازغىنا ھايات؛
 جىندەك مەنپەئەت.
 ”蝇头微利“ مۇ دېيىلىدۇ.

- 蝇营狗苟 yíng yíng gǒu gǒu ئىتتەك دوقۇرۇپ، چىۋىنىدەك
بېزىرىپ يۈرمەك؛ ھەر باپ بىلەن نەپ ئېلىشنىڭ
كويىدا بولماق.
- 郢书燕说 yǐng shū yān shuō ئەسلى مەنىسىنى بۇرمىلىماق.
- 应对如流 yīng duì rú liú سۇدەك جاۋاب بەرمەك.
- 应付裕如 yīng fù yù rú بىمالال تاقابىل تۇزماق؛ بىمالال
بىر تەرەپ قىلماق.
- 应付自如 yīng fù zì rú ھودۇقماي تاقابىل تۇرماق؛
بىمالال بىر تەرەپ قىلماق؛ كۆڭۈلدىكىدەك بىر
تەرەپ قىلماق.
- 应接不暇 yīng jiē bù xiá قولى قولغا تەگمەي كەتمەك؛
يېتىشەلمەي قالماق.
- 应权通变 yīng quán tōng biàn ئەھۋالغا قاراپ ئىش كۆر-
مەك؛ ئەھۋالغا قاراپ جانلىق بىر تەرەپ قىلماق.
“应机权变” مۇ دېيىلىدۇ.
- 应声虫 yīng shēng chóng گۇپپاڭچى؛ دۇمباقچى؛ خەقنىڭ
دېيىغا ئۇسسۇل ئوينىغۇچى؛ خۇشامەتگۇي.
- 应运而生 yīng yùn ér shēng ۋەزىيەت ئېھتىياجى بىلەن
بارلىققا كەلمەك؛ ۋەزىيەتكە ماسلاشماق.
“应运而生” مۇ دېيىلىدۇ.
- 映雪读书 yīng xuě dú shū قار يورۇقىدا كىتاب ئوقۇماق.
- 庸人自扰 yōng rén zì rǎo ئەخمەقنىڭ ئۆزىگە ئۆزى چاتاق
تېپىۋېلىشى؛ ئۆزىگە ئۆزى ئىش تېپىۋالماق؛ ئۆزىگە
ئۆزى باش ئاغرىقى تېپىۋالماق.

- 庸中佼佼 yōng zhōng jiǎo jiǎo - ئاددىي كىشىلەر ئىچىدە بىر -
قەدەر كۆزگە كۆرۈنگەن ئادەم.
- 雍容大雅 yōng róng dà yǎ . سالاپەتلىك ۋە سىپايە .
- 雍容华贵 yōng róng huā guī . كۆركەم ۋە ھەشەمەتلىك .
- 饕餮不继 yōng sūn bù jì - ئەتىگەنلىك تاماق بىلەنلا يۈر -
مەك؛ ئەتىگەنلىكىنى يېسە، كەچلىكى يوق؛ يېرىم
توق، يېرىم ئاچ .
“饕餮不继” “饕餮不饱” مۇ دېيىلىدۇ .
- 永垂不朽 yǒng chuí bù xiǔ ئەبەدىلىك بەد؛ ئەبەدىلىك بەد
ياشايدۇ .
- 永生永世 yǒng shēng yǒng shì مەڭگۈ؛ مەڭگۈلۈك؛ ئۆمۈرۋا -
يەت؛ ئەبەدىلىك بەد .
- 永永无穷 yǒng yǒng wú qióng چەكسىز ئۇزۇن زامان .
- 勇冠三军 yǒng guān sān jūn باتۇرلۇقتا بۈتۈن قوشۇندا
بىرىنچى؛ تەڭدىشى يوق قەھرىمان .
- 勇往直前 yǒng wǎng zhí qián قەھرىمانلىق بىلەن ئالغا باس -
ماق؛ جامارەت بىلەن ئىلگىرىلىمەك .
- 用兵如神 yòng bīng rú shén ئۇرۇشتا قوماندانلىق قىلىشقا
ماھىر .
- 用非所学 yòng fēi suǒ xué ئۆگەنگەن كەسىپكە قويماستىن .
- 用尽心机 yòng jìn xīn jī “费尽心机” غا قاراڭ .
- 用武之地 yòng wǔ zhī dì قەھرىمانلىق كۆرسىتىدىغان
ئورۇن؛ ماھارەت كۆرسىتىدىغان جاي؛ تالانتىنى
جارى قىلدۇرىدىغان جاي .

- 用之不竭 yòng zhī bù jié؛ ئۈشلەتكەنگە تۈگمەيدىغان؛
پۈتمەس - تۈگمەس.
- 优孟衣冠 yōu mèng yī guān باشقىلارنى دورىماق؛ باشقىلارغا
تەقلىد قىلماق؛ دورامچىلىق قىلماق.
- 优柔寡断 yōu rōu guǎ duàn ئەزىملىك قىلماق؛ لىكتاسمىلىق
قىلماق؛ كەسكىن بولماسلىق.
- 优哉游哉 yōu zāi yōu zāi غەمسىز؛ بىمالال؛ ئەركىن؛ بەخە -
رامان؛ بىپەرۋا؛ بىكارچىلىقتا ھۇزۇرلىنىپ يۈرمەك.
- 忧国忧民 yōu guó yōu mīn دۆلەتنىڭ ۋە خەلقنىڭ غەمىنى
يېمەك.
- 忧患余生 yōu huān yǔ shēng ئېغىر ئازاب - ئوقۇبەتلەردىن
ئامان - ئېسەن ئۆتۈپ كەتمەك.
- 忧心忡忡 yōu xīn chōng chōng قاتتىق تەشۋىشلەنمەك؛
غەم - ئەندىشىدە قالماق.
- 忧心如焚 yōu xīn rú fēn ئەنسىرەپ ئىچى تىتتى بولماق؛
قايغۇرۇپ ئىچى ئۆرتەپ كەتمەك؛ كۆيۈپ
كۈل بولماق.
“忧心如焚” مۇ دېيىلىدۇ.
- 悠然自得 yōu rán zì dé بىغەم ۋە ئەركىن - ئازادە يۈرمەك؛
بىكارچىلىقتا ھۇزۇرلىنىپ يۈرمەك.
“悠然自适” مۇ دېيىلىدۇ.
- 犹豫不决 yōu yù bù jué ئارىسالدى بولماق؛ ئىككىلىنىپ
قالماق؛ ئىككىلىنىپ بىر قارارغا كېزەلمەسلىك.
“犹豫未决” مۇ دېيىلىدۇ.

- 油腔滑调 yóu qiāng huā diào تىل ياغلامچىلىق.
- 油然而生 yóu rán ér shēng تەبىئىي تۈردە پەيدا بولماق؛
ئۆز-ئۆزىدىن پەيدا بولماق.
- 油头粉面 yóu tóu fěn miàn ئۇپا-ئەڭلىك بىلەن پەرداز-
لانغان؛ يۈز-كۆزنى ئۇپا-ئەڭلىك بىلەن بويىماق؛
ياسانچۇق.
- 油头滑脑 yóu tóu huā nǎo قۇۋ؛ مۇغەمبەر؛ ھىلىگەر؛
مەككار.
- 油嘴滑舌 yóu zuǐ huā shé گەپدانلىق قىلماق؛ شىيلامچىلىق
قىلماق.
- 游蜂戏蝶 yóu fēng xī dié ئاياللارنى ئوينىماق.
- 游刃有余 yóu rèn yǒu yú بىرەر ئىشنى قىلىشتا قىينالماش-
لىق؛ ئاسانغا چۈشمەك.
- 游山玩水 yóu shān wán shuǐ تەبىئەت مەنزىرىلىرىنى تاماشا
قىلماق؛ مەنزىرىلىك جايلارنى ساياھەت قىلماق؛
ئويۇن-تاماشا قىلماق؛ سەيلە-ساياھەت قىلماق.
- 游手好闲 yóu shǒu hào xián بىكار تەلەپلىك؛ ئاققانچىلىق.
- 游戏人间 yóu xì rén jiān كىشىلىك تۇرمۇشنى ئويۇن دەپ
بىلىمەك؛ ئويناشقاندەك ئىش قىلماق.
- 由此及彼 yóu cǐ jí bǐ بۇنىڭدىن ئۇنىڭغا ئۆتمەك.
- 由浅入深 yóu qiǎn rù shēn تەپسىزلىقتىن چوڭۇرلۇققا ئۆتمەك.
- 有案可稽 yǒu àn kě jī تەكشۈرۈشكە ئارخىب بار؛ ئاساس بار.
- 有备无患 yǒu bèi wú huàn تەييارلىق بولسا، ئاپەتتىن ساق-
لانغىلى بولىدۇ؛ تەييارلىق بار يەردە ئاپەت يوق؛

سۇ كەلگۈچە توغان تۇت؛ تاسادىپلارغا تەييار
تۇرماق.

有胆有识 yǒu dǎn yǒu shí ھەم جاسارەتلىك، ھەم يىراقنى
كۆرەر.

有的放矢 yǒu dì fàng shǐ نىشانلىق ئوق ئاتماق؛ مەقسەت-
لىك ئىش قىلماق.

有福同享，有难同当 yǒu fú tóng xiǎng, yǒu nǎn tóng dāng
ھالاۋەتنى تەڭ كۆرۈپ، جاپانمۇ تەڭ تارتماق.
“有福同享，有祸同当” مۇ دېيىلىدۇ.

有过之无不及 yǒu guō zhī wú bù jí
ئېشىپ كەتسە كېتىدۇكى، كەم قالمايدۇ؛ ئېشىپ كەتسە
كېتىدۇكى، قېلىشمايدۇ.

有机可乘 yǒu jī kě chéng پايدىلىنىدىغان پۇرسەت بولماق؛
پايدىلىق پۇرسەت كەلەك.

有己无人 yǒu jǐ wú rén ئۆزىنىلا ئويلاپ، باشقىلارنى
ئۇنتۇپ قالماق؛ ئۆزىدىن باشقىلارنى ئويلىماسلىق.

有加无已 yǒu jiā wú yǐ بارغانسېرى كۆپەيمەك؛ بارغانسېرى
بەتتەرلەشمەك؛ ئۈست - ئۈستگە قوشۇلۇپ بارماق.

有教无类 yǒu jiào wú lèi كىم بولۇشىغا قارىماي تەربىيە
بەرمەك.

有进无退 yǒu jìn wú tuī توختىماي ئىلگىرىلىمەك؛ زادىلا
چېكىنمەسلىك.

有口皆碑 yǒu kǒu jiē bēi ھەممە ئادەم ماختىماق؛ ھەممە
كىشى ياخشى تەرىپىنى قىلماق.

- 有口难分 yǒu kǒu nán fēn ئۆزىنى ئاقلاشتا ئامالسىز قال-
 ماق؛ ئۆزىنىڭ ئاقلقىنى ئىسپاتلاپ بېرەلمەسلىك؛
 چۈشەندۈرۈش تەس بولماق.
 “有口难辨” مۇ دېيىلىدۇ.
- 有口难言 yǒu kǒu nán yán كۆڭلىدىكىنى ئېيتىشقا چۈرئەت
 قىلالماسلىق؛ ئەينى ئەھۋالنى ئېيتىشقا ئوڭايسىز-
 لانماق؛ تىل قىسىنچىلىقى تارتماق.
- 有口无心 yǒu kǒu wú xīn ئاغزى ئىتتىك، كۆڭلى تۈز؛
 قىلچە يامان نىيىتى يوق؛ ئاق كۆڭۈل.
- 有劳有逸 yǒu láo yǒu yì دەم ئېلىشمۇ بولماق.
- 有理走遍天下，无理寸步
 难行 yǒu lǐ zǒu biān tiān xià, wú lǐ
 cùn bù nán xíng يوللۇقنىڭ يولى ئوچۇق، يولسىزنىڭ يولى تۇيۇق.
 پايدا كەلتۈرىدىغان؛ نەپ چىقىد-
 دىغان؛ نەپ تېگىدىغان، پايدىسى تەگمەك.
- 有名无实 yǒu míng wú shí ئىسمى بار، جىسمى يوق؛
 قۇرۇق ناملا بار؛ نامدىلا بار.
- 有目共睹 yǒu mù gòng dǔ ھەممىگە مەلۇم؛ ھەممىگە ئايان.
 “有目共见” مۇ دېيىلىدۇ.
- 有目共赏 yǒu mù gòng shǎng كۆرگەنلىكى ئادەم ماختىماق؛
 كىشىلەرنىڭ ياخشى تەرىپىگە ئېرىشمەك.
- 有气无力 yǒu qì wú lì دەرمانسىزلىق؛ ماغدۇرسىزلىق.
- 有钱能使鬼推磨 yǒu qián néng shǐ guī tuī mò
 پۇل بولسا، شەيتاننىمۇ ئىشقا سالغىلى بولىدۇ؛ پۇل

بولسا، جاڭگالدا شورپا.

有求必应 yǒu qiú bì yīng - ھەرقانداق تەلەپنى قانائەتلەندۈر-
مەك؛ ھەرقانداق تەلەپنى ئورۇندىماق؛ ھاجەتمەنى
رازى قىلماق؛ خەقنىڭ تەلپىنى رەت قىلماسلىق.

有伤风化 yǒu shāng fēng huā - يوسۇنغا نۇقسان
يەتكۈزمەك.

有声有色 yǒu shēng yǒu sè - جانلىق ۋە تەسىرلىك.

有始无终 yǒu shǐ wú zhōng - ئاخى-
رىغا يەتكۈزەلمەسلىك.

有始有终 yǒu shǐ yǒu zhōng - ئىشنى ئاخىرىغا يەتكۈزۈشمەك؛
باشتىن ئاخىرغىچە.

“有始有卒” مۇ دېيىلىدۇ.

有恃无恐 yǒu shì wú kǒng - تايانچىنىڭ ھىمايىسىدە ھېچنىمە-
دىن قورقماسلىق؛ ھىماتىم بار دەپ غەم قىلماسلىق.

有损无益 yǒu sǔn wú yì - زىيىنلا بار، پايدىسى يوق.

有天没日 yǒu tiān méi rì - ئاغزىغا كەلگەننى سۆزلىمەك؛
ھېچنەمدىن تەپ تارتماي دەۋەرمەك.

有天无日 yǒu tiān wú rì - زۇلمەتلىك جاھان؛ ئادالەتسىز
زامان.

有条不紊 yǒu tiān bù wěn - تەرتىپلىك ۋە رەتلىك؛ سىستې-
مىلىق.

有条不紊 yǒu tiān yǒu lǐ - “有条不紊” غا قاراڭ.

有头无尾 yǒu tóu wú wěi - بېشى بار، ئايىغى يوق.

有闻必录 yǒu wén bì lù - ئاڭلىغاننى خاتىرىلەش ۋە يازماق؛

نېمىنى ئاڭلىسا شۇنى يېزىۋالماق.

有心无力 yǒu xīn wú lì ئارمان بار، دەرمان يوق.

有血有肉 yǒu xuē yǒu ròu جان كىرگۈزۈلگەن.

有言在先 yǒu yán zài xiān ئالدىنلا ئېيتىپ قويماق؛

ئالدىنلا خەۋەردار قىلىپ قويماق.

有眼不识泰山 yǒu yǎn bù shí tài shān ئالدىدا پىل تۇرسا

كۆرمەسلىك؛ مەشھۇر ئەر، بابلارنىمۇ تونۇماسلىق.

有眼无珠 yǒu yǎn wú zhū كۆزى بار، قارىچۇقى يوق؛

كۆزى ئوچۇق قارىغۇ.

有一搭，没一搭 yǒu yī dā, méi yī dā ① تاغدىن - باغدىن

سۆزلىمەك؛ قىلغان گېپىنىڭ تايىنى بولماسلىق.

② بولسىمۇ بولىدىغان، بولمىسىمۇ بولىدىغان؛

تۇتۇقسىز.

有意无意 yǒu yì wú yì بىلىپ - بىلمەي، يا بىلىپ، يا

بىلمەي؛ ئاڭلىق - ئاڭسىز ھالدا.

有勇无谋 yǒu yǒng wú móu جاسارتى بار، پاراستى يوق؛

غەيرىتى بار، پەمى يوق.

有约在先 yǒu yuē zài xiān ئالدىنلا كېلىشىپ قويماق؛

ئالدىنلا ۋەدىلىشىپ قويماق.

有则改之，无则加勉 yǒu zé gǎi zhī, wú zé jiā miǎn

بار بولسا تۈزىتىش، يوق بولسا ساقلىنىش.

有增无减 yǒu zēng wú jiǎn كېمەيمەستىن ئۈزلۈكسىز

كۆپەيمەك؛ داۋاملىق كۆپىيىپ بارماق.

有朝一日 yǒu zhāo yī rì كۈنلەرنىڭ بىرىدە؛ بىر كۈنى

بولمىسا بىر كۈنى.

有枝添叶 yǒu zhī tiān yè “添枝加叶” گە قاراڭ.

有志不在年高 yǒu zhì bù zài nián gāo ئۇلۇغ نەتىجىنى يارىتىش ياشقا ئەمەس، ئىرادىگە باغلىق.

有志竟成 yǒu zhì jīng chéng ئىرادە بولسىلا، ئىش ۋۇجۇدقا چىقماي قالمايدۇ؛ ئىرادىلىك ئادەم ھامان مۇۋەپپەقىيەت قازىنىدۇ.

“有志者事竟成” مۇ دەپىلىدۇ.

有志之士 yǒu zhì zhī shì ئىرادىلىك ئادەم.

又红又专 yòu hōng yòu zhuān ھەم قىزىللاشقان، ھەم ئىختىدە - ساسلاشقان؛ ھەم قىزىل، ھەم ئىختىساسلىق بولماق.

幼学壮行 yòu xué zhuàng xíng كىچىكىدە تىرىشىپ ئۆگىنىپ، قىران چېغىدا ئارزۇسىنى ئەمەلگە ئاشۇرماق؛ كاتتا ئىش قىلىش ئۈچۈن كىچىكىدىن تارتىپ تىرىشىپ ئۆگەنمەك.

诱敌深入 yòu dī shēn rù دۈشمەننى ئالداپ ئىچكىرىگە كىرگۈزمەك؛ دۈشمەننى ئالداپ قىسماقتا ئالماق.

迂回曲折 yū huí qū zhē ئەگرى - توقاي؛ ئەگرى - بۈگرى.

纤尊降贵 yū zūn jiàng guī كىبىرىنى تاشلىماق.

于家为国 yú jiā wéi guó خەلق ۋە دۆلەت ئۈچۈن؛ خەلق ۋە دۆلەت يولدا.

于今为烈 yú jīn wéi liè ئەمدىلىكتە تېخىمۇ ئەدەپ كەتمەك؛ بۇرۇنقىدىنمۇ يامانلىشىپ كەتمەك.

予取予求 yú qǔ yú qiú خالىغىنىڭنى ئال؛ ئىختىيارىڭچە

ئال: مەندىن سورا.

余音绕梁 yú yīn rào liáng ناخشى قۇلاقتىن كەتمەسلىك؛
مۇزىكا ساداسى قۇلاق تۇۋىدىن كەتمەسلىك.

余勇可贾 yú yǒng kě gǔ غەيرىتىدىن قالماسلىق؛ كۈچە-
دىن قالماسلىق؛ يەنىلا مادارى بولماق؛ ماجالسز
بولۇپ قالماسلىق.

鱼大水小 yú dà shuǐ xiǎo بېلىق يوغان، كۆلچەك كىچىك.
鱼贯而入 yú guàn ér rù بېلىقتەك شۇڭغۇپ كىرمەك؛
رەت تەرتىپى بويىچە كىرمەك؛ بىردىن كەينىدىن
بىرى كىرمەك.

鱼龙混杂 yú lóng hùn zá ياخشىلار بىلەن يامانلار ئارىلىشىپ
كەتمەك.

鱼目混珠 yú mù hùn zhū بېلىق كۆزنى مەرۋايىت قىلىپ
كۆرسەتمەك؛ ساختا نەرسىنى ھەقىقىي نەرسە قىلىپ
كۆرسەتمەك.

鱼水情深 yú shuǐ qīng shēn بېلىق بىلەن سۇنىڭ مۇناسى-
ۋىتىدەك يېقىن مۇناسىۋەت.

鱼游釜中 yú yóu fǔ zhōng قازانغا چۈشكەن بېلىق؛
ھالاكەت كىردىمدا تۇرماق؛ ئىنتايىن خەتەرلىك
ئەھۋالغا چۈشۈپ قالماق.

鱼鱼雅雅 yú yú yǎ yǎ سۇرلۇك - سالاپەتلىك.

愚不可及 yú bù kě jí نادانلىقتا ئۇچىغا چىقماق؛ ئۇچىغا
چىققان ئەخمەقلىك.

- 愚公移山 yū gōng yí shān . يۇيگۇڭنىڭ تاغنى يۆتكىشى.
- 愚昧无知 yū mèi wú zhī . نادانلىق؛ بىلىمسىزلىك.
- 愚者千虑，必有一得 yū zhě qiān lǜ, bī yǒu yī dé
ئەخمەقنىڭمۇ بىرەر يېرى توغرا چىقىپ قالىدۇ.
- 与鬼为邻 yǔ guǐ wéi lín ۋە جىلى . كۆر ئاغزىغا بېرىپ قالماق؛ ئەجىلى
توشۇپ قالماق؛ بىر پۇتى كۆرگە ساڭگىلىماق.
- 与虎谋皮 yǔ hǔ móu pí يولۋاستىن تېرىسىنى بېرىشنى
سورىماق.
- 与虎添翼 yǔ hǔ tiān yì . ”为虎傅翼“ گە قاراڭ.
- 与人为善 yǔ rén wéi shàn ياخشى نىيەت بىلەن ياردەم
بەرمەك.
- 与日俱增 yǔ rì jù zēng كۈنسائاپ ئۆسمەك؛ بارغانسېرى
كۆپەيمەك؛ كۈندىن-كۈنگە كۈچەيمەك.
- 与时浮沉 yǔ shí fú chén زامانغا بېقىپ ئىش قىلماق؛
زامانغا يارىشا ئىش كۆرمەك.
”与世浮沉“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 与世长辞 yǔ shì cháng cí ئالەمدىن ئۆتمەك؛ دۇنيادىن
كەتمەك؛ ئالەم بىلەن ۋىدالاشماق.
- 与世无争 yǔ shì wú zhēng خەق بىلەن ھېچنېمە تالاشماس-
لىق؛ بۇ دۇنيادا ياۋاش-يۇمشاق ياشىماق.
- 与世偃仰 yǔ shì yǎn yǎng ئېقىمغا ئەگىشىپ ماڭماق؛
كۆپىنىڭ كەينىدىن ماڭماق.
- 与众不同 yǔ zhōng bù tóng كۆپچىلىكتىن باشقىچە؛ باشقى-
لاردىن پەرقلىق؛ باشقىلارغا ئوخشىماسلىق؛

باشقىلاردىن پەرقلنىپ تۇرماق.

羽毛丰满 yǔ máo fēng mǎn قانات - قۇيرۇقى يېتىلمەك؛
ئۇچۇرما بولماق؛ پىشىپ يېتىلمەك.

羽毛未丰 yǔ máo wēi fēng قانات - قۇيرۇقى يېتىلمىگەن؛
پىشىپ يېتىلمىگەن.

雨过天青 yǔ guò tiān qīng يامغۇردىن كېيىن ھاۋا ئېچىلماق؛
قاراڭغۇلۇق كېتىپ، يورۇقلۇق كەلمەك؛ ئەھۋال
ئوڭشالماق.

“雨过天晴” مۇ دېيىلىدۇ.

雨后春笋 yǔ hòu chūn sǎn يامغۇردىن كېيىنكى بامبۇك
نوتلىرىدەك.

雨后送伞 yǔ hòu sòng sǎn يامغۇردىن كېيىن كۈنلۈك بەرمەك.
تاققا - تۇققا گەپ قىلماق؛ گېپى
قولاشماسلىق؛ گېپى قاملاشماسلىق.

语焉不详 yǔ yān bù xiǎng گەپ تەپ -
سلىي بولماسلىق.

语重心长 yǔ zhòng xīn cháng سەمىمىي ۋە چوڭقۇر مەنىلىك
سۆز؛ سەمىمىي ۋە تەسىرلىك سۆزلەر.

玉不琢，不成器 yù bù zhuó, bù chéng qì
قاشتاشقا ئەجىر قىلمىغۇچە ئىسكەتكە كىرمەس.

玉洁冰清 yù jié bīng qīng “冰清玉洁” گە قاراڭ.

玉石不分 yù shí bù fēn قاش بىلەن تاشنى پەرق ئەتمەس -
لىك؛ ياخشى - ياماننى ئايرىماسلىق.

玉石俱焚 yù shí jù fēn قاش بىلەن تاش بىللە سۇنماق؛

ياخشى بىلەن يامان بىلە گۈم بولماق.

- 玉叶金枝 yù yè jīn zhī “金枝玉叶” گە قاراڭ.
- 郁郁葱葱 yù yù cōng cōng بۈك - باراقسان ۋە ياپېيشل.
- 郁郁寡欢 yù yù guǎ huān غەمكىن يۈرمەك؛ مەيۇس بول-
ماق؛ كۆڭلى يېرىم بولماق.
- 浴血奋战 yù xuè fèn zhàn قانلىق جەڭ قىلماق؛ قان
كېچىپ جەڭ قىلماق.
- 欲罢不能 yù bà bù néng توختىتاي دېسىمۇ توختيالما-
لىق؛ ئىختىيارى ئۆزىدە بولماي قالماق.
- 欲盖弥彰 yù gài mí zhāng يوشۇرىمەن دەپ تېخىمۇ ئاشكا -
رىلاپ قويماق.
- 欲壑难填 yù hè nán tiān نەپسى تويماس؛ ئاچكۆز.
- 欲加之罪，何患无辞 yù jiā zhī zuī, hé huàn wú cí
بىراۋغا گۇناھ ئارتاي دېسەڭ، باھانە تېپىلماي
قىلىشتىن ئەنسىرىمە؛ بىراۋغا بۆھتان چاپلاي
دېسەڭ، باھانە تېپىلىدۇ.
- 欲擒故纵 yù qín gù zòng تۇتۇش ئۈچۈن قەستەن بوش
قويۇۋېتىپ تۇرماق.
- 欲取姑与 yù qǔ gū yǔ ئېلىش ئۈچۈن ئالدى بىلەن
بېرىش كېرەك؛ ئالاي دېسەڭ، بەر.
- 欲速则不达 yù sù zé bù dá ئالدىرىغان قالار.
- 遇人不淑 yù rén bù shū ① (قىز) يامان ئادەمنىڭ قولىغا
چۈشۈپ قالماق. ② يامان ئادەم بىلەن دوست
بولۇپ قالماق.

遇事生风 yù shì shēng fēng ① مەسىلىنى كەسكىن ۋە تېز
بىر تەرەپ قىلماق. ② پۇرسەت تاپسىلا چاتاق
چىقارماق.

御敌于国门之外 yù dī yú guó mén zhī wài
دۈشمەننى دۆلەت چېگرىسى سىرتىدىلا توسۇپ قويماق؛
دۈشمەندىن دۆلەت دەرۋازىسىنىڭ سىرتىدا مۇداپىئە-
لەنمەك.

鵝蚌相争，渔人得利 yù bàng xiāng zhēng, yú rén dé lì
لايخورەك بىلەن قۇلۇلە تۇتۇشۇپ قالسا، پايدا بېلىقچىغا
بوپتۇ؛ ئىككى تەرەپ تۇتۇشۇپ قالسا، ئۈچىنچى
تەرەپكە پايدا.

冤家路窄 yuān jiā lù zhǎi رەقبىلەر تار يولدا ئۇچرىشىپ
قالماق؛ قېرىشقاندىك بىر يولدا دوقۇرۇشۇپ قالماق.

冤有头，债有主 yuān yǒu tóu, zhài yǒu zhǔ
ئۆچمىگىنى رەقبىڭدىن ئال، ئېلىشىڭنى قەرزداردىن.

冤冤相报 yuān yuān xiāng bào ئۆچمەنلەر بىر-بىرىدىن ئۆچ
ئالماق.

元元本本 yuān yuān běn běn ئۆز ئەينى بويىچە.

原封不动 yuán fēng bù dòng ئۆز پېتىچە؛ شۇ پېتى؛ ئۆز ئەينى.

原始要终 yuán shǐ yào zhōng شەيئەنىڭ مەۋەب-نەتىجە-
لىرىنى تاپماق؛ شەيئەلەر تەرەققىياتىنىڭ مەنبەسى
ۋە ئاخىرقى نەتىجىسىنى سۈرۈشتۈرمەك.

“原始原终” مۇ دېيىلىدۇ.

原形毕露 yuán xíng bì lù ئەيت-بەشىرىسى پاش بولماق.

- 圆凿方枘 yuán zuò fāng ruì “方枘圆凿” غا قاراڭ.
- 缘木求鱼 yuān mù qiú yú دەرەخ بېشىدىن بېلىق ئىزدە- مەك؛ بەھۇدە ئۇرۇنۇش.
- 源清流洁 yuán qīng liú jié سۇنىڭ مەنبەسى سۈزۈك بولسا، ئايىغىمۇ سۈزۈك بولىدۇ. “源清流洁” مۇ دېيىلىدۇ.
- 源头活水 yuán tóu huó shuǐ مەنبەسى غول بولماق؛ ئاساسى كۈچلۈك بولماق.
- 源源不绝 yuán yuán bù jué ئايىغى ئۈزۈلمەسلىك؛ ئارقا- ئارقىدىن؛ ئۈزلۈكسىز تۈردە.
- 源源而来 yuán yuán ér lái ئۈزۈلمەي كەلمەك؛ كەين- كەينىدىن كەلمەك.
- 源远流长 yuán yuǎn liú cháng ئۇزاق تارىخقا ئىگە بولماق؛ ئۇزاق تارىختىن بۇيان داۋاملىشىپ كەلمەك.
- 远隔重洋 yuǎn gé chóng yāng دېڭىز- ئوكيانلار ئارىسى بۆلۈپ تۇرماق.
- 远见卓识 yuǎn jiàn zhuō shí يىراقنى كۆرمەك.
- 远交近攻 yuǎn jiāo jìn gōng يىراقتىكى بىلەن ئەپلىشىپ، يېقىندىكىگە زەربە بەرمەك.
- 远亲不如近邻 yuǎn qīn bù rú jìn lín يىراقتىكى تۇغقاندىن يېقىندىكى قوشنا ياخشى.
- 远水不解近渴 yuǎn shuǐ bù jiě jìn kě ئەتىكى قۇيرۇقتىن بۈگۈن كى ئۆپكە ئەلا.
- 远水不救近火 yuǎn shuǐ bù jiù jìn huǒ يىراقتىكى سۇ ئوت

ئۆچۈرۈشكە ئەسقاتماس؛ كېچىككەن چارە جىددىي
ئېھتىياجنى قاندۇرالماس.

远走高飞 yuǎn zǒu gāo fēi يىراق يەرلەرگە كەتمەك؛ يىراق
يەرگە قېچىپ كەتمەك.

怨声载道 yuàn shēng zài dào ھەممە يەرنى نارازىلىق
قاپلىماق.

怨天尤人 yuàn tiān yóu rén ھەممە كېلىشمەسلىكلەرنى باشقىدە
لاردىن كۆرمەك؛ باشقىلاردىن ئاغرىنماق.

约定俗成 yuē dìng sú chéng رەسىم بولۇپ قالماق؛ ئادەت
بولۇپ قالماق؛ ئاۋام تەرىپىدىن قوبۇل قىلىنماق.

约法三章 yuē fǎ sān zhāng ھەممە رىئايە قىلىشقا تېگىشلىك
قائىدىلەرنى ئورناتماق؛ بىرەر تۈزۈم ئورناتماق.

月下老人 yuè xià lǎo rén ئەلچى؛ ساۋچى.

跃然纸上 yuè rán zhǐ shàng قەغەزدە جانلىق گەۋدىلەنمەك؛
ئەينەن تەسۋىرلەنمەك؛ تازا ئوخشىتىپ سىزلىماق.

跃跃欲试 yuè yuè yù shì سىناپ بېقىشقا ئالدىرىماق؛
سىناپ كۆرۈشكە تاقەتسىزلىك بىلەن تەلپۈنمەك.

越俎代庖 yuè zǔ dài pāo باشقىلارنىڭ ئىشلىرىغا چات
كېرىۋالماق؛ خەقنىڭ ئىشىغا ئارىلىشىۋالماق.

晕头转向 yūn tóu zhuǎn xiāng باش ئايلىنماق؛ بېشى تۆۋرەپ
قالماق؛ گاڭگىراپ قالماق.

云谲波诡 yún jué bō guǐ “波诡云谲” گە قاراڭ.

云开见日 yún kāi jiàn rì “开云见日” گە قاراڭ.

云泥之别 yún ní zhī bié ئاسمان-زېمىن پەرق قىلماق.

- 云起龙骧 yún qǐ lóng xiāng باتۇر- ئەزىمەتلەر مەيدانغا
كەلمەك.
- 云消雾散 yún xiāo wù sǎn “烟消云散” گە قاراڭ.
- 云行雨施 yún xíng yǔ shī كەڭ دائىرىدە خەير-ساخاۋەت
قىلماق.
- 云游天下 yún yóu tiān xià جاھانكەزدىلىك قىلماق؛ جاھان
كەزمەك.
- 芸芸众生 yún yún zhōng shēng ① بارلىق جانلىق مەۋجۇدات-
لار. ② ئاددىي ئادەملەر.
- 允文允武 yǔn wén yǔn wǔ “能文能武” غا قاراڭ.
- 允执其中 yǔn zhī qí zhōng توغرىلىقنى چىڭ ساقلىماق؛
ھېچقانداق خاتالىق ئۈتكۈزمەسلىك.
- 运筹帷幄 yùn chōu wéi wò پىلانلىماق؛ قوماندانلىق قىلماق.
- 运用之妙，存乎一心 yùn yòng zhī miào, cún hū yī xīn
ئۈستىلىق بىلەن تەتبىق قىلىش ئوبدان پىكىر قىلىشقا
باغلىق؛ تەتبىق قىلىشنىڭ ماھارىتى كۆڭۈل قويۇشتا.
- 运用自如 yùn yòng zì rú ئۈستىلىق بىلەن تەتبىق قىلماق؛
بىمالال قوللانماق؛ كۆڭۈلدىكىدەك ئىشلەتمەك.

Z

- 咂嘴弄舌 zā zuǐ nòng shē تامىقنى چاكداتماق؛ تاماق قاقماق.
- 杂乱无章 zā luàn wú zhāng رەتسىز؛ قالايمىقان؛ چۇۋالچاق؛ مالماتاڭ؛ گادىرماش.
- 杂七杂八 zā qī zā bā ھەر خىل - ھەر ياڭزا؛ خىلمۇخىل.
- 砸锅卖铁 zā guō mài tiě قازاننى چېقىپ چويۇنىنى سات- ماق؛ ھەممە نېمىسىنى ئېلىپ چىقماق؛ بار - يوقنىڭ ھەممىسىنى بېرىۋەتمەك.
- 灾梨祸枣 zāi lí huò zǎo كېرەكسىز كىتابلارنى كۆپلەپ چىقىرىپ، قەغەز ئىسراپ قىلماق.
- 在劫难逃 zài jié nǎn tāo باشقا كەلگەن بالادىن قېچىپ قۇتۇلغىلى بولماس؛ باشقا كەلگەننى كۆرمەي ئامال يوق.
- 在所不辞 zài suǒ bù cí ھېچنېمىدىن باش تارتماسلىق؛ پەرمانبەردار بولماق؛ ھەرنېمە قىلىشقا تەييار تۇرماق.
- 在所不惜 zài suǒ bù xī ھېچنېمىنى ئايىماسلىق.
- 在所难免 zài suǒ nǎn miǎn خالىي بولۇش تەس؛ ساقلىنىش قىيىن.
- 在天之灵 zài tiān zhī líng مە، ھۇمنىڭ روھى؛ مەرھۇمنىڭ

ئەرۋاھى .

- 再接再厉 zài jiē zài lì غەيرەت ئۈستىگە غەيرەت قىل-
ماق؛ تېخىمۇ زور غەيرەت بىلەن؛ داۋاملىق غەيرەت
قىلماق؛ داۋاملىق تىرىشماق.
- 再三再四 zài sān zài sì قايتا - قايتا؛ تەكرار - تەكرار؛
ئۈست - ئۈستىلەپ .
- 再生父母 zài shēng fù mǔ نىجاتكار؛ شەپقەتچى؛ قۇتقۇز-
غۇچى؛ بېشىنى سىلىغۇچى .
- 再衰三竭 zài shuāi sān jiē پۈتۈنلەي ھالدىن كەتمەك؛
كۈچ - مادارى قالماسلىق .
- 再造之恩 zài zào zhī ēn قايتا ھايات بەخش ئەتكەن
مېھرى - شەپقەت .
- 再作冯妇 zài zuò fēng fū كونا كەسىپنى قايتا قولغا ئال-
ماق؛ قايتىدىن ئىشقا چىقماق .
- 载歌载舞 zài gē zài wǔ ناخشا ئېيتىپ، ئۈسسۈل ئوينىماق .
- 赞不绝口 zàn bù juē kǒu ئاغزى ئاغزىغا تەگمەي ماختى-
ماق؛ ئاغزىدىن چۈشۈرمەي ماختىماق .
- 臧否人物 zāng pǐ rén wù كىشىلەرگە باھا بەرمەك .
- 糟糠之妻 zāo kāng zhī qī كەمبەغەلچىلىكنى تەڭ تارتقان
خوتۇن؛ غۇربەتچىلىكنى تەڭ تارتقان خوتۇن .
- 造化小儿 zào huà xiǎo ér ياراتقۇچى خۇدا .
- 造极登峰 zào jí dēng fēng “登峰造极” گە قاراڭ .
- 造谣惑众 zào yāo huō zhòng پىتىنە - ئىغۋا تارقىتىپ كىشى-
لەرنى قايىمۇتۇرماق .

- 造谣生事 zào yáo shēng shì نازقىتىپ جېدەل پىتىنە - ئىغۇا تېرىماق.
- 造谣诬蔑 zào yáo wū miè ئىغۇا توقۇپ بۆھتان چاپلىماق.
- 造谣中伤 zào yáo zhōng shāng ئىغۇا تارقىتىپ ئازار بەرمەك؛ يالا چاپلىماق؛ قارا چاپلىماق.
- 择地而蹈 zē dì ér dǎo ئېھتىياتچان بولماق؛ پەخەس بولماق؛ ئاۋايلاپ ئىش قىلماق.
- 择交而友 zē jiāo ér yǒu تاللاپ دوست تۇتماق؛ دوست تاللىماق.
- 择木而处 zē mù ér chù ياخشى خوجايىن تاللىماق.
- 择善而从 zē shàn ér cóng ياخشىغا ئەگەشمەك؛ ياخشىنىڭ كەينىگە كىرمەك؛ ياخشىلاردىن ئۆگەنمەك.
- 择善而行 zē shàn ér xíng ياخشىلىرىنى تاللاپ يولغا قويماق.
- 择主而事 zē zhǔ ér shì ياخشى خوجايىن تېپىپ خىز-مىتىدە بولماق.
- 责无旁贷 zē wú páng dài باش تارتىپ بولمايدىغان مەسئۇلىيەت؛ باشقىلارغا ئىتتىرىپ قويۇشقا بولماي-دىغان بۇرچ؛ ئادا قىلىشقا تېگىشلىك مەجبۇرىيەت.
- 责有攸归 zē yǒu yī guī ھەركىمنىڭ ئۆز جاۋابكارلىقى بولماق.
- 责重山岳 zē zhòng shān yuē مەسئۇلىيەت ئىنتايىن چوڭ؛ ۋەزىپە ئىنتايىن ئېغىر.
- 喷有烦言 zē yǒu fān yān كوتۇلداش-ماق؛ غۇتۇلداشماق؛ غۇدۇراشماق؛ زارلىنىشماق.

- 贽贽称羨 zē zē chēng xiàn زوقى كېلىپ ماختىماق؛ قايل بولۇپ ئايرىن ئوقۇماق.
- 昼食宵衣 zè shí xiāo yī “宵衣旰食” گە قاراڭ.
- 贼臣乱子 zēi chēn luàn zǐ يامان نىيەتلىك ئادەملەر؛ يامان غەرەزدىكى كىشىلەر.
“贼臣逆子” مۇ دېيىلىدۇ.
- 贼喊捉贼 zēi hǎn zhuō zēi ئوغرى ئوغرىنى تۇت دەپ ۋارقىراپتۇ.
- 贼眉鼠眼 zēi méi shǔ yǎn ئوغرى مۇشۇكتەك تىمىسقىلاپ يۈرمەك.
- 贼去关门 zéi qù guān mén ئوغرى كەتكەندىن كېيىن ئىشكىنى تاقاپتۇ؛ ئۆلگەندىن كېيىن ياسىن ئوقۇماق.
“贼走关门” مۇ دېيىلىدۇ.
- 贼人胆虚 zéi rén dǎn xū ئوغرىنىڭ يۈرىكى پوك-پوك.
“贼人心虚” مۇ دېيىلىدۇ.
- 债台高筑 zhài tái gāo zhù كۆپ قەرزگە بوغۇلماق؛ قەرزى كۆپىيىپ كەتمەك.
- 沾亲带故 zhān qīn dài gù ئۇرۇق-تۇغقان، دوست-بۇرادەرلىك مۇناسىۋىتى بار.
- 沾沾自喜 zhān zhān zì xǐ ئۆزىگە تەمەننا قويماق؛ ئۆزىچە مەغرۇرلانماق؛ ئۆزىچە مەمنۇن بولماق.
“沾沾自足” مۇ دېيىلىدۇ.
- 瞻前顾后 zhān qián gù hòu ① ئالدى-كەينىگە قاراپ ئىش قىلماق؛ ئەتراپلىق ئويلىنىپ ئىش كۆرمەك؛ ئاقىۋد.

تىنى ھېسابقا ئالماق. ② ئالدى - كەينىگە قاراپ
قالماق؛ ئارسالدى بولماق؛ ئىككى خيالدا قالماق؛
ئىككىلەنمەك.

斩草除根 zhǎn cǎo chū gēn يىلتىزىدىن قۇرۇتماق؛ يىلتە -
زىدىن قومۇرۇپ تاشلىماق؛ يىلتىزنى قىرغىپ
تاشلىماق؛ تۈپ - يىلتىزىدىن يوقاتماق.

斩钉截铁 zhǎn dīng jiē tiě كەسكىن؛ قەتئىي؛ كەسكىنلىك
بىلەن.

斩尽杀绝 zhǎn jìn shā jué قويماي قىرىپ تاشلىماق؛
ئۇرۇق - ئەۋلادىنى قۇرۇتماق؛ تۈپ - يىلتىزىدىن
قۇرۇتماق؛ ئۈزۈل - كېسىل تۈگەتمەك.

展眼舒眉 zhǎn yǎn shū méi چىرايىنى ئاچماق؛ چىرايى
ئېچىلماق.

展转反侧 zhǎn zhuǎn fǎn cè “辘转反侧” گە قاراڭ.

崭露头角 zhǎn lù tóu jiǎo ئۆز ئىقتىدارىنى نامايان قىلماق؛
ئۆز ماھارىتىنى كۆرسەتمەك.

辘转反侧 zhǎn zhuǎn fǎn cè ئۇ ياق - بۇ ياققا ئۇرۇلۇپ ئۇخ -
لىيالماسلىق.

暂劳永逸 zhǎn láo yǒng yì بىرەر ئەجىر بىلەن مەڭگۈ
راھەت كۆرمەك.

战天斗地 zhàn tiān dòu dì تەبىئەت بىلەن كۈرەش قىلماق.

战无不胜 zhàn wú bù shèng غالب؛ يېڭىلمەس.

战战兢兢 zhàn zhàn jīng jīng ① قورقۇپ تىترەپ كەتمەك؛
ۋەھىمە باسماق. ② ئېھتىيات قىلماق؛ پەخەس

بولماق.

战战栗栗 zhàn zhàn lǐ lǐ تترهك باسماق؛ دسر-دسر
تترمهك.

张大其词 zhāng dà qí cǐ گهپنى ئاشۇرۇۋەتمەك؛ مۇبالغە
قىلماق.

张灯结彩 zhāng dēng jiē cǎi پانۇس ۋە رەڭدار لېنتىلار
بىلەن بېزىمەك.

张冠李戴 zhāng guān lǐ dài ئەمەتنىڭ دوپپىسىنى سەمەتكە
كەيگۈزمەك؛ خاتا قىلماق؛ ئىلەشتۈرۈۋەتمەك؛
چاتاقلاشتۇرۇۋەتمەك.

张皇失措 zuāng huāng shī cuò ئالاقزادە بولۇپ كەتمەك؛
ھودۇقۇپ كەتمەك.

张口结舌 zhāng kǒu jié shé گەپ قىلالماي قالماق؛ تىلى
تۇتۇلماق؛ لام-مىم دېيەلمەي قالماق.

张三李四 zhāng sān lǐ sì پالانى-پۇستانى؛ ھەركەم؛
ھەرقانداق ئادەم؛ خالىغان ئادەم.

张牙舞爪 zhāng yá wǔ zhǎo يىرتقۇچلارچە خىرىس قىلماق؛
ياۋۇزلۇق قىلماق؛ ۋەھشىلىك قىلماق.

彰明较著 zhāng míng jiào zhù ناھايىتى ئېنىق؛ ئىنتايىن
روشن؛ ھەممىگە ئايان؛ ئوپئوچۇق؛ ئوچۇق-
ئاشكارا.

彰善瘅恶 zhāng shān dān è ياخشىنى تەرىپلەپ، يامانىنى
ئەيىبلەمەك؛ ياخشىنى تەقدىرلەپ، يامانغا نەپرەت
ياغدۇرماق.

“彰善闇恶” مۇ دېيلىدۇ.

- 獐头鼠目 zhāng tóu shǔ mù . ئەيت - بە شىرسى يىرگىنىشلىك .
- 长年三老 zhǎng nián sān lǎo . كېمىچى؛ قېيىقچى .
- 掌上明珠 zhǎng shàng míng zhū . قولىدىن چۈشۈرمەيدىغان گۆھەر؛ ئەتىۋارلىق قىز؛ ئارزۇلۇق قىز .
- 仗马寒蝉 zhāng mǎ hán chán . ئاغزى بوغۇلغان موزاي زۇۋان سۈرەلمەسلىك؛ گەپ قىلىشقا پېتىنالماسلىق .
- 仗势欺人 zhāng shì qī rén . كۈچىگە تايىنىپ خەقنى بوزەك قىلماق؛ ھوقۇقىغا تايىنىپ كىشىلەرنى ئانىي تاپماق .
- 仗义疏财 zhāng yì shū cái . ئادالەت يولىدا سېخىيلىق قىلماق؛ خەيرى - ساخاۋەت قىلماق .
- 仗义执言 zhāng yì zhī yán . ئادالەت يولىدا ھەقنى سۆزلەمەك؛ ھەق گەپ قىلماق .
- 招兵买马 zhāo bīng mǎi mǎ . ئۆز ئەتراپىغا ئادەم توپلىماق؛ كۈچ توپلىماق؛ ئۆز سېپىنى كېڭەيتىشكە .
“招军买马” مۇ دېيلىدۇ .
- 招财进宝 zhāo cái jìn bǎo . مال - دۇنيا توپلىماق؛ بايلىق توپلىماق .
- 招风揽火 zhāo fēng lǎn huǒ . بالا تېرىماق؛ ئىش تاپىماق؛ چاتاق تېرىماق .
- 招风惹草 zhāo fēng rě cǎo . بالا تېرىماق؛ ئىش تېرىماق؛ چاتاق تېرىماق .
“招风惹雨” مۇ دېيلىدۇ .
- 招花惹草 zhāo huā rě cǎo . “拈花惹草” غا قاراڭ .

- 招架不住 zhāo jiā bù zhù بىرداشلىق بېرەلمەسلىك؛ چىددى -
ياالماسلىق؛ تاقابىل تۇرالماستىق؛ تەڭ كېلەلمەسلىك.
- 招门纳婿 zhāo mén nà xū ئىچ كۈيۈنۈغۇل قىلىۋالماق؛ ئىچ
كۈيۈنۈغۇل بولۇپ كىرمەك.
- 招权纳贿 zhāo quán nà huì ھوقۇقنى دىدسىمايە قىلىپ پارا
ئالماق؛ ھوقۇقنى سۈيىۋىستىمال قىلىپ پارا يېمەك.
- 招是惹非 zhāo shì rě fēi “惹事生非” غا قاراڭ.
- 招贤纳士 zhāo xiān nà shì ئاقىل - دانىشمەنلەرنى ئۆز ئەتە -
راپىغا توپىلىماق؛ ئاقىلۇپازىللارنى ئىشقا قويماق.
- 招降纳叛 zhāo xiáng nà pān خائىن ۋە ئاسىيلارنى ئۆز
ئەتراپىغا توپىلىماق؛ خائىن ۋە ئاسىيلارنى ئىشقا
قويماق؛ ئەل بولغانلارنى قوبۇل قىلماق.
- 招摇过市 zhāo yāo guò shì ئۆزىنى بازارغا سالماق؛ ئۆزىنى
كۆز - كۆز قىلماق؛ كۆرەڭلەپ يۈرمەك.
- 招摇撞骗 zhāo yāo zhuàng piàn ساختىپەزلىك قىلماق؛ كۆز
بويامچىلىق قىلماق؛ ئالدامچىلىق قىلماق.
- 招灾揽祸 zhāo zāi lǎn huō ئاپەت كەلتۈرمەك؛ بالا - قازا
تېرىماق.
- 昭然若揭 zhāo rán ruò jiē ئاپئاشكارا بولۇپ قالماق؛ تولۇق
ئاشكارىلانماق؛ چاۋدىسى چىتقا يېيىلماق.
- 朝不保夕 zhāo bù bǎo xī كۈننى كەچ قىلىشقا كۆزى يەتمەس -
لىك؛ بىر كۈننى سالامەت ئۆتكۈزۈشكە كۆزى
يەتمەسلىك.

“朝不保暮” مۇ دېيىلىدۇ.

- 朝不谋夕 zhāo bù móu xī ئەتىگىنى كەچتە نېمە قىلارنى بىلەلمەي قالماق.
- “朝不及夕” “朝不虑夕” “朝不图夕” مۇ دېيىلىدۇ.
- 朝参暮礼 zhāo cān mù lǐ كۈن بويى تائەت - ئىبادەتتە بول - ھاق؛ ئەتىدىن كەچكىچە ئۇلۇغلارغا تاۋاپ قىلماق.
- 朝东暮西 zhāo dōng mù xī مەۋقەسىزلىك؛ تۇراقسىزلىق.
- 朝发夕至 zhāo fā xī zhì ئەتىگەندە يولغا چىقىپ، كەچتە يېتىپ بارغىلى بولىدۇ.
- 朝歌暮弦 zhāo gē mù xiǎn پۈتۈن كۈن نەغمە - ناۋا بىلەن ئۆتمەك؛ پۈتۈن كۈن ئويۇن - تاماشا بىلەن ئۆتمەك. “朝歌夜弦” مۇ دېيىلىدۇ.
- 朝齋暮盐 zhāo zhāi mù yán قاتتىق - قۇرۇق غىزالانماق؛ غورىگىل تۇرمۇش كەچۈرمەك.
- 朝令夕改 zhāo lìng xī gǎi ئەتىگەنكى پەرمانى كەچتە بىكار قىلماق؛ ھېلى ئۇنداق، ھېلى مۇنداق بولماق؛ قىلغان ئىشنىڭ تۇتامى يوق. “朝令暮改” مۇ دېيىلىدۇ.
- 朝气蓬勃 zhāo qì péng bō كۆتۈرەڭگۈ روھلۇق؛ جۇشقۇن - لۇق؛ غەيرەت - شىجائىتى ئۇرغۇپ تۇرماق.
- 朝乾夕惕 zhāo qiān xī tì كۈن بويى تىرىشچانلىق ۋە ئىخلاسمەنلىك بىلەن ئىشلىمەك.
- 朝秦暮楚 zhāo qīn mù chǔ ھېلى ئۇنىڭغا، ھېلى بۇنىڭغا بېقىنماق؛ تۇرۇپ ئۇنىڭغا، تۇرۇپ بۇنىڭغا تەلپۈنمەك.

- 朝三暮四 zhāo sān mù sì ؛ هېلى ئۇنداق، هېلى مۇنداق؛
ئۆزگىرىپ تۇرماق.
- 朝思暮想 zhāo sī mù xiǎng . كېچە - كۈندۈز سېغىنماق.
- 朝闻夕改 zhāo wén xī gǎi ، تەتگىنى تەنقىد ئاڭلسا،
كەچتە تۈزەتمەك.
- 照本宣科 zhào běn xuān kē ئوقۇپ شۇنى بولسا، شۇنى ئوقۇپ بەرمەك.
بەرمەك؛ كىتابتىكىنى ئەينەن ئوقۇپ بەرمەك.
- 照猫画虎 zhào māo huà hǔ مۇشۇككە قاراپ يولۇاس
سىزماق؛ تەقلىدچىلىك قىلماق؛ دورامچىلىق قىلماق.
- 遮前掩后 zhē qián yǎn hòu . ئۈنمۇ يوشۇرۇپ، بۈنمۇ يېپىپ.
- 遮人耳目 zhē rén ěr mù كىشىنىڭ كۆزىنى بويسماق؛ كۆز
بويامچىلىق قىلماق.
”遮人眼目“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 遮天盖地 zhē tiān gāi dì يەرۇ ئاسماننى قاپلاپ كەتمەك؛
يەر - جاھاننى قاپلاپ كەتمەك.
- 遮天映日 zhē tiān yǐng rì . كۈن نۇرىنى توسۇالماق.
”遮天蔽日“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 折长补短 zhé cháng bǔ duǎn ئارتۇقنى ئېلىپ كېمىنى
تولدۇرماق.
- 折冲厌难 zhē chōng yè nán ، دۈشمەننى تارمار قىلىپ،
قىيىنچىلىقنى يەشمەك.
- 折冲御侮 zhē chōng yù wǔ دۈشمەننىڭ تاجاۋۇزىنى تارمار
قىلماق.
- 折冲尊祖 zhē chōng zūn zǔ . دىپلوماتىك سۆھبەتتە ئۇتۇق

قازانماق.

折戟沉沙 zhē jǐ chén shā قاتتىق مەغلۇپ بولماق.

折节待士 zhē jié dài shì كىشىلەرگە كەمتەر مۇئامىلىدە

بولماق؛ كىشىلەرگە كىچىك پېئىللىك بىلەن
مۇئامىلە قىلماق.

“折节下士” “折节礼士” مۇ دېيىلىدۇ.

折柳攀花 zhē liǔ pān huā “攀花折柳” گە قاراڭ.

折腰升斗 zhē yāo shēng dòu ھاقارەت - كەمىستىشلەرگە

بەرداشلىق بەرمەك؛ دەرد - ئەلەمگە چىدىماق؛
خورلۇققا چىداپ تۇرماق.

“折腰五斗” مۇ دېيىلىدۇ.

折足覆餗 zhē zú fù sù ۋەزىپىنىڭ ھۆددىسىدىن

چىقالماسلىق؛ يارامسىزلىق؛ ئاجىز كەلمەك.

轍鲋之急 zhē fù zhī jí قىل ئۈستىدە تۇرماق؛ خەۋپلىك

ئەھۋالدا قالماق.

轍乱旗靡 zhē luàn qí mǐ ھارۋىلار كاتاڭدىن چىقىپ،

تۇغ - ئەلەملەر يىقىلماق؛ تىرىپىرەن بولماق.

赭衣满道 zhě yī mǎn dào مەھبۇسلار كۆپىيىپ كەتمەك.

“赭衣塞路” مۇ دېيىلىدۇ.

贞风亮节 zhēn fēng liàng jié “高风亮节” گە قاراڭ.

针锋相对 zhēn fēng xiāng duì دەلىمۇدەل تاقابىل تۇرماق؛

تىغمۇتىغ تاقابىل تۇرماق.

真才实学 zhēn cāi shí xué ھەقىقىي بىلىم - ئىقتىدار.

真金不怕火 zhēn jīn bù pà huǒ ساپ ئالتۇن ئوتتىن قۇرۇقمايدۇ.

- 真金烈火 zhēn jīn liè huǒ جىڭ ئالتۇن ئوتتا سىنىلىدۇ.
- 真凭实据 zhēn píng shí jù ھەقىقىي دەلىل - ئىسپات؛ ئىشەنچلىك دەلىل - ئىسپات.
- 真情实意 zhēn qíng shí yì ھەقىقىي مېھىر - مۇھەببەت.
- 真伪莫辨 zhēn wěi mò biàn راست بىلەن يالغاننى پەرق ئېتەلمەسلىك؛ چىن بىلەن ساختىنى پەرق قىلالماس - لىق؛ جىڭ بىلەن جانى پەرقلىنىدۇرەلمەسلىك.
- 真相大白 zhēn xiàng dà bái ھەقىقىي ئەھۋال ئاشكارىلانماق؛ ھەقىقىي ئەھۋال ئايدىڭلاشماق؛ سىر ئېچىلماق.
- 真心实意 zhēn xīn shí yì چىن كۆڭۈل - سەمىيى نىيەت. “真心诚意” مۇ دېيىلىدۇ.
- 真凶实犯 zhēn xiōng shí fàn ھەقىقىي جىنايەتچى؛ راست قاتىل.
- 真知灼见 zhēn zhī zhuō jiàn توغرا ۋە چوڭقۇر چۈشەنچە؛ توغرا ۋە ئېنىق كۆز قاراش.
- 甄才品能 zhēn cái pǐn néng ئىقتىدارىنى سىناپ كۆرمەك؛ قابىلىيەتلىكلەرنى تاللىماق.
- 枕戈待旦 zhěn gē dài dàn قورالنى باشقا قويۇپ ياتماق؛ دائىم تەييار تۇرماق؛ ھەمىشە تەييار ھالەتتە تۇرماق.
- 振臂一呼 zhèn bì yī hū قولنى ئېگىز كۆتۈرۈپ توۋلىماق؛ چاقىرىق قىلماق.
- 振领提纲 zhèn lǐng tí gāng “提纲挈领” غا قاراڭ.
- 振聋发聩 zhèn lōng fā kuī غەپلەتتىن ئويغاتماق؛ دىلىنى

يورۇتماق.

- 振鹭充庭 zhèn lù chōng tíng دانىشمەنلەر ئوردىغا توپلان-
ماق؛ ئوردا دانىشمەنلەرگە توشماق.
- 振穷济乏 zhèn qióng jì fā يوقسۇللارغا ياردەم بەرمەك؛
نامراتلارغا يار- يۆلەك بولماق.
- 振穷恤寡 zhèn qióng xū guǎ يېتىم- يېسىرلەرگە يار- يۆلەك
بولماق؛ كەمبەغەللەرگە ياردەم بەرمەك.
- 振裘持领 zhèn qiū chí lǐng مۇھىم نۇقتىنى تۇتماق؛ مۇھىم
ھالقىنى تۇتماق؛ تۇتقىنى تۇتماق.
- 振衣濯足 zhèn yī zhuó zú مال- دۇنيا ۋە شان- شەۋكەتتىن
ۋازكېچىپ، تەركىدۇنيا بولۇپ ياشىماق؛ پەشنى
قىچىپ، قول ئۈزمەك.
- 振振有词 zhèn zhèn yǒu cí ئاغزى ئاغزىغا تەگمەي سۆزلەپ
كەتمەك؛ جاۋۇلداپ كەتمەك.
- 振作有为 zhèn zuò yǒu wéi تىرىشىپ نەتىجە ياراتماق.
- 振穷济乏 zhèn qióng jì fā ”振穷济乏“ غا قاراڭ.
- 震耳欲聋 zhèn ěr yù lóng قۇلاقنى يېرىۋەتكۈدەك؛ قۇلاقنى
كاس قىلىۋەتكۈدەك.
- 震古烁今 zhèn gǔ shuò jīn قەدىمكىلەرنى بېسىپ چۈشۈپ،
بۈگۈنكىلەرنى ھەيران قالدۇرماق؛ ئالەمگە
داڭقى كەتمەك.
”震古烁今“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 震撼人心 zhèn hàn rén xīn كىشىنى ھايانغا سالماق؛ ئادەم-
نى ھەيران قالدۇرماق؛ قاتتىق تەسىرلەندۈرمەك.

- 震天动地 zhèn tiān dòng dì ئاسمان-زېمىنى زىلزىلىگە
كەلتۈرمەك؛ يەر-جاھاننى لەرزىگە سالماق.
“震天撼地” مۇ دېيىلىدۇ.
- 争长论短 zhēng chāng lùn duǎn پەن-پەن دېيىشىپ
قالماق؛ تالاشماق؛ تاكالاڭشماق؛ تالاش-تارتىش
قىلماق.
“争长论短” مۇ دېيىلىدۇ.
- 争分夺秒 zhēng fēn duō miǎo مەنۇت-سېكۇنت ۋاقتىنىمۇ
قولدىن بەرمەسلىك.
- 争风吃醋 zhēng fēng chī cù كۈنداشلىق قىلماق؛ ھەسەت
قىلماق؛ كۈنلىمەك.
- 争红斗紫 zhēng hōng dòu zǐ ھەممە گۈللەر ھۆپپىدە ئېچىل-
ماق؛ خىلمۇخىل گۈللەر بەس-بەستە ئېچىلماق.
- 争名夺利 zhēng míng duō lì نام-مەنپەئەت تالاشماق.
“争名夺利” مۇ دېيىلىدۇ.
- 争名于朝，争利于市 zhēng míng yú chāo, zhēng lì yú shì
ئەمەلدارلار نام تالاشسا، سودىگەرلەر مەنپەئەت
تالاشىدۇ؛ نام-مەنپەئەت تالاشماق.
- 争强斗胜 zhēng qiǎng dòu shèng ئۈستۈنلۈك تالاشماق؛ بەس
تالاشماق.
“争强斗胜” مۇ دېيىلىدۇ.
- 争权夺利 zhēng quán duō lì ھوقۇق ۋە مەنپەئەت تالاشماق.
“争权夺利” مۇ دېيىلىدۇ.
- 争先恐后 zhēng xiān kǒng hòu بەس-بەس بىلەن؛ بىر-

- بىرىدىن قېلىشماي؛ بىر - بىرىگە يول بەرمەي.
 争先士卒 zhēng xiān shī zú : جەڭدە ئالدىغا تاشلانماق؛
 باتۇرلۇق بىلەن جەڭگە ئاتلانماق.
- 争妍斗艳 zhēng yán dòu yàn : ھەممە گۈللەر ئېچىلىپ
 گۈزەللىك تالاشماق.
 “争妍斗奇” مۇ دېيىلىدۇ.
- 征风召雨 zhēng fēng zhào yǔ : “呼风唤雨” گە قاراڭ.
 峥嵘岁月 zhēng róng suì yuè : قاينام - تاشقىنلىق يىللار؛
 ئەنسىز يىللار.
- 蒸沙作饭 zhēng shā zuò fǎn : قۇمدا ئاش ئېتىشكە ئۇرۇنماق.
 “蒸沙成饭” “蒸沙为饭” مۇ دېيىلىدۇ.
- 蒸蒸日上 zhēng zhēng rì shàng : كۈندىن - كۈنگە يۈكسەل -
 مەك؛ كۈنساينى ئۆرلىمەك؛ داۋاملىق ئۆرلىمەك؛
 بارغانسېرى راۋاجلانماق.
- 微名责实 zhēng míng zé shí : “循名责实” غا قاراڭ.
 整躬率物 zhěng gōng shuāi wù : ئۆزىنى رۇسلاپ باشقىلارغا
 ئۈلگە بولماق.
- 整襟危坐 zhěng jīn wēi zuò : “正襟危坐” غا قاراڭ.
 整衣敛容 zhěng yī liǎn róng : ئۆزىنى رەت-ئىك ۋە سىپايە
 تۇتماق.
- 整装待发 zhěng zhuāng dài fā : يۈك - تاقىلارنى يىغىشتۇرۇپ
 يولغا چىقىشقا تەييار تۇرماق.
- 正本清源 zhèng běn qīng yuán : تۈپتىن ياخشىلىماق؛ تۈپتىن
 ھەل قىلماق؛ تۈپ يىلتىزىدىن تۈزەتمەك.

“正本澄源” مۇ دېيىلىدۇ.

正本溯源 zhèng běn sù yuán سەۋەبىنى تۇپ ئاساسىدىن ئىزدىمەك.

正大光明 zhèng dà guāng míng “光明正大” غا قاراڭ.

正法直度 zhèng fǎ zhí dù قانۇننى توغرىلىماق؛ قانۇننى رۇسلىماق.

正冠李下 zhèng guān lǐ xià “瓜田李下” غا قاراڭ.

正冠纳履 zhèng guān nà lǚ “瓜田李下” غا قاراڭ.

正己守道 zhèng jǐ shǒu dào ئۆزىنى پاك تۇتۇپ، ئەخلاق مىزانغا ئەمەل قىلماق.

正襟危坐 zhèng jīn wēi zuò سالاپتەلىك ئولتۇرماق؛ چوڭ سۈپەت ئولتۇرماق.

正名责实 zhèng míng zé shí نامنى توغرىلاپ ئەمەلىيەتكە ئۇيغۇنلاشتۇرماق.

正人君子 zhèng rén jūn zǐ ئالىيجاناب ئادەم؛ ئەخلاقلىق ئادەم؛ پازىل ئادەم.

正色敢言 zhèng sè gǎn yān قەتئىيلىك بىلەن ئوچۇقنى ئېيتماق.

正色直言 zhèng sè zhí yān قەتئىيلىك بىلەن توغرىدىن توغرا ئېيتماق.

“正色危言” مۇ دېيىلىدۇ.

正身明法 zhèng shēn míng fǎ ئۆزىنى رۇسلاپ، قانۇن - ئىنتىزامنى چىڭىتىماق.

正身清心 zhèng shēn qīng xīn ئەخلاق جەھەتتىن تەربىيە -

لەنمەك .

正身率下 zhèng shēn shuài xià ئۆزىنى رۇسلاپ باشقىلارغا
ئۇلگە بولماق؛ ئۆزى باشلامچى بولماق .

正视绳行 zhèng shì shēng xíng سۆز - ھەرىكىتى جايدا بولماق .

正言不讳 zhèng yán bù huì گەپنى ئوچۇق - ئاشكارا
قىلماق؛ سۆزنى ئوچۇق قىلماق .

正言厉色 zhèng yán lì sè جىددىي قىياپەتتە كەسكىن
سۆزلىمەك؛ تەرنى تۈرۈپ قاتتىق گەپ قىلماق؛
قاتتىق تەگمەك .

“正言厉颜” مۇ دېيىلىدۇ .

正颜厉色 zhèng yán lì sè سۈرلۈك ۋە جىددىي قىياپەتتە
بولماق .

正言直谏 zhèng yán zhī jiàn ھەق سۆز بىلەن ئوچۇق نەسە -
مەت بەرمەك؛ توغرىدىن توغرا نەسەھەت قىلماق .

正正堂堂 zhèng zhèng táng táng “堂堂正正” غا قاراڭ .

正直无私 zhèng zhí wú sī ئادىل - لىللا؛ ئادىل - خالىس؛
شەخسىي غەرەز .

“正直无邪” مۇ دېيىلىدۇ .

正中下怀 zhèng zhōng xià huái دەل كۆڭلىدىكىدەك بولماق؛
دىتغا ياقماق .

“正中己怀” مۇ دېيىلىدۇ .

证龟成鳖 zhèng guī chéng biē ئاتنى ئېشەك قىلىپ قويماق؛
ھەق بىلەن ناھەقنى ئاستىن - ئۈستۈن قىلىپ
قويماق .

- 郅重其辞 zhèng zhòng qí cí جددى ۋە ئەستايىدىل
 سۆزلىمەك؛ كەسكىن سۆزلىمەك.
- 郅重其事 zhèng zhòng qí shì ئەستايىدىللىق بىلەن؛ چىن
 ئېتىبار بىلەن؛ رەسمىي يوسۇندا.
- 政出多门 zhèng chū duō mén ھەركىم ئۆز ئىختىيارى بىلەن
 پەرمان چىقارماق؛ ھەركىم ئۆز ئالدىغا سىياسەت
 تۈزمەك.
- 政清狱简 zhèng qīng yù jiǎn ئادىل سىياسەت يولغا قويۇلۇپ،
 جىنايى ئىشلار ئازايماق.
 ”政简刑清“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 政通人和 zhèng tōng rén hé سىياسەتلەر، توسالغۇسىز
 يۈرگۈزۈلۈپ، پۇقرالار ئىتائەتچانلىق بىلەن
 ئەمەل قىلماق.
- 之死靡它 zhī sǐ mǐ tā ① ئۈلگۈچە تۇل ئولتۇرماق.
 ② ئۈلگۈچە نىيىتىدىن يانماسلىق؛ مەڭگۈ رايدىن
 قايتماسلىق.
- 支离破碎 zhī lí pò suī پارچە - پۇرات؛ يېرىم - يارتا؛
 كەمتۈك؛ چاك - چېكىدىن بۆسۈلۈپ كەتكەن.
- 支吾其辞 zhī wú qí cí تىل چاينىماق؛ گەپ يورغىلات-
 ماق؛ چالغىتىپ گەپ قىلماق؛ گەپ قاچۇرماق.
- 支支吾吾 zhī zhī wū wū تىلنى چاينىماق؛ دۇدۇقلىماق.
- 只轮不返 zhī lún bù fǎn پۈتۈنلەي گۈم بولماق؛ كۈلى
 كۆككە سۈرۈلماق؛ تولۇق يوقاتماق.
- 只身孤影 zhī shēn gū yǐng ”孤身只影“ گە قاراڭ.

- 只手单拳 zhī shǒu dān quán ئۆزى يالغۇز؛ بىر ئۆزىلا؛
 يەككە ئۆزى.
- 只手空拳 zhī shǒu kōng quán قۇرۇق قول بىلەن.
- 只手擎天 zhī shǒu qīng tiān بىر قولى بىلەن ئاسماننى
 تىرىۋالماق.
- 只言片语 zhī yán piàn yǔ ئايرىم گەپ - سۆز.
- 只字不提 zhī zì bù tí پەقەت تىلغا ئالماسلىق؛ زادىلا
 ئېغىزغا ئالماسلىق.
- 芝艾俱焚 zhī ài jù fēn قاش بىلەن تاش بىلەن سۇنماق؛
 ياخشى بىلەن يامان تەڭ تۈگەشمەك.
 “芝艾俱尽” مۇ دېيىلىدۇ.
- 芝焚蕙叹 zhī fēn huì tàn پاخال كۆيسە، سامان ھەسرەت
 چېكىپتۇ؛ شېرىكلىرىنىڭ ھالاكتىگە قايغۇرماق.
- 芝兰玉树 zhī lán yù shù پەزىلەتلىك پەرزەنت؛ ياخشى
 تەربىيەلەنگەن پەرزەنتلەر.
- 枝词蔓语 zhī cí màn yǔ چۇۋالچاق گەپ - سۆزلەر.
- 枝繁叶茂 zhī fān yè mào ① بۈك - باراقسان. ② ئۇرۇق -
 ئەۋلادى كۆپ.
- 知安忘危 zhī ān wàng wēi ئامانلىقنىلا بىلىپ، خەۋپنى
 ئۇنۇتماق.
- 知白守黑 zhī bái shǒu hēi بىلىپ تۇرۇپ سۈكۈت قىلماق.
- 知彼知己 zhī bǐ zhī jǐ ئۆزىنىمۇ، ئۆزگىنىمۇ بىلمەك.
 “知己知彼” مۇ دېيىلىدۇ.
- 知必言，言必尽 zhī bì yán, yán bì jìn بىلگەننى ئېيتماي

قويماسلىق، ئېيتقاندىمۇ قالدۇرماي ئېيتماق.

知恩报德 zhī ēn bào dé ۋاپاغا ۋاپا قىلماق؛ ياخشىلىققا
ياخشىلىق قىلماق.

“知恩报恩” مۇ دېيىلىدۇ.

知法犯法 zhī fǎ fān fǎ بىلىپ تۇرۇپ قانۇنغا خىلاپلىق
قىلماق؛ قانۇنغا قەستەن خىلاپلىق قىلماق.

知高识低 zhī gāo shí dī ئېگىز - پەسنى بىلمەك؛ ئوقۇمۇشلۇق.

知过必改 zhī guò bì gǎi خاتالىقنى بىلگەندىن كېيىن
چوقۇم تۈزەتمەك.

“知过能改” مۇ دېيىلىدۇ.

知尽能索 zhī jìn néng suǒ ئەقىل - پاراسەت ۋە كۈچ -
قۇۋۋەت تۈگەپ قالماق.

知难而进 zhī nán ér jìn تەسلىكنى بىلىپ تۇرۇپ قىلىشقا ئىز -
تىلمەك؛ قىيىنچىلىققا پىسەنت قىلماي ئىلگىرىلىمەك.

知难而退 zhī nán ér tuì تەسلىكنى كۆرۈپ كەينىگە
داجىماق؛ قىيىنچىلىقنى كۆرۈپ چېكىنمەك.

知难而行 zhī nán ér xíng قىيىنچىلىققا قارىماي ئىشلەۋەرمەك.

知其一，不知其二 zhī qí yī, bù zhī qí èr بىر تەرەپنىلا بىلىپ، يەنە بىر تەرەپنى بىلمەسلىك.

“知一而不知二” مۇ دېيىلىدۇ.

知情达理 zhī qíng dá lǐ “通情达理” غا قاراڭ.

知人待士 zhī rén dài shì كىشىلەرگە بولغان مۇئامىلە.

知人论世 zhī rén lùn shì كىشىلەرگە ۋە ۋەزىيەتكە باھا بەرمەك.

知人善察 zhī rén shàn chá كىشىلەرنى بىلىشكە ماھىر بولماق.

- 知人善任 zhī rén shān rèn ئادەمنى بىلىپ، جايىدا ئىشلىتىشكە ماھىر بولماق؛ ئادەملەرنى چۈشىنىش ۋە ئىشلىتىشكە ماھىر بولماق.
- 知人下士 zhī rén xià shì ئادەملەرنى بىلىشكە ماھىر بولماق، دانىشمەنلەرنى ھۈرمەتلىمەك.
- 知人则哲 zhī rén zē zhé ئادەملەرنى بىلگەن ئاقىل بولۇر؛ ئادەملەرنى چۈشەنگەن دانىشمەن بولۇر.
- 知人知面不知心 zhī rén zhī miàn bù zhī xīn كىشلەرنىڭ سىرتىنى چۈشەنسەڭمۇ، قەلبىنى چۈشەنمەيسەن؛ ئادەمنىڭ تېشىنى بىلىش ئاسان، ئىچىنى بىلىش تەس.
- 知人之明 zhī rén zhī míng ئادەملەرنى بىلىش ۋە چۈشىنىش ئىقتىدارى؛ ئادەملەرنى چۈشىنىشكە ماھىر بولماق. “知人之鉴” مۇ دېيىلىدۇ.
- 知人之术 zhī rén zhī shù ئادەملەرنى تونۇش ئىقتىدارى؛ ئادەملەرنى چۈشىنىش ماھارىتى.
- 知时识务 zhī shí shí wù زاماندىن خەۋەردار بولماق؛ زامانغا باقماق.
- 知书达理 zhī shū dā lǐ ئوقۇمۇشلۇق ۋە مەرىپەتلىك؛ بىلىملىك ۋە قائىدە - يوسۇنلۇق. “知书识礼” مۇ دېيىلىدۇ.
- 知疼着热 zhī tēng zhāo rè غەمخورلۇق قىلماق؛ كۆيۈنمەك؛ كۆيۈمچانلىق؛ غەمگۈزارلىق.
- 知往鉴今 zhī wǎng jiàn jīn بۇرۇنقى ئىشلارنى بۈگۈنكى كۈنگە

ئەينەك قىلماق: بۇرۇنقىنى ھازىرقىغا سائۇاق قىلماق.

知无不言，言无不尽 zhī wú bù yán, yán wú bù jìn

بىلگەننى ئېيتماي قويماسلىق، ئېيتقاندىمۇ قالدۇرماي
ئېيتماق.

知小谋大 zhī xiǎo móu dà بىلىمى ئاز، پىلانى چوڭ.

知心着意 zhī xīn zhāo yì كۆڭلىنى بىلمەك.

知雄守雌 zhī xiōng shǒu cī ھۈرمىتى چوڭ بولسىمۇ ئۆزىنى
ھەقىر بىلمەك.

知羞识廉 zhī xiū shí lián ئار- نومۇسنى بىلمەك.

知一不知十 zhī yī bù zhī shí ئىشنىڭ بىر تەرەپىنىلا
بىلىپ، باشقا تەرەپلىرىنى بىلمەسلىك.

知易行难 zhī yì xíng nán بىلىش ئاسان، قىلىش تەس.

知音谕吕 zhī yīn yǔ lǚ كۈي- ئاھاڭغا پىششىق.

知音识趣 zhī yīn shí qù بىر- بىرىنى تولۇق چۈشەنمەك؛
مىجەز- خۇلقى كېلىشمەك؛ سىرداشلىق.

“知情识趣” مۇ دېيىلىدۇ.

知遇之恩 zhī yù zhī ēn ئۆزىنى قەدىرلەپ مۇھىم ئىشقا
قويۇش ئىلتىپاتى.

知遇之荣 zhī yù zhī róng ئىلتىپاتىغا ئىگە بولماق.

知者不惑 zhī zhě bù huò ئاقىل گاڭگىراپ قالماستىن؛
زېرەك ئادەم قايىمۇقلىستىن.

知之为知之，不知为不知 zhī zhī wéi zhī zhī, bù zhī
wéi bù zhī

بىلگەننى بىلمەن، بىلمىگەننى بىلمەيمەن دېمەك.

- 知足不辱，知止不殆 zhī zú bù rǔ, zhī zhǐ bù dài
 قانائەت قىلغان خار بولماس، ئۆزىنى تۇتۇۋالغان
 خەۋپكە ئۇچرىماس.
 “知足知止” مۇ دېيىلىدۇ.
- 知足常足 zhī zú cháng zú؛ سانا، شۇكۇر—سانا؛
 قانائەت قىلغاننىڭ قازىنى دائىم قاينايدۇ.
- 执鞭随镫 zhī biān suí dēng دائىم يېنىدا بولماق؛ خىزمىتىگە
 تەييار تۇرماق.
 “执鞭坠镫” مۇ دېيىلىدۇ.
- 执而不化 zhī ér bù huà ئۆز پىكىرىدە چىڭ، تۇرۇۋالماق؛
 جاھىل؛ تەرسا؛ كاج.
- 执法如山 zhī fǎ rú shān قانۇن—پەرمانلارنى قەتئىي
 ئىجرا قىلماق.
- 执柯作伐 zhī kē zuò fá ئەلچى بولماق.
- 执两用中 zhī liǎng yòng zhōng ھېچقايسى تەرەپكە يان
 باسماسلىق؛ خالىس پوزىتسىيىدە بولماق.
- 执迷不悟 zhī mí bù wù ھوشىنى تاپماسلىق؛ خاتالىقىدا
 چىڭ تۇرۇۋالماق.
- 执牛耳 zhī niú ěr ھۆكۈمران ئورۇندا تۇرماق؛
 ئۈستۈن ئورۇندا تۇرماق؛ باشچىلىق قىلماق.
- 直捣黄龙 zhī dǎo huáng lóng دۈشمەننى ئۇۋىسىغىچە قوغ-
 لىۋەتمەك؛ ئىشنى ئاخىرىغىچە ئىشلىمەك.
- 直道不容 zhī dào bù róng توغرا يولدا ماڭسىمۇ جەمئىيەتكە
 پاتماسلىق؛ توغرا ئىش قىلسىمۇ، جەمئىيەت

ئۇنىڭغا قۇچىقنى ئاچماسلىق.

- 直道而行 zhí dào ér xíng ئىشنى ئادىل ئىشلەمەك؛ خالىس تۇرماق.
- 直道事人 zhí dào shì rén كىشلەرگە ئادىل مۇئامىلە قىلماق؛ كىشلەرگە خالىس مۇئامىلىدە بولماق.
- 直截了当 zhí jiē liǎo dāng توغرىدىن - توغرا؛ ئوچۇقتىن - ئوچۇق؛ ئۇدۇل-ئۇدۇل مۇ دېيىلدۇ. “直捷了当”
- 直眉瞪眼 zhí méi dèng yǎn ① كۆزىنى چەكچەيتىمەك؛ قاپىقىنى ئۇشۇرماق. ② ھاك - تاك بولماق؛ تېڭىرقاپ قالماق؛ گاڭگىراپ كەتمەك.
- 直木必伐 zhí mù bì fā تۈز دەرەخ جەزمەن كېسىلىدۇ؛ ئادىل ئادەم چوقۇم زەربىگە ئۇچرايدۇ.
- 直内方外 zhí nèi fāng wāi كۆڭلى تۈز، ئىشى پاك.
- 直情径行 zhí qíng jīng xíng ئۆز مەيلى بويىچە ئىشلە - ۋەرمەك؛ ئۆز خاھىشى بويىچە ئىشلەۋەرمەك؛ خالىغىنچە قىلىۋەرمەك.
- 直上青云 zhí shàng qīng yún “青云直上” غا قاراڭ.
- 直抒己见 zhí shū jǐ jiàn ئۆز پىكىرنى ئوچۇق ئوتتۇرىغا قويماق.
- 直言不讳 zhí yán bù huì نېمە بولسا شۇنى دېمەك؛ گەپنى ئوچۇق ئېيتماق. “直言不讳” “直言无讳” مۇ دېيىلىدۇ.
- 直言说议 zhí yán shuō yì ئادىل گەپ؛ ھەققانىي سۆز.

- 直言骨鯁 zhí yán gǔ gěng سۆرى ئادىل، بېلى چىڭ بولماق؛ راست گەپ قىلىشقا جۈرئەتلىك بولماق.
- 直言贾祸 zhí yán gǔ huò تۈز گەپ بالا تېرىيدۇ؛ راست گەپ قىلىپ ئۆزىگە بالا تېپىۋالماق.
“直言取祸” مۇ دېيىلىدۇ.
- 直言极谏 zhí yán jí jiàn قاتتىق سۆزلەر بىلەن نەسەت قىلماق.
- 直言尽意 zhí yán jìn yì مەقسەتنى ئوچۇق ئېيتماق؛
گېپنى ئوچۇق ئېيتماق.
- 直言危行 zhí yán wēi xíng توغرا سۆز - ھەرىكەت.
- 直言正论 zhí yán zhèng lùn ھەق سۆز؛ ئادىل گەپ.
- 直言正色 zhí yán zhèng sè جىددىي پوزىتسىيە بىلەن ئادىل گەپ قىلماق.
- 直撞横冲 zhí zhuàng héng chōng “横冲直撞” غا قاراڭ.
- 植党营私 zhí dǎng yíng sī گۈرۈھ ئۆيۈشتۈرۈپ ئەسكىلىك قىلماق.
- 跖犬吠尧 zhí quǎn fèi yāo زالىمنىڭ ئىتى ئادىلنى قاۋاپتۇ؛
ياماننىڭ ئىتى ياخشىنى قاۋاپتۇ.
“跖狗吠尧” مۇ دېيىلىدۇ.
- 摭华损实 zhí huā sǔn shí چېچىكىنى ئۈزۈپ مېۋىسىنى نابۇت قىلماق.
- 止戈散马 zhǐ gē sǎn mǎ قورال - ياراقلار يىغىشتۇرۇلۇپ،
ئاتلار تارقىتىۋېتىلمەك؛ ئۇرۇش تاماملانماق.
- 止戈兴仁 zhǐ gē xīng rén ئۇرۇشنى توختىتىپ، خەيرخاھ
سىياسەت يۈرگۈزمەك.

止渴思梅 zhǐ kě sī méi غا قاراڭ. “望梅止渴”

止渴饮鸩 zhǐ kě yǐn zhèn گە قاراڭ. “饮鸩止渴”

上水不波 zhǐ shuǐ bù bō توختام سۇ دولقۇنلىماس؛
توختام سۇدا دولقۇن بولماس.

上谈风月 zhǐ tán fēng yuè ئۇششاق - چۈششەك ئىشلار
ئۈستىدىلا پاراڭ سالماق.

上于至善 zhǐ yú zhì shàn كامالەتكە يەتمەك؛ ۋايىگە
يەتمەك؛ كامال تاپماق.

只此一家，别无分店 zhǐ cǐ yī jiā, bié wú fēn diàn
مەندىلا بار، باشقا ھېچكىمدە يوق؛ شۇنىڭدىلا بار،
باشقا ھېچ يەردە يوق.

只见树木，不见森林 zhǐ jiàn shù mù, bù jiàn sēn lín
دەرمەخنىلا كۆرۈپ، ئورماننى كۆرمەسلىك.

只见物，不见人 zhǐ jiàn wù, bù jiàn rén
نەرسىنىلا كۆرۈپ، ئادەمنى كۆرمەسلىك.

只可意会，不可言传 zhǐ kě yì huì, bù kě yán chuān
كۆڭۈلدىلا چۈشىنىپ، سۆز بىلەن ئىپادىلەپ
بېرەلمەسلىك؛ چۈشىنىشكە بولىدىغان، چۈشەندۈ-
رۈشكە بولمايدىغان.

只许州官放火，不许百姓
点灯 zhǐ xǔ zhōu guān fàng huǒ, bù
xǔ bǎi xīng diǎn dēng
ئەمەلدارلار ئوت قويسا يوق ئىكەن سوراق، پۇقرالار
ياقالماپتۇ ھەتتا جىن چىراغ.

只要功夫深，铁杵磨成针 zhǐ yào gōng fū shēn, tiě
chǔ mō chéng zhēn

“磨杵成针” غا قاراڭ.

只争朝夕 zhǐ zhēng zhāo xī پەيتنى قولدىن بەرمەسلىك؛
منۇت - سېكۇنتنى قولدىن بەرمەسلىك.

“只争旦夕” مۇ دېيىلىدۇ.

只知其一，不知其二 zhǐ zhī qī yī, bù zhī qī èr

“知其一，不知其二” گە قاراڭ.

只重衣衫不重人 zhǐ zhòng yī shān bù zhòng rén

كېيىمگە قاراپ، ئادىمگە قارماسلىق؛ چاپانغا
قاراپ مۇئامىلە قىلماق.

旨酒嘉肴 zhǐ jiǔ jiā yāo ئېسىل مەي، مەززىلىك تائام.

纸短情长 zhǐ duǎn qíng cháng سېغىنىشنى يېزىپ تۈگىتەل-
مەسلىك.

纸里包不住火 zhǐ lǐ bāo bù zhū huǒ چوغىنى قەغەزگە ئوراپ
قوياالمىسەن؛ بېگىز قاپتا ياتمايدۇ.

纸上谈兵 zhǐ shàng tán bīng قەغەز ئۈستىدە جەڭ قىلماق؛
ئاغزىدا شەھەر ئالماق؛ قەغەز يۈزىدە قۇرۇق
گەپ ساتماق؛ قۇرۇق سەپسەتە؛ بىمەنە پاراڭ.

纸醉金迷 zhǐ zuì jīn mí “金迷纸醉” گە قاراڭ.

咫尺天涯 zhǐ chǐ tiān yā ئارىلىق يېقىن تۇرۇپمۇ بىر-
بىرى بىلەن كۆرۈشمەسلىك.

咫尺万里 zhǐ chǐ wàn lǐ “尺幅千里” گە قاراڭ.

指不胜屈 zhǐ bù shèng qū ھەددى - ھېسابسىز؛ ساناپ

تۈگە تىكۈسىز.

- 指东打西 zhǐ dōng dǎ xī شەرقنى كۆرسىتىپ غەربكە
ھۇجۇم قىلماق.
- 指东说西 zhǐ dōng shuō xī تاغنى كۆرسىتىپ باغنىڭ
گېپىنى قىلماق؛ تاغدىن - باغدىن سۆزلىمەك.
“指东话西” “指东画西” مۇ دېيىلىدۇ.
- 指腹割襟 zhǐ fù gē jīn قورساقتىكى بالغا قۇدا چۈشمەك؛
تۇغۇلۇشتىن بۇرۇن قۇدا چۈشمەك.
“指腹裁衿” مۇ دېيىلىدۇ.
- 指腹为婚 zhǐ fù wéi hūn قورساقتىكى بالىلارنىڭ قۇلىقىنى
چىشلەتمەك؛ قورساقتىكى بالىلارغا قۇدا چۈشمەك.
“指腹为亲” مۇ دېيىلىدۇ.
- 指顾之间 zhǐ gù zhī jiān ھەش - پەش دېگۈچە: كۆزنى
يۇمۇپ ئاچقۇچە.
“指顾之际” مۇ دېيىلىدۇ.
- 指挥若定 zhǐ huī ruò dīng ئۇرۇشقا بىمالال قوماندانلىق
قىلماق.
- 指鸡骂狗 zhǐ jī mà gǒu “指桑骂槐” گە قاراڭ.
- 指鹿为马 zhǐ lù wéi mǎ بۇغىنى ئات دەپ كۆرسەتمەك؛
ھەق - ناھەقنى ئاستىن - ئۈستۈن قىلىپ قويماق.
“指鹿作马” مۇ دېيىلىدۇ.
- 指南打北 zhǐ nán dǎ běi جەنۇبىنى كۆرسىتىپ شىمالغا
ھۇجۇم قىلماق.
- 指破迷津 zhǐ pò mí jīn ئازغان يېرىنى كۆرسىتىپ بەرمەك.

- 指桑骂槐 zhǐ sāng mā huái قىزم ساڭا ئېيتاي، كېلىنىم سەن ئاڭلا؛ دارىتىپ ئېيتماق.
“指桑说槐” مۇ دېيىلدۇ.
- 指日可待 zhǐ rì kě dài ئاز قالماق؛ يېقىن قالماق؛ ساناقلىق كۈنلەرلا قالماق.
- 指山卖磨 zhǐ shān mài mò تاغنى كۆرسىتىپ تۈگمەن تېشى ساتماق؛ تاينى يوق ئىشقا ۋەدە بەرمەك؛ دوپپىسىغا جىگدە سالماق.
- 指手划脚 zhǐ shǒu huà jiǎo قول شلىتىپ ئاتىكاچىلىق قىلماق؛ قول شلىتىپ كەلسە - كەلمەس ئەيىبلەمەك.
“指手画脚” مۇ دېيىلدۇ.
- 指天画地 zhǐ tiān huà dì قول شلىتىماق؛ قىلچە تەپ تارتى - ماسلىق؛ قىلچە ئەيمەنمەسلىك.
- 指天誓日 zhǐ tiān shì rì ئاسمانغا قاراپ قەسەم بەرمەك؛ خۇدا ئالدىدا قەسەم ئىچمەك.
“指天为誓” مۇ دېيىلدۇ.
- 指瑕造隙 zhǐ xiá zào xì چاتاق چىقىرىپ بۆلگۈنچىلىك پەيدا قىلماق.
- 指雁为羹 zhǐ yàn wéi gēng ئاسماندىكى غازنىڭ شورپىسىغا نان چىلاپ يېمەك؛ خام خىيال قىلماق.
- 趾高气扬 zhǐ gāo qì yāng كۆرەڭلەپ كەتمەك؛ ھاكاۋۇر - لىشىپ كەتمەك؛ گېدىيىپ كەتمەك؛ خورىكى ئۆسۈپ كەتمەك.
- 至诚高节 zhì chéng gāo jié ئالىي پەزىلەت.

- 至诚无味 zhì chéng wú mèi ئىنتايىن سەمىمىي .
- 至当不易 zhì dāng bù yì تازا باب كەلمەك؛ دەلمۇدەل
كەلمەك؛ دەل جايدا بولماق .
- 至高无上 zhì gāo wú shàng ئەڭ ئالىي؛ ئەڭ يۇقىرى؛
ھەممىدىن ئەلا؛ تەڭدىشى يوق .
- 至交契友 zhì jiāo qī yǒu قەدىناس دوست؛ جان كۆيەر دوست .
- 至理名言 zhì lǐ míng yān ھېكمەتلىك سۆز؛ ئاقىلانە
سۆز، ئورۇنلۇق گەپ .
- 至死不变 zhì sǐ bù biǎn ئۆلگۈچە ئۈزۈلگەرمەسلىك؛
ئۆلگۈچە پەيلىدىن يانماسلىق .
- 至死不屈 zhì sǐ bù qū ئۆلگۈچە تىز پۈكۈمەسلىك؛
ئۆلگۈچە باش ئەگمەسلىك .
- 至死不渝 zhì sǐ bù wù ئۆلگۈچە ھوشنى تاپماسلىق؛
ئۆلگۈچە ئويغانماسلىق .
- 至矣尽矣 zhì yǐ jìn yǐ ئەڭ ئاخىرقى چېكىگە يەتمەك؛ ئەڭ
يۇقىرى پەللىگە يەتمەك؛ كامالغا يەتمەك؛ تولۇق؛
پۈتۈنلەي؛ قولدىن كېلىشچە؛ بار كۈچى بىلەن .
- 至意诚心 zhì yì chéng xīn ئاق كۆڭۈل - سەمىمىي نىيەت .
- 至尊至贵 zhì zūn zhì guī ئەڭ ھۆرمەتلىك؛ ئەڭ ئەزىز؛
ئەڭ قەدىرلىك .
- 志诚君子 zhì chéng jūn zǐ ئىرادىدىن يانمايدىغان
ئالىيجاناب ئادەم .
- 志大才疏 zhì dà cái shū ئىستەككە چۈشلۈك دەستەك
يوق؛ ئارمانغا چۈشلۈك دەرمان يوق؛ ئىرادىسى

- 志得意满 zhì dé yì mǎn ئارزۇ - ئارمىنىغا قانماق؛ ئىش كۆڭۈلدىكىدەك بولۇپ قانائەت ھاسىل قىلماق.
 “志得意满” مۇ دېيىلىدۇ.
- 志气凌云 zhì qì líng yún ئىرادىسى ئۇلۇغ؛ يۈكسەك غايىلىك.
- 志士仁人 zhì shì rén rén غايىلىك ۋە ئىرادىلىك كىشىلەر.
- 志同道合 zhì tóng dào hé بىر نىيەت - بىر مەقسەتتە بولماق؛ ئارزۇ - مەۋەسى ئوخشاش بولماق؛ ئارزۇ - ئىستەكلىرى بىردەك بولماق؛ مەسلەكداش.
- 志在千里 zhì zài qiān lǐ غايىسى ئۇلۇغ؛ ئۇلۇغۋار ئىرادە تىكلەمەك.
- 志在四方 zhì zài sī fāng ھەرقانداق جايغا بېرىپ ئىشلەشكە تەييار تۇرماق.
- 质而不俚 zhì ér bù lǐ ئاددىي - ساددا ئەمما قوپال ئەمەس. “质而不野” مۇ دېيىلىدۇ.
- 质妻鬻子 zhì qī yù zǐ خوتۇن - بالىلىرىنى ساتماق.
- 质疑问难 zhì yí wèn nán چۈشىنىشكە مەسىلىلەرنى ئوتتۇرىغا قويۇپ، ئىزاھ بېرىشنى سورىماق.
- 炙风烹龙 zhī fēng pēng lóng ئېسىل تائاملار.
- 炙手可热 zhī shǒu kě rè ھوقۇقى چوڭ؛ ھالى چوڭ؛ دىمىغى ئۈستۈن. “炙手而热” مۇ دېيىلىدۇ.
- 治病救人 zhì bīng jiù rén كېسەلنى داۋالاپ ئادەمنى قۇتقۇزماق.

- 治国安民 zhī guó ān mǐn ، دۆلەتنى ئوبدان باشقۇرۇپ،
خەلقنى خاتىرجەم قىلماق.
- 治乱存亡 zhī luàn cún wǎng ئەمىنلىك - ئەنسىزلىك،
ئامانلىق - مۇنقەزلىك.
“治乱兴亡” مۇ دېيىلىدۇ.
- 治丝益棼 zhī sī yī fēn چىگىچنى تېخىمۇ چىگىچلەش -
تۈزۈۋەتمەك؛ مەسىلىنى تېخىمۇ مۇرەككەپلەش -
تۈزۈۋەتمەك.
- 栻比鳞次 zhī bǐ lín cì “鳞次栻比” گە قاراڭ.
- 栻风沐雨 zhī fēng mù yǔ بوران - چاپقۇن ۋە جەبىر -
جاپالارنى باشتىن كەچۈرمەك.
- 擲地有声 zhī dī yǒu shēng سۆز - تىبارىلەر مەزمۇنلۇق
ۋە جاراڭلىق.
“擲地作金石声” مۇ دېيىلىدۇ.
- 智尽能索 zhī jìn néng suǒ “知尽能索” غا قاراڭ.
- 智均力敌 zhī jūn lì dí ئەقىل - پاراستى ۋە كۈچ -
قۇۋۋىتى ئوخشاش بولماق.
- 智小言大 zhī xiǎo yán dà پەمى ئاز، گىپى چوڭ؛
قابىلىيىتى تۆۋەن، پىلانى چوڭ.
- 智勇双全 zhī yǒng shuāng quán ھەم پاراسەتلىك، ھەم
جاسارەتلىك.
“智勇兼全” مۇ دېيىلىدۇ.
- 智圆行方 zhī yuán xíng fāng ئوي - پىكىرى پىششىق،
قىلغى توغرا بولماق.

- 智者千虑，必有一失 zhì zhě qiān lǜ, bì yǒu yī shī
 ئاقىلمۇ سەۋەنلىكتىن خالىي بولالمايدۇ؛ ئاقىلمۇ بەزىدە
 خاتالىشىدۇ.
- 置而不问 zhì ér bù wèn كارى بولماسلىق؛ پەرۋا قىلماسلىق؛
 كارى بولماي تاشلاپ قويماق.
- 置若罔闻 zhì ruò wǎng wén ئاڭلاپ تۇرۇپمۇ پەرۋا قىلما-
 لىق؛ ئاڭلىماسلىقتا سالماق؛ قۇلاقنى يوپۇرۇۋالماق.
- 置身事外 zhì shēn shì wài چەتتە قاراپ تۇرماق؛ بىر
 چەتكە چىقىۋالماق؛ ئۆزىنى چەتكە ئالماق؛
 ئارىلاشماستىن.
- 置之不顾 zhì zhī bù gù كۆڭۈل بۆلمەسلىك؛ ئېتىبار
 بەرمەسلىك؛ كارى بولماسلىق.
- 置之不理 zhì zhī bù lǐ ئېتىبار قىلماسلىق؛ پىسەنت قىلما-
 لىق؛ پەرۋا قىلماسلىق.
- 置之度外 zhì zhī dù wài بىر ياققا قايرىپ قويماق؛
 نەزەر - ئېتىبارغا ئالماسلىق.
 “置之度外” مۇ دېيىلىدۇ.
- 置之高阁 zhì zhī gāo gé “束之高阁” غا قاراڭ.
- 置之脑后 zhì zhī nǎo hòu ئويلاپمۇ قويماسلىق؛ بىر ياققا
 قايرىپ قويماق؛ كالىسىدىن چىقىرىۋەتمەك.
- 置之死地而后快 zhì zhī sǐ dī ér hòu kuài
 باشقىلارنى ئۆلەر ھالەتكە چۈشۈرۈپ قويۇپ ئۆزى
 خۇشال بولماق؛ خەقنى ھالاكەتكە ئۇچراتمىغۇچە
 پۇخادىن چىقماستىن.

- 置之死地而后生 zhì zhī sǐ dì ér hòu shēng
ئۆلۈم گىردابىغا چۈشكەن ئادەم ياشاشقا ئىنتىلىدۇ؛ باشقا
كەلگەندە باتۇر.
- 置锥之地 zhì zhuī zhī dì “立锥之地”
غاردا ئورمانغا قاراڭ.
- 中饱私囊 zhōng bǎo sī nǎng ئارىدىن نەپ ئالماق؛
ئوتتۇرىدىن پايدا تاپماق.
- 中道而废 zhōng dào ér fèi “半途而废”
قاراڭ.
- 中篝之言 zhōng gōu zhī yán يوشۇرۇن گەپ؛ ئىچكى گەپ.
- 中馈乏人 zhōng kuī fá rén بویتاق؛ بوز يىگىت.
- 中立不倚 zhōng lì bù yǐ بىتەرەپ تۇرماق؛ ھېچ تەرەپكە
يان باسماسلىق.
- 中流砥柱 zhōng liú dǐ zhù مۇستەھكەم تۇۋرۇك؛ مۇستەھكەم
تەرەك.
- 中途而废 zhōng tú ér fèi “半途而废”
قاراڭ.
- 中庸之道 zhōng yōng zhī dào مۇرەسسە - مادارا يولى؛
خالىسلىق يولى؛ بىتەرەپلىك يولى.
- 中原逐鹿 zhōng yuán zhú lù جاھان تالاشماق.
- 忠臣烈士 zhōng chén liè shì ئەلگە سادىق ۋە پىداكار كىشىلەر
- 忠君爱国 zhōng jūn ài guó خانغا سادىق بولۇپ، ئەلنى
سۆيىمەك.
- 忠君报国 zhōng jūn bào guó خانغا سادىق بولۇپ، ۋەتەنگە
ئۆزىنى بېغىشلىماق.
- 忠心耿耿 zhōng xīn gěng gěng چەكسىز ساداقەتمەنلىك.
- 忠言逆耳 zhōng yán nì ěr پايدىلىق گەپ قولاققا ياقماس؛

توغرا گەپ قولاقما كىرمەس.

- 忠贞不渝 zhōng zhēn bù yú ئىزچىل سادىق بولۇپ
كەلمەك؛ باشتىن - ئاخىر سادىق بولماق.
- 终而复始 zhōng ér fù shǐ دەۋر قىلىپ تۇرماق؛ ئايلىنىپ
تۇرماق.
- 终南捷径 zhōng nán jiē jīng مەنەسپكە چىقىشنىڭ ئەڭ ئەپ -
لىك يولى؛ نام - نىشانغا ئېرىشىشنىڭ ئاسان يولى.
- 终身大事 zhōng shēn dà shì ئۆمۈرلۈك ئىش؛ ئۆمۈر سودىسى.
- 终天抱恨 zhōng tiān bào hèn "ئۆمۈرلۈك گە قاراڭ."
مەڭگۈ ئەستىن چىقمايدىغان
- 终天之恨 zhōng tiān zhī hèn ھەسرەت؛ مەڭگۈلۈك پۇشايمان.
- 钟鸣鼎食 zhōng míng dǐng shí نەغمە - ساز چېلىنىپ،
نازۇنپەتلەر تىزىلىپ تۇرماق؛ كەيپ - ساپا، ئەيش -
ئىشرەتلىك تۇرمۇش.
- 钟鸣漏尽 zhōng míng lòu jìn ياشىنىپ قالماق؛ ئۆمرى
ئاخىرلىشىپ قالماق.
- 冢中枯骨 zhǒng zhōng kū gǔ تىرىك جەسەت؛ تىرىك مۇردا.
- 踵决肘见 zhǒng jué zhǒu xiān كەشنىڭ تېڭى يوق، چاپىند -
نىڭ يېڭى.
- 踵事增华 zhǒng shì zēng huā ئەجدادلارنىڭ ئىشىنى
گۈللەندۈرمەك؛ ئەجدادلارنىڭ ئىشىنى داۋاملاش -
تۇرماق ۋە راۋاجلاندۇرماق.
- 众川赴海 zhòng chuān fù hǎi ھەممە دەريا دېڭىزغا
قۇيۇلغاندەك.

- 众寡不敌 zhòng guǎ bù dī ئادەم سانى جەھەتتە ئۆزىدىن كۆپ ئېشىپ كەتكەن دۈشمەنگە تەڭ كېلەلمەسلىك.
“众寡莫敌” “众寡难敌” مۇ دېيىلىدۇ.
- 众寡悬殊 zhòng guǎ xuān shū ئىككى تەرەپنىڭ كۈچ جەھەتتىكى پەرقى بەك چوڭ بولماق.
- 众口难调 zhòng kǒu nán tiāo ھەممىنىڭ دىتىغا يېقىش تەس؛ ھەممىگە يارىماق تەس؛ ھەممىنى رازى قىلماق قىيىن.
- 众口铄金 zhòng kǒu shuò jīn پىتنە كۆپ بولسا، ئوڭمۇ تەتۈر بولىدۇ؛ موللا جىق يەردە قوي ھارام بولىدۇ.
“众口烁金” مۇ دېيىلىدۇ.
- 众口同声 zhòng kǒu tóng shēng ھەممە بىر ئېغىزدىن؛ ھەممەيلەن بىردەك.
- 众口一词 zhòng kǒu yī cí ھەممىنىڭ گېپى بىر يەردىن چىقماق؛ كۆپچىلىكنىڭ پىكرى ئوخشاش بولماق.
- 众目睽睽 zhòng mù kuī kuī ھەممە تىكىلىپ قاراپ تۇرماق؛ ھەممە كىشىنىڭ كۆز ئالدىدا.
- 众目昭彰 zhòng mù zhāo zhāng كۆپىنىڭ كۆزى روشەن؛ ھەممىگە ئايان.
- 众怒难犯 zhòng nù nān fān كۆپىنىڭ غەزىپىنى توسقىلى بولمايدۇ؛ خەلقنىڭ غەزىپى دەھشەتلىك بولىدۇ.
- 众叛亲离 zhòng pàn qīn lí ھەممىنى بىزار قىلماق؛ ھەممە نىڭ قارغىشىغا ئۇچرىماق.
- 众擎易举 zhòng qīng yì jǔ كۆپىنىڭ كۈچى كۆپ بولىدۇ؛

كۈچ ئۆمۈكتە.

众人拾柴火焰高 zhòng rén shī chāi huǒ yàn gāo

كۆپچىلىك ئوتۇن تەرسە، ئوت ئۇلغىيدۇ؛ كۆپنىڭ
كۈچى كۆپ.

众矢之的 zhòng shǐ zhī dì

كۆپچىلىكنىڭ لەنتىگە قالماق؛
كۆپچىلىكنىڭ ھۇجۇم نىشانى بولۇپ قالماق.

众望所归 zhòng wàng suǒ guī

كۆپچىلىكنىڭ ئارزۇ-
ئارمىنى؛ كۆپچىلىكنىڭ مايىللىقى.
”众望攸归“ مۇ دېيىلىدۇ.

众星拱北 zhòng xīng gǒng běi

ھەممە يۇلتۇز قۇتۇپ يۇل-
تۇزغا تەلپۈنىدۇ؛ كۆپچىلىكنىڭ ھىمايىسى
ۋە ئىززەت-ھۆرمىتىگە سازاۋەر بولماق.

众星捧月 zhòng xīng pěng yuè

يۇلتۇزلار ئايغا تېۋىنىدۇ؛
ئەل-جامائەتنىڭ ئىززەت-ھۆرمىتىگە ئېرىشمەك.

众志成城 zhòng zhì chéng chéng

كۆپچىلىكنىڭ ئىرادىسى
سۇنماس؛ ھەممە بىر نىيەتتە بولسا، يېڭىلمەس
كۈچ ھاسىل بولىدۇ.
”众心成城“ مۇ دېيىلىدۇ.

重于泰山 zhòng yú tài shān

تەيشەن تېغىدىنمۇ ئېغىر؛
قەدىرلىك.

种瓜得瓜，种豆得豆 zhòng guā dé guā, zhòng dòu dé dòu

قوغۇن تېرىساڭ قوغۇن ئالسەن، پۇرچاق تېرىساڭ
پۇرچاق؛ نېمە تېرىساڭ شۇنى ئالسەن.

周而复始 zhōu ér fù shǐ

”终而复始“ غا قاراڭ.

- 粥少僧多 zhōu shǎo sēng duō؛ ئۇماچ ئاز، شەيخ چىق؛ نەرسە ئاز، ئادەم كۆپ.
- 肘腋之忧 zhǒu yè zhī yōu ياندېكى خەۋپ.
“肘腋之患” مۇ دېيىلىدۇ.
- 昼锦荣归 zhòu jǐn róng guī تون كىيىپ يۇرتغا قايتماق؛ ئەمەلدار بولغاندىن كېيىن يۇرتغا قايتىپ ئۆزنى كۆز-كۆز قىلماق.
- 昼夜兼行 zhè yè jiān xíng كۈندۈزنى كېچىگە ئۇلاپ يول يۈرمەك؛ كېچە-كۈندۈز يول يۈرمەك.
- 朱唇皓齿 zhū chūn hào chǐ لەۋلىرى قىزىل ياقۇتتەك، چىشلىرى سەدەپتەك.
- 朱门酒肉臭，路有冻死骨 zhū mén jiǔ ròu chòu, lù yǒu dōng sǐ gǔ
باي-غوجاملارنىڭ ئۆيلىرىدە نازۇنمەت سېسىپ ياتقان، زىمىستاندا بىچارلەر كوچىلاردا ئۆلۈپ ياتقان.
- 朱门绣户 zhū mén xiù hù دۆلەتمەن ئائىلە؛ باي ئائىلە.
- 侏儒观戏 zhū rú guān xì پەتەك ئويۇن كۆرگەندەك؛ خەق نېمە دېسە شۇنى دېمەك.
- 诛锄异己 zhū chū yì jǐ ياتنى يانغا يولاتماسلىق؛ دىتغا ياقمىغانلارنى يوقاتماق.
- 诛求无已 zhū qiú wú yǐ قولدىن كېلىشىچە قاقتى-سوقتى قىلماق.
- 诛心之论 zhū xīn zhī lùn چوڭقۇر مۇلاھىزە؛ چوڭقۇر پىكىر.
- 珠光宝气 zhū guāng bǎo qì ئۇنچە-مەرۋايىتلار يالتىراپ

تۇرماق.

- 珠联璧合 zhū lián bì hé ئالتۇن ئۈزۈككە ئالماس كۆز؛
زەر ئۈزۈككە ياقۇت كۆز.
- 珠围翠绕 zhū wéi cuī rǎo ① ئۇنچە - مارچانغا ئورانماق.
② كېنزەكلەرى كۆپ بولماق.
”珠绕翠围“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 珠玉在侧 zhū yǔ zài cè پەزىلەتلىك ۋە سالاپەتلىك
كىشىلەر يېنىدا تۇرماق.
- 珠园玉润 zhū yuán yù rùn مۇڭلۇق ھەم يېقىملىق؛ لاتاپەت -
لىك ۋە تەسىرلىك.
- 诸如此类 zhū rú cǐ lèi شۇنىڭغا نەرسىلەر؛ شۇنىڭغا
ئوخشاشلار؛ قالغانلىرىمۇ شۇنداق؛ ۋەھاكازا؛
ۋە باشقىلار.
- 诸如此例 zhū rú cǐ lì بۇنداق مىساللار.
- 诸子百家 zhū zǐ bǎi jiā تۈرلۈك ئىلىم ئېقىملىرى؛ ھەر
خىل تەلىمات.
- 铢积寸累 zhū jī cùn lěi مىسقاللاپ - سەرلەپ يىغماق؛
ئاز - ئازدىن توپلىماق.
- 铢两悉称 zhū liǎng xī chēn بىر - بىرىدىن قېلىشماستىق؛
تەڭمۇتەڭ بولماق؛ تەڭ - باراۋەر بولماق.
- 蛛丝马迹 zhū sī mǎ jī يىپ ئۇچى؛ ئىز - دېرەك.
- 蛛网尘埃 zhū wǎng chén āi ئەسكى - تۈ - كى نەرسىلەر؛
كونا - چىرىك نەرسىلەر.
- 竹报平安 zhú bào píng ān ئامانلىق خېتى ئەۋەتمەك.

- 有马之好 zhū mǎ zhī hǎo تال چۈشۈنقى ئات ئەتكەن
 چاغدىكى دوست؛ كىچىك ۋاقىتدا بىلە ئويناپ
 چوڭ بولغان دوستلار.
- 逐鹿中原 zhū lù zhōng yuān “中原逐鹿”
 پۇرچاقنى پۇرچاق پىلىكىدە
 پىشۇرماق؛ قان قېرىنداشلار ئارا ئۆچەكشىش.
- 煮鹤焚琴 zhǔ hè fēn qín گۈزەل نەرسىلەرنى ئاياغ
 ئاستى قىلماق.
- 助桀为虐 zhù jié wéi nüè يامانغا يانتاياق بولماق؛ زالىمغا
 بولۇشۇپ زالىملىق قىلماق.
 “助桀为虐” مۇ دېيىلىدۇ.
- 助人为乐 zhù rén wéi lè باشقىلارغا ياردەم بېرىشنى
 خۇشاللىق ھېسابلىماق؛ خەققە ياردەم قىلىشنى
 خۇشاللىق دەپ بىلمەك.
- 助我张目 zhù wǒ zhāng mù باشقىلارنىڭ مەدەتكارلىقى
 بىلەن ئۆز ھەيۋىتىنى ئاشۇرماق؛ باشقىلارنىڭ
 ياردىمى بىلەن تېخىمۇ روناق تاپماق؛ خەقنىڭ
 چاپىنىدا تەرلىمەك.
- 铸成大错 zhù chéng dà cuō چوڭ خاتالىق چىقىرىپ
 قويماق؛ چوڭ خاتالىق كەلتۈرۈپ چىقارماق.
- 筑室反耕 zhù shì fǎn gēng ئۇزاق مۇددەت ئەسكەرتۇرغۇزۇش.
- 抓耳挠腮 zhuā ěr nǎo sāi ① تىت - تىت بولماق. ② خۇش -
 لۇقتىن خۇددىنى يوقىتىپ قويماق.
- 专横跋扈 zhuān hēng bá hù ئۆكتەملىك قىلماق؛ مۇستە -

ھەملىك قىلماق؛ زورلۇق - زومبۇلۇق قىلماق.

专心一致 zhuān xīn yī zhì پۈتۈن ئەس - يادىنى يىغماق؛
پۈتۈنلەي بېرىلمەك.

专心致志 zhuān xīn zhì zhì پۈتۈن دىققىتىنى توپلىماق؛
پۈتۈن زېھنىنى قويماق؛ پۈتۈن ئوي - پىكرىنى
مەركەزلەشتۈرمەك.

转败为胜 zhuǎn bāi wéi shēng مەغلۇبىيەتنى غالىبىيەتكە
ئايلاندۇرماق؛ يېڭىلگۈچىدىن يەڭگۈچىگە ئايلانماق.

转祸为福 zhuǎn huò wéi fú بالا - قازانى بەختكە ئايلاند -
دۇرماق؛ ئاپەتنى ئامەتكە ئايلاندۇرماق؛ يامانلىقنى
ياخشىلىققا ئايلاندۇرماق.

转弯抹角 zhuǎn wān mò jiǎo ”拐弯抹角“ غا قارالغۇ.

转危为安 zhuǎn wēi wéi ān خەۋپ - خەتەرنى ئامان -
ئىسەنلىككە ئايلاندۇرماق؛ خەتەردىن ئامان قالماق؛
خەتەرلىكتىن ئاسايىشلىققا ئۆتەك.

转眼之间 zhuǎn yǎn zhī jiān كۆز يۇمۇپ ئاچقۇچە؛ ھەش -
پەش دېگۈچە؛ بىردەمنىڭ ئىچىدىلا.

装疯卖傻 zhuāng fēng mài shǎ ساراڭ بولۇۋالماق؛ دۆت
بولۇۋالماق؛ ھېچنېمىنى ئوقماس بولۇۋالماق.

装横门面 zhuāng huáng mén miàn تاشقى كۆرۈنۈشنى
بېزەپ چىرايلىق قىلىپ كۆرسەتمەك.

装聋作哑 zhuāng lóng zuō yǎ ھېچنېمىنى بىلمەس بولۇۋالماق.

装模作样 zhuāng mó zuō yàng خۇپسەنلىك قىلماق؛
مۇغەببەرلىك قىلماق.

- 腔作势 zhuāng qiāng zuò shì سپايىڭ رچىلىك قىلماق؛
قۇرۇق ھەيۋە قىلماق.
- 神弄鬼 zhuāng shén nòng guǐ جادۇگەرلىك قىلماق؛ سېھىر -
گەرلىك قىلماق؛ نەيرەڭئۇزلىق قىلماق؛ خوپسىدلىك
قىلماق.
- 士解腕 zhuàng shì jiě wǎn كەسكىن تەدبىر قوللانماق؛
دەرھال بىر قارارغا كەلمەك.
“壮士断腕” مۇ دېيىلىدۇ.
- 壮志凌云 zhuàng zhì líng yún ئىرادىسى ئۇلۇغ؛ غايىسى ئۇلۇغ.
壮志未酬 zhuàng zhì wèi chóu ئۇلۇغ ئىرادە ئەمەلگە ئاشماي
قالماق؛ مۇراد - ھەقسەتكە يېتەلمەي قالماق.
- 追本穷源 zhuī běn qióng yuán تۈپ مەنبەسىنى تاپماق؛
ئۇچۇر - بۇجۇرىغىچە سۈرۈشتۈرمەك؛ تېگى -
تەكتىنى سۈرۈشتۈرمەك.
- 追根究底 zhuī gēn jiū dǐ يىلتىزىنى قازماق؛ تېگى -
تەكتىنى سۈرۈشتۈرمەك.
- 追亡逐北 zhuī wāng zhú běi قاچقان دۈشمەنگە قوغلاپ
يۈرۈپ زەربە بەرمەك.
“追奔逐北” مۇ دېيىلىدۇ.
- 追悔不及 zhuī huǐ bù jí پۇشايمان ئورنىغا كەلمەسلىك.
“追悔莫及” مۇ دېيىلىدۇ.
- 锥处囊中 zhuī chǔ nāng zhōng بىگىز تاغاردا ياتقاندەك.
- 锥刀之末 zhuī dāo zhī mò كىچىككىنە پابدا؛ ئازغىنە
مەنپەئەت.

- 恹恹不安 zhuī zhuī bù ān ؛ تەشۋىشكە چۈشۈپ قالماق؛
غەم - ئەندىشىدە قالماق.
- 恹恹告诫 zhūn zhūn gāo jiè . سەمىمىي نەسەھەت قىلماق.
- 卓尔不群 zhuō ěr bù qún . باشقىلاردىن ئۈستۈن تۇرماق.
- 卓有成效 zhuō yǒu chéng xiào ئالاھىدە ئۈنۈم ھاسىل
قىلماق؛ كۆرۈنەرلىك نەتىجە قازانماق.
- 捉襟见肘 zhuō jīn jiàn zhǒu بۇ يەر
ئېچىلىپ قالماق؛ تىزنى باسسا، مېزى چىقىپ
قالماق؛ مۇشكۈل ئەھۋالدا قالماق.
- 捉摸不定 zhuō mō bù dīng تەكتىگە يېتەلمەسلىك؛ ئەقلى
يەتمەسلىك؛ پەملىيەلمەسلىك؛ بايقىيالماسلىق.
- 捉影捕风 zhuō yǐng bǔ fēng . ”قاراك“ غا قاراڭ.
- 捉贼见赃，捉奸见双 zhuō zéi jiàn zāng, zhuō jiān jiàn
shuāng
ئوغرىنى تۇتساڭ مېلى بىلەن تۇت، پاهىشۋازنى
تۇتساڭ جۈپى بىلەن (تۇت).
- 斫轮老手 zhuō lún lǎo shǒu ؛ ماھىر؛ ئۇستا؛ تەجرىبىلىك؛
پىشقان ئادەم.
- 擢发难数 zhuō fā nán shǔ ؛ باشتىكى چاچتىنمۇ تولا؛
ھەددى - ھېسابى يوق.
- 孜孜不倦 zī zī bù juǎn - ھارماي - تالماي؛ ھاردىم -
تالدىم دېمەي؛ زور ئىجتىھات بىلەن.
”孜孜不怠“ مۇ دېيىلىدۇ.
- 越起不前 zī jū bù qián . ئىككىلىنىپ ئالغا باسماسلىق.

- 锱铢必较 zī zhū bī jiào سه رلپ - مسقاللاپ هېسابلاش -
 ماق؛ بىر تىيىنىڭ ئۈستىدە تىك تۇرماق.
 “锱铢较量” مۇ دېيىلىدۇ.
- 龇牙咧嘴 zī yá liě zuǐ ① تەرنى تۇرمەك؛ چىرايىنى
 پۇرۇشتۇرمەك. ② خىرس قىلماق؛ ھومايماق؛
 ئەلىيازنى بۇزماق.
- 子虚乌有 zǐ xū wū yǒu غەرت يالغان؛ بولمىغان ئىش؛
 يالغان ئىش؛ ساختا ئىش؛ ئويدۇرما.
- 字里行间 zì lǐ háng jiān قۇر - مىسرالىرىدىن چىقىپ
 تۇرماق؛ سۆز - ئىبارىلىرىدىن بىلىنىپ تۇرماق؛
 قۇرلار ئارا.
- 字斟句酌 zì zhēn jù zhuó ھەر بىر سۆز - ئىبارە ئۈستىدە
 قايتا - قايتا باش قاتۇرماق؛ سۆز - ئىبارىلەرنى
 دىققەت بىلەن تاللىماق.
- 字字珠玑 zì zì zhū jī سۆز - ئىبارىلىرى چىرايلىق.
- 字字珠玉 zì zì zhū yù سۆز - ئىبارىلىرى ئۈنچە - مارجاندەك.
- 自拔来归 zì bā lái guī دۈشمەن سېپىدىن ئايرىلىپ بىز
 تەرەپكە ئۆتمەك.
- 自暴自弃 zì bào zì qì ئۆزىنى تاشلىۋەتمەك؛ ئۆزىنى
 كەستىمەك؛ ئۆزىنى ئۆزى پەس كۆرمەك؛ ئۆزىنى
 ئۆزى يەرگە ئۇرماق.
- 自不量力 zì bù liàng lì “不自量力” گە قاراڭ.
- 自惭形秽 zì cān xíng huì ئۆزىنىڭ ئەيىب - نۇقسانلىرىدىن
 دىن خىجىل بولماق؛ ئۆزىنىڭ كۆرۈمىسىزلىكىدىن

نومۇس قىلىماق .

- 自成一家 zì chéng yī jiā ئۆزىگە خاس ئۇسلۇب ياراتماق؛
ئۆز ئالدىغا ئىلىم ئېقىمى ھاسىل قىلىماق .
- 自出机杼 zì chū jī zhū ئۆز ئالدىغا ئەدەبىي ئۇسلۇب
ياراتماق .
- 自出心裁 zì chū xīn cāi ”دۇخۇن خۇي“ گە قاراڭ .
- 自吹自擂 zì chuī zì lèi ئۆزىنى ئۆزى ماختىماق؛
ماختانچاقلىق قىلىماق .
- 自得其乐 zì dé qí lè ئۆز ئىشىدىن ئۆزى لەززەتلەنمەك؛
ئۆز كۆڭلىنى خۇش قىلىماق .
- 自高自大 zì gāo zì dà ئۆزىنى چوڭ تۇتماق؛ چوڭچىلىق
قىلىماق؛ ھاكاۋۇرلۇق قىلىماق .
- 自告奋勇 zì gào fèn yǒng مانا مەن دەپ ئوتتۇرىغا
چىقماق؛ ئۆزى تەلەپ قىلىپ ئوتتۇرىغا چىقماق؛
ئۆز ئىختىيارى بىلەن .
- 自顾不暇 zì gù bù xiá ئۆزىگىمۇ يېتىشەلمەي قالماق؛
ئۆزىگىمۇ قارىيالماسلىق؛ ئۆز غېمىنىمۇ قىلالماسلىق .
- 自给自足 zì jǐ zì zú ئۆزىنى ئۆزى قامدىماق؛ ئۆزىنى
ئۆزى تەمىنلىمەك .
- 自掘坟墓 zì jué fén mù ئۆزىگە ئۆزى گۆر قازماق؛
ئۆزىنى ئۆزى ھالاك قىلىماق .
- 自诩以下 zì kuǐ yǐ xià پالاندىن باشقىسى نىلغا ئېلىشقا
ئەرزىمەيدۇ .
- 自愧不如 zì kuǐ bù rú ئۆزىنىڭ باشقىلارغا يەتمەسلىكىدىن

خىجىل بولماق.

- 自力更生 zì lì gēng shēng ئۆز كۈچىگە تايىنىپ ئىش كۆرمەك؛ ئۆز كۈچىگە تايانماق.
- 自立门户 zì lì mén hù ئۆزى ئايرىم ئۆي تۇتماق؛ ئۆز ئالدىغا ئىش كۆرمەك؛ دۇكان ئايرىپ چىقماق.
- 自鸣得意 zì míng dé yì ئۆزىچە كۆرەڭلىپ كەتمەك؛ ئۆزىچە مەغرۇرلانماق.
- 自命不凡 zì mìng bù fān ئۆزىنى قالتىس چاغلىماق؛ ئۆزىنى ھەممىدىن ئەلا بىلىمەك. “自负不凡” مۇ دېيىلىدۇ.
- 自欺欺人 zì qī qī rén ئۆزىنىمۇ، ئۆزىگىنىمۇ ئالدىماق.
- 自强不息 zì qiáng bù xī توختىماي ئىلگىرىلىمەك؛ بوشاشماي ئالغا باسماق.
- 自取灭亡 zì qǔ miè wáng ئۆز بېشىنى ئۆزى يېمەك؛ ئۆزىنى ئۆزى ھالاكەتكە دۇچار قىلماق؛ ئۆزىنى ئۆزى ھالاك قىلماق.
- 自取其咎 zì qǔ qí jiū ئۆزىگە ئۆزى بالا تاپماق.
- 自取其辱 zì qǔ qí rǔ ئۆزىنى ئۆزى ھاقارەتكە قالدۇرماق.
- 自然而然 zì rán ér rán ئۆز-ئۆزىدىن؛ تەبىئىي يوسۇندا.
- 自认晦气 zì rèn huī qì ئۆز پېشانىسىدىن كۆرمەك؛ ئۆزىنىڭ شۇرى.
- 自生自灭 zì shēng zì miè ئۆزى كۆكلەپ، ئۆزى قۇرۇپ كەتمەك؛ ئۆزى پەيدا بولۇپ، ئۆزى يوقالماق.
- 自食其果 zì shí qí guǒ ئۆز بېشىغا چىقماق؛ ئۆز بېشىنى

ئۆزى يېمەك: ئۆزىگە ئۆزى بالا تېپىۋالماق.

自食其力 zī shí qí lì ئۆز كۈچى بىلەن ياشىماق؛ ئۆز ئەمگىكى بىلەن ياشىماق.

自食其言 zī shí qí yán لەۋزىدە تۇرماسلىق؛ گېپىدىن تېنىۋالماق؛ لەۋزىدىن يېنىۋالماق؛ گېپىدە تۇرماسلىق.

自始至终 zī shǐ zhì zhōng - باشتىن ئاخىرغىچە؛ باشتىن - ئاياغ؛ ئىزچىل تۇردە.

自私自利 zī sī zī lì شەخسىيە تېچلىك؛ نەپسانىيە تېچلىك.

自讨苦吃 zī tǎo kǔ chī ئۆزىگە ئۆزى جاپا سالماق؛ ئۆز گۇناھى ئۆزىگە؛ ئۆزىنىڭ شورى؛ ئۆز گۇناھىنىڭ دەردىنى تارتىماق.

自讨没趣 zī tǎo méi qù ئۆزىگە ئۆزى كۆڭۈلسىزلىك تاپماق؛ ئۆزىنى ئۆزى قىيىن ئەھۋالغا چۈشۈرۈپ قويماق.

自投罗网 zī tóu luó wǎng ئۆز ئايىغى بىلەن قاپقانغا چۈشمەك؛ ئۆزىنى ئۆزى ئۆلۈمگە تۇتۇپ بەرمەك؛ ئۆز ئىختىيارى بىلەن قىلتاققا چۈشمەك.

自我表白 zī wǒ biǎo bái ئۆزىنى ئۆزى ئاقلماق.

自我吹嘘 zī wǒ chuī xū ئۆزىنى ئۆزى ماختىماق.

自我解嘲 zī wǒ jiě cháo ئۆزىنى مەسخىرىدىن قۇتقۇزۇشقا ئۇرۇنماق.

自我陶醉 zī wǒ tāo zuì ئۆزىگە ئۆزى مەپتۇن بولماق؛ ئۆزىنىڭ ئۆزىگە مەسلىكى كەلمەك؛ ئۆز ئىشىدىن ئۆزى ھۇزۇرلانماق.

- 自我作古 zì wǒ zuò gǔ ئۆز ئالدىغا يېڭىلىق ياراتماق.
“自我作故” مۇ دېيىلىدۇ.
- 自相残杀 zì xiāng cān shā ئۆز ئىچىدە بىر - بىرىنى
ئۆلتۈرمەك؛ ئۆزئارا قىرغىنچىلىق قىلماق.
- 自相惊扰 zì xiāng jīng rǎo “相惊伯有” غا قاراڭ.
- 自相矛盾 zì xiāng máo dùn ئۆزىگە ئۆزى زىت كەلمەك؛
بىر - بىرىگە زىت كەلمەك.
- 自相水火 zì xiāng shuǐ huǒ ئوت بىلەن سۇدەك سىغشال -
ماسلىق؛ زادىلا چىقىشالماسلىق.
- 自相鱼肉 zì xiāng yú ròu ئۆزئارا قىرغىنچىلىق قىلماق؛
بىر - بىرىنى ئۆلتۈرۈشمەك.
- 自信不疑 zì xìn bù yí ئۆزىگە ئىشەنمەك؛ ئۆزىگە
ئىشەنچى كامىل بولماق.
- 自行其是 zì xíng qí shì ئۆزى بىلگىنىنى قىلماق؛ ئۆزى
بىلگەن يولنى تۇتماق.
- 自言自语 zì yán zì yǔ ئۆزىچە سۆزلەپ كەتمەك؛ ئۆزى
ئۆزىگە سۆزلىمەك؛ ئۆزىچە بىرنېمىلەرنى دېمەك.
- 自贻伊戚 zì yí yī qī ئۆزىگە ئۆزى باش ئاغرىقى تاپماق؛
ئۆزىگە ئۆزى ئاۋارىچىلىق تاپماق.
- 自以为得计 zì yǐ wéi dé jì ئۆزىچە ۋۇجۇدقا چىقاردىم
دەپ ھېسابلىماق؛ مەقسىتىم ئەمەلگە ئاشىدۇ دەپ
ھېسابلىماق.
- 自以为非 zì yǐ wéi fēi ئۆزىنىڭكىنى ئۆزى تاخا دەپ ھېساب -
لىماق؛ ئۆز خاتالىقىنى تونۇماق؛ سەۋەنلىكىنى

بوينغا ئالماق.

自以为是 zī yǐ wéi shì - ئۆزىنىڭكىنى راست دەپ ھېساب-
لىماق؛ ئۆزىنى توغرا دەپ ھېسابلىماق؛ مەنمەنلىك
قىلماق.

“自以为是” مۇ دېيىلىدۇ.

自由放任 zī yóu fàng rěn بولۇشقا قويۇۋەتمەك؛ ئۆز
ئىختىيارغا قويۇپ بەرمەك؛ چاتقى بولماسلىق؛
كارى بولماسلىق.

自由自在 zī yóu zì zài ئەركىن-ئازادە؛ كەڭ-كۆشادە.

自圆其说 zī yuán qí shuō شامال كىرمەيدىغان قىلىپ
سۆزلىمەك؛ ئۆز گېپىگە ئاساس تاپماق؛ ئۆز گېپىنى
يورغىلاتماق.

自怨自艾 zī yuàn zì yì ئۆكۈنمەك؛ پۇشايان قىلماق؛ ئېچىنماق.

自在逍遥 zì zài xiāo yāo “逍遥自在” گە قاراڭ.

自知之明 zī zhī zhī míng ئۆزىنى سورىماق؛ ئۆزىنى بىلمەك.

自作聪明 zì zuò cōng míng ئۆزىنى ئەقىللىك ھېسابلىماق؛
يېتىم ئاقساقاللىق قىلماق؛ بىلەرمەنلىك قىلماق.

自作解人 zì zuò jiě rén “强作解人” گە قاراڭ.

自作自受 zì zuò zì shòu ئۆزى قىلغاننىڭ دەردىنى ئۆزى
تارتماق؛ ئۆزىگە ئۆزى قىلماق؛ ئۆزۈم تاپقان
بالاغا، نەگە باراي دەۋاغا.

自作主张 zì zuò zhǔ zhāng ئۆز بېشىمچىلىق قىلماق؛ ئۆز
خاھىشى بويىچە ئىش قىلماق.

恣情纵欲 zì qíng zòng yù شەھۋانىيلىققا بېرىلىپ كەتمەك؛

شەھۋەتپەرەسلىك قىلماق.

恣行无忌 zī xíng wú jì خالىغانچە ئەسكىلىك قىلماق؛
ھېچبىمىدىن تەپ تارتماستىن خالىغىنىنى قىلماق؛
ئاسمانغا پىچاق ئاتماق.

恣意妄为 zī yì wǎng wéi خالىغانچە ئەسكىلىك قىلماق؛
خالىغان سەنئەتگە دەسسەمەك.

总而言之 zǒng ér yán zhī يىغىپ ئېيتقاندا؛ يىغىنچاقلاپ
ئېيتقاندا؛ قىسقىسى.

总角之好 zǒng jiǎo zhī hǎo بالىلىق چاغلاردىكى دوستلۇق؛
بالىلىق چاغلاردىكى دوست؛ كىچىك چاغلاردىكى
تاغىنە.

“总角之交” مۇ دېيىلىدۇ.

纵横捭阖 zòng héng bǎi hé ئۆزىگە تارتىش ۋە پارچىلاش
ۋاستىلىرى.

纵横驰骋 zòng héng chí chěng تەرەپ - تەرەپلەردە چېپىپ
يۈرمەك.

纵横交错 zòng héng jiāo cuò گىرەلىشىپ كەتمەك؛ بىر -
بىرىگە كىرىشىپ كەتمەك.
“纵横交贯” مۇ دېيىلىدۇ.

纵横天下 zòng héng tiān xià جاھاندا تەڭداشسىز بولماق.

纵虎归山 zòng hǔ guī shān يولۋاسنى تاغقا قويۇپ
بەرمەك؛ ياۋۋزنى ئەركىگە قويۇپ بەرمەك.

纵情酒色 zòng qíng jiǔ sè ئەيىش - ئىشرەت، كەيپ - ساپاغا
بېرىلمەك.

- 纵曲枉直 zòng qū wǎng zhí ھەق - ناھەققە قارىماسلىق؛ ئەگرى - تۈزلۈكى بىلەن كارى بولماسلىق.
- 走了和尚走不了庙 zǒu le hé shàng zǒu bù liǎo miào
راھىب كەتسە، بۇتخانا قالدۇ؛ سۇ كەتسە، تاش قالدۇ.
- 走漏风声 zǒu lòu fēng shēng بىلىنىدۇرۇپ قويماق؛ شەپە بېرىپ قويماق؛ ئاشكارا بولۇپ قالماق.
- 走漏天机 zǒu lòu tiān jī مەخپىيەتلىكنى ئاشكارىلاپ قويماق؛ سىر پاش بولۇپ قالماق.
- 走马到任 zǒu mǎ dào rèn مەنەسەپكە ئولتۇرماق؛ خىزمەتكە چۈشەك.
- 走马上任 zǒu mǎ shàng rèn “走马上任” مۇ دېيىلىدۇ.
- 走马看花 zǒu mǎ kàn huā ئاتلىق يۈرۈپ گۈل كۆرمەك؛ يۈزە كۆزەتمەك؛ ئۈستىدىن قاراپ چىقماق.
- 走马观花 zǒu mǎ guān huā “走马观花” مۇ دېيىلىدۇ.
- 走南闯北 zǒu nán chuǎng běi جاھان كەزمەك؛ تەرەپ - تەرەپلەردە جاھاندارچىلىق قىلىپ يۈرمەك.
- 走肉行尸 zǒu ròu xíng shī “行尸走肉” گە قاراڭ.
- 走投无路 zǒu tóu wú lù تۇيۇق يولغا كىرىپ قالماق؛ ھېچقانداق يول تاپالماي قالماق؛ ئىلاجسىز ئەھ-
ۋالدا قالماق؛ ئىككى پۇتى بىر ئۆتۈككە تىقىلماق.
- 走头无路 zǒu tóu wú lù “走头无路” مۇ دېيىلىدۇ.
- 足食丰衣 zú shí fēng yī “丰衣足食” غا قاراڭ.
- 足食足兵 zú shí zú bīng ئوزۇق - تۈلۈك، قورال -

- ياراق يېتەرلىك بولماق.
- 足智多谋 zú zhī duō mōu . پەم - پاراسە تىلىك؛ تەدبەرلىك.
- 钻冰求酥 zuān bīng qiú sū . مۇز ئاستىدىن ياغ ئالماق؛
ئەمەلگە ئاشمايدىغان ئىش.
- 钻牛角尖 zuān niú jiǎo jiān . تۇيۇق يولغا كىرىپ قالماق؛
ئايىغى چىقماق ئىشنى كۈچلەۋەرمەك.
- 钻穴逾墙 zuān xué yú qiáng . ئوغرىلىقچە مۇھەببەتلەشمەك؛
يوشۇرۇن مۇھەببەت باغلىماق.
“钻穴逾垣” مۇ دېيىلىدۇ.
- 罪不容诛 zuī bù róng zhū . ئۆلۈم جازاسى بەرسمۇ ئازلىق
قىلماق؛ ئۆلۈم جازاسىمۇ ئازلىق قىلىدىغان جىنايەت.
- 罪大恶极 zuī dà è jí . جىنايەتنى ئۇچىغا چىققان؛
جىنايەتنى چېكىدىن ئاشقان.
- 罪恶如山 zuī è rú shān . تاغدەك ئېغىر جىنايەت
ئۆتكۈزگەن.
- 罪恶深重 zuī è shēn zhòng . جىنايەتنى ئىنتايىن ئېغىر؛
گۇناھى بەكمۇ ئېغىر.
“罪孽深重” “罪逆深重” مۇ دېيىلىدۇ.
- 罪恶滔天 zuī è tāo tiān . جىنايەتنى چېكىدىن ئاشقان.
- 罪恶昭著 zuī è zhāo zhù . جىنايەتنى چوڭ.
“罪恶昭彰” مۇ دېيىلىدۇ.
- 罪该万死 zuī gāi wàn sǐ . ئۆلۈمگە مەھكۇم؛ ئۆلۈمگە مۇناسىپ.
“罪当万死” مۇ دېيىلىدۇ.
- 罪加一等 zuī jiā yī děng . تېخىمۇ ئېغىر جازا بەرمەك.

- 罪魁祸首 zuì kuí huō shǒu . باش جىنايە تېجى: باش جاۋابكار .
- 罪人不孥 zuì rén bù nū ؛ ئۆزىنىلا جازالىماق؛ جىنايە تېچىنىڭ ، جىنايە تېچىنىڭ بالا - چاقىسىنى چاتماستىق .
- “罪人不孥” مۇ دېيىلىدۇ .
- 罪上加罪 zuì shàng jiā zuì ؛ جىنايەت قوشۇلماق؛ جىنايەت ئۈستىگە جىنايەت ئارتىلماق؛ جىنايەت تېخىمۇ ئېغىرلاشماق .
- 罪有应得 zuì yǒu yīng dé قىلمىشىغا يارىشا جازاسىنى تارتماق؛ جىنايەتتىگە يارىشا جازالانماق .
- 罪有攸归 zuì yǒu yī guī - جىنايە تېچىنى جازادىن قاچۇر - ماسلىق .
- 醉酒饱德 zuì jiǔ bǎo dé ؛ بەك جۇۋاپ كېتىپسىز (كېتىپلا)؛ بەك ئاۋارە بوپسىز .
- 醉生梦死 zuì shēng mèng sǐ مەنىسىز ياشىماق؛ بىمەنە تۇرمۇش كەچۈرمەك؛ ھاياتىنى ئەھمىيەتسىز ئۆتكۈزۈمەك .
- 醉翁之意不在酒 zuì wēng zhī yì bù zài jiǔ باشقا غەرمەزدە بولماق؛ جىنىمىڭ قەستى شاپتۇلدا .
- 尊师重道 zūn shī zhòng dào ، ئۇستازلارنى ھۆرمەت قىلىپ ، قائىدە - يوسۇنغا ئەمەل قىلماق .
- “尊师贵道” مۇ دېيىلىدۇ .
- 左道旁门 zuǒ dào páng mén . “旁门左道” غا قاراڭ .
- 左辅右弼 zuǒ fǔ yòu bī . ياردەمچىلەر .
- 左顾右盼 zuǒ gù yòu pàn - يان - يېنىغا قارىماق؛ ئۇ ياقى -

بۇ ياققا قارىماق.

左邻右舍 zuǒ lín yòu shè قولۇم - قوشنا.

左券在握 zuǒ quān zài wò "可操左券" گە قاراڭ.

左提右挈 zuǒ tí yòu qiè ئۇنى، بۇنى يولمەك؛ يار - يۆلەك بولۇشماق.

左图右史 zuǒ tú yòu shǐ كۆپ كىتاب ساقلىماق.

左宜右有 zuǒ yí yòu yǒu قولدىن ھەممە ئىش كېلىدىغان؛ ھەممە ئىشقا قادىر.

左右采获 zuǒ yòu cǎi huò ① ھەر جەھەتتىن مەنپەئەتكە ئېرىشمەك. ② ھەر تەرەپتىن ماتېرىيال توپلىماق.

左右逢源 zuǒ yòu féng yuán ئىشنى كۆڭلىدىكىدەك ئىشلىمەك.

"左右逢源" مۇ دېيىلىدۇ.

左右开弓 zuǒ yòu kāi gōng ئىككى قولنى تەڭ ئىشقا سالماق؛ بىرنەچچە ئىشنى تەڭ ئىشلىمەك.

左右为难 zuǒ yòu wéi nán نېمە قىلىشنى بىلەلمەي قالماق؛ ئالدى - كەينىگە قاراپ قالماق؛ تەڭلىكتە قالماق؛ قىيىن ئەھۋالدا قالماق.

左支右绌 zuǒ zhī yòu chù ئۇنى دېسە بۇ قالماق؛ بىرنى ھەل قىلسا يەنە بىرى چىقىپ تۇرماق.

坐吃山空 zuò chī shān kōng بىكار يېتىپ يېگەنگە تاغمۇ توشۇمايدۇ.

坐筹帷幄 zuò chóu wéi wò "运筹帷幄" غا قاراڭ.

坐地分赃 zuò dì fēn zāng ھارام مالغا شېرىك بولماق؛

ئوغرىغا شېرىك بولماق.

坐而论道 zuò ér lùn dào ئۆيدە ئولتۇرۇپ قۇرۇق سەپسەتە ساتماق؛ ئەمەلىيەتتىن ئايرىلىپ قۇرۇق گەپ ساتماق.

坐观成败 zuò guān chéng bài چەتتە تۇرۇپ تاماشا كۆرمەك؛ چەتتە قاراپ تۇرماق.
“坐视成败” مۇ دېيىلىدۇ.

坐井观天 zuò jǐng guān tiān قۇدۇقنىڭ تېگىدە تۇرۇپ ئالەمنى كۆزەتمەك.

坐冷板凳 zuò lěng bǎn dēng ئېتىبارسىز قالماق؛ چەتكە چىقىپ قالماق؛ خورلۇقتا قالماق؛ سوغۇق مۇئامىلىگە ئۇچرىماق.

坐立不安 zuò lì bù ān ئۆزىنى قويدىغان جاي تاپالماي قالماق؛ ئەنسىزلىككە چۈشمەك؛ بىئارام بولماق؛ خاتىرجەم بولالماستىق.

坐山观虎斗 zuò shān guān hǔ dòu تاغدا ئولتۇرۇپ، يولۋاس-نىڭ ئېلىشىشىنى تاماشا قىلماق؛ ئىككى تەرەپ ئېلىشىپ ھالىدىن كەتكەندە، ئارىدىن نەپ ئالماق.
“坐山看虎斗” مۇ دېيىلىدۇ.

坐失良机 zuò shī liáng jī ياخشى پۇرسەتنى قولدىن بېرىپ قويماق؛ ئوبدان پەيتنى ئۆتكۈزۈۋەتمەك.

坐视不救 zuò shì bù jiù كۆرۈپ تۇرۇپ قۇتقۇزماسلىق؛ قۇتقۇزماي قاراپ ئولتۇرماق.

坐收渔利 zuò shōu yú lì باشقىلارنىڭ توقۇنۇشىدىن

پايدا ئالماق؛ ئوتتۇرىدىن نەپ ئالماق.

- 坐卧不宁 zuò wò bù nīng ئولتۇرسمۇ، ياتسىمۇ كۆڭلى
تىنماسلىق؛ پۇتى كۆيگەن توخۇدەك بولۇپ قالماق.
- 坐享其成 zuò xiǎng qí chéng تەييارغا ھەييار بولماق؛
باشقىلارنىڭ ئەمگەك مېۋىسىگە شېرىك بولماق.
- 坐言起行 zuò yán qǐ xíng سۆزى بىلەن ھەرىكىتى
بىردەك بولماق؛ دېگىنىنى ئەمەلدە كۆرسەتمەك.
- 坐以待毙 zuò yǐ dài bì قول قوشتۇرۇپ ئۆلۈمنى كۈتمەك.
“坐而待毙” مۇ دېيىلىدۇ.
- 坐以待旦 zuò yǐ dài dàn ئولتۇرۇپ تاڭ ئاتقۇزماق؛
ئولتۇرۇپ تۈنەپ چىقماق.
“坐而待旦” مۇ دېيىلىدۇ.
- 坐拥百城 zuò yōng bǎi chéng كىتابلىرى كۆپ بولماق.
چەتتە تۇرۇپ تاماشا كۆرمەك؛
بىر چەتتە تۇرۇپ كۆزەتمەك.
- 作恶多端 zuò è duō duān جىق جىنايەت ئۆتكۈزۈمەك؛
نۇرغۇن يامان ئىشلارنى قىلماق.
- 作法自毙 zuò fǎ zì bì ئۆزىگە ئۆزى قىلماق.
يامان ئىش قىلىپ قانۇننى
بۇزماق؛ قانۇنغا خىلاپ ئىشلارنى قىلماق.
- 作茧自缚 zuò jiǎn zì fù ئۆزىنىڭ پۇت - قولىنى ئۆزى چىرماپ
قويماق؛ ئۆزىنى ئۆزى بەنت قىلىپ قويماق.
- 作鸟兽散 zuò niǎo shòu sǎn تەرەپ - تەرەپكە قاچماق؛
پىتىراپ كەتمەك؛ تىرىپىرەن بولماق.

- 作死马医 zuò sǐ mǎ yī “死马当活马医”
 作威作福 zuò wēi zuò fú زورلۇق - زومبۇلۇق قىلماق؛
 دەۋران سۈرمەك.
 作贼心虚 zuò zéi xīn xū ئوغرىنىڭ يۈرىكى پوك -
 پوك؛ ئوغرى خۇدۇكچان كېلىدۇ؛ ئىشتانغا چىققان
 كۆڭۈلگە تايىن.
 座无虚席 zuò wú xū xí بوش ئورۇن قالماسلىق؛ ئادەم لىق
 تولۇپ كەتمەك.
 做小伏低 zuò xiǎo fú dī “伏低做小”
 凿壁偷光 zuò bì tōu guāng تام تېشىپ قوشنىسىنىڭ چىراغ
 يورۇقىدىن پايدىلانماق.

条 目 笔 画 索 引

خەنزۇچە خەت سىزىقىنىڭ ئاز - كۆپلۈكى
بويىچە كۆرسەتكۈچ

一 画			
一败如水	525	一长两短	527
一败涂地	525	一倡百和	527
一板三眼	525	一倡三叹	527
一悲一喜	525	一唱一和	527
一本万利	525	一朝天子一朝臣	527
一本正经	525	一尘不染	527
一鼻孔出气	525	一成不变	528
一鼻子灰	525	一成之旅	528
一笔勾销	525	一筹莫展	528
一笔抹杀	526	一触即发	528
一臂之力	526	一触即溃	528
一表非凡	526	一传十，十传百	528
一表人才	526	一串骊珠	528
一波未平，一波又起	526	一词莫赞	528
一不做，二不休	526	一蹴而就	528
一步登天	526	一寸丹心	528
一步一鬼	526	一寸光阴一寸金	528
一步一趋	526	一代风流	529
一差二错	527	一代楷模	529
一场春梦	527	一刀两断	529
		一德一心	529
		一得之功	529
		一得之愚	529
		一丁不识	529
		一定不易	529
		一定之规	529
		一动不如一静	529
		一而再，再而三	529
		一发千钧	529
		一帆风顺	529
		一反常态	529
		一饭千金	530
		一风吹	530
		一佛出世，二佛生天	530
		一夫当关，万夫莫开	530
		一傅众咻	530
		一改故辙	530
		一概而论	530
		一干二净	530

一个巴掌拍不响
..... 530	一夔已足..... 533	一片至诚..... 536
一鼓作气..... 531	一馈十起..... 533	一贫如洗..... 536
一顾倾城..... 531	一窥无余..... 534	一杯黄土..... 537
一官半职..... 531	一劳永逸..... 534	一暴十寒..... 537
一棍子打死..... 531	一了百了..... 534	一钱不值..... 537
一国三公..... 531	一鳞半甲..... 534	一腔热血..... 537
一寒如此..... 531	一龙一蛇..... 534	一窍不通..... 537
一哄而集..... 531	一龙一猪..... 534	一琴一鹤..... 537
一哄而散..... 531	一路平安..... 534	一清二白..... 537
一呼百诺..... 531	一路顺风..... 534	一清二楚..... 537
一呼百应..... 531	一落千丈..... 534	一穷二白..... 537
一狐之腋..... 532	一马当先..... 534	一丘之貉..... 537
一虎难敌众犬
..... 532	一马平川..... 535	一去不复返..... 537
一簧两舌..... 532	一脉相承..... 535	一人传虚，万人
传实..... 537
一挥而就..... 532	一毛不拔..... 535	一人得道，鸡犬
升天..... 538
一技之长..... 532	一貌堂堂..... 535	一仍旧贯..... 538
一家眷属..... 532	一面之词..... 535	一日千里..... 538
一家之言..... 532	一面之交..... 535	一日三秋..... 538
一见倾心..... 532	一瞬不视..... 535	一日万机..... 538
一见如故..... 532	一鸣惊人..... 535	一口之长..... 538
一见钟情..... 532	一命呜呼..... 535	一日之计在于晨
..... 538
一箭双雕..... 532	一模一样..... 535	一日之雅..... 538
一箭之地..... 533	一木难支..... 536	一如既往..... 538
一举成名..... 533	一目了然..... 536	一扫而空..... 538
一举两得..... 533	一目十行..... 536	一身二任..... 538
一举千里..... 533	一年之计在于春
..... 536	一身是胆..... 539
一举手之劳..... 533	一念之差..... 536	一身作事一身当
..... 539
一举一动..... 533	一诺千金..... 536	一失足成千古恨
..... 539
一决雌雄..... 533	一拍即合..... 536	
一蹶不振..... 533	一盘散沙..... 536	
一刻千金..... 533	一偏之见..... 536	
一孔之见..... 533	一片冰心..... 536	
	一片丹心..... 536	

一时半刻····· 539	一无所知····· 541	一意孤行····· 544
一世之雄····· 539	一五一十····· 542	一饮一啄····· 544
一视同仁····· 539	一物降一物····· 542	一应俱全····· 544
一事无成····· 539	一物一主····· 542	一隅三反····· 544
一手包办····· 539	一误再误····· 542	一隅之地····· 544
一手一足····· 539	一息尚存····· 542	一隅之见····· 544
一手遮天····· 539	一席之地····· 542	一语道破····· 545
一树百获····· 539	一相情愿····· 542	一语破的····· 545
一丝不苟····· 539	一笑千金····· 542	一语中人····· 545
一丝不挂····· 540	一笑置之····· 542	一则以喜，一则以惧····· 545
一丝一毫····· 540	一蟹不如一蟹····· 542	一张一弛····· 545
一塌糊涂····· 540	一心无二····· 542	一着不慎，满盘皆输····· 545
一潭死水····· 540	一心一意····· 542	一朝一夕····· 545
一团和气····· 540	一行作吏····· 542	一针见血····· 545
一团漆黑····· 540	一薰一莸····· 543	一枕黄粱····· 545
一退六二五····· 540	一言半语····· 543	一之谓甚····· 545
一网打尽····· 540	一言不发····· 543	一知半解····· 545
一往情深····· 540	一言既出，驷马难追····· 543	一纸空文····· 546
一往无前····· 540	一言九鼎····· 543	一掷千金····· 546
一望而知····· 540	一言两语····· 543	一至于此····· 546
一望无际····· 540	一言难尽····· 543	一字不苟····· 546
一文不名····· 540	一言千金····· 543	一字千金····· 546
一文不值····· 540	一言丧邦····· 543	一字之师····· 546
一文如命····· 541	一言堂····· 543	
一无长物····· 541	一言为定····· 543	二 画
一无可取····· 541	一言兴邦····· 544	〔一 一〕
一无是处····· 541	一言一行····· 544	二三其德····· 115
一无所长····· 541	一言以蔽之····· 544	二竖为虐····· 116
一无所得····· 541	一叶障目，不见泰山····· 544	二姓之好····· 116
一无所好····· 541	一叶知秋····· 544	二一添作五····· 116
一无所能····· 541	一衣带水····· 544	〔一 〕
一无所求····· 541		十步芳草····· 389
一无所取····· 541		十冬腊月····· 389
一无所有····· 541		

十恶不赦…………… 389	七上八下…………… 315	人杰地灵…………… 356
十风五雨…………… 389	七手八脚…………… 315	人尽其才…………… 356
十行俱下…………… 390	七死八活…………… 315	人困马乏…………… 356
十目所视，十手
所指…………… 390	七嘴八舌…………… 315	人老珠黄…………… 356
十拿九稳…………… 390	〔丨 丿〕	人面兽心…………… 357
十年寒窗…………… 390	卜昼卜夜…………… 28	人命关天…………… 357
十年九不遇…………… 390	〔丿 ㇇〕	人命危浅…………… 357
十年树木，百年
树人…………… 390	八拜之交…………… 8	人莫予毒…………… 357
十全十美…………… 390	八斗之才…………… 8	人怕出名猪怕壮
…………… 357
十室九空…………… 390	八方呼应…………… 8	人弃我取…………… 357
十万八千里…………… 390	八面见光…………… 8	人情世故…………… 357
十万火急…………… 390	八面玲珑…………… 8	人人自危…………… 357
十羊九牧…………… 390	八面威风…………… 8	人人为我，我为
人人…………… 357
十之八九…………… 390	八仙过海，各显
神通…………… 8	人山人海…………… 357
十指连心…………… 391	八字打开…………… 8	人声鼎沸…………… 357
十字街头…………… 391	八字没一撇…………… 9	人手一册…………… 358
〔一 一〕	人不知，鬼不觉
…………… 355	人寿年丰…………… 358
丁是丁，卯是卯
…………… 102	人才辈出…………… 355	人死留名…………… 358
丁一卯二…………… 102	人地生疏…………… 355	人孰无过…………… 358
丁一确二…………… 102	人定胜天…………… 355	人亡物在…………… 358
七步之才…………… 314	人多势众…………… 355	人亡政息…………… 358
七长八短…………… 314	人多嘴杂…………… 356	人为刀俎，我为
鱼肉…………… 358
七颠八倒…………… 314	人而无信，不知
其可…………… 356	人微权轻…………… 358
七高八低…………… 314	人非木石…………… 356	人微言轻…………… 358
七横八竖…………… 314	人非圣贤，孰能
无过…………… 356	人心所向…………… 358
七拉八扯…………… 314	人浮于事…………… 356	人心叵测…………… 358
七老八十…………… 314	人欢马叫…………… 356	人心如面…………… 359
七零八落…………… 314	人给家足…………… 356	人心惟危…………… 359
七扭八歪…………… 314	人间地狱…………… 356	人心向背…………… 359
七拼八凑…………… 314	人间天堂…………… 356	人言可畏…………… 359
七窍生烟…………… 314		人仰马翻…………… 359

人言啧啧…………… 359	力竭声嘶…………… 248	三人成虎…………… 370
人一己百…………… 359	力尽筋疲…………… 248	三人行必有我师
人以群分…………… 359	力排众议…………… 248	…………… 370
人云亦云…………… 359	力所不及…………… 248	三三两两…………… 370
人之常情…………… 359	力所能及…………… 248	三生有幸…………… 370
人自为战…………… 359	力透纸背…………… 248	三十六策，走为
入国问俗…………… 366	力挽狂澜…………… 248	上计…………… 371
入木三分…………… 366	力争上游…………… 248	三十六行…………… 371
人情入理…………… 366	了如指掌…………… 253	三豕涉河…………… 371
入室操戈…………… 366	又红又专…………… 573	三思而行…………… 371
入乡随俗…………… 366	三 画	三天打鱼，两天
人主出奴…………… 367	〔一 一〕	晒网…………… 371
〔ノ 一〕	三百六十行…………… 369	三头六臂…………… 371
匕鬯不惊…………… 19	三班六房…………… 369	三推六问…………… 371
儿女情长…………… 114	三长两短…………… 369	三瓦两舍…………… 371
九九归一…………… 222	三朝元老…………… 369	三位一体…………… 371
九牛二虎之力	三寸不烂之舌	三心二意…………… 371
…………… 222	…………… 369	三旬九食…………… 371
九牛一毛…………… 222	三番五次…………… 369	三言两语…………… 371
九世之仇…………… 222	三坟五典…………… 369	三占从二…………… 372
九死一生…………… 222	三复斯言…………… 369	三折肱，为良医
九霄云外…………… 222	三纲五常…………… 369	…………… 372
乃心王室…………… 289	三个臭皮匠，合	三贞九烈…………… 372
〔一 一〕	成一个诸葛亮	三足鼎立…………… 372
刁钻古怪…………… 101	…………… 369	干戈扰攘…………… 144
〔一 ノ〕	三顾茅庐…………… 370	干净利落…………… 144
刀兵再起…………… 94	三过其门而不入	干云蔽日…………… 144
刀耕火种…………… 94	…………… 370	于家为国…………… 573
刀光剑影…………… 94	三缄其口…………… 370	于今为烈…………… 573
刀山火海…………… 94	三教九流…………… 370	〔一 〕
刀山剑树…………… 94	三令五申…………… 370	工力悉敌…………… 152
力不从心…………… 248	三六九等…………… 370	亡欲善其事，
力不胜任…………… 248	三年五载…………… 370	必先利其器
力疾从公…………… 248	三朋四友…………… 370	…………… 153

土崩瓦解·····	431	大方之家·····	83	大气磅礴·····	85
土豪劣绅·····	432	大放悲声·····	83	大气晚成·····	85
土龙乌狗·····	432	大放厥词·····	83	大千世界·····	85
土牛木马·····	432	大风大浪·····	83	大巧若拙·····	86
土壤细流·····	432	大腹便便·····	83	大权独揽·····	86
土生土长·····	432	大公无私·····	83	大权旁落·····	86
土头土脑·····	432	大功告成·····	83	大仁大义·····	86
土洋结合·····	432	大海捞针·····	83	大杀风景·····	86
下阪走丸·····	475	大含细入·····	83	大声疾呼·····	86
下笔成章·····	475	大喊大叫·····	83	大失人望·····	86
下不为例·····	475	大旱望云霓·····	84	大失所望·····	86
下车伊始·····	475	大轰大嗡·····	84	大事不糊涂·····	86
下里巴人·····	475	大祸临头·····	84	大是大非·····	86
下马观花·····	475	大惑不解·····	84	大势所趋·····	86
下马威·····	476	大获全胜·····	84	大势已去·····	86
〔一ノ〕		大吉大利·····	84	大手大脚·····	86
大步流星·····	81	大家手笔·····	84	大书特书·····	87
大材小用·····	81	大街小巷·····	84	大题小作·····	87
大吃大喝·····	81	大惊失色·····	84	大庭广众·····	87
大吃一惊·····	81	大惊小怪·····	84	大同小异·····	87
大处落墨·····	82	大开方便之门		大喜过望·····	87
大处着眼·····	82	·····	84	大显身手·····	87
大吹大擂·····	82	大开眼界·····	84	大显神通·····	87
大吹法螺·····	82	大快人心·····	84	大相径庭·····	87
大醇小疵·····	82	大马金刀·····	85	大兴土木·····	87
大慈大悲·····	82	大梦初醒·····	85	大言不惭·····	87
大错特错·····	82	大名鼎鼎·····	85	大摇大摆·····	87
大打出手·····	82	大鸣大放·····	85	大义凛然·····	87
大刀阔斧·····	82	大谬不然·····	85	大义灭亲·····	88
大敌当前·····	82	大模大样·····	85	大有可为·····	88
大而无当·····	82	大莫与京·····	85	大有人在·····	88
大发慈悲·····	83	大难不死·····	85	大有作为·····	88
大发雷霆·····	83	大难临头·····	85	大张旗鼓·····	88
大法小廉·····	83	大逆不道·····	85	大张声势·····	88

大张挞伐…………… 88	万事俱备，只欠	与时浮沉…………… 575
大智若愚…………… 88	东风…………… 439	与世长辞…………… 575
大做文章…………… 88	万寿无疆…………… 439	与世无争…………… 575
万般皆下品，	万水千山…………… 439	与世偃仰…………… 575
唯有读书高	万死不辞…………… 439	与众不同…………… 575
…………… 436	万死一生…………… 439	〔 一〕
万变不离其宗	万岁千秋…………… 439	上不着天，下不
…………… 437	万无一失…………… 439	着地…………… 377
万不得已…………… 437	万象更新…………… 440	上窜下跳…………… 377
万夫莫当…………… 437	万象回春…………… 440	上刀山下火海
万古不变…………… 437	万象森罗…………… 440	…………… 377
万古长存…………… 437	万应灵丹…………… 440	上梁不正下梁歪
万古长青…………… 437	万语千言…………… 440	…………… 378
万古流芳…………… 437	万众一心…………… 440	上树拔梯…………… 378
万古千秋…………… 437	万紫千红…………… 440	上天无路，入地
万贯家财…………… 437	〔一 一〕	无门…………… 378
万家灯火…………… 437	才高八斗…………… 46	上无片瓦，下无
万箭攒心…………… 438	才疏学浅…………… 46	插针之地…………… 378
万劫不复…………… 438	才疏志大…………… 46	上下其手…………… 378
万苦千辛…………… 438	寸步不离…………… 77	上行下效…………… 378
万籁俱寂…………… 438	寸步不让…………… 77	〔 一〕
万里长城…………… 438	寸步难行…………… 77	口碑载道…………… 233
万里长征…………… 438	寸草不留…………… 77	口耳之学…………… 234
万流景仰…………… 438	寸草不生…………… 77	口服心服…………… 234
万缕千丝…………… 438	寸草春晖…………… 77	口黄未退…………… 234
万马奔腾…………… 438	寸木岑楼…………… 77	口惠而实不至
万马齐喑…………… 438	寸丝不挂…………… 77	…………… 234
万目睽睽…………… 439	寸土必争…………… 77	口角春风…………… 234
万念俱灰…………… 439	寸阴若岁…………… 77	口口声声…………… 234
万人空巷…………… 439	与鬼为邻…………… 575	口蜜腹剑…………… 234
万世流传…………… 439	与虎谋皮…………… 575	口若悬河…………… 234
万世师表…………… 439	与虎添翼…………… 575	口尚乳臭…………… 234
万事大吉…………… 439	与人为善…………… 575	口是心非…………… 234
万事亨通…………… 439	与日俱增…………… 575	口说无凭…………… 234

口诵心惟…………… 235	千娇百媚…………… 326	〔ノ 丨〕	川流不息…………… 69
口头禅…………… 235	千金买骨…………… 326	〔ノ 丶〕	义不容辞…………… 556
口血未干…………… 235	千金一笑…………… 326		义愤填膺…………… 556
口燥唇干…………… 235	千金一诺…………… 326		义无反顾…………… 556
口诛笔伐…………… 235	千金一掷…………… 326		义形于色…………… 557
山高水长…………… 375	千金之子…………… 326		义正词严…………… 557
山高水低…………… 375	千军万马…………… 326		〔ノ 一〕
山鸡舞镜…………… 375	千军易得，一将
难求…………… 327		久而久之…………… 222
山盟海誓…………… 375	千钧一发…………… 327		久旱逢甘雨…………… 222
山南海北…………… 375	千钧重负…………… 327		久假不归…………… 222
山清水秀…………… 375	千里鹅毛…………… 327		及锋而试…………… 196
山穷水尽…………… 375	千里迢迢…………… 327		及时行乐…………… 196
山摇地动…………… 375	千里之堤，溃于
蚁穴…………… 327		凡夫俗子…………… 120
山雨欲来风满楼
…………… 375	千里之行，始于
足下…………… 327		凡事预则立，不
预则废…………… 120
山珍海味…………… 375	千虑一得…………… 327		凡胎俗骨…………… 120
〔ノ 一〕	千虑一失…………… 327		〔、 一〕
乞哀告怜…………… 320	千门万户…………… 328		广开才路…………… 165
乞浆得酒…………… 321	千难万险…………… 328		广开言路…………… 165
千变万化…………… 325	千篇一律…………… 328		广庭大众…………… 165
千仓万箱…………… 325	千奇百怪…………… 328		广土众民…………… 165
千差万别…………… 325	千秋万代…………… 328		广陵绝响…………… 165
千仇万恨…………… 325	千秋万岁…………… 328		广种薄收…………… 165
千愁万恨…………… 325	千山万水…………… 328		亡国之音…………… 440
千锤百炼…………… 325	千丝万缕…………… 328		亡命之徒…………… 440
千村万落…………… 325	千万买邻…………… 328		亡羊补牢…………… 440
千刀万剐…………… 325	千辛万苦…………… 328		亡羊得牛…………… 440
千叮万嘱…………… 325	千言万语…………… 328		〔、 丨〕
千端万绪…………… 325	千岩万壑…………… 328		门当户对…………… 272
千恩万谢…………… 326	千载难逢…………… 329		门户之见…………… 272
千方百计…………… 326	千载一时…………… 329		门禁森严…………… 272
千夫所指…………… 326	千真万确…………… 329		门可罗雀…………… 272
千呼万唤…………… 326			
千回百转…………… 326			

门庭若市····· 272	飞来横祸····· 124	夫唱妇随····· 135
〔一 一〕	飞蓬随风····· 125	夫子自道····· 136
之死靡它····· 599	飞沙走石····· 125	开诚布公····· 229
〔一 一〕	飞檐走壁····· 125	开诚相见····· 229
尸居余气····· 388	飞扬跋扈····· 125	开花结果····· 229
尸位素餐····· 388	飞鹰走狗····· 125	开卷有益····· 229
己所不欲，勿施	飞针走线····· 125	开路先锋····· 229
于人····· 198	习非成是····· 472	开门见山····· 229
〔一 一〕	习惯成自然····· 472	开门揖盗····· 229
女织男耕····· 300	习焉不察····· 472	开山祖师····· 229
女中尧舜····· 300	习以为常····· 472	开台锣鼓····· 229
女中丈夫····· 300	习与性成····· 472	开天辟地····· 229
〔一 一〕	〔一 一〕	开物成务····· 229
小不忍则乱大谋	子虚乌有····· 625	开源节流····· 230
····· 484	子然一身····· 211	开云见日····· 230
小惩大诫····· 484	马不停蹄····· 265	开宗明义····· 230
小家碧玉····· 484	马齿徒增····· 265	天保九如····· 418
小家子气····· 484	马到成功····· 265	天崩地裂····· 418
小鸟依人····· 484	马翻人仰····· 265	天长地久····· 418
小巧玲珑····· 484	马革裹尸····· 265	天长日久····· 418
小试锋芒····· 484	马后炮····· 265	天从人愿····· 418
小试牛刀····· 485	马马虎虎····· 265	天夺之魄····· 418
小手小脚····· 485	马牛襟裾····· 265	天翻地覆····· 418
小题大作····· 485	马前卒····· 266	天府之国····· 418
小巫见大巫····· 485	马首是瞻····· 266	天高地厚····· 419
小小不言····· 485	马仰人翻····· 266	天高皇帝远····· 419
小心谨慎····· 485	马有溜蹄，人有	天各一方····· 419
小心翼翼····· 485	失错····· 266	天公地道····· 419
飞苍走黄····· 124	四 画	天寒地冻····· 419
飞刍挽粟····· 124	〔一 一〕	天花乱坠····· 419
飞短流长····· 124	丰 富 多 采····· 133	天荒地老····· 419
飞蛾投火····· 124	丰 功 伟 绩····· 133	天昏地暗····· 419
飞觥走斝····· 124	丰 取 刻 与····· 133	天经地义····· 419
飞黄腾达····· 124	丰 衣 足 食····· 133	天理昭彰····· 419

天伦之乐····· 419	井底之蛙····· 220	无稽之谈····· 458
天罗地网····· 419	井井有条····· 221	无计可施····· 458
天马行空····· 419	井水不犯河水	无济于事····· 458
天南地北····· 420	····· 221	无家可归····· 459
天怒人怨····· 420	无边风月····· 456	无价之宝····· 459
天壤之别····· 420	无边苦海····· 456	无坚不摧····· 459
天上石麟····· 420	无边无际····· 456	无尽无休····· 459
天坍地陷····· 420	无病呻吟····· 456	无精打彩····· 459
天网恢恢，疏而	无病自灸····· 456	无咎无誉····· 459
不漏····· 420	无补于时····· 456	无拘无束····· 459
天下本无事，庸	无补于事····· 456	无可比拟····· 459
人自扰之····· 420	无肠公子····· 456	无可非议····· 459
天下第一····· 420	无耻之尤····· 456	无可厚非····· 459
天下太平····· 420	无出其右····· 456	无可讳言····· 459
天下为公····· 420	无底洞····· 456	无可救药····· 460
天下乌鸦一般黑	无的放矢····· 456	无可奈何····· 460
····· 421	无敌于天下····· 457	无可奈何花落去
天下无敌····· 421	无地自容····· 457	····· 460
天下无双····· 421	无冬无夏····· 457	无可无不可····· 460
天香国色····· 421	无动于衷····· 457	无可争辩····· 460
天悬地隔····· 421	无毒不丈夫····· 457	无可置疑····· 460
天旋地转····· 421	无独有偶····· 457	无孔不入····· 460
天涯海角····· 421	无恶不作····· 457	无赖已极····· 460
天衣无缝····· 421	无法无天····· 457	无理取闹····· 460
天有不测风云	无风不起浪····· 457	无立锥之地····· 460
····· 421	无风起浪····· 457	无米之炊····· 460
天灾人祸····· 421	无根无蒂····· 457	无名小卒····· 461
天造地设····· 421	无功受禄····· 458	无能为力····· 461
天真烂漫····· 421	无关大局····· 458	无能为役····· 461
天真无邪····· 421	无关宏旨····· 458	无偏无党····· 461
天之骄子····· 422	无关痛痒····· 458	无奇不有····· 461
天诛地灭····· 422	无官一身轻····· 458	无巧不成书····· 461
天字第一号····· 422	无何有之乡····· 458	无穷无尽····· 461
天作之合····· 422	无稽谰言····· 458	无拳无勇····· 461

无人问津····· 461	无为而治····· 464	专心一志····· 622
无伤大体····· 462	无隙可乘····· 465	专心致志····· 622
无声无息····· 462	无瑕可击····· 465	〔一 丨〕
无师自通····· 462	无懈可击····· 465	木雕泥塑····· 284
无事不登三宝殿
····· 462	无形无影····· 465	木人石心····· 284
无事生非····· 462	无一不知····· 465	木头木脑····· 284
无是无非····· 462	无依无靠····· 465	木朽不雕····· 285
无思无虑····· 462	无以复加····· 465	木已成舟····· 285
无私有弊····· 462	无以塞责····· 465	五彩缤纷····· 467
无所不包····· 462	无以为生····· 465	五方杂处····· 467
无所不及····· 462	无以自解····· 465	五分钟热度····· 467
无所不可····· 463	无翼而飞····· 465	五风十雨····· 467
无所不能····· 463	无影无踪····· 465	五谷不分····· 467
无所不谈····· 463	无庸讳言····· 465	五光十色····· 467
无所不通····· 463	无庸置辩····· 466	五行八作····· 467
无所不为····· 463	无庸赘述····· 466	五湖四海····· 467
无所不用其极
····· 463	无忧无虑····· 466	五花八门····· 467
无所不在····· 463	无鱼作罢····· 466	五花大绑····· 467
无所不知····· 463	无与伦比····· 466	五马分尸····· 467
无所不至····· 463	无缘无故····· 466	五内如焚····· 467
无所措手足····· 463	无源之水，无木
之木····· 466	五日京兆····· 468
无所顾忌····· 463	无中生有····· 466	五色无主····· 468
无所适从····· 463	无足轻重····· 466	五十步笑百步
····· 468
无所事事····· 464	韦编三绝····· 447	五体投地····· 468
无所畏忌····· 464	元元本本····· 578	五洲四海····· 468
无所畏惧····· 464	云谲波诡····· 580	支离破碎····· 599
无所用心····· 464	云开见日····· 580	支吾其辞····· 599
无所作为····· 464	云泥之别····· 580	支支吾吾····· 599
无往不利····· 464	云起龙骧····· 581	〔一 丿〕
无往不胜····· 464	云消雾散····· 581	不白之冤····· 28
无妄之灾····· 464	云行雨施····· 581	不败之地····· 28
无微不至····· 464	云游天下····· 581	不卑不亢····· 28
	专横跋扈····· 621	不避汤火····· 28

不辨菽麦·····	29	不敢旁骛·····	31	不堪设想·····	34
不差累黍·····	29	不敢越雷池一步		不堪一击·····	34
不成体统·····	29	·····	31	不亢不卑·····	34
不逞之徒·····	29	不攻自破·····	31	不可多得·····	34
不耻下问·····	29	不共戴天·····	31	不可救药·····	34
不此之图·····	29	不苟言笑·····	31	不可开交·····	34
不打不成相识		不关痛痒·····	31	不可理喻·····	34
·····	29	不过尔尔·····	32	不可名状·····	34
不打自招·····	29	不寒而栗·····	32	不可磨灭·····	34
不到黄河心不死		不合时宜·····	32	不可偏废·····	34
·····	29	不欢而散·····	32	不可企及·····	34
不得其死·····	29	不羁之材·····	32	不可胜数·····	34
不得人心·····	29	不即不离·····	32	不可收拾·····	34
不得要领·····	29	不急之务·····	32	不可思议·····	35
不得已而求其次		不计其数·····	32	不可同日而语	
·····	30	不假思索·····	32	·····	35
不登大雅之堂		不稼不穡·····	32	不可向迩·····	35
·····	30	不见经传·····	32	不可言宣·····	35
不动声色·····	30	不见天日·····	32	不可一世·····	35
不二法门·····	30	不骄不躁·····	32	不可逾越·····	35
不乏其人·····	30	不教而诛·····	32	不可终日·····	35
不费吹灰之力		不解之缘·····	33	不愧不怍·····	35
·····	30	不近人情·····	33	不愧屋漏·····	35
不分彼此·····	30	不进则退·····	33	不稂不莠·····	35
不分轻重·····	30	不经一事，不长		不劳而获·····	35
不分皂白·····	30	一智·····	33	不了了之·····	35
不分畛域·····	30	不经之谈·····	33	不劣方头·····	36
不丰不杀·····	30	不胫而走·····	33	不吝金玉·····	36
不伏烧埋·····	31	不咎既往·····	33	不吝指教·····	36
不负众望·····	31	不拘小节·····	33	不露圭角·····	36
不甘雌伏·····	31	不拘一格·····	33	不露声色·····	36
不甘后人·····	31	不绝如缕·····	33	不伦不类·····	36
不甘寂寞·····	31	不刊之论·····	33	不落窠臼·····	36
不甘示弱·····	31	不堪回首·····	34	不蔓不枝·····	36

不毛之地……	36	不失毫厘……	39	不以一眚掩大德	
不名一钱……	36	不时之需……	39	……	42
不明不白……	36	不识大体……	39	不义之财……	42
不鸣则已，一鸣
惊人……	36	不识时务……	39	不易之论……	42
不谋而合……	37	不识抬举……	39	不翼而飞……	42
不能越雷池一步		不识一丁……	39	不因人热……	42
……	37	不识之无……	39	不由分说……	42
不能赞一辞……	37	不世之功……	39	不由自主……	42
不能自拔……	37	不爽毫发……	40	不虞之誉……	42
不念旧恶……	37	不速之客……	40	不约而同……	43
不宁唯是……	37	不桃之祖……	40	不在话下……	43
不偏不倚……	37	不通水火……	40	不在其位，不谋
其政……	43
不平则鸣……	37	不同凡响……	40	不择手段……	43
不破不立……	37	不痛不痒……	40	不折不扣……	43
不期而然……	37	不忘沟壑……	40	不知不觉……	43
不期而遇……	37	不为已甚……	40	不知凡几……	43
不欺暗室……	38	不违农时……	40	不知好歹……	43
不情之请……	38	不闻不问……	40	不知进退……	43
不求甚解……	38	不无小补……	41	不知人间有羞耻
事……	43
不求闻达……	38	不舞之鹤……	41	不知所措……	44
不屈不挠……	38	不务空名……	41	不知所以……	44
不容置喙……	38	不务正业……	41	不知所云……	44
不容置疑……	38	不相上下……	41	不值一文……	44
不如归去……	38	不肖子孙……	41	不治之症……	44
不入虎穴，焉得
虎子……	38	不屑一顾……	41	不栉进士……	44
不三不四……	38	不省人事……	41	不置可否……	44
不塞不流，不止
不行……	38	不修边幅……	41	不主故常……	44
不衫不履……	39	不学无术……	41	不着边际……	44
不上不下……	39	不言而喻……	41	不自量力……	44
不胜枚举……	39	不厌其烦……	41	不足齿数……	44
不胜其烦……	39	不厌其详……	42	不足挂齿……	44
		不一而足……	42	不足为凭……	45
		不遗余力……	42		
		不以为然……	42		

不足为奇·····	45	切齿咒诅·····	335	日上三竿·····	362
不足为外人道
·····	45	切肤之痛·····	335	日升月恒·····	362
不足为训·····	45	切切私语·····	335	日新月异·····	362
犬不夜吠·····	352	切中时弊·····	335	日削月朘·····	362
犬马之报·····	352	瓦解冰消·····	435	日以继夜·····	362
犬马之劳·····	352	瓦解土崩·····	435	日月经天，江河
行地·····	362
犬马之年·····	352	瓦解绳床·····	435	日月如梭·····	362
犬牙交错·····	352	[一]		日月参辰·····	362
犬牙鹰爪·····	352	止戈散马·····	606	日中为市·····	362
太仓稊米·····	412	止戈兴仁·····	606	中饱私囊·····	615
太公钓鱼，愿者
上钩·····	412	止渴思梅·····	607	中道而废·····	615
太岁头上动土
·····	412	止渴饮鸩·····	607	中冓之言·····	615
历历可数·····	248	止水不波·····	607	中饋乏人·····	615
历历在目·····	248	止谈风月·····	607	中立不倚·····	615
[一 一]		止于至善·····	607	中流砥柱·····	615
匹夫有责·····	307	[一]		中途而废·····	615
匹夫之勇·····	308	少安毋躁·····	378	中庸之道·····	615
匹马单枪·····	308	少见多怪·····	379	中原逐鹿·····	615
车殆马烦·····	54	少头无尾·····	379	内顾之忧·····	291
车到山前必有路
·····	54	少不更事·····	379	内柔外刚·····	292
车水马龙·····	54	少年老成·····	379	内视反听·····	292
车载斗量·····	55	少壮不努力，
老大徒伤悲
·····	379	内外呼应·····	292
比比皆是·····	20	[一]		内外夹攻·····	292
比肩继踵·····	20	日薄西山·····	361	内外交困·····	292
比上不足，比下
有余·····	20	日不暇给·····	361	内省不疚·····	292
比物此志·····	20	日长一线·····	361	内忧外患·····	292
切磋琢磨·····	335	日积月累·····	361	见财起意·····	204
切齿腐心·····	335	日久见人心·····	361	见多识广·····	204
切齿痛恨·····	335	日久天长·····	362	见风转舵·····	204
		日就月将·····	362	见缝插针·····	204
		日暮途穷·····	362	见怪不怪·····	204
		日日夜夜·····	362	见机而作·····	204
				见利忘义·····	204

见猎心喜····· 204	气贯长虹····· 322	长歌当哭····· 52
见人说人话，
见鬼说鬼话
····· 204	气急败坏····· 322	长林丰草····· 52
见仁见智····· 205	气势磅礴····· 322	长命百岁····· 52
见所未见，闻所
未闻····· 205	气势汹汹····· 322	长年累月····· 53
见兔顾犬····· 205	气吞山河····· 322	长篇大论····· 53
见危授命····· 205	气味相投····· 322	长驱直入····· 53
见微知著····· 205	气息奄奄····· 322	长生不老····· 53
见物不见人····· 205	气象万千····· 322	长生久视····· 53
见笑大方····· 205	气血方刚····· 322	长途跋涉····· 53
见义勇为····· 205	气焰熏天····· 322	长吁短叹····· 53
见异思迁····· 205	气义相投····· 323	长夜难明····· 53
〔ノ 一〕	气涌如山····· 323	长斋绣佛····· 53
牛刀割鸡····· 297	气字轩昂····· 323	长年三老····· 588
牛刀小试····· 297	气壮河山····· 323	〔ノ 丨〕
牛鼎烹鸡····· 297	手不释卷····· 398	仁人君子····· 360
牛鬼蛇神····· 297	手不停挥····· 398	仁人志士····· 360
牛骥同皂····· 298	手到病除····· 398	仁义道德····· 360
牛角挂书····· 298	手到擒来····· 398	仁者见仁，智者
见智····· 360
牛头不对马嘴
····· 298	手急眼快····· 398	仁至义尽····· 360
牛头马面····· 298	手忙脚乱····· 398	什袭而藏····· 391
牛衣对泣····· 298	手无寸铁····· 398	化腐朽为神奇
····· 183
牛之一毛····· 298	手无缚鸡之力
····· 398	化干戈为玉帛
····· 183
气傲心高····· 321	手舞足蹈····· 398	化零为整····· 183
气冲牛斗····· 321	手眼通天····· 398	化为泡影····· 183
气冲霄汉····· 321	手足无措····· 399	化为乌有····· 183
气充志定····· 321	升堂入室····· 384	化险为夷····· 183
气充志骄····· 321	毛发倒竖····· 270	化整为零····· 183
气喘如牛····· 322	毛骨悚然····· 270	仅以身免····· 216
气喘吁吁····· 322	毛举细故····· 270	片甲不存····· 308
气得志满····· 322	毛手毛脚····· 270	片瓦无存····· 308
	毛遂自荐····· 270	片言只语····· 308
	长此以往····· 52	
	长风破浪····· 52	

斤斤计较····· 214	今不如昔····· 214	风驰电掣····· 129
反唇相稽····· 121	今非昔比····· 214	风吹草动····· 129
反复无常····· 121	今是昨非····· 214	风吹雨打····· 129
反戈一击····· 121	今朝有酒今朝醉	风刀霜剑····· 129
反攻倒算····· 121	····· 214	风风火火····· 130
反躬自问····· 121	分崩离析····· 126	风风雨雨····· 130
反躬自省····· 121	分道扬镳····· 126	风风韵韵····· 130
反躬自责····· 121	分甘共苦····· 127	风骨峭峻····· 130
反骄破满····· 121	分毫不爽····· 127	风光旖旎····· 130
反经行权····· 121	分斤掰两····· 127	风和日丽····· 130
反客为主····· 121	分门别类····· 127	风花雪月····· 130
反老还童····· 121	分秒必争····· 127	风卷残云····· 130
反其道而行之	分庭抗礼····· 127	风流才子····· 130
····· 121	分我杯羹····· 127	风流人物····· 130
反求诸己····· 121	分忧代劳····· 127	风流儒雅····· 130
反水不收····· 121	分浅缘薄····· 129	风流倜傥····· 130
反咬一口····· 122	公报私仇····· 153	风流潇洒····· 130
〔ノ、〕	公而忘私····· 153	风流云散····· 131
从容不迫····· 75	公事公办····· 153	风流罪过····· 131
从容就义····· 75	公说公有理，婆	风马牛不相及
从容自若····· 75	说婆有理····· 153	····· 131
从长计议····· 75	公私兼顾····· 153	风靡一时····· 131
从谏如流····· 75	公私两利····· 153	风萍浪迹····· 131
从井救人····· 75	公正无私····· 153	风平浪静····· 131
从宽发落····· 75	公诸同好····· 153	风起云涌····· 131
从令如流····· 75	公子哥儿····· 153	风起云蒸····· 131
从善如流····· 75	凶多吉少····· 498	风樯阵马····· 132
从俗就简····· 75	凶年饥岁····· 498	风清气绝····· 132
从心所欲····· 75	凶神恶煞····· 499	风趣横生····· 132
从一而终····· 75	凶相毕露····· 499	风扫落叶····· 132
仓卒从事····· 47	〔ノ一〕	风声鹤唳，草木
仓卒应战····· 47	月下老人····· 580	皆兵····· 132
仓皇失措····· 47	风餐露宿····· 129	风调雨顺····· 132
	风尘仆仆····· 129	风土人情····· 132

风行一时·····	132	文不加点·····	451	为非作歹·····	446
风言风语·····	132	文从字顺·····	451	为富不仁·····	446
风雨交加·····	132	文房四宝·····	451	为鬼为魅·····	446
风雨飘摇·····	132	文风不动·····	451	为期不远·····	446
风雨如晦·····	132	文过饰非·····	451	为人师表·····	446
风雨同舟·····	132	文人相轻·····	452	为善最乐·····	447
风雨无阻·····	133	文如其人·····	452	为所欲为·····	447
风云变幻·····	133	文恬武嬉·····	452	为之一新·····	447
风云不测·····	133	文武双全·····	452	为虎傅翼·····	449
风云际会·····	133	文武之道，一张		为虎作伥·····	449
风云人物·····	133	一弛·····	452	为犬驱雀·····	449
风云突变·····	133	文以载道·····	452	为民请命·····	449
风中之烛·····	133	文责自负·····	452	为人作嫁·····	449
风烛残年·····	133	文质彬彬·····	452	为渊驱鱼，为丛	
凤冠霞帔·····	135	文治武功·····	452	驱雀·····	449
凤毛麟角·····	135	方便之门·····	122	[、、]	
凤鸣朝阳·····	135	方寸已乱·····	122	斗方名士·····	105
勿谓言之不预		方衲圆凿·····	122	斗筲之器·····	105
·····	468	方头不劣·····	123	斗粟尺布·····	106
勿以恶小而为		方兴未艾·····	123	斗转参横·····	106
之，勿以善小		方正不阿·····	123	斗鸡走狗·····	106
而不为·····	469	[、]		斗志昂扬·····	106
乌飞兔走·····	455	忆苦思甜·····	557	[、→]	
乌合之众·····	455	[、ノ]		计出万全·····	199
乌七八糟·····	455	火耕水耨·····	190	计日程功·····	199
乌天黑地·····	455	火海刀山·····	190	户枢不蠹·····	182
乌烟瘴气·····	455	火上浇油·····	190	户限为穿·····	182
乌衣门第·····	456	火烧火燎·····	190	认敌为友·····	361
丹心碧血·····	89	火烧眉毛·····	190	认贼作父·····	361
[、一]		火树银花·····	191	冗词赘句·····	363
六亲不认·····	257	火中取栗·····	191	心安理得·····	486
六亲无靠·····	257	为德不卒·····	446	心病还须心药医	
六神无主·····	257	为恶不悛·····	446	·····	486
文不碍题·····	451	为法自弊·····	446	心不在焉·····	486

心潮澎湃····· 486	心如刀割····· 489	引颈受戮····· 561
心驰神往····· 486	心神不定····· 490	引咎自责····· 561
心慈面软····· 487	心神恍惚····· 490	引狼入室····· 561
心胆俱裂····· 487	心手相应····· 490	引人入胜····· 561
心烦技痒····· 487	心术不正····· 490	引人深思····· 561
心烦意乱····· 487	心无二用····· 490	引人注目····· 561
心服口服····· 487	心向往之····· 490	引绳排根····· 561
心腹之患····· 487	心心念念····· 490	引水入墙····· 561
心甘情愿····· 487	心心相印····· 490	引为鉴戒····· 561
心广体胖····· 487	心血来潮····· 490	引玉之砖····· 561
心高气傲····· 487	心有灵犀一点通	引足救经····· 562
心狠手辣····· 487	····· 490	丑类恶物····· 65
心花怒放····· 488	心有余而力不足	丑态百出····· 65
心怀叵测····· 488	····· 491	〔一、〕
心慌意乱····· 488	心有余悸····· 491	以暴易暴····· 550
心灰意懒····· 488	心余力绌····· 491	以备不虞····· 550
心回意转····· 488	心猿意马····· 491	以冰致蝇····· 550
心急如焚····· 488	心悦诚服····· 491	以德报怨····· 550
心坚石穿····· 488	心照不宣····· 491	以毒攻毒····· 550
心惊胆战····· 488	心之官则思····· 491	以碓投卵····· 550
心惊肉跳····· 488	心知其意····· 491	以讹传讹····· 550
心口不一····· 488	心直口快····· 491	以耳代目····· 550
心口如一····· 488	心中无数····· 492	以功赎罪····· 551
心旷神怡····· 489	心中有鬼····· 492	以功为守····· 551
心劳日拙····· 489	心中有数····· 492	以古非今····· 551
心力交瘁····· 489	〔一 一〕	以古喻今····· 551
心灵手巧····· 489	尺短寸长····· 61	以观后效····· 551
心领神会····· 489	尺幅千里····· 61	以管窥天····· 551
心乱如麻····· 489	尺有所短，寸有	以规为瑱····· 551
心满意足····· 489	所长····· 62	以火救火····· 551
心明眼亮····· 489	引而不发····· 561	以己度人····· 551
心平气和····· 489	引吭高歌····· 561	以假乱真····· 551
心去难留····· 489	引火烧身····· 561	以儆效尤····· 552
心融神会····· 489	引经据典····· 561	以釜测海····· 552

以理服人…………… 552	还牙…………… 555	书生气十足…… 400
以理相待…………… 552	以一持万…………… 555	毋庸置疑…… 466
以力服人…………… 552	以一奉百…………… 555	五 画
以邻为壑…………… 552	以一警百…………… 555	〔一 一〕
以卵投石…………… 552	以夷伐夷…………… 555	玉不琢，不成器
以貌取人…………… 552	以逸待劳…………… 555	…………… 576
以沫相濡…………… 552	以蚓投鱼…………… 555	玉洁冰清…… 576
以偏概全…………… 552	以怨报德…………… 555	玉石不分…… 576
以其昏昏，使人	以直报怨…………… 555	玉石俱焚…… 576
昭昭…………… 552	以珠弹雀…………… 556	玉叶金枝…… 577
以强凌弱…………… 552	以子之矛，攻子	未卜先知…… 449
以求一逞…………… 553	之盾…………… 556	未定之天…… 449
以屈求伸…………… 553	允文允武…………… 581	未可厚非…… 450
以柔制刚…………… 553	允执其中…………… 581	未老先衰…… 450
以弱胜强…………… 553	双管齐下…………… 402	未能免俗…… 450
以少胜多…………… 553	双瞳剪水…………… 402	未雨绸缪…… 450
以身报国…………… 553	予取予求…………… 573	〔一 一〕
以身试法…………… 553	劝善惩恶…………… 352	巧不可阶…… 334
以身殉职…………… 553	〔一 一〕	巧夺天工…… 334
以身作则…………… 553	孔武有力…………… 233	巧发奇中…… 334
以升量石…………… 554	水到渠成…………… 402	巧妇难为无米之
以石投水…………… 554	水滴石穿…………… 402	炊…………… 334
以手加额…………… 554	水火不相容…… 403	巧立名目…… 334
以售其奸…………… 554	水落石出…………… 403	巧取豪夺…… 334
以水济水…………… 554	水木清华…………… 403	巧舌如簧…… 334
以汤沃雪…………… 554	水乳交融…………… 403	巧言令色…… 335
以汤止沸…………… 554	水深火热…………… 403	去粗取精…… 350
以退为进…………… 554	水泄不通…………… 403	去恶务尽…… 350
以文会友…………… 554	水性杨花…………… 403	去旧布新…… 350
以小人之心，度	水月镜像…………… 403	去未归本…… 350
君子之腹…… 554	水涨船高…………… 403	去危就安…… 350
以虚带实…………… 554	水至清则无鱼	去伪存真…… 350
以血还血…………… 555	…………… 403	去邪归正…… 351
以眼还眼，以牙	水中捞月…………… 403	功败垂成…… 153

功成不居·····	154	正颜厉色·····	598	布衣蔬食·····	45
功成名就·····	154	正言直谏·····	598	厉兵秣马·····	248
功大于过·····	154	正正堂堂·····	598	厉行节约·····	248
功到自然成·····	154	正直无私·····	598	石沉大海·····	391
功德无量·····	154	正中下怀·····	598	石破天惊·····	391
功亏一篑·····	154	世上无难事，只		龙飞凤舞·····	257
古道热肠·····	159	怕有心人·····	394	龙肝豹胎·····	257
古今中外·····	159	世态炎凉·····	394	龙马精神·····	257
古井无波·····	159	世外桃源·····	394	龙盘虎踞·····	257
古色古香·····	159	节哀顺变·····	211	龙蟠凤逸·····	257
古往今来·····	159	节外生枝·····	211	龙蛇混杂·····	258
古为今用·····	159	节衣缩食·····	211	龙生九种，九种	
古已有之·····	159	本末倒置·····	19	各别·····	258
甘拜下风·····	144	可操左券·····	231	龙潭虎穴·····	258
甘心情愿·····	144	可乘之机·····	231	龙腾虎跃·····	258
甘之如饴·····	144	可歌可泣·····	231	龙骧虎步·····	258
正本清源·····	596	可望而不可即		龙骧虎视·····	258
正本溯源·····	597	·····	231	龙行虎步·····	258
正大光明·····	597	可有可无·····	231	龙吟虎啸·····	258
正法直度·····	597	〔一ノ〕		龙争虎斗·····	258
正冠李下·····	597	左道旁门·····	634	龙钟老态·····	258
正冠纳履·····	597	左辅右弼·····	634	〔一、〕	
正己守道·····	597	左顾右盼·····	634	平白无故·····	309
正襟危坐·····	597	左邻右舍·····	635	平步登天·····	309
正名责实·····	597	左券在握·····	635	平步青云·····	309
正人君子·····	597	左提右挈·····	635	平淡无奇·····	309
正色敢言·····	597	左图右史·····	635	平淡无味·····	309
正色直言·····	597	左宜右有·····	635	平地风波·····	310
正身明法·····	597	左右采获·····	635	平地楼台·····	310
正身清心·····	597	左右逢源·····	635	平地起家·····	310
正身率下·····	598	左右开弓·····	635	平地一声雷·····	310
正视绳行·····	598	左右为难·····	635	平分秋色·····	310
正言不讳·····	598	左支右绌·····	635	平流缓进·····	310
正言厉色·····	598	布鼓雷门·····	45	平铺直叙·····	310

平起平坐·····	310	东窗事发·····	103	目不识丁·····	235
平心而论·····	310	东床快婿·····	103	目不暇接·····	285
平心静气·····	310	东倒西歪·····	104	目不斜视·····	285
平易近人·····	310	东风吹马耳·····	104	目不转睛·····	285
平原督邮·····	310	东风压倒西风		目瞪口呆·····	286
灭此朝食·····	276	·····	104	目睹耳闻·····	286
灭顶之灾·····	276	东扶西倒·····	104	目光如豆·····	286
灭绝人性·····	276	东海捞针·····	104	目光如炬·····	286
灭绝天良·····	276	东海扬尘·····	104	目光如鼠·····	286
〔一 一〕		东拉西扯·····	104	目空四海·····	286
打抱不平·····	79	东邻西舍·····	104	目空一切·····	286
打草惊蛇·····	79	东鳞西爪·····	104	目迷五色·····	286
打成一片·····	79	东流西窜·····	104	目无法纪·····	286
打错算盘·····	80	东拼西凑·····	104	目无全牛·····	286
打得火热·····	80	东山再起·····	104	目无下尘·····	286
打凤捞龙·····	80	东施效颦·····	105	目无余子·····	286
打富济贫·····	80	扑朔迷离·····	313	目中无人·····	287
打躬作揖·····	80	〔 〕		电掣风驰·····	101
打家劫舍·····	80	业精于勤·····	524	电光石火·····	101
打开窗子说亮话		旧仇宿怨·····	223	旦旦信誓·····	91
·····	80	旧地重游·····	223	叶公好龙·····	524
打落水狗·····	80	旧调重弹·····	223	叶落归根·····	524
打破沙锅问到底		旧恨新仇·····	223	叶落知秋·····	524
·····	80	旧瓶装新酒·····	223	由此及彼·····	568
打情骂俏·····	80	〔 丿〕		由浅入深·····	568
打入冷宫·····	81	归根结蒂·····	165	叱咤风云·····	62
打蛇打七寸·····	81	归心似箭·····	165	叫苦不迭·····	210
打死老虎·····	81	归真反璞·····	165	叫苦连天·····	210
打退堂鼓·····	81	〔 一〕		叹为观止·····	415
打小算盘·····	81	目不给视·····	285	只轮不返·····	599
打鸭子上架·····	81	目不见睫·····	285	只身孤影·····	599
打肿脸充胖子		目不交睫·····	285	只手单拳·····	600
·····	81	目不窥园·····	285	只手空拳·····	600
东奔西跑·····	103	目不忍睹·····	285	只手擎天·····	600

只言片语····· 600	四平八稳····· 408	生龙活虎····· 385
只字不提····· 600	四体不勤，五谷
不分····· 408	生米煮成熟饭
····· 385
只此一家，别无
分店····· 607	四亭八当····· 408	生气勃勃····· 385
只见树木，不见
森林····· 607	四通八达····· 408	生荣死哀····· 385
只见物，不见人
····· 607	四战之地····· 408	生杀予夺····· 385
只可意会，不可
言传····· 607	出尔反尔····· 65	生生世世····· 385
只许州官放火，
不许百姓点灯
····· 607	出谷迁乔····· 65	生死存亡····· 385
只要功夫深，铁
杵磨成针····· 608	出乖露丑····· 65	生死关头····· 385
只争朝夕····· 608	出将入相····· 65	生死攸关····· 385
只知其一，不知
其二····· 608	出口成章····· 66	生死与共····· 385
只重衣衫不重人
····· 608	出类拔萃····· 66	生吞活剥····· 385
兄弟阋墙····· 499	出没无常····· 66	生于忧患，死于
安乐····· 385
兄死弟及····· 499	出谋划策····· 66	失败者成功之母
····· 388
另起炉灶····· 255	出其不意····· 66	失道寡助····· 388
另眼相看····· 256	出奇制胜····· 66	失魂落魄····· 388
史不绝书····· 393	出人头地····· 66	失之东隅，收之
桑榆····· 388
史无前例····· 393	出人意表····· 66	失之毫厘，差之
千里····· 389
囚首垢面····· 347	出神入化····· 66	失之交臂····· 389
四大皆空····· 407	出生入死····· 66	矢口否认····· 393
四分五裂····· 407	出手得卢····· 66	矢口狡赖····· 393
四海为家····· 407	出水芙蓉····· 66	〔ノ 一〕
四郊多垒····· 407	出头露面····· 67	生搬硬套····· 384
四脚朝天····· 407	出言不逊····· 67	生不逢辰····· 384
四面八方····· 407	〔ノ 一〕	生财有道····· 384
四面楚歌····· 407	生搬硬套····· 384	生而知之····· 384
	生花妙笔····· 384	生花妙笔····· 384
	生拉硬拽····· 384	生拉硬拽····· 384
	生老病死····· 384	生老病死····· 384
	生离死别····· 384	生离死别····· 384
	生灵涂炭····· 385	生灵涂炭····· 385
		〔ノ 一〕
		仗马寒蝉····· 588
		仗势欺人····· 588
		仗义疏财····· 588
		仗义执言····· 588
		付之东流····· 139
		付之一炬····· 139
		付之一笑····· 139
		仙山琼阁····· 476

仪态万方…………… 548	外柔内刚…………… 435	立锥之地…………… 249
他山攻错…………… 412	外圆内方…………… 435	立足之地…………… 249
白璧微瑕…………… 9	处安思危…………… 68	玄妙莫测…………… 504
白璧无瑕…………… 10	处心积虑…………… 68	玄之又玄…………… 504
白驹过隙…………… 10	处之泰然…………… 68	〔、 〕
白面书生…………… 10	冬日可爱…………… 103	闪烁其辞…………… 376
白日见鬼…………… 10	鸟道羊肠…………… 296	〔、 〕
白日升天…………… 10	鸟尽弓藏…………… 296	兰艾同焚…………… 241
白日衣绣…………… 10	鸟面鹤形…………… 296	兰摧玉折…………… 241
白日作梦…………… 10	鸟散鱼溃…………… 296	兰薰桂馥…………… 241
白手起家…………… 10	鸟兽散…………… 296	兰因絮果…………… 241
白头如新…………… 10	鸟语花香…………… 296	半壁江山…………… 14
白头偕老…………… 10	包办代替…………… 15	半工半读…………… 14
白云苍狗…………… 10	包藏祸心…………… 15	半间不界…………… 14
代为说项…………… 89	包罗万象…………… 15	半斤八两…………… 14
〔 / /〕	饥不择食…………… 193	半路出家…………… 14
瓜李之嫌…………… 161	饥肠辘辘…………… 193	半面之交…………… 14
瓜剖豆分…………… 161	饥寒交迫…………… 193	半青半黄…………… 15
瓜熟蒂落…………… 161	饥者易为食…………… 193	半身不遂…………… 15
瓜田李下…………… 161	尔虞我诈…………… 114	半途而废…………… 15
〔 / 、〕	乐不可支…………… 244	半推半就…………… 15
令人发指…………… 255	乐不思蜀…………… 245	半吞半吐…………… 15
令人神往…………… 255	乐此不疲…………… 245	半新不旧…………… 15
令人作呕…………… 255	乐极生悲…………… 245	半信半疑…………… 15
令行禁止…………… 255	乐善好施…………… 245	头昏脑胀…………… 428
〔 / 一〕	乐天知命…………… 245	头昏眼花…………… 428
用兵如神…………… 566	〔、 一〕	头角峥嵘…………… 429
用非所学…………… 566	立此存照…………… 249	头会箕赋…………… 429
用尽心机…………… 566	立地书橱…………… 249	头破血流…………… 429
用武之地…………… 566	立竿见影…………… 249	头上安头…………… 429
用之不竭…………… 567	立功赎罪…………… 249	头童齿豁…………… 429
犯而不校…………… 122	立身处世…………… 249	头疼脑热…………… 429
犯上作乱…………… 122	立于不败之地	头痛医头, 脚痛
外强中干…………… 435	…………… 249	医脚…………… 429

头头是道····· 429	奴颜媚骨····· 299	丝丝入扣····· 405
头晕目眩····· 429	加人一等····· 200	纠偏救弊····· 222
头重脚轻····· 429	加油添醋····· 200	幼学壮行····· 573
宁缺毋滥····· 297	皮开肉绽····· 307	六画
宁死不屈····· 297	皮里春秋····· 307	〔一 一〕
宁为鸡口，无为	皮相之见····· 307	戎马倥偬····· 363
牛后····· 297	皮相之士····· 307	动魄惊心····· 105
宁为玉碎，不为	皮相之谈····· 307	动人心弦····· 105
瓦全····· 297	皮之不存，毛将	动如脱兔····· 105
穴居野处····· 505	焉得····· 307	动辄得咎····· 105
〔· 一〕	发凡起例····· 117	迂回曲折····· 573
记忆犹新····· 199	发愤图强····· 117	〔一 一〕
讨价还价····· 417	发愤忘食····· 117	吉光片羽····· 196
礼轻人意重····· 247	发号施令····· 117	吉人天相····· 196
礼尚往来····· 247	发昏章第十一	吉日良辰····· 196
礼贤下士····· 247	····· 117	机不可失，时不
必恭必敬····· 20	发奸擿伏····· 117	再来····· 193
必由之路····· 20	发聋振聩····· 117	机关用尽····· 193
永垂不朽····· 566	发蒙振聩····· 117	老蚌生珠····· 243
永生永世····· 566	发人深省····· 117	老成持重····· 243
永永无穷····· 566	发屣求狸····· 118	老当益壮····· 243
〔一 一〕	发硎新试····· 118	老调重谈····· 243
司空见惯····· 405	发扬蹈厉····· 118	老骥伏枥····· 243
司马昭之心，路	发扬光大····· 118	老奸巨猾····· 243
人皆知····· 405	发政施仁····· 118	老马识途····· 243
民不聊生····· 277	发踪指示····· 118	老谋深算····· 243
民富国强····· 277	发短心长····· 119	老牛破车····· 243
民康物阜····· 277	发指眦裂····· 119	老牛舐犊····· 243
民穷财尽····· 277	〔一 一〕	老气横秋····· 244
民生凋敝····· 277	对答如流····· 109	老亲旧邻····· 244
民怨沸腾····· 277	对牛弹琴····· 109	老弱残兵····· 244
民脂民膏····· 277	对症下药····· 109	老生常谈····· 244
〔一 一〕	〔一 一〕	老鼠过街，人人
奴颜婢膝····· 299	丝恩发怨····· 405	喊打····· 244

老死不相往来
..... 244	耳听八方..... 115	有胆有识..... 569
老态龙钟..... 244	耳听是虚, 眼见
为实..... 115	有的放矢..... 569
老羞成怒..... 244	耳闻不如目见
..... 115	有福同享, 有难
同当..... 569
老子世故..... 244	耳闻目睹..... 115	有过之无不及
..... 569
老妪能解..... 244	芒刺在背..... 269	有机可乘..... 569
老子天下第一
..... 244	芝艾俱焚..... 600	有己无人..... 569
地崩山摧..... 99	芝焚蕙叹..... 600	有加无已..... 569
地大物博..... 99	芝兰玉树..... 600	有教无类..... 569
地动山摇..... 100	朽木不雕..... 501	有进无退..... 569
地覆天翻..... 100	朽木粪土..... 501	有口皆碑..... 569
地广人稀..... 100	权衡轻重..... 351	有口难分..... 570
地角天涯..... 100	权倾天下..... 351	有口难言..... 570
地久天长..... 100	权宜之计..... 351	有口无心..... 570
地老天荒..... 100	亘古亘今..... 152	有劳有逸..... 570
地理民情..... 100	亘古未有..... 152	有理走遍天下,
无理寸步难行
..... 570
地利人和..... 100	共挽鹿车..... 155	有利可图..... 570
地灵人杰..... 100	共为唇齿..... 155	有名无实..... 570
地平天成..... 100	再接再厉..... 583	有目共睹..... 570
地主之谊..... 100	再三再四..... 583	有目共赏..... 570
耳报神..... 114	再生父母..... 583	有气无力..... 570
耳边风..... 114	再衰三竭..... 583	有钱能使鬼推磨
..... 570
耳鬓厮磨..... 114	再造之恩..... 583	有求必应..... 571
耳聪目明..... 114	再作冯妇..... 583	有伤风化..... 571
耳根清静..... 114	〔一ノ〕	有声有色..... 571
耳红面赤..... 114	压倒元白..... 509	有始无终..... 571
耳目一新..... 115	在劫难逃..... 582	有始有终..... 571
耳濡目染..... 115	在所不辞..... 582	有恃无恐..... 571
耳软心活..... 115	在所不惜..... 582	有损无益..... 571
耳食之谈..... 115	在所难免..... 582	有天没日..... 571
耳熟能详..... 115	在天之灵..... 582	
耳顺之年..... 115	有案可稽..... 568	
耳提面命..... 115	有备无患..... 568	

有天无日·····	571	达权通变·····	79	而今而后·····	114
有条不紊·····	571	达士通人·····	79	而立之年·····	114
有条有理·····	571	夺胎换骨·····	111	迈越常流·····	266
有头无尾·····	571	死搬硬套·····	406	百步穿杨·····	11
有闻必录·····	571	死不瞑目·····	406	百尺竿头, 更进	
有心无力·····	572	死得其所·····	406	一步·····	11
有血有肉·····	572	死而后已·····	406	百川归海·····	11
有言在先·····	572	死灰复燃·····	406	百读不厌·····	11
有眼不识泰山		死里逃生·····	406	百端待举·····	11
·····	572	死马当活马医		百发百中·····	11
有眼无珠·····	572	·····	406	百废俱兴·····	11
有一搭, 没一搭		死皮赖脸·····	406	百感交集·····	11
·····	572	死气沉沉·····	406	百花齐放, 百家	
有意无意·····	572	死气白赖·····	406	争鸣·····	11
有勇无谋·····	572	死去活来·····	406	百孔千疮·····	11
有约在先·····	572	死心塌地·····	407	百口莫辩·····	11
有则改之, 无则		死有余辜·····	407	百炼成钢·····	12
加勉·····	572	死于非命·····	407	百年不遇·····	12
有增无减·····	572	死中求活·····	407	百年大计·····	12
有朝一日·····	572	成败利钝·····	57	百年树人·····	12
有枝添叶·····	573	成败论人·····	57	百身何赎·····	12
有志不在年高		成败在此一举		百思不解·····	12
·····	573	·····	57	百闻不如一见	
有志竟成·····	573	成家立业·····	57	·····	12
有志之士·····	573	成年累月·····	57	百问不烦·····	12
存而不论·····	76	成千成万·····	57	百无禁忌·····	12
存亡绝续·····	76	成仁取义·····	57	百无聊赖·····	13
存亡未卜·····	77	成人之美·····	57	百无一失·····	13
灰心丧气·····	186	成事不说·····	57	百无一一是·····	13
灰心失望·····	186	成事不足, 败事		百依百顺·····	13
夸大其词·····	236	有余·····	57	百战百胜·····	13
夸父追日·····	236	成也萧何, 败也		百折不挠·····	13
夸夸其谈·····	236	萧何·····	59	百足之虫, 死而	
达官贵人·····	79	成竹在胸·····	58	不僵·····	13

〔一 · 〕	至尊至贵…………… 611	师心自用…………… 389
夹七夹八…………… 200	毕其功于一役… 21	师直为壮…………… 389
〔一 一〕	扫除天下…………… 373	〔 · 〕
扬鞭分路…………… 519	扫地出门…………… 373	尘饭涂羹…………… 55
扬长避短…………… 519	扫地以尽…………… 373	光彩夺目…………… 164
扬长而去…………… 519	扫眉才子…………… 373	光复旧物…………… 164
扬幡招魂…………… 519	过河拆桥…………… 167	光怪陆离…………… 164
扬眉吐气…………… 519	过江之鲫…………… 167	光辉灿烂…………… 164
扬清激浊…………… 519	过街老鼠…………… 167	光可鉴人…………… 164
扬汤止沸…………… 519	过目不忘…………… 168	光芒四射…………… 164
扬威耀武…………… 519	过目成诵…………… 168	光芒万丈…………… 164
扬扬得意…………… 519	过甚其词…………… 168	光明磊落…………… 164
扣盘扞烛…………… 235	过屠门而大嚼… 168	光明正大…………… 164
扣人心弦…………… 235	过为已甚…………… 168	光前绝后…………… 164
扞心无愧…………… 273	过五关，斩六将	光前裕后…………… 164
扞心自问…………… 273	…………… 168	光天化日…………… 164
执鞭随镫…………… 604	过眼云烟…………… 168	光阴似箭…………… 164
执而不化…………… 604	过犹不及…………… 168	光宗耀祖…………… 164
执法如山…………… 604	邪魔歪道…………… 486	当场出彩…………… 92
执柯作伐…………… 604	尧天舜日…………… 522	当场献丑…………… 92
执两用中…………… 604	匠心独运…………… 207	当断不断…………… 92
执迷不悟…………… 604	臣门如市…………… 55	当耳旁风…………… 92
执牛耳…………… 604	〔 一〕	当行出色…………… 92
至诚高节…………… 610	此唱彼和…………… 74	当机立断…………… 92
至诚无味…………… 611	此地无银三百两	当局者迷，旁观
至当不易…………… 611	…………… 74	者清…………… 92
至高无上…………… 611	此起彼伏…………… 74	当面鼓，对面锣
至交契友…………… 611	此一时，彼一时	…………… 92
至理名言…………… 611	…………… 74	当仁不让…………… 93
至死不变…………… 611	贞风亮节…………… 592	当世无双…………… 93
至死不屈…………… 611	〔 丿〕	当头棒喝…………… 93
至死不悟…………… 611	师出无名…………… 389	当头一棒…………… 93
至矣尽矣…………… 611	师出有名…………… 389	当务之急…………… 93
至意诚心…………… 611	师老兵疲…………… 389	当一天和尚撞一

天钟……………	93	同日而语……………	427	回味无穷……………	187
当之无愧……………	93	同生死，共患难		回心转意……………	187
当轴处中……………	93	……………	427	岌岌可危……………	196
尖嘴薄舌……………	202	同声相应，同气		岂有此理……………	321
劣迹昭著……………	253	相求……………	427	刚愎自用……………	146
〔一〕		同室操戈……………	427	刚柔相济……………	146
吐故纳新……………	432	同条共贯……………	427	刚正不阿……………	146
吐丝自缚……………	432	同心同德……………	427	网开一面……………	440
吃苦耐劳……………	60	同心协力……………	427	网漏吞舟……………	441
吃里爬外……………	60	同舟共济……………	427	岁寒知松柏……	410
吃力不讨好……	60	因材施教……………	558	〔一〕	
吃软不吃硬……	60	因地制宜……………	559	年富力强……………	295
吃哑巴亏……………	60	因果报应……………	559	年高德劭……………	295
吃一辄，长一智		因祸得福……………	559	年深日久……………	295
……………	60	因祸为福……………	559	先睹为快……………	476
吸风饮露……………	471	因利乘便……………	559	先发制人……………	476
吊民伐罪……………	102	因陋就简……………	559	先见之明……………	476
曲尽其妙……………	349	因难见巧……………	559	先来后到……………	476
曲曲折折……………	349	因人成事……………	559	先礼后兵……………	476
曲突徙薪……………	349	因人制宜……………	559	先难后获……………	476
曲意逢迎……………	349	因时制宜……………	560	先人后己……………	476
曲高和寡……………	350	因事制宜……………	560	先入为主……………	476
曲终奏雅……………	350	因势利导……………	560	先入之见……………	477
同病相怜……………	426	因小见大……………	560	先声夺人……………	477
同仇敌愆……………	426	因小失大……………	560	先声后实……………	477
同床异梦……………	426	因循守旧……………	560	先天不足……………	477
同恶相济……………	426	因循坐误……………	560	先天下之忧而	
同甘共苦……………	426	因噎废食……………	560	忧，后天下之	
同工异曲……………	426	回肠荡气……………	187	乐而乐……………	477
同归殊途……………	426	回肠九转……………	187	先务之急……………	477
同归于尽……………	426	回光返照……………	187	先下手为强……	477
同呼吸，共命运		回天乏术……………	187	先行后闻……………	477
……………	426	回天之力……………	187	先意承旨……………	477
同流合污……………	426	回头是岸……………	187	先忧后乐……………	478

先斩后奏····· 478	向壁虚造····· 482	自暴自弃····· 625
先知先觉····· 478	向火乞儿····· 482	自不量力····· 625
牝鸡司晨····· 309	向平之愿····· 482	自惭形秽····· 625
牝牡骊黄····· 309	向隅而泣····· 483	自成一派····· 626
丢盔弃甲····· 103	伏低做小····· 136	自出机杼····· 626
丢三落四····· 103	伏而啞天····· 136	自出心裁····· 626
丢卒保车····· 103	伏虎降龙····· 136	自吹自擂····· 626
舌敝唇焦····· 379	伏首帖耳····· 136	自得其乐····· 626
舌敝耳聋····· 379	伐毛洗髓····· 118	自高自大····· 626
舌剑唇枪····· 379	伐异党同····· 118	自告奋勇····· 626
乔迁之喜····· 334	优孟衣冠····· 567	自顾不暇····· 626
乔装打扮····· 334	优柔寡断····· 567	自给自足····· 626
迁就姑息····· 329	优哉游哉····· 567	自掘坟墓····· 626
迁乔之望····· 329	仰不愧天····· 520	自郅以下····· 626
迁善改过····· 329	仰人鼻息····· 520	自愧不如····· 626
迄未成功····· 323	仰事俯畜····· 520	自力更生····· 627
竹报平安····· 620	仰屋著书····· 520	自立门户····· 627
竹马之好····· 621	伊于胡底····· 546	自鸣得意····· 627
朱唇皓齿····· 619	任劳任怨····· 361	自命不凡····· 627
朱门酒肉臭，路
有冻死骨····· 619	任其自流····· 361	自欺欺人····· 627
朱门绣户····· 619	任人唯亲····· 361	自强不息····· 627
〔ノ 1〕	任人唯贤····· 361	自取灭亡····· 627
休戚相关····· 500	任重道远····· 361	自取其咎····· 627
休戚与共····· 500	华而不实····· 132	自取其辱····· 627
休养生息····· 500	伤风败俗····· 377	自然而然····· 627
血海深仇····· 506	伤天害理····· 377	自认晦气····· 627
血口喷人····· 506	伤心惨目····· 377	自生自灭····· 627
血流成河····· 506	似曾相识····· 408	自食其果····· 627
血流漂杵····· 506	似是而非····· 408	自食其力····· 628
血流如注····· 506	价廉物美····· 201	自食其言····· 628
血气方刚····· 507	价值连城····· 201	自始至终····· 628
血肉横飞····· 507	延颈企踵····· 515	自私自利····· 628
血肉相连····· 507	延年益寿····· 515	自讨苦吃····· 628
	自拔来归····· 625	自讨没趣····· 628

自投罗网····· 628	后继无人····· 178	全心全意····· 352
自我表白····· 628	后继有人····· 179	合浦珠还····· 174
自我吹嘘····· 628	后浪推前浪····· 179	合抱之木，生于
毫末····· 174
自我解嘲····· 628	后来居上····· 179	合情合理····· 174
自我陶醉····· 628	后起之秀····· 179	众川赴海····· 616
自我作古····· 629	后生可畏····· 179	众寡不敌····· 617
自相残杀····· 629	行百里者半九十
····· 495	众寡悬殊····· 617
自相惊扰····· 629	行兵布阵····· 495	众口难调····· 617
自相矛盾····· 629	行不更名，坐不
改姓····· 496	众口铄金····· 617
自相水火····· 629	行不苟合····· 496	众口同声····· 617
自相鱼肉····· 629	行不顾问····· 496	众口一词····· 617
自信不疑····· 629	行不顾言····· 496	众目睽睽····· 617
自行其是····· 629	行步如飞····· 496	众目昭彰····· 617
自言自语····· 629	行成于思····· 496	众怒难犯····· 617
自贻伊戚····· 629	行将就木····· 496	众叛亲离····· 617
自以为得计····· 629	行若无事····· 496	众擎易举····· 617
自以为非····· 629	行色匆匆····· 496	众人拾柴火焰高
····· 618
自以为是····· 630	行尸走肉····· 496	众矢之的····· 618
自由放任····· 630	行同狗彘····· 496	众望所归····· 618
自由自在····· 630	行易知难····· 496	众星拱北····· 618
自圆其说····· 630	行远自迩····· 496	众星捧月····· 618
自怨自艾····· 630	行云流水····· 497	众志成城····· 618
自在逍遥····· 630	行之有效····· 497	杀敌致果····· 373
自知之明····· 630	行浊言清····· 497	杀回马枪····· 373
自作聪明····· 630	[/ 、]	杀鸡取蛋····· 373
自作解人····· 630	全功尽弃····· 351	杀鸡吓猴····· 373
自作自受····· 630	全军覆没····· 351	杀鸡焉用牛刀
····· 374
自作主张····· 630	全力以赴····· 351	杀尽斩绝····· 374
传宗接代····· 70	全盘托出····· 351	杀妻求将····· 374
[/ /]	全神贯注····· 351	杀气腾腾····· 374
后发制人····· 178	全始全终····· 351	杀人不见血····· 374
后顾之忧····· 178	全无忌惮····· 351	
后会有期····· 178	全无心肝····· 351	
后患无穷····· 178		

杀人不眨眼····· 374	争强斗胜····· 595	多谋善断····· 110
杀人如麻····· 374	争权夺利····· 595	多如牛毛····· 110
杀人越货····· 374	争先恐后····· 595	多事之秋····· 110
杀身成仁····· 374	争先士卒····· 596	多行不义必自毙
····· 110
杀一儆百····· 374	争妍斗艳····· 596	各奔前程····· 150
创巨痛深····· 70	杂乱无章····· 582	各不相谋····· 150
企足而待····· 321	杂七杂八····· 582	各持己见····· 151
企足矫首····· 321	旭日初升····· 503	各得其所····· 151
〔ノ 一〕	名不符实····· 277	各个击破····· 151
夙兴夜寐····· 409	名不虚传····· 277	各尽所能, 按劳
分配····· 151
夙夜匪懈····· 409	名垂千古····· 277	各尽所能, 按需
分配····· 151
色厉内荏····· 373	名垂青史····· 277	各人自扫门前
雪, 莫管他人
瓦上霜····· 151
危机四伏····· 444	名存实亡····· 277	各抒己见····· 151
危如累卵····· 444	名副其实····· 277	各行其是····· 151
危如朝露····· 444	名过其实····· 278	各有千秋····· 151
危言耸听····· 444	名缰利锁····· 278	各执一词····· 151
危言危行····· 445	名列前茅····· 278	各自为政····· 151
危在旦夕····· 445	名利双收····· 278	旨酒嘉肴····· 608
刎颈之交····· 453	名落孙山····· 278	鳧趋雀跃····· 136
负才任气····· 139	名满天下····· 278	〔、 一〕
负荆请罪····· 140	名门望族····· 278	充耳不闻····· 62
负气仗义····· 140	名山事业····· 278	交臂失之····· 208
负屈衔冤····· 140	名士风流····· 278	交口称誉····· 208
负心违愿····· 140	名下无虚····· 278	交浅言深····· 208
负薪救火····· 140	名扬四海····· 278	交头接耳····· 208
负隅顽抗····· 140	名正言顺····· 278	交相辉映····· 208
争长论短····· 595	多才多艺····· 110	庆父不死, 鲁难
未已····· 345
争分夺秒····· 595	多财善贾····· 110	齐大非偶····· 317
争风吃醋····· 595	多藏厚亡····· 110	
争红斗紫····· 595	多愁善感····· 110	
争名夺利····· 595	多此一举····· 110	
争名于朝, 争利
于市····· 595	多多益善····· 110	
	多快好省····· 110	
	多历年所····· 110	

齐东野语	317	问牛知马	454	汗流浹背	171
齐眉举案	317	问心无愧	454	汗马功劳	171
齐名并价	317	问心有愧	454	汗牛充栋	171
齐驱并驾	317	问罪之师	454	污吏黠胥	456
齐人攫金	317	忙里偷闲	269	污泥浊水	456
齐头并进	317	〔· 丿〕		并驾齐驱	26
齐心协力	317	灯红酒绿	97	并肩前进	26
齐整如一	318	灯火辉煌	98	并日而食	26
齐足并驰	318	灯火万家	98	并行不悖	26
亦步亦趋	557	灯台不自照	98	关怀备至	162
衣钵相传	546	〔· 丶〕		关门大吉	163
衣不蔽体	546	冲锋陷阵	62	关山迢递	163
衣丰食饱	546	冲口而出	63	米珠薪桂	274
衣冠楚楚	546	决一雌雄	227	羊肠小道	518
衣冠禽兽	547	决一死战	227	羊狼狼贪	518
衣架饭囊	547	冰冻三尺，非一		羊落虎群	518
衣锦还乡	547	日之寒	25	羊毛出在羊身上	
妄下雌黄	442	冰壶秋月	25	……………	518
妄自菲薄	442	冰肌玉骨	25	羊裘垂钓	518
妄自尊大	442	冰清玉洁	25	羊质虎皮	519
〔· 丨〕		冰清玉润	26	兴风作浪	494
闭关却扫	21	冰炭不相容	26	兴利除弊	494
闭关自守	21	冰天雪地	26	兴灭继绝	494
闭口不谈	21	冰消瓦解	26	兴师动众	494
闭门羹	21	壮士解腕	623	兴师问罪	495
闭门思过	21	壮志凌云	623	兴妖作怪	495
闭门造车	21	壮志未酬	623	兴高彩烈	498
闭目塞听	21	江河日下	206	兴味索然	498
闭塞眼睛捉麻雀		江郎才尽	206	兴致勃勃	498
……………	21	江山易改，本性		守经达权	399
闭月羞花	21	难移	206	守口如瓶	399
问长问短	454	江心补漏	206	守望相助	399
问道于盲	454	江洋大盗	207	守正不挠	399
问柳寻花	454	池鱼之祸	61	守株待兔	399

安邦定国·····	3	〔一 一〕	防微杜渐·····	123	
安步当车·····	3	寻根究底·····	507	防意如城·····	123
安不忘危·····	3	寻花问柳·····	507	收回成命·····	398
安常处顺·····	3	寻死觅活·····	507	收回原议·····	398
安分守己·····	3	寻行数墨·····	507	〔一 丿〕	
安富尊荣·····	3	寻事生非·····	507	如臂使指·····	363
安家立业·····	3	寻章摘句·····	507	如出一口·····	363
安家落户·····	3	尽力而为·····	217	如出一辙·····	363
安居乐业·····	4	尽人皆知·····	217	如此而已·····	363
安乐世界·····	4	尽如人意·····	217	如堕五里雾中	
安乐窝·····	4	尽善尽美·····	217	·····	363
安民告示·····	4	尽心竭力·····	217	如堕烟海·····	363
安贫乐道·····	4	异端邪说·····	557	如法炮制·····	363
安然无恙·····	4	异乎寻常·····	557	如虎添翼·····	364
安如磐石·····	4	异军突起·····	557	如花似锦·····	364
安如泰山·····	4	异口同声·····	557	如火如荼·····	364
安身立命·····	4	异曲同工·····	557	如获至宝·····	364
安土重迁·····	4	异想天开·····	558	如饥似渴·····	364
安危与共·····	4	〔一 丨〕		如箭在弦·····	364
安闲自在·····	4	阮囊羞涩·····	367	如胶似漆·····	364
安营扎寨·····	5	阳春白雪·····	519	如狼牧羊·····	364
安于现状·····	5	阳奉阴违·····	520	如狼似虎·····	364
安之若素·····	5	阳光大道·····	520	如临大敌·····	364
字里行间·····	625	迅雷不及掩耳		如梦初醒·····	364
字斟句酌·····	625	·····	508	如鸟兽散·····	364
字字珠玑·····	625	阴错阳差·····	560	如牛负重·····	364
字字珠玉·····	625	阴魂不散·····	560	如日方升·····	364
〔一 一〕		阴谋诡计·····	560	如日中天·····	364
论长道短·····	262	阴山背后·····	560	如入无人之境	
论功行赏·····	262	阴阳怪气·····	561	·····	365
讹言谎语·····	112	阴一套，阳一套		如丧考妣·····	365
设身处地·····	380	·····	561	如失左右手·····	365
讳疾忌医·····	188	防不胜防·····	123	如释重负·····	365
讳莫如深·····	188	防患未然·····	123	如数家珍·····	365

如汤沃雪····· 365	好逸恶劳····· 173	寿终正寝····· 400
如闻其声，如见其人····· 365	好整以暇····· 173	弄鬼掉猴····· 298
如兄如弟····· 365	[一，]	弄假成真····· 299
如蚁附膻····· 365	羽毛丰满····· 576	弄口鸣舌····· 299
如意算盘····· 365	羽毛未丰····· 576	弄巧成拙····· 299
如影随形····· 365	买菜求益····· 266	弄瓦之喜····· 299
如鱼得水····· 365	买椟还珠····· 266	弄性尚气····· 299
如愿以偿····· 365	买空卖空····· 266	弄虚作假····· 299
如左右手····· 366	买马招军····· 266	弄盏传杯····· 299
如坐云雾····· 366	欢聚一堂····· 184	弄璋之喜····· 299
如坐针毡····· 366	欢声雷动····· 184	弄嘴弄舌····· 299
妇姑勃谿····· 140	欢声笑语····· 184	形单影只····· 497
妇人之仁····· 140	欢天喜地····· 184	形格势禁····· 497
好好先生····· 172	欢欣鼓舞····· 185	形孤影寡····· 497
好话说尽，坏事做绝····· 172	牟取暴利····· 284	形迹可疑····· 497
好借好还····· 172	[一，]	形势逼人····· 497
好景不长····· 172	纡尊降贵····· 573	形销骨立····· 497
好了疮疤忘了疼····· 172	约定俗成····· 580	形形色色····· 497
好声好气····· 172	约法三章····· 580	形影不离····· 497
好事不出门，坏事传千里····· 172	纤尘不染····· 478	形影相吊····· 497
好事多磨····· 173	纤悉无遗····· 478	形影相随····· 497
好说歹说····· 173	纨绔子弟····· 436	形于言色····· 498
好心好意····· 173	红光满面····· 177	形于颜色····· 498
好心没好报····· 173	红男绿女····· 177	进寸退尺····· 217
好吃懒做····· 173	红颜薄命····· 178	进退两难····· 217
好大喜功····· 173	红装素裹····· 178	进退失据····· 218
好高骛远····· 173	驰骋疆场····· 61	进退维谷····· 218
好为人师····· 173	驰马试剑····· 61	进退自如····· 218
好行小惠····· 173	驰名天下····· 61	远隔重洋····· 579
好学上进····· 173	七画	远见卓识····· 579
	[一，]	远交近攻····· 579
	吞云吐雾····· 434	远亲不如近邻····· 579
	寿比南山····· 400	远水不解近渴

579	志在千里..... 612	苍蝇碰壁..... 48
远水不救近火	志在四方..... 612	邯郸学步..... 170
579	声东击西..... 386	严惩不贷..... 515
远走高飞..... 580	声价十倍..... 386	严刑峻法..... 515
违法乱纪..... 447	声泪俱下..... 386	严于律己..... 515
违心之论..... 447	声名狼藉..... 386	严阵以待..... 515
失信背约..... 447	声情并茂..... 386	劳而无功..... 242
运筹帷幄..... 581	声色俱厉..... 386	劳苦功高..... 242
运用之妙,存乎	声色犬马..... 386	劳民伤财..... 243
一心..... 581	声势浩大..... 386	劳师动众..... 243
运用自如..... 581	声嘶力竭..... 386	劳燕分飞..... 243
〔一 丨〕	声威大震..... 386	克敌制胜..... 231
走了和尚走不	声应气求..... 386	克己奉公..... 231
了庙..... 632	声誉鹊起..... 387	克己复礼..... 232
走漏风声..... 632	声罪致讨..... 387	克尽厥职..... 232
走漏天机..... 632	劫富济贫..... 211	克勤克俭..... 232
走马到任..... 632	劫后余生..... 211	杜渐防微..... 108
走马看花..... 632	却病延年..... 353	杜绝后患..... 108
走南闯北..... 632	却之不恭..... 353	杜门谢客..... 108
走肉行尸..... 632	攻城略地..... 154	杜门却扫..... 108
走投无路..... 632	攻其不备..... 154	杨花水性..... 519
赤壁鏖兵..... 62	攻其一点,不及	豆蔻年华..... 106
赤膊上阵..... 62	其余..... 154	豆剖瓜分..... 106
赤胆忠心..... 62	攻守同盟..... 155	杞人忧天..... 321
赤身露体..... 62	攻无不克,战无	李代桃僵..... 247
赤手空拳..... 62	不胜..... 155	更阑人静..... 152
赤心报国..... 62	芸芸众生..... 581	更仆难数..... 152
赤子之心..... 62	花好月圆..... 182	更上一层楼..... 152
志诚君子..... 611	花花公子..... 182	束身自爱..... 401
志大才疏..... 611	花花世界..... 182	束手待毙..... 401
志得意满..... 612	花天酒地..... 182	束手就擒..... 401
志气凌云..... 612	花团锦簇..... 182	束手束脚..... 401
志士仁人..... 612	花言巧语..... 182	束手无策..... 401
志同道合..... 612	花枝招展..... 182	束之高阁..... 401

两败俱伤…………… 251	抚今思昔…………… 138	抗尘走俗…………… 231
两害相权取其轻
…………… 251	扼喉拊背…………… 112	抑恶扬善…………… 558
两虎相争，必有
一伤…………… 251	拒谏饰非…………… 226	抑强扶弱…………… 558
两面三刀…………… 251	拒人于千里之外
…………… 226	抑扬顿挫…………… 558
两全齐美…………… 251	批亢捣虚…………… 305	报仇雪恨…………… 16
两小无猜…………… 252	批郤导窾…………… 305	轩然大波…………… 503
两雄不并立…………… 252	折长补短…………… 591	连绵不断…………… 250
两袖清风…………… 252	折冲厌难…………… 591	连篇累牍…………… 250
戒骄戒躁…………… 213	折冲御侮…………… 591	求大同，存小异
…………… 347
孝子贤孙…………… 485	折冲尊祖…………… 591	求道于盲…………… 347
〔一ノ〕	折戟沉沙…………… 592	求剑刻舟…………… 348
励精图治…………… 250	折节待士…………… 592	求名求利…………… 348
否极泰来…………… 308	折柳攀花…………… 592	求亲靠友…………… 348
豕突狼奔…………… 393	折腰升斗…………… 592	求全责备…………… 348
〔一、〕	折足覆餗…………… 592	求人不如求己
…………… 348
来龙去脉…………… 240	抓耳挠腮…………… 621	求仁得仁…………… 348
来去分明…………… 240	扭扭捏捏…………… 298	求荣卖国…………… 348
来日方长…………… 240	扭曲作直…………… 298	求三拜四…………… 348
来者不拒…………… 240	扭是为非…………… 298	求神问卜…………… 348
来者不善，善者
不来…………… 240	扭转乾坤…………… 298	求生不生，求死
不死…………… 348
来之不易…………… 240	抛戈卸甲…………… 304	求同存异…………… 348
来踪去迹…………… 241	抛头露面…………… 304	求贤若渴…………… 349
〔一→〕	抛砖引玉…………… 304	求新立异…………… 349
扶老携幼…………… 136	投笔从戎…………… 429	求益反损…………… 349
扶弱抑强…………… 137	投畀豺虎…………… 429	求鱼缘木…………… 349
扶危济困…………… 137	投机倒把…………… 430	求之不得…………… 349
扶摇直上…………… 137	投机取巧…………… 430	〔 一〕
扶正黜邪…………… 137	投井下石…………… 430	忐忑不安…………… 415
扶正祛邪…………… 137	投袂而起…………… 430	步步为营…………… 45
抚躬自问…………… 138	投其所好…………… 430	步调一致…………… 45
抚孤恤寡…………… 133	投鼠忌器…………… 430	步履维艰…………… 45
	投桃报李…………… 430	
	投闲置散…………… 430	

步人后尘…………… 45	吴头楚尾…………… 466	别具匠心…………… 24
〔丨丨〕	吴下阿蒙…………… 466	别具一格…………… 24
坚壁清野…………… 202	围城打援…………… 447	别具只眼…………… 24
坚不可摧…………… 202	围魏救赵…………… 447	别开生面…………… 24
坚持不懈…………… 202	呆若木鸡…………… 88	别树一帜…………… 24
坚持不渝…………… 202	呆头呆脑…………… 89	别无长物…………… 24
坚定不移…………… 202	听其言而观其行	别有天地…………… 24
坚固不拔…………… 202	…………… 424	别有用心…………… 24
坚甲利兵…………… 202	听其自然…………… 424	〔ノ一〕
坚韧不拔…………… 202	听人穿鼻…………… 424	针锋相对…………… 592
坚如磐石…………… 202	听天由命…………… 424	告贷无门…………… 149
坚贞不屈…………… 202	听之任之…………… 424	告老还乡…………… 149
〔丨一〕	囤积居奇…………… 434	告朔餼羊…………… 160
时不可失…………… 391	吠形吠声…………… 126	乱七八槽…………… 262
时不我待…………… 391	呕心沥血…………… 301	乱头粗服…………… 262
时不我与…………… 391	吟风弄月…………… 561	利令智昏…………… 249
时乖命蹇…………… 391	吹胡子瞪眼…………… 71	利市三倍…………… 249
时过境迁…………… 391	吹灰之力…………… 71	利析秋毫…………… 249
时来运转…………… 391	吹毛求疵…………… 71	利益均沾…………… 249
时移俗易…………… 391	吹箫吴市…………… 71	利欲薰心…………… 250
旷古未闻…………… 238	吹影镂尘…………… 71	私相授受…………… 405
旷日持久…………… 238	串通一气…………… 70	私心杂念…………… 406
困守孤城…………… 238	吮痛舐痔…………… 403	秀出班行…………… 501
困兽犹斗…………… 239	里通外国…………… 247	秀而不实…………… 501
困知勉行…………… 239	里应外合…………… 247	秀色可餐…………… 501
肘腋之忧…………… 619	囫囵吞枣…………… 180	秀外慧中…………… 501
助桀为虐…………… 621	男大当婚…………… 289	我行我素…………… 455
助人为乐…………… 621	男盗女娼…………… 289	每况愈下…………… 272
助我张目…………… 621	男耕女织…………… 289	〔ノ丨〕
足食丰衣…………… 632	男婚女嫁…………… 289	兵不血刃…………… 25
足食足兵…………… 632	男女老少…………… 289	兵不厌诈…………… 25
足智多谋…………… 633	别出机杼…………… 24	兵贵神速…………… 25
呜呼哀哉…………… 456	别出心裁…………… 24	兵荒马乱…………… 25
吴牛喘月…………… 466	别鹤孤鸾…………… 24	兵来将挡, 水来

土掩…………… 25	身经百战…………… 381	含饴弄孙…………… 171
兵连祸结…………… 25	身临其境…………… 381	含英咀华…………… 171
兵临城下…………… 25	身体力行…………… 381	坐吃山空…………… 635
兵强马壮…………… 25	身外之物…………… 381	坐筹帷幄…………… 635
兵戎相见…………… 25	身无长物…………… 381	坐地分赃…………… 635
伯仲之间…………… 27	身先士卒…………… 381	坐而论道…………… 636
俸大恩精…………… 418	身心交病…………… 381	坐观成败…………… 636
体贴入微…………… 418	你死我活…………… 294	坐井观天…………… 636
体无完肤…………… 418	你追我赶…………… 294	坐冷板凳…………… 636
何必当初…………… 174	〔ノノ〕	坐立不安…………… 636
何苦乃尔…………… 174	近水楼台先得月	坐山观虎斗…………… 636
何乐不为…………… 174	…………… 217	坐失良机…………… 636
何去何从…………… 174	近悦远来…………… 217	坐视不救…………… 636
何足挂齿…………… 174	近在眉睫…………… 217	坐收渔利…………… 636
作壁上观…………… 637	近在咫尺…………… 217	坐卧不宁…………… 637
作恶多端…………… 637	近朱者赤, 近墨	坐享其成…………… 637
作法自毙…………… 637	者黑…………… 217	坐言起行…………… 637
作奸犯科…………… 637	返本还原…………… 122	坐以待毙…………… 637
作茧自缚…………… 637	返老还童…………… 122	坐以待旦…………… 637
作鸟兽散…………… 637	彻里彻外…………… 55	坐拥百城…………… 637
作死马医…………… 638	彻上彻下…………… 55	谷贱伤农…………… 159
作威作福…………… 638	彻头彻尾…………… 55	希世奇珍…………… 471
作贼心虚…………… 638	〔ノ、〕	〔ノ一〕
伶仃孤苦…………… 255	余音绕梁…………… 574	肝肠寸断…………… 144
伶牙俐齿…………… 255	余勇可贾…………… 574	肝胆过人…………… 144
低三下四…………… 98	含哺鼓腹…………… 170	肝胆俱裂…………… 145
低声下气…………… 98	含垢纳污…………… 170	肝胆相照…………… 145
低首下心…………… 98	含垢忍辱…………… 170	肝脑涂地…………… 145
佛口蛇心…………… 135	含糊其辞…………… 170	肠肥脑满…………… 53
佛头着粪…………… 135	含蓼问疾…………… 170	狂风暴雨…………… 237
佛眼相看…………… 135	含情脉脉…………… 170	狂风恶浪…………… 237
身败名裂…………… 380	含沙射影…………… 170	狂奴故态…………… 237
身不由己…………… 380	含辛茹苦…………… 170	狂妄野心…………… 238
身价百倍…………… 380	含血喷人…………… 171	狂妄自大…………… 238

系风捕影····· 474	言而无信····· 511	不远····· 514
系铃解铃····· 474	言而有信····· 511	言之无物····· 514
犹豫不决····· 567	言符其实····· 512	言之有理····· 514
饮冰茹檠····· 562	言归于好····· 512	言之有物····· 514
饮醇自醉····· 562	言归正传····· 512	言之凿凿····· 515
饮恨吞声····· 562	言过其实····· 512	床上安床····· 71
饮恨而终····· 562	言简意赅····· 512	床头金尽····· 71
饮马投钱····· 563	言近旨远····· 512	庐山真面目····· 259
饮水思源····· 563	言狂意妄····· 512	应有尽有····· 564
饮鸩止渴····· 563	言来语去·····	应对如流····· 565
迎刃而解····· 564	言清行浊····· 512	应付裕如····· 565
迎头赶上····· 564	言人人殊····· 512	应付自如····· 565
迎头痛击····· 564	言三语四····· 512	应接不暇····· 565
删繁就简····· 376	言十妄九····· 512	应权通变····· 565
鸠形鹄面····· 222	言谈举止····· 513	应声虫····· 565
条分缕析····· 423	言听计从····· 513	应运而生····· 565
饭坑酒馕····· 122	言外之意····· 513	忘恩负义····· 441
饭来张口····· 122	言为心声·····	忘乎所以····· 441
饭糗茹草····· 122	言无不尽····· 513	忘年之好····· 442
饭蔬饮水····· 122	言下之意····· 513	弃暗投明····· 323
免开尊口····· 274	言笑自若····· 513	弃短取长····· 323
〔一〕	言行不一····· 513	弃甲曳兵····· 323
言必行，行必果	言行若一····· 513	弃旧怜新····· 323
····· 510	言犹在耳····· 513	弃旧图新····· 324
言必有中····· 510	言者无心，听者	弃文就武····· 324
言不及义····· 510	有意····· 513	弃武修文····· 324
言不践行····· 510	言者无罪，闻者	弃瑕取用····· 324
言不尽意····· 511	足戒····· 514	弃邪从正····· 324
言不由衷····· 511	言者谆谆，听者	弃之敝屣····· 324
言出法随····· 511	藐藐····· 514	〔一〕
言出患入····· 511	言之不渝····· 514	闲情逸致····· 478
言传身教····· 511	言之成理····· 514	闲云孤鹤····· 478
言颠语倒····· 511	言之过甚····· 514	间不容发····· 202
言多失实····· 511	言之天文，行而	闷闷不乐····· 273

忧国忧民·····	567	牢不可破·····	242	穷形尽相·····	346
忧患余生·····	567	汹涌澎湃·····	499	穷凶极恶·····	346
忧心忡忡·····	567	泛泛而谈·····	122	穷源竟委·····	346
忧心如焚·····	567	泛滥成灾·····	122	穷则思变·····	346
快步流星·····	236	沧海横流·····	47	完璧归赵·····	436
快刀斩乱麻·····	237	沧海桑田·····	48	完美无缺·····	436
快马加鞭·····	237	沧海一粟·····	48	灾梨祸枣·····	582
快人快事·····	237	沧海遗珠·····	48	[· 一]	
快人快语·····	237	沆瀣一气·····	171	良辰美景·····	250
怀璧其罪·····	184	沉默寡言·····	55	良工心苦·····	250
怀才不遇·····	184	沉吟不决·····	55	良金美玉·····	251
怀瑾握瑜·····	184	沉鱼落雁·····	56	良禽择木·····	251
忸怩作态·····	298	沉郁顿挫·····	56	良师益友·····	251
[· ·]		沉冤莫白·····	56	良药苦口·····	251
冷嘲热讽·····	246	沉舟侧畔千帆		良莠不齐·····	251
冷酷无情·····	246	过，病树前头		良玉不雕·····	251
冷若冰霜·····	246	万木春·····	56	补偏救弊·····	28
冷水浇头·····	246	沁人肺腑·····	337	补天浴日·····	28
冷言冷语·····	246	穷兵黩武·····	345	词不达意·····	74
冷眼旁观·····	246	穷不失义·····	345	评头品足·····	310
沐猴而冠·····	287	穷池之鱼·····	345	识时务者为俊杰	
沐雨栉风·····	287	穷当益坚·····	345	·····	392
没大没小·····	271	穷而后工·····	345	识途老马·····	392
没法没天·····	271	穷极无聊·····	345	识文断字·····	392
没精打采·····	271	穷寇勿追·····	345	证龟成鳖·····	598
没轻没重·····	271	穷年累月·····	345	社鼠城狐·····	380
没头没脑·····	271	穷人额上汗，富		初出茅庐·····	67
没齿不忘·····	282	人盘中餐·····	345	初露锋芒·····	67
没没无闻·····	283	穷日落月·····	346	初生之犊不畏虎	
沙里淘金·····	374	穷山恶水·····	346	·····	67
沧肌浹髓·····	262	穷山僻壤·····	346	初写黄庭·····	67
判若鸿沟·····	303	穷奢极侈·····	346	[一 一]	
判若水火·····	303	穷天绝地·····	346	君子一言，快马	
判若云泥·····	303	穷途末路·····	346	一鞭·····	228

君子动口不动手
..... 228	阿弥陀佛..... 112	鸡口牛后..... 194
君子之交淡如水
..... 228	阿其所好..... 112	鸡零狗碎..... 194
即景生情..... 196	阿谀逢迎..... 112	鸡毛蒜皮..... 194
即鹿无虞..... 196	陈陈相因..... 55	鸡鸣狗盗..... 194
即以其人之道，
还治其人之身
..... 196	陈词滥调..... 55	鸡皮鹤发..... 194
灵丹妙药..... 255	陈规陋习..... 55	鸡犬不惊..... 194
灵机一动..... 255	陈言务去..... 55	鸡犬不留..... 194
层出不穷..... 50	附骥尾..... 140	鸡犬不宁..... 194
层峦叠嶂..... 51	附庸风雅..... 140	鸡犬升天..... 194
尾大不掉..... 448	附赘悬疣..... 140	鸡犬之声相闻，
老死不相往来
..... 194
屁滚尿流..... 308	〔一ノ〕	〔一一〕
局促不安..... 225	妒贤嫉能..... 108	纲常扫地..... 146
尿流屁滚..... 296	妙不可言..... 276	纲纪废弛..... 146
张大其词..... 587	妙处不传..... 276	纲举目张..... 146
张灯结彩..... 587	妙绝时人..... 276	纵横捭阖..... 631
张冠李戴..... 587	妙趣横生..... 276	纵横驰骋..... 631
张皇失措..... 587	妙手回春..... 276	纵横交错..... 631
张口结舌..... 587	妙手空空..... 276	纵横天下..... 631
张三李四..... 587	妖魔鬼怪..... 521	纵虎归山..... 631
张牙舞爪..... 587	妖言惑众..... 521	纵情酒色..... 631
改朝换代..... 143	妍皮不裹痴骨
..... 515	纵曲枉直..... 632
改恶从善..... 143	忍俊不禁..... 360	孜孜不倦..... 624
改过自新..... 143	忍气吞声..... 360	纸短情长..... 608
改换门庭..... 143	忍辱负重..... 360	纸里包不住火
..... 608
改名换姓..... 143	忍辱偷生..... 360	纸上谈兵..... 608
改天换地..... 143	忍无可忍..... 360	纸醉金迷..... 608
改头换面..... 143	忍心害理..... 360	纷纷攘攘..... 127
改弦更张..... 143	〔一、〕	纷纷扬扬..... 127
改邪归正..... 144	鸡虫得失..... 193	纷纭杂沓..... 127
〔一一〕	鸡蛋碰石头..... 193	纷至沓来..... 127
	鸡蛋里挑骨头
..... 193	驴唇不对马嘴
	鸡飞蛋打..... 193	

260	责无旁贷..... 584	事不关己，高高挂起..... 395
驴鸣狗吠..... 260	责有攸归..... 584	事不宜迟..... 395
纳垢藏污..... 288	责重山岳..... 584	事出有因..... 396
纳谏从流..... 288	规矩准绳..... 165	事过境迁..... 396
纳上招贤..... 288	规行矩步..... 165	事后诸葛亮..... 396
纳新吐故..... 288	规圆矩方..... 165	事实胜于雄辩..... 396
纬地经天..... 448	〔一 〕	396
八 画	坦然无惧..... 415	事无常师..... 396
〔一 一〕	坦然自若..... 415	事有必至，理有固然..... 396
表里不一..... 24	述而不作..... 401	事与愿违..... 396
表里如一..... 24	丧魂落魄..... 372	事在人为..... 396
奉公守法..... 135	丧家之狗..... 372	刺刺不休..... 74
奉命唯谨..... 135	丧尽天良..... 372	刺股悬梁..... 74
奉若神明..... 135	丧权辱国..... 372	雨过天青..... 576
奉头鼠竅..... 135	丧心病狂..... 372	雨后春笋..... 576
奉为圭臬..... 135	画饼充饥..... 183	雨后送伞..... 576
奉为楷模..... 135	画地为牢..... 184	英雄所见略同..... 563
奉行故事..... 135	画虎类狗..... 184	英雄无用武之地..... 563
玩火自焚..... 436	画龙点睛..... 184	英姿焕发..... 563
玩世不恭..... 436	画蛇添足..... 184	英姿飒爽..... 564
玩物丧志..... 436	画脂镂冰..... 184	卖官鬻爵..... 266
现身说法..... 479	画中有诗..... 184	卖国求荣..... 266
青出于蓝..... 337	枉尺直寻..... 441	卖剑买牛..... 267
青红皂白..... 337	枉担虚名..... 441	卖弄玄虚..... 267
青黄不接..... 338	枉道事人..... 441	卖身投靠..... 267
青梅竹马..... 338	枉费唇舌..... 441	卖主求荣..... 267
青面獠牙..... 338	枉费心机..... 441	苗而不秀..... 275
青山绿水..... 338	枉己正人..... 441	苜蓿生涯..... 287
青史传名..... 338	卧榻之侧，岂容他人鼾睡..... 455	茅塞顿开..... 270
青天霹雳..... 338	卧薪尝胆..... 455	枝词蔓语..... 600
青鞋布袜..... 338	事半功倍..... 395	
青蝇吊客..... 338	事倍功半..... 395	
青云万里..... 338	事必躬亲..... 395	
青云直上..... 338		

枝繁叶茂·····	600	其味无穷·····	318	奄然而逝·····	516
直捣黄龙·····	604	其应若响·····	318	奄奄一息·····	516
直道不容·····	604	枪林弹雨·····	332	奔走相告·····	19
直道而行·····	605	苦大仇深·····	235	奋不顾身·····	129
直道事人·····	605	苦尽甘来·····	235	奋发图强·····	129
直截了当·····	605	苦口良药·····	236	奋发有为·····	129
直眉瞪眼·····	605	苦口婆心·····	236	奋起直追·····	129
直木必伐·····	605	苦乐不均·····	236	奋勇当先·····	129
直内方外·····	605	苦思冥想·····	236	奇耻大辱·····	318
直情径行·····	605	苦心孤诣·····	236	奇花异草·····	318
直上青云·····	605	苦心经营·····	236	奇货可居·····	318
直抒己见·····	605	苦中作乐·····	236	奇山异水·····	318
直言不讳·····	605	苛捐杂税·····	231	奇谈怪论·····	319
直言谏议·····	605	若敖鬼馁·····	367	奇文共赏·····	319
直言骨鲠·····	606	若即若离·····	367	奇文瑰句·····	319
直言贾祸·····	606	若明若暗·····	367	奇形怪状·····	319
直言极谏·····	606	若无其事·····	367	奇珍异宝·····	319
直言尽意·····	606	若要人不知，除		奇装异服·····	319
直言危行·····	606	非己莫为·····	367	[一 一]	
直言正论·····	606	若有所失·····	367	妻离子散·····	315
直言正色·····	606	若有所思·····	367	拊背扼喉·····	138
直撞横冲·····	606	苟合取容·····	156	拔本塞源·····	9
幸灾乐祸·····	498	苟且偷安·····	156	拔刀相助·····	9
杯弓蛇影·····	17	苟且偷生·····	156	拔来报往·····	9
杯盘狼藉·····	18	苟全性命·····	156	拔茅连茹·····	9
杯水车薪·····	18	苟延残喘·····	156	拔苗助长·····	9
取长补短·····	350	茕茕孑立，形影		拔山扛鼎·····	9
取而代之·····	350	相吊·····	346	拔帜易帜·····	9
取精用弘·····	350	枕戈待旦·····	593	拨乱反正·····	27
取之不尽，用之		杳如黄鹤·····	523	拨云见天·····	27
不竭·····	350	杳无音信·····	523	抱残守缺·····	16
其乐无穷·····	318	[一 丿]		抱关击柝·····	16
其貌不扬·····	318	郁郁葱葱·····	577	抱恨终天·····	17
其势汹汹·····	318	郁郁寡欢·····	577	抱头鼠窜·····	17

抱薪救火·····	17	势不两立·····	394	担惊受怕·····	89
斩草除根·····	586	势成骑虎·····	394	担雪塞井·····	89
斩钉截铁·····	586	势均力敌·····	394	〔 一〕	
斩尽杀绝·····	586	势如破竹·····	394	歧路亡羊·····	319
招兵买马·····	588	拆东墙补西墙		肯堂肯构·····	232
招财进宝·····	588	·····	52	齿亡舌存·····	62
招风揽火·····	588	轰轰烈烈·····	177	虎背熊腰·····	181
招风惹草·····	588	拉大旗，作虎皮		虎踞龙盘·····	181
招花惹草·····	588	·····	240	虎口拔牙·····	181
招架不住·····	589	拉家带口·····	240	虎口余生·····	181
招门纳婿·····	589	披肝沥胆·····	305	虎视眈眈·····	181
招权纳贿·····	589	披枷带锁·····	306	虎头虎脑·····	181
招是惹非·····	589	披坚执锐·····	306	虎头蛇尾·····	182
招贤纳士·····	589	披荆斩棘·····	306	虎尾春冰·····	182
招降纳叛·····	589	披麻戴孝·····	306	卓尔不群·····	624
招摇过市·····	589	披麻救火·····	306	卓有成效·····	624
招摇撞骗·····	589	披沙拣金·····	300	〔 〕	
招灾揽祸·····	589	披头散发·····	306	非池中物·····	125
转败为胜·····	622	披星戴月·····	306	非此即彼·····	125
转祸为福·····	622	披云见日·····	306	非驴非马·····	125
转弯抹角·····	622	拈花惹草·····	295	非亲非故·····	125
转危为安·····	622	拈花微笑·····	295	非同小可·····	125
转眼之间·····	622	拈斤播两·····	295	非异人任·····	125
择地而蹈·····	584	拈轻怕重·····	295	〔 一〕	
择交而友·····	584	抽薪止沸·····	64	明辨是非·····	278
择木而处·····	584	拖泥带水·····	434	明察暗访·····	279
择善而从·····	584	拖人下水·····	434	明察秋毫·····	279
择善而行·····	584	拍案称奇·····	302	明窗净几·····	279
择主而事·····	584	拍案叫绝·····	302	明火执仗·····	279
软硬不吃·····	367	拍板成交·····	302	明见万里·····	279
软硬兼施·····	367	拍手称快·····	302	明来暗往·····	279
顶礼膜拜·····	102	拐弯抹角·····	162	明眸皓齿·····	279
顶天立地·····	103	抵掌而谈·····	99	明目张胆·····	279
势不可当·····	394	拂袖而去·····	137	明枪暗箭·····	279

明枪易躲, 暗箭
难防…………… 279	昆山片玉…………… 238	固执己见…………… 160
明日黄花…………… 279	罗掘俱穷…………… 262	叻叻不休…………… 291
明若观火…………… 280	罗雀掘鼠…………… 262	败军之将…………… 13
明赏慎罚…………… 280	迥然不同…………… 221	〔ノ 一〕
明效大验…………… 280	具体而微…………… 226	垂帘听政…………… 71
明修栈道, 暗度
陈仓…………… 280	呢喃细语…………… 294	垂手而得…………… 72
明于观人, 暗于
察己…………… 280	昂然挺立…………… 6	垂死挣扎…………… 71
明哲保身…………… 280	昂首阔步…………… 6	垂头丧气…………… 71
明争暗斗…………… 280	昂首望天…………… 6	垂涎三尺…………… 72
明正典刑…………… 280	啞咀弄舌…………… 582	垂涎欲滴…………… 72
明知故犯…………… 280	晨食霄衣…………… 585	知安忘危…………… 690
明知故问…………… 280	易如翻掌…………… 558	知白守黑…………… 600
明珠暗投…………… 280	国计民生…………… 167	知彼知己…………… 600
明珠弹雀…………… 281	国脉民命…………… 167	知必言, 言必尽
…………… 600
鸣鼓而攻之…………… 281	国色天香…………… 167	知恩报德…………… 601
鸣金收兵…………… 281	国士无双…………… 167	知法犯法…………… 601
鸣锣开道…………… 281	国泰民安…………… 167	知高识低…………… 601
鸣冤叫屈…………… 281	果不其然…………… 167	知过必改…………… 601
图穷匕见…………… 430	果于自信…………… 167	知尽能索…………… 601
昙花一现…………… 414	味如鸡肋…………… 450	知难而进…………… 601
畅所欲言…………… 54	味如嚼蜡…………… 450	知难而退…………… 601
畅行无阻…………… 54	呼风唤雨…………… 179	知难而行…………… 601
忠臣烈士…………… 615	呼朋引类…………… 179	知其一, 不知其
二…………… 601
忠君爱国…………… 615	呼天抢地…………… 179	知情达理…………… 601
忠君报国…………… 615	呼吸相通…………… 180	知人待士…………… 601
忠心耿耿…………… 615	呼么喝六…………… 180	知人论世…………… 601
忠言逆耳…………… 615	呼之即来, 挥之
即去…………… 180	知人善察…………… 601
忠贞不渝…………… 616	呼之欲出…………… 180	知人善任…………… 602
岿然不动…………… 238	咄咄逼人…………… 111	知人下士…………… 602
岿然独存…………… 238	咄咄怪事…………… 111	知人则哲…………… 602
岿然屹立…………… 238	咄嗟便办…………… 111	知人知面不知心
…………… 602
	固步自封…………… 160	
	固若金汤…………… 160	

知人之明····· 602	刮肠洗胃····· 161	依草附木····· 547
知人之术····· 602	刮垢磨光····· 161	依阿取容····· 547
知时识务····· 602	刮目相待····· 161	依流平进····· 547
知书达理····· 602	物腐虫生····· 469	依然故我····· 547
知疼着热····· 602	物各有别····· 469	依然如故····· 547
知往鉴今····· 602	物换星移····· 469	依人作嫁····· 547
知无不言,言无
不尽····· 603	物极必反····· 469	依违两可····· 547
知小谋大····· 603	物尽其用····· 469	依样画葫芦····· 547
知心着意····· 603	物美价廉····· 469	依依不舍····· 547
知雄守雌····· 603	物伤其类····· 469	侔色揣称····· 284
知羞识廉····· 603	物以类聚,人以
群分····· 469	货真价实····· 191
知一不知十····· 603	物以稀为贵····· 469	侏儒观戏····· 619
知易行难····· 603	委曲求全····· 448	〔ノノ〕
知音谳吕····· 603	委肉虎蹊····· 448	征风召雨····· 596
知音识趣····· 603	委靡不振····· 448	质而不俚····· 612
知遇之恩····· 603	迭床架屋····· 102	质妻鬻子····· 612
知遇之荣····· 603	〔ノ丨〕	质疑向难····· 612
知者不惑····· 603	佩韦自缓····· 304	彼时彼地····· 20
知之为知之,不
知为不知····· 603	迫不得已····· 311	彼一时,此一时
····· 20
知足不辱,知止
不殆····· 604	迫不及待····· 311	往返徒劳····· 441
知足常足····· 604	迫在眉睫····· 311	欣然自得····· 492
和璧隋珠····· 174	凭河暴虎····· 311	欣喜雀跃····· 492
和蔼可亲····· 174	凭空捏造····· 311	欣喜若狂····· 492
和风细语····· 175	使臂使指····· 394	欣欣向荣····· 492
和光同尘····· 175	例行公事····· 250	欣欣自得····· 492
和睦相处····· 175	卑鄙龌龊····· 18	径情直遂····· 221
和盘托出····· 175	卑躬屈膝····· 18	所向披靡····· 410
和平共处····· 175	版版六十四····· 14	所向无敌····· 411
和气致祥····· 175	侃侃而谈····· 230	所向无前····· 411
和颜悦色····· 175	侧目而视····· 50	所作所为····· 411
和衷共济····· 175	俺得俺失····· 165	爬山涉水····· 302
	供不应求····· 155	爬山越岭····· 302
	供过于求····· 155	〔ノノ〕

贫病交迫·····	308	其中·····	215	饱食终日·····	16
贫贱不能移·····	308	金枝玉叶·····	215	饱以老拳·····	16
贫贱骄人·····	309	金字招牌·····	215	周而复始·····	618
贫贱糟糠·····	309	命侔啸侣·····	281	炙风烹龙·····	612
贫贱之交·····	309	命在旦夕·····	282	炙手可热·····	612
贫无立锥之地		贪大求洋·····	413	胁肩谄笑·····	486
·····	309	贪得无厌·····	413	胁肩累足·····	486
贫嘴薄舌·····	309	贪多嚼不烂·····	413	昏天黑地·····	189
受宠若惊·····	400	贪多务得·····	413	昏头昏脑·····	189
舍本逐末·····	379	贪官污吏·····	413	狐假虎威·····	180
舍己从人·····	379	贪贿无艺·····	413	狐狸尾巴·····	180
舍己救人·····	379	贪生怕死·····	413	狐埋狐搨·····	180
舍己为人·····	379	贪天之功·····	414	狐裘羔袖·····	180
舍己为公·····	380	贪图安逸·····	414	狐群狗党·····	181
舍近求远·····	380	贪污腐化·····	414	狐疑不决·····	181
舍身为国·····	380	贪小失大·····	414	忽忽不乐·····	180
舍生取义·····	380	贪赃枉法·····	414	兔丝燕麦·····	432
舍生忘死·····	380	念念不忘·····	296	兔死狗烹·····	432
舍我其谁·····	380	念念有词·····	296	兔死狐悲·····	432
采兰赠芍·····	46	念兹在兹·····	296	兔走乌飞·····	432
采薪之忧·····	46	乳臭未干·····	366	鱼大水小·····	574
金壁辉煌·····	214	瓮尽杯干·····	454	鱼贯而入·····	574
金蝉脱壳·····	214	瓮中之鳖·····	454	鱼龙混杂·····	574
金城汤池·····	214	瓮中捉鳖·····	455	鱼目混珠·····	574
金刚怒目·····	214			鱼水情深·····	574
金戈铁马·····	214	〔ノ一〕		鱼游釜中·····	574
金科玉律·····	215	肥马轻裘·····	125	鱼鱼雅雅·····	574
金口玉言·····	215	肺腑之言·····	126	狗苟蝇营·····	156
金迷纸醉·····	215	朋比为奸·····	305	狗急跳墙·····	156
金甌无缺·····	215	朋党比周·····	305	狗急跳墙·····	156
金石为开·····	215	饱汉不知饿汉饥		狗头军师·····	157
金相玉质·····	215	·····	15	狗尾续貂·····	157
金玉良言·····	215	饱经沧桑·····	16	狗血喷头·····	157
金玉其外，败絮		饱经风霜·····	16	狗眼看人低·····	157
		饱经世故·····	16	狗运亨通·····	157

狗仗人势····· 157	盲人瞎马····· 269	空谷足音····· 232
狗彘不如····· 157	刻不容缓····· 232	空空如也····· 232
狗嘴里吐不出象牙····· 157	刻骨铭心····· 232	空口说白话····· 233
咎由自取····· 223	刻肌刻骨····· 232	空口无凭····· 233
咎有应得····· 223	刻舟求剑····· 232	空前绝后····· 233
服低做小····· 137	庞然大物····· 303	空前未有····· 233
〔、一〕	〔、丨〕	空室清野····· 233
变本加厉····· 23	怕三怕四····· 302	空头支票····· 233
变化无常····· 23	怕死贪生····· 302	空穴来风····· 233
变幻莫测····· 23	怛然失色····· 79	空言无补····· 233
变生肘腋····· 23	怡情悦性····· 548	空中楼阁····· 233
废话连篇····· 126	怡然自得····· 548	宝刀未老····· 16
废然而返····· 126	怵目惊心····· 68	宝马香车····· 16
废寝忘食····· 126	性命交关····· 498	宝山空回····· 16
放荡不羁····· 123	怏怏不悦····· 521	实逼处此····· 391
放虎归山····· 123	怏怏而去····· 521	实繁有徒····· 392
放虎自卫····· 123	怙恶不悛····· 182	实事求是····· 392
放浪形骸····· 123	怪诞不经····· 162	宜室宜家····· 548
放任自流····· 123	怪模怪样····· 162	宜喜宜嗔····· 548
放下屠刀，立地成佛····· 123	怪象丛生····· 162	学步邯郸····· 505
放鹰逐犬····· 124	〔、ノ〕	学而不厌····· 505
放之四海而皆准····· 124	炊沙作饭····· 71	学非所用····· 505
夜不闭户····· 524	炉火纯青····· 259	学富五车····· 505
夜长梦多····· 524	〔、、〕	学以致用····· 505
夜静更深····· 524	宠辱不惊····· 64	沿波讨源····· 515
夜郎自大····· 524	宠辱若惊····· 64	沿门托钵····· 515
夜深人静····· 524	审时度势····· 384	法出多门····· 118
夜以继日····· 524	官逼民反····· 163	法力无边····· 119
夜雨对床····· 525	官官相护····· 163	波谲云诡····· 27
盲人把烛····· 269	官样文章····· 163	波澜壮阔····· 27
盲人摸象····· 269	定于一尊····· 103	浅尝辄止····· 332
	空洞无味····· 232	浅见寡闻····· 332
	空洞无物····· 232	沛雨甘霖····· 304
	空谷传声····· 232	沾名钓誉····· 157

泣不成声····· 324	郑重其事····· 599	肃然起敬····· 409
泣下如雨····· 324	卷旗息鼓····· 227	屈打成招····· 349
泣下沾襟····· 324	卷土重来····· 227	屈指可数····· 349
泣血捶膺····· 324	单刀直入····· 89	弥天大谎····· 73
泼水难收····· 311	单鹤寡凫····· 90	弥天大罪····· 273
泼天大祸····· 311	单枪匹马····· 90	居安思危····· 224
沾亲带故····· 585	单丝不线····· 90	居高临下····· 224
沾沾自喜····· 585	〔· 一〕	居功自傲····· 224
河清海晏····· 174	诘屈聱牙····· 198	居功自恃····· 224
河鱼之患····· 174	肩摩毂击····· 203	居功自满····· 224
泥船渡河····· 293	诚惶诚恐····· 58	居心不善····· 224
泥多佛大····· 293	诚心诚意····· 58	居心叵测····· 225
泥古非今····· 293	诛锄异己····· 619	弦外之音····· 478
泥牛入海····· 293	诛求无已····· 619	〔一 丨〕
泥菩萨过河，自
身难保····· 293	诛心之论····· 619	降格以求····· 207
泥沙俱下····· 294	话不投机····· 183	降贵纡尊····· 207
泥塑木雕····· 294	话里有话····· 183	降心相从····· 207
泥中隐刺····· 294	诞罔不经····· 91	降志辱身····· 208
泥猪瓦狗····· 294	诡计多端····· 166	降龙伏虎····· 482
泥足巨人····· 294	诡譎怪诞····· 166	〔一 丿〕
油腔滑调····· 568	诡衍窃譬····· 166	姑妄听之····· 157
油然而生····· 568	祈晴祷雨····· 319	姑妄言之····· 157
油头粉面····· 568	视丹如绿····· 394	姑息养奸····· 158
油头滑脑····· 568	视而不见····· 394	姗姗来迟····· 376
油嘴滑舌····· 568	视如敝屣····· 394	始乱终弃····· 392
泾清渭浊····· 218	视如寇仇····· 394	始终不懈····· 393
泾渭不分····· 218	视若具文····· 395	始终不渝····· 393
泾渭分明····· 218	视若无睹····· 395	始终如一····· 393
治病救人····· 612	视死如归····· 395	始作俑者····· 393
治国安民····· 613	视同儿戏····· 395	驾轻就熟····· 201
治乱存亡····· 613	视同路人····· 395	弩马恋栈····· 299
治丝益棼····· 613	视为畏途····· 395	弩马十驾····· 299
郑重其辞····· 599	视为知己····· 395	〔一 丶〕
	〔一 一〕	参差不齐····· 50

艰苦奋斗····· 202	孤立无援····· 158	城狐社鼠····· 58
艰苦朴素····· 203	孤陋寡闻····· 158	城门失火，殃及池鱼····· 58
艰苦卓绝····· 203	孤鸾寡鹤····· 158	城下之盟····· 58
艰难竭蹶····· 203	孤身只影····· 158	查无实据····· 51
艰难困苦····· 203	孤行己见····· 159	茶余饭后····· 51
艰难曲折····· 203	孤掌难鸣····· 159	甚嚣尘上····· 384
艰难险阻····· 203	孤注一掷····· 159	荆棘载途····· 219
〔一 一〕	九 画	革故鼎新····· 149
承欢膝下····· 58	〔一 一〕	革面洗心····· 150
承上启下····· 58	春风得意····· 72	草草了事····· 49
承先启后····· 58	春风风人····· 72	草草收兵····· 49
细不容发····· 474	春风化雨····· 72	草间求活····· 49
细大不捐····· 474	春风满面····· 72	草菅人命····· 49
细水长流····· 474	春光明媚····· 72	草木皆兵····· 50
细微末节····· 474	春华秋实····· 72	草率从事····· 50
细针密缕····· 474	春兰秋菊····· 73	草率收兵····· 50
终而复始····· 616	春暖花开····· 73	草薶禽猕····· 50
终南捷径····· 616	春秋笔法····· 73	草衣木食····· 50
终身大事····· 616	春色满园····· 73	草长莺飞····· 50
终天抱恨····· 616	春树暮云····· 73	荒诞不经····· 185
终天之恨····· 616	春蚓秋蛇····· 73	荒谬绝伦····· 185
经明行修····· 218	玲珑剔透····· 255	荒山秃岭····· 185
经年累月····· 218	〔一 丨〕	荒时暴月····· 185
经天纬地····· 218	勃然大怒····· 27	荒无人烟····· 186
经纬万端····· 218	荣华富贵····· 363	荒淫无耻····· 186
驷不及舌····· 408	茹苦含辛····· 366	胡搅蛮缠····· 181
驷马难追····· 408	茹毛饮血····· 366	胡说八道····· 181
孤雏腐鼠····· 158	封官许愿····· 133	胡思乱想····· 181
孤儿寡妇····· 158	封妻荫子····· 134	胡言乱语····· 181
孤芳自赏····· 158	封豕长蛇····· 134	胡作非为····· 181
孤高自许····· 158	赴汤蹈火····· 141	茫茫苦海····· 269
孤家寡人····· 158	项背相望····· 483	茫然不解····· 269
孤军奋战····· 158	项庄舞剑，意在沛公····· 483	茫然费解····· 269
孤苦伶仃····· 158		

茫然若迷·····	269	标新立异·····	23	柳暗花明·····	257
茫然若失·····	270	枯木逢春·····	235	政出多门·····	599
茫然自失·····	270	枯木朽株·····	235	政清狱简·····	599
茫无头绪·····	270	枯树生花·····	235	政通人和·····	599
茫无所知·····	270	枯杨生稊·····	235	〔一ノ〕	
芻产倾家·····	93	枯燥无味·····	235	残杯冷炙·····	46
芻检逾闲·····	94	栉比鳞次·····	613	残兵败将·····	46
芻气回肠·····	94	栉风沐雨·····	613	残茶剩饭·····	46
芻然无存·····	94	相安无事·····	480	残酷无情·····	47
东梁之材·····	105	相得益彰·····	480	残山剩水·····	47
栋折榱崩·····	105	相反相成·····	480	残渣余孽·····	47
莘莘大者·····	263	相辅相成·····	480	厚此薄彼·····	179
药店飞龙·····	523	相见以诚·····	480	厚古薄今·····	179
药笼中物·····	523	相煎太急·····	480	厚今薄古·····	179
药石之言·····	523	相惊伯有·····	480	厚颜无耻·····	179
要价还价·····	523	相敬如宾·····	481	威风凛凛·····	445
要言不烦·····	523	相亲相爱·····	481	威迫利诱·····	445
故步自封·····	160	相去无几·····	481	威武不屈·····	445
故伎重演·····	160	相忍为国·····	481	威武雄壮·····	445
故弄玄虚·····	160	相濡以沫·····	481	威信扫地·····	445
故态复萌·····	160	相生相克·····	481	威震天下·····	445
南风不竞·····	289	相提并论·····	481	研桑心计·····	515
南冠楚囚·····	289	相形见绌·····	481	殃及池鱼·····	518
南箕北斗·····	289	相依为命·····	481	斫轮老手·····	624
南金东箭·····	289	相映成趣·····	481	面不改色·····	274
南橘北枳·····	289	相知恨晚·····	482	面红耳赤·····	274
南柯一梦·····	289	相知有素·····	482	面黄肌瘦·····	275
南腔北调·····	290	相机行事·····	483	面面俱到·····	275
南山可移, 判不
可摇·····	290	枵腹从公·····	483	面面相觑·····	275
南鹞北鹰·····	290	树碑立传·····	402	面命耳提·····	275
南辕北辙·····	290	树倒猢猻散·····	402	面目可憎·····	275
南征北战·····	290	树欲静而风不止
·····	402	面目全非·····	275
南枝北枝·····	290	树之风声·····	402	面目一新·····	275
				面如土色·····	275

面无人色····· 275	挑拨离间····· 423	轻歌曼舞····· 339
而有菜色····· 275	指不胜屈····· 608	轻举妄动····· 339
耐人寻味····· 289	指东打西····· 609	轻口薄舌····· 339
牵肠挂肚····· 329	指东说西····· 609	轻浪浮薄····· 339
牵强附会····· 329	指腹割襟····· 609	轻虑浅谋····· 339
牵一发而动全身
····· 329	指腹为婚····· 609	轻描淡写····· 339
逐鹿中原····· 621	指顾之间····· 609	轻诺寡信····· 339
歪打正着····· 435	指挥若定····· 609	轻裘肥马····· 340
歪风邪气····· 435	指鸡骂狗····· 609	轻身殉义····· 340
歪门邪道····· 435	指鹿为马····· 609	轻身重义····· 340
歪七竖八····· 435	指南打北····· 609	轻手轻脚····· 340
〔一 一〕	指破迷津····· 609	轻言寡信····· 340
拭目以待····· 397	指桑骂槐····· 610	轻徭薄赋····· 340
拾金不昧····· 393	指日可待····· 610	轻于鸿毛····· 340
拾人涕唾····· 393	指山卖磨····· 610	轻重倒置····· 340
拾人牙慧····· 393	指手划脚····· 610	轻重缓急····· 340
挂肠悬胆····· 162	指天画地····· 610	轻装上阵····· 340
挂肚牵心····· 162	指天誓日····· 610	按兵不动····· 5
挂羊头，卖狗肉
····· 162	指瑕造隙····· 610	按部就班····· 5
挂一漏万····· 162	指雁为羹····· 610	按图索骥····· 5
持筹握算····· 61	挖空心思····· 435	皆大欢喜····· 210
持平之论····· 61	挖肉补疮····· 435	鸦雀无声····· 509
持盈保泰····· 61	挥汗成雨····· 186	拱肩缩背····· 155
持之以恒····· 61	挥金如土····· 187	拱手而降····· 155
持之有故，言之
成理····· 61	挥洒自如····· 187	拱手听命····· 155
挟山超海····· 486	括囊守禄····· 239	〔 一〕
挺身而出····· 425	轻薄无行····· 338	战天斗地····· 586
挑肥拣瘦····· 422	轻薄无知····· 338	战无不胜····· 586
挑毛挑刺····· 422	轻财好施····· 338	战战兢兢····· 586
挑三拣四····· 423	轻财重士····· 338	战战栗栗····· 587
挑雪填井····· 423	轻财重义····· 339	背城借一····· 19
	轻车简从····· 339	背道而驰····· 19
	轻车熟路····· 339	背井离乡····· 19
	轻而易举····· 339	背水一战····· 19

背信弃义····· 19	响遏行云····· 482	钦差大臣····· 336
点金成铁····· 101	星火燎原····· 495	钦佩莫名····· 336
点石成金····· 101	星罗棋布····· 495	钟鸣鼎食····· 616
〔 〕	星星之火，可以	钟鸣漏尽····· 616
临别赠言····· 253	燎原····· 495	重于泰山····· 618
临机处置····· 253	星移斗转····· 495	重蹈覆辙····· 63
临机应变····· 254	虾兵蟹将····· 474	重规叠矩····· 63
临渴掘井····· 254	昭然若揭····· 589	重见天日····· 63
临深履薄····· 254	哑巴吃黄连····· 509	重起炉灶····· 63
临时抱佛脚····· 254	哑口无言····· 509	重弹老调····· 63
临危不惧····· 254	哑然失笑····· 509	重温旧梦····· 63
临危授命····· 254	哑然无声····· 509	重整旗鼓····· 63
临渊羡鱼····· 254	咬文嚼字····· 523	重足而立，侧目
临阵磨枪····· 254	咬牙切齿····· 523	而视····· 63
临阵脱逃····· 254	贻范古今····· 548	种瓜得瓜，种豆
〔 ·〕	贻害无穷····· 548	得豆····· 618
尝鼎一脔····· 53	贻人口实····· 548	钩深致远····· 156
削木为吏····· 505	贻误军机····· 548	钩心斗角····· 156
削铁如泥····· 505	贻笑大方····· 548	钩玄提要····· 156
削足适履····· 505	映雪读书····· 565	看菜吃饭，量体
〔 一〕	哗众取宠····· 183	裁衣····· 230
是古非今····· 396	哄堂大笑····· 177	看风使舵····· 230
是可忍，孰不可	畏首畏尾····· 450	看人眉睫····· 230
忍····· 397	畏缩不前····· 450	看朱成碧····· 230
思前想后····· 406	蚂蚁啃骨头····· 266	秋风过耳····· 347
峥嵘岁月····· 596	蚂蚁缘槐····· 266	秋风扫落叶····· 347
骨鲠在喉····· 159	冒名顶替····· 270	秋高气爽····· 347
骨肉相连····· 159	冒天下之大不韪	秋毫无犯····· 347
骨瘦如豺····· 160	····· 270	秋毫之末····· 347
贵耳贱目····· 166	品头论足····· 309	秋水伊人····· 347
贵人多忘事····· 166	罚不当罪····· 118	适得其反····· 397
显而易见····· 479	罚一劝百····· 118	适逢其会····· 397
显亲扬名····· 479	郢书燕说····· 565	适可而止····· 397
响彻云霄····· 482	〔/ 一〕	竿头一步····· 145

〔ノ 丨〕	鬼域伎俩…………… 166	独霸一方…………… 106
顺风转舵…………… 404	侯服玉食…………… 178	独步一时…………… 106
顺理成章…………… 404	侯门似海…………… 178	独出心裁…………… 106
顺手牵羊…………… 404	〔ノ ノ〕	独当一面…………… 106
顺水人情…………… 404	待价而沽…………… 89	独到之见…………… 106
顺水推舟…………… 404	待人接物…………… 89	独断专行…………… 107
顺藤摸瓜…………… 404	待时而动…………… 89	独夫民贼…………… 107
顺之者昌，逆之者亡…………… 404	徇私舞弊…………… 508	独具匠心…………… 107
顺之者存，违之者灭…………… 404	须眉交白…………… 502	独具只眼…………… 107
俗不可耐…………… 409	须臾之间…………… 502	独立自主…………… 107
便宜行事…………… 23	〔ノ 丶〕	独木不成林…………… 107
侃然谈心…………… 76	剑拔弩张…………… 205	独木难支…………… 107
追本穷源…………… 623	剑及履及…………… 205	独辟蹊径…………… 107
追根究底…………… 623	剑戟森森…………… 206	独善其身…………… 107
追亡逐北…………… 623	剑头一映…………… 206	独树一帜…………… 107
追悔不及…………… 623	食不甘味…………… 392	独往独来…………… 107
信笔涂鸦…………… 493	食而不化…………… 392	独行其是…………… 107
信而有征…………… 493	食不厌精，脍不厌细…………… 392	独一无二…………… 107
信及豚鱼…………… 493	食古不化…………… 392	独占鳌头…………… 108
信口雌黄…………… 493	食毛践土…………… 392	胜败乃兵家之常…………… 387
信口开合…………… 493	食前方丈…………… 392	胜不骄，败不馁…………… 387
信马游缰…………… 493	食日万钱…………… 392	胜任愉快…………… 387
信赏必罚…………… 494	食肉寝皮…………… 392	狡兔三窟…………… 209
信誓旦旦…………… 494	食言而肥…………… 393	急不可待…………… 196
信手拈来…………… 494	食租衣税…………… 393	急不暇择…………… 196
修旧利废…………… 500	〔ノ 一〕	急风暴雨…………… 196
鬼斧神工…………… 166	逃之夭夭…………… 416	急公好义…………… 197
鬼鬼祟祟…………… 166	胆大包天…………… 91	急功近利…………… 197
鬼哭神嚎…………… 166	胆大如斗…………… 91	急管繁弦…………… 197
鬼迷心窍…………… 166	胆大妄为…………… 91	急来抱佛脚…………… 197
鬼使神差…………… 166	胆大心小…………… 91	急流勇退…………… 197
鬼头鬼脑…………… 166	胆小如鼠…………… 91	急起直追…………… 197
	胆战心惊…………… 91	

恨如星火·····	197	恨之入骨·····	176	前倨后卑·····	330
恒中生智·····	197	恒河沙数·····	176	前门拒虎,后门	
恍然冒进·····	197	恍然大悟·····	186	进狼·····	330
恍专直下·····	197	恍如隔世·····	186	前怕狼,后怕虎	
恃路相逢·····	475	恃才傲物·····	397	·····	330
恫为其难·····	274	恫糠在抱·····	425	前仆后继·····	330
恰与载道·····	580	恰到好处·····	325	前人栽树,后人	
恰天尤人·····	580	恰如其分·····	325	乘凉·····	330
恬〔一〕		恬不为怪·····	422	前事不忘,后事	
恬爽英姿·····	369	恬不知耻·····	422	之师·····	331
恪离众叛·····	336	恪守不渝·····	232	前思后想·····	331
恤密无间·····	336	恤老怜贫·····	503	前所未闻·····	331
恻如手足·····	336	恻隐之心·····	50	前所未有·····	331
闻上成亲·····	336	闻风而起·····	452	前无古人·····	331
闻痛仇快·····	336	闻风而逃·····	452	前因后果·····	331
闻王将相,才子		闻风而至·····	453	首当其冲·····	399
闻佳人·····	100	闻风丧胆·····	453	首屈一指·····	399
闻兵必胜·····	1	闻风远扬·····	453	首鼠两端·····	399
闻而不伤·····	1	闻过则喜·····	453	首尾相应·····	399
闻感天地·····	1	闻鸡起舞·····	453	总而言之·····	631
闻感顽艳·····	1	闻名不如见面		总角之好·····	631
鸿遍野·····	1	·····	453	差强人意·····	51
闻毁骨立·····	1	闻所未闻·····	453	差之毫厘,谬以	
闻莫大于心死		闻一知十·····	453	千里·····	51
·····	1	〔一ノ〕		逆臣贼子·····	294
炫丝豪竹·····	1	炫玉贾石·····	505	逆耳之言·····	294
炯思如潮·····	1	炯炯有神·····	221	逆耳忠言·····	294
炮亭玉立·····	424	炮火连天·····	304	逆风撑船·····	294
日如年·····	108	〔一、〕		逆来顺受·····	294
前德量力·····	111	前车之鉴·····	329	逆流而上·····	294
前痰满目·····	70	前程万里·····	330	逆水行舟·····	295
前〔一〕		前赴后继·····	330	逆天背理·····	295
前羞成怒·····	291	前功尽弃·····	330	逆行倒施·····	295
前铁不成钢·····	176	前呼后拥·····	330	美不胜收·····	272

美景良辰·····	272	举目无亲·····	225	穿连裆裤·····	70
美如冠玉·····	272	举棋不定·····	225	穿窬之盗·····	70
美言不信·····	272	举世闻名·····	226	穿云裂石·····	70
美衣玉食·····	272	举世无敌·····	226	穿针引线·····	70
迷离扑朔·····	273	举世无双·····	226	穿凿附会·····	70
迷离恍惚·····	273	举世瞩目·····	226	室迹人远·····	396
迷恋骸骨·····	274	举一反三·····	226	室如悬磬·····	396
迷人眼目·····	274	举足轻重·····	226	窃钩窃国·····	335
迷途知返·····	274	活灵活现·····	190	窃窃私语·····	336
养虎遗患·····	521	洪水猛兽·····	178	窃钟掩耳·····	336
养家活口·····	521	浑浑噩噩·····	189	洗耳恭听·····	473
养精蓄锐·····	521	浑金璞玉·····	189	洗垢求瘢·····	473
养老送终·····	521	浑然一体·····	189	洗心革面·····	473
养贤纳士·····	521	浑身是胆·····	189	浓妆淡抹·····	298
养痍遗患·····	521	浑水摸鱼·····	189	涎皮赖脸·····	479
养尊处优·····	521	浑俗和光·····	189	[一]	
将错就错·····	207	突飞猛进·····	430	冠盖如云·····	163
将功赎罪·····	207	突然袭击·····	430	冠盖相望·····	163
将计就计·····	207	突如其来·····	430	冠冕堂皇·····	163
将心比心·····	207	洞察一切·····	105	语无伦次·····	576
将信将疑·····	207	洞见症结·····	105	语焉不详·····	576
将欲取之，必先
与之·····	207	洞若观火·····	105	语重心长·····	576
济济一堂·····	199	洞天福地·····	105	诱敌深入·····	573
济困扶危·····	199	洞烛其奸·····	105	诲盗诲淫·····	188
济弱扶倾·····	199	洛阳纸贵·····	263	诲人不倦·····	188
洁身自好·····	211	洽闻博见·····	325	神采奕奕·····	383
举案齐眉·····	225	津津乐道·····	216	神差鬼使·····	383
举不胜举·····	225	津津有味·····	216	神出鬼没·····	383
举措失当·····	225	洋为中用·····	520	神工鬼斧·····	383
举鼎绝膑·····	225	洋洋大观·····	520	神乎其神·····	383
举国上下·····	225	洋洋洒洒·····	520	神魂颠倒·····	383
举例发凡·····	225	洋洋自得·····	520	神机妙算·····	383
举目茫茫·····	225	穿红着绿·····	69	神龙见首不见尾
·····	383
		穿花蛱蝶·····	69		

色不惊…………… 383	除暴安良…………… 67	绝无仅有…………… 228
色匆忙…………… 383	除恶务尽…………… 67	骄傲自大…………… 208
色自若…………… 383	除旧布新…………… 67	骄傲自负…………… 208
思恍惚…………… 384	险阻艰难…………… 479	骄傲自满…………… 203
通广大…………… 384	〔一ノ〕	骄兵必败…………… 208
长道短…………… 404	姹紫嫣红…………… 52	骄奢淫逸…………… 209
东道西…………… 405	怒臂当辙…………… 300	绘声绘色…………… 188
好说歹…………… 405	怒不可遏…………… 300	骇人听闻…………… 170
一不二…………… 405	怒发冲冠…………… 300	络绎不绝…………… 263
担没扎，两头	怒火冲天…………… 300	统筹兼顾…………… 428
打塌…………… 23	怒火中烧…………… 300	逊志时敏…………… 508
〔一 一〕	怒目而视…………… 300	十画
避三舍…………… 433	怒目横眉…………… 300	〔一 一〕
成事实…………… 199	怒气冲冲…………… 300	秦阿倒持…………… 412
来之，则安之	怒气冲天…………… 300	秦极而否…………… 412
…………… 199	怒形于色…………… 300	秦然处之…………… 412
往不甘…………… 200	娇生惯养…………… 208	秦然自若…………… 412
咫尺天涯…………… 608	娇生娇气…………… 208	泰山北斗…………… 413
咫尺万里…………… 608	娇小玲珑…………… 208	泰山鸿毛…………… 413
费尽心机…………… 126	〔一、〕	泰山压顶…………… 413
费尽心血…………… 126	勇冠三军…………… 566	泰山压卵…………… 413
费力不讨好…………… 126	勇往直前…………… 566	秦晋之缘…………… 336
锦衣荣归…………… 619	柔茹刚吐…………… 363	珠光宝气…………… 619
昼夜兼行…………… 619	柔心弱骨…………… 363	珠联璧合…………… 620
〔一 丨〕	矜才使气…………… 215	珠困翠绕…………… 620
飞色舞…………… 271	〔一 一〕	珠玉在侧…………… 620
眉开眼笑…………… 271	结草衔环…………… 211	珠园玉润…………… 620
眉来眼去…………… 271	结党营私…………… 211	班荆道故…………… 13
眉目不清…………… 271	结驷连骑…………… 211	班门弄斧…………… 13
眉目传情…………… 271	绝处逢生…………… 228	素车白马…………… 409
眉目如画…………… 271	绝代佳人…………… 228	素昧平生…………… 409
眉清目秀…………… 271	绝裾而去…………… 228	蚕食鲸吞…………… 47
眉头一皱，计上	绝口不道…………… 228	顽固不化…………… 436
心来…………… 272	绝少分甘…………… 228	顽廉懦立…………… 436

顽石点头····· 436	赶鸭子上架····· 145	础润知雨····· 68
〔一 丨〕	桃李不言，下自成蹊····· 416	唇齿相依····· 73
索然寡味····· 411	桃李满天下····· 416	唇焦舌敝····· 73
速战速决····· 409	荼毒生灵····· 431	唇枪舌剑····· 73
栗栗危惧····· 250	格格不入····· 150	唇亡齿寒····· 73
料事如神····· 253	格杀不论····· 150	厝火积薪····· 78
载歌载舞····· 583	格物致知····· 150	原封不动····· 578
起死回生····· 321	莘莘学子····· 381	原始要终····· 578
起死人，肉白骨····· 321	恶叉白赖····· 113	原形毕露····· 578
耆年硕德····· 319	恶贯满盈····· 113	夏炉冬扇····· 476
莫测高深····· 283	恶事传千里····· 113	夏日可畏····· 476
莫此为甚····· 283	恶言恶语····· 113	破壁飞去····· 311
莫敢谁何····· 283	恶言詈辞····· 113	破除迷信····· 312
莫可名状····· 283	恶衣恶食····· 113	破釜沉舟····· 312
莫名其妙····· 283	恶语中伤····· 113	破镜重圆····· 312
莫逆之交····· 283	恶作剧····· 113	破旧立新····· 312
莫须有····· 283	恶湿居下····· 470	破口大骂····· 312
莫予毒也····· 283	真才实学····· 592	破门而出····· 312
莫知所为····· 283	真金不怕火····· 592	破涕为笑····· 312
莫知所谓····· 283	真金烈火····· 593	破题儿第一遭····· 312
莫之与京····· 283	真凭实据····· 593	破天荒····· 312
莫衷一是····· 284	真情实意····· 593	破绽百出····· 312
埋头苦干····· 266	真伪莫辨····· 593	破竹之势····· 312
埋天怨地····· 267	真相大白····· 593	殊深轸念····· 400
耿耿于怀····· 152	真心实意····· 593	殊途同归····· 400
根深蒂固····· 152	真凶实犯····· 593	顾此失彼····· 160
根深叶茂····· 152	真知灼见····· 593	顾复之恩····· 160
根生土长····· 152	莺歌燕舞····· 564	顾名思义····· 160
恭敬不如从命····· 155	荷花虽好，也要绿叶扶持····· 175	顾盼自雄····· 161
恭敬桑梓····· 155	耽惊受怕····· 90	顾全大局····· 161
恭贺新禧····· 155	栩栩如生····· 503	顾影自怜····· 161
赶尽杀绝····· 145	〔一 丿〕	砸锅卖铁····· 582
		砥柱中流····· 99

火见真金…… 253	紧锣密鼓…… 216	造谣中伤…… 584
〔一 一〕	〔 、 〕	铁案如山…… 423
开茅塞…… 109	逍遥法外…… 483	铁板一块…… 423
足捶胸…… 110	逍遥自在…… 483	铁壁铜墙…… 424
风捉影…… 28	党同伐异…… 93	铁杵成针…… 424
肩擦背…… 2	〔 一〕	铁面无私…… 424
门逐户…… 2	晕头转向…… 580	铁石心肠…… 424
襟见肘…… 624	蚍蜉撼树…… 307	铁树开花…… 424
摸不定…… 624	恩将仇报…… 113	铁网珊瑚…… 424
影捕风…… 624	恩深义重…… 114	铁证如山…… 424
足贼见赃，捉奸	恩同再造…… 114	铁中铮铮…… 424
见双…… 624	恩怨分明…… 114	铄石流金…… 405
员兵折将…… 410	峨冠博带…… 112	特立独行…… 417
员人利己…… 410	圆凿方枘…… 579	缺衣少食…… 353
火朝天…… 355	贼臣乱子…… 585	舐犊情深…… 397
迹销声…… 295	贼喊捉贼…… 585	乘车戴笠…… 59
影藏形…… 295	贼眉鼠眼…… 585	乘风破浪…… 59
臂一呼…… 593	贼去关门…… 585	乘风转舵…… 59
领提纲…… 593	贼人胆虚…… 585	乘机而入…… 59
聋发聩…… 593	贿赂公行…… 188	乘坚策肥…… 59
鹭充庭…… 594	唉声叹气…… 2	乘龙快婿…… 59
穷济乏…… 594	逞性妄为…… 60	乘人之危…… 59
穷恤寡…… 594	蚊力负山…… 452	乘胜追击…… 59
裘持领…… 594	〔 / 一〕	乘兴而来，败兴
衣濯足…… 594	钳口结舌…… 331	而归…… 59
振有词…… 594	钱可通神…… 331	乘虚而入…… 59
作有为…… 594	钻冰求酥…… 633	称体裁衣…… 56
夷所思…… 126	钻牛角尖…… 633	称心如意…… 56
捏扭扭…… 296	钻穴逾墙…… 633	称孤道寡…… 56
手捏脚…… 296	造化小儿…… 583	称王称霸…… 56
一把汗…… 297	造极登峰…… 583	称兄道弟…… 56
汤不换药…… 185	造谣惑众…… 583	敌忾同仇…… 99
〔 〕	造谣生事…… 584	积不相能…… 195
守自盗…… 203	造谣诬蔑…… 584	积谷防饥…… 195

积毁销骨····· 195	倾城倾国····· 341	徒有虚名····· 431
积劳成疾····· 195	倾耳而听····· 341	徒弟徒孙····· 431
积年累月····· 195	倾耳注目····· 341	殷鉴不远····· 561
积沙成塔····· 195	倾家荡产····· 341	〔ノ、〕
积少成多····· 195	倾盆大雨····· 341	豺狼成性····· 52
积水成河····· 195	倾箱倒篋····· 341	豺狼当道····· 52
积羽沉舟····· 195	倾心吐胆····· 341	豹死留皮，人死
积重难返····· 195	倒海翻江····· 94	留名····· 17
积铢累寸····· 195	倒背如流····· 94	爱不释手····· 2
秘而不宣····· 274	倒绷孩儿····· 95	爱财如命····· 2
秣马厉兵····· 283	倒持泰阿····· 95	爱毛反裘····· 2
笔墨官司····· 20	倒打一耙····· 95	爱莫能助····· 2
笔扫千军····· 20	倒果为因····· 95	爱人以德····· 2
笑里藏刀····· 485	倒行逆施····· 95	爱屋及乌····· 3
笑容可掬····· 485	倒悬之急····· 95	爱憎分明····· 3
笑逐颜开····· 485	倒载干戈····· 95	拿班做势····· 288
〔ノ、〕	臭不可当····· 65	拿粗挟细····· 288
俾昼作夜····· 20	臭名远扬····· 65	拿手好戏····· 288
债台高筑····· 585	臭名昭著····· 65	拿糖作醋····· 288
借刀杀人····· 213	臭味相投····· 501	拿贼见赃····· 288
借风使船····· 213	息事宁人····· 471	拿贼要赃，拿奸
借古非今····· 213	息息相关····· 471	要双····· 288
借古讽今····· 213	倜傥不羁····· 418	釜底抽薪····· 138
借花献佛····· 213	俯拾即是····· 139	釜底游鱼····· 138
借酒浇愁····· 213	俯首就范····· 139	釜鱼幕燕····· 138
借尸还魂····· 213	俯首帖耳····· 139	耸人听闻····· 408
借题发挥····· 214	俯首听命····· 139	耸入云霄····· 409
借箸代筹····· 214	俯仰由人····· 139	颂古非今····· 409
倚官仗势····· 556	俯仰之间····· 139	〔ノ、〕
倚老卖老····· 556	躬逢其盛····· 155	脍炙人口····· 237
倚马可待····· 556	〔ノ、〕	胸怀祖国，放眼
倚门倚闾····· 556	徒劳无功····· 431	世界····· 499
倚势欺人····· 556	徒乱人意····· 431	胸无城府····· 499
倾巢出动····· 341	徒托空言····· 431	胸无点墨····· 499

狼无宿物····· 499	去如抽丝····· 26	高枕无忧····· 148
狼有成竹····· 499	病人膏肓····· 27	高自标置····· 149
狼中鳞甲····· 499	恋恋不舍····· 250	席不暇暖····· 472
狼中无数····· 499	离经叛道····· 246	席珍待聘····· 472
狼中有数····· 500	离群索居····· 246	疾恶如仇····· 197
狼柱鼓瑟····· 209	离题万里····· 246	疾风扫落叶····· 198
狼狽不堪····· 241	离乡背井····· 246	疾风知劲草····· 198
狼狽为奸····· 242	离心离德····· 246	疾首蹙额····· 198
狼奔豕突····· 242	旅进旅退····· 261	疾言厉色····· 198
狼吞虎咽····· 242	高岸为谷，深谷	疾足先得····· 198
狼心狗肺····· 242	为陵····· 147	疲于奔命····· 307
狼烟四起····· 242	高不成，低不就	旁观者清····· 303
狼子野心····· 242	····· 147	旁门左道····· 303
留得青山在，不	高不可攀····· 147	旁敲侧击····· 303
愁没柴烧····· 256	高唱入云····· 147	旁若无人····· 303
留有余地····· 256	高风亮节····· 147	旁征博引····· 304
逢场作戏····· 134	高高在上····· 147	剖腹藏珠····· 312
逢人说项····· 134	高歌猛进····· 147	唐突西子····· 415
逢山开道，遇水	高官厚爵····· 147	唐哉皇哉····· 415
搭桥····· 134	高官厚禄····· 147	座无虚席····· 638
逢凶化吉····· 134	高楼大厦····· 147	欬唾成珠····· 230
桀骜不驯····· 212	高朋满座····· 147	〔， 〕
脚脚我我····· 341	高情厚谊····· 147	烟幅无华····· 238
脑满肠肥····· 291	高人一等····· 148	悔不当初····· 187
铺糟馊醜····· 28	高山流水····· 148	悔过自新····· 188
饿虎饥鹰····· 113	高深莫测····· 148	悔之无及····· 188
饿虎扑食····· 113	高视阔步····· 148	悍然不顾····· 171
饿虎擒羊····· 113	高抬贵手····· 148	悖入悖出····· 19
佞彗相望····· 291	高谈阔论····· 148	〔， 〕
袅袅娉娉····· 296	高文典册····· 148	烦天恼地····· 120
〔， 一〕	高屋建瓴····· 148	烦言碎语····· 120
病从口入····· 26	高下在心····· 148	烟花风月····· 510
病急乱投医····· 26	高瞻远瞩····· 148	烟视媚行····· 510
病来如山倒，病	高枕而卧····· 148	烟霞痼疾····· 510

烟消云散····· 510	酒色财气····· 223	浴血奋战····· 577
烟云过眼····· 510	酒食征逐····· 223	浮词曲说····· 137
烜赫一时····· 505	家常便饭····· 200	浮光掠影····· 137
烘云托月····· 177	家丑不可外扬
····· 200	浮花浪蕊····· 137
〔、、〕	家给人足····· 200	浮家泛宅····· 137
拳不离手，曲不
离口····· 352	家贫如洗····· 200	浮皮潦草····· 137
拳打脚踢····· 352	家破人亡····· 200	浮生若梦····· 137
拳拳服膺····· 352	家徒四壁····· 200	浮想联翩····· 137
羞花闭月····· 500	家无儋石····· 201	浮语虚辞····· 138
羞人答答····· 500	家喻户晓····· 201	浮云蔽日····· 138
羞与为伍····· 501	宾至如归····· 24	浮云朝露····· 138
兼程并进····· 203	宴安鸠毒····· 518	涤瑕荡秽····· 99
兼而有之····· 203	海底捞月····· 169	浪迹江湖····· 242
兼权熟计····· 203	海底捞针····· 169	浪子回头金不换
····· 242
兼容并包····· 203	海角天涯····· 169	流芳百世····· 256
兼收并蓄····· 203	海枯石烂····· 169	流芳千古····· 256
兼听则明，偏信
则暗····· 204	海阔天空····· 169	流金铄石····· 256
瓶沉簪折····· 311	海内存知己，天
涯若比邻····· 169	流离颠沛····· 256
粉白黛黑····· 128	海市蜃楼····· 169	流离失所····· 256
粉墨登场····· 128	海誓山盟····· 169	流离转徙····· 256
粉身碎骨····· 128	海外奇谈····· 169	流连忘返····· 257
粉饰门面····· 128	海屋添筹····· 169	流水不腐，户枢
不蠹····· 257
粉饰太平····· 128	宵衣旰食····· 483	流言蜚语····· 257
粉装玉琢····· 128	害群之马····· 170	剜肉补疮····· 436
恣情纵欲····· 630	浩浩荡荡····· 174	宽大为怀····· 237
恣行无忌····· 631	浩然正气····· 174	宽打窄用····· 237
恣意妄为····· 631	浩如烟海····· 174	宽宏大量····· 237
凄风苦雨····· 315	涣然冰释····· 185	宽猛相济····· 237
酒池肉林····· 222	涅而不缁····· 297	容光焕发····· 363
酒酣耳热····· 223	涓滴不漏····· 227	容头过身····· 363
酒囊饭袋····· 223	涓滴归公····· 227	〔、一〕
酒肉朋友····· 223	涂脂抹粉····· 431	谄上欺下····· 52

调兵遣将····· 102	展眼舒眉····· 506	绠短汲深····· 152
调虎离山····· 102	展转反侧····· 586	继往开来····· 199
调如此类····· 620	〔一 丨〕	绣花枕头····· 502
调如此例····· 620	陶犬瓦鸡····· 417	十一画
调子百家····· 620	陷身囹圄····· 480	〔一 一〕
调谆告诫····· 624	〔一 丿〕	理亏心虚····· 247
调笏登场····· 304	娓娓动听····· 448	理屈词穷····· 247
调中枯骨····· 616	婀娜多姿····· 112	理所当然····· 247
调发纓冠····· 306	〔一 丶〕	理直气壮····· 247
调褐怀玉····· 306	通都大邑····· 425	〔一 丨〕
披坚执锐····· 306	通风报信····· 425	堆集如山····· 109
谈君入瓮····· 344	通功易事····· 425	堆金积玉····· 109
谈何容易····· 414	通力合作····· 425	聊备一格····· 252
谈虎色变····· 414	通情达理····· 425	聊复尔耳····· 252
谈天说地····· 414	通权达变····· 425	聊胜于无····· 252
谈笑风声····· 414	通宵达旦····· 426	聊以解嘲····· 252
谈笑封侯····· 414	能歌善舞····· 292	聊以塞责····· 252
谈笑自若····· 414	能工巧匠····· 292	聊以自慰····· 253
谈言微中····· 415	能攻能守····· 292	聊以卒岁····· 253
谈三窝四····· 423	能近取譬····· 292	黄道吉日····· 186
谈嘴学舌····· 423	能屈能伸····· 292	黄花晚节····· 186
谈手旁观····· 502	能上能下····· 293	黄粱一梦····· 186
谈家路窄····· 578	能说会道····· 293	黄袍加身····· 186
谈有头，侦有主	能文能武····· 293	梦幻泡影····· 273
····· 578	能言善辩····· 293	梦寐以求····· 273
弼冤相报····· 578	能者多劳····· 293	彬彬有礼····· 25
弼思苦索····· 281	能者为师····· 293	萍飘蓬转····· 311
弼顽不灵····· 281	难乎为继····· 290	萍水相逢····· 311
弼行懿埴	难解难分····· 290	萍踪浪迹····· 311
〔一 一〕	难能可贵····· 291	萧规曹随····· 484
弱不好弄····· 368	难舍难分····· 291	萎靡不振····· 448
弱不禁风····· 368	难言之隐····· 291	营私舞弊····· 564
弱不胜衣····· 368	难兄难弟····· 291	教猱升木····· 209
弱肉强食····· 368	〔一 一〕	教学相长····· 210

教儿婴孩····· 210	掩瑕藏疾····· 516	[—]	虚怀若谷····· 502
梧鼠技穷····· 466	掩贤妒善····· 516	虚己受人····· 502	虚情假意····· 502
桴鼓相应····· 138	捶胸顿足····· 72	虚文浮礼····· 502	虚无缥缈····· 502
赧颜汗下····· 291	捷足先登····· 212	虚席以待····· 502	虚应故事····· 502
乾坤再造····· 831	接二连三····· 210	虚有其表····· 503	虚与委蛇····· 503
[— 丿]	接踵而来····· 210	虚张声势····· 503	[丨]
硕大无朋····· 405	救经引足····· 223	堂堂正正····· 415	堂堂之阵····· 415
硕果仅存····· 405	救苦救难····· 224	常备不懈····· 54	[一]
盛极一时····· 387	救死扶伤····· 224	唱独角戏····· 54	唱对台戏····· 54
盛名之下，其实	救亡图存····· 224	崇论宏议····· 63	崇山峻岭····· 64
难副····· 387	据理力争····· 226	崇尚师礼····· 64	眼馋肚饱····· 516
盛气凌人····· 388	据为己有····· 226	眼高手低····· 516	眼高于顶····· 517
盛食厉兵····· 388	推本溯源····· 432	眼观六路，耳听	八方····· 517
盛衰荣辱····· 388	推波助澜····· 432	眼花缭乱····· 517	眼空四海····· 517
盛筵难再····· 388	推陈出新····· 433	眼明手快····· 517	眼明心亮····· 517
爽然若失····· 402	推诚相见····· 433	眼内无珠····· 517	眼皮子浅····· 517
袭人故智····· 472	推己及人····· 433	眼中钉，肉中刺	····· 517
[— 丶]	推襟送抱····· 433	····· 517	
雪窖冰天····· 506	推三阻四····· 433		
雪泥鸿爪····· 506	推食解衣····· 433		
雪虐风饕····· 506	推涛作浪····· 433		
雪上加霜····· 506	推心置腹····· 433		
雪中送炭····· 506	推燥居湿····· 433		
[— 一]	探骊得珠····· 415		
措手不及····· 78	探囊取物····· 415		
措颜无地····· 78	辅车相依····· 139		
措置有方····· 78	排斥异己····· 302		
措置裕如····· 78	排除万难····· 302		
掩鼻而过····· 516	排难解纷····· 302		
掩耳盗铃····· 516	排山倒海····· 302		
掩目捕雀····· 516	掉以轻心····· 102		
掩其无备····· 516	掂斤播两····· 100		
掩旗息鼓····· 516	捧腹大笑····· 305		
掩人耳目····· 516	掷地有声····· 613		

眼光如豆…………… 517	患难之交…………… 185	停云落月…………… 425
野心勃勃…………… 524	〔ノ 一〕	停滞不前…………… 425
跃然纸上…………… 580	铜筋铁骨…………… 427	偏听偏信…………… 308
跃跃欲试…………… 580	铜墙铁壁…………… 427	偶一为之…………… 301
趾高气扬…………… 610	银样镞枪头…………… 561	假公济私…………… 201
赈穷济乏…………… 594	铤而走险…………… 425	假仁假义…………… 201
嘖有烦言…………… 584	铢积寸累…………… 620	假戏真做…………… 201
嘖嘖称羨…………… 585	铢两悉称…………… 620	做小伏低…………… 638
崭露头角…………… 586	铭肌镂骨…………… 281	蚌起萧墙…………… 494
唾面自干…………… 434	铭记不忘…………… 281	偿其大欲…………… 54
唾手可得…………… 434	甜言蜜语…………… 422	〔ノ ノ〕
唯利是图…………… 447	矫揉造作…………… 209	得不偿失…………… 96
唯妙唯肖…………… 447	矫枉过正…………… 209	得寸进尺…………… 96
唯命是从…………… 447	移风易俗…………… 549	得道多助, 失道寡助…………… 96
唯我独尊…………… 448	移宫换羽…………… 549	得过且过…………… 96
唯唯否否…………… 448	移花接木…………… 549	得陇望蜀…………… 96
唯唯诺诺…………… 449	移山倒海…………… 549	得胜回朝…………… 97
悬灯结彩…………… 504	移天易日…………… 549	得天独厚…………… 97
悬而未决…………… 504	移樽就教…………… 549	得心应手…………… 97
悬河泻水…………… 504	犁庭扫闾…………… 247	得意门生…………… 97
悬梁刺股…………… 504	笨鸟先飞…………… 19	得意忘形…………… 97
悬心吊胆…………… 504	笨手笨脚…………… 19	得意忘言…………… 97
悬崖勒马…………… 504	笨嘴拙舌…………… 19	得意洋洋…………… 97
悬崖峭壁…………… 504	〔ノ 〕	得鱼忘筌…………… 97
略迹原情…………… 262	偃旗息鼓…………… 517	盘根错节…………… 303
略见一斑…………… 262	偃武修文…………… 517	盘根究底…………… 303
略胜一筹…………… 262	悠然自得…………… 567	盘马弯弓…………… 303
略识之无…………… 262	偷工减料…………… 428	船到江心补漏迟…………… 70
累牍连篇…………… 245	偷合苟容…………… 428	徙宅忘妻…………… 473
累教不改…………… 245	偷鸡摸狗…………… 428	衔悲茹恨…………… 479
累卵之危…………… 245	偷梁换柱…………… 428	衔恨蒙枉…………… 479
蛊惑人心…………… 160	偷天换日…………… 428	衔华佩实…………… 479
患得患失…………… 185	停工待料…………… 425	
患难与共…………… 185	停辛伫苦…………… 425	

衔环结草…………… 479	鹿死谁手…………… 260	悼心失图…………… 195
衔尾相随…………… 479	毫不利己，专门	惊弓之鸟…………… 219
衔冤负屈…………… 479	利人…………… 171	惊惶失措…………… 219
〔ノ、〕	毫发不爽…………… 171	惊魂未定…………… 219
欲罢不能…………… 577	毫厘千里…………… 171	惊恐不安…………… 219
欲盖弥彰…………… 577	毫无二致…………… 172	惊恐失色…………… 219
欲壑难填…………… 577	麻痹大意…………… 265	惊恐万状…………… 219
欲加之罪，何患	麻木不仁…………… 265	惊涛骇浪…………… 219
无辞…………… 577	庸人自扰…………… 565	惊天动地…………… 219
欲擒故纵…………… 577	庸中佼佼…………… 566	惊心掉胆…………… 216
欲取姑与…………… 577	康庄大道…………… 230	惊心动魄…………… 219
欲速则不达…………… 577	旋转乾坤…………… 504	惜老怜贫…………… 471
敛足不前…………… 250	望尘不及…………… 442	惜墨如金…………… 471
〔ノ一〕	望尘而拜…………… 442	惜指失掌…………… 471
脚忙手乱…………… 209	望穿秋水…………… 442	情不自禁…………… 343
脚踏两只船…………… 209	望而却步…………… 442	情不自胜…………… 343
脚踏实地…………… 209	望而生畏…………… 442	情急智生…………… 343
脱缰之马…………… 434	望风捕影…………… 443	情理难容…………… 343
脱口而出…………… 434	望风而逃…………… 443	情人眼里出西施
脱胎换骨…………… 434	望风披靡…………… 443	…………… 343
脱颖而出…………… 434	望风瓦解…………… 443	情深骨肉…………… 343
脸软心慈…………… 250	望衡对宇…………… 443	情深如海…………… 343
象齿焚身…………… 483	望梅止渴…………… 443	情随事迁…………… 343
象煞有介事…………… 483	望门投止…………… 443	情同骨肉…………… 344
象牙之塔…………… 483	望其项背…………… 443	情同手足…………… 344
猫哭耗子假慈悲	望秋先零…………… 443	情同一家…………… 344
…………… 270	望文生义…………… 444	情同鱼水…………… 344
猫鼠同眠…………… 270	望眼欲穿…………… 444	情投意合…………… 344
〔、一〕	望洋兴叹…………… 444	情见乎辞…………… 344
鸾凤和鸣…………… 261	望子成龙…………… 444	情有可原…………… 344
鸾飘凤泊…………… 262	率尔操觚…………… 402	情至意尽…………… 344
鸾翔凤集…………… 262	率兽食人…………… 402	惓惓之意…………… 352
鸾翔凤翥…………… 262	率由旧章…………… 402	惘然若失…………… 441
鹿死不择音…………… 260	〔、 〕	惨不忍睹…………… 47

惨不忍闻····· 47	深谋远虑····· 382	盖世无双····· 144
惨淡经营····· 47	深情厚谊····· 382	盖世英雄····· 144
惨绝人寰····· 47	深入浅出····· 382	敝帚自珍····· 22
惨无人道····· 47	深入人心····· 382	粗茶淡饭····· 75
〔、ノ〕	深思熟虑····· 382	粗服乱头····· 76
烽火连天····· 134	深文周纳····· 382	粗心大意····· 76
焕然一新····· 185	深恶痛疾····· 382	粗衣淡饭····· 76
〔、、〕	淋漓尽致····· 254	粗枝大叶····· 76
盗铃掩耳····· 95	淹淹一息····· 510	粗制滥造····· 76
盗名欺世····· 95	清茶淡饭····· 341	兽聚鸟散····· 400
盗僧主人····· 95	清词丽句····· 341	眷眷之心····· 227
婆婆妈妈····· 311	清耳悦心····· 342	羝羊触藩····· 99
混世魔王····· 190	清风高节····· 342	断壁颓垣····· 108
混水摸鱼····· 190	清风高谊····· 342	断编残简····· 109
混为一谈····· 190	清风劲节····· 342	断鹤续凫····· 109
混淆黑白····· 190	清风两袖····· 342	断墙残壁····· 109
混淆是非····· 190	清风明月····· 342	断头将军····· 109
混淆视听····· 190	清官难断家务事	断线风筝····· 109
混淆真伪····· 190	····· 342	断垣残壁····· 109
鸿篇巨制····· 178	清规戒律····· 342	断章取义····· 109
淡泊寡欲····· 91	清静寡欲····· 342	寅吃卯粮····· 561
淡泊明志····· 91	清静无为····· 342	寄人篱下····· 200
淡然处之····· 91	清贫如洗····· 342	密云不雨····· 274
涸辙之鲋····· 175	清平世界····· 342	〔、一〕
梁上君子····· 251	清闲自在····· 342	祸不单行····· 191
深闭固拒····· 381	清雅绝尘····· 342	祸从口出····· 191
深不可测····· 381	清夜扪心····· 342	祸从天降····· 191
深藏若虚····· 381	清原正本····· 343	祸福无门····· 191
深仇大恨····· 382	清浊同流····· 343	祸国殃民····· 191
深根固柢····· 382	添枝加叶····· 422	祸起萧墙····· 191
深更半夜····· 382	添砖加瓦····· 422	祸兮福所倚，福
深沟高垒····· 382	渐入佳境····· 206	兮祸所伏····· 191
深居简出····· 382	尊师重道····· 634	谋财害命····· 284
深厉浅揭····· 382	盖棺论定····· 144	谗而不虐····· 507

〔一 一〕	绿林好汉····· 260	焚膏继晷····· 128
屠龙之技····· 431	绿叶成阴····· 261	焚骨扬灰····· 128
屠戮无辜····· 431	绿衣使者····· 261	焚林而猎····· 128
屠门大嚼····· 431	维妙维肖····· 448	焚琴煮鹤····· 128
弹冠相庆····· 415	骐骥过隙····· 319	焚书坑儒····· 128
弹尽粮绝····· 91	骐骥一毛····· 319	焚香顶礼····· 128
弹尽援绝····· 92	骑虎难下····· 319	焚舟破釜····· 128
弹丸之地····· 92	骑驴觅驴····· 320	酣畅淋漓····· 170
弹无虚发····· 92	骑者善堕····· 320	惠而不费····· 188
敢怒不敢言····· 145	绮罗粉黛····· 321	惠然肯来····· 188
敢作敢为····· 145	绮襦纨袴····· 321	越俎代庖····· 580
〔一 丨〕	十二画	落花流水····· 263
随波逐流····· 409	〔一 一〕	落花有意，流水
随风转舵····· 409	琪花瑶草····· 320	无情····· 263
随机应变····· 409	琼浆玉液····· 347	落荒而走····· 263
随声附和····· 410	琼楼玉宇····· 347	落井下石····· 263
随时制宜····· 410	琼枝玉叶····· 347	落落大方····· 263
随乡入乡····· 410	琵琶别抱····· 307	落落寡合····· 263
随心所欲····· 410	琳琅满目····· 254	落落穆穆····· 263
随遇而安····· 410	斑駁陆离····· 14	落拓不羁····· 264
隋珠弹雀····· 410	〔一 丨〕	落叶归根····· 264
隐恶扬善····· 563	逼上梁山····· 19	落月屋梁····· 264
隐晦曲折····· 563	博大精深····· 27	联翩而至····· 250
隐姓埋名····· 563	博而不精····· 27	期期艾艾····· 315
隐约其辞····· 563	博古通今····· 27	期颐之寿····· 315
〔一 丿〕	博闻强记····· 27	欺大压小····· 315
婚丧嫁娶····· 189	博学多才····· 28	欺公罔法····· 315
〔一 一〕	堤溃蚁穴····· 99	欺君罔上····· 316
绰绰有余····· 74	超尘拔俗····· 54	欺君误国····· 316
绰约多姿····· 74	超凡越圣····· 54	欺瞒夹帐····· 316
绳锯木断····· 387	超群出众····· 54	欺人太甚····· 316
绳捆索绑····· 387	超然物外····· 54	欺人之谈····· 316
绳趋尺步····· 387	趁火打劫····· 56	欺人自欺····· 316
绵里藏针····· 274	趁热打铁····· 56	欺软怕硬····· 316

欺三瞒四····· 316	酒····· 221	弹谋戮力····· 90
欺善怕恶····· 316	敬谢不敏····· 221	弹思极虑····· 90
欺上罔下····· 316	椎心泣血····· 72	弹心竭虑····· 90
欺世盗名····· 316	煮豆燃萁····· 621	〔一、〕
欺世惑众····· 316	煮鹤焚琴····· 621	颊上添毫····· 201
欺霜傲雪····· 317	植党营私····· 606	〔一、一〕
欺天罔地····· 317	朝不保夕····· 589	揭竿而起····· 210
欺主罔上····· 317	朝不谋夕····· 590	暂劳永逸····· 586
趋吉避凶····· 349	朝参暮礼····· 590	雅人深致····· 509
趋利避害····· 349	朝东暮西····· 590	雅俗共赏····· 510
趋前退后····· 349	朝发夕至····· 590	揠苗助长····· 510
趋炎附势····· 349	朝歌暮弦····· 590	揎拳捋袖····· 503
趋之若鹜····· 350	朝齋暮盐····· 590	翘足而待····· 335
勤能补拙····· 337	朝令夕改····· 590	翘足引领····· 335
勤勤恳恳····· 337	朝气蓬勃····· 590	插翅难飞····· 51
棋布星罗····· 320	朝乾夕惕····· 590	插科打诨····· 51
棋逢对手····· 320	朝秦暮楚····· 590	搓手顿脚····· 77
喜出望外····· 473	朝三暮四····· 591	揣奸把猾····· 69
喜从天降····· 473	朝思暮想····· 591	揣合逢迎····· 69
喜眉笑眼····· 473	朝闻夕改····· 591	搔首抓腮····· 372
喜怒无常····· 473	戟指怒目····· 199	搔头摸耳····· 372
喜气洋洋····· 473	惹火烧身····· 355	搔头弄姿····· 373
喜闻乐见····· 473	惹是生非····· 355	搜索枯肠····· 409
喜笑颜开····· 473	〔一、ノ〕	提纲挈领····· 417
喜新厌旧····· 474	确凿不移····· 353	提心吊胆····· 417
喜形于色····· 474	雄辩高谈····· 500	握手言欢····· 455
喜跃抃舞····· 474	雄才大略····· 500	揆情度理····· 238
散兵游勇····· 372	雄师百万····· 500	〔 〕
斯文扫地····· 406	雄视一世····· 500	悲愤填膺····· 18
森罗万象····· 373	雄心壮志····· 500	悲观绝望····· 18
森严壁垒····· 373	弹诚毕虑····· 90	悲观丧气····· 18
葭莩之亲····· 201	弹见洽闻····· 90	悲观厌世····· 18
敬而远之····· 221	弹精毕力····· 90	悲欢离合····· 18
敬酒不吃吃罚	弹精毕思····· 90	悲天悯人····· 18

悲喜交集····· 18	喷薄欲出····· 304	智勇双全····· 613
斐然成章····· 126	蛟龙得水····· 209	智圆行方····· 613
凿壁偷光····· 638	蛛丝马迹····· 620	智者千虑，必有
〔丨、〕	蛛网尘埃····· 620	一失····· 614
掌上明珠····· 588	遗编绝简····· 549	筑室反耕····· 621
赏罚严明····· 377	遗臭万年····· 549	等而下之····· 98
赏心乐事····· 377	遗大投艰····· 549	等量齐观····· 98
赏心悦目····· 377	遗老遗少····· 549	等闲视之····· 98
〔丨一〕	遇人不淑····· 577	答非所问····· 79
喃喃细语····· 290	遇事生风····· 578	筋疲力尽····· 216
喘息未定····· 70	喋喋不休····· 102	筭路蓝缕····· 22
黑白分明····· 176	鼎鼎大名····· 103	筭门圭竇····· 22
黑灯瞎火····· 176	鼎新革故····· 103	短兵相接····· 108
黑云压城城欲摧	鼎足之势····· 103	短绠汲深····· 108
····· 176	崑然不动····· 448	短小精悍····· 108
喙长三尺····· 188	〔ノ一〕	〔ノ丨〕
量材录用····· 252	剩水残山····· 388	集思广益····· 198
量力而行····· 252	稍胜一筹····· 378	集腋成裘····· 198
量入为出····· 252	稍纵即逝····· 378	集苑集枯····· 198
量体裁衣····· 252	犄角之势····· 199	焦头烂额····· 209
啼饥号寒····· 417	铸成大错····· 621	焦灼不安····· 209
啼笑皆非····· 417	销声匿迹····· 484	傅粉施朱····· 141
跑马观花····· 304	铺天盖地····· 313	悦来之物····· 416
赔了夫人又折兵	铺张浪费····· 313	做睨万物····· 7
····· 304	铺张扬厉····· 313	做睨一世····· 7
晴天霹雳····· 344	锄暴安良····· 67	傲然屹立····· 7
晴云秋月····· 344	锄强扶弱····· 67	傲世轻物····· 7
跖犬吠尧····· 606	锋芒逼人····· 134	傲霜枝····· 7
嗟悔无及····· 210	锋芒毕露····· 134	傍人门户····· 15
嗟来之食····· 211	锐不可挡····· 367	〔ノノ〕
跋鳌千里····· 28	鹅行鸭步····· 112	循规蹈矩····· 508
跋前踬后····· 9	智尽能索····· 613	循名责实····· 508
跋山涉水····· 9	智均力敌····· 613	循序渐进····· 508
喧宾夺主····· 504	智小言大····· 613	循循善诱····· 508

恧忿室欲····· 59	善贾而沽····· 376	溃不成军····· 238
恧羹吹齏····· 59	善男信女····· 376	温故知新····· 450
恧前毖后····· 59	善气迎人····· 376	温良恭俭让····· 451
恧一警百····· 60	善善从长····· 376	温情脉脉····· 451
街谈巷议····· 210	善善恶恶····· 376	温柔敦厚····· 451
街头巷尾····· 210	善始善终····· 376	温文尔雅····· 451
御敌于国门之外
····· 578	善有善报，恶有
恶报····· 376	游蜂戏蝶····· 568
〔ノ 一〕	善自为谋····· 377	游刃有余····· 568
鲁殿灵光····· 259	道不拾遗····· 95	游山玩水····· 568
鲁莽灭裂····· 259	道不同，不相为
谋····· 96	游手好闲····· 568
鲁鱼帝虎····· 259	道高一尺，魔高
一丈····· 96	游戏人间····· 568
馋涎欲滴····· 52	道路以目····· 96	富贵不能淫····· 141
〔、 一〕	道貌岸然····· 96	富贵浮云····· 141
就地取材····· 224	道听途说····· 96	富贵荣华····· 141
就事论事····· 224	曾几何时····· 51	富国强兵····· 141
童牛角马····· 428	曾经沧海····· 51	富丽堂皇····· 141
童颜鹤发····· 428	装疯卖傻····· 622	〔、 一〕
痛定思痛····· 428	装潢门面····· 622	谢天谢地····· 486
痛改前非····· 428	装聋作哑····· 622	裙屐少年····· 353
痛心疾首····· 428	装模作样····· 622	谦谦君子····· 329
蛮横无理····· 267	装腔作势····· 623	谦受益，满招损
····· 329
〔、 〕	装神弄鬼····· 623	谦虚谨慎····· 329
愣头愣脑····· 246	渺无人迹····· 275	遍地开花····· 23
惺惺惜惺惺····· 495	渺无声息····· 275	遍体鳞伤····· 23
惺惺作态····· 495	渺无踪影····· 276	说论侃侃····· 93
惶惶不可终日·· 186	湮没无闻····· 510	说言直声····· 93
惶恐不安····· 186	窗明几净····· 71	〔一 一〕
愤不顾身····· 129	割肚牵肠····· 149	遐迩闻名····· 475
愤世嫉俗····· 129	割鸡焉用牛刀
····· 149	屡次三番····· 261
惴惴不安····· 624	割席分坐····· 149	屡见不鲜····· 261
〔、 丶〕		屡教不改····· 261
普天同庆····· 313		屡试不爽····· 261
善罢甘休····· 376		屡战屡胜····· 261

强干弱枝…………… 332	瑕不掩瑜…………… 475	鼓鼓囊囊…………… 160
强奸民意…………… 332	瑕瑜互见…………… 475	酩酊大醉…………… 281
强将手下无弱兵 …………… 332	魂不附体…………… 189	墓木拱矣…………… 287
强龙不压地头蛇 …………… 332	魂不守舍…………… 189	幕天席地…………… 287
强弩之末…………… 333	魂飞魄散…………… 189	蒙混过关…………… 273
强中更有强中手 …………… 333	〔一 〕	蒙袂辑屣…………… 273
强词夺理…………… 333	蓬竿生辉…………… 305	蒙昧无知…………… 273
强聒不舍…………… 333	蓬生麻中，不扶 自直…………… 305	蒙在鼓里…………… 273
强人所难…………… 333	蓬户瓮牖…………… 305	蒿目时艰…………… 171
强作解人…………… 333	蓬门筇户…………… 305	〔一 /〕
粥少僧多…………… 619	蓬头垢面…………… 305	感恩戴德…………… 145
〔一 〕	蓬头历齿…………… 305	感恩图报…………… 145
隔岸观火…………… 150	蓬头跣足…………… 305	感激不尽…………… 145
隔年黄历…………… 150	楚材晋用…………… 68	感激涕零…………… 145
隔墙有耳…………… 150	楚楚不凡…………… 68	感今怀昔…………… 145
隔世之感…………… 150	楚楚可怜…………… 68	感慨万端…………… 146
隔屋撞橡…………… 150	楚弓楚得…………… 68	感慨系之…………… 146
隔靴搔痒…………… 150	楚囚对泣…………… 68	感情用事…………… 146
〔一 /〕	鹊巢鸠占…………… 353	感人肺腑…………… 146
絮絮叨叨…………… 503	槌骨沥髓…………… 72	感天动地…………… 146
〔一 .〕	椿萱并茂…………… 73	感同身受…………… 146
登峰造极…………… 98	肆无忌惮…………… 408	碍手碍脚…………… 3
登高一呼…………… 98	赖衣求食…………… 241	碌碌无能…………… 260
登堂入室…………… 98	蓝田生玉…………… 241	颀颜人世…………… 422
〔一 一〕	猷可替否…………… 480	〔一 \〕
缓兵之计…………… 185	想当然…………… 482	零打碎敲…………… 255
缓不济急…………… 185	想入非非…………… 482	雷打不动…………… 245
缓急轻重…………… 185	趑趄不前…………… 624	雷厉风行…………… 245
缘木求鱼…………… 579	甄才品能…………… 593	雷声大，雨点小 …………… 245
十三画	蒸沙作饭…………… 596	雷霆万钧…………… 245
〔一 一〕	蒸蒸日上…………… 596	雾鬓风鬟…………… 470
	蒲柳之姿…………… 313	雾里看花…………… 470
	概莫能外…………… 144	〔一 一〕

搬弄是非…… 14	置锥之地…… 615	久见人心…… 260
搬起石头打自己
脚…… 14	罪不容诛…… 633	踉足而待…… 333
摇唇鼓舌…… 522	罪大恶极…… 633	蜂蚕有毒…… 134
摇鹅毛扇…… 522	罪恶如山…… 633	蜂目豺声…… 134
摇旗呐喊…… 522	罪恶深重…… 633	蜕化变质…… 433
摇身一变…… 522	罪恶滔天…… 633	蜗行牛步…… 455
摇头摆尾…… 522	罪恶昭著…… 633	睚眦必报…… 509
摇头晃脑…… 522	罪该万死…… 633	睚眦之怨…… 509
摇头乞怜…… 522	罪加一等…… 633	愚不可及…… 574
摇摇欲坠…… 522	罪魁祸首…… 634	愚公移山…… 575
颐指气使…… 549	罪人不孥…… 634	愚昧无知…… 575
〔 〕	罪上加罪…… 634	愚者千虑，必有
一得…… 575
鉴貌辨色…… 206	罪有应得…… 634	〔 / 一 〕
鉴往知来…… 206	罪有攸归…… 634	锥处囊中…… 623
〔 一 〕	照本宣科…… 591	锥刀之末…… 623
畸轻畸重…… 195	照猫画虎…… 591	锱铢必较…… 625
鄙吝复萌…… 20	跳梁小丑…… 423	锦囊妙计…… 216
嗤之以鼻…… 60	暗淡无光…… 5	锦上添花…… 216
蜀犬吠日…… 400	暗渡陈仓…… 5	锦心绣口…… 216
嗜痂有癖…… 397	暗箭难防…… 5	锦绣河山…… 216
嗜杀成性…… 397	暗箭伤人…… 6	锦绣前程…… 217
睹物思人…… 108	暗礁险滩…… 6	锦衣玉食…… 217
置而不问…… 614	暗室欺心…… 6	错落不齐…… 78
置若罔闻…… 614	暗送秋波…… 6	错综复杂…… 78
置身事外…… 614	暗无天日…… 6	愁眉不展…… 64
置之不顾…… 614	暗中交易…… 6	愁眉苦脸…… 64
置之不理…… 614	暗中摸索…… 6	愁眉锁眼…… 64
置之度外…… 614	暗自庆幸…… 6	愁山闷海…… 64
置之高阁…… 614	嗷嗷待哺…… 7	愁绪如麻…… 64
置之脑后…… 614	路不拾遗…… 260	愁云惨雾…… 64
置之死地而后快
…… 614	路见不平，拔刀
相助…… 260	稠人广众…… 64
置之死地而后生	路遥知马力，日	稗官野史…… 13
		矮人看戏…… 2

简明扼要…………… 204	腹背受敌…………… 141	寝食不安…………… 337
〔ノ 丨〕	腹背之毛…………… 141	溜须拍马…………… 256
鼠目寸光…………… 400	腹有鳞甲…………… 141	溜之大吉…………… 256
鼠窃狗盗…………… 400	腰缠万贯…………… 522	滥竽充数…………… 241
鼠牙雀角…………… 400	鹏程万里…………… 305	满不在乎…………… 267
毁家纾难…………… 188	〔、 一〕	满城风雨…………… 267
〔ノ ノ〕	意马心猿…………… 558	满腹经纶…………… 268
微不足道…………… 445	意气风发…………… 558	满腹牢骚…………… 268
微服私行…………… 445	意气用事…………… 558	满坑满谷…………… 268
微故细过…………… 445	意在笔先…………… 558	满面春风…………… 268
微乎其微…………… 446	意在言外…………… 558	满目疮痍…………… 268
微言大义…………… 446	雍容大雅…………… 566	满瓶不响, 半瓶
〔ノ 丶〕	雍容华贵…………… 566	叮当…………… 268
遥相呼应…………… 523	新陈代谢…………… 492	满腔热忱…………… 268
遥遥无期…………… 523	新仇旧恨…………… 492	满园春色…………… 268
〔ノ 一〕	新婚燕尔…………… 492	满载而归…………… 268
触机落阱…………… 68	新来乍到…………… 492	满招损, 谦受益
触禁犯忌…………… 69	新亭对泣…………… 493	…………… 268
触景伤情…………… 69	廉耻扫地…………… 250	满座风生…………… 268
触景生情…………… 69	廉洁奉公…………… 250	漠不关心…………… 284
触类旁通…………… 69	鹑衣百结…………… 73	漠然置之…………… 284
触目成诵…………… 69	痴人说梦…………… 60	滔滔不绝…………… 416
触目皆是…………… 69	痴心妄想…………… 60	滔天大罪…………… 416
触目惊心…………… 69	〔、 丶〕	滚瓜烂熟…………… 167
触目警心…………… 69	慈悲为本…………… 74	源清流洁…………… 579
觥筹交错…………… 155	慈眉善目…………… 74	源头活水…………… 579
解甲归田…………… 212	数白论黄…………… 401	源源不绝…………… 579
解铃系铃…………… 212	数典忘祖…………… 401	源源而来…………… 579
解囊相助…………… 212	数九寒天…………… 401	源远流长…………… 579
解衣推食…………… 213	数米而炊…………… 401	窥豹一斑…………… 238
煞费苦心…………… 375	数往知来…………… 401	窥测方向…………… 238
煞有介事…………… 375	数一数二…………… 401	〔、 一〕
腾云驾雾…………… 417	数见不鲜…………… 405	谨小慎微…………… 216
腥风血雨…………… 495	塞翁失马…………… 369	谨言慎行…………… 216

福禄双全…………… 138	截长补短…………… 212	〔丨 一〕	
福无双至…………… 138	截然不同…………… 212	龇牙咧嘴…………… 625	
福至心灵…………… 138	截趾适屦…………… 212	〔丨 一〕	
谬种流传…………… 282	嘉言懿行…………… 201	嚶其鸣矣，求其	
〔一 一〕	聚精会神…………… 226	友声…………… 564	
群策群力…………… 353	聚沙成塔…………… 227	蝇粪点玉…………… 564	
群而不党…………… 353	聚讼纷纭…………… 227	蝇头小利…………… 564	
群居终日，言不	聚蚊成雷…………… 227	蝇营狗苟…………… 565	
及义…………… 353	槁木死灰…………… 149	蜻蜓点水…………… 343	
群口铄金…………… 353	槁项黄馘…………… 149	嘘寒问暖…………… 503	
群龙无首…………… 353	歌功颂德…………… 149	蝴蝶沸羹…………… 423	
群魔乱舞…………… 353	歌声绕梁…………… 149	踌躇不决…………… 64	
群起而攻之…………… 354	歌舞升平…………… 149	踌躇不前…………… 64	
群轻折轴…………… 354	暮气沉沉…………… 287	踌躇满志…………… 65	
群贤毕至…………… 354	暮云春树…………… 287	暧昧不明…………… 3	
群威群胆…………… 354	模棱两可…………… 282	〔丿 一〕	
群蚁溃堤…………… 354	酸甜苦辣…………… 409	锲而不舍…………… 336	
辟地开天…………… 308	蔚然成风…………… 450	镂尘吹影…………… 259	
〔一 丿〕	蔚为大观…………… 450	镂骨铭心…………… 259	
嫌贫爱富…………… 479	墙倒众人推…………… 333	镂月裁云…………… 259	
嫁祸于人…………… 201	墙有耳…………… 333	管见所及…………… 163	
嫁鸡随鸡，嫁狗	赫赫一世…………… 175	管窥筐举…………… 163	
随狗…………… 201	赫赫有名…………… 175	管窥蠡测…………… 163	
〔一 一〕	〔一 丿〕	管中窥豹…………… 163	
缠绵悱恻…………… 52	臧否人物…………… 583	舞文弄法…………… 468	
十四画	〔一 一〕	舞文弄墨…………… 468	
〔一 一〕	摭华损实…………… 606	稳操胜算…………… 453	
静如处女，动如	辗转反侧…………… 586	稳如泰山…………… 454	
脱兔…………… 221	熙来攘往…………… 471	稳扎稳打…………… 454	
螻不恤纬…………… 247	熙熙攘攘…………… 472	稳坐钓鱼船…………… 454	
韬光养晦…………… 416	摧枯拉朽…………… 76	箪食壶浆…………… 90	
瑶池玉液…………… 522	摧陷廓清…………… 76	箪食瓢饮…………… 90	
〔一 丨〕	誓不两立…………… 397	〔丿 丨〕	
兢兢业业…………… 220	誓死不二…………… 397	魄散魂飞…………… 312	

〔ノ、〕	慷慨解囊…………… 231	精雕细刻…………… 220
貌合神离…………… 271	慷慨就义…………… 231	精耕细作…………… 220
〔ノ一〕	慢条斯理…………… 268	精明强干…………… 220
獠头鼠目…………… 588	〔、ノ〕	精疲力竭…………… 220
疑神疑鬼…………… 549	煽风点火…………… 376	精神抖擞…………… 220
疑心生暗鬼…………… 550	〔、、〕	精神焕发…………… 220
疑信参半…………… 550	滴水不漏…………… 99	精益求精…………… 220
疑行无成，疑事	滴水成冰…………… 99	弊绝风清…………… 22
无功…………… 550	滴水成河…………… 99	〔一ノ〕
〔、一〕	滴水穿石…………… 99	嫣然一笑…………… 510
裹足不前…………… 167	漫不经心…………… 269	〔一、〕
膏粱子弟…………… 149	漫长岁月…………… 269	熊心豹胆…………… 500
豪放不羁…………… 172	漫山遍野…………… 269	熊腰虎背…………… 500
豪情满怀…………… 172	漫天盖地…………… 269	〔一→〕
豪情壮志…………… 172	漫无边际…………… 269	缩手缩脚…………… 410
豪言壮语…………… 172	漏洞百出…………… 259	缩头缩脑…………… 410
竭尽全力…………… 212	漏脯充饥…………… 259	缩衣节食…………… 410
竭泽而渔…………… 212	漏网之鱼…………… 259	十五画
端倪可察…………… 108	漏泄春光…………… 259	〔一 〕
敲骨吸髓…………… 334	漆黑一团…………… 317	敷衍了事…………… 136
敲诈勒索…………… 834	寡不敌众…………… 161	敷衍塞责…………… 136
遮前掩后…………… 591	寡恩少义…………… 161	鞍马之劳…………… 5
遮人耳目…………… 591	寡鹤单凫…………… 162	鞍前马后…………… 5
遮天盖地…………… 591	寡见鲜闻…………… 162	横冲直撞…………… 175
遮天映日…………… 591	寡廉鲜耻…………… 162	横眉冷对…………… 176
彰明较著…………… 587	察察为明…………… 51	横眉怒目…………… 176
彰善瘅恶…………… 587	察言观色…………… 51	横七竖八…………… 177
旗鼓相当…………… 320	寥寥无几…………… 253	横扫千军…………… 177
旗鼓相望…………… 320	寥若晨星…………… 253	横生枝节…………… 177
旗开得胜…………… 320	精兵简政…………… 220	横说竖说…………… 177
旗帜鲜明…………… 320	精诚所至，金石	横行霸道…………… 177
〔、 〕	为开…………… 220	横行无忌…………… 177
慷慨陈词…………… 231	精诚团结…………… 220	横征暴敛…………… 177
慷慨激昂…………… 231	精打细算…………… 220	蓑衣满道…………… 592

聪明才智…………… 74	幡然悔悟…………… 120	履险如夷…………… 261
醉酒饱德…………… 634	蝼蚁得志…………… 258	〔一ノ〕
醉生梦死…………… 634	〔ノ一〕	嬉皮笑脸…………… 472
醉翁之意不在酒
…………… 634	箭在弦上…………… 206	〔一ノ〕
〔一ノ〕	〔ノノ〕	戮力同心…………… 260
震耳欲聋…………… 594	磐石之固…………… 303	十六画
震古铄今…………… 594	德才兼备…………… 97	〔一〕
震撼人心…………… 594	德高望重…………… 97	璞玉浑金…………… 313
震天动地…………… 595	微名责实…………… 596	辙鲋之急…………… 592
霄壤之别…………… 484	〔ノ一〕	辙乱旗靡…………… 592
〔一ノ〕	膝痒搔背…………… 472	蹀踊哀号…………… 308
撑肠拄腹…………… 56	〔一ノ〕	薄物细故…………… 28
撮盐入火…………… 78	摩顶放踵…………… 282	颠倒黑白…………… 100
擒奸讨暴…………… 337	摩肩接踵…………… 282	颠倒是非…………… 100
擒奸擒伏…………… 337	摩厉以须…………… 282	颠沛流离…………… 101
擒龙缚虎…………… 337	摩拳擦掌…………… 282	颠扑不破…………… 101
擒贼先擒王…………… 337	毅然决然…………… 558	颠三倒四…………… 101
〔一ノ〕	熟能生巧…………… 400	燕巢幕上…………… 518
踟蹰不前…………… 61	熟视无睹…………… 400	燕颌虎颈…………… 518
暴风骤雨…………… 17	〔一ノ〕	燕雀安知鸿鹄
之志…………… 518
暴虎冯河…………… 17	潦草塞责…………… 253	燕雀处堂…………… 518
暴戾恣睢…………… 17	潜龙伏虎…………… 331	薪尽火传…………… 493
暴露无遗…………… 17	潜神默记…………… 331	醍醐灌顶…………… 417
暴殄天物…………… 17	潜形匿迹…………… 331	融会贯通…………… 363
暴跳如雷…………… 17	潜移默化…………… 332	操必胜之券…………… 49
瞎子摸鱼…………… 475	额手称庆…………… 112	操刀必割…………… 49
嘻皮笑脸…………… 472	〔一ノ〕	操奇计赢…………… 49
瞒上欺下…………… 267	鹤发鸡皮…………… 175	操之过急…………… 49
瞒天过海…………… 267	鹤发童颜…………… 176	整躬率物…………… 596
瞒心昧己…………… 267	鹤立鸡群…………… 176	整襟危坐…………… 596
墨守成规…………… 284	〔一ノ〕	整衣敛容…………… 596
墨汁未干…………… 284	履及剑及…………… 227	整装待发…………… 596
幡然改途…………… 210	劈头盖脸…………… 306	擎天架海…………… 344
	履穿踵决…………… 261	

擎天玉柱…………… 344		繁荣富强…………… 120
〔丨〕	〔一〕	繁文缛节…………… 120
餐风宿露…………… 46	壁垒森严…………… 22	繁弦急管…………… 120
噬脐莫及…………… 397	避坑落井…………… 22	〔、〕
默默无闻…………… 284	避难就易…………… 22	豁达大度…………… 191
默默无言…………… 284	避实就虚…………… 22	豁然贯通…………… 192
蹉跎岁月…………… 78	避世绝俗…………… 22	豁然开朗…………… 192
踵决肘见…………… 616	避重就轻…………… 22	糟糠之妻…………… 583
踵事增华…………… 616	十七画	〔一〕
鸚鵡学舌…………… 564	〔一〕	擘肌分理…………… 28
黔驴技穷…………… 332	鞠躬尽瘁，死而	孺子可教…………… 366
器鼠难投…………… 324	后已…………… 225	鹬蚌相争，渔人
器宇轩昂…………… 324	戴高帽子…………… 89	得利…………… 578
瞠乎其後…………… 56	戴盆望天…………… 89	十八画
瞠目结舌…………… 57	戴月披星…………… 89	覆巢无完卵…………… 141
噤若寒蝉…………… 218	蕉蓐异器…………… 507	覆车继轨…………… 141
〔ノ〕	罄竹难书…………… 345	覆车之戒…………… 142
镜花水月…………… 221	擢发难数…………… 624	覆地翻天…………… 142
赞不绝口…………… 583	藏垢纳污…………… 48	覆盆之冤…………… 142
篝火狐鸣…………… 156	藏龙卧虎…………… 48	覆水难收…………… 142
雕虫小技…………… 101	藏器待时…………… 48	藕断丝连…………… 301
雕梁画栋…………… 101	藏头露尾…………… 48	鞭辟入里…………… 23
邂逅相遇…………… 486	藏形匿影…………… 49	鞭长莫及…………… 23
〔、〕	藏之名山，传之	瞻前顾后…………… 585
磨杵成针…………… 282	其人…………… 49	翻唇弄舌…………… 119
磨穿铁砚…………… 282	〔丨〕	翻江倒海…………… 119
磨刀霍霍…………… 282	脾肉复生…………… 22	翻来复去…………… 119
激昂慷慨…………… 195	螳臂当车…………… 416	翻然改进…………… 119
激浊扬清…………… 196	螳螂捕蝉，黄雀	翻然改图…………… 119
燃眉之急…………… 355	在后…………… 416	翻然悔悟…………… 119
辩才无碍…………… 23	蹈常袭故…………… 94	翻山越岭…………… 119
燎原烈火…………… 253	瞬息万变…………… 404	翻手为云覆手雨
麋至沓来…………… 354	蹶手蹶脚…………… 297	…………… 119
糖衣炮弹…………… 415	〔ノ〕	翻天覆地…………… 119
	繁荣昌盛…………… 120	

翻箱倒柜····· 119	靡靡之音····· 274	二十一画
翻云覆雨····· 120	靡颜膩理····· 274	露马脚····· 259
鳏寡孤独····· 163	腐集蜂萃····· 354	露才扬己····· 260
癞蛤蟆想吃天鹅 肉····· 241	癣疥之疾····· 505	露宿风餐····· 260
襟怀坦白····· 216	二十画	露尾藏头····· 260
十九画	馨香祷祝····· 493	蠢蠢欲动····· 73
攒眉苦脸····· 76	攘往熙来····· 355	黯然失色····· 6
攒三聚五····· 76	巍然屹立····· 446	黯然销魂····· 6
攀龙附凤····· 302	耀武扬威····· 524	二十二画
攀花折柳····· 303	鳞次栉比····· 254	囊空如洗····· 291
魑魅魍魉····· 61	魔高一尺，道高 一丈····· 282	囊萤映雪····· 291
		囊橐不继····· 566

◆ 封面设计：刘家峰

DIANNIAOZHIZUO·DIANXIANMIJANGONGZUOSHI

ISBN 7-105-04290-7/Z·429
民文(维34) 定价:27.00 元

ISBN 7-105-04290-7

9 787105 042906 >

